

1	תרומה
65	תצוה
108	כי תשא
146	ויקהל
	פקודי
156	היכלות מסטרא
	דקדושה
174	הערות סופיות

פרשת תרומה	
<p>וידבר יהו"ה אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו' רבי חייא פתח¹ (תהלים קלה ד) כי יעקב בחר² לו יה ישראל לסגולתו כמה חביבין ישראל קמי קודשא בריך הוא דאתרעי בהו³ ובעא לאתדבקא בהו⁴ ולא תקשרא עמהו⁵ ועבד להון עמא⁶ יחידאה⁷ בעלמא דכתיב (ש"ב ז כג) ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ⁸ ואינון אתרעו</p>	<p>וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו' רבי חייא פתח כי יעקב בחר לו יה ישראל לפני הקדוש ברוך הוא שהתרצה בהם ורצה להדבק בהם ולהתקשר עמם ועשה אותם עם יחידי בעולם שכתוב ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ והם התרצו בו והתקשרו בו</p>

¹ הצינור של מעלה (הדרת מלך בראשית א ע"א).

² הכוונה ליישב כפל שתי התרומות הנזכרים בפסוק. ועוד כי קודם לויקחו לי תרומה היה לו להזכיר נדבת הלב, כי אם תחסר הנדבה לא תהיה לקיחה. ולפרש זה פתח בפסוק כי יעקב בחר, שגם בו קשה שיכון שיאמר כי את יעקב בחר יה. אך יובן בהקדמת כלל גדול אשר בידנו, הוא כי בכל זמן שיתכונן כל עלול לעלות ולהדבק בעילתו היא תקדים להשפיע עליו עוז ותעצומות כדי שיוכל להתעלות, וכידוע אצלנו בכוונת ברכת הנהנין ובשל שתי התיבות של שמע ישראל, ומדה זו קדמה מקדמי ארץ, כי כן טרם החל שום הווית כל נמצא הלא מרגלא בפומיה דרבנן כשעלה ברצונו ב"ה לברוא, וגם בזוהר אמרו, כד סליק ברעותיה. וסוד הענין הוא מה שאמרו רז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לבריאת העולם, וירצה שציפוי העתיד להיות מצדק ויושר נשמתן של ישראל אל זה הציפוי ההווה, כי קודם הבריאה ניתן כח להתעלות בכעין סוד מ"ן לעורר רצון העליון להוות הויותיו, וזה נרמז בפסוק כי יעקב בחר לו יה, כי כבר ידעת שכל כללות האצילות נקרא בשם יעקב וכמו שאמר הרב זלה"ה בפסוק (בראשית לא י) עקודים נקודים וברודים וכו' וזה שאמר כי יעקב, שהוא ר"ה, בחר לו י"ה, כי נשמות הצדיקים שבכל העולמות וכן כל העולמות בעצם עצמותן בחר בהם י"ה, והשפיע עליהם רצונו להוותם ולבררם כנודע, כדי שאחר כך יוציאו לאור בפועל את הציפוי למעלה למעלה, וכך היא המדה בפרטות הצדיקים שניתן להם כח להתעלות בהיות בהן רק תחילת ההכנה וכו', וכן בכללות ישראל שהיו שקועים בטומאת מצרים וה' החל להחזיקם ולהאדירם, וז"ש דאתרעי בהו, פי' הוא יתברך העיר את רצונו להשפיע עליהם כח ואומץ מן הדעת העליון שהוא סוד הרצון המאיר במזל נוצר כידוע, ועוד חפץ למען חסדו ובעא לאתדבקא בהו, לרמוז למ"ש הרב זלה"ה בסוד (יחזקאל א יא) וכנפיהם פרודות, שאין דיבוק והשתרשות עצמי לכנסת ישראל אלא בקו האמצעי שהרי בו יש ג' שרשים לרחל, [וסוד] (אסתר ג ח) דת"י המלך, ד'עת ת"ת וי'סוד, ושם היא דבוקה עמו, וז"ש ולא תדבקא בהו. ויתר על כן הפליא לעשות ולא תקשרא עמהו, הוא סוד ביאת רחל בפנים בפנים שאז הוא הזווג שהוא הקשר האמין שמתקשרים החסדים והגבורות יחד, ומשם הוא שרשי נשמותיהן של עם ישראל, והוא הרמוז בפסוק כי יעקב בחר לו יה, שידוע שהדעת שבו נשתרשו ישראל ה"ס תרין עטרין דמקורייהו בתרין דאריך שסודם שם י"ה כנודע וכו', והרי כמה וכמה מעלות טובות הקדים ה' לעמו במקוריהם המושרשים למעלה, והאחרון הכביד ועביד לון עמא יחידאה בעלמא, שאעפ"י שהם למטה בעוה"ז שהוא מוקף מן הקליפה מכל מקום הפליא להטיב להם במה שסידר והתקין שלא ישלטו החיצונים על ישראל בהיותם זוכים לשבת בארץ ישראל שאין רקיעי העשיה שולטים עלי (רמ"ז).

³ נשמה (רח"ו במ"מ).

⁴ רוח (רח"ו במ"מ).

⁵ נפש (מ"מ).

⁶ חיה (רח"ו במ"מ).

⁷ בסוד יחידה (רח"ו במ"מ).

⁸ בית המקדש מכוון ביושר כנגד היכל לבנת הספיר שבבריאה שהוא סוד היסוד, ונמצאו תמיד אחוזים ומושפעים מאורות קו האמצעי שהם אורות ממשיים ועצמיים, וז"ש גוי אחד בארץ, פי' בארץ ישראל

<p>ביה⁹ ואתקשרו ביה¹⁰ הדא הוא דכתיב (&) כי יעקב בחר לו יה¹¹ וכתיב</p>	<p>זהו שכתוב כי יעקב בחר לו יה וכתוב</p>
<p>קבו/ב</p>	
<p>כי חלק יהו"ה עמו (דברים לב ט) ויהב לשאר עמין שולטנין רברבן ממנן עליהו והוא נטיל לחולקיה ישראל</p>	<p>כי חלק ה' עמו ונתן לשאר העמים שליטים גדולים ממונים עליהם והוא נטל את ישראל לחלקו.</p>
<p>רבי שמעון פתח (שיר ו י) מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה איומה כנדגלות מי זאת רזא דתרין עלמין מתחברן כחדא ודא הוא עולם ועולם מ"י הא אוקימנא דרגא עלאה לעילא שירותא דקיימא בשאלתא ואקרי מ"י כמה דאת אמר (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה זא"ת דרגא תתאה לתתא עלמא תתאה ותרווייהו תרין עלמין בחבורא חדא בקשורא חדא כחדא</p>	<p>רבי שמעון פתח (שיר השירים ו) מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה אימה כנדגלות מי זאת סוד של שני עולמות מחברים כאחד וזה הוא עולם ועולם מ"י הרי בארנוה דרגה עליונה למעלה ראשית שעומדת לשאלה ונקראת מ"י כמו שנאמר שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה זא"ת דרגה תחתונה למטה עולם תחתון ושניהם שני עולמות בחבור אחד בקשר אחד כאחד.</p>
<p>הנשקפה כד מתחברן תרווייהו כחדא כמו שחר כד בעיית שחרותא לאנהרא ולבתר אתנהיר כסיהרא כד (כניש) בטש בה נהירו דשמשא ולבתר כשמשא כד קיימא סיהרא בשלימו איומה תקיפא לאננא על כלא דהא כדין אית לה שלימו ותקיפו למעבד חילא</p>	<p>הנשקפה כשמתחברים שניהם כאחד כמו שחר כשרוצה השחר להאיר ואחר כך נאור כלבנה כשמכה (כשכונס) בו אור השמש ואחר כך כשמש כשעומדת הלבנה בשלמות אימה תקיפה להגן על הכל שהרי אז יש לה שלמות ותקף לעשות חיל.</p>
<p>ונטלא חילא מעלמא עלאה על ידא דיעקב שלימא דחבר לון כחדא חבר לון כחדא לעילא וחבר לון כחדא לתתא ומתמן נפקו תריסר שבטין קדישין כגוונא דלעילא יעקב דהוה שלים אעיל רחימו¹² בתרין עלמין כמה דאוקימנא שאר בני</p>	<p>ולוקחת חיל מהעולם העליון על ידי יעקב השלם שחבר אותם כאחד חבר אותם כאחד למעלה וחבר אותם כאחד למטה ומשם יצאו שנים עשר שבטים קדושים כדוגמא שלמעלה יעקב שהיה</p>

שנקראת אר"ץ בסתם וכו', וגם ארץ מלשון רצון כמאמר רז"ל שרצתה לעשות רצון קונה. וכל זה היה הנהפיע בם כח לשיוכלו להתעלות למעלה (רמ"ז).

⁹ ירצה שקבלו שפע הרצון והעלו מ"ן לעוררו (רמ"ז).

¹⁰ שנתעלו לסוד הנוק' וגרמו הקשר העליון שכל קשר הוא בסוד קו האמצעי כנודע (רמ"ז).

¹¹ פי' בזה יובן הפסוק דמשתמע לתרי אנפי, שר"ל כי את יעקב בחר יה לו לעצמו והיינו הבחינה הראשונה בסוד הורדת השפע מלמעלה למטה בלי שום קדימת התעוררות התחתונים, וכנגדו אמר ויקחו לי תרומה שהוא הורדת הקדושה מלמעלה למטה. והפירוש השני כי יעקב הוא אשר בחר לו את יה הנכבד בהתעוררו ממטה למעלה, וז"ש מאת כל איש וגו', שלהורדת השפע השני צריך שהם יתנדבו מאלהין. ודע שגם פסוק כי חלק ה' עמו, מתבאר בשני האופנים הנזכרים, האחד שר"ל כפשוטו שעמו הוא חלק ה' כמה שהוא משפיע בו שפעו כיחס הכל אל החלק, ועוד יפורש שהחלק המגיע לה' לשיגבר כחו להוסיף עוז בגבורתו הם עמו לאפוקי אומות העולם שדעתם להכחיש פמליא של מעלה, ולכן הזכיר פסוק זה משום דמי בשתי הבנותיו אל השנים של פסוק כי יעקב בחר, ודוק [ועי"ל] מלבד הכתוב בגליון הנוכחי במה שנודע שרק נשמות ישראל הן מבחינת הדעת שהוא הקו האמצעי, וזהו ישראל יש"ר א"ל שהוא אור הבא ביושר בלי השתנות והוא כלול מחו"ג והיינו ש"ר משמאלא א"ל מימינא, וידוע שמוח הדעת הוא המגדל כל הפרצופים, והיינו ישראל"ל שעולה כמנין ר"ת כל הספירות כח"ב גג"ת נה"סוכו' (רמ"ז). פי' מביא ראייה דאינון אתרעו ביה מפסוק זה שיעקב בחר לעצמו י"ה ומ"ש כי חלק ה' עמו הוא ראייה דאתרעי בהו ולכך הביא ב' פסוקים אלו אבל הרח"ו כתב על פסוק בחר לו יה – מלכות, ועל כי חלק ה' עמו – ת"ת, ויראה לפי דבריו שמביא ראייה על מ,ש דאתרעי בהו ופי' כי יעקב בחר לו י"ה י"ה בחר ליעקב כמו פסוק כי חלק ה' עמו, והביא ב' פסוקים א' על מלכות וא' על ז"א ששניהם בחרו לישראל וכן כתב הזהר בפרשת ויצא י"ה בחר ליעקב והיבא ראייה מפסוק כי חלק ה' עמו (מ"מ).

¹² היה מוכרח יעקב אבינו ע"ה לישא את שתיהן דוקא, והיה בזה תיקון גדול, כי עי"ז נעשה ונתגלה היחוד ד"א למעלה ולמטה, שהוא מן העולם ועד העולם וכמ"ש בזוה"ק ויצא (קנ"ג קנ"ד) וכו' כי לאה ורחל שרשם

<p>נשא דעבדין כדין מגלין עריין לעילא ותתא גרים דבבו בתריין עלמין וגרים פרודא הדא הוא דכתיב (ויקרא יח יח) ואשה אל אחותה לא תקח לצרור דאתעבידו מארי דבבו דא לדא</p>	<p>שלם הכניס אהבה בשני עולמות כמו שבארנו שאר בני אדם שעושים כך מגלים עריות למעלה ולמטה גורמים יריבות בשני עולמות וגורמים פירוד זהו שכתוב ואשה אל אחתה לא תקח לצר"ר שנעשות יריבות זו לזו.</p>
<p>ואי תימא (בראשית ל א) ותקנא רחל באחותה הכי הוא ודאי דהא עלמא תתאה כל תיאובתה לאו איהו אלא בגין למיהוי כגוונא דעלמא עלאה ולמירת דוכתהא בדוכתא אחרא קנאת סופרים אסניאת חכמתא והכא קנאת סופרין בגין דאית ספר וספר אסניאו משיכו דחכמתא (עלאה) לגבייהו (נ"א ועל דא יעקב השלים כו')</p>	<p>ואם תאמר (בראשית ל) ותקנא רחל באחותה כך הוא ודאי שהרי כל תשוקת העולם התחתון אינה אלא כדי להיות כמו העולם העליון ולירש מקומו במקום אחר קנאת סופרים תרבה חכמה וכאן קנאת סופרים משום שיש ספר וספר מגדילים משיכת החכמה (העליונה) אליהם (ועל זה יעקב השלים כו').</p>
<p>ועם כל דא אפילו יעקב לא אשלים לגבייהו כדקא חזי¹³ שאר בני עלמא גרמין דבבו וגרמין פרודא ומגלין עריין דכלא עריין דעילא ותתא וברזא דא אית רזא דעריין עריין דאימא וברתא וכלא ברזא חדא מי זאת אתקרונ אחתן בגין דאינון באחיה וברחימו ובחבורא דרעותא ואקרונ אמא וברתא מאן דגלי ערייתהון לית ליה חולקא לעלמא דאתי ולית ליה חולקא במהימנותא</p>	<p>ועם כל זה אפילו יעקב לא השלים אליהם כראוי שאר בני העולם גורמים יריבות וגורמים פירוד ומגלים עריות של הכל עריות שלמעלה ומטה ובסוד זה יש את סוד העריות עריות של אם ובתה והכל בסוד אחד מי זאת נקראו אחיות משום שהן באהבה ואחיה ובחבור הרצון ונקראות אם ובת מי שמגלה את ערותן אין לו חלק לעולם הבא ואין לו חלק באמונה.</p>
<p>תא חזי כי יעקב בחר לו יה רזא עלאה לעילא כיון דאשלים¹⁴ ואקרי ישראל כדין לסגלתו נטיל כלא בכל סטרין ונטיל לעילא ונטיל לתתא ואשתלים בכלא</p>	<p>בא וראה כי יעקב בחר לו יה סוד עליון למעלה כיון שהשלים ונקרא ישראל אז לסגלתו נטל הכל בכל הצדדים ונטל למעלה ונטל למטה ונשלם בכל.</p>
<p>אמר רבי שמעון הא תנינן דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא גליף בגליפי דרוי מהימנותא גו טהירין ברזין עלאין וגליף לעילא וגליף לתתא וכלא ברזא חדא ברזא דגלופי דשמא קדישא</p>	<p>אמר רבי שמעון הרי שנינו כשבדא הקדוש ברוך הוא את העולם חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים וחקק למעלה</p>

הוא מבינה ומלכות, ויעקב הוא ז"א, ומוכרח הוא שיתייחד בשניהם, והוא יחוד הג'ר בהז"ת, ומתייחד ע"ז א"ס באצילות והאצילות בב"ע וכו' [ועי' תיקונים (תיקון נו קג ע"ב) דבספירן תשכח אב ואם ובן כחדא ולית תמן ערוה כו', אח ואחות תרוייהו ביחודא כו' כו' האי עריין אינון ודאי לתתא אבל לעילא אתמר (תהלים ה ה) לא יגורך רע כו' לעילא לית ערוה וקיצוץ ופירוד ופרוץ ובג"ד לעילא אית יחודא באח ואחות ובבן ובבת באם עם בן, א"כ לית לך לידמה ליוצרך דאנת הוית גרים דלא תהא בדיוקנא דיליה לעילא כד"א כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם כו' (דע"ה ח"ב פב ע"א).

¹³ ע"פ התיקון האמיתי הנה היה צריך שיהיו כל הד' נשי יעקב, שהם רחל ולאה בלהה וזלפה, כולם לגוף אחת, כי בלהה וזלפה שרשם הוא מאחוריים דרחל ולאה, וכמ"ש הרב בשער הקליפות (פרק ב). והיה צריך ע"פ תיקון האמיתי שיהיו כולם לגוף אחת ואשה אחת ובשם רחל, כי היא העיקרית, אלא שהיתה נקראת לפעמים בשם לאה ג"כ, ועל דרך יעקב וישראל שלא נחלק לשני גופים ח"ו אלא רק בשני שמות, כן היה צריך שיהיו לאה ורחל ג"כ לאחד, ובתוכן היו נכללין בלהה וזלפה ג"כ כנז', והיו נולדו כל ה"ב שבטים מאם אחת, ואז היה התיקון האמיתי. ומה שנתחלקו לאה ורחל לשניים, וכן נחלק מהן ממילא ומכל שכן זלפה ובלהה ג"כ כל א' בפנ"ע, כי בחסרון התיקון דהפנים מכל שכן שהוא חסר בהאחוריים ונחלקו לד', אך עיקרן הם שניים, לאה ורחל כנודע, כי אין קוראין אימהות אלא לד' (ברכות טז ע"ב), שרה רבקה רחל ולאה. והרי ע"פ כי מה שנתחלקו רחל ולאה לשניים זה היה מחסרון התיקון (דע"ה ח"ב פב ע"ב).

¹⁴ כי ישראל הוא בחי' דעת המבריח מן הקצה אל הקצה, כמ"ש הרב באנ"ך (פרק ט) וע' בתיקונים (תיקון סט דף קיח ע"ב) שאמרו שם יעקב בגין דאיהו כליל תרוייהו או"א אתמר ביה ישראל עלה במחשבה בכתר עליון דאיהו מחשבה סתימה (כללים ח"א ע ע"א).

<p>יהו"ה דשליט באתווי עילא ותתא וברזא דא אשתכללו עלמין עלמא עלאה ועלמא תתאה</p>	<p>וחקק למטה והכל בסוד אחד בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה ששולט באותיותיו מעלה ומטה ובסוד זה נתקנו העולמות העולם העליון והעולם התחתון.</p>
<p>עלמא עלאה אשתכלל ברזא דאת י' נקודה עלאה קדמאה¹⁵ דנפקא מגו דסתים¹⁶ וגניז¹⁷ דלא ידיע¹⁸ ולא קיימא למנדע ולא אתיידע כלל¹⁹ סליקו דרזא דאין סוף ומגו סתימו דא²⁰ נהיר נהירו חד דקיק וסתים²¹ כליל בגויה כללא דכל נהורין ובההוא נהירו סתים בטש ביה מאן דלא בטש²² נהיר ביה מאן דלא נהיר וכדין אפיק²³ חד נהירו דאיהו עדונא לעדונא לאשתעשעא לאתנגזא נהירו דקיק וסתים בגו ההוא נהירו</p>	<p>העולם העליון נתקן בסוד של אות י' נקודה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע ולא עומד להודע ולא נודע כלל עליה של סוד האין סוף ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר כולל בתוכו כלל כל האורות ובאותו אור נסתר הכה בו מי שלא הכה האיר בו מי שלא האיר ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון להשתעשע לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור.</p>
<p>והוא נהירו דאיהו עדונא לעדונא סתים אתקיימו (ס"א אתרקימו) ואשתכללו²⁴ ביה שית רשימין דלא ידיען בר לההוא נהורא דקיק כד עאל²⁵ לאתנגזא עדונא בעדונא נהיר בנהירו</p>	<p>ואותו אור שהוא עדון לעדון נסתר התקיימו (נרקמו) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון אור באור.</p>
<p>והאי נהירו דנפק מגו נהירו דקיק איהו דחילא ואמתני ותקיפא יתירא ואתפשט האי ואתעביד עלמא דהא דנהיר לכל עלמין עלמא סתימא דלא ידיע כלל ובגויה דיירין שית רבוא אלף דאינון דיורין וחילין ומשיריין²⁶ עלאין</p>	<p>והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות עולם נסתר שלא ידוע כלל ובתוכו דרים שש רבוא אלף של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות.</p>
<p>וכיון דאפיק²⁷ לון ואשתכללו כהרא כדין</p>	<p>וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד אז</p>

¹⁵ בשביל שיש נקודה תתאה, ועי' לקמן ר ע"א. ואמר קדמאה לאפוקי השני שדבוק בה', ונהר יוצא (יהל אור).

¹⁶ רישא תתאה, וכמ"ש חכמה סתימאה דלא אתפסק (יהל אור).

¹⁷ הנה מ"ש סתים וגניז. הוא כתר שבא אחר הא"ס וז"ש סליק ברזא דא"ס ומגו סתימא דא שהיא הכתר כנזכר נהיר נהירו חד ודקיק הוא החכמה כליל בגויה כללא דכל נהורין כי הוא יו"ד וכלול במלואו ו"ד שהם צורת ה' בינה גם ו' שהוא הז"א וגם הד' שהיא הנוקבא והכל כלול ביו"ד במלואה ובההיא נהירו הנקרא חכמה בטש הא"ס כנודע בסוד (תהילים קד כד) כולם וכו' וכדין אפיק חד נהירו שהוא אמא ה' דשמא קדישא ואשתכללו ביה שית רשימין הם רשימין דז"א ונעשה ו' דשמא קדישא. ובהיות הז"א שהוא ו' תוך אמא שהיא ה' נק' יעקב הקטן עקב של הבינה וכשיצא נעשה לו ראש אל הו' זו ע"י א"ו שנתנו לו מוחין וז"ש וכיון דאפיק לון ואשתכללו ר"ל שנשתכללו במוחין ואז נק' ישראל אותיות ל"י רא"ש ואז נתאחד עם המלכות נוק' הנק' סגולה כי סגולה פי' אוצר להולדה. נמצא כי בהיותו יעקב ו' זעירא בחר לו י"ה א"ו והיה בתוכו פי' רמוז בו' דמילוי יוד ובו' שבתוך ואחר כך כשנעשה ישראל אז נתדבק עם הנוקבא דיליה סגולתו (זהר הרקיע). רישא תניינא, ועליהן אמרו במופלא ממך כו' ובמכוסה ממך וכו' (יהל אור).

¹⁸ הוא עלאה על כולא (יהל אור).

¹⁹ כנגד הב' רישין תתאין, אע"ג דגניז וסתים, נאמר ג' פעמים אה"ה, אנא זמין לאתגלייא, וכמ"ש באחרי מות (יהל אור).

²⁰ הוא תתאה הנ"ל, שממנו יוצא כמ"ש באד"ז (יהל אור).

²¹ שיו"ד קטנה, ואין לה חוורא בגויה, והיא שחורה, ובכלילו דכליל כולא נאוה, כו', וז"ש כליל כו' בג' קוצין לג"ר ובמילואו לזו"נ (יהל אור).

²² ההוא רישא עלאה בההוא נהירו דפריסא (יהל אור).

²³ הה"א שבתוכו היו"ד והוא הגג ונהר יוצא כו' (יהל אור).

²⁴ ונוטה שמים כיריעה כיריעות שלמה, ואינון חמש ואינון שית והוא דעת עליון דלא אתגלי כלל רק דבוק ליו"ד בלבד, קו ימין (יהל אור).

²⁵ ידוע שאותיות עליונים כאשר מתפשטים למטה נשאר העליון במקומו וזוה יו"ד הראשון (יהל אור).

²⁶ ג' דרגין חב"ד, יו"ד וב' קוין (יהל אור).

²⁷ ר"ל כאשר יוצאים ס' רבוא אלף הנ"ל לג' ה"א והוא קו שמאל (יהל אור).

קבו/א	
<p>איהו חבורא חדא²⁸ ואינון רוא דאת וי²⁹ דאתחבר³⁰ בהווא עלמא סתימא (כאן חסר) וכדין כתיב (תהלים קלה ד) כי יעקב³¹ בחר לו יה כד נפיק³² וי³³ ואשתכלל מגו י"ה כדין ישראל לסגלתו</p>	<p>הוא חבור אחד והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר ואז כתוב כי יעקב בחר לו יה כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה אז ישראל לסגלתו.</p>
<p>שאר בני עלמא לא אתייהיב לון רשו לסלקא הכי אלא לסגלתו אתר דנטיל וכניש כלא ודא איהו דרגא לתתא ומגו דא נטלין לעילא בסתימו דרעו אבל לא באתגליא כמה דנטיל יעקב הדא הוא דכתיב (&) ויקחו לי תרומה</p>	<p>לשאר בני העולם לא נתנה רשות לעלות כך אלא רק לסגלתו מקום שנוטל וכונס הכל וזוהי דרגה למטה ומתוך זה נוטלים למעלה בסתר הרצון אבל לא בגלוי כמו שנטל יעקב זהו שכתוב ויקחו לי תרומה.</p>
<p>ויקחו לי תרומה רבי יהודה פתח (שם לא כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם האי קרא הא אוקמוה ואתמר אבל רוא דא הא אוקמיה בוצינא קדישא גו רוזין עלאין</p>	<p>ויקחו לי תרומה רבי יהודה פתח מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם פסוק זה פרשוהו ונתבאר אבל סוד זה הרי בארו המנורה הקדושה בתוך סודות עליונים.</p>
<p>דרגא עלאה דאיהו רוא דעלמא עלאה אקרי מ"י דרגא תתאה דאיהו רוא דעלמא תתאה אקרי מ"ה³³ ותנינן אל תקרי מ"ה³⁴ אלא מאה בגין דכל דרגין עלאין באשלמותהון הכא אינון</p>	<p>דרגה עליונה שהוא סוד של עולם עליון נקראת מ"י דרגה תחתונה שהוא סוד של עולם עליון נקראת מ"ה ושנינו אל תקרי מ"ה אלא מאה כי כל הדרגות העליונות בשלמותם הם כאן.</p>
<p>תו אמאי אקרי מ"ה אלא אף על גב דמשיכו עלאה אתמשך לא אתגליא עד דאשתלים הכא דאיהו אתר סופא דכל דרגין סופא דאמשכותא דכלא וקיימא באתגליא ואף על גב דאתגליא יתיר מכלא קיימא לשאלתא מ"ה מה חמית מה ידעת³⁵ כמה דאת אמר (דברים ד טז) כי לא ראיתם כל תמונה</p>	<p>עוד למה נקראת מ"ה אלא אף על גב שמשיכות עליונה נמשכה לא התגלתה עד שנשלם כאן שהוא מקום סוף כל הדרגות סוף של המשכת הכל ועומד בהתגלות ואף על גב שגלוי יותר מהכל עומד לשאלה מ"ה מה ראית מה ידעת כמו שנאמר כי לא ראיתם כל תמונה.</p>
<p>ובגין כך מה רב טובך³⁶ דא איהו יסודא דעלמא דאקרי רב טוב כמה דאת אמר (ישעיה סג</p>	<p>ולכן "מה" רב טובך זהו יסוד העולם שנקרא רב טוב כמו שנאמר ורב טוב</p>

²⁸ שאז מחוברין ביו"ד הנקודה בימין ונהר בשמאל (יהל אור).

²⁹ וכמ"ש בספד"צ (דף ל ע"א) ה' ד' הות בקדמיתא וכו' ומדאתעברת וכו' (יהל אור).

³⁰ כי הראשון בנקודה וזה בה' (יהל אור).

³¹ שמחובר ב' וה' וזה עדין אינו שלם עד הלידה שנו' בסוד אה"ה (יהל אור).

³² וזהו ו' של השם וזהו ישראל ו' שלם וכאן נתגלה השם ומ"מ ב' קוים הראשונים נשארים במקומם כנ"ל (יהל אור).

³³ הגם שכל הידיעה והשכלה בכל עניני האצילות הוא הכל רק ע"י המלכות, עכ"ז הנה עצמותה ומהותה אי אפשר להשיג מאומה, וכמו הט' הראשונים (ביאורים ח"א כ ע"ב). עי' ח"א א ע"ב.

³⁴ תנחומא קרח יב (לש"ו).

³⁵ כוונת הזוהר שם הוא רק להשיג את עצמותה ומהותה, ועל זה אמר מה פשפשת מה ידעת (ביאורים ח"א כא ע"א).

³⁶ אמנם מציאות כל האצילות הנה הוא יוצא ונמשך מהזווג תחתון דא"ק שהוא יסוד ומלכות שבו, כי הרי כל עולם הנקודות שהם השרשים הראשונים, הנה הם רק מהמלכיות דהב"ן, ומלך הדר שהוא אור התיקון הרי הוא תולדות היסוד דא"ק כמ"ש בסדר אצילות בקיצור (פרק ב) ובשבירת הכלים (פרק ח) ובתיקון (פרק ג), והרי הוה יציאת והמשכת כל האצילות מהזווג תחתון שבו, שהוא מהיסוד ומלכות, והם מ"ה וב"ן שהם ביסוד ומלכות, וכמ"ש בזוה"ק תרומה (קכו ע"א) בסוד הכתוב (תהלים לא כ) מ"ה רב טובך, וע' בדברי הרב

<p>ז) ורב טוב לבית ישראל בנין דהאי איהו רב טוב אור קדמאה אקרי טוב סתם והכא כלילין דכר ונוקבא כחדא³⁷ אשר צפנת³⁸ דהאי אתגנזי כנוונא דאור קדמאה דאתגנזי ואתטמר פעלת דהכא איהו אומנותא דכלא אומנותא דכל עלמא אומנותא דנשמתין ורוחין</p>	<p>לבית ישראל כי זהו רב טוב אור הראשון נקרא טוב סתם וכאן כלולים זכר ונקבה כאחד אשר צפנת שהרי נגנז כמו שהאור הראשון שנגזר ונסתר פעלת שכאן היא אמנות הכל אמנות של כל העולם אמנות של נשמות ורוחות.</p>
<p>ברזא דא עביד קודשא בריך הוא אומנותא דכל עלמא ורזא דא (בראשית א א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ ברזא דא אתעביד משכנא ואתבני דאיהו בדיוקנא דעלמא דלעילא ובדיוקנא דעלמא תתאה הדא הוא דכתיב (&) ויקחו לי תרומה לי תרומה תרין דרגין דאינון חד דמתחברין כחדא³⁹</p>	<p>בסוד זה עשה הקדוש ברוך הוא אמנות של כל העולם וסוד זה בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ בסוד זה נעשה ונבנה המשכן שהוא בדמות של העולם העליון ובדמות העולם התחתון זהו שכתוב ויקחו לי תרומה לי תרומה שתי דרגות שהן אחת שמתחברות כאחד.</p>
<p>ויקחו לי תרומה וגו' רבי שמעון ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי הוו יתבי יומא חד תחות אילני בבקעתא גבי ימא דגנוסר אמר רבי שמעון כמה יאה צלא דא דחפיא עלן מגו אילני ואנן צריכין לאעטרא האי אתר במלי דאורייתא</p>	<p>ויקחו לי תרומה וגו' רבי שמעון ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי היו יושבים יום אחד תחת האילנות בבקעה ליד ים גינוסר אמר רבי שמעון כמה נאה צל זה שמכסה עלינו מתוך האילנות ואנו צריכים לעטר מקום זה בדברי תורה.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (שיר ג ט) אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון האי קרא הא אוקימנא ליה ואתמר אבל אפריון דא היכלא דלתתא דאיהו כנוונא דהיכלא עלאה וקודשא בריך הוא קרא ליה גנתא דעדן⁴⁰ דאיהו נסע ליה להנאתיה וכסופא דיליה לאשתעשעא ביה גו אינון נשמתין דצדיקיא דתמן כלהו קיימין ורשימין בנויה אינון נשמתין דלית לון גופא בהאי עלמא כלהו סלקין ומתעטרין תמן ואית לון דוכתין למחמי לאתענגא גו ענונא עלאה דאקרי נעם יהויה⁴¹ ותמן אתמליין⁴² מכל כסופין דנהרי דאפרסמונא דביא</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון פסוק זה הרי בארנוהו ונתבאר אבל אפריון זה היכל שלמטה שהוא כמו ההיכל העליון והקדוש ברוך הוא קרא לו גן עדן שהוא נטע אותו להנאתו וכסופו הוא להשתעשע בו תוך אותן נשמות הצדיקים ששם כולם עומדים ורשומים בתוכו אותן נשמות שאין להן גוף בעולם הזה כולן עולות ומתעטרות שם ויש להן מקומות לראות להתענג תוך ענג עליון שנקרא נועם ה' ושם מתמלאים מכל הכסופים של נהרות אפרסמון זך.</p>
<p>אפרסמון דא היכלא עלאה⁴³ טמירא גניזא אפריון דא היכלא דלתתא⁴⁴ דלית ביה סמך עד</p>	<p>אפרסמון זהו היכל העליון טמיר גנוז אפריון זהו היכל שלמטה שאין בו סמך</p>

בשער הכוונות (דף מא ע"ד). ולכן הוא באצילות שליטת מ"ה וב"ן, כי כל האצילות הוא מהזוג תחתון דיסוד ומלכות שהם מ"ה וב"ן (כללים ח"א נו ע"ד).

³⁷ לכן נקרא הוא רב טוב (כללים ח"א קא ע"ד).
³⁸ גם אותו אור החסד שנתגלה בפום אמה דא"ק והוא אור המ"ה העיקרי כנז', הנה גילוי ממש לא היה ג"כ אלא רק ביום ראשון לבד, וגם הוא נגנז תיכף ביום ראשון גופה, וגניזתו הוא ביסוד עצמו ובסוד (תהלים לא כ) מה רב טובך אשר צפנת, כי הנה הוא נגנז ג"כ ע"ד אור הראשון דהאוריא עלאה עצמו וכמ"ש בזוה"ק תרומה (קכז ע"א) ע"ש, אלא שהאור הראשון דהאוריא עלאה עצמו הוא נגנז בהקד"א, ואור החסד שנתגלה בפום אמה שהוא האור המ"ה העיקרי, הנה הוא נגנז בהיסוד עצמו (כללים ח"א נז ע"א).

³⁹ יסוד מלכות (רח"ו).

⁴⁰ יסוד דנוק' (רח"ו).

⁴¹ בינה (רח"ו).

⁴² הוא ע"י המזל תחתון דאימא כלולה ביה כמ"ש בספד"צ פ"ב בתיקון י"ג מתיקו"ד (לש"ו).

⁴³ ביה היכל לאבא (בסוד אפר שדינין מתערין מינה ה"ג פ"ר דמנצפ"ך וס"מ בינה ותבונה כידוע כנ"ל) (יהל אור).

<p>דאסתמיך (נ"א דאתמשך) מגו היכלא עלאה ובנין כך את סמך איהו סתים בכל סטרוי⁴⁵ כנוונא דא את ס' (ס"א מ"ם) סתימא</p>	<p>עד שנסמך (שנמשך) מתוך היכל העליון ולכן אות סמ"ך נסתרת בכל צדדיה כמו זה אות ס (מ"ם) סתומה.</p>
<p>מה בין האי להאי אלא בשעתא דסתים ואתנניו בנויה גו (נ"א נקודא) נהורא עלאה לעילא כדין איהי קיימא בדיוקנא (נ"א דא) דאת סמ"ך סתים בנויה ואתנניו ביה לסלקא לעילא ובשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת ס' רביעא סתימא לְגו ארבע סטרין דעלמא⁴⁶</p>	<p>מה בין זה לזה אלא בשעה שנסתר ונגנז בתוכו תוך (נקדה) אור עליון למעלה אז היא עומדת בדמות (הזה) של אות סמ"ך נסתר בתוכו ונגנז בו לעלות למעלה ובשעה שחוזרת ויושבת רבוצה על הבנים למטה להיניק אותם אז היא עומדת בדמות של אות ס רבוצה נסתרת לתוך ארבעת צדדי העולם.</p>
<p>ועל דא דא איהו</p>	<p>ועל כך זהו</p>
<p>קבו/ב</p>	
<p>אפרסמון⁴⁷ ודא הוא אפריון ובאתר תרין אתוון ס"מ קיימא י' ברוא דברית⁴⁸ (ס"א רזא דברית דאתנניו בגויה) דאיהו זמין לנטלא כל⁴⁹ רזא דאינון מאה ברכאין⁵⁰ שתין וארבעין⁵¹ שתין לקבל</p>	<p>אפרסמון וזהו אפריון ובמקום שתי אותיות ס"מ עומדת י' בסוד הברית (סוד הברית שנגנז בתוכו) שהוא עתיד לקחת הכל סוד של אותן מאה ברכות ששים</p>

⁴⁴ מלכות (ג"כ בסוד פ"ר הנ"ל וי' זעירא חכמה זעיר כנ"ל) אדני היכל להו"ה (יהל אור).

⁴⁵ כבר הודעתך כי כמו שלמטה הם לאה ורחל כן כנגדם למעלה הם בינה ותבונה בינה כנגד לאה ותבונה כנגד רחל והנה אות ס' היא בבינה. שהיא יותר סתומה ונעלמת אבל ס' סתומא היא בתבונה שאינה כל כך סתומה לפי שהיא יורדת למטה ומתלבשת תוך ז"א כנודע והיא נעשית בבחינת מ"ם סתומה מרובעת דרביעא על בנין. וזו התבונה היא הנקראת אם הבנים (שער מאמרי רשב"י).

⁴⁶ פ' תצוה (דף קפ ע"א) ובתיקונים (ריש תיקון ה דף כ ע"ב) וע' בהקדמת זוהר בראשית (דף ה סע"ב) ונבנה כל אות ממאה נקודות. ובשורש סוד מ' וס', ריבוע בגו עיגולא, שורש היושר ועגולים (הקדו"ש סד ע"ד), הם סוד מאה ברכאן כמ"ש בזוהר שם, והוא המאה ברכות שמברך הקב"ה להנשמה קודם צאתו לאויר העולם, כמ"ש בסתרי תורה (פ' לך לך דף עו סע"ב) (דע"ה ח"ב נה ע"א ועיי"ש ע"ב), עיקר הוראת אות ס' הנה הוא על גדלות הזו"ן שעולים עד הבינה אימא עלאה, שהיא הס' משום שהיא תופסת הו' ספי' העליונים דהאבא, וכאשר נשלמו הזו"ן בו' שלם עם ראש אז הנה עולים ג"כ עד הבינה עלאה כמ"ש הרב בזווגים (פרקים ד ה) ע"ש. ואותו הם' הוא הם' דאפרסמין כמ"ש בזוה"ק (תרומה קכז ע"א) וכאשר עולין הזו"ן שם עד אותו הם' הנה תמן אתמליין מכל כסופין דנהרי דאפרסמונא דכיא (כללים ח"ב לה ע"ד). כללות העולם כולו הנה היא מסודר בבחי' עגולא וריבוע, היינו ריבוע דנפקא מגו עגולא [ע"י ספר הבהיר אות קיד, ע' עוד יהל אור ח"ג י"ג ע"ב, ועי' גר"א תיקור"ז עז ע"א וקנח ע"ב], כי העגולא הוא מבחוץ וריבוע מבפנים, והם בסוד ס' ומ' סתומא, כי העטרת היסוד הוא בסוד ס', והו"ק הם בסוד מ' סתומא, והם ג"כ סוד ס' מ' דאפרסמון שאמרו בזוה"ק (תרומה דף קכז ע"ב), וקאי שם על בינה ותבונה וכמ"ש הרב בזווגים (פרק ה) (ביאורים ח"א ס ע"א). ועי' ע"ח או"א ט (ביאורים ח"א מג ע"א).

⁴⁷ האפריון צריך ס' מן האפרסמון לכן הם שוים בשמותם, ואין חילוק ביניהם אלא במה שנמשך ואמר ובאתר תרין אתוון וכו', שה"ס בינה ותבונה כאמור, קיימא י' וכו', ה"ס יסוד הנוק' שהוא הוא עצם האפריון, וכל יסוד נוק' נקרא נקודה, וכמו כן של הזכר נקרא כן כמ"ש באוצרות חיים בדרוש תלת נקודין הנזכרים בפרשת תצוה דף קפד ע"ב (רמ"ז).

⁴⁸ רזא הוא יסוד, וברית הוא הוא יסוד, ולפי שיסוד הזכר נכנס בשל הנק' לכן אמר ברזא דברית. אי נמי ברזא דברית ירמוז למה שידוע שיסוד דאבא מבריח מן הקצה אל הקצה, למעלה מאיר באמא דהיינו ו"ד כאמור ס' מ', ולמטה מאיר בברתא שהיא נקודה אחת לבד, ולכן י' פעמים א' הוא י' דאפריון, ואחר היותה בסוד פרצוף עשר ספירות אז מאיר בו י', וי' פעמים י' הם ק', וז"ש ואת יו"ד איהו אשלים לרזא דמאה כנוונא דלעילא, שאז הבת כאימא בעלת עשר (רמ"ז).

⁴⁹ דייקא זמין והוא מבואר במה שאמרנו שסוד הס' נקרא לעתיד לבוא, וז"ש זמין מעותד לנטלא כולא, כלומר שהסדר ההווה הוא לקבל הארת התבונה שהיא אות מ' אבל לעתיד היא מזומנת לקבל הכל גם הס' (רמ"ז).

⁵⁰ הסוד הוא שבעת רצון אז בינה ותבונה נעשות פרצוף אחד, ואיתא בספר הכוונות שיסוד אבא נקרא ברוך ושל אמא נקרא ברכה, וגם בסוד י'חוד ב'רכה ק'דושה, הברכה היא בבינה, ובהיותה פרצוף אחד בזמנה אז כל המאה אורות שנקראים מאה ברכות הן מתקבצות ביסוד שלה הכולל, וז"ש רזא דאינון מאה ברכאן. האמנם צריך לדעת כי בהעשות בינה ותבונה פרצוף אחד אז התבונה עולה ומלבשת את הבינה עד החזה שלה ונשארו ו' מדות שלה העליונות מגולות והן סוד הס', והד' תחתונות שלה הן מוחין לתבונה.

<p>שית סטריין דנפקי מאת ס' 52 ארבעין לקבל 53 ארבע סטרי עלמא וכלא אשלימו למאה 54 ואת יו"ד איהו אשלים 55 לרזא דמאה כנוונא דלעילא ועל דא דא אפרסמון ודא אפריון 56</p>	<p>וארבעים ששים כנגד ששה צדדים שיוצאים מהאות ס' וארבעים כנגד ארבעת צדדי העולם והכל משלימים למאה ואות יו"ד משלימה לסוד של מאה כדוגמא שלמעלה ולכן זה אפרסמון וזה אפריון.</p>
<p>אינון נהרי נפקין מאפרסמון דא ונשמתיין עלאיין דלית לון גופא בהאי עלמא ינקין מההוא נהירו דנפיק מאינון אפרסמונא דכיא 57 ומתענגי בענונא דא עלאה ונשמתיין דסלקין ונחתין דאית לון גופא בהאי עלמא סלקין וינקין מההוא נהירו דאפריון 58 דא ונחתין ואלין יהבי ונמלי יהבי ריחא מאינון עוברין דכשראן דמשתדלי בהו בהאי עלמא ונמלי מההוא ריחא דאשתאר ביה בננתא כמה דאת אמר (בראשית כו כז) כריח שדה אשר ברכו יהו"ה ריחא דאשתאר ביה בההוא חקלא וכלהו קיימי בההיא גנתא אלין מתענגי לעילא ואלין מתענגי לתתא</p>	<p>אותם הנהרות יוצאים מהאפרסמון הזו ונשמות עליונות שאין להן גוף בעולם הזה יונקות מאותו האור שיוצא מאותם נהרות אפרסמון זך ומתענגות בענוג העליון הזה ונשמות (שעולות ויורדות) שיש להן גוף בעולם הזה עולות ויונקות מאותו האור של האפריון הזה ויורדות ואלו נותנות ונוטלות נותנות ריח מאותם מעשים כשרים שעוסקים בהם באותו העולם ונוטלות מאותו הריח שנשאר בגן כמו שנאמר כריח שדה אשר ברכו ה' הריח שנשאר בו באותו השדה וכולם עומדים באותו הגן אלו מתענגים למעלה ואלו מתענגים למטה.</p>
<p>עשה לו המלך שלמה עשה לו לגרמיה אי תימא הא נשמתיין דצדיקיא משתעשעין ביה ואת אמרת עשה לו הכא הוא ודאי בנין דהאי אפריון וכל אינון נשמתיין דצדיקיא כלהו קיימי לאשתעשעא בהו קודשא בריך הוא המלך שלמה מלכא דשלמא דיליה ודא איהו מלכא עלאה (והא</p>	<p>עשה לו המלך שלמה עשה לו לעצמו ואם תאמר הרי נשמות הצדיקים משתעשעות בו ואתה אומר עשה לו כך זה ודאי משום שהאפריון הזה וכל אותן נשמות הצדיקים בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשתעשע בהן המלך שלמה המלך שהשלום שלו וזהו מלך העליון</p>

ולכן מפרש בכאן הברכות בשתי בחינות ס' ומ' (רמ"ז). עי' קצו ע"א והערה שם בשם הלש"ו. ועי' כללים ח"ב סד ע"ד סוף סעיף ה' וע"ש סעיף ו'.

51 הנה כבר ידעת כי יש בינה ותבונה והבינה היא ו"ק העליונים של הפרצוף הכולל בינה ותבונה שהם חב"ד חג"ת וכל אחד כולל מיל' הרי ס' ותבונה היא ד' תתאין מ' וזהו מ"ס דאפרסמון. והנה לפעמים יש בז"א מוחין דתבונה לבד ולפעמים מוחי שניהם דבינה ותבונה ביחד וז"ש ק' שתיין בסוד הבינה ואבעין בסוד התבונה שהם ד' ספי' תחתונות של הפרצוף הנז' (זהר הרקיע).

52 אמר דנפיק, מפני שנמשכים מאות הס' עד יסודה (רמ"ז).

53 היא המלכות שהיא כנגד תנה"י דבינה שהם ד' סטריין, וגם ד' מוחותיה הם ד' סטריין, ולפי שאלו של תבונה נעשים מוחין לזעיר לכן אמר ד' סטרי עלמא הוא הזעיר הנקרא עולם כנודע (רמ"ז).

54 פי' ששתיהן נעשות אחד בינה ותבונה, ולכן בא הבנין שלם במאה (רמ"ז).

55 פי' שהאורות האלה מאירות בזעיר ונמשכות עד יסודו, ובהכנסו בנקודת ציון מתרבות י' פעמים י' ונעשות מאה. וז"ש איהו אשלים, ר"ל הוא בעצמו משלים מיניה וביה (רמ"ז).

56 ירצה בזה תבין ההפרש שיש בין אפרסמון ובין אפריון. ועתה אפרש מ"ש לעיל שהאפריון אין לו סמך עד דאסתמיך מגו היכלא עלאה, שכשאין בזעיר כי אם המ' לבד אז נקראו נופלים המ' וזו"ן, שגם באורות התבונה יש אחיזה לחיצונים שהרי היא יורדת עד החזה ומשם יש אחיזה לחיצונים וכל שכן בזו"ן, אבל בעת רצון מתעלים שלשתם למעלה נכללים זה עם זה, ואז הבינה שהיא הס' סומכתם ואין שום אחיזה לחיצונים בשום אחד מהם, וז"ס סמ"ך הס' בינה והמ' תבונה והך' זו"ן. וגם בזה נבין מה שאמר רז"ל שדוד לא רצה להזכיר פסוק דנ' באשרי, אבל הזעיר סמיכתם בפסוק (תהלים קמה, יד) סומך ה' לכל הנופלים. והענין שבמה שלא הפסיק באות נ' אלא שייחד בפסוק המ' והס' זה לזה היינו היא סמיכת הנופלים. גם נפרש מה שאמר רז"ל מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדים. ויובן בהקדים מ"ש הרב זלה"ה שלוחות הראשונות היו מבינה עליונה, שהנה אז נתייחדו ודאי בינה ותבונה והוא זמן ההצלחה השלימה שאז הוא זמן הנסים, כי דרך הטבע הוא מבחינת תבונה שסודה שם אלקים גי' הטב"ע (רמ"ז).

57 פי' נשמתיין שהם בההוא עלמא ינקין מבינה עוה"ב (יהל אור).

58 פי' צדיקיא שהם בגופא בעולם הזה הם יונקין ממלכות עולם הזה (עי' בהגר"א בתיקו"ז צה ע"א ד"ה ועוד ויבן) (יהל אור).

<p>אוקמוה) המלך סתם דא מלכא משיחא דא עלמא דדכורא ודא עלמא דנוקבא מעצי הלבנון אינון אילנין נטיען דעקר לון קודשא בריך הוא ושתיל לון באתר אחרא ואלין אקרון ארזי לבנון אשר נטע ולא אתבני האי אפריון ולא אשתכלל אלא בהו</p>	<p>(והרי בארוה) המלך סתם זה מלך המשיח זה עולם הזכר וזה עולם הנקבה מעצי הלבנון אותם אילנות נטועים שעקר אותם הקדוש ברוך הוא ושתל אותם במקום אחר ואלו נקראים ארזי הלבנון כמו שנאמר ארזי לבנון אשר נטע ולא נבנה האפריון הזה ולא נתקן אלא בהם.</p>
<p>תו מעצי הלבנון אלין שית יומין דבראשית דכל יומא ויומא מסדר בהאי אפריון סדורא דאתחזי ליה</p>	<p>עוד מעצי הלבנון אלו ששת ימי בראשית שכל יום ויום מסדר את האפריון הזה סדור שנראה לו</p>
<p>סדורא קדמאה אתנגיד⁵⁹ מסטרא דימינא אור קדמאה דאתנגזי ואתנטיל מסטרא דימינא ועאל בהאי אפריון על ידא דיסודא חד ועביד ביה שמושא לבתר אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא⁶⁰ כגוונא דהאי אור ודא הוא רזא דכתיב (בראשית א ג) יהי אור ויהי אור כיון דאמר יהי אור אמאי כתיב ויהי אור לא אצטרך קרא למכתב אלא ויהי כן מהו ויהי אור אלא דההוא אור אפיק אור אחרא⁶¹ דאתחזי ליה ודא איהו יומא קדמאה מאינון עצי הלבנון</p>	<p>סדור ראשון שופע מצד ימין האור הראשון שנגזז ונטל מצד ימין ונכנס באפריון הזה על ידי יסוד אחד ועושה בו שמוש אחר כך מוציא אותו האפריון דמות אחד כמו האור הזה וזהו סוד הכתוב יהי אור ויהי אור כיון שאמר יהי אור למה כתוב ויהי אור לא הצטרך הפסוק לכתב אלא ויהי כן מהו ויהי אור אלא שאותו אור הוציא אור אחר שנראה לו וזהו יום ראשון מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא תניינא אתנגיד מסטרא דשמאלא פרישו דמיא בנגידו דאשא תקיפא ואתנטיל מסטרא דשמאלא ועאל בהאי אפריון ועביד ביה שמושא ואפריש בין מיין דבסטר ימינא ובין אינון מיין (דבסטר שמאלא) לבתר אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא כגוונא דיליה ודא איהו רזא דכתיב (שם ז) בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן ודא איהו יומא תניינא מאינון עצי הלבנון</p>	<p>סדור שני שופע מצד שמאל פרישות המים בשפע של אש תקיפה ונטל מצד שמאל ונכנס באפריון הזה ועושה בו שמוש ומפריד בין מים שבצר ימין לבין מים (שבצר שמאל) אחר כך מוציא אותו אפריון דמות אחד כמו שלו וזהו סוד הכתוב בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן וזהו יום שני מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא תליתאה אתנגיד מסטרא דאמצעיתא ומסטרא דימינא (נ"א ומסטרא דשמאלא) חד יומא תליתאה דעביד שלמא בעלמא ומתמן אתמשיכו איבין לכלא ודא עביד שמושא בהאי אפריון ואפיק זינא לזיניה זינא לעובדין סגיאין זינא דאתחזי ליה וכל דשאין ועשבין ואילנין בכמה חילין ואשתאר דיוקניה תמן ואפיק זינא ההוא אפריון כההוא גוונא ממש ודא איהו יומא תליתאה דאתכליל מתרין סטרין מאינון עצי הלבנון</p>	<p>סדור שלישי שופע מצד האמצע ומצד ימין (ומצד שמאל) יום אחד שלישי שעושה שלום בעולם ומשם נמשכים פרות לכל וזה עושה שמוש באפריון הזה ומוציא מין למינו מין למעשים רבים מין שנראה לו וכל הדשאים והעשבים והאילנות בכמה חיילות ונשאר דיוקנו שם ואותו אפריון מוציא מין כאותו צבע ממש וזהו יום שלישי שנכלל משני צדדים מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא רביעאה אתנגיד ואתנהיר נהירו</p>	<p>סדור רביעי שופע ומאיר אור השמש להאיר לאפריון הזה תוך החשך שלו</p>

⁵⁹ כל זה מדבר בעולם הבריאה שנעשו ע"י יסוד דז"א בשימוש בנוק' (רח"ו).

⁶⁰ כי התורה שלנו מדברת בעולם הבריאה (רח"ו).

⁶¹ עי' ביאורים ח"ב יז ע"ד אות כג.

<p>דשמשא לאנהרא להאי אפריון גו חשוך דיליה ועאל ביה לאנהרא ולא עביד ביה שמושא עד יומא חמישאה דאפיק האי אפריון⁶² ההוא שמושא דנהירו דעאל ביה ביומא רביעאה ואפיק ההוא אפריון בההוא גוונא ממש דההוא נהירו ודא איהו יומא רביעאה חד מאינון עצי הלבנון</p>	<p>ונכנס בו להאיר ולא עושה בו שמוש עד יום חמישי שמוציא אותו אפריון שמוש של אור שנכנס בו ביום רביעי ומוציא אותו אפריון באותו צבע ממש של אותו אור וזהו יום רביעי אחד מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא חמישאה אתנגיד חד משיכו דרהישו</p>	<p>סדור חמישי שופעת משיכה אחת של רחש</p>
<p>קכח/א</p>	
<p>דמיא ועביד שמושא לאפקא ההוא נהירו דסדורא דיומא רביעאה ועביד בהאי אפריון שמושא ואפיק זינין לזיניה אינון דאתחזי כההוא גוונא ממש והאי יומא שימש ההוא שמושא יתיר מכל שאר יומין וכלא תליא עד יומא שתיתאה דאפיק אפריון כל מה דהוה גניז ביה דכתיב (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו' ודא איהו יומא חמישאה חד מאינון עצי הלבנון</p>	<p>המים ועושה שמוש להוציא אותו אור של סדור יום רביעי ועושה באפריון הזה שמוש ומוציא מינים למינו אותם הנראים באותו צבע ממש ויום זה שמש אותו שמוש יותר מכל שאר הימים והכל תלוי עד יום הששי שהוציא האפריון כל מה שהיה גנוז בו שכתוב תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו' וזהו היום החמישי אחד מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא שתיתאה דא איהו יומא דאתקין כל האי אפריון ולית ליה תקונא ולית ליה תוקפא בר מהאי יומא כד אתא האי יומא אתתקן האי אפריון בכמה רוחין בכמה נשמתין בכמה עולימתן שפירן בחיזו אינון דאתחזון למיתב בהיכלא דמלכא אוף איהו אתתקן בשפירו כל שאר יומין דהוו בקדמיתא ואתקין לון בתיאובתא דא ברעותא בחדוה תקונא דלעילא ותתא</p>	<p>סדור ששי זהו יום שהתקין את כל האפריון הזה ואין לו תקון ואין לו תקף פרט ליום הזה כשבא היום הזה נתקן האפריון הזה בכמה רוחות בכמה נשמות בכמה עולמות יפות מראה אותן שנראות לשבת בהיכל המלך אף הוא נתקן ביפי כל שאר הימים שהיו בתחלה ומתקין אותם בתשוקה אחת ברצון בשמחה תקון עליון ותחתון.</p>
<p>כדין אתקדש האי אפריון בקדושין עלאין ואתעטר בעטרוי עד דסליק בסליקו דעטרא דנייחא ואקרי שמא עלאה שמא קדישא דאיהו שבת נייחא⁶³ דכלא תיאובתא דכלא דבקותא דכלא דעילא ותתא כהדא וכדין כתיב (שיר ג ט) אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון</p>	<p>ואז מתקדש האפריון בקדשות עליונות ומתעטר בעטרותיו עד שעולה בעליה של עטרה של מנוחה ונקרא שם עליון שם קדוש שהוא שבת מנוחת הכל תשוקת הכל דבקות הכל שלמעלה ולמטה כאחד ואז כתוב (שיר השירים ג) אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון.</p>
<p>אמר רבי שמעון מאן דזכי בההוא אפריון זכי בכלא זכי למיתב בנייחא בעלא דקודשא בריך הוא כמה דאת אמר (שם ב ג) בעלו חמדתי וישבתי והשתא דיתיבנא בעלא דנייחא דא אית לן לאסתכלא דלא יתבינן אלא בעלא דקודשא בריך הוא גו ההוא אפריון ואית לן לאעטרא האי אתר בעטרין עלאין עד דיתערון אילני דההוא אפריון למיתי עלן בעלא אחרא</p>	<p>אמר רבי שמעון מי שזוכה לאותו אפריון זוכה בכל זוכה לשבת במנוחה בצל של הקדוש ברוך הוא כמו שנאמר (שיר השירים ד) בצלו חמדתי וישבתי וכעת שישבנו בצל של המנוחה הזו יש לנו להסתכל שלא ישבנו אלא בצל הקדוש ברוך הוא בתוך אותו האפריון ויש לנו לעטר את המקום הזה בעטרות עליונות עד שיתעוררו האילנות של אותו האפריון לבא עלינו בצל אחר.</p>

⁶² נר"ה ב' פלגא גופא (רח"ו).

⁶³ בינה (רח"ו).

<p>פתח רבי שמעון ברישא ואמר ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי ויקחו לי האי מאן דבעי⁶⁴ לאשתדלא במצוה ולאשתדלא ביה בקודשא בריך הוא אצטריך דלא ישתדל ביה בריקנייא ובמננא אלא אצטריך ליה לבר נש לאשתדלא ביה כדקא יאות כפום חיליה והא אוקימנא מלה דא בכמה אתרי יאות למיסב בר נש ההוא אשתדלותא דקודשא בריך הוא כמה דאת אמר (דברים טז יז) איש כמתנת ידו וגו'</p>	<p>פתח רבי שמעון בראש ואמר ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי ויקחו לי מי שרוצה להשתדל במצוה ולהשתדל בקדוש ברוך הוא צריך שלא ישתדל בו בריקנות ובחנם אלא צריך האדם להשתדל בו כראוי כפי כחו והרי בארנו דבר זה בכמה מקומות יאה לאדם לשאת אותה השתדלות של הקדוש ברוך הוא כמו שנאמר איש כמתנת ידו וגו'.</p>
<p>ואי תימא הא כתיב (ישעיה נה א) לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב דהא איהו במננא (ואשתדלותא בלא כסף) ואיהו אשתדלותא דקודשא בריך הוא אלא אשתדלותא דאורייתא⁶⁵ כל מאן דבעי זכי בה אשתדלותא דקודשא בריך הוא למנדע ליה כל מאן דבעי זכי ביה בלא אנרא כלל אבל אשתדלותא דקודשא בריך הוא דקיימא בעובדא אסיר לנמלא ליה למננא ובריקנייא⁶⁶ בנין דלא זכי בההוא עובדא כלל⁶⁷ לאמשכא עליה רוחא דקודשא אלא באגר שלים</p>	<p>ואם תאמר הרי כתוב לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב שהרי הוא בחנם (והשתדלות בלא כסף) וזו השתדלות לקדוש ברוך הוא אלא השתדלות של התורה כל מי שרוצה לזכות בה השתדלות כדי לדעת את הקדוש ברוך הוא כל מי שרוצה זוכה בו בלי שכר כלל אבל השתדלות בקדוש ברוך הוא שעומדת במעשה אסור לקחת אותה לחנם ובריקנות כי איננו זוכה כן באותו מעשה כלל להמשיך עליו רוח הקודש אלא רק בשכר שלם.</p>
<p>בספרא דחרשי⁶⁸ דאוליף אשמדאי לשלמה מלכא כל מאן דבעי לאשתדלא לאעברא מניה</p>	<p>בספר הכשפים שלמד אשמדאי לשלמה המלך כל מי שרוצה להשתדל</p>

⁶⁴ תחילה צריך להקדים בדרך פשט כי שלשה קניינים לאדם גוף ונפש וממונו, ולמדנו רשב"י שלא יחשוב האדם שיהיה די לו כשיקיים המצוות לעשותן בשני קנייניו, הגוף בעשייתו, והנפש בכוונתו לשמים, ושגם שלא יוציא בהן ממונו לא יחסר כל טוב, וכגון איש המניח טלית ותפילין של אחרים שיסאלוהו וכיוצא, לזה אמר שאינו כן, אלא מאן דבעי לאשתדלא במצוה, בעשייתה, ולאשתדלא ביה בקב"ה, בכוונתו לשמו, מכל מקום אצטריך דלא ישתדל ביה בריקנייא וכו', כי צריך להוציא גם ממונו, וזש"ה (דברים ו ה) ואהבת את ה' אלקיך בכל וגו', לבבך זה הגוף שמקורו הלב ונפשך זו הכוונה, ולא תאמר שיספיק לך בזה אלא גם ובכל מאדך. ואמנם סוד הדבר נלע"ד להקדים כמה דברים, האחד שאמר הרב זלה"ה שבחטא האדם נפגמו כל ארבע חלקי העוה"ז שהם דצח"מ ונתפזרו בהם ניצוצי נשמות וכנזכר בספר הכוונות בענין האכילה, ומינה שיש ביד האדם לתקן כל הארבעה מינים וזה במצוות הנעשות בהן ואפילו בדומם, וכעין שאמרו רז"ל בפסוק (במדבר כג י) מי מנה עפר יעקב, מי מנה המצוות שעשה בעפר, והרי הקדמה אחת. המשך לשונו הובא בסוף הספר (רמ"ז).

⁶⁵ הענין שלימוד התורה הוא שלימות הרוח, וההשכלה שהוא מה שאמר, אשתדלותא דקב"ה למנדע, הוא שלימות הנשמה, ואין להם שייכות עם הממון שהוא חיצוניות הנפש (רמ"ז).

⁶⁶ כאן הוסיף איסור מפני עניינים שמוסיף (רמ"ז).

⁶⁷ כל הדברים התחתונים תלויים בעליונים ששל העוה"ז מושפעים מלמעלה, על דרך משל הזהב מושפע מן השמש בכל מה שמקבל כח אותה סגולה מלמעלה וכן עד למעלה, ואמרו רז"ל שלא נברא הזהב אלא לבנין בית המקדש, וכמ"ש חכמי קסטיליא פסוק (לח כד) כל הזהב העשוי בכל מלאכת הקדש, ואם כן בהכרח שיש לזהב איזו סגולה רוחנית יותר מן הכסף, וכן לכסף יותר מן הנחושת, ועל דרך שסדרם התורה, ואין ספק שיש למעלה שורש מקודם. ואם כן אם יתבר התוספת שנוסף מכח הממון תחבר גם כן אותה הבחינה למעלה ולא ימשך השפע אלא באגר שלים (רמ"ז).

⁶⁸ ועוד טעם אחר בספרא דחרשי וכו' רוח מסאבא, הם שלש קליפות הגסות שהשלמות הוא להעבירם לגמרי, ורוח אחרא, הוא קליפת נוגה שהעיקר הוא לאכפייא ולהכלילו בקדושה. והענין שהרוצה להמלט מכל צדדי הטומאה יהא טוב עין במצוות ויוציא בעבורן כל אשר ישאלוהו, וכן היה דרכו של הרב זלה"ה, כי בזה נמצא שמוסיף אל הקדושה כל מה שיהיה אפשר לו מרוחניות הדומם, ומזדכך צד החומרי דהיינו העברת הקליפות האחוזות בנפש. ולכן הממון נקרא בשם דמים, להיות להם שייכות עם החומריות ששוכנת בו הנפש שהוא הדם. וי"מ מזה (תהלים עב יד) וייקר דמם בעיניו. ועל כן הרע עין הוא משכן לס"א משום שזה דרכו שאזדמן תדיר במגנא ובריקנייא, שכן הוא ריק בלי אור, והליכותיו בקרי בלי הכנה,

<p>רוח מסאבא ולאכפייא רוחא אחרא ההוא עובדא דבעי לאשתדלא ביה בעי למקני ליה באגר שלים בכל מה דיבעון מניה בין זעיר בין רב בגין דרוח מסאבא איהו אזדמן תדיר במגנא⁶⁹ ובריקנייא⁷⁰ ואזדבן בלא אנרא⁷¹ ואנים לבני נשא למשרי עליהו ומפתי לון לדיירא עמהון בכמה פתויין בכמה ארחין סמי לון לשוואה דיוריה עמהון</p>	<p>להעביר ממנו רוח הטומאה ולכפות רוח אחרת אותו המעשה שרוצה להשתדל בו צריך לקנות אותו בשכר משלם בכל מה שירצו ממנו בין קטן בין גדול משום שרוח הטמאה מזדמנת תמיד בחנם ובריקנות ונמכרת בלי שכר ואונסת בני אדם לשרות עליהם ומפתה אותם לדור עמם בכמה פתויים בכמה דרכים מסטה אותם לשים דיורה עמם.</p>
<p>ורוח קודשא לאו הכי אלא באגר שלים⁷² ובאשתדלותא רב סגי⁷³ ובאתדכאותא דגרמיה ובאתדכאותא דמשכניה⁷⁴ וברעותא דלביה ונפשיה⁷⁵ ולואי דיכיל למרווח ליה דישוי מדוריה עמיה ועם כל דא דיהך בארח מישר דלא יסמי לימינא ולשמאלא ואי לאו מיד אסתלק מניה ואתרחק מניה ולא יכיל למרווח ליה כדבקדמיתא</p>	<p>ורוח הקודש אינה כך אלא בשכר שלם ובהשתדלות רבה וגדולה ובטהור עצמו ובטהור משכנו וברצון לבו ונפשו והלואי שיכול להרויח אותו שישים מדורו עמו ועם כל זה שילך בדרך ישר שלא יסטה ימינה ושמאלה ואם לא מיד מסתלק ממנו ומתרחק ממנו ולא יוכל להרויח אותו כבתחלה.</p>
<p>ועל דא כתיב (&) ויקחו לי תרומה מאת כל איש מההוא דאקרי איש דאתנבר על יצריה וכל מאן דאתנבר על יצריה אקרי איש אשר ידבנו לבו מאי אשר ידבנו לבו אלא</p>	<p>ועל זה כתוב ויקחו לי תרומה מאת כל איש מאותו שנקרא איש שמתגבר על יצרו וכל מי שמתגבר על יצרו נקרא איש אשר ידבנו לבו מה זה אשר ידבנו לבו אלא</p>
קכח/ב	
<p>דיתרעי ביה קודשא בריך הוא כמה דאת אמר (תהלים כז ח) לך אמר לבי⁷⁶ (שם עג כו) צור לבבי (משלי טו טו) וטוב לב (רות ג ז) וייטב לבו כלהו בקודשא בריך הוא קאמר אוף הכא אשר ידבנו לבו מניה תקחו את תרומתי דהא תמן אשתכח ולאן באתר אחרא</p>	<p>שיתרצה בו הקדוש ברוך הוא כמו שנאמר לך אמר לבי צור לבבי וטוב לב וייטב לבו את כולם אמר בקדוש ברוך הוא אף כאן אשר ידבנו לבו ממנו תקחו את תרומתי שהרי שם נמצא ולא במקום אחר.</p>
<p>ומנא ידעינן דהא קודשא בריך הוא אתרעי ביה ושוי מדוריה ביה כד חמינן דרעותא דההוא בר נש (בחדוה ברעותא דלבא)⁷⁷ למרדף</p>	<p>ומנין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא</p>

ובכל מקום שרואה מגנא וריקנייא שורה שם, והוא אז מתחבר למבקשו הוא הכילי, בלי מחיר, שכן אין בו אור משלו, ולכן בעבדא דאזדבן בטולמי להחיות את עצמו כשל הכילי. (משלי כט, כא) מפנק מנוער עבדו ואחריתו יהיה מנון, ששולט עליו ומפתהו להוציא ממנו בהבלים ובטיוילים ובאיסורין, מה שאין כן המוציאו במעשה המצוות שגדול זכותו כנזכר, ולכן נאמר כאן ויקחו לי תרומה, לשון התרוממות שכן אותו הדומם מתרומם ומתעלה (רמ"ז).

⁶⁹ פי' באדם בטל שהבטלה מביאה לידי זימה ושעמום, וזה מפני רוח הרעה הנכנס בו (רמ"ז).

⁷⁰ ר"ל במי שהוא ריק מכל קדושה שאין לו שום מגן להצילו (רמ"ז).

⁷¹ ומתמכר לכל הרוצה בלי מחיר מפני שהוא כהפקר שאין לו בעלים ואין לחייבו למלאכת ה' שהרי מעצמו נתהווה אל האדם מכח ביטולו מעבודת ה', ואחר כך שהאדם קונוהו גם הוא קונה כח לאנסו [ולהתגבר עליו, וע"ד אחריתו יהיה מנון ומפרש לנק וכו', בשטחיות מתקון העולם בהתפארות הלבושים ובמעדנים]. (רמ"ז).

⁷² הרי ממון, באשתדלותא וכו' עד דמשכניה, הוא זריזות וטורח הגוף, וברעותא, הרי הנשמה (רמ"ז).

⁷³ כמש"ש וקשרתם וכו' (יהל אור).

⁷⁴ כמש"ש וכתבתם כו', והן ד' דברים שצריך כמ"ש אז ראה כו' וכמ"ש במ"א (כ"ה בפירוש הגר"א על אגדות ברכות סוף פרק הרואה [אות נד] המסדר) (יהל אור).

⁷⁵ כמ"ש ואהבת את כו' (יהל אור).

⁷⁶ כתב הרב, טעם שהמלכות נקראת לב לפי שיוצאת כנגד הלב דז"א (מ"מ).

<p>ולאשתדלא אבתריה דקודשא בריך הוא בלביה ובנפשיה וברעותיה ודאי תמן ידעינן דשריא ביה שכינתא כדין בעינן למקני ההוא בר נש בכסף שלים (ולאשתדלא אבתריה) לאתחברא בהדיה ולמילף מניה ועל דא קדמאי הוו אמרי וקנה לך חבר באגר שלים בעי למקני ליה בגין למזכי בשכינתא עד הכא בעי למרדף בתר זכאה ולמקני ליה</p>	<p>בלבו ונפשו ורצונו ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו ועל זה הראשונים היו אומרים (אבות &) וקנה לך חבר בשכר שלם יש לקנות אותו כדי לזכות בשכינה עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו.</p>
<p>אוף הכי ההוא זכאה בעי למרדף בתר דחייבא⁷⁷ ולמקני ליה באגר שלים בגין דיעבר מניה ההוא זוהמא ויתכפיא סטרא אחרא ויעביד לנפשיה בגין דיתחשב עליה כאילו הוא ברא ליה⁷⁸ ודא איהו שבחא דיסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא יתיר משבחא אחרא⁷⁹ ואסתלקותא דא יתיר מכלא מאי טעמא בגין דאיהו גרים לאכפיא סטרא אחרא ולאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא ועל דא כתיב באהרן (מלאכי ב ו) ורבים השיב מעון וכתוב בריתי היתה אתו</p>	<p>אף כך אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם כדי שיעביר ממנו אותה זוהמא ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר ועליה זו יותר מהכל למה כי הוא גרם לכפות את הצד האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא ועל זה כתוב באהרן ורבים השיב מעון וכתוב בריתי היתה אתו.</p>
<p>תא הזי כל מאן דאחיד בידא דחייבא (ותב לנביה) ואשתדל ביה למשבק ארחא בישא איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר</p>	<p>בא וראה כל מי שאוחז ביד הרשע (ושב אליו) ומשתדל בו לעזב דרך רעה הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה</p>

⁷⁷ והנה הנשמות, מאחר שהם מטוב ורע, ולפעמים חלק הטוב שבאדם ניתן אל רשע אחד, ולכן תמצא לפעמים רשעים שעושים קצת מצוות כתיקונם כמו הצדיקים ובשאר עניינים הם רשעים גמורים, וכן לפעמים בהיפך שיהיה צדיק גמור ויהיו בו קצת עבירות שאינו יכול להפרד מהן וזה לסיבת חלק הרע שיש בו המתאווה לאותה בחינה שיש אל הטומאה ואל העבירה ההיא, וכל זה הוא כפי תערובת הנשמות שקצת טוב של צדיק מתערב ברשע וקצת הרע של הרשע נתערב בצדיק. ואם הצדיק מוכיח את הרשע והוא אינו שומע לדבריו אז הם נבררים שהטוב של הרשע יתחבר אל הטוב שבצדיק והרע שבצדיק יתחבר אל הרע שברשע, וזהו סוד ואתה כי הזהרת רשע ולא שב מדרכו הוא רשע בעונו ימות ואתה את נפשך הצלת, כלומר בעונו לבד שהוא הרע ולא עם הטוב שהיה בו כי הטוב חלף הלך לו, ואתה את נפשך הצלת שהיה בה חלק הרע הפרשת ממך מלשון ויצל אלהים (מ"מ – מהשעה"ג הק' כ). ועי' שעה"ג הק' כ: וזש"ה אם רעב שונאך לאכילהו לחם. וכמ"ש ז"ל על פסוק כי תראה חמור שונאך, אין הכתוב מדבר אלא באדם רשע שמותר לשנאותו כמשה הלא משנאך ה' אשנא, ואמר אם רעב שונאך תאכילהו לחם, ר"ל מחמת נצוץ טוב שבו, ומתאוה ורעב לעשות טובה, האכילהו לחם לחמה של תורה ומצות, ותזכהו, כי עי"כ גחלים שהם נצוצי הרע שבך, אתה חותה על ראשו, ויתחברו עמו, ויורו ממך. וכמשה, ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזירה, ונצוצי הטוב שבו יורו ממנו, וה' ישלימם לך, ונמצא שאתה שלם בטוב, והוא שלם ברע. וכמ"ש ז"ל, אל תקרי ישלם לך, אלא ישלימהו לך, ולפי שהש"ת טוב אינו מזכיר שמו על הרעה, כמשה כי גחלים אתה חותה על ראשו. אבל על הטוב הזכיר שמו, כמשה וה' ישלם לך כנזכר כי הוא עושה הטוב הזה.

⁷⁸ עי' לקמן קצח ע"א אותו ענין על נתינת צדקה. ועי' אפיקי ים (סנהדרין דף צט ע"ב): אמר ר"ל כל המלמד את בן חבירו תורה וכו' כל א' מישראל קיבל חלקו בתורה בהר סיני לפי חלקי ניצוצי נפשו, והוא עצמו בריאתו שע"י התורה נברא העולם, וכמו גרעין הפרי שבו נטוע בכח כל חלקי האילן שרשיו ונופו וענפיו ועליו ופירותיו, ואח"כ ע"י הזריעה ועבודת הקרקע יוצא ממנו מכח אל הפועל, וכמו כן כל מה שהאדם צריך לתקן בבריאה בכל ימי חייו הכל הוא בכח נשמתו, וכל מה שעושה מצות ומחדש בתורה הוא מוציא חלקי ניצוצי נפשו הכלולי בכח מן הכח אל הפועל, והוא עצמו גידולו, כמו הגוף אשר הולך וגדל ע"י מזון גופני כמו כן הנפש ע"י מזון נפשי. ולכן המלמד בן חבירו תורה ומוציא חלקי נפשו אל הפועל הרי ממש הוא עושה ומגדל נפשו ממש, וע"ז נאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן. והוא ג"כ מ"ש כאלו עשאו לדברי תורה שהוא המוציא חידושי תורה שהם שייכים לכל אדם מישראל לפי חלקו שקיבל בהר סיני מה שלא נתגלה עדיין, וע"י הרב שמלמד בן חבירו תורה שע"כ יח' נבון להוציא דבר מדבר ולחדש מה שראוי לו, הרי הרב ממש גרם לחידוש תורה הזה שיצא ויתגלה בעולם.

⁷⁹ פי' משבח הראשון שאמר דבעי למרדף בתר זכאה (מ"מ).

<p>נש אחרא גרים לאכפייא סטרא אחרא וגרים דיסתלק קודשא בריך הוא ביקריה וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא ועל האי בר נש כתיב (&) בריתי היתה אתו החיים והשלום⁸⁰ וזכי למחמי בנין לבנוי וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי עאל בתריסר⁸¹ תרעי ולית מאן דימחי בידיה ועל דא כתיב (תהלים קיב ג) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד זרה בחשך אור לישראל וגו'</p>	<p>כך שום איש אחר גורם לכפות את הצד האחר גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה ועל האיש הזה כתוב בריתי היתה אתו החיים והשלום וזוכה לראות בנים לבניו וזוכה בעולם הזה וזוכה לעולם הבא כל בעלי הדינים לא יכולים לדון אותו בעולם הזה ובעולם הבא נכנס בשנים עשר שערים ואין מי שימחה בידו ועל זה כתוב (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד זרח בחשך אור לישראל וגו'.</p>
<p>באדרא עלאה⁸² קיימין תלת (סטרי) גוונין ואינן להטין גו שלהובא דא⁸³ וההוא שלהובא נפקא מסטרא דדרום⁸⁴ דאיהו ימינא ואינן גוונין מתפרשן לתלת סטרינ⁸⁵ חד סליק לעילא⁸⁶ וחד נחית לתתא⁸⁷ וחד דאתחזי וגניז⁸⁸ בשעתא דשמשא נהיר</p>	<p>בגרון חדר העליון עומדים שלשה (צדדי) צבעים והם לוחטים בתוך שלהבת אחת ואותה השלהבת יוצאת מצד הדרום שהוא ימין ואותם צבעים נפרדים לשלשה צדדים אחד עולה למעלה ואחד יורד למטה ואחד שנראה ונגזז בשעה שהשמש מאירה.</p>
<p>גוונא חדא ההוא דסליק לעילא נפקא וההוא גוונא איהו גוון חוור יתיר מחוורו אחרא ועאל בההוא שלהובא⁸⁹ ואצטבע זעיר ולא אצטבע וקיימא ההוא גוון לעילא על רישא דההוא אדרא ובשעתא דישראל עאלין לבי כנשתא ומצלן צלותהון כד מטאן לגאל ישראל וסמכין גאולה לתפלה כדין האי גוון חוור אסתלק על רישא דאדרא ואתעביד ליה כתר (דקיימא)</p>	<p>גון אחד אותו שעולה למעלה יוצא ואותו צבע הוא צבע לבן יותר מלבן אחר ונכנס באותה שלהבת ונצבע מעט ולא נצבע ועומד אותו צבע למעלה על ראש אותו הגרון ובשעה שישראל נכנסים לבית הכנסת ומתפללים תפלותיהם כשמגיעים לגאל ישראל וסומכים גאולה לתפלה אז אותו צבע לבן עולה על ראש הגרון ונעשה לו כתר (של קיום).</p>
<p>וכרוזא נפיק ואמר זכאין אתון עמא קדישא דעבדי טוב קמיה⁹⁰ דקודשא בריך הוא ורזא דא (ישעיה לח ג) והטוב בעיניך עשיתי⁹¹ דסמך גאולה לתפלה בגין דהא בההיא שעתא דמטו לתהלות לאל עליון דסליק האי גוון על רישא</p>	<p>והכרוז יוצא ואומר אשריכם העם הקדוש שעושים טוב לפני הקדוש ברוך הוא וסוד זה (ישעיה לח) והטוב בעיניך עשיתי שסומך גאולה לתפלה משום שבשעה הזו שמגיעים לתהלות לאל עליון שעולה הגון הזה על ראש אותו</p>

⁸⁰ עי' זר"ח מב ע"ב: החיים והשלום חיים דאימא עילאה ושלום דא שר שלום. ועי' זהר (ח"ג לא ע"א): שר שלום דא צדיק דאיהו שלמא דעלמא שלמא דביתא שלמא דמטרוניתא.

⁸¹ י"ב שערים יש ברקיע נגד י"ב שבטים (רח"ו).

⁸² יסוד דנוק' (רח"ו).

⁸³ הוא רוחא דשבק בגווה שהוא שם ב"ן והם ה' גבורות הראשונות שביסוד דנוק' (מ"מ).

⁸⁴ פ' כי שרש ההוא רוחא הוא מן הדכורא שנק' ימינא (מ"מ).

⁸⁵ תלת טפין דסגול' (רח"ו). פ' נה"י דז"א (מ"מ).

⁸⁶ נצח (מ"מ).

⁸⁷ הוד, כנודע שנו"ה הם ב' הקרנים והא' גבורה מן השנית (מ"מ).

⁸⁸ פ' יסוד שהוא גנוז ביסוד דנוק' (מ"מ).

⁸⁹ פ' בתוך הכלי של מ"ן שהוא שם ב"ן (מ"מ).

⁹⁰ יסוד (רח"ו).

⁹¹ פ' יסוד הנק' טוב היה מחברו עם המלכות שנקרא עין וז"ש דסמך גאולה לתפילה שהם יסוד ומלכות (מ"מ).

<p>דההוא אדרא אתער האי צדיק לאתחברא באתר דאצטריך ברהימו⁹² בחביבו⁹³ בחדוה⁹⁴ ברעותא⁹⁵ וכל שייפין כלהו מתחברן בתיאובתא חדא אלין באלין עלאין בתתאין ובוצינין⁹⁶ כלהו נהריין⁹⁷ ומתלהטין וכלהון קיימא בחבורא חדא בהאי צדיק דאקרי טוב כמה דאת אמר (שם ג י) אמרו צדיק כי טוב ודא מחבר לכלהו בחבורא חדא כדין כלא בלחישו עילא ותתא בנשיקין דרעותא וקיימא מלה בחבורא דבי אדרא:</p>	<p>הגרן מתעורר הצדיק להתחבר במקום שצריך באהבה וחביבות בשמחה וברצון וכל האיברים כולם מתחברים בתשוקה אחת אלה באלה עליונים בתחתונים וכל הנרות מאירות ולוהטות וכולם עומדים בחבור אחד בצדיק הזה שנקרא טוב כמו שנאמר (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב וזה מחבר את כולם בחבור אחד אז הכל בלחש למעלה ולמטה בנשיקות של רצון והדבר עומד בחבור של בית הגרן.</p>
<p>כיון דמטו לשים שלום כדין עביד שמושא⁹⁸ ההוא נהר⁹⁹ דנפיק מעדן באדרא דא¹⁰⁰ וכדין בעיין כלא לנפקא מקמי מלכא ולא אצטריך בר נש ולא אחרא לאשתכחא תמן ולא למשאל שאלתין</p>	<p>כיון שמגיעים לשים שלום אז עושה שמוש אותו נהר שיוצא מעדן בגרן הזה ואז צריכים כולם לצאת מלפני המלך ולא צריך איש ולא אחר להמצא שם ולא לבקש בקשות</p>
<p>קבט/א</p>	
<p>אלא אצטריך למנפל על אנפין¹⁰¹ מאי טעמא בגין דההיא שעתא שעתא דשמושא¹⁰² הוי ובעי כל בר נש למכספ¹⁰³ מקמי מאריה ולחפיא אנפוי בכסופא סגי¹⁰⁴ ולאכללא נפשיה בההוא שמושא¹⁰⁵ דנפשין דאתכליל ההוא אדרא¹⁰⁶</p>	<p>אלא צריך לנפל על הפנים נפילת אפים למה משום שאותה שעה היא שעה של שמוש וצריך כל איש להתביש מלפני רבונו ולכסות פניו בבושה גדולה ולהכליל את נפשו באותו שמוש של</p>

⁹² הוא בסוד שמאלו תחת לראשי שחימום הגבורות מעוררים האהבה (מ"מ).

⁹³ היינו וימינו תחבקני שהחסדים מוסיפים חיבה ביותר (מ"מ).

⁹⁴ ה"ס הזווג וסימניך שמחת עונה (מ"מ).

⁹⁵ הם נשיקין שבתוך הזווג כמ"ש לקמן בנשיקין דרעותא, א"נ נגד ד' שמות עסמ"ב שמתקבצים כולם ביסוד בשעת הזווג (מ"מ).

⁹⁶ הנקבות (רח"ו).

⁹⁷ במ"ן (רח"ו).

⁹⁸ הכנסת העטרה (מהרח"ו), והוא כוונת הזיווג של שים שלום, ונעשה עי"ז ההתעוררות להורדת הטי' ונשלם בנפילת אפיים ושניהם הם רק יחוד אחד (הקדו"ש קא ע"ב).

⁹⁹ פי' יסוד דז"א (מ"מ).

¹⁰⁰ ביסוד דנוק' (מ"מ).

¹⁰¹ לקמן מסדר סדר המצות וקאמר שתחילה הוא ברכת כהנים ואח"כ נפילת אפים, לכך אני אומר דשים שלום דכל א' וא' תלוי ועומד עם שים שלום דשליח ציבור, ועכ"ז יקדים י"ג מדות לרצות על עוונותיו שהתודה בברכת שומע תפילה (אור יקר).

¹⁰² ואז הענין תלוי בהעלם להמשיך נשמות, ואין לערבב אותו יחוד בשום שאלה אחרת שמבלבל יצועי אביו, ולזה יפול על פניו וענין נפילות אפים יש בו טעמים זה בתוך זה (אור יקר). גמר הזווג (רח"ו), כאן הורדת טיפה, עי' שעה"כ דף לג ע"ב ובדף לח בדרוש א' דחזרת עמידה, ודף מב ע"ג סוף דרוש ה, ובדרוש א דויעבור שם, וכן בדף לח ע"א סמוך לסופו, ובנפילת אפיים ריש דרוש ב.

¹⁰³ הא', עם היות שאין היחוד מושג אלינו, סוף סוף אמונתינו שעמדנו לפני הקב"ה ונתייחדו ב' שמות, והעומד על עמדו מעיז פניו נגד השכינה הרואה אותו אם הוא אינו רואה (אור יקר).

¹⁰⁴ והיינו את ה' אלהיך תירא שיהיה בוש מיוצרו אותה שעה, ויזכור כמה חטא לפניו, ונכלם מפשעיו ובוש מעוונותיו ונחפר מחטאתיו. הב' במה שפי' לקמן שהוא מוסר עצמו למיתה, ואם נתחייב מיתה על עוונותיו הרי נתכפר לו עונו במה שנופל ארצה גוף מת, וזה כולל טעם ג' דשמעתין דקאמר ולאכללא נפשיה וכו' (אור יקר).

¹⁰⁵ כמו שבעת פטירת האדם מיכאל עומד ומקריב נשמות, כך הוא מקריב נשמתו אח"כ שהחשיב עצמו כמת. הד' שצריך לתת חלק לחצוני שהוא הטמא מקום המיתה, ואחר שהודה בשומע תפלה מקבל עונשו שזהו התשובה השלמה להורות מיד על העונש וזהו סוד ואתה צדיק על כל הבא עלינו שאנו אומרים אחר הוידוי, כי הכוונה לטהר המדות העליונות ולקבל הפגם למטה, ולהיות מיד המדות טהורות ונקיות והייחוד נעשה, וכו' כי מיד שקבל אדם עונש נתקן הענין למעלה, והיינו אמרינו ואמת עשית, מתקן מדת אמת שהוא היחוד ומקבל העונש, ואף כאן כדי שלא יעכב חטאו ופגמו היחוד התודה בשומע תפלה, ומקבל

<p>מעילא ומתתא בנפשין ורוחין¹⁰⁷ כדין גוון אחרא¹⁰⁸ דנחית לתתא קאים¹⁰⁹ ואחיד בשפולי דהאי אדראי</p>	<p>הנפשות שנכלל אותו הגרן מלמעלה ומלמטה בנפשות ורוחות אז צבע אחר שיורד למטה עומד ואוחז בשפולי הגרן הזה.</p>
<p>וכרוזא נפיק וקארי¹¹⁰ ואמר עלאין ותתאין אסהידו סהדותא מאן איהו דעביד נפשאן וזכי לחייביא ההוא דעטרא (ס"א דאתחזי לאעטרא ליה בעטרא) דמלכותא על רישיה ההוא דאתחזי לאעלא השתא קמי מלכא ומטרוניתא דהא מלכא ומטרוניתא שאלי עליה</p>	<p>והכרוז יוצא וקורא ואומר עליונים ותחתונים העידו עדות מיהו שעושה נפשות ומזכה את הרשעים אותו שעטרת (שנראה לעטר אותו בעטרת) מלכות על ראשו אותו שראוי להיכנס עתה לפני המלך והמלכה שהרי המלך והמלכה שואלים עליו.</p>
<p>כדין אודמנן תרין סהדין מאינון עיני יהו"ה דמשטטי בכל עלמא וקיימין בתר פרגודא וסהדן סהדותא דא ואמרי הא אנן סהדין על פלניא בר פלניא זכאה חולקיה דהא אבוי ידכר בגיניה לטב דא איהו עביד נפשן לתתא נפשאן דחייביא דהו מסטרא אחרא כדין אתיקר קודשא בריך הוא בחדרה שלימותא</p>	<p>אז מזדמנים שני עדים מאותם עיני ה' שמשוטטות בכל העולם ועומדים אחר הפרגוד ומעידים עדות זו ואומרים הרינו מעידים על פלוני בן פלוני אשרי חלקו שהרי אביו יזכר בגללו לטוב זהו עושה נפשות למטה נפשות הרשעים שהיו מהצד האחר אז מתיקר הקדוש ברוך הוא בשמחה שלימה.</p>
<p>ביה שעתא אודמן חד ממנא דאיהו נזברא על דיוקנין דצדיקיא ברזא דשמושא דאתוון דאתקרי ברזא יהודיע"ם בכתרא דשמושא דשמא קדישא ורמיו קודשא בריך הוא לההוא ממנא ואייתי דיוקניה דההוא בר נש דעביד נפשאן דחייביא וקאים ליה קמיה מלכא ומטרוניתא</p>	<p>באותה השעה מזדמן ממנה אחד שהוא גזבר על דיוקנאות הצדיקים בסוד של שמוש האותיות שנקרא בסוד יהודי"עם בכתר של שמוש השם הקדוש ורומז הקדוש ברוך הוא לאותו ממנה ומביא את דמות אותו האיש שעושה נפשות הרשעים ומעמיד אותו לפני המלך והמלכה.</p>
<p>ואנא אסהדנא עלי שמיא וארעא דבההיא שעתא מסרין ליה ההוא דיוקנא¹¹¹ דהא לית לך</p>	<p>ואני מעיד עלי שמים וארץ שבאותה שעה מוסרים לו אותו הדמות שהרי אני</p>

המיתה, ואוסף רגליו למטה אל אילנא דמותא, ובעלי החוב מקבלים חלקם בגוף למטה שנפל מת ארצה, ונשמח טהורה והיחוד אין סבה מונעת (אור יקר).

¹⁰⁶ היינו המלכות נכללת בנשמות התחתונים מיינ נוקבין, והת"ת משפיעה נשמות חדשות מלמעלה מיינ דכורין טיפי הזרע (אור יקר).

¹⁰⁷ ממ"ן ומ"ד (רח"ו).

¹⁰⁸ שהוא מצד ההוד, שאל ההוד יחס המטה כדפי' לעיל (אור יקר)

¹⁰⁹ יש לה קימה, וענין הקימה הזאת היא היות התעוררותה מצד אימא עילאה, והטעם דאימא עילאה עד הוד אתפשטת, ומסטרא דידה קם, והטעם שעתה בטעמים הנזכרים, הנה היה עיקר הכל אל המתפלל סוד התשובה, משומע תפילה שהתודה ועד נפילת אפים, הנה התעורר ופתח שער התשובה, והיינו ברכת ההודאה, ששם האדם הוא מפקיד נשמתו כאומר על נשמותינו הפקודות לך, ונודע שהיא נאחזת בימין שההוד נאחז בחסד, ולזה היא [סדנית] (סהדנית) על בעלי תשובה והיא מתפשטת למטה בשפולי אדרא בסוד וידי אדם מתחת כנפיהם ופי' רז"ל לקבל בתשובה לשבים, והנה המרכבה להם מסוד ההוד הזה הוא אותם שהם מתעסקין בהחזרת בני אדם לתשובה (אור יקר).

¹¹⁰ עוד יש לו יחס כי כמו שהקב"ה עתה עושה נפשות, גם האיש הזה עושה נפשות, ולכך עתה הגיע עת דודים להזכיר לפני המלך, עוד אפשר שהקב"ה דואג בנשמות שלא יתקלקלו למטה, ונמצא שנוח להם שלא נבראו ואינו שמח במעשיו, אלא בזוכרו שיש למטה מתעסקין להשיב נשמות למוטב ולעשותם עשיה שניה ולזה נזכר לפניו, עוד י"ל שהנשמות אינם נמשכות מלמעלה אלא ע"י הצדיקים, זכה יחבין ליה נפש זכה יתיר וכו' ולזה נמצאו אותם הנשמות שנבראות אינם באות לבני אדם וזה כמעט לבטלה אלא ע"י האיש הזה שעושה ומתקן להם נפשותם כדי שיזכו לרוח ולנפש, ולזה נזכר עתה העושה נפשותם של רשעים, וכל הטעמים האלו עולין אל דרך א' ומן הטעמים האלו עם היות שאינו עת כניסת שום נברא בעת שמושם (אור יקר).

¹¹¹ פי' כדי לשומרו יותר מכל האדם ולנהוג בו כבוד (מ"מ).

<p>כל צדיקא בהאי עלמא דלא חקיק דיוקניה לעילא תחות ידא דההוא ממנא ומסרין בידיה שבעין מפתחין¹¹² דכל גנזיא דמאריה בהו כדין מלכא בריך לההוא דיוקנא¹¹³ בכל ברכאן דבריך לאברהם כד עבד נפשאן דחייביא</p>	<p>לך כל צדיק בעולם הזה שלא חקוק דיוקנו למעלה תחת יד אותו הממונה ומוסרים בידו שבעים מפתחות של כל גנזי רבונו בהם אז המלך מברך את אותו הדמות בכל הברכות שברך את אברהם כשעשה את נפשות הרשעים.</p>
<p>וקודשא בריך הוא רמיז לארבע משריין עלאין¹¹⁴ ונמלין לההוא דיוקנא ואזלין עמיה ואיהו עאל לשבעין עלמין גניזין¹¹⁵ דלא זכי בהו בר נש אחרא בר אינון גניזין לאינון דעבדי נפשיהון דחייביא ואלמלי הוו ידעי בני נשא כמה תועלתא וזכו (גרמי לצדיקיא) זכאן בניגנייהו כד זכו להון הוו אזלו אבתרייהו ורדפי לון כמאן דרדיף בתר חיין</p>	<p>והקדוש ברוך הוא רומז לארבעה מחנות עליונים ונוטלים את אותו הדמות והולכים עמו והוא נכנס לשבעים עולמות גנזים שלא זכה בהם איש אחר פרט לאותם גנזים לאותם שעושים את נפשות הרשעים ואלמלא היו יודעים בני אדם כמה תועלת וזכות (גורמים לצדיקים) וזוכים בגללם כשמזכים אותם היו הולכים אחריהם ורודפים אותם כמי שרודף אחר החיים.</p>
<p>מסכנא זכי לבני נשא בכמה טבאן בכמה גניזין עלאין ולאן איהו כמאן דזכי בחייביא מה בין האי להאי אלא מאן דאשתדל בתר מסכנא איהו אשלים חיין לנפשיה וגרים ליה לאתקיימא וזכי בניגניה לכמה טבאן לההוא עלמא</p>	<p>העני מזכה את בני האדם בכמה טובות בכמה גנזים עליונים ולא כמי שמזכה את הרשעים מה בין זה לזה אלא מי שמשתדל אחר העני הוא משלים חיים לנפשו וגורם לו להתקיים וזוכה בגללו לכמה טובות לאותו העולם.</p>
<p>ומאן דאשתדל בתר חייביא איהו אשלים יתיר עביד לספרא אחרא דאלהים אחרים דאתכפיא ולא שלמא ואעבר ליה משלטנותיה עביד דאסתלק קודשא בריך הוא על כורסי יקריה עביד לההוא חייבא נפשא אחרא זכאה חולקיה</p>	<p>ומי שמשתדל אחר הרשע הוא משלים יותר עושה לצד האחר של אלהים אחרים שיתכופף ולא ישלט ומעביר אותו משלטונו עושה שמתעלה הקדוש ברוך הוא על כסא כבודו עושה לאותו הרשע נפש אחרת אשרי חלקו.</p>
<p>גוונא אחרא דאתחזי ולא אתחזי בשעתא דמטאן ישראל לקדושה דסידרא¹¹⁶ כדין האי גוונא דגניז נפיק בנין דהאי איהו קדושתא דקא מקדשי ישראל יתיר על מלאכי עלאי דאינון חברים בהדייהו והאי גוונא נהיר ואתחזי בשעתא דישראל מקדשי קדושתא דא (נ"א דהא מסיימין ישראל עד לא ישגהון וכו'¹¹⁷) עד דמסיימי ישראל בנין דלא ישגהון מלאכים עלאין ויענישו לון לעילא ולא יקטרגון עלייהו</p>	<p>גון אחר שנראה ולא נראה בשעה שמגיעים ישראל לסדר הקדשה אז הגון הגנוז הזה ויוצא משום שהיא הקדשה שמקדשים ישראל יותר על מלאכים העליונים שהם חברים עמם והגון הזה מאיר ונראה בשעה שישראל מקדשים הקדשה הזו (שהרי מסיימים ישראל עד שלא ישגחו וכו') עד שמסיימים ישראל כדי שלא ישגחו המלאכים העליונים ויענישו אותם למעלה ולא יקטרגו עליהם.</p>
<p>כדין כרוזא נפיק ואמר עלאין ותתאין אציתו</p>	<p>אז הכרוז יוצא ואומר עליונים</p>

¹¹² נגד המוחין ולבושיהם (מ"מ).

¹¹³ מקבל שפע מ"ד (רח"ו).

¹¹⁴ פי' ארגמ"ן (מ"מ).

¹¹⁵ פי' נגד ר"ק דאצילות שהם ז"ן הנק' עולם (מ"מ).

¹¹⁶ פי' קדושת ובא לציון (מ"מ).

¹¹⁷ פי' שאין אומרים הקדושה כמו של עמידה שאומרים ג' פסוקים זה אחר זה כולם בלשון הקודש אבל בקדושת ובא לציון אומרים וקרא זה אל זה ומתרגמין אותו וכן הפסוקים אחרים כדי שלא ישגחו בהם מלאכי השרת שאינם משגיחין בלשון תרגום לכך מפסיקים בכל פסוק בתרגומו א"נ שאין אומרים נקדישך וכו' באריכות כמו בעמידה רק הפסוקים לבדם בקיצור כדי שלא ישגחו מלאכי השרת (מ"מ).

<p>מאן איהו גס רוחא במלי דאורייתא מאן איהו דכל מלוי בגין למגבה במלי דאורייתא בגין דתנינן דבר נש בעי למהוי שפיל בהאי עלמא במלי דאורייתא דהא לית גבהו באורייתא אלא בעלמא דאתי</p>	<p>ותחתונים הקשיבו מיהו גס רוח בדברי תורה מיהו שכל דבריו להתגבה בדברי תורה משום ששנינו שהאדם צריך להיות שפל בעולם הזה בדברי תורה שהרי אין גבהות בתורה אלא בעולם הבא.</p>
<p>בקדושתא דא בעינן לאסתמרא ולאנזא לה ביננא בגין דנתקדש גו קדושה ברישא ובסופא יתיר מאינן קדושן דאמרי בהדן מלאכי עלאי קדושה דאנן מקדשי בשבחה דאנן משבחן למלאכי עלאי ובגין שבחה דא שבקין לן למעאל גו תרעי עלאי ועל דא אנן אמרין קדושה דא</p>	<p>בקדשה זו צריך להשמר ולגנוז אותה בינינו כדי שנתקדש בתוך הקדשה בראש ובסוף יותר מאותן קדשות שאומרים עמנו מלאכים עליונים הקדשה שאנו מקדשים בשבח שאנו משבחים למלאכים העליונים ומשום שבח זה מרשים לנו להיכנס לתוך השערים העליונים ועל זה אנו אומרים קדושה זו</p>
<p>קבט/ב</p>	
<p>בלשון הקדש ושבקין לן ברחימו למיעל תרעין דלעילא מגו דאנן משבחין לון בסדורא דלהון (ס"א דילן) ובגין כך אנן נטלין קדושן יתיר ועאלן תרעין עלאין</p>	<p>בלשון הקדש ומשאירים אותנו באהבה להיכנס לשערים שלמעלה מתוך שאנו משבחים אותם בסדור שלהם (שלנו) ולכן אנו נוטלים יותר קדשות ונכנסים לשערים העליונים.</p>
<p>ואי תימא רמאותא היא לאו הכי אלא מלאכי עלאי אינן קדישין יתיר מינן ואינן נטלי קדושתא יתיר ואלמלא דאנן נטלין ומשכיין עלן קדושאן אלן לא ניכול למיהוי חברים בהדיהו ויקרא דקודשא בריך הוא לא ישתלים עילא ותתא בזמנא חדא ועל דא אנן משתדלין למהוי עמהון חברים ויסתלק יקרא דקודשא בריך הוא עילא ותתא בזמנא חדא</p>	<p>ואם תאמר זוהי רמאות לא כך אלא המלאכים העליונים הם יותר קדושים מאתנו והם נוטלים יותר קדושה ואלמלא שאנו נוטלים ומושכים עלינו הקדשות הללו לא נוכל להיות חברים עמם וכבוד הקדוש ברוך הוא לא ישתלם למעלה ולמטה בזמן אחד ועל זה אנו עוסקים להיות עמם חברים ויתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה בזמן אחד.</p>
<p>קדושה די בסופא איהי תרגום כמה דאוקימנא ודא אפילו יחיד יכיל לומר לה אינן מלי דתרגום אבל מלין דלשון הקדש דקדושה לאו אינן אלא בעשרה בגין דלשון הקדש שכינתא מתחברא בהדיה ובכל קדושה דשכינתא אתיא לאו איהי אלא בעשרה דכתיב (ויקרא כב לב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו' בני ישראל אינן לשון הקדש ודאי ולא שאר עמין דאית לון לישן אחרא</p>	<p>הקדשה שבסוף היא תרגום כמו שבארנו וזה אפילו יחיד יוכל לומר אותה אותם דברי התרגום אבל דברי לשון הקדש של הקדשה אינם אלא בעשרה כי השכינה מתחברת עם לשון הקדש ולכל קדושה שהשכינה באה אין זה אלא בעשרה שכתוב (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו' בני ישראל הם לשון הקדש ודאי ולא שאר עמים שיש להם לשון אחרת.</p>
<p>ואי תימא הא קדושתא דקדיש דאיהו תרגום אמאי לאו איהו ביחיד תא חזי קדושתא דא לאו איהו כשאר קדושאן דאינן משלשין אבל קדושתא דא איהי סלקא בכל סטרין לעילא ותתא ובכל סטרי מהימנותא ותברא מנעולין¹¹⁸</p>	<p>ואם תאמר הרי הקדשה של הקדיש שהיא תרגום למה אינה ביחיד בא וראה קדושה זו אינה כשאר הקדשות שהם משלשים אבל קדושה זו היא עולה בכל הצדדים למעלה ולמטה ולכל צדדי</p>

¹¹⁸ עי' שעה"כ טו ע"ג: הנה הקדיש נתקן בלשון תרגום וכנז' בזהר פ' תרומה וז"ל דאיהו מתבר שלשלאין דפרזלא כו', והענין הוא במה שהודעתין בשער המצות בפרשת ואתחנן (לו ע"א) איך התרגום ה"ס אחוריים דקדושה, והוא קדושה (ה) ג"כ, אלא שהחיצונים יונקים משם. וכבר נתבאר שהקדיש נתקן להעלות את

<p>וגושפנקן דפרולא וקליפין בישיין (ס"א ודא איהו שבהא דאסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא יתיר משבהא אחרא ואסתלקותא דא יתיר מכלא מאי טעמא בגין דאיהו לאתכפייא סטרא אחרא ולאסתלקא) לאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא על כלא ואנן בעינן למימר לה בלישנא דסטרא אחרא ולא תבא בחילא תקיף אמן יהא שמיה רבא מברך בגין דיתבר חילא דסטרא אחרא ויסתלק קודשא בריך הוא ביקריה על כלא וכד אתבר בקדושתא דא חילא דסטרא אחרא קודשא בריך הוא אסתלק ביקריה ואדכר לבנוי ואדכר לשמיה ובגין דקודשא בריך הוא אסתלק ביקריה בקדושתא דא לאו איהי אלא בעשרה</p>	<p>האמונה ושוברת מנעולים וחותמות של ברזל וקלפות רעות (וזהו השבח שמתעלה בו כבוד הקדוש ברוך הוא יותר משבח אחר והתעלות זו יתרה מהכל למה משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכח חזק אמן יהא שמיה רבא מברך כדי שישתבר כחו של הצד האחר ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל וכשנשבר בקדושה זו כחו של הצד האחר הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו ונזכר לבנוי ונזכר לשמו ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדושה הזו אינה אלא בעשרה.</p>
<p>ובלישנא דא על כרחיה דסטרא אחרא אתכפייא ואתתבר חיליה ואסתלק יקרא דקודשא בריך הוא ותבר מנעולין וגושפנקן ושלשלאן תקיפין וקליפין בישיין ואדכר קודשא בריך הוא לשמיה ולבנוי זכאין אינון עמא קדישא דקודשא בריך הוא יהב לן אורייתא קדישא למזכי בה לעלמא דאתי</p>	<p>ובלשון זו על כרחו של הצד האחר הוא נכפה ונשבר כחו ומתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא ושובר מנעולים וחותמות ושלשלאות חזקות וקלפות רעות ונזכר הקדוש ברוך הוא את שמו ואת בניו אשריהם העם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורה קדושה לזכות בה לעולם הבא.</p>
<p>אמר רבי שמעון לחברייא זכאין אתון לעלמא דאתי וכיון דשרינן מלין דכתרא¹¹⁹ דמלכותא עלאה אימא אנא בגיניכו (נ"א בגוויכו) וקודשא בריך הוא יהיב לכוני אנרא בההוא עלמא וההוא הבל דפומייכו יסתלק לעילא כאילו אתון מתערין מלין אלין</p>	<p>אמר רבי שמעון לחבריים אשריכם לעולם הבא וכיון שהתחלנו בדברים של כתר המלכות העליונה אומר אני בשבילכם (בתוכם) והקדוש ברוך הוא יתן לכם שכר באותו העולם ואותו הבל פיכם יתעלה למעלה כאילו אתם המעוררים את הדברים הללו.</p>

העולמות למעלה ממדרגתם, כגון העשיה ביצירה וכיוצא. והנה אנו מתייראים פן ח"ו ע"י עליית העולמות יעלו גם (הקליפות) [החיצוניות] עמהם, (ויתאחזו בהם ויניקו שפע מהם), ולכן נתקן בלשון תרגום, דאיהו לישנא דלא משתמע למלאכין עלאין, כנז' בזוהר פ' נח (דף עח ע"ב) ובפ' לך לך (דף פט ע"א). והטעם הוא לפי שהם מצד הפנים, והם מדברים בלשון הקדש שהוא בחינת הפנים. אך (הקליפות הם נאחזים באחוריים והם) [החיצונים שיונקין מן האחוריים לכן הם] מבינים בלשון תרגום שהוא אחוריים, ובהיותינו אומרים השבח הגדול והקדוש הזה של הקדיש בלשון תרגום שהם מבינים אותו, אז הם נכנעים ואינם עולים למעלה [עם העולמות]. והנה הקליפות הם [נ"א בחי'] כולם נמשכים מסוד "א סממני הקטרת, שהם סוד עשתי עשרה יריעות עזים, אשר סודם הם שני אותיות אחרונות דשם הויה, שהם ו"ה, שהם בגימ' י"א. והענין הוא במה שהודעתך, כי י"א סמנים הם אחוריים שלמעלה שירדו בעת מיתת המלכים וביטולם, וירדו אחוריים דא"א במקום ז"ן, שהם ז"ס האחרונות, וגם הם בחינת שני אותיות ו"ה הנז' של שם הויה. ואלו האחוריים נכללין בכלל ז"ן, ולכן תמצא כי אין שום פגם תחתון מגיע אלא בז"ן ולא באו"א, ולכן תקנו י"א אותיות בשני תיבות יתגדל ויתקדש כנגד ה"א הנז'. עוד ירצה, כי כבר ביארנו, כי יתגדל ויתקדש יש בהם אחת עשרה אותיות כנגד י"א סממני הקטרת וכו'. והנה כוונת הקדיש הוא לסלק ולהסיר אותו הרוחניות שהם הי"א סממנים משם, וזה נעשה ע"י (העלאת) [שאנחנו מעלים] ב' אותיות ו"ה עד או"א, שהם י"ה, ואז יתחברו עמהם, ועי"כ יתבטלו הקליפות. וזמ"ש יתגדל ויתקדש שמיה רבא, פי' כי השם של י"ה, הרמוז במלת שמיה, ר"ל שם י"ה, שהם או"א, יהיו שם י"ה רבא, וזה ע"י שנתחברו עם שני אותיות אחרונות ו"ה, ועי"כ יהיה השם גדול ושלם, כי בעוד שהאותיות אלו נפרדות זו מזו ח"ו, אין השם שלם וגדול, ע"כ. ובזה מובן לשון זה "מלין דכתרא וכו'" (מ"מ).

¹¹⁹ פי' מלין שעושים כתר למלכות דאצילות (מ"מ).

<p>פתח ואמר וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת האי קרא איהו לסטרא עלאה¹²⁰ ואיהו לסטרא תתאה¹²¹ איהו לסטרא עלאה בסטרא דקדושה ואיהו לסטרא תתאה בסטרא אחרא¹²² תא חזי כד ברא קודשא בריך¹²³ הוא עלמא¹²⁴ שארי למברי מסטרא דכספא¹²⁵ דאיהו ימינא¹²⁶ בנין דההוא כספא הוה מלעילא ובעובדא דמשכנא¹²⁷ דאיהו כגוונא דיליה שארי מסטרא דשמאלא¹²⁸ ולבתר מסטרא דימינא בנין דמשכנא מסטרא דשמאלא הוה ועל דא שארי הכא מסטרא דשמאלא והתם מסטרא דימינא וזאת התרומה וגו'¹²⁹</p>	<p>פתח ואמר וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת פסוק זה הוא לצד עליון והוא לצד תחתון הוא לצד עליון בצד הקדושה והוא לצד תחתון בצד האחר בא וראה כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם התחיל לברא מצד הכסף שהוא לימין משום שאותו כסף היה מלמעלה ובמעשה המשכן שהוא כמו שלו התחיל מצד שמאל ואחר כך מצד ימין משום שהמשכן היה מצד שמאל ולכן התחיל כאן מצד משמאל ושם מצד ימין וזאת התרומה וגו'.</p>
<p>וכתיב (תהלים נה יח) ערב ובקר וצהרים וגו' האי קרא אוקמוה ואתמר אבל הכא עדן עדנין הוא דעלותא דכל יומא וחברייא אתערו בהני תלת זמנין ערב דא היא אספקלריאה דלא נהרא ובקר דא היא אספקלריאה דנהרא וצהרים (ולאו האי אתר דאקרי השך אלא אתר איהו דקיימא בין האי להאי אבל זמנא דעלותא דמנחה¹ אתר דאתקרי השך איהו דאחיד בערב¹³⁰ וקיימא דא עם דא</p>	<p>וכתוב ערב ובקר וצהרים וגו' פסוק זה פרשוהו ונתבאר אבל כאן עדן ועדנים הוא של תפלת כל היום והחברים התעוררו בשלשת הזמנים הללו ערב זוהי אספקלריה שלא מאירה ובוקר זוהי אספקלריה המאירה וצהרים (אין זה מקום שנקרא חשך אלא הוא מקום שעומד בין זה לזה אבל הזמן של תפלת מנחה) מקום שהוא נקרא חשך שאחוז בערב ועומד זה עם זה.</p>
<p>מה דאתמר צהרים דאיהו תוקפא דשמשא לישנא מעליא נקט והכי איהו ארהא לבר נש אוכם</p>	<p>ומה שנאמר צהרים שהוא תקף חזק השמש הוא נקט בלשון מעלה וכך היא הדרך לאיש שחר</p>
<p>קלא</p>	
<p>קראן ליה חוור ולישנא מעליא נקט ולזמנין</p>	<p>קוראים לו לבן ונקט לשון מעלה</p>

¹²⁰ לפרש כל מתכות אלו בקדש, ויהיה זהב בגבורה וכסף בחסד כדמסיק (אור יקר). פי' כפי הסוד (מ"מ).
¹²¹ ויפרש זהב בחוץ וכסף בחוץ, ומצד עולם הרוחני הקודש הכסף יפה מן הזהב, שהזהב בגבורה וכסף בחסד והכסף קודם, אמנם מצד עולם זה הגשמי החצון גובר בו דהיינו החמדה, ולכן הזהב משובח מן הכסף ולזה יתבאר הכתוב בב' דרכים, אם נתחיל מלמעלה מחסד ודאי שהוא כסף עליון (אור יקר). כפי הפשט (מ"מ).

¹²² פי' בצד אחר, דהיינו הפשט, שהוא לבד מן הסוד (מ"מ).

¹²³ בינה (מ"מ).

¹²⁴ ז"א (מ"מ).

¹²⁵ פי' כי הז"א מתחיל מחסד (מ"מ).

¹²⁶ היינו אמרתי עולם חסד יבנה, וכסף זה הוא חסד העליון המשובח מן הזהב, ולכך יגביר הימין על שמאל, וחסד גובר על הגבורה, אמנם המשכן נברא ממטה למעלה, א"כ נתחילה מעולם החמדה שהוא עולם גשמי זה, ומשם אנו עולים למעלה, שממעשה העולם החומרי הזה אנו עושים מעשים להלביש המצות הרוחניות כגון ציצית בצמרו הגשמי נאסוף ונעשה את תבואת מצותנו הרוחניות הקדושות, וכן כל שאר מעשה המצות, ואף כאן במשכן התחלנו ממטה למעלה, כי הקב"ה שהוא רוחני מתחיל הועלם ממנו, והוא יורד לכך אין שם יצר הרע, ולא חמדה, ועולם חסד כסף יבנה ויקדים אל הזהב, אמנם אנו התחתונים המשוקעים בחומר ובקלי' אנו מתחילין בניין עולם ממנו ממטה למעלה, ובעולם זה שאנו בו, כח החמדה והחצוני הטמא גובר ומגביר שמאל על ימין, וזה חצוני גשמי גובר על כסף חצוני גשמי (אור יקר).

¹²⁷ פי' מלכות (מ"מ).

¹²⁸ פי' כי המלכות בניינה מהגבורות ואח"כ מקבלת החסדים והם סוד התכונותה בסוד והוכן בחסד כסא (מ"מ).

¹²⁹ פי' מביא ראיה מפסוק זה שהתחיל מזהב ואח"כ כסף שהתרומה היה מלכות (מ"מ).

¹³⁰ ר"ל שהצהרים היא גבורה שאחזה עם המלכות הנקרא ערב (מ"מ).

<p>להוור קראן ליה אוכם דכתיב (במדבר יב א) כי אשה כושית לקח (עמוס ט ז) הלא כבני כושיים אתם לי וגו'.</p>	<p>ולפעמים קוראים ללבן שחר שכתוב כי אשה כושית לקח (עמוס ט) הלא כבני כושיים אתם לי וגו'.</p>
<p>ערב דא צלותא דערבית¹³¹ ובנין דבערב דא אתערב ביה סטרא אחרא¹³² דחשיך נהוריה ושלמא בליליא שוו ליה רשות¹³³ ולית ליה זמן קבע אמורין ופדרין¹³⁴ מתאכלין בהאי זמנא ומכאן אתזנו כמה חבילי טהירין¹³⁵ דנפקין ושלמין בליליא</p>	<p>ערב זה תפלת ערבית ומשום שבערב הזה מתערב הצד האחר שמחשיך את אורו ושולט בלילה שמו לו רשות ואין לו זמן קבוע אמורים ופרדים מתאכלים בזמן הזה ומכאן נזונים כמה קבוצות של שרים שיוצאים ושולטים בלילה.</p>
<p>ואי תימא אי הכי הא תנינן דכל אינון מארי סטרא אחרא דרוח מסאבא לא שלמי בארעא קדישא והא מתערי לון ישראל בהאי ואסיר לאתערא לון לשריא על ארעא קדישא</p>	<p>ואם תאמר אם כך הרי שנינו שכל אותם בעלי הצד האחר של רוח הטמאה לא שולטים בארץ הקדושה והרי מעוררים אותם ישראל בזה ואסור לעוררם לשרות על הארץ הקדושה.</p>
<p>אלא בליליא ההוא תננא סליק ולא סליק כנוונא דקרבנא אחרא דהוה סליק תננא בארע מישר והכא הוה סליק ההוא תננא לחד נוקבא דצפון¹³⁶ דתמן כל מדורין דרוחין בישינ וכיון דההוא תננא סליק ועקים ארע¹³⁷ לההוא סטרא כללו הוו מתזונין¹³⁸ וקיימין ועאלין בדוכתייהו ולא הוו נפקין ושלמין בעלמא</p>	<p>אלא בלילה אותו העשן עולה ולא עולה כמו שבוקרבן אחר שהיה העשן עולה בדרך ישר וכאן היה עולה אותו עשן לנקב אחד של הצפון ששם כל מדורים של רוחות רעות וכיון שאותו עשן עולה ומעקם דרך לאותו צד כולם היו נזונים ועומדים ונכנסים למקומם ולא היו יוצאים ושולטים בעולם.</p>

¹³¹ היא המלכות והיא שולטת בלילה והנהגתה בחצונים וסוד הנהגה היא מתלבשת למטה (אור יקר).
¹³² ונודע שכל מקום שהם מתדבקים אור זכר העליון מסתלק ואור הלבנה מתמעטת (אור יקר).
¹³³ כי לא היה ראוי להתפלל ולייחד כדי שלא יהנו החצונים מהיחוד, לזה אנו עושים תחבולה שלא יהיה לה שעה קבועה ידועה, כדי שלא יהיו החצונים באים אל מקום הקבוע לינק אלא עראי, בטרם יבינו סירותיכם אטד נעשה מה שנעשה. ואין לפרש שוי ליה רשות כפשוטו, רצה מתפלל רצה אין מתפלל, שכיון שהחצונים שם, היה ראוי שלא יתפלל, ויהיה אסור להתפלל, ולמה רשות. אלא כדפי' נחא לי, והיינו דמפרש "שוי ליה רשות ולית ליה זמן קבוע" שלא יבואו אל הקבוע כחמור אל האבוס, והיינו שזמנה כל הלילה, כדי שלא יהיה לחצוני שעה קבועה. ועוד אפשר לומר, שאם היה לו זמן קבוע, היו אוכלים ונהנים מקרבן קבוע יחוד גמור, אמנם עתה שאין לה זמן קבוע, אינם אוכלים מקרבן וייחוד קבוע, לכך הם נהנים מהמותר, שאין חק קבוע להם למזון מאת המלך, לכך מבוחר היחוד נוטלים ישראל, ודחיית המותר נוטלים הם, שאין להם קביעות אלא נוטלין עראי מה שיזדמן (אור יקר).
¹³⁴ עי' לקמן רלט ע"ב ועי' ח"ג רכד סע"א ברע"מ (לש"ו).
¹³⁵ מאברין ופדרין דמתאכלין כל הלילה, הנה נהנין מהם החיצונים ג"כ, ועי' לקמן קמא ע"א, וכן בזר"ח צו ע"ג, וכן הוא מבואר בכמה וכמה מקומות בזה"ק, כי מהקרבות היו נהנים החיצונים ג"כ [ע' ח"א סד ע"א פט ע"ב וח"ב לד ע"א קפא ע"ב רלח ע"א ושם סע"ב בהגהות מהרח"ו רלט ע"ב רסח ע"ב רסט ע"א ובח"ג דף כו רע"ב כז ע"א כח ע"א רמ ע"ב רמב ע"א רמח ע"ב]. [דע"ה ח"ב קנו ע"ב].
¹³⁶ המזבח היא מדת המלכות, מכוון למטה כנגד היכל לבנת הספיר אורח ישר, ונכנס ועולה ומוריד שפע לכל הקדושים דרך ישר, אמנם בלילה "ההוא תננא סליק לחד נוקבא" מורה על המלכות מזבח מלכות, שהיא משפעת לחצונים, ומטה השפעתה לצד הצפון, אמנם דווקא מהמותר, שאם לא תאמר כן, אלא שכל עצם ההשפעה אליהם, א"כ היה ראוי לאסור לנו תפלת ערבית שהוא יחוד, אלא שבלי ספק כהנים נכנסים לאכול בתרומתן, וחלק גדול נתן שם לחצונים (אור יקר).
¹³⁷ וא"ת מי מכניסנו בתגר זה לפרנס החצונים, לזה אמר "וכיון דההוא תננא וכו'" א"כ ראוי לנו לעשותו לערב החצונים שלא יתפשטו בעולם, מפני שהם מתעסקין באכילת חלקם, ואינם פנויים להתפשט להשחית, והיינו נחת רוח לשכינה, למעט נעירת החמורים וצעקת הכלבים לפניו (אור יקר). עי' יומא סוף פרק א' ועי' זהר ח"ג לב ע"ב (לש"ו).
¹³⁸ העשן של הקרבנות ניזון מהם קליפת נוגה, כי משם נפש הבהמית דישראל ובהמות טהורות (רח"ו).

<p>חד ממנא קיימא לההוא סטרא על ההוא נוקבא דצפון¹³⁹ בכל אינון הבילי טהירין סנגיריא שמיה¹⁴⁰ ובשעתא דההוא תננא עקים ארחיה וסליק האי ממנא ושתיין אלף רבוא¹⁴¹ משריין אחרנין כלהו מתעתדן לקבלא ליה ולאתזנא מניה וקיימין בההוא נוקבא ועאלין בחד פתחא דאקרי קרי ודא איהו רזא דכתיב (ויקרא כו כח) ואם תלכו עמי קרי וגו' וכתיב (&) והלכתי עמכם בחמת קרי בההוא רונזא דנפיק מפתחא דקרי¹⁴²</p>	<p>ממנה אחד עומד לאותו הצד של אותו נקב שבצפון בכל אותם קבוצות של שרים ושמו סנגיר"א ובשעה שאותו עשן מעקם דרכו ועולה הממונה הזה וששים אלף רבוא מחנות אחרות כולם מתעתדים לקבלו ולהזון ממנו ועומדים באותו נקב ונכנסים בפתח אחד שנקרא קרי וזהו סוד הכתוב ואם תלכו עמי קרי וגו' וכתוב והלכתי עמכם בחמת קרי באותו רגז היוצא מהפתח של קרי.</p>
<p>ואלין אינון דמשמטי בליליא ובשעתא דנשמתיין נפקין¹⁴³ מפתחא לאתחזאה לעילא אינון נפקין ומקטרגן לון¹⁴⁴ ולא יכלין לסלקא ולא אתחזאה לעילא בר אינון חסידי קדישין עליונים דאינון בקעיין רקיעים ואוירים וסלקין ואלין הבילי טהירין נפקין ומודיעין מלין כדיבין לבני נשא ואתחזיין לון בדיוקנין אחרנין וחייכאן בהו עד דאושדין זרעא ואקרונ מאריהון דקרי בגין דאינון דנפקין מפתחא דקרי גרמי לון ובשעתא דמתאכלי אמורין ופדרין ההוא תננא הוי רוי לון וזן לון כפום יקרא דלהון הכי מזונא דלהון מה דאתחזי לון ובהאי לא נפקן ולא משמטי בארעא קדישא</p>	<p>ואלו הם שמשוטטים בלילה ובשעה שהנשמות יוצאות לעלות להראות למעלה הם יוצאים ומקטרגים בהם ולא יכולים לעלות ולהראות למעלה פרט לאותם חסידים קדושים עליונים שהם בוקעים רקיעים ואוירים ועולים וקבוצות השרים הללו יוצאים ומודיעים דברים כוזבים לבני אדם ונראים להם בדמיות אחרות וצוחקים עליהם עד ששופכים זרע ונקראים בעלי קרי משום שאותם שיוצאים מפתח הקרי גרמו להם ובשעה שמתאכלים אמורים ופדרים אותו עשן היה מרוה אותם וזן אותם כפי כבודם כך מזונם מה שראוי להם ובזה לא יצאו ולא משוטטים בארץ הקדושה.</p>
<p>ערב כמה דאת אמר (שמות יב לח) וגם ערב רב עלה אתם דכל אינון הבילי טהירין אינון מתערבי בשולטנו דליליא ועל דא לא שוויאה חובא לצלותא דערבית דלית מאן דיכיל לאתקנא לה כיעקב דאיהו הוה מארי (מדכי) משכנא ומתקן ליה כדקא יאות</p>	<p>ערב כמו שנאמר וגם ערב רב עלה אתם שכל אותן קבוצות שרים מתערבים בשלטון הלילה ולכן לא שמו את תפלת ערבית חובה שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב שהוא היה בעל (מטהר) המשכן ומתקן אותו כראוי.</p>

¹³⁹ היינו למטה מהיכל לבנת הספיר, שם לפתח לצד צפון חטאת רובץ, והוא מדור החצונים והוא הנק' נוקבא דתהומא רבא (אור יקר).

¹⁴⁰ על שם שהוא מלמד סניגוריא על החצונים לתבוע מזונם, והוא ראש לכולם. ואפשר היה לומר שהוא מלמד סניגוריא על ישראל, כשנותנים לו מזון, כענין שעיר לעזאזל (אור יקר).

¹⁴¹ היינו גם את זה לעומת זה עשה האלהים הם עשר קליפין, דא שם סניגוריא תחת תשעה, דהיינו שתיין ששה, אלף א' רבוא א', כדפי' בקדש שיוכלו בששים הם ובהם כנגד ו"ק, ויכללו באלף כנגד הבינה, ויכללו ברבוא כנגד החכמה, ובאים למטה מדרגה העשירית אשר להם, היא פתחא דקרי ודאי, שהם נקבות המחטיאים זכרי בני אדם בקרי, שהם נהנים בו כאשר יתבאר, בענין שהכל כנגד הקדושה, גם את זה לעומת זה עשה האלהים (אור יקר).

¹⁴² דהיינו ח"ו שיתפשטו אלו בעולם להזיק, ולא אמר בקרי אלא בחמת קרי, כי הפתח נקרא קרי, ודרך אותו פתח יוצאים בעלי חימה, והם נקראים חמת קרי (אור יקר).

¹⁴³ נפקין מבני אדם הישנים על מטתם (אור יקר).

¹⁴⁴ בעונותיהם ממש, שהם נעשים סרכא לנשמה שלא תעלה, ואפילו שלא יהיה אלא הרהור מחטיאים אותו בקרי, ומיד הנשמה נפגמת ואינה עולה למעלה, ונעשים מחיצות שלא תעלה (אור יקר).

<p>ואף על גב דאיהו רשו צלותא דא איהו לאננא עלן מגו פחד בלילות¹⁴⁵ מגו פחד דכמה סטרין דגיהנם¹⁴⁶ דהא בההיא שעתא טרדי לחייביא בגיהנם על חד תרין מביממא ובגין כך מקדמי ישראל למימר והוא רחום דאיהו בגין פחד דגיהנם ובשבת דלא אשתכח פחד דינא דגיהנם ולא דינא אחרא אסיר לאתערא ליה דאתחזי דהא לית רשו לשבת לאעברא דינא מעלמא</p>	<p>ואף על גב שהיא רשות תפלה זו היא כדי להגן עלינו מתוך פחד בלילות מתוך פחד של כמה צדדים של הגיהנם שהרי באותה שעה טורדים את הרשעים בגיהנם על כל אחד שנים מאשר ביום ולכן מקדימים ישראל לומר "והוא רחום" שהוא משום פחד הגיהנם ולא דין אחר אסור לעוררו שנראה שהרי אין לו רשות לשבת להעביר את הדין מהעולם.</p>
<p>ופחד דקטרוגא דנשמתינ כד בעאן לסלקא לעילא לאתחזאה קמי מאריהון ובגין כך אנן מקדימים שומר את עמו ישראל לעד אמן פחד דכמה מזיקין וקטרוגין דמשתכחי בליליא ואית לון רשו לנזקא למאן דנפיק מתרע ביתיה לבר ובגין כך אנן מקדימים ושומר צאתנו ובואנו</p>	<p>ופחד של קטרוג הנשמות כשרוצות לעלות למעלה כדי להראות לפני רבונם ולכן אנו מקדימים "שומר את עמו ישראל לעד אמן" פחד של כמה מזיקים וקטרוגים שנמצאים בלילה ויש להם רשות להזיק למי שיוצא החוצה משער ביתו ולכן אנו מקדימים "ושומר צאתנו ובואנו".</p>
<p>ועם כל דא מגו דחילו דכל דא אנן מפקדינן גופין רוחין ונשמתינ למלכותא עלאה די שולטנו דכלא בידהא ועל דא צלותא דערבית בכל ליליא וליליא השתא דקרבינן ומדבחן לא אשתכחו אנן עבדינן כל תקונין דאנן עבדין על רוא דנא</p>	<p>ועל כל זה מתוך פחד של כל זה אנו מפקידים הגופות הרוחות והנשמות למלכות העליונה ששלטון הכל בידיה ועל זה תפלת ערבית בכל לילה ולילה עתה שקרבנות ומזבחות לא נמצאו אנו עושים כל התקונים שאנו עושים על הסוד הזה.</p>
<p>בפלגו ליליא כד רוח צפון אתער במש בכל אינון מדורין דרוחין בישין ותבר חד (טינרא תקיפא)¹⁴⁷ סטרא אחרא ועאל ושאט לעילא ותתא וכל אינון קל/ב</p>	<p>בחצות הלילה כשמתעוררת רוח צפון מכה בכל אותם מדורי הרוחות הרעות ושובר אחד (סלע חזק) את הצד האחר ונכנס ומשוטט למעלה ומטה וכל אותן</p>
<p>חבילי טהירין עיילין לדוכתייהו ואתבר חילייהו ולא שלטין וכדין קודשא בריך הוא עאל לאשתעשעא עם צדיקא בננתא דעדן והא אתמר</p>	<p>קבוצות של מחבלים נכנסות למקומן ונשבר כחן ולא שולטות ואז הקדוש ברוך הוא נכנס להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן והרי נתבאר.</p>
<p>כד אתי צפרא נהורא דשרגא דשלמא בליליא אתנניז מקמי נהורא דיממא כדין בקר שלמא¹⁴⁸ ואתעבר שולטנו דערב (וכדין) האי בקר איהו בקר דאור קדמא¹⁴⁹ האי בקר אשלים טיבו לעלמין כלהו מניה אתזנו עלאין ותתאין האי אשקי לגנתא¹⁵⁰ האי איהו נטירו דכל עלמא הכא</p>	<p>כשבא הבוקר אור הנר ששלט בלילה נגזז מלפני אור היום ואז הבוקר שולט ומעבר שלטונו של הערב (ואז) הבוקר הזה הוא בוקר של אור ראשון הבוקר הזה משלים טוב לכל העולמים ממנו נזונים עליונים ותחתונים זה משקה את</p>

¹⁴⁵ פי' כשעולים הנשמות בלילה, מקטרגים עליהם המלאכים, ולכך אנו מתפללים שומר את עמו ישראל לעד אמן, פחד דכמה סטרין המזיקין והמקטרגים המצוים בלילה להזיק היוצא חוץ לבית, לכך אנו אומרים ושומר צאתנו ובואנו (מ"מ).

¹⁴⁶ לכך אנו אומרים, והשלשה פעמים פחד שהזכיר כאן הם הג' דלקמן (מ"מ).

¹⁴⁷ סטרא אחרא (רח"ו במ"מ).

¹⁴⁸ יסוד (מ"מ).

¹⁴⁹ פי' יסוד, שבו טיפת החסדים הנקרא אור (מ"מ).

¹⁵⁰ פי' מלכות (מ"מ).

<p>רוא לידעי מדין מאן דבעי למיפק¹⁵¹ לארחה יקום בנגהא¹⁵² וישגה באסתכלותא לפום שעתא לסטר מזרח ויחמי כחיזו דאתון¹⁵³ דבטשי ברקיעא דא סליק ודא נחית¹⁵⁴ ואלין אינון נציצו דאתון דאתברון כהו שמיא וארעא¹⁵⁵</p>	<p>הגן זוהי שמירה של כל העולם כאן הסוד ליודעי מדין מי שרוצה לצאת לדרך יקום בנגה וישגיח בהתבוננות לפי שעה לצד מזרח ויראה כמראה אותיות שמכות ברקיע זו עולה וזו יורדת ואלה הם התנוצצות האותיות שנבראו בהם שמים וארץ.</p>
<p>אי איהו ידע¹⁵⁶ ברזא דאינון אתון דאינון רזא דשמא קדישא דארבעין ותרין אתון¹⁵⁷ וידכר לון כדקא חזי ברעותא דלכא יחמי גו נהירו דנגהא דרקיעא שית יודי¹⁵⁸ תלת לסטר ימינא ותלת לסטר שמאלא ותלת ווי¹⁵⁹ דסלקין ונחתין ונציצי ברקיעא ואינון אתון דברכת כהנים¹⁶⁰ וכדין יצלי צלותיה ויפוק לארחה ודאי שכינתא אקדימת עמיה זכאה חולקיה</p>	<p>אם הוא יודע בסוד אותן האותיות שהם סוד השם הקדוש של ארבעים ושתים אותיות ויזכירן כראוי ברצון הלב יראה תוך אור הנגה של הרקיע שש יודי"ם שלש לצד ימין ושלש לצד שמאל ושלש ווי"ם שעולות ויורדות ונוצצות ברקיע והן האותיות של ברכת כהנים ואז יתפלל תפלתו ויצא לדרך ודאי שכינה מקדימה עמו אשרי חלקו.</p>
<p>כד אתי האי בקר¹⁶¹ עמודא חד נעיץ בסטר דרום¹⁶² לגו מתיחו דרקיעא¹⁶³ דעל גנתא בר</p>	<p>כשבא הבוקר הזה עמוד אחד נעוץ בצד דרום לתוך מתיחת הרקיע שעל גבי</p>

¹⁵¹ לפי הנראה מלעיל נז ע"א שהרב זלה"ה סימן אותו בכאן, לומר שאין סגולת זה הסוד אלא למי שהשכים קודם לאור הבוקר וזכה ליהנות מזווג הלילה, וז"ל שם, בשעתא דנהיר צפרא משכין עליה חד חוטא דחסד מסתכל ברקיעא שריא עליה נהירו דחכמתא וכו' (רמ"ז).

¹⁵² ר"ל יקום מתלמודו ויצא לחוץ להסתכל לסטר מזרח, שה"ס הזעיר בהאירו מאור המוחין (רמ"ז).
¹⁵³ נראה שיובן במ"ש בשער התפילין שבלילה מסתלקים המוחין מראש זעיר ושל ראש רחל מתעלמים בתוך זעיר בסוד (שה"ש ח ו) שימני כחותם על לבך, ובתחילת אור הבקר שעולה כתר רחל מן הבריאה המעוררת הרשימו של מוחיה ומושכו מתוכיות זעיר להיות לה לתפלין על ראשה, ואז גם הוא מושך מלמעלה רשימו של מוחין, וזהו ענין חיזו דאתון, פי' הרשימו שלהן (רמ"ז).
¹⁵⁴ פי' כי רושם של רחל נקרא סליק, מפני שהיא עולה וגם שכל אורותיה ה"ס אור חוזר. "ודא נחית", אורות זעיר היורדים מלמעלה לתוך ראשו שכולם אור ישר (רמ"ז).

¹⁵⁵ כי סוד התפילין הוא אור המוחין שהם אותיות הפרשיות (נ"א השרשיות. נ"א הפרטיות) והשמות שבהם, והם חיי המלך שבהם תלוי מציאת המלכות והיינו שמים וארץ (רמ"ז).

¹⁵⁶ ידוע ליודעים ששרש עיקר התפילין הוא שם אה"ה, ביו בסוד ארבעה בתים שלהם, בין בסוד כ"א אזכרות שבהם, ובין שתי התפלות, הו להו מ"ב. וגם נודע כי שם מ"ב הוא בראש כנזכר בכוננת ודברת ב"ם (רמ"ז).

¹⁵⁷ שהם שורשו, וקיימא לן שבכל בקר מתעורר ומאיר שם אבגית"ץ בסוד עולת תמיד, והוא מילוי יסוד יו"ד סמ"ך ו"ו דל"ת, שכן היסוד סודו בקר. וזהו לפי דעתי סוד חוט של חסד, ור"ל אור החסד הכלול ביסוד שה"ס חוט ו' זעירא, וגם הוא קצה חוט השדרה המסתעף בכל הגוף שבו מתחלק שם מ"ב בגג"ת נהי"ם, ולכן כשיזכירהו בכוננה יאיר אור הדעת בכל קו האמצעי. ונלע"ד שה"ס הארה מיסוד אבא המאיר בזעיר באמצעו, והוא אור השמש, ובו סוד ברכת כהנים. ולכן בהתחיל הבקר מתנוצצים זהרי אור אבא להאיר בקו האמצעי דזעיר, וה"ס היודין מאבא והוויין בז"א. וי"ל שה"ס ג' אלפין דמ"ה שבדעת ת"ת ויסוד דזעיר כידוע מדרוש הצרעת, והם בציור יו"י. שית יודין, לשני הצדדים, ותלת וויין, והם בגי' ג' הויות בסוד חב"ד המאירים בקו האמצעי. וי"ל על דרוש זה פסוק (משלי ד, יח) וארח צדיקים כאור נגה, שהוא אור הבקר מיסוד, הולך ואור וגו', שה"ס גדלות זעיר, וזהו נכון היום (רמ"ז).

¹⁵⁸ פי' יברכך יהו"ה ר"ת ב' יודי"ן, וכן יאר יהו"ה, וכן ישא יהו"ה, הם שית יודי"ן. תלת ווי"ן וישמרך ויחנך וישם (מ"מ).

¹⁵⁹ כי הם מכריעים (רח"ו).

¹⁶⁰ שית יודין של (במדבר ו כד-כו) 'ברכך ה' יאר ה' ישא ה', תלת וויין וישמרך ויחונך וישם, ואע"ג דיש עוד כמה וויין ויודין, י"ל דאלו הם מיוחדים שהם בראש התיבה. ועוד אלו הן אותיות העיקריות, כי ג' יודין דחסד ימין הן דג' הויות וג' אחרות. וגם ג' וויין הן דו' הטבות של עיקר הברכה, הלא הן ברכה של יברכך ושמירה של ישמרך הארה מן יאר וחנינה מן ויחונך נשיאות פנים מן ישא ושימת שלום מן וישם לך שלום (רמ"ז).

¹⁶¹ הוא זוג קדרותא דצפרא א"נ עמוד ענן דחסד (רח"ו).

¹⁶² הוא בחי' יסוד שבגן ויש בו טיפת החסדים, ולכן אמר בסטר דרום (מ"מ).

¹⁶³ פי' רקיע הוא ת"ת, והיסוד מחובר עם הת"ת (מ"מ).

<p>מההוא עמודא דאיהו נעיין באמצעו דגנתא ועמודא דא איהו נהיר בנהירו דתלת גוויין¹⁶⁴ מרקמא דארגוונא בההוא עמודא קיימא ענפא דא¹⁶⁵ בההוא ענפא אתעתדו תלת צפריין¹⁶⁶ מתעריין צפצופא לשבחה</p>	<p>הגן חוץ מאותו עמוד שנעוץ באמצע הגן ועמוד זה מאיר באור של שלשה צבעים מרקם בארגמן באותו העמוד קיים ענף אחד ובאותו ענף נזדמנו שלש צפרים מתעוררות צפצוף לשבח.</p>
<p>פתח חד ואמר (תהלים קיג א) הללויה הללו עבדי יהו"ה הללו את שם יהו"ה פתח תניינא ואמר יהי שם יהו"ה מבורך מעתה ועד עולם פתח תליתאה ואמר ממזרח שמש עד מבוא מהולל שם יהו"ה כדין כרוזא קדים וקרי אתעתדו קדישי עליוניין אינון דמשבחין למאריהון אתתקנו בשבחה דיממא כדין אתפרשוין יממא מן ליליא זכאה חולקיה מאן דקם בצפרא מגו תושבחתא דאורייתא דלעי בליליא ובההוא זמנא צלותא דצפרא</p>	<p>פתח אחד ואמר הללויה הללו עבדי ה' הללו את שם ה' פותח השני ואומר יהי שם ה' מברך מעתה ועד עולם פותח השלישי ואומר ממזרח שמש עד מבוא מהלל שם ה' אז הכרוז מקדים וקורא הזדמנו קדושים עליונים אותם המשבחים את רבונם התתקנו לשבח היום ואז נפרדים היום מהלילה אשרי חלקו של מי שקם בבוקר מתוך תשבחתה של תורה שלמד בלילה באותו זמן של תפלת הבוקר.</p>
<p>כתיב (ישעיה כא יב) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שובו אתיו האי קרא אוקמוה ליה על גלותא דישראל דיתבי גו בני שעיר וישראל אמרי לקודשא בריך הוא שומר מה מלילה מה תהא עלן מן גלותא דא דדמי לחשובא דליליא מה כתיב (&) אמר שומר דא קודשא בריך הוא אתא בקר כבר נהירנא לכו בגלותא דמצרים¹⁶⁷ ואסיקנא לכו וקריבת יתכון לפולחני ואורייתא יהבית לכון בגין דתזכון לחיי עלמא שבקתון אורייתי וגם לילה אעילנא לכו בגלותא (ס"א דבבל ואסיקנא לכו שבקתון אורייתי כמלקדמין אעילנא לכו בגלותא) כמלקדמין אם תבעיון בעיו כמה דאת אמר (שם לד מז) דרשו מעל ספר יהו"ה וקראו ותמן תשכחון כמה תליא גלותא דלכון וגאולה דלכון וכד תבעיון בה היא תימא ותכריז קמיכו שובו אתיו שובו בתשובה שלימתא ומיד אתיו ואקריבו לגבאי</p>	<p>כתוב אמר שומר אתא בוקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו פסוק זה פרשוהו על גלות ישראל שיושבים בתוך בני שעיר וישראל אומרים לקדוש ברוך הוא שומר מה מלילה מה יהיה עלינו מהגלות הזו שדומה לחשכת הלילה מה כתוב אמר שומר זה הקדוש ברוך הוא אתא בוקר כבר הארתי לך בגלות מצרים והעליתי אתכם וקרבתים לעבודתי ונתתי לכם תורה כדי שתזכו לחיי עולם עזבתם תורתי וגם לילה הכנסתים לגלות (בבל והעליתים עזבתם תורתי כמקדם והכנסתי אתכם לגלות) כמקדם אם תבעיון בעיו כמו שנאמר (שם לד) דרשו מעל ספר ה' וקראו ושם תמצאו במה תלויה גלותכם וגאלתכם וכשתבעיון בה היא תאמר ותכריז לפניכם שבו אתיו שובו בתשובה שלימה ומיד אתיו וקרבו אלי (ובסוד הפסוק הזה).</p>
<p>ובהאי קרא" (נ"א וברזא דהאי קרא) כתיב (ישעיה כא יא) משא דומה¹⁶⁸ ורזא דא בשית</p>	<p>ובפסוק זה כתוב משא דומה וסוד זה בשש דרגות של נבואה (בחמש דרכים)</p>

¹⁶⁴ פי' הארת חג"ת שמאירים ביסוד (מ"מ).

¹⁶⁵ פי' מלכות שבגן (מ"מ).

¹⁶⁶ אכתריא"ל מטטרון סנדלפון כל א' נקרא עוף (רח"ו).

¹⁶⁷ לפולחני במעמד הר סיני (מ"מ).

¹⁶⁸ הטפות של הזווג השלישי [יעקב ולאח אחר חצות]. דע, כי אע"פ שכפי סדר מעלת הזווגים האלו, הטפות של הזווג השלישי, הם גדולים משל הרביעי וחמישי. אמנם לענין תולדותם וביאתם בעה"ז, הם אחרונים שבכל החמשה זווגים, ואלו הם עתידים לבא בדור אחרון, קודם ביאת משיחנו בעה"ת. ולפי שהם עתידים לבא בגלות זה האחרון, לכן נרמז ביאתם בנבואת ישעיה הנביא ע"ה, בפסוק משא דומה אלי קורא משעיר וגו' (שעה"ג הק' כו).

<p>דרגין¹⁶⁹ (בחמשה ארתי) דנבואה אתמר לנביא¹⁶⁹ במחז"ה¹⁷⁰ בחז"ן¹⁷¹ בחז"ן¹⁷² בחז"ן¹⁷³ בדב"ר¹⁷⁴ במש"א¹⁷⁵ וכלהו (חמשה כלהו) כמאן דחמי בתר כותלא ההוא נהירו דנהורא ומנהון כמאן דחמי נהורא דשמשא מגו עששיתא אבל משא הוי כד מטי ההוא נהורא בטורח סגי ואיטרה מלה עלוי דלא יכיל לאתגליי ליה כמה דאת אמר (במדבר יא יא) לשום את משא כל העם הזה עלי ובגין כך משא</p>	<p>נאמר לנביאים במחז"ה בחז"ן בחז"ן בחז"ת בדב"ר במש"א וכל החמש כולן כמי שרואה אחר הכתל אותו האור שמאיר ומהם כמי שרואה אור השמש מתוך עששית אבל משא הוי כאשר מגיע אותו אור בטרח רב ומטריח עליו דבריו שלא יכול להתגלות לו כמו שנאמר לשום את משא כל העם הזה עלי ומשום זה משא.</p>
<p>והכא משא דומה טורח סגיאה דלא יכיל לאתגליי ואיהו נבואה בלחישו וקיימא בלחישו אלי קורא משעיר הכא לא אתגליי מאן אמר אלי קורא משעיר אי קודשא בריך הוא אי נביאה מהימנא¹⁷⁶ אבל נבואה דא ודאי קיימא בלחישו גו רזא דמהימנותא עלאה ומגו רזא סתימאה נביאה מהימנא אמר דליה הוה קרי קלא דרזא דמהימנותא ואמר אלי קורא משעיר</p>	<p>וכאן משא דומה טרח רב שלא יכול להתגלות והיא נבואה בלחש ועומדת בלחש אלי קרא משעיר כאן לא התגלה מי אמר "אלי קרא משעיר" אם הקדוש ברוך הוא אם נביא נאמן אבל נבואה זו ודאי עומדת בלחש תוך סוד האמונה העליונה ומתוך סוד נסתר אמר הנביא הנאמן שלו היה קורא קול בסוד האמונה ואמר אלי קרא משעיר</p>
<p>קלא/א</p>	
<p>כמה דאת אמר (דברים לג ב) וזרח משעיר¹⁷⁷ למו ולא כתיב וזרח לשעיר¹⁷⁸ בגין דרזא דמהימנותא הכי¹⁷⁹ איהו דרגין מגו דרגין אלין פנימאין מאלין קליפה גו קליפה ומוחא גו מוחא¹⁸⁰</p>	<p>כמו שנאמר וזרח משעיר למו ולא כתוב וזרח לשעיר משום שסוד האמונה כך הוא דרגות מתוך דרגות אלה פנימיים מאלה קלפה בתוך קלפה ומח בתוך מח.</p>

¹⁶⁹ אולי הם ו' פרקים אשר בנו"ה אתר דנביאי מהימני ינקי מתמן (רח"ו), ונראה כי משא הוא פרק אחרון דהוד שהוא סוד העקב (מ"מ).
¹⁷⁰ גבורה (אור יקר).
¹⁷¹ חסד (אור יקר).
¹⁷² נצח (אור יקר).
¹⁷³ ת"ת (אור יקר).
¹⁷⁴ הוד (אור יקר).
¹⁷⁵ יסוד (אור יקר).
¹⁷⁶ פי' כדמפרש במסקנא (מ"מ).
¹⁷⁷ היינו שאור הקדושה מתלבש בקלי' השעיר (אור יקר).
¹⁷⁸ בפרשת בלק תירץ וזרח לישראל משעיר, שלא קבלו התורה, וכאן מתרץ ע"ד הסוד (מ"מ).
¹⁷⁹ שאינו מתגלה להדיא אלא בסוד לבושו. וגם ישראל שנתנבאו ראו הכבוד מתלבש בסוד לבושו, מדרגות בתוך מדרגות, והעליונה מוח לתחתונה, והתחתונה קלי' לעליונה, ויתלבש אפילו בחצונים כמוח האגוז בתוך קליפתו (אור יקר).
¹⁸⁰ עי' תיקונים (תיקון י"ח לה ע"א), ובספר זהר הרקיע (דף נ"ו ע"ב – פירוש לדף צה ע"א) וע' מבר"ש (שע"ב ח"ג פ"ח) וע' עוד פ' בראשית (טז ע"א) ותרומה (קלא ע"א) ויקהל (ר"ג ע"א) ופקודי (רלג ע"ב) (דע"ה ח"א ג ע"א). ותוהו ובוהו וחושך ורוח הנאמר בתורה הם שורש הד' יסודות ארמ"ע, ושורש הד' קליפות, שהם צורך להבחירה ולשכר ועונש (דע"ה ח"א עו ע"ד), הג' קליפות דאצילות אש מתלקחת ענן גדול רוח סערה, (ע' פ' תרומה קלא רע"א ובזוהר הרקיע שם ופ' ויקהל רג ע"ב) אשר הם מסבבים להנגה דאצילות. וכבר כתב הרב (בפנימיות וחיצוניות דרוש ח) כי הקליפה דאצילות הגם שבאצילות נחשב זה לטומאה ורע, אך בערך עולם הבריאה הוה הקליפה דאצילות טהרה וטוב (דע"ה ח"ב נב ע"ב). ונודע הוא כי בהעולמות ב"ע ישנו שם מציאות הרע, ונאחז שם בכל עולם ועולם לפי ערכו, וכל העולה שם באיזה כוונות ויחודים להדבק את עצמו בקדושת אורו ית"ש אשר בפנימיות העולמות ב"ע בבחי' נשמה לנשמה, וכדי לעלות משם לשכינת עוזו ית"ש אשר בגבהי מרומים שהוא עולם האצילות, אשר שם הוא רק אורו ית"ש לבד ואפס זולתו, הנה בעלייתו ממדרגה למדרגה שהוא בהילוכו דרך העולמות ב"ע, מוכרח הוא לעבור דרך מציאות הרע, שהם הג' קליפות קשות, רוח סערה ענן גדול אש מתלקחת¹⁸⁰, ואח"כ קליפת נוגה שהיא

<p>והא אוקימנא דכתיב (יחזקאל א ד) והנה רוח סערה באה מן הצפון הא דרגא חד¹⁸¹ ענן גדול הא דרגא אחרא¹⁸² ואש מתלקחת הא דרגא תליתאה¹⁸³ ונוגה לו סביב הא דרגא רביעאה¹⁸⁴ ולבתר ומתוכה כעין החשמל¹⁸⁵ ולבתר ומתוכה דמות ארבע חיות¹⁸⁶ הא דרגין גו מדרגין (דרגין)</p>	<p>והרי בארנו שכתוב והנה רוח סערה באה מן הצפון הרי דרגה אחת ענן גדול הרי דרגה אחרת ואש מתלקחת הרי דרגה שלישית ונוגה לו סביב דרגה רביעית ואחר כך ומתוכה כעין החשמל ואחר כך ומתוכה דמות ארבע חיות הרי דרגות בתוך מדרגות (דרגות).</p>
<p>אוף הכא כד אתגלייא קודשא בריך הוא¹⁸⁷ לישראל לא אתגלייא¹⁸⁸ אלא מגו דרגין אלן מסיני בא דרגא דהוה טמירא יתיר¹⁸⁹ ולבתר אצטריך לאתגלייא ואמר וזרח משעיר הא דרגא אחרא דאיהו באתגלייא יתיר קליפה דשריא על גב מוחא ולבתר הופיע מהר פארן הא דרגא אחרא ולבתר ואתה מרבבת קדש¹⁹⁰ דא שבחא דכלא דאף על גב דאתגלייא מכל אלן דרגין מההוא אתר דהוא עקרא דכלא שרי לאתגלאה מניה מאן אתר איהו מרבבות קדש איהו אינון דרגין עלאין לעילא (לעילא) אוף הכא אלי קורא משעיר מההוא דרגא דקאמרן דאתדבק לעילא</p>	<p>אף כאן כשהתגלה הקדוש ברוך הוא לישראל לא התגלה אלא מתוך דרגות הללו מסיני בא דרגה שהיתה יותר נסתרת ואחר כך הצטרכה להתגלות ואמר וזרח משעיר הרי דרגה אחרת שהיא יותר בגלוי קלפה ששורה על גבי המח ואחר כך הופיע מהר פארן הרי דרגה אחרת ואחר כך ואתה מרבבות קודש זהו שבח של הכל שאף על גב שהתגלה מכל הדרגות הללו מאותו מקום שהוא עקר הכל התחיל להתגלות ממנו מאיזה מקום הוא הוא מרבבות קודש אותן דרגות עליונות למעלה (למעלה) אף כאן אלי קרא משעיר מאותה דרגה שאמרנו שנדבקה למעלה.</p>
<p>שומר מה מלילה שומר מה מליל שומר דא מטטרוין¹⁹¹ (שומר ישראל) וכתיב (משלי כז יח) ושומר אדוניו יכובד ודא רזא דשלטא בליליא מה מלילה שומר מה מלילי מה בין האי להאי אלא כלא חד אבל בחולקא דא שלטא סטרא אחרא ובחולקא דא לא שלטא כלל ליל אצטריך לנטורא</p>	<p>שומר מה מלילה שומר מה מליל שומר זה מטטרוין (שומר ישראל) וכתוב (משלי כז) ושומר אדניו יכבד וזה הסוד ששולט בלילה מה מלילה שומר מה מליל מה בין זה לזה אלא הכל אחד אבל בחלק הזה שולט הצד האחר ובחלק הזה לא שולט כלל ליל צריך לשמירה שכתוב ליל</p>

הרביעית, כי הם כולם מסבבים להקדושה, ומשם הוא בא להחשמל, ומשם לעיקר מבוקשו אשר בהקודש פנימה, ע' פ' תרומה (קלא רע"א) (דע"ה ח"ב פז ע"ד).

¹⁸¹ שנברא בכח הגבורה, וזה מדרגה ראשונה (אור יקר). מלכות דקלי' (לש"ו).

¹⁸² נה"י דקלי' (לש"ו).

¹⁸³ חג"ת דקלי' (לש"ו).

¹⁸⁴ זו בנונית, והיא כעין קלי' רביעית לאגוז שהיא נאכלת עם המוח, אמנם פנימה לה הקדושה הגמורה (אור יקר). כח"ב דקלי' כן הוא בזהר הרקיע נו ע"ב ועי' בפרשת בראשית טז ע"א ובמ"ש ועי' עוד תיקונים תיקון יח לה ע"א [שהוא איסור להסתכל בקשת] (לש"ו).

¹⁸⁵ והיינו בחי' תחתונה לחיות, ולכן פי' רז"ל חשמל שע"ח מיני אורות, ועוד פי' פעמים חשות פעמים ממללות, והיא בחינתם למטה שהם מתלבשות באופנים (אור יקר).

¹⁸⁶ לבתר מוח לבחינה זו "דמות ד' חיות" ושם ראה נבואתו, וזה מדרך הנבואה להראות מדרגות פניה אל מדרגות (אור יקר).

¹⁸⁷ השיגו ישראל כולם מדרגות הנבואה (אור יקר).

¹⁸⁸ לא אתגליא לישראל להדיא אלא מגו דרגין אלן ממש, שהם חצונים, מהם פנימיים והיינו יהו"ה סוד המוח הפנימי (אור יקר).

¹⁸⁹ זה לא מצדו אלא מצד ישראל, וז"ש ה' מצד עצמו מסיני בא להגלות להם לישראל, אמנם לבתר שלא הוכנו למדרגה זו, אצטריך לאתגליא מתוך קלי' שעיר (אור יקר). מלכות (מ"מ).

¹⁹⁰ הם נר"ה דז"א שמשם הנבואה (מ"מ).

¹⁹¹ עי' לקמן קסד ע"א שהוא שומר למשכן. ועי' תיקר"ז קב ע"ב: כל הוי"ה אית לה משמשא דרכיב עליה ואיהי מרכבה ליה וכו' כגון דכורא על נוקבא ולית רשו לנוקבא ולא לשליחא דילה למעבד מדעם בלא רשות בעלה דכל מאן דמקבל איהי נוקבא מאתר דאיהו מקבל ורזא דמלה כי גבוה מעל גבוה שומר וכגוונא דא שליחא לעילא מטטרוין וכמה ממנן דתחות ידיה דאינון שליחן דשכינתא. ועי' רמב"ן שמות יב יב.

<p>דכתיב (שמות יב מב) ליל שמורים הוא ועל דא חסר ה' ודא איהו בד עאל ליליא עד דאתפלג מפלגו ליליא ולהלאה שלטא לילה בה' דכתיב (&) ויהי בחצי הלילה הוא הלילה הזה (תהלים קל"ט יב) ולילה כיום יאיר וגו' ובגין כך שומר מה מלילה שומר מה מלילה¹⁹²</p>	<p>שמרים הוא ועל זה חסר ה' וזהו כשנכנס הלילה עד שנחלק מחצות הלילה והלאה שולט לילה בה' שכתוב ויהי בחצי הלילה הוא הלילה הזה ולילה כיום יאיר וגו' ולכן שומר מה מלילה שומר מה מלילה.</p>
<p>אמר שומר אישכחנא בספרא דאדם מה בין ויאמר לאמר ויאמר לעילא ואמר לתתא ואל משה אמר מאן אמר אמר שומר דא מטטרו"ן אתא בקר דא צלותא דשחרית דאיהו שלטנו דיממא ההוא דשליט על ליליא ואי תימא דאיהו אתי בלחודוי ואתפרש דכר מנוקבא הא כתיב (&) וגם לילה תרוייהו כחדא ולא מתפרשין דא מן דא לעלמין וקלא דא קרי במלין אלין אתא בקר וגם לילה תרוייהו זמינין לגבייכו</p>	<p>אמר שומר מצאנו בספרו של אדם מה בין ויאמר לאמר ויאמר למעלה ואמר למטה ואל משה אמר מי אמר אמר שומר זה מטטרו"ן אתא בוקר זו תפלת שחרית שהיא שלטונו של היום אותו ששולט על הלילה ואם תאמר שהוא בא לבדו ונפרד הזכר מהנקבה הרי כתוב וגם לילה שניהם כאחד ולא נפרדים זה מזה לעולמים וקול זה קורא במלים האלה אתא בוקר וגם לילה שניהם מזמנים אליכם.</p>
<p>מכאן ולהלאה אם תבעיון בעיו אם תבעון בעותכון בצלו קמי מלכא קדישא בעיו צלו ובעו בעותכון ותובו לגבי מאריכון אתיו כמאן דזימן לקבלא לבנוי ולרחמא עלייהו אוף הכי קודשא בריך הוא¹⁹³ בקר וגם לילה קרא ואמר אתיו זכאה עמא קדישא דמאריהון בעי עלון וקרא לון לקרבא לון לגביה</p>	<p>מכאן ולהלאה אם תבעיון בעיו אם תבקשו בקשתכם בתפלה לפני המלך הקדוש בעיו התפללו ובקשו בקשתכם ושובו לרבונכם אתיו כמי שעתיד לקבל את בניו ולרחם עליהם אף כך הקדוש ברוך הוא בוקר וגם לילה קרא ואמר אתיו אשרי העם הקדוש שרבונם מבקש עליהם וקורא להם לקרבם אליו.</p>
<p>כדין עמא קדישא בעאן לאתחברא ולאעלא בבי כנישתא וכל מאן דאקדים בקדמיתא אתחבר בשכינתא בחבורא חדא תא חזי ההוא קדמא דאשתכח בבי כנישתא (ואוריך בבי כנישתא) זכאה חולקיה דאיהו קיימא בדרגא דצדיק בהדי שכינתא ודא איהו רוא (משלי ה יז) ומשחרי ימצאנני דא סליק בסליקו עלאה ואי תימא הא תנינן בשעתא דקודשא בריך הוא אתי לבי כנישתא ולא אשכח תמן עשרה מיד כועס ואת אמרת ההוא חד דאקדים אתחבר בשכינתא וקיימא בדרגא דצדיק</p>	<p>ואז העם הקדוש רוצים להתחבר ולהיכנס לבית הכנסת וכל מי שמקדים בראשונה מתחבר עם השכינה בחבור אחד בא וראה אותו ראשון שנמצא בבית הכנסת (ומאריך בבית הכנסת) אשרי חלקו שהוא עומד בדרגת צדיק עם השכינה וזהו סוד ומשחרי ימצאנני זה עולה במעלה עליונה ואם תאמר הרי שנינו בשעה שהקדוש ברוך הוא בא לבית הכנסת ולא מוצא שם עשרה מיד כועס ואתה אמרת שאותו אחד שמקדים מתחבר בשכינה ועומד בדרגת צדיק.</p>
<p>אלא למלכא דשדר לכל בני מתא דישתכחון עמיה ביום פלן ברוך פלן עד דהוו מזמני גרמייהו אינון בני מתא אקדים חד ואתא לההוא אתר בין כך ובין כך אתא מלכא אשכח לההוא בר נש</p>	<p>אלא למלך ששלח לכל בני העיר שימצאו עמו ביום פלוני במקום פלוני עד שהיו מזמנים את עצמם אותם בני העיר הקדים אחד ובא אל אותו מקום</p>

¹⁹² ושיעור הכתוב משא דומה, אמר הנביא שנבואה זו היא מפרק אחרון דהוד, שהוא משא, והיא בליחשו. נבואה זו באה ובקעה בקל' הנק' שעיר, וזהו אלי קורא משעיר. ומה היא הנבואה, שומר מה מלילה, דהיינו שאומרים ישראל למט"ט הנק' שומר, ב' בחי' אלו של המלכות הנק' ליל ולילה, מתי יהיה תיקונם ויחודם, והשיב להם אמר שומר אתא בוקר, שהוא ז"א, וגם לילה, שהיא מלכות, שע"י תפלות ישראל מתייחדים ז"ן וכדמסיק (מ"מ).

¹⁹³ פ' כמו שהאב מקבל בניו ומרחם עליהם, כך בוקר וגם לילה, שהם ז"ן, אומרים ג"כ לישראל, את"ו (מ"מ).

<p>דאקדים תמן אמר ליה פלן בני מתא אן אינון אמר ליה מארי אנא אקדימנא מנייהו והא אינון אתאן אבתראי לפקודא דמלכא כדן טב בעיני מלכא ויתיב תמן בהדיה ואשתעי עמיה ואתעביד רחימא דמלכא בין כך</p>	<p>בינתים בא המלך ומצא את אותו איש שהקדים לבא לשם אמר לו איה הם פלוני בני העיר אמר לו מורי אני הקדמתי מהם והרי הם באים אחרי לפקדת המלך ואז הוטב בעיני המלך ויושב שם עמו ומדבר עמו ונעשה אהוב המלך בינתים</p>
<p>קלא/ב</p>	
<p>ובין כך אתו כל עמא ואתפייס מלכא עמהון ושדר לון לשלם אבל אי אינון בני מתא לא אתיין¹⁹⁴ וחד לא אקדים¹⁹⁵ לאשתעי קמי מלכא לאתחזאה בנינייהו דהא כלהו אתיין מיד כעים ורגיז מלכא</p>	<p>באו כל העם והתפייס עמו המלך ושלח אותם לשלום אבל אם אותם בני העיר לא באים ואחד לא מקדים לדבר לפני המלך להראות בשבילם שהרי כולם יבאו מיד כועס ורוגז המלך.</p>
<p>אוף הכא כיון דחד אקדים ואשתכח בני כנישתא ושכינתא אתיא ואשכח ליה כדן אתחשיב כאלו כלהו אשתכחו תמן דהא דא אוריך לון תמן מיד אתחברת עמיה שכינתא ויתבי בזווגא חד ואשתמודע בהדיה ואותיב ליה בדרגא דצדיק¹⁹⁶ ואי חד לא אקדים ולא אשתכח תמן מה כתיב (ישעיה נ ב) מדוע באתי ואין איש ואין עשרה לא כתיב (&) אלא ואין איש¹⁹⁷ לאתחברא בהדאי למהוי גבאי כמה דאת אמר איש האלהים למהוי בדרגא דצדיק</p>	<p>אף כאן כיון שאחד הקדים ונמצא בבית הכנסת ושכינה באה ומוצאת אותו אז נחשב כאלו כולם נמצאו שם שהרי זה האריך להם שם מיד מתחברת עמו שכינה ויושבים בזוג אחד ונודע עמה ומושיבה אותו בדרגת צדיק ואם אחד לא מקדים ולא נמצא שם מה כתוב (ישעיה נ) מדוע באתי ואין איש לא כתוב ואין עשרה אלא ואין איש להתחבר עמי להיות אלי כמו שנאמר איש האלהים להיות בדרגת צדיק.</p>
<p>ולא עוד אלא דאשתמודע בהדיה ושאל עלוי אי יומא חד לא אתי כמה דאוקימנא דכתיב (שם י) מי בכס ירא יהוה שומע בקול עבדו והא</p>	<p>ולא עוד אלא שנודע עמה ושואלת עליו אם יום אחד לא בא כמו שבארנו שכתוב מי בכס ירא ה' שמע בקול עבדו</p>

¹⁹⁴ פי' שלא באו י' כאחד (מ"מ).

¹⁹⁵ פי' לפחות היה להם להקדים א' לדבר עם המלך, והם לא באו כא' ואפילו אחד מהם לא הקדים לדבר אל המלך, ואין עשרה (מ"מ).

¹⁹⁶ הורה שהיא המיישבת אותם כל א' וא' כפי הראוי לו, וזה שהיא באה באורה וזיוה ומתפשטת על ראשי העם, והיא שורה על עשרה הראשונים, עשרה ענפים ראשיים. והענף, שהיא משרה על האיש הזה, הוא ענף הנובע בה הברכות, והוא סוד, וברכות לראש צדיק, שהוא פי האמה. והיינו "ואותיב ליה בדרגא דצדיק", שהוא כעין הכתר לכל המדרגות, והוא מקור ברכות לבריכה, ואח"כ משרה בו. ושתיים הבאים אחריהם, סוד ג' ראשונות. ובג' הבאים אחריהם ג' אבות, ובד' הבאים אחריהם שאר המדות. ואח"כ הבאים אחריהם הם ענפים פרטיים במדות אלו, והם נכללים בסוד המדות הנכללות בעשר מדות אלו. והם בסוד האברים. עשרה אברים ראשיים לעשרה הראשונים, כגון ראש לג' ראשונים, זרועות לשתיים הבאים אחריהם, גוף וצואר לשתיים, שני שוקים לשנים, והראשון במדרגת אשד הנחלים, צדיק, ואם מרבים מעשרה הם פרטיים לאלו, כגון ראש בה כמה אברים, וזרועות בהם כמה אברים, וכולם נכללים, ואין א' מהם שלא יכנס ויכלל באברין ותיקונין דשכינתא, אמנם העשרה הם החשובים, והראשון חשוב בהם, בענין שהם ג' בחי' בבאי בית הכנסת, הראשון אור לעצמו, הט' הבאים אחריהם אור לעצמם, שאר העם בחי' לעצמם והכל יחוד א', אמנם צריך לדקדק שיהיה עומד שם מכניסתו לבית הכנסת ועד תשלום התפילה, שאם לא כן הוא נכשל בעזבי ה' שאפילו שהוא הולך להתפלל בבית הכנסת אחר שאין זה התקון הזה אלא פנים חדשות באו לכאן, וכדומה לי שלענין סוד המרכבה הזאת ותיקוני השכינה אינו בכללם, ושכר יש לו, שכר מרכבת השכינה וקישוטי אבריה אין לו, שהרי עיקר שכינה אצלותא קפדא, והוא אינו עומד בצלותא, בר מאותם הנפנים דרך עראי ששכינה ממתנת בלי ספק, ועכ"ז הכל חטא גורם, שע"י חטא אדם נדחה ומצוה גוררת מצוה, ועבירה גוררת עבירה, וכ"ש שגורמת בטול מצוה, ואפילו בתפלתו אם רוק מזדמן לו או רוח מלמטה וכל כיוצא הכל ע"י החטא שטורפין לו תפלתו וגשמים בסוכה יוכיחו ולזה רמזו באמרם נכר שהוא עכרן (אור יקר).

¹⁹⁷ פי' ומש"ל תנינן בשעתא דקב"ה אתי ולא אשכח תמן עשרה מיד כועס היינו לבסוף (מ"מ).

<p>אתערנא בהאי דכתיב (&) אלי קורא משעיר דהא דרגא בתר דרגא דרגא גו דרגא ההוא שומר קרי¹⁹⁸ בחילא בכל יומא ויומא ודא איהו שומע בקול עבדו עבדו דא מטטרו"ן ובגין כך זכאה איהו מאן דאקדים לבי כנישתא לסלקא בההוא דרגא עלאה דקאמרן</p>	<p>והרי התעוררנו בזה שכתוב אלי קרא משעיר שהרי דרגה אחר דרגה ודרגה תוך דרגה אותו שומר קורא בחיל בכל יום ויום וזהו שמע בקול עבדו עבדו זה מטטרו"ן ולכן אשרי המקדים לבית הכנסת לעלות לאותה דרגה עליונה שאמרנו.</p>
<p>כד אתי צפרא¹⁹⁹ וצבורא אשתכחו²⁰⁰ בבי כנישתא בעו לאשתכחא בשירין ותושבחן²⁰¹ דדוד והא אוקימנא דסדורא איהו לאתערא רחימו לעילאי²⁰² ותתא²⁰² לאתקנא תקוני²⁰³ ולאתערא הדוה²⁰⁴ דהא בגין דא ליואי מתערי לאתערא רחימו וחדוה לעילא באינן שירין ותושבחן</p>	<p>כשבא הבוקר והצבור נמצאים בבית הכנסת צריכים להמצא בשירות ותשבחות של דוד והרי בארנו שסדור הוא לעורר אהבה למעלה ולמטה לתקן תקונים ולעורר שמחה שהרי בשביל זה הלויים מתעוררים לעורר אהבה ושמחה למעלה באותם שירות ותשבחות.</p>
<p>ומאן דמשתעי בבי כנישתא במילין דחול²⁰⁵ ווי ליה דאחזי פרודא²⁰⁶ ווי ליה דגרע מהימנותא²⁰⁷ ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל²⁰⁸ דאחזי דהא לית ליה אלהא²⁰⁹ ולא אשתכח תמן²¹⁰ (ולית ליה חולקא ביה²¹¹) ולא דחיל מניה ואנהיג קלנא²¹² בתקונא (ס"א בתקיפא) עלאה דלעילא</p>	<p>ומי שמדבר בבית הכנסת בדברי חל אוי לו שמראה פירוד אוי לו שגורע את האמונה אוי לו שאין חלק באלהי ישראל שמראה שהרי אין (לו) אלוה ואינו נמצא שם (ואין לו חלק בו) ולא פוחד ממנו ומנהיג קלון בתקון (בחזק) העליון שלמעלה.</p>
<p>דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא סדורא דשירין ותושבחן וסדורא דצלותא כדין מתכנשי תלת משריין דמלאכי עלאי משרייתא דדא אינן מלאכין קדישין (עלאין) דקא משבחן לקודשא בריך הוא ביממא בגין דאית אחרנין דקא משבחן לקודשא בריך הוא בליליא ואחרנין</p>	<p>שהרי בשעה שישראל מסדרים בבית הכנסת סדור של שירות ותשבחות וסדור התפלה אז מתכנסים שלש מחנות של מלאכים עליונים מחנה אחד הם מלאכים קדושים (עליונים) שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ביום משום שיש אחרים שמשבחים את הקדוש ברוך הוא</p>

¹⁹⁸ פי' מט"ט קורא בכל יום ויום אתא בוקר וכו', ועובר קולו דרך הקלי' כמש"ל (מ"מ).

¹⁹⁹ הרי תנאי א' (אור יקר).

²⁰⁰ הרי תנאי ב', והמקדים אינו להקדים התפלה אלא מתעסק במילים דאורייתא או בבקשות ותושבחות אחרו, אבל הסדר העיקר הוא בצבור (אור יקר).

²⁰¹ הלל הזמירות, והם ב' בחי' הא' שירין דדוד, תושבחן דברוך שאמר וישתבח וכיוצא (אור יקר).

²⁰² טעם הסדר הזה הוא לעורר אהבה שלמעלה ולמטה, שהשנאה הוא מחמת החצונים שבין עולם לעולם, והזמירות מבערים החצונים, ומיד העולמות מתקשרים באהבה, כל העולמות התחתונים והעליונים שמכאן ועד היכל לבנת הספיר, והיינו אומרו רחימו דעילא ותתא, וכן בהם תיקונים התחתונים כאומרו הללו את ה' מן השמים וכיוצא (אור יקר).

²⁰³ כי אחר שאין חצונים ויש אהבה מקבלין אלו מאלו ומתתקנין עד שמושכין עליהם אור עליון והם שמחים (אור יקר).

²⁰⁴ כיוצא הוא בספירות, ע"י הזמירות מתבערות הקלי' ונקשרות באהבה ומושכין שפע הבינה שהיא מקור השמחה, וזה היה מעשה זמר הלויים כאומרו (במדבר יח כג) ועבד הלוי הוא (אור יקר).

²⁰⁵ פוגם ומכניס הערר"ה ומחזיק החצונים בין העולמות (אור יקר). היינו מברוך שאמר ואילך כדמוכח ממ"ש דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא סדורא דשירין ותושבחן וסדורא דצלותא (מ"מ).

²⁰⁶ וזה סבה שלא יהיה היחוד שלם (אור יקר).

²⁰⁷ והוא אינו בכלל אלו המייחדים (אור יקר).

²⁰⁸ הטעם לה' סבות כדלקמן (אור יקר).

²⁰⁹ כיון שאינו בוש ממנו מלהפסיק שבחו ואם ישנו אינו לדעתו בבית הכנסת (אור יקר).

²¹⁰ ואם יש לו אמונה שישנו בבית הכנסת אינו אלוה שלו (אור יקר).

²¹¹ שאם לא כן היה עוסק בשבחו כשאר ישראל ואם יש לו בו חלק לפחות אינו ירא ממנו, וז"ש ולא דחיל מיניה (אור יקר).

²¹² ושמה יחשוב שאין השבחים כלום לזה אמר אנהיג קלנא (אור יקר).

<p>(ס"א ואלין) אינון דקא משבחון לקודשא בריך הוא ואמרינן שירין ותושבחון בהדיהו דישראל ביממא</p>	<p>בלילה ואחרים (ואלה) הם שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ואומרים שירות ותשבחות עם ישראל ביום.</p>
<p>משרייתא תניינא אינון מלאכין קדישין דמשתכחי בכל קדושה וקדושה דישראל מקדשי לתתא ובשלטנא דלהון כל אינון דמתערין בכל אינון רקיעין (ס"א היכלין) בההיא צלותא דישראל (ס"א דמיושב)</p>	<p>מחנה שני הם מלאכים קדושים שנמצאים בכל קדושה וקדושה של ישראל ומקדשים למטה ובשלטון שלהם כל אותם שמתעוררים בכל אותם רקיעים (היכלות) באותה תפלה של ישראל (שמישב).</p>
<p>משרייתא תליתאה אינון עולמתן עלאיין²¹³ דקא מתתקני עם מטרוניתא ומתקני לה לאעלא לה קמי מלכא ואלין אינון משריין עלאין על כלהו וכלהו מתתקני בסדורא דישראל דמתתקני לתתא באינון שירין ותושבחון ובההיא צלותא דקא מצלו ישראל כיון דאלין תלת משריין מזדמן כדין ישראל פתחי שירתא וזמרי קמי מאריהון וההיא משרייתא חדא די ממנא לשבחה למאריהון ביממא אזדמנן עליהו וזמרי עמהון כחדא באינון שבחי דדוד מלכא והא אוקימנא מלי</p>	<p>מחנה שלישי הם עלמות עליונות שמתתקנות עם המלכה ומתקנות אותה להכניסה לפני המלך ואלה הם המחנות העליונים על כולם וכולם מתתקנים בסדור שישראל מתתקנים למטה באותם שירות ותשבחות ובאותה תפלה שמתפללים ישראל כיון שמזדמנים שלשת המחנות הללו אז ישראל פותחים בשירה ומזמרים לפני רבונם ואותו מחנה אחד שממנה לשבח את רבונם ביום מזדמנים עליהם ומזמרים עמם כאחד באותם השבחים של דוד המלך והרי בארנו את הדברים.</p>
<p>בההוא זמנא דמסיימי ישראל שבחי דאינון תושבחון דדוד כדן תושבחה דשירתא דימא כמה דאוקימנא ואי תימא האי תושבחה אמאי איהי בתקונא בתרייתא בטר שבחי דדוד והא תורה שבכתב אקדימת לתורה שבעל פה ואקדימת לנביאים ואקדימת לכתובים וכמה דאקדימת הכי אצטריך לאקדמא (נ"א בשירתא)</p>	<p>באותו זמן שמסיימים ישראל את השבחים של אותן תשבחות של דוד אז התשבחת של שירת הים כמו שבארנו ואם תאמר הרי התשבחת הזאת למה מתקנת אחרונה אחר שבחי דוד והרי תורה שבכתב קודמת לתורה שבעל פה וקודמת לנביאים וקודמת לכתובים וכמו שקודמת כך צריך להקדים (בשירה).</p>
<p>אלא מנו דכנסת ישראל לא אתתקנת אלא מתורה שבכתב משום הכי אצטריך לומר לה בשירותא דתקונהא²¹⁴ והאי תושבחה מעליא מכל שאר תושבחון דעלמא ואיהי לא אתתקנת מכלהו כמה דאתתקנת</p>	<p>אלא מתוך שכנסת ישראל לא מתקנת אלא מתורה שבכתב לכן צריך לומר אותה בראשית תקוניה וזו התשבחת המעלה מכל שאר התשבחות שבעולם והיא לא התקנה מכלן כמו שהתקנה</p>
<p>קלב/א</p>	
<p>מתושבחה²¹⁴ דא ובגין דא איהי סמוך לצלותא דמיושב כמה דאוקימנא</p>	<p>מהתשבחת הזו ולכן היא סמוכה לתפלת מיושב כמו שבארנו.</p>
<p>בה שעתא כד שירתא דימא אתמר²¹⁵ מתעטרא כנסת ישראל בההוא כתר²¹⁶ דומין</p>	<p>באותה שעה כשנאמרת שירת הים מתעטרת כנסת ישראל באותו כתר</p>

²¹³ הם רוחות ז' היכלין דבריאה ז' נערות (רח"ו).

והיינו בשעה שאומרים היוצר ומשרייתא קדמאה הוא בשעה שאומרים ישראל הזמירות והשנית היא בשעה שאומרים קדוש (מ"מ).

²¹⁴ בזמירות - פסוקי דזמרה. ושירות, שירת הים. ותשבחות, י"ג תשבחות דישתבח (בהגר"א בתיק"ז כז ע"א).

²¹⁵ אחר הזמירות יאמר שירת הים אשר הוא רומז אל היסוד שהוא מדרגה האחרונה שבו' קצוות המקנת במטטרין, ונקרא תורה שבכתב. ואז מתחלת לתקן על ידי תורה שבכתב, ונכנסת לעולם המלאכים

<p>קודשא בריך הוא לאעטרא למלכא משיחא וההוא כתר א גליפא מחקקא בשמהן קדישין²¹⁷ כמה דאתעטר קודשא בריך הוא ההוא יומא דאעברו ישראל ית ימא ואטבע לכל משריין דפרעה ופרשוהי בגין דא בעי בר נש לשוואה רעותיה בהאי שירתא²¹⁸ וכל מאן דזכי לה בהאי עלמא זכי למחמי למלכא משיחא בתקוני ההוא כתר א ובחגירו דזייניה וזכי לשבחא האי שירתא תמן והא אוקימנא מלי</p>	<p>שעתיד הקדוש ברוך הוא לעטר את מלך המשיח ואותו כתר גלוף וחקוק בשמות קדושים כמו שהתעטר הקדוש ברוך הוא אותו יום שעברו ישראל את הים והטביע את כל מחנות פרעה ופרשיו ולכן צריך אדם לשים רצונו בשירה הזו וכל מי שזוכה לה בעולם הזה זוכה לראות את מלך המשיח בתקוני אותו הכתר ובחגירת כלי זינו וזוכה לשבח שירה זו שם והרי בארנו את הדברים.</p>
<p>כיון דמטי בר נש לישתבח²¹⁹ נטל קודשא בריך הוא ההוא כתר א ושוי ליה קמיה וכנסת ישראל שריאת לאתתקנא²²⁰ למיתי קמי מלכא עלאה²²¹ ואצטריך לאכללא לה בתליסר מכילן דרחמי עלאי דמנהון אתברכת ואינון תליסר</p>	<p>כיון שמגיע אדם לישתבח נוטל הקדוש ברוך הוא אותו הכתר ושם אותו לפניו וכנסת ישראל מתחילה להתתקן לבא לפני המלך העליון וצריך לכלל אותה בשלש עשרה מדות הרחמים העליונות שמהן מתברכת והם שלשה</p>

הרחמים, צבאות המלך, והוא בעולם מטטר'ן, וכל זה בכח שלש עשרה מדות הרחמים הנזכר בישתבח, שהם: שיר ושבחה הלל וזמרה וכו' (פע"ח יד ע"א).

²¹⁶ הנהגת העולם הזה התחתון היא בסוד שכינה למטה, ורבים נטלו הכבוד הזה ונתנוהו לתחתונים ולכוכבים וכיוצא, ורבים לע"ז ומהם פרעה וכל המונו, והקב"ה על זה הכה אותו הכה ופצוע, כאומרו למען תדע כי לה' הארץ. ולא הוקבעה אמונה זו האמיתית שיכתר הקב"ה לעיני הנמצאים כולם, שהוא המשיח ולה' הארץ ומלואה אלא בניסי הים וקריעתו והעברת ישראל בה, כאומרו ויאמינו בה' ובמשה עבדו, וכדכתיב בה שמעו עמים ירגזון חיל אחז וכו', ואז נטל הקב"ה הנהגת העולם ונכתר בו, ונשתעבד כל המציאות הזה התחתון להשגחתו לעיני הכל, ואז נכתר הקב"ה בכל הנמצא בעולמו, בכח שמו הגדול שממנו נמצא, ובו נשתרש כל מצוי (אור יקר).

²¹⁷ הוא שם מ"ב ושם ע"ב שממנו נמצא כל מצוי למטה ומתחדש לכבודו, כי לה' ההשגחה בתחתונים והוא בראם, וכתר זה עתיד להכתר בו מלך המשיח, כאומרו, כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקראו כולם בשם ה', ע"י מה שיתחדש הנסים לעיני הכל, ויעידון יגידון כולם כאחד כי ה' אחד ושמו אחד, המציא כל נמצא ולא עזבם, ואז מתחדש כתר הבריאה כולה ומתכתר בה הקב"ה (אור יקר). בפ' שמות דף ח כתב הרב שהם מ"ה ומ"ב דמ"ה (מ"מ).

²¹⁸ להכתיר לקונו בכתר זה, קודם שתסתלק שכינה ממציות זה התחתון ותכנס בהיכל לבנת הספיר בברכת יוצר, ולכך אנו מזמרין לקשטה בכתר זה, שהוא כלל כל המציאות נעשה אגודה אחת, ונשתרש בשם הקדוש המתפשט נצוצות אור השגחתו בנמצאים התחתונים (אור יקר).

²¹⁹ כתר זה נכלל ונשלם בהשלים ה' אחד ושמו א', והיינו "כיון דמטי לישתבח וכו'" שהוא סוד ההשגחה המתפשטת בתחתונים וסוד בריאתם משם, והוא וקשר בהם, והיינו "שוי לה קמיה וכו'" (אור יקר).

²²⁰ מפני שהיא רוצה ליכנס דרך היכל לבנת הספיר ולעלות מעולם העשיה אל עולם היצירה ששם סוד שומר ישראל מטטר'ן דתמן מקנן הת"ת (אור יקר).

²²¹ לזה אצטריך לאכללא לה בתליסר מכילן, שהם סוד י"ב גבולי אלכסון והנקודה האמצעית, שאלו המדות הם מתחוקקות בכל המדות, ושורשם בכתר, ושם נמצאים מדרגה אחר מדרגה עד המלכות, שהם מקורי הברכות, ומהם מתברכת ומתבסמת והם סוד י"ב הוי"ת הנכללות בג' שמות כזה

י"ה	י"ה	י"ה
ה	ה	ה
ה"ו	ה"ו	ה"ו
ה	ה	ה
ו"ה	ו"ה	ו"ה
ה	ה	ה
ה"ה	ה"ה	ה"ה
ה	ה	ה

ראשי תיבותם יה"ה יה"ה יה"ה דהיינו סוד ג' שמות אלו, ולזה סדרם י' שיר, ה' שבחה, ו' הלל, ה' זמרה, הרי ד' אותיות מצד החסד, עוד י' עוז, ה' ממשלה, ו' נצח, ה' גבורה, הרי ד' אותיות מצד הגבורה, עוד י' גדולה, ה' תהלה, ו' ת"ת, ה' קדושה, הרי ד' אותיות מצד הת"ת, דהיינו יה"ה מלך יה"ה מלך יה"ה ימלוך, נקודת ג' שמות, והנקודה האמצעית העולה ל"ג, והיינו ומלכות עצם השכינה שהיא היא מקושטת באלו (אור יקר).

<p>בוסמין עלאין כמה דאת אמר (שיר ד יד) נרד וכרכום²²² קנה וקנמון וגו' והכא אינון שיר ושבתה הלל וזמרה עוז וממשלה נצח גדולה וגבורה תהלה ותפארת קדושה הא תריסר ולבתר לחברא לה בהדייהו²²³ ולומר ומלכות הא תליסר בגין דאיהי מתברכא מנייהו</p>	<p>עשר בשמים עליונים כמו שנאמר (שיר השירים ד) נרד וכרכם קנה וקנמון וגו' וכאן הם שיר ושבתה הלל וזמרה עז וממשלה נצח גדלה גבורה ותפארת קדושה הרי שנים עשר אחר כך לחברה עמם ולומר ומלכות והיו שלשה עשר משום שהיא מתברכת מהם.</p>
<p>ועל דא אצטריך בשעתא דאתכלילת בינייהו לשוואה לבא ורעותא בהאי ולא לישתעי כלל דלא לפסוק בינייהו ואי פסיק בינייהו מתחות גדפי כרובייתא נפיק חד שלהובא וקארי בחילא ואמר פלניא די פסיק גאותא דקודשא בריך הוא ישתצי ויתפסק דלא יחמי גאותא דמלכא קדישא כמה דאת אמר (ישעיה כו י) ובל יראה גאות יהוה בגין דאלין תליסר אינון גאות יהוה</p>	<p>ולכן צריך בשעה שנכללת ביניהם לשים בזה לב ורצון ולא לדבר כלל שלא להפסיק ביניהם ואם מפסיק ביניהם יוצאת שלהבת אחת מתחת כנפי הכרובים וקוראת בחיל ואומרת פלוני שהפסיק את גאות הקדוש ברוך הוא יתכלה ויפסק שלא יראה גאות המלך הקדוש כמו שנאמר ובל יראה גאות ה' משום ששלשה עשר האלה הם גאות ה'.</p>
<p>מכאן ולהלאה אל ההודאות כו' דא מלכא עלאה דשלמא כלא דיליה²²⁴ בגין דכל הני שבחן אינון לגבה דכנסת ישראל כד משתבחה במשרייתא דלתתא כמה דאת אמר שיר השירים אשר לשלמה למלכא דשלמא דיליה²²⁵ מתמן ולהלאה (שם מה ו) יוצר אור ובורא חשך עושה שלום ובורא את הכל והא אתערנא ביה ואתערו חברייתא דהני אינון תקוני²²⁶ דעלמא עלאה אל אדון</p>	<p>מכאן והלאה אל ההודאות כו' זה המלך העליון שהשלום כלו שלו כמו שנאמר שיר השירים אשר לשלמה למלך שהשלום שלו משום שכל השבחים הללו הם אל כנסת ישראל כשמשבתחת במחנה שלמטה כמו שנאמר שיר השירים אשר לשלמה למלך שהשלום שלו משם והלאה יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא את הכל והרי התעוררנו בזה והתעוררו החברים שאלה הם תקוני העולם העליון (אל אדון).</p>
<p>אל ברוך תקוני דעלמא תתאה דאינון כ"ב אתוון זעירין בגין דאית אתוון רברבן ואתוון זעירין אתוון זעירין מעלמא תתאה אתוון רברבן מההוא עלמא דאת²²⁶</p>	<p>א"ל ב"רוך תקוני העולם התחתון שהם כ"ב אותיות קטנות משום שיש אותיות גדולות ואותיות קטנות האותיות הקטנות מהעולם התחתון ואותיות גדולות מאותו עולם הבא.</p>
<p>בכלא אינון רברבן אינון רברבן בגרמייהו כד (לא) י איתין יחידאין²²⁷ אינון רברבן (נ"א דבר ונוקבא פשיטן) דכד לא פשיטן יתיר אינון איתין כל את ואת ברתיקא²²⁸ דחזי ליה כגון שבחא דשבת דאינון אתוון דשבת אל אדון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל נשמה אלין אתוון</p>	<p>בכל הן גדולות הן גדולות בעצמן כאשר (לא) באות יחידות הן גדולות (זכר ונקבה פשוטים) שכאשר הן לא פשוטות יותר הן באות כל אות ואות במרכבה הראויה לה כמו שבח של השבת שהם אותיות של שבח אל אדון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל נשמה אלו</p>

²²² אלו הם י"ג דשבת, אבל בחול הם אל רחום וכו' כמ"ש הרב בסידור (מ"מ).

²²³ והיינו שהיא נקודה מתנגדת לבחי' האמצעית להסתעף בהם, ונקרא גאות ה', שמהכתר הנק' גאווה נכתר שם השם באלו, והפוסק ח"ו מצדו הוא פוגם הכתר הזה, ומפסיק הברכות העליונות ואחר שחתם הברכה בקישוטי השכינה, נתארך חיתום הברכה מעלמא אריכא, דהיינו אל ההודאות לכלול שם הת"ת (אור יקר).

²²⁴ פי' בינה (מ"מ).

²²⁵ פי' למלכות, שהשלום, שהוא היסוד, הוא שלה (מ"מ).

²²⁶ אתוון רברבן עלאין ואתוון תתאין זעירין אלו מעולם העליון בינה ואלו מעולם התחתון מלכות (שער מאמרי רשב"י י ע"ד).

²²⁷ הם אותיות גדולות, וז"ש דכד לא פשיטן יתיר, שר"ל אפילו לא נתפשטו מהם תיבות מכל א' וא' (מ"מ).

²²⁸ פי' חג"ת ששם הוא שם ע"ב (מ"מ).

<p>בחמש חמש תיבין דאינון חמשין תרעין דעלמא דאתי</p>	<p>אותיות בחמש חמש תבות שהן חמשים שערים של העולם הבא.</p>
<p>תרין אתוון אחרנין די בסופא ש"ת אינון בשית שית תיבין דאינון שית סמרין דעלמא דאתי ונפקי מתמן כגון שבה יתנו לו כל צבא מרום תפארת וגדולה שרפים ואופנים וחיות הקודש</p>	<p>שתי אותיות אחרות שבסוף ש"ת הן בשש שש תבות שהם ששת צדדי העולם הבא ויוצאות משם כמו שבח יתנו לו כל צבא מרום תפארת וגדלה שרפים ואופנים וחיות הקדש.</p>
<p>אלין תרין אתוון בשית שית תרין אתוון קדמאי בחמש חמש כלהו שאר אתוון די באמצעיתא כלהו בארבע ארבע בגין דאינון ברוא דרתיכא עלאה דאינון אתוון קדמאי ואינון דבסופא אינון שלימו דכ"ב אתוון בגין דאית בהו כ"ב תיבין לקבל כ"ב אתוון עלאין אשתארו תמניסר אתוון אחרנין דקא סלקין ברתכייהו לארבע ארבע לשבעין ותרין תיבין דאינון רוא דשמא מפרש גליפא קדישא דע"ב אתוון דקודשא בריך הוא מתעטר בהו²²⁹ ושמא דא איהו מעטרא לכנסת ישראל וסליק ברוא דא לאתעטרא בהו גו שליחותא (דמאריה) דשכינתא</p>	<p>אלו שתי אותיות בשש שש שתי אותיות ראשונות בחמש חמש כל שאר האותיות שבאמצע כולן בארבע ארבע משום שהן בסוד המרכבה העליונה שהן אותיות ראשונות ואותן שבסוף הן שלמות כ"ב האותיות משום שיש בהן כ"ב תבות כנגד כ"ב האותיות העליונות נשארו שמונה עשרה אותיות אחרות שעולות במרכבותיהן לארבע ארבע לשבעים ושתיים תבות שהן סוד השם המפרש חקיקה קדושה של שבעים ושתיים אותיות שהקדוש ברוך הוא מתעטר בהן והשם הזה מעטר את כנסת ישראל ועולה בסוד זה להתעטר בהם תוך השליחות (של אדונו) של השכינה.</p>
<p>וסימניך דאלין אתוון דקא מתעטרין בשבחה עלאה דא קדמאי וסופי דסלקין בעטרייהו אינון א"ת ב"ש אל"ף בחמש תי"ו בשית ב"ית בחמש שי"ן בשית בגין כך רוא דא"ת ב"ש</p>	<p>וסימנך של אלו האותיות שמתעטרות בשבח עליון זה ראשונות וסופיות שעולות בעטרותיהן אותן א"ת ב"ש אל"ף בחמש תי"ו בשש ב"ית בחמש שי"ן בשש ולכן הסוד של א"ת ב"ש</p>
<p>ק</p>	
<p>כללא דכ"ב אתוון דאינון עטרה דתלתין ותרין שבילין²³⁰ (ס"א דשמא קדישא)</p>	<p>כלל של כ"ב אותיות שהן עטרה של שלשים ושנים שבילים.</p>
<p>וסימן דאינון אתוון אחרנין דסלקין ברתכייהו ג"ר שארי בגימ"ל וסיים ברי"ש וכלהו רוא דרתיכא קדישא א"ת ב"ש²³¹ רוא דשמא קדישא²³² ג"ר רוא דרתיכא קדישא דסלקא לע"ב ואתעביד מנייהו שמא קדישא לאתעטרא כנסת ישראל מגו רתיכא עלאה (דכתיב (תהלים מח יא) כשמך אלהים כן תהלתך)²³³</p>	<p>וסימן של אותן אותיות אחרות שעולות במרכבותיהן ג"ר מתחיל בגימ"ל וסיים ברי"ש וכולן סוד המרכבה הקדושה א"ת ב"ש סוד השם הקדוש ג"ר סוד המרכבה הקדושה שעולה לשבעים ושתיים ונעשה מהם שם קדוש לעטר את כנסת ישראל מתוך המרכבה העליונה (שכתוב כשמך אלהים כן תהלתך).</p>
<p>ובגין כך ההוא שמא דע"ב כלילא ברוא דאבהן ימינא ושמאלא ואמצעיתא ואיהי מתעטרא בהו למהוי שמא קדישא ולאן שמא עלאה כאינון שמהן עלאין דעלמא עלאה דאתאחדן לעילא לעילא ואף על גב דהאי שמא</p>	<p>ולכן אותו שם של ע"ב כלול בסוד האבות ימין ושמאל ואמצע והיא מתעטרת בהם להיות שם קדוש ולא שם עליון כאותם שמות עליונים של העולם העליון שנאחזים למעלה למעלה ואף על גב שזהו שם עליון אבל הסוד שלו דוד</p>

²²⁹ פי' ז"א (מ"מ).

²³⁰ פי' כ"ב אתוון עם עשרת הדברות הם ל"ב (מ"מ).

²³¹ עי' הקדר"ש סז ע"א.

²³² פי' כ"ב עם י' דברות, שהם נפש דאימא ועם עשרה מאמרות שהם רוח דאבא הם מ"ב (מ"מ).

<p>עלאה איהו אבל רוא דיליה דוד מלכא דמתעטרא באבהן</p>	<p>המלך שמתעטר באבות.</p>
<p>שמא דמ"ב אתוון רוא דיליה אבהן דקא מתעטרן בעלמא עלאה ועלמא עלאה במה דלעילא (ס"א וסלקא רוא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף) ועל דא סליק ולא נחית²³³ ואתעטר גו מחשבה עילאה זכאה חולקא דמאן דידע ליה ואודהר ביה</p>	<p>השם של מ"ב אותיות הסוד שלו האבות שמתעטרים בעולם העליון והעולם העליון במה שלמעלה (ועולה הסוד שלמעלה למעלה עד שמתעטר באין סוף) ולכן עולה ולא יורד ומתעטר בתוך המחשבה העליונה אשרי חלקו של מי שמכיר אותו ונזהר בו.</p>
<p>שמא דע"ב אתוון דוד דקא מתעטרא באבהן ורוא דיליה סליק ונחית כגוונא דא מצפ"ן מצפ"ן שמא דתליסר מכילין דרחמי²³⁴ אינון תריסר רוא דרתיכא קדישא דנפקין מחד דשריא עלייהו²³⁵ ובגין כך (סליק ונחית וכלהו סלקין ונחתין בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית ועל דא) שמא דע"ב סליק ונחית²³⁶ סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא שמא דתליסר מכילין סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא וההוא דנחית בגין לאמשכא טיבו</p>	<p>השם של ע"ב אותיות דוד המתעטר באבות וסודו עולה ויורד כמו זה מצפ"ן (מצפ"ן) שם של שלש עשרה מדות הרחמים הם שתיים עשרה סוד המרכבה הקדושה שיוצאים מאחד ששורה עליהם ולכן (עולה ויורד וכולם עולים ויורדים חוץ מזה השם של מ"ב שעולה ולא יורד ועל זה) השם של שבעים ושתיים עולה ויורד עולה מצד זה ויורד מצד זה השם של שלש עשרה מדות עולה מצד זה ויורד מצד זה ואותו שיורד כדי למשך</p>

²³³ רוב אותיותיו מצורפות על סוד העליה, כיצד, אבגית"ץ הרי כל הו' אותיות עולות ולא יורדות כי י' פשוטה היא תשע מאות, ק"ר ע"ש ט"ן הרי ג' זוגות עולות ולא יורדות (גדיכ"ש הם אותיות עולות ולא יורדות), בט"ר הרי ג' עולות, צ"ת הם ג' עולות, ח"ק בטנ"ע הרי זוג עולה וד' עולות, גל"ף הרי ג' עולות, ז"ק הרי זוג עולה, קו"צ הרי ג' עולות, י"ת הרי זוג עולה נמצא כל השם עולה ואינו יורד אלא מעט מזער לכך עיקרו עולה, ושם ע"ב יקרא עולה ויורד בסוד היושר וההפוך כדפי'. ושם מצפ"ן יקרא עולה ויורד על שם הא"ב, וענין העליה משובחת אלא שאין בה עונ"ג לתחתונים, דהיינו כעין יום שבת היא א"ת ב"ש, עולה להקשר ברוחניות העליון, ויורד במנוחה לישראל, ויש בו ענג ומותר באכילה ושתייה, ושאר ענג שבת, אמנם כעין שבת ויום הכפורים היא א"ל ב"ם, דהיינו מיותר בקדושה, אמנם עולה ונקשר והתחתונים אין להם שפע, דהיינו יוה"כ אסור בענ"ג (אור יקר). פי' כיון ששם מ"ב רמוז באלב"ם דהיינו ב"ם דאלב"ם כמ"ש לקמן לכ"א סליק (מ"מ). הנה אמרנו כי כל הבירור נעשה ע"י בחי' הגבורות, כי הגבורות הם דוחין ומכלין את הקליפות והחיצונים, והוא משום כי בחי' החסד הרי הוא סובל הכל וטוב ומטיב לרעים ולטובים. משא"כ הגבורות הם דינים, ובהם הוא כל ההבחנה בין רע לטוב, והוא דוחה את הרע ומברר את הטוב אליו. וכן בחי' החסד דרכו הוא להתפשט למטה, כי הוא עושה חסד עם כל כנז', והוא תכונת מים שהם מתפשטים ויורדים תמיד, משא"כ הגבורות הוא כתכונת אש שהוא תמיד עולה למעלה. והוא ענין שם מ"ב דהוא סליק ולא נחית כמ"ש בזוה"ק (תרומה קלב ע"ב), ולכן הוא כי רק הגבורות הם המבררים ומעלים למעלה, ועל ידם נעשה כל העליות כולם (דעה"ח ח"ב נד ע"ג). והנה יש שם מ"ב בכל עולם ועולם פשוט ומלא בעשיה, כמ"ש הרם בסוף שער כסא הכבוד, והשם מ"ב אשר בעולם אצילות הנה הוא הו"ה פשוט ומלא ומלא דמלא, שהוא מ"ב אותיות. ובעולם הבריאה הוא ה' שמות אה"ה, דאה"ה אשר אה"ה (שמות ג יד), וכן אה"ה יה"ו. ובעולם היצירה הוא השם אבגית"ץ כו', וכמ"ש כ"ז בתיקונים (תיקון סט דף קיט ע"ב). ושורשו דכל שם מ"ב הוא בגבורה, כי הוא מסוד הצמצום, והוא סליק ולא נחית וכמ"ש בפ' תרומה (דף קלב ע"ב), וע' עוד בתיקונים (דף קכ ע"א) כל הענין שם. וזהו שאמר הספר יצירה בל"ב נתיבות פליאות חכמה חקק כו', ואמר פליאות כי מרמז בזה על הרשימו שבהצמצום שהיא פלא, מופלא ומכוסא, גנוז ונעלם, והוא העשר פנימיות, כי כל רשימו הוא בסוד י', והוא הנקרא פליאות חכמה, וממנה יצא כל הל"ב נתיבות, ועם אותה הרשימו הוא מ"ב, והוא השם מ"ב שבו נבראו כל העולמות כולם כמ"ש בפ' פקודי (דף רלד ע"א) וכנ"ל (ביאורים ח"א נט ע"א).

²³⁴ פי' כל השמות יוצאים בחילוף האלפא ביתות, והנה י"ג מדות של (שמות לד ו) ויעבור מתחלפים בא"ת ב"ש, וא"ת ב"ש סליק ונחית, וגם אלו השמות סלקין ונחתין (זהר הרקיע). הוא מצפ"ן מצפ"ן תע"ך גספ"י וכו' (רמ"ז). פי' כתב הרב ה' ה' הם ב' מצפ"ן והם ב' פאות דא"א ומשפיעים לדיקנא שהם י"ג מכילין דרחמי (מ"מ).

²³⁵ נוצר חסד הוא כולל כולם וכן מזל ונקה כולל כולם, נמצא שה"ב האחרים יוצאים ממזל הח' או ממזל ונקה (מ"מ).

²³⁶ ר"ת וס"ת הולך כסדר הפסוקים ואמצע הוא להיפך וכ"ה רוב השמות וכמעט כולם כידוע וז"ש (לעיל) שמא דמ"ב [כו'] סליק ולא נחית שהוא כסדר וכ"ה שמא דתליסר מכילין ג"כ סליק ונחית כנ"ל (יהל אור).

<p>לתתא ועל דא א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ם מ"ץ י"ם כ"ל אתוון קדמאי סלקין בחושבנא ואתוון אחרנין נהתי בחושבנא בנין לאמשכא טיבו דלעילא לתתא</p>	<p>טוב למטה ועל זה א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל האותיות הראשונות עולות בחשבון ואותיות אחרות יורדות בחשבון כדי למשך את הטוב שלמעלה למטה.</p>
<p>שמא דמ"ב איהו מתעטרא לרתיכא עלאה²³⁷ שמא דע"ב איהו מתעטרא לרתיכא תתאה²³⁸ זכאה חולקיה מאן דמשתדל למנדע למאריה זכאה איהו בעלמא דינ ובעלמא דאתי</p>	<p>השם של ארבעים ושתיים הוא מתעטר למרכבה העליונה השם של שבעים ושתיים מתעטר למרכבה התחתונה אשרי חלקו של מי שמתדל להכיר את רבונו אשריו בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>ובגין כך תושבחתא דשבת דקא משבחה למלכא דשלמא דיליה²³⁹ משבחה ליה בשמא דע"ב²⁴⁰ ובכ"ב תיבין רזא דכ"ב אתוון בנין דתתעטר ביה לסלקא לעילא²⁴¹ בתושבחתא דא ועל דא אל אדון תושבחתא דעלמא דאתי איהו ופריחו (ס"א ופריכו) דרתיכא קדישא עלאה דמתעטרא לסלקא לעילא ופריחו דכנסת ישראל דמתעטרא לסלקא גו רתיכא עלאה</p>	<p>ולכן תשבחתה של שבת שמשבחת את המלך שהשלום שלו משבחת באותיות של שבעים ושתיים ובעשרים ושתיים תבות הסוד של עשרים ושתיים אותיות כדי שתעטר בו לעלות למעלה בתשבחת הזו ולכן אל אדון תשבחת העולם הבא הוא ופריחת (וקשירת) המרכבה הקדושה העליונה שמתעטרת לעלות למעלה ופריחת כנסת ישראל שמתעטרת לעלות בתוך המרכבה העליונה.</p>
<p>א"ת ב"ש סלקין ונחתין כמה דאתמר א"ל ב"ם סלקין ולא נחתין וסימניך דא שבת בלהודוי ודא שבת ויום הכפורים דסלקא רזא לעילא לעילא עד דמתעטרא כלא באין סוף</p>	<p>א"ת ב"ש עולים ויורדים כמו שנתבאר א"ל ב"ם עולים ולא יורדים וסימנך זו שב"ת לבדה וזו שבת ויום הכפורים שעולה הסוד למעלה למעלה עד שהכל מתעטר באין סוף.</p>
<p>אל ברוך דא סדורא דאתוון זעירין ותקוני כנסת ישראל בכל יומא בצלותא ובגין דאינון אתוון זעירין לית רווחא בינייהו ואינון תקוני עולימתן דאתיין עם מטרוניתא לגבי מלכא עלאה</p>	<p>אל ברוך זה סדור של אותיות קטנות ותקוני כנסת ישראל בכל יום בתפלה ומשום שאותן אותיות קטנות אין רוח ביניהן והן תקוני העולמות שבאות עם המלכה למלך העליון.</p>
<p>קדושה דא דקא מקדשי מלאכי עלאי לאו איהו ביחיד והא אוקימנא כל קדושה דאיהו בלשון הקודש יחיד אסיר ליה למימר תרגום לעולם ביחיד ולא בסניאין ויחיד איהו תקונא דיליה ודאי ולא סניאין וסימן לרזא דא שנים מקרא ואחד תרגום שנים לישנא דסניאין איהו דודאי קדושה דלשון הקודש אסיר איהי ביחיד קדושת תרגום אסיר איהו בסניאין אלא ביחיד לעולם אחד</p>	<p>קדושה זו שמקדשים המלאכים העליונים אינה ביחיד והרי בארנו כל קדושה שהיא בלשון הקדש אסור ליחיד לאמרה תרגום לעולם ביחיד ולא ברבים והיחיד הוא תקון שלו ודאי ולא רבים וסימן לסוד זה שנים מקרא ואחד תרגום שנים זה לשון רבים שודאי קדושה של לשון הקדש אסורה ביחיד קדשת תרגום אסורה ברבים אלא ביחיד לעולם אחד תרגום שנינו ולא שנים ולא יותר</p>

²³⁷ בכח"ב ד' אותיות הוי"ה בכתר וי' דמילוי בחכמה וכ"ח דמילוי המילוי בבינה, אדם ישר בדרוש השמות, וע"ב ו' פעמים י"ב בר"ק (רמ"ז), פי' חג"ת כמ"ש לעיל שע"י מ"ב חג"ת עולים לאימא, ואימא לאבא (מ"מ).

²³⁸ פי' כמ"ש דוד שהיא מלכות עולה עד לחג"ת (מ"מ).

²³⁹ פי' בינה (מ"מ).

²⁴⁰ כתב הרח"ו שא"ב מאל אדון יש בו י' אותיות כנגד י' דאהי"ה מלא, וש"ת יש בו י"ב אותיות כ"ב דמילוי אדנ"י ומג' עד ש' ע"ב אותיות כנגד שם ע"ב (רמ"ז).

²⁴¹ פי' מלכות ע"י שבח זה תעלה למעלה כמ"ש לקמן ופריחו דכ"י שמתעטרא לסלקא וכו' (מ"מ).

<p>תרגום תנינ ולא תרינ ולא יתיר תרגום אתיא למיעוטא²⁴² והכי אצטריך לשון הקודש אתיא לרבויהא והכי אצטריך דמעלין בקודש ולא מורדין ובתרגום מורדין ולא מעלין אחד תנינן ולא יתיר ולא מעלין כלל</p>	<p>התרגום בא למעט וכך צריך לשון הקדש בא לרבויה וכך צריך שמעלים בקדש ולא מורידים ובתרגום מורידים ולא מעלים שנינו אחד ולא יותר ולא מעלים כלל.</p>
<p>קדושה דא קדושתא דאתקדשת שכינתא וכל אינון רתיכין דילה לאתקנא לגבי מלכא עלאה ובגין דאיהי קדושת עלמא תתאה איהי מיושב ולא בעמידה</p>	<p>הקדשה הזו הקדשה שהתקדשה השכינה וכל אותן מרכבותיה להתתקן אל המלך העליון ומשום שהיא קדשת העולם התחתון היא מישב ולא בעמידה</p>
<p>קלנא</p>	
<p>קדושה אחרא²⁴³ דאהדורי צלותא²⁴⁴ איהי קדושתא דעלמא עלאה²⁴⁵ ובגין כך איהי בעמידה בגין לאמשכא לה לתתא וכל מלוי דעלמא עלאה איהו בעמידה ולא מיושב</p>	<p>קדושה אחרת של חזרת התפלה היא קדושה של העולם העליון ולכן היא בעמידה כדי להמשיכה למטה וכל דברי העולם העליון הם בעמידה ולא מישב.</p>
<p>ובכל הני קדושתן ישראל מתקדשי בהו לתתא ועל דא ישראל מתקדשי בקדושה דרתיכא תתאה מיושב ובקדושה דרתיכא עלאה מעומד קדושה אחרא²⁴⁶ איהי תוספת קדושה²⁴⁷ בגיני כך איהי בתר צלותא ובגין דאיהי תוספת קדושה על קדושן אחרנין²⁴⁸ איהי לבתר צלותא²⁴⁹ ובגין דכל חד וחד בעי לאמשכא עליה מההוא תוספת אתתקן לכל יחיד ויחיד קדושת תרגום</p>	<p>ובכל הקדשות הללו ישראל מתקדשים בהם למטה ולכן ישראל מתקדשים בקדשת המרכבה התחתונה מישב ובקדשת המרכבה העליונה מעמד קדושה אחרת היא תוספת קדושה ולכן היא אחר התפלה ומשום שהיא תוספת קדושה על קדשות אחרות היא אחר התפלה ומשום שכל אחד ואחד צריך למשך עליו מאותה תוספת נתקן לכל יחיד ויחיד קדשת תרגום.</p>
<p>ואי תימא הא אית בה קדושת לשון הקדש ההוא לצבור לאתקדשא כללה בכלל בההוא תוספת קדושה ובגין דיחיד לית ליה רשו לאומרה בלשון הקדש ולא אתקדשא יחידאי אתקיננו לה בלשון תרגום ואיהו ביחיד לאתקדשא כל חד וחד בההוא תוספת לאמשכא עליה קדושה יתיר זכאה חולקיהון דישאל דקא מתקדשי בקדושי עלאי בגין דאינון דבקינ לעילא דכתיב (דברים ד ד)</p>	<p>ואם תאמר הרי יש בה קדשת לשון הקדש אותה לצבור להתקדש כולם בכלל באותה תוספת קדושה ומשום שליחיד אין רשות לאמרה בלשון הקדש ולהתקדש יחיד התקינה בלשון תרגום והיא ביחיד להתקדש כל אחד ואחד באותה תוספת להמשיך עליו יתר קדושה אשרי חלקם של ישראל שמתקדשים בקדשות עליונות משום</p>

²⁴² דתרגום היינול לשון לבן הארמי (רח"ו במ"מ 9).

²⁴³ שהיא תוספת קדושה שאין למלאכים בה חברה כלל, ולכך היא "בתר צלותא", שאנו נבדלין מההיכלות ויורדים למטה אל העולם התחתון, "מכד מסיימי סדרא" אין ראוי שתבא משם אלא בקדושה להתקדש, אפילו בשפל מצבינו (אור יקר).

²⁴⁴ חזרת העמידה (מ"מ).

²⁴⁵ ז"א (מ"מ).

²⁴⁶ היא קדושת ובא לציון (רח"ו).

²⁴⁷ שהם ברדתם אל עולם התחתון אינם קדושים, ואנו קדושים בתחתונים, לזה אנו מוסיפים קדושה אחרת (אור יקר).

²⁴⁸ שאותם הקדושות מפתח היכל לבנת הספיר ולמעלה, וזו למטה ברדתנו חוץ מההיכלות (אור יקר).

²⁴⁹ שאנו יוצאים חוץ מההיכלות ולמטה בצאת השכינה לשכון בתחתונים היא כמים לים מכסים, ראשונה בחינה א' שוה לכולם כא', ואח"כ בחינה לכל א' וא' לפי מעשיו, ולזה תוספת קדושה זו היא בעשרה, כלשון הקדש שוה לכולם ביחד. ואח"כ בלשון תרגום כל א' וא' מושך לו קדושה ומשכין שכינה עליו כפי מעשיו, וכפי דבקותו בקונו, והיינו ראשונה דרך כלל שכינה בתחתונה והיא בעשרה, ואח"כ פרטית לכל א' תרגום ודאית (אור יקר).

<p>ואתם הרבקים ביהו"ה אלהיכם חיים כלכם היום</p>	<p>שהם דבקים למעלה שכתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.</p>
<p>כתיב (מ"ב ד ט) הנה נא ידעתי כי איש אלהי"ם קדוש הוא עובר וגו' וכתיב (&) נעשה נא עלית קיר קטנה וגו' בהאי קרא אית לן סמך בעלמא²⁵⁰ לסדורא דצלותא הנה נא ידעתי²⁵¹ דא איהו רעותא²⁵² דאצטריך בר נש לשואה בגויה בצלותא כי איש אלהי"ם קדוש הוא²⁵³ דא איהו עלמא עלאה²⁵⁴ דאיהו יתיב על כורסי יקריה²⁵⁵ וכל קדושא²⁵⁶ נפקין מניה²⁵⁷ ואיהו מקדש לכלהו עלמין עובר עלינו תמיד²⁵⁸ מההוא קדושה דאיהו מקדש לכל עלמין לעילא איהו מקדש לן בהאי עלמא²⁵⁹ דהא לית קדושה לעילא אלא אי אית קדושה לתתא כמה דאת אמר (ויקרא כב לב) ונקדשתי בתוך בני ישראל²⁶⁰</p>	<p>כתוב הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר וגו' וכתוב נעשה נא עלית קיר קטנה וגו' בפסוק זה יש סמך בעלמא לסדור התפלה הנה נא ידעתי זהו הרצון שצריך אדם לשים בתוכו בתפלה כי איש אלהים קדוש הוא זהו העולם העליון שיושב על כסא כבודו וכל הקדשות יוצאות ממנו והוא מקדש את כל העולמות עבר עלינו תמיד מאותה קדושה שהוא מקדש את כל העולמות למעלה הוא מקדש אותנו בעולם הזה שהרי אין קדושה למעלה אלא אם יש קדושה למטה כמו שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל.</p>
<p>והואיל וכך הוא נעשה נא²⁶¹ עלית קיר קטנה²⁶² דא איהו סדורא דתקונא דשכינתא דאיהו עלית קיר כמה דאת אמר (ישעיה לח ב) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר קטנה בנין דאיהו זעירא כמה דאת אמר (קהלת ט יד) עיר קטנה ונשים לו שם בתקונא דא דאנן מתקנין ובסדורא דילן בשיריין ותושבתן ובצלותא (ובתקונא דא) אנן מתקנין</p>	<p>והואיל וכך הוא נעשה נא עלית קיר קטנה זהו סדור של תקון השכינה שהיא עלית קיר כמו שנאמר (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר קטנה משום שהיא קטנה כמו שנאמר (קהלת ט) עיר קטנה ונשים לו שם בתקון הזה שאנו מתקנים ובסדור שלנו בשירות ותשבחות ותפלה (ובתקון זה) אנו מתקנים לו למנוחתו</p>

²⁵⁰ שהוא מפרש הכתובים על דרך רמז, לא שהוא מוכרח (אור יקר).

²⁵¹ ואינו נראה לזולתי, ולא אדע לכנותו (אור יקר).

²⁵² ענין הקדושה בעולם הזה אל העובדים אינה דבר הניכר לעין, ולא דבר שיכול אדם לאומרו בפיו, אלא דבר המושג בשכל וברצון האדם בהתבודדותו לעבוד קונו, פעם יציץ פעם יעלים, ובעת יציץ, יבין בעצמו רצון עליון מושג [אליו] (עליו) ושמחה בנפשו לא יושג לזולתו, וזה רצה באומרו "דא איהו" (אור יקר).

²⁵³ היינו שהכסא מתכבד בסוד החכמה, ששם עליית הת"ת כדפי' לעיל, לכך אמר "כורסי יקריה", כי היקר והכבוד א' הוא, והיינו "קדוש הוא" היינו התעלמותו אל החכמה, ונעשה קדוש ויורד אל מקומו (אור יקר).

²⁵⁴ בינה היינו אלהים דקרא (אור יקר).

²⁵⁵ היינו ו"ק שהם כסא אליו, והיינו איש אלהים שוכן עליו, כענין שהבינה על כסאו, יקרא הכסא שהם ו"ק איש אלהים (אור יקר). מלכות (מ"מ).

²⁵⁶ בין קדושת מעומד בין קדושת מיושב (אור יקר).

²⁵⁷ ולא זו אלא אפילו קדושת השרפים שהוא מבינה דהיינו קדושה מעומד, בין קדושת החיות למטה שהוא קדושה מיושב, בין קדושת ישראל למטה שהוא סדרא דיומא הכל נשפע משם בסוד "קדוש הוא" וכו' (אור יקר).

²⁵⁸ מקדש לכולם יחד, ואנו מתקדשין בכללם, אלא שאנו יש לנו נשמה ורוח ונפש וגוף, נשמה משרפים עולים שם ומתקדשים, רוח מחיות עולים שם ומתקדשים, והיינו מיושב מצד החיות ומעומד מצד השרפים, כאומרו שרפים עומדים, נפש מאופן והיינו תוספת קדושה גוף חומר היינו קדושת תרגום, ולכך "עובר עלינו" אגב אורחיה בעולמות הוא מקדש אותנו (אור יקר).

²⁵⁹ בסוד נשמה רוח נפש כדפי' ולא עוד אלא שתלה קדושת העליונים בתחתונים וזה טעם בריאת האדם כאומרו נעשה אדם שכולנו תלויים בו (אור יקר).

²⁶⁰ דווקא, נמצא כל העולמות ממושכנים בידינו ע"י חלק אשר להם בנו בסוד נשמה רוח נפש גוף כדפי' בפרשת פנחס (אור יקר).

²⁶¹ תיקון כאומרו ויעש אלהים אל הרקיע, תיקנו (אור יקר).

²⁶² והיא עליית שהיא עולה, והיא קיר לשון אדון מושל ואדון בתחתונים ועולה אל העליונים כענין שבאמצעות ב' בחינות אלו אנו קשורים למעלה, ע"י היא קיר מושלת בנו, היא עליית מעלה אותנו למעלה עמה, והיא קטנה בסוד המיעוט, "כד"א עיר קטנה" וצריכה תיקונים להגדילה והעלותה, ויש לנו כח לתקנה (אור יקר).

<p>לגביה לנייהא דיליה מטה ושלחן וכסא ומנורה ארבע אלין כלהו בשכינתא אינון ואיהי (כלא) בכל תקונין אלין מתתקנן לגבי עלמא עלאה בסדורא דאנן מסדרין</p>	<p>מטה ושלחן וכסא ומנורה כל הארבעה הללו הם בשכינה והיא (כלה) בכל התקונים הללו מתקנים לעולם העליון בסדור שאנו מסדרים.</p>
<p>בסדורא דצלותא דערבית ובתקונא דיליה הא מטה²⁶³ בסדורא דאינון קרבנין ועלוון דאנן מסדרין בצפרא ואינון שירין ותושבחן הא שלחן²⁶⁴ ובההוא סדורא דצלותא דמיושב ובתקונא דקריאת שמע בההוא יחודא דאנן מתקנין הא כסא²⁶⁵ בההוא סדורא דצלותא דמעומד ובאינון קדושאן ותוספת קדושה וברכאן דאנן מסדרין הא מנורה²⁶⁶</p>	<p>בסדור של תפלת ערבית ובתקון שלו הרי מטה בסדור של אותם קרבנות ועולות שאנו מסדרים בבוקר ואותם שירות ותשבחות הרי השלחן ובאותו סדור של תפלת מישב ובתקון של קריאת שמע באותו יחוד שאנו מתקנים הרי כסא באותו סדור של תפלת מעמד ובאותן קדשות ותוספת קדושה וברכות שאנו מסדרים (לה) הרי מנורה.</p>
<p>זכאה איהו בר נש דדא שוי ברעותיה לאשלמא לגבי מאריה בכל יומא ולא תקנא האי עלית קיר קטנה לגבי מאריה בהני תקונין כדין ודאי קודשא בריך הוא יהא אושפיזיה בכל יומא זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי בגין דאלין ארבע אינון תקוני דשכינתא לאתקנא לגבי בעלה בארבע תקונין אלין אתתקנת בשפירה²⁶⁷ בחדוהא²⁶⁸ בחוזה²⁶⁹ על ידא דעמא קדישא בכל יומא</p>	<p>אשרי האיש שאת זה שם ברצונו להשלים לרבנו בכל יום ולתקן עלית קיר קטנה זו לרבנו בתקונים הללו אז ודאי שהקדוש ברוך הוא יהיה אורחו בכל יום אשריו בעולם הזה ואשריו בעולם הבא משום שאלו הארבעה הם תקוני השכינה להתתקן לבעלה בארבעה התקונים הללו היא מתתקנת ביפיה בשמחותיה במראיה על ידי העם הקדוש כל יום.</p>
<p>מטה אתיהיבת ליה ליעקב²⁷⁰ לאתקנא ועל דא יעקב אתקין צלותא דערבית שלחן אתקין דוד מלכא באינון שירין ותושבחן דאיהו אתקין כמה דאת אמר (תהלים כג ה) תערך לפני שלחן נגד צוררי כסא אתקין אברהם באתקשרותא דיליה דעביד טיבו ושלימו דנשמתין לכל בני עלמא ולית תקונא דכסא אלא בחסד דאברהם כמה דאת אמר (ישעיה טז ה) והוכן בחסד כסא²⁷¹</p>	<p>המטה נתנה ליעקב להתתקן ולכן יעקב תקן תפלת ערבית שלחן תקן דוד המלך באותם שירות ותשבחות שתקן כמו שנאמר תערך לפני שלחן נגד צררי כסא תקן אברהם בהתקשרותו שעשה טוב ושלמות הנשמות לכל בני העולם ואין תקון הכסא אלא בחסד של אברהם כמו שנאמר (ישעיה טז) והוכן בחסד כסא.</p>
<p>מנורה</p>	<p>המנורה</p>
<p>קלג/ב</p>	
<p>אתקין יצחק דאקדיש שמא דקודשא בריך הוא לעיניהון דכל עלמא ונהיר נהירו דבוצינא עלאה</p>	<p>תקן יצחק שקדש שם הקדוש ברוך הוא לעיני כל העולם והאיר את אור</p>

²⁶³ בהיכל ק"ק דבריאה (רח"ו).

²⁶⁴ נקודה תחת היסוד (רח"ו).

²⁶⁵ פרצוף (רח"ו).

²⁶⁶ פב"פ (רח"ו).

²⁶⁷ הם חו"ב שהם מוחין דידה שמייפים אותה (מ"מ).

²⁶⁸ הם דעה דידה שאין בו אלא ה"ג בסוד דעת נשים קלה כמ"ש הרב והגבורות הם יין המשמח (מ"מ).

²⁶⁹ הם המקיפים דידה שהם נראים (מ"מ).

²⁷⁰ צ"ע יעקב שהוא בחור שבאבות למה לא תיקן רק מטה, שהיא בהיכל ק"ק דבריאה. ויצחק תיקן מנורה שהיא פנים בפנים. וכן דוד שהוא האחרון, למה לא תיקן רק שלחן שהוא נקודה תחת היסוד. וכן אברהם תיקן כסא שהיא אב"א, ויעקב ודוד האחרונים לא תיקנו כמותו (מ"מ).

²⁷¹ פי' מלכות התבוננותה על ידי החסד (מ"מ). אור התיקון דימות המשיח, שהוא בעטרת היסוד, מלך הדר, מלכות דז"א, ועל המלכות נאמר (שם ה) והוכן בחסד כסא (ביאורים ח"א כא ע"ד) ועי' פקודי רכ ע"ב. והוא קץ הימין עי' בפ' בראשית (גד סע"א) ובפ' בא (לד ע"א) (ביאורים ח"ב מב ע"ד), ושער ט"ל פרק א.

<p>בההיא קדושה בניני כך צריכין עמא קדישא לומר תדיר ולשואה רעותהון לסדרא לגבי עלמא עלאה דאיהו מאריה דביתא איש האלהים מטה ושלחן וכסא ומנורה למהוי שלימו בכל יומא עילא ותתא (ד"א כאן חסר)</p>	<p>המנורה העליונה באותה קדושה לכן צריכים העם הקדוש לומר תמיד ולשים רצונם לסדר לעולם העליון שהוא בעל הבית איש האלהים מטה ושלחן וכסא ומנורה להיות שלמות בכל יום מעלה ומטה.</p>
<p>בשעתא דקא מיחדי ישראל יהודא²⁷² דרזא דשמע ישראל ברעותא שלים כדין נפיק מגו סתימו דעלמא עלאה²⁷³ חד נהירו²⁷⁴ וההוא נהירו בטש גו בוצינא דקרדינותא²⁷⁵ ואתפלג לשבעין נהורין²⁷⁶ ואינון שבעין נהורין בשבעין ענפין דאילנא דחיי²⁷⁷</p>	<p>בשעה שישראל מיחדים את היחוד של סוד שמע ישראל ברצון שלם אז יוצא מתוך סתר של העולם העליון אור אחד ואותו אור מכה לתוך הניצוץ הקשה ומתחלק לשבעים אורות ואותם שבעים אורות בשבעים ענפי עץ החיים.</p>
<p>כדין ההוא אילנא סליק ריחין ובוסמין²⁷⁸ וכל אילני דגנתא דעדן כלהו סלקין ריחין ומשבחין למאריהון דהא כדין אתתקנת מטרוניתא לאעלא לחופה²⁷⁹ בהדי בעלה וכל אינון שייפין עלאין²⁸⁰ כלהו מתחברין בתיאובתא דהא וברעותא דהא למהוי חד בלא פרודא כלל וכדין בעלה אתתקן לגבהא לאעלא לחופה ביחודא חד לאתיחדא במטרוניתא</p>	<p>אז אותו אילן מעלה ריחות ובשמים וכל אילנות גן עדן כולם מעלים ריחות ומשבחים את רבונם שהרי אז מתקנת המלכה להיכנס לחפה עם בעלה כל אותם איברים עליונים כולם מתחברים בתשוקה אחת וברצון אחד להיות אחד בלי פירוד כלל ואז בעלה מתתקן אליה להכניסה לחפה ביחוד אחד להתיחד עם המלכה.</p>
<p>ועל דא אנן מתערי לה ואמרינן (דברים ו ד)</p>	<p>ולכן אנו מעוררים אותו ואומרים שמע ישראל תקני עצמך הרי בעלך יבא</p>

²⁷² יובן מאמר זה במ"ש הרב בספר הכוונות דרוש ק"ש וזה כללות דבריו, הנה תחלה אנו עושים זווג דא"א עילאין שהוא זווג דפנימיות בק"ש, כדי שיבואו מוחין לז"ן ויזדווגו גם הם בעמידה. והנה אי אפשר לעשות זווג בלא העלאת מ"ן דז"ן, ולכך צריך להעלות שניהם בסוד מ"ן, זה מוערר מ"ד וזו מעוררת מ"ן. רק שאין בהם כח לעלות מכח הגלות. לכן אנו צריכים לתת להם הארה תחלה מזווג דיש"ס ותבונה, שהוא זיווג דחיצוניות, והוא נעשה מעצמו ולא פסיק האי זווגא תדיר, ואין צריך למ"ן דז"ן, ומשם נותנים הארה לז"ן. מלכות הנק' ש"ם מקבלת מע' שהם ז"ת דתבונה, וז"א הנק' ישראל מקבל מחסד וגבורה דיש"ס, ובכח הארה זו, יכולים ז"ן לעלות בסוד מ"ן לאר"א עילאין (מ"מ).

²⁷³ אבא (רח"ו). וכמ"ש מובן לשון זה דמ"ש "מגו סתימו דעלמא עילאה" הפי' הוא יש"ס (מ"מ).

²⁷⁴ יסוד (רח"ו). יסוד דידיה [דיש"ס] (מ"מ).

²⁷⁵ בינה (רח"ו). הנה כבר ידעת כי החכמה נקר' סתימא, דעלמא עילאה בינה. והאי נהירו הוא הדעת, ויסוד החכמה בטש גו בוצינא דקרדוניתא, אמא, בינה. ומכח הז' תחתונות דאמא, נהירו ואתפליגו לע' נהורין ונהרין לז"א, שהוא אילנא דחיי, ואינון ע' להטיין בע' אנפין דאילנא דחיי, שהם בז' קצוות שבו, כי עדיין אין לו מוחין, עד אחר גמר היחוד שמע ישראל כנודע. וכבר ידעת איך נרמז במלת ישראל, ש"ר א"ל, שהם חו"ג ומשם ואילך כל הז' שלו אשר מאיר מז"ת דבינה גם שמע ש"ם מקבלת מע' נהורין דילה והוא גן עדן וזה שאמר אילנא ג"ע (זהר הרקיע). פי' היסוד דידיה מזדווג עם אימא הנק' בוצד"ק (מ"מ).

²⁷⁶ ז' תחתונות (רח"ו). פי' הם ז"ת דאימא האירו בז"ק דז"א (מ"מ).

²⁷⁷ ז"א (רח"ו).

²⁷⁸ כל ריח ובושם הוא מ"ן כטעם יזלו בשמיו דכתיב גבי הפיחי גני (רח"ו). פי' אחר שעשינו זווג דישסו"ת שנעשה מעצמו, ומשם נתנו הארה לז"ן, כדי שיוכלו לעלות בסוד מ"ן, אזי עולים ז"ן בסוד מ"ן לאר"א עילאין, וז"ש "כדין ההיא אילנא", שהוא ז"א, סלקי ריחין ובוסמין, שר"ל שעולה בסוד מ"ן, ומ"ש "וכל אילנין דגנתא דעדן כולהו סלקי ריחין", פי' גם עשר ספי' דמלכות, כולהו סלקין בסוד מ"ן, ולכך הגיה הרח"ו "כל ריח ובושם וכו'", אע"פ שכתב הזהר בע' ענפין דאילנא דחיי, ש"מ שבאים לז"א. והאריז"ל כתב ע' דאימא למלכות אינה קושיא, שתחלה באים לז"א ואח"כ למלכות, שהמלכות מקבלת על ידי ז"א, וכמ"ש בסה"כ בדרוש ק"ש שעל המטה, וז"ל שמע, הכוונה להמשיך ו"ק דבינה תתאים, שהם ע' שנים עילאין, ולהמשיכם מן הבינה למלכות ע"י ז"א, וזהו שמ"ע, ש"מ ע' (מ"מ).

²⁷⁹ פי' ע"י המוחין שקבלו בק"ש אנו מכינים אותה להזדווג בשים שלום דעמידה (מ"מ).

²⁸⁰ פי' ו"ק דז"א (מ"מ).

<p>שמע ישראל אתקין גרמך הא בעליך ייתי לגביך²⁸¹ בתקוניו זמין לקבלך יהויה אלהינו יהויה אחד ביחודא חדא²⁸² ברעותא חדא בלא פרודא דכל אינון שייפין כלהו אתעבידו חד ועיילין בחד תיאובתא</p>	<p>אליך בתקוניו מזמן כנגדך ה' אלהינו ה' אחד ביחוד אחד ברצון אחד בלי פירוד שכל אותם האיברים נעשים אחד ונכנסים באחד בתשוקה.</p>
<p>כיון דאמרי ישראל יהויה אחד באתערותא דשית סטרין כדין כל אינון שית סטרין אתעבידו חד ועאלין בחד תיאובתא ורוא דא ו' חד פשיטו בלחודוי בלא דבקותא אחרא לגביה אלא איהו בלחודוי פשיט מכלא ואיהו חד</p>	<p>כיון שאומרים ישראל "ה' אחד" בהתעוררות ששה צדדים אז כל אותם ששת הצדדים נעשים אחד ונכנסים בתשוקה אחת וסוד זה ו' אחד פשיטות בלבדו בלי דבקות אחרת אליו אלא הוא לבדו פשוט מכל והוא אחד.</p>
<p>בההיא שעתא מטרוניתא מתתקנא ומתקשטא ועיילין לה שמשאה בלחישו סגי לגבי בעלה ואמרי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דא איהו בלחישו²⁸³ דהכי אצטריך לאעלא לה לגבי בעלה זכאה עמא דידיעי דא ומסדרי סדורא עלאה דמהימנותא</p>	<p>באותה שעה המלכה מתתקנת ומתקשטת ושמשיה מכניסים אותה בלחש רב אל בעלה ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד זהו בלחש שכך צריך להכניסה לבעלה אשרי העם שיודעים את זה ומסדרים סדור עליון של האמונה.</p>
<p>בההיא שעתא דאתחברו בעלה ומטרוניתא כחדא כדין כרווא נפיק מסטרא דדרום אתערו חילין ומשריין דגלי רחימותא לגבי מאריכון</p>	<p>באותה שעה שמתחברים הבעל והמלכה כאחד אז הכרוז יוצא מצד הדרום מתעוררים חיילות ומחנות שמגלים אהבה לרבונם.</p>
<p>כדין אתער חד ממנא עלאה בוא"ל שמיה רב משריין ובידיה ארבע מפתחן דנטיל מד' סטרי עלמא²⁸⁴ וחד מפתחא אתרשים באת י' ומפתחא אחרא אתרשים באת ה' וחד מפתחא אתרשים באת ו' ומפתחא אחרא אתרשים באת ה' ואנה לה תחות אילנא דחיי אינון תלת מפתחן דאתרשימו בתלת אתוון אלין אתעבידו חד כיון דאתעבידו חד ההוא מפתחא אחרא סליק וקאים ואתחבר בההוא אחרא כללא דתלת וכל אינון משריין וחיילין עיילין לאינון תרין מפתחן נו גנתא</p>	<p>אז מתעורר ממנה אחד עליון ששמו בוא"ל גדול המחנות ובידו ארבעה מפתחות שנוטל מארבעת צדדי העולם ומפתח אחד נרשם באות י' ומפתח אחר נרשם באות ה' ומפתח אחד נרשם באות ו' (ומפתח אחר נרשם באות ה') ומניחים אותו תחת עץ החיים ואותם שלשה מפתחות שנרשמו בשלש האותיות הללו נעשים אחד כיון שנעשים אחד אותו המפתח האחר עולה ועומד ומתחבר באותו אחר שהוא כלל השלש וכל אותם</p>

²⁸¹ פי' שמע שהיא מלכות כי שם שהיא מלכות מקבלת מן ע' אומרים לה הא ישראל שהוא ז"א בעליך ייתי לגביך (מ"מ).

²⁸² פי' הם ו"ק דז"א הרמוזים בו' תיבות דשמע ישראל (מ"מ).

²⁸³ כל זמן שהעולמות ב"ע הם פגומים ועומדים בעביותם וזוהמתם, הרי הם נפרדים מהאצילות, והם נבדלים מאלקות, והגם שבאמת הוה לעולם רק ה' הוא האלה"ם בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (דברים ד לט), אך הוא עתה רק בפנימית ובהעלם גדול, וכמו שאמרו בזה"ק (פ' תרומה קלד ע"א) בסוד הענין מה שאנו אומרים בשכמל"ו בלחישו, שהוא בגין דלא יתערב זר באותו היחוד ח"ו, כי הענין דשמע ישראל ובשכמל"ו הוא על יחודו ית"ש לעילא ותתא, ומשום דהשתא עומד הזוהמא אחוז בכל המציאות אשר למטה, והוה יחודו לתתא רק בפנימית ובהעלם, לכן אנו אומרים יחודו אשר לתתא רק בלחישו, וע"ש (קלג ע"ב, וקלד ע"א) ואמרו שם בגין דהשתא דההוא סטרא אחרא אתדבק בהדה כו' (הקדו"ש נב ע"ב). לעת"ל יתוקנו כולם ע"י הגילוי דאור יחודו ית"ש, ויזדכך כל חומר לצורה, וייתייחדו כולם לאחד בגילוי אור קדושתו ית"ש, ויהיה אז ה' אחד לעילא, ושמו אחד לתתא בגילוי גמור, וכמו שהוא עתה בהעלם, ע' זוה"ק בראשית (יב ע"א) ופ' תרומה (קלג סע"ב וקלד ע"א) ושם קסא ע"ב) ופ' ואתחנן (רסד ע"א) (דע"ה ח"א ח ע"א). אמנם כל היחודים עתה הוא בלחישו דוקא בגין דלא יתערב זר בההיא חדוה, כמ"ש בפ' תרומה (קלג ע"ב, וקלד ע"א) ור"ל שלא ינקו החיצונים ח"ו מהאורות דמ"ד ומ"ן, ולכן הם עתה כולם בלחישו (דע"ה ח"א פא ע"א).

²⁸⁴ פי' ד' מפתחות אלו הם הארות מחגת"ם (מ"מ).

<p>וכלהו מיחדי כגוונא דלתתא</p>	<p>מחנות וחילות נכנסים לאותם שני המפתחות לתוך הגן וכולם מיחדים כמו שלמטה.</p>
<p>יהו"ה דא רשימו דאת י' רישא עלאה דבשמא קדישא אלהינו דא איהו רוא דרשימו דאת ה' עלאה את תניינא דבשמא קדישא יהו"ה דא משיכו דאתמשך לתתא ברוא דרשימו דאת ו' דאינון תרין אתוון אתמשכו למהוי באתר דא ואיהו אחד כל הני תלתא אינון חד ביחודא חד</p>	<p>יהו"ה זה רושם של האות י' הראש העליון שבשם הקדוש אלהינו זהו סוד של רושם האות ה' העליונה האות השניה שבשם הקדוש יהו"ה זו משיכה שנמשכת למטה בסוד הרושם של האות ו' שהן שתים והאותיות נמשכות להיות במקום הזה והוא אחד כל השלש הללו הן אחד ביחוד אחד.</p>
<p>כיון דכל דא אתעביד חד ביחודא חד ואשתאר כלא ברוא דאת ו' שלים מרישא דמבועא ומהיכלא פנימאה וירית לאבא ואימא כדין עיילין למטרוניתא בהדיה דהא השתא איהו שלים בכל טיבו עלאה ויכיל לאתזנא לה ולמיהב לה מזונא וספוקא כדקא יאות וכל אינון שייפין דיליה כלהו חד כדין עיילין לה לגביה בלחישו אמאי בלחישו בנין דלא יתערב זר בההיא חדוה כמה דאת אמר (משלי יד י) ובשמחתו לא יתערב זר</p>	<p>כיון שכל זה נעשה אחד ביחוד אחד ונשאר הכל בסוד של אות ו' שלם מראש המעיין ומההיכל הפנימי ויורש את האבא והאמא אז מכניסים את המלכה עמו שהרי עכשיו הוא שלם בכל הטוב העליון ויכול להזין אותה ולתת לה מזון וספוק כראוי וכל אותם האיברים שלו כולם אחד ואז מכניסים אותה אליו בלחש למה בלחש כדי שלא יתערב זר באותה שמחה כמו שנאמר (משלי יד) ובשמחתו לא יתערב זר.</p>
<p>כיון דאיהו אתיחד לעילא בשית סטרין אוף הכי איהי אתיחדת לתתא בשית סטרין אחרנין בנין למהוי</p>	<p>כיון שהוא מתיחד למעלה בששה צדדים אף כך היא מתיחדת למטה בששה צדדים אחרים כדי להיות</p>
<p>קלד/א</p>	
<p>אחד לעילא ואחד לתתא כמה דאת אמר (זכריה יד ט) יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד אחד לעילא בשית סטרין דכתיב (דברים ו ד) שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד הא שית תיבין לקבל שית סטרין אחד לתתא בשית סטרין²⁸⁵ (הדא הוא דכתיב (&)) ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד²⁸⁶ הא שית סטרין²⁸⁷ אחרנין בשית תיבין יהו"ה אחד לעילא ושמו אחד לתתא</p>	<p>אחד למעלה ואחד למטה כמו שנאמר (זכריה ד) יהיה ה' אחד ושמו אחד אחד למעלה בששה צדדים שכתוב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד הרי שש תבות כנגד ששה צדדים אחד למטה בששה צדדים (זהו שכתוב) ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הרי ששה צדדים אחרים בשש תבות ה' אחד למעלה ושמו אחד למטה.</p>
<p>ואי תימא הא כתיב (&) אחד לעילא ולתתא לא כתיב (&) אחד ועד הוא אחד בחלופי אתוון²⁸⁸ אתוון דדכורא לא מתחלפי אתוון דנוקבא מתחלפי דהא שבחא דדכורא על נוקבא ובנין</p>	<p>ואם תאמר הרי כתוב אחד למעלה ולמטה לא כתוב אחד ועד הוא אחד בחלופי אותיות אותיות הזכר לא מתחלפות אותיות הנקבה מתחלפות שהרי שבח הזכר על הנקבה וכדי שלא</p>

²⁸⁵ לקמן קלט ע"ב קסא ע"ב ואתחנן רסד ע"א (לש"ו)

²⁸⁶ עי' מש"כ בהערה לעיל קלג ע"ב בשם הלש"ו. ובקשת הצדיקים הנה הוא שיהא השגחתו והנהגתו ית"ש עמהם תמיד גם לעיניהם. אבל בהעלם הנה הוא ית"ש באמת תמיד המשגיח ומנהיג את כל, וכמ"ש (דברים ד לט) כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, אלא שהוא עתה בהעלם גדול נורא מאד, ע' זוה"ק (פ' תרומה קלד ע"א קסא ע"ב) (כללים ח"א יז ע"ב).

²⁸⁷ עיין פרשת בראשית דף יב ע"א (רמ"ז).

²⁸⁸ פי' א' מתחלפת בו' באותיות אהו"י, ח' מתחלפת בע' באותיות אהע"ה (מ"מ).

<p>דלא תשלוט עין הרע אנן מחלפי אתוון דלא אמרינן אחד באתגלייא²⁸⁹ ובזמנא דאתי דיתעבר עין הרע^ע מעלמא ולא תשלוט (בהדרה) כדין יתקרי אחד באתגלייא²⁹⁰ בגין דהשתא דההוא סטרא אחרא אתרבק בהרה לאו איהי אחד אלא דאנן מיחדין לה בלחישו ברזא דאתוון אחרנין ואמרי ועד</p>	<p>תשלט עין הרע אנו מחליפים אותיות שלא אומרים אחד בגלוי ולעתיד לבא כשתעבר עין הרע מן העולם ולא תשלט (אצלה) אז יקרא אחד בגלוי משום שעכשיו כשאותו הצד האחר נדבק עמה אינה אחד אלא שאנו מיחדים אותה בלחש בסוד האותיות האחרות ואומרים ועד.</p>
<p>אבל בזמנא דאתי דיתפרש ההוא סטרא מינה ויתעבר מעלמא כדין יתקרי אחד ודאי דלא יהא בהרה שותפו ודביקו אחרא כמה דאת אמר (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד באתגליא בהדיא ולא בלחישו ולא ברזא</p>	<p>אבל לעתיד לבא שיפרד אותו הצד ממנה ויעבר מהעולם אז יקרא אחד ודאי שלא יהיה עמה שתפות ודבקות אחרת כמו שנאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד בגלוי בפרוש ולא בלחש ולא בסוד.</p>
<p>ועל דא אנן מיחדין לה מההוא סטרא אחרא²⁹¹ כמאן דזמין לאחרא למיהוי סהיד דיליה בגין דדא איהו סהיד דילן וסטרא אחרא לאו איהו סהדא לגבן וכדין איהי אתפרישת מההוא סטרא כיון דאתת אנן מעלין לה לחופה לגבי בעלה מלכא עלאה בכל רעותא וכוונה דלבא ועל דא איהו אחד</p>	<p>ולכן אנו מיחדים אותה מאותו הצד האחר כמי שמזמין אחר להיות עד שלו משום שזהו העד שלנו והצד האחר אינו עד אלינו ואז היא נפרדת מאותו הצד כיון שבאה אנו מכניסים אותה לחפה אל בעלה המלך העליון בכל רצון וכונת הלב ולכן הוא אחד.</p>
<p>בשעתא דאיהי אתת בעולימתהא ובעאת לאתפרשא מסטרא אחרא לא אתת אלא כמאן דאזדמנת למחמי ביקרא דמלכא ולא יתיר והכי מכריזי דיוזמנון למחמי ביקרא דמלכא כמה דאת אמר (שיר ג יא) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה²⁹² פוקו למחמי ביקרא דמלכא כדין סטרא</p>	<p>בשעה שהיא באה עם עלמותיה ורוצה להפרד מהצד האחר לא באה אלא כמי שמזדמנת לראות את כבוד המלך ולא יותר וכך מכריזים שיזדמנו לראות בכבוד המלך כמו שנאמר (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה</p>

²⁸⁹ עתה כל זמן שמתקיים הסטרא אחרא בעולם, הנה נמשך ונעשה כל יחודו ית"ש רק בהסתדר ובהעלם גדול, אבל לעתיד יתגלה, ויתגלה אז גם על כל הזמן של עתה איך שהוא הכל רק ממנו לבדו ומרצונו ית"ש, ואיך שהוא הכל רק בכוונה עמוקה ממנו על התיקון האחרון (ביאורים ח"א מב ע"ד). עכשיו הוה אחדותו ית"ש רק בהעלם, אבל לעתיד יתגלה, והוא היחוד דהויה אלהים, שיוכללו העולמות ב"ע באצילות ויהיה כולא עלמין אחד. ומבואר שם (קסא ע"ב) כי היחוד דהויה אלהים הוא כללא דכל רזא דמהימנותא, כי הוא גימט' יב"ק, כמספר אהיה הויה אדני, שהם השמות דכלל האצילות (דע"ה ח"ב מח ע"א).

²⁹⁰ פ' שכתב הרב ז"ל במלת מלכותו שמביאים לה עשרה אה"ה בחשאי כמנין ציק"י קדרה, אבל כשתהיה בסוד אחד מביאים להם עשרה אה"ה ולא בלחישו אלא בהדיא (מ"מ).

²⁹¹ מה שאמרו בזה"ק בכמה מקומות ג"כ שהקב"ה נותן חלק להחיצונים ג"כ, הנה הוא ג"כ רק מאותו הטעם עצמו, כי ע"י שמתתקן ע"י כל קרבן תיקונים רבים וגדולים למעלה ולמטה ומתכפייא ומתדחייא הסטרא אחרא הרבה מאד וכנז', הנה כדי שלא יסובב ע"ז קטרוג וצעקה מהחיצונים, ובסוד הכתוב (בראשית כז לד) כשמוע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד, וכמ"ש ברע"מ פ' אמור (דף ק ע"א וע"ב) ע"ש, וע' עוד פ' תרומה (קלד ע"א) ובזו"ח שה"ש (בד"ה כתיב והמלך שלמה ברוך בדפוס ישן הוא נג ע"ב, ובדפוס"ח הוא דף עג ע"א וע"ב סז ע"א) וכנודע בדברי הרב בהארות המוחין (פרק ב). לכן הנה נותן הקב"ה להחיצונים ג"כ חלק מכל קרבן באיזה הנאה עכ"פ, וכדי שלא יחרץ כלב לשונו ויהא שלום על ישראל (דע"ה ח"ב קנו ע"ד).

²⁹² להבין אומרו בנות ציון ולא בנות ירושלים כמש"ה תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים, ויובן במה שידוע שכל מלאך וכל בריה מצבא השמים אי אפשר לילך ולעלות חוץ מגבולו המוגבל לו, וידוע כי כח המגביל גבולים לכל א' וא', הוא כח הדין היוצא מבוזד"ק, כי מחמת גדר הדין שנגבל כל א' וא' אינו יכול לצאץ חוץ מגדרו, פן ישרפנו אש הדין המגביל אותו. ולכן נאמר שרפים עומדים ממעל לו, כי כל החרב לצאת חוץ מגבולו ליהנות מזיו המרכבה, הם שורפים אותו, וזה מלא בזהר ובדברי המקובלים. ועוד תבין כי ע"י הגבורה המגביל את כל א' וא' אינו רואה בספירות עליונות אלא כפי ההגבלה והצמצום מהגבורה המקפת עליו, כי הדין סותם הראיה, בסוד והיה כי זקן יצחק ותכהן עיניו מראות, משא"כ כשהחסד מתפשט

<p>אחרא לא ניחא ליה למחמי ואתפרש מינה כיון דאתת כל אינון שמושהא עיילין לה לחופה בהדי מלכא עלאה בלחישו ברוא דאלמלא לאו הכי לא יתפרש מינה ההוא סטרא אחרא ויתערב חדוותא אבל בזמנא דאתי דיתפרש מינה ההוא סטרא אחרא כדין ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד</p>	<p>צאו לראות בכבוד המלך אז הצד האחר לא נוח לו לראות ונפרד ממנה כיון שבאה כל אותם שמשיה מכניסים אותה לחפה עם המלך העליון בלחש בסוד שאלמלא לא כך לא יפרד ממנה אותו הצד האחר ותתערב השמחה אבל לעתיד לבא כשיפרד ממנה אותו הצד האחר אז ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.</p>
<p>כיון דעאלת לחופה ואיהי בהדי מלכא עלאה כדין אנן מתערי חדוה דימינא²⁹³ ושמאלא כמה דאת אמר (דברים ו ה) ואהבת את יהו"ה אלהיך בכל לבבך וגו' והיה אם שמוע וגו' בלא דחילו כלל דהא סטרא אחרא לא יתקרב תמן ולית ליה רשו</p>	<p>כיון שנכנסת לחפה והיא עם המלך העליון אז אנו מעוררים שמחה של ימין ושמאל כמו שנאמר ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו' והיה אם שמוע וגו' בלי פחד כלל שהרי הצד האחר לא יתקרב לשם ואין לו רשות.</p>
<p>כלה כל זמנא דבעאן לאעלא לה לגבי מלכא להדוה דשמושא אצטריך בלחישו ברוא בנין דלא ישתכח ברגלי (בר נש דגלי) צעדהא רמז דסטרא בישא ולא יתדבק בהדה ולא ישתכחון בבנוי רמז פסול כלל</p>	<p>הכלה כל זמן שרוצים להכניסה למלך לשמחת השמוש צריך בלחש בסוד כדי שלא ימצא ברגלי (אדם שמגלה) צעדיה רמז של הצד הרע ולא ידבק עמה ולא ימצאו בבנים רמז של פסול כלל.</p>
<p>והכי אמר יעקב לבנוי שמא חס ושלום אירע פסול (בזרעי או) בערסי כדין אינון אמרו כמה דלית בלבך אלא אחד כך וכו' לית לן דביקו בסטרא אחרא כלל דהא פרישא הוה מערסך ואנן ביחודא לגבי מלכא עלאה ולית לן דביקו כלל בסטרא אחרא דהא בפרישו מסטרא אחרא (נ"א הוינן ברעו) הוה רעותא ומחשבתא דילן</p>	<p>וכך אמר יעקב לבנוי שמא חס ושלום ארע פסול (בזרעי או) במטתי אז הם אמרו כמו שאין בלבך אלא אחד כך וכו' אין לנו דבקות בצד האחר כלל שהרי פרוש היה ממתך ואנו ביחוד למלך העליון ואין לנו כלל דבקות בצד האחר שהרי בפרדה מהצד האחר (היינו ברצון) היה הרצון והמחשבה שלנו.</p>
<p>כיון דידע דסטרא אחרא לא אתדבק תמן כלל כדין עאלת אתתא לגבי בעלה בלחישו ברוא דיחודא דשית סטרין פתח ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דהא איהי ברוא דאחד בעולימתהא בלא ערבוביא כלל ולא שותפו דסטרא אחרא</p>	<p>כיון שידע שהצד האחר לא נדבק שם כלל אז נכנסה האשה לבעלה בלחש בסוד היחוד של ששה צדדים פתח ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהרי היא בסוד של אחד בעלמותיה בלי ערבוב כלל ולא שותפות של הצד האחר.</p>
<p>ותא חזי בההיא שעתא יעקב ובנוי הוו בדיוקנא עלאה לתתא בהדי שכינתא יעקב הוה ברוא דשית סטרין דעלמא עלאה ברוא חד בנוי הוו בדיוקנא דשית סטרין דעלמא תתאה ואיהו בעא לגלאה לון ההוא קין כמה דאוקימנא דאית</p>	<p>ובא וראה באותה שעה היו יעקב ובנוי בדמות עליון למטה עם השכינה יעקב היה בסוד של ששה צדדים של העולם העליון בסוד אחד בניו היו בדמות של ששה צדדים של העולם התחתון והוא רצה לגלות להם אותו קץ</p>

מחכמה עלאה, אז ממתיק את הגבולים, אשר גבלו ראשונים ועולים ויוצאים כל א' מגבולו במעלה גדולה, ורואה מראות אלהים בהארה נפלאה, כמו עליית העולמות בשבת שאז מתגלות חכמה עילאה, דשבת איקרי קודם, ומכח זה עולים כל העולמות חוץ מגבולם. הרי נתבארו ב' מלות צאנה וראנה, כי מהחסד והשמחה שיש למעלה כשהמלך חפץ ביקרו, להראות כתר ישועה שלו כמבואר בזהר תרומה, והכי מכריזין וכו' פוקו למחמי ביקרא דמלכא, כדין ס"א לא ניחא ליה למחמי ואתפרש. והוא כי מכח הרשות שיוצא ע"י הכרוז שיבואו לראות ביקרא דמלכא, זו ההכרזה נותנת כח וקיום להעלות העולמות, כמ"ש בפירושי זהר בראשית, ולכן אומר בנות ציון כי ידוע בכוונת ר"ה כי ציון הוא כלי אמצעי דיסוד דמלכות וכו' (מ"מ).²⁹³ סוד חיבוק (רח"ו).

<p>קץ ואית קץ אית קץ הימין ואית קץ הימים קץ הימין דא מלכות קדישא רוא דמהימנותא רוא דמלכו דשמיא קץ</p>	<p>כמו שבארנו שיש קץ ויש קץ יש קץ הימין ויש קץ הימים קץ הימין זו המלכות הקדושה סוד האמונה סוד מלכות השמים קץ</p>
<p>קלד/ב</p>	
<p>זהר</p>	
<p>הימים דא מלכו הייבא רוא דמלכו אהרא רוא דסטרא אהרא דאקרי קץ כל בשר והא אוקימנא</p>	<p>הימים זה סוד של מלכות הרשעה סוד של הצד האחר שנקרא קץ כל בשר והרי בארנו.</p>
<p>כיון דחמא דאסתלקת שכינתא מניה וכו' אינון אמרו כמה דלית בלבך אלא אחד דאנת ברוא דעלמא עלאה ואיהו אחד אוף אנן דאנן ברוא דעלמא תתאה איהו אחד ועל דא אדכרו תרי לבבות²⁹⁴ רוא דעלמא עלאה דאיהו לבא דיעקב ורוא דעלמא תתאה דאיהו לבא דבנוי כדין אעיל לה בלחישו</p>	<p>כיון שראה שהסתלקה שכינה ממנו וכו' הם אמרו כמו שאין בלבך אלא אחד שאתה בסוד של העולם העליון והוא אחד אף אנו שאנו בסוד של העולם התחתון הוא אחד ולכן נזכרו שני לבבות סוד של העולם העליון שהוא הלב של יעקב והסוד של העולם התחתון שהוא הלב של בניו אז הכניס אותה בלחש.</p>
<p>וכמה דאינון אתיהדו רוא דעלמא עלאה באחד ורוא דעלמא תתאה באחד אוף הכי אנן צריכין ליהדא עלמא עלאה באחד וליהדא עלמא תתאה ברוא דאחד דא בשית סטרין ודא בשית סטרין ובגין כך שית תיבין הכא ברוא דשית סטרין ושית תיבין הכא ברוא דשית סטרין (זכריה יד ט) יהויה אחד ושמו אחד וכאה עדביה וחולקיה מאן דישי רעותיה להאי בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>וכמו שהם התיחדו הסוד של העולם העליון באחד והסוד של העולם התחתון באחד אף כך אנו צריכים ליחד את העולם העליון באחד וליחד את העולם התחתון בסוד של אחד זה בששה צדדים וזה בששה צדדים ולכן שש תבות כאן בסוד של ששה צדדים ושש תבות כאן בסוד של ששה צדדים ה' אחד ושמו אחד אשרי גורלו וחלקו של מי ששם רצונו לזה בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>רב המנונא סבא אמר הכי דא אתערותא דיהודא שפיר איהו ורוא דברירא דמלתא הא אוקימנא ומלין אלין זמינין לאתעתדא קמי עתיק יומין בלא כסופא כלל</p>	<p>רב המנונא סבא אמר כך התעוררות זו של היחוד יפה היא שסוד ברור הדבר הרי בארנו והדברים הללו עתידים להתעתד לפני עתיק הימים בלי בושה כלל.</p>
<p>פתח ואמר ויקחו לי תרומה הכא איהו יחודא בכללא חדא עילא ותתא ויקחו תרומה לא כתיב (&) אלא ויקחו לי תרומה²⁹⁵ עילא ותתא בכללא חדא בלא פרודא כלל</p>	<p>פתח ואמר ויקחו לי תרומה כאן הוא יחוד בכלל אחד מעלה ומטה לא כתוב ויקחו תרומה אלא ויקחו לי תרומה מעלה ומטה בלי פירוד כלל.</p>
<p>מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי האי קרא הכי אצטריך ליה למימר כל איש אשר ידבנו לבו (ס"א יקה את תרומתי) מאי מאת כל איש אלא רוא הכא²⁹⁶ לאינון מרי</p>	<p>מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי פסוק זה כך צריך לומר אותנו כל איש אשר ידבנו לבו מה זה מאת כל איש אלא סוד יש כאן לאותם</p>

²⁹⁴ פי' שאמרו לו השבטים כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא א' נמצא שהזכירו ב' לבבות (מ"מ).

²⁹⁵ לי ת"ת, תרומה מלכות (רח"ו).

²⁹⁶ הענין סוד יסוד אבא שפנימיותו הוא עיקר האצילות, ולשם תכלית כל כוונת כל מחשבתו להמשיך הפנימיות (נ"א השפע ממנו) מבחינה העליונה שלו הנקרא קדש עליון, לבחינתו התחתונה הנקרא קדש סתם, והיא המתגלה בחזה זעיר ששם ראש רחל שנקרא חכמה תתאה (רמ"ז).

<p>מדין²⁹⁷ זכאין אינון צדיקיא דידיע²⁹⁸ לשואה רעותא דלבהון לגבי מלכא עלאה קדישא וכל רעותא דלבהון לאו איהו לגבי עלמא²⁹⁹ דא ובכסופא בטלה דיליה³⁰⁰ אלא ידעי ומשתדלי לשואה רעותהון ולא תדבקא לעילא³⁰¹ בנין לאמשכא רעותא³⁰² (דלהון) דמאריהון לגביהו מעילא לתתא</p>	<p>בעלי מדות אשריהם הצדיקים שיודעים לשים את רצון לבם למלך העליון הקדוש וכל רצון לבם אינו לעולם הזה ולתאוה הבטלה שלו אלא יודעים ועוסקים לשים רצונם ולהדבק למעלה כדי למשך רצון (שלהם) של רבונם אליהם ממעלה למטה.</p>
<p>ומאן אתר נטלי ההוא רעותא דמאריהון לאמשכא ליה לגביהו³⁰³ נטלין מאתר חד עלאה קדישא דמניה נפקין כל רעותין קדישין³⁰⁴ ומאן איהו כל איש דא צדיק דאתקרי כל³⁰⁵ כמה דאת אמר (קהלת ה ח) ויתרון ארץ בכל היא (תהלים קיט קכח) על כן כל פקודי כל ישרתי איש כמה דאת אמר³⁰⁶ (בראשית ו ט) איש צדיק דא איהו צדיק מאריה דביתא³⁰⁷ דרעותיה תדיר³⁰⁸ לגבי</p>	<p>ומאיזה מקום נוטלים אותו רצון רבונם למשך אותו אליהם הם נוטלים ממקום אחד עליון וקדוש שממנו יוצאים כל הרצונות הקדושים ומי הוא כל איש זה צדיק שנקרא כל כמו שנאמר (קהלת ה) ויתרון ארץ בכל היא (תהלים קיט) על כן כל פקודי כל ישרתי איש כמו שנאמר איש צדיק זהו צדיק (כל איש) בעל הבית שרצונו תמיד למלכה כמו בעל שאוהב</p>

²⁹⁷ החכמים שדורשין ענין המדות שהם הספירות (רמ"ז).

²⁹⁸ שהם מושפעים מן הדעת, ויש בהם כח לשוואה רעותא דלבהון, ששרשו בקדש התחתון ששם הלב דועיר, לגבי מלכא עלאה קדישא, הוא קדש העליון וכו' (רמ"ז).

²⁹⁹ והנה הצדיקים מעלים הלב לשורשו ועושים ייחוד מופלא, אבל רעותא דלבהון וכו', פי' שאין כל עצם רצונם אלא למקור הפנימיות ולא לחיצוניות העולמות ולהנאת גופם (רמ"ז).

³⁰⁰ היה נלע"ד להגיה דיליהון, והכוונה שהם נהנים מהעוה"ז כמאן דאכיל דלאו דיליה, שכך היא דרכם של צדיקים להתפרנס ולשאול במתנת חנם. אלא ידעי, שהם בקיאים בסודות האמת שיסודה בדעת, ומשתדלי, היינו שמתחזקים בכל תוקפם, לשוואה רעותהון, לתקן ולהכין רצונם בהתבודדות וסילוק מכל הנאה, והעיקר בייחודים וכוונות עצומות (רמ"ז).

³⁰¹ פי' שלפי זיכך נשמתם שאין בהם שום סיג מתייחדים במקור הקדושה, ואעפ"י שסתם מ"נ העולים מלמטה אין בהם כח לגרום מיד הזווג למעלה, וכמ"ש בספר אדם ישר שכל מ"נ צריכים שתי פעמים להתקן וכו', אבל ייחודי הצדיקים עצמו מאד להדבק במקורם (רמ"ז).

³⁰² ירצה שיתדבקו למעלה בשביל להמשיך מיד מ"נ שלהם מיוחדים במ"ד דמאריהון שתחזור נשמתם מלאה זיו ואורה (רמ"ז).

³⁰³ ירצה איזהו המקור העליון שבו מתעלים ומתדבקים כדי שיוכלו מיד להמשיכו עליהם (רמ"ז).

³⁰⁴ הוא יסוד אבא בסוד השביל, דהיינו קודש עליון הנז"ל שהוא כולל כל היסודות העליונים המושפעים בו ממזל נוצר חסד דביה אחיד אבא (רמ"ז).

³⁰⁵ דיבר בלשון שאלה לפי שהשביל האמור [יסוד אבא] לא אתיידע וכו' ולכן תמה ושאל ומאן הוא, והשיב כל איש וכו', וירצה שהוא בחינתו התחתונה שהיא נודעת בתוך הזעיר דאתקרי כל, שהכל תלוי בו, וכמשי"ה (תהלים קד, כד) כולם בחכמה עשית. ומפני שגם שאר היסודות נקראים כל אמר כמד"א (קהלת ה, ח) ויתרון וגו', ולא אמר כדכתיב מפני שלהבין ראיית הפסוק צריך לימוד, והוא מה שידוע ליודעים בפסוק (משלי ג, יט) ה' בחכמה יסד ארץ, ואמרינן אבא יסד ברתא, וזהו יתרון המלכות על זעיר, שהרי בכל חב"ד חג"ת דיליה שהם עצמו דזעיר כמבואר שהם ו"ק שלו, שמתעלים להיות חב"ד חג"ת דיליה, ואין יסוד אבא מתגלה בהם אלא במקום בנין רחל, ולפי שבהתגלד זעיר נה"י שלו מתעלים לחג"ת לכן יצדק שם ארץ ברחל שהיא ממש הדום רגליו. אמנם להודיע מעלת כ"ל זה הביא פסוק (תהלים קיט, קכח) על כן כל פקודי כל ישרתי, שכל התורה היא ביסוד החכמה וכו', ואע"ג שמצוות לא תעשה הן סוד גבורות ואבא כולו חסדים, הא תנן היושב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כשכר מצוה, דהיינו מצוות עשה, והרי שהגבורות הם חסדים, וז"ש ישרתי, שזהו היושר שלהם. ואמר פקודי, מפני שהנודע ונגלה מאבא היא בחינת פק"ד שנאמר (לג, כג) וראית את אחורי, ומשי"ה רבינו גי' תרי"ג, ובבחינה זו נקראת התורה תורת חסד (רמ"ז).

³⁰⁶ ידוע נח סודו ביסוד אבא, ונקרא בשם איש שנראה מיותר, שאם יאמר נח צדיק תמים היה די, אלא מפני שיסוד זעיר גם הוא נקרא צדיק וגם נקרא בבחינה שהוא זכר ומשפיע, מכל מקום הוא כולל חו"ג ממש, אבל יסוד אבא לו יצדק בעצם שם איש מפני שכולו חסדים, וזהו כל איש, פי' כולו איש, ולכן הוא מיסוד המלכות שיציאתה במקום גילוי החסדים וכמשי"ה (ישעיה טז, ה) והוכן בחסד כסא (רמ"ז).

³⁰⁷ ירצה זה הנקרא איש צדיק או כל איש, הוא מאריה דביתא, שנאמר (משלי כד, ג) בחכמה יבנה בית, ובסוד כתר שלה שהוא בשני אורות העולים ב"ת (רמ"ז).

³⁰⁸ יש בחינת רחל הפנימית הנקראת כלת משה והיא הנקראת מטרוניתא בעצם (רמ"ז).

<p>מטרוניתא כבעלה דרחים לאתתיה תדיר³⁰⁹ ידבנו לכו איהו רחים לה ולכו דאיהי מטרוניתא דיליה ידבנו לאתדבקא ביה</p>	<p>את אשתו תמיד ידבנו לכו הוא אוהב אותה ולכו שהיא המלכה שלו ידבנו להדבק בה.</p>
<p>ואף על גב דרחימו סגי דא בדא דלא מתפרשן לעלמין מההוא כל איש מאריה ביתא מאריה דמטרוניתא מניה תקחו את תרומתי ארחיה דעלמא מאן</p>	<p>ואף על גב שאהבה רבה זה עם זה שלא נפרדים לעולמים מאותו כל איש בעל הבית בעל המלכה ממנו תקחו את תרומתי דרך העולם מי</p>
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>פקודא ללמוד תורה בכל יומא דאיהו רוא דמהימנותא עלאה³¹⁰ למנדע ארחיה דקב"ה דכל מאן דאשתדל באורייתא זכי בהאי עלמא וזכי בעלמא דאתי ואשתויב מכל קטרונין בישין בנין דאורייתא רוא דמהימנותא איהי דמאן דאתעסק בה אתעסק במהימנותא עלאה וקב"ה אשרי שכינתיה בנויה דלא תעדי מניה</p>	<p>מצוה ללמד תורה בכל יום שהיא סוד האמונה העליונה לדעת דרכי הקדוש ברוך הוא שכל מי שמשתדל בתורה זוכה בעולם הזה וזוכה בעולם הבא ונצול מכל המקטרגים הרעים משום שהתורה היא סוד האמונה שמי שמתעסק בה מתעסק באמונה העליונה והקדוש ברוך הוא משרה שכינתו בתוכו שלא תזוז ממנו.</p>
<p>מאן דידע מלה דאורייתא אצטריך למרדף אבתריה ולאולפא האי מלה מניה לקיימא רוא דכתיב (&) מאת כל איש אשר ידבנו³¹¹ לכו תקחו את תרומתי אורייתא אילנא דחיי איהו למיהב חיין לכלא מאן דאתתקף באורייתא אתתקף באילנא דחיי כמה דאת אמר (משלי ג יח) עין חיים היא למחזיקים בה</p>	<p>מי שיודע דבר תורה צריך לרדף אחריו וללמד דבר זה ממנו לקיים את סוד הכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לכו תקחו את תרומתי התורה היא עץ החיים לתת חיים לכל מי שמתחזק בתורה מתחזק בעץ החיים כמו שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה.</p>
<p>וכמה רזין עלאין אוקימנא במאן דאשתדל באורייתא דזכי לאתקשרא באורייתא דלעילא בהאי עלמא לא שכיך ולא שכיך בעלמא דאתי ואפילו בקברא שפוותיה מרחשן אורייתא כמה דאת אמר (שה"ש ז י) דובב שפתי ישנים ע"כ</p>	<p>וכמה סודות עליונים בארנו במי שמשתדל בתורה שזוכה להקשר בתורה שלמעלה בעולם הזה אינו שוכך ואינו שוכך בעולם הבא ואפילו בקבר שפתותיו מרחשות בתורה כמו שנאמר דובב שפתי ישנים (ע"כ רעיא מהימנא).</p>
<p>קלה/א</p>	
<p>דבעי לנסבא אתתיה דבר נש מניה איהו קפיד ולא שביק לה אבל קודשא בריך הוא לאו הכי כתיב (&) וזאת התרומה זו כנסת ישראל אף על גב דכל רחימו דילה לגביה ורחימו דיליה לגבה מניה נטלין לה לאשראה בנייהו מההוא אתר עלאה דכל רחימו דאתתא ובעלה שריא מתמן תקחו את תרומתי זכאה חולקיהון דישראל וזכאין כלהו דזכו להאי</p>	<p>שרוצה לקחת אשתו של אדם ממנו הוא מקפיד ולא עוזב אותה אבל הקדוש ברוך הוא לא כך כתוב וזאת התרומה זו כנסת ישראל אף על גב שכל אהבתה אליו ואהבתו אליה ממנו נוטלים אותה להשרותה ביניהם מאותו מקום עליון שכל האהבה של אשה ובעלה שורה משם תקחו את תרומתי אשרי חלקם של ישראל ואשרי כולם שזכו לזה.</p>

³⁰⁹ ה"ס יעקב הפנימי הנבקע בתוך זעיר בסוד יעקב יעקב יעקב. ולפי שיעקב הוא מאבא לכן אמר שאבא שהוא יסודו הוא תמיד אצל המטרוניתא כבעל (רמ"ז).

³¹⁰ כל העשר ספירות (יהל אור).

³¹¹ ללמד לאחרים (יהל אור).

<p>וזאת התרומה אשר תקחו מאתם ואי תימא אי הכי אשר תקחו מאתו מבעי ליה מאי מאתם מאת תרין שמהן (נ"א דרגין) 312 אלין 313</p>	<p>וזאת התרומה אשר תקחו מאתם ואם תאמר אם כך אשר תקחו מאתו היה צריך להיות מה זה מאתם מאת שני השמות (הדרגות) הללו.</p>
<p>תו רב ייבא סבא אמר מאתם מאת ס' 313 דאיהו רזא דעלמא עלאה 314 אתר מדוריה 315 דהאי צדיק דאיהו אתעטר מאת ס' ומתמן נטיל היין לאתזנא לעלמין כלהו וכלא מלה חדא רזא לחכימין אתיהיבת זכאה חולקיהון</p>	<p>עוד אמר רב ייבא סבא מאתם מאת ס' שהוא סוד העולם העליון מקום מדורו של הצדיק הזה שמתעטר מהאות ס' ומשם נוטל חיים להזין את כל העולמות והכל דבר אחד הסוד שנתן לחכמים אשרי חלקם.</p>
<p>דאף על גב דאינון נטלין לה (הכא) לא יכלין לנטלא לה אלא ברשו דבעלה וברעו דיליה ולמעבד פולחנא דרחימו לגביה וכדין ברחימו דיליה תקחו את תרומתי וכל דא באינון פולחני דצלותא ותקונא וסדורא דישראל מסדרין בכל יומא דבר אחר מאתם מכללא דשית סטרין עלאין וכלא חד</p>	<p>שאף על גב שהם נוטלים אותה (כאן) לא יכולים ליטול אותה אלא רק ברשות בעלה וברצונו ולעשות עבודה של אהבה אליו ואז באהבתו תקחו את תרומתי וכל זה באותן העבודות של התפלה ותקון וסדור שישראל מסדרים בכל יום דבר אחר מאתם מהכלל של ששה צדדים העליונים והכל אחד.</p>
<p>דבר אחר מאתם מאינון זמני 316 ושבתו וכלא רזא חדא זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני זהב ברזא דיומא דראש השנה דאיהו יומא דזהב יומא דדינא ושלטא הוא סטרא כמה דאת אמר (איוב לו כב) מצפון זהב יאתה וכסף דא יום הכפורים דמתלבנן חוביהון דישראל כתלנא כמה דאת אמר (ישעיה א יח) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכתוב (ויקרא טז ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם.</p>	<p>(ד"א) מאתם מאותם זמנים ושבתות והכל סוד אחד זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני זהב בסוד של יום ראש השנה שהוא יום של זהב יום הדין ושולט אותו הצד כמו שנאמר (איוב לו) מצפון זהב יאתה וכסף זה יום הכפורים שמתלבנים חטאיכם של ישראל כמו שלג כשנים כשלג ילבינו וכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם.</p>
<p>ונחשת יומי דקרבנין דחג דאינון רתיכי דעמין עכו"ם ואנון אקרין רזא דהרי נחשת ובגין כך מתמעטין בכל יומא ואוליין ותכלת דא פסח שולטנו דרזא דמהימנותא רזא דגוונא תכלא ובגין דהיא תכלא לא שלטא עד דשציאת וקטילת כל בוכרי דמצראי כמה דאת אמר (שמות יב כג) ועבר יהו"ה לנגף את מצרים בגין כך כל גוונין טבין בחלמא בר מן תכלא</p>	<p>ונחשת ימי קרבנות החג שהם מרכבות העמים עובדי כוכבים ומזלות והם נקראים סוד של הרי נחשת ולכן מתמעטים בכל יום והולכים ותכלת זה פסח השלטון של סוד האמונה הסוד של צבע התכלת ומשום שהיא תכלת לא שולטת עד שמשמידה והורגת כל בכורות מצרים כמו שנאמר ועבר ה' לנגף את מצרים ולכן כל הצבעים טובים בחלום חוץ מתכלת.</p>
<p>וארגמן דא שבועות רזא דארגוונא דתורה שבכתב דאתיהיבת ביה כלילא מתרין סטרין מימינא ומשמאלא כמה דאת אמר (דברים לג ב)</p>	<p>וארגמן זה שבועות סוד הארגמן שתורה שבכתב שנתנה בו כלולה משני צדדים מימין ומשמאל כמו שנאמר</p>

³¹² פי' הם כל איש הנזכר בפסוק שהיסוד נק' בשני שמות כל ואיש (מ"מ).

³¹³ הענין כי ס' שתומה היא הבינה, והיסוד עולה ונשרש בה, והיינו סוד גנוז לצדיקים לעתיד לבא, דהיינו צדיקים היסוד בעולם הבא בינה (אור יקר). היינו דעת יסוד בינה (רח"ו).

³¹⁴ סוד הבינה הסתומה, והיא עתידה להפתח שכבר היא ס' מרובעת (אור יקר).

³¹⁵ מפני שכמו שהצדיקים בגן עדן מדורין על מדורין בהיכלות אשר שם, כך היסוד צדיק בחינותיו מתפשטות בבינה, ולא שיהיה ממש מדורו שם אלא הוא מושרש שם לשאוב משם בהעלם למטה בגלוי המזון לעולמות (אור יקר).

³¹⁶ והם רומזים ל"ק ד"א (מ"מ).

מימינו אש דת למו ודא איהו ארגמן	מימינו אש דת למו ודא איהו ארגמן
ותולעת שני דא איהו ט"ו באב שבנות ישראל הו נפקי במאני מלת כמה דאת אמר (איכה ד ה) האמונים עלי תולע ³¹⁷	ותולעת שני זהו ט"ו באב שבנות ישראל היו יוצאות בכלי מילת כמו שנאמר האמונים עלי תולע.
עד הכא שית סטרין מכאן ולהלאה רזא דעשרת ימי תשובה ושש ועזים ועורות אילים מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים ושמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים ואבני שוהם ואבני מלואים עד הכא תשעה ³¹⁸ לקבל תשעה יומין ויום הכפורים אשלים לעשרה ומכל אלן אנן נטלין תרומת יהו"ה בכל זמנא וזמנא בנין לאשראה עלן בראש השנה אנן נטלין תרומת יהו"ה ואיהו רזא דראש השנה דאתיא מסטרא דזהב ביום הכפורים אנן נטלין לה ואיהי יום הכפורים דירתא ברתא לאימא בסכות אנן נטלין לה ואיהי סוכה סוכת ואגינת עלן וכתוב (במדבר כט לה) ביום השמיני עצרת תהיה לכם ודא איהי תרומת יהו"ה	עד כאן ששה צדדים מכאן ולהלאה הסוד של עשרת ימי תשובה ושש ועזים ועורות אילים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים ושמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים ואבני שוהם ואבני מלואים עד כאן תשעה כנגד תשעה ימים ויום הכפורים משלים לעשרה ומכל אלה אנו נוטלים תרומת ה' בכל זמן וזמן כדי להשרות עלינו בראש השנה אנו נוטלים תרומת ה' והוא סוד של ראש השנה שבא מצד הזהב ביום הכפורים אנו נוטלים אותה והיא יום הכפורים שירשת הבת את האם בסכות אנו נוטלים אותה והיא סכה סוכת ומגנה עלינו וכתוב (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם וזוהי תרומת ה'.
בפסח אוף הכי אנן נטלין לה ואיהי פסח והא אוקימנא רזא דגוונן ³¹⁹ תכלא בשבועות אנן נטלין לה ואיהי שתי הלחם וכתוב (שמות כ א) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר ואנן נטלין מתורה שבכתב תורה שבעל פה	בפסח אף כך אנו נוטלים אותה והיא פסח והרי בארנו סוד הגון של אור התכלת בשבועות אנו נוטלים אותה והיא שתי הלחם וכתוב וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר ואנו נוטלים מתורה שבכתב תורה שבעל פה.
ט"ו באב איהו קיימא בתדוה על בנות ישראל כל שאר יומין אינון לתקונא דילה ועל דא אשר תקחו מאתם כתיב (&)	חמשה עשר באב הוא עמד בשמחה על בנות ישראל כל שאר הימים הם לתקון שלה ולכן כתוב אשר תקחו מאתם
כגוונא ³¹⁹ דאינון ³²⁰ מתייחדין לעילא באחד ³²¹ אוף הכי ³²¹ איהי אתיחדת לתתא ברוא ³²¹ דאחד	כמו שהם מתיחדים למעלה באחד אף כך היא מתיחדת למטה בסוד של אחד

³¹⁷ עי' פע"ח (שער מקרא קודש - פרק ד): ט"ו באב נצח, חנוכה הוד, פורים יסוד. ועי"ש שבועות א: כבר כתבנו סדר המועדות, בחג הפסח עד ט"ו בשבט, נצח. פורים, יסוד. חנוכה, הוד. ולפי שפרשנו במקום אחר, חנוכה בנצח, ופורים בהוד, יצדק מאוד ט"ו באב ביסוד, ויגיד עליו ריעו בט"ו בשבט, שהוא מלוי הלבנה, מלא כל הארץ, ודאי שמבין שניהם תתחנט עלים של פירות אילן כדלקמן. והנה ט"ו באב, בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים. כמבואר סוף תענית, וסוד הזיוגים יונקת מבינה, סוד יוה"כ, כמ"ש הנושא אשה לשם שמים, עונותיו נמחלין לו. ועי' עוד מאה קשיטה לרמ"ע מפאנו (סימן פא).

³¹⁸ פל' עורות אלים ועורות תחשים חשיב לשנים, וכן אבני שהם ואבני מילואים קא חשיב לשנים. אבל בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים הם א', ט' עם ו' הנז', הם ט"ו מינים, וז"ש הזהר דף קלט ע"א י"ג זינין אינון בר אבנין יקירין, נמצא שעם האבנים הם ט"ו, וזה הפך מדברי רש"י שאמר י"ג מינים הם, וכתב הרא"ם שרש"י קחשיב תכלת וארגמן ותולעת שני כא' שכולם מין צמר (מ"מ).

³¹⁹ עי' אריכות בשביבי נוגה

³²⁰ עתה נבין בזה טעם למה אנו מתפללין מקדש ישראל והזמנים, למה לא נחתום הזמן הא', ולמה נכלול כל הזמנים יחד. אלא מפני שכולם כלולים יחד מכל א' וא', שעם היות שהם ו"ק, ו' זמנים, עכ"ז כולם כלולים בפסח, וכולם כלולים בר"ה וכולם בסוכות, ולכך אנו חותמין מקדש ישראל, ת"ת, בעל ו"ק, בסוד הדעת, והזמנים כל ו' זמנים. ואל תשיבני מר"ה ויוה"כ כי טעם אחר שם שהם ברכות ארוכות בסוד א"א, וחותם הברכה ברוך כאשר אפרש בחלק תפלה למשה אמנם הכא בכל חג וחג (אור יקר). פי' ו"ק דז"א (מ"מ).

<p>למהוי עמהון לעילא חד לקבל חד³²² קודשא בריך הוא אחד³²³ לעילא לא יתיב על כורסייא דיקריה עד דאיהי אתעבידתי ברזא דאחד כנוונא דיליה למהוי אחד באחד והא אוקימנא רזא דיהויה³²⁴ אחד ושמו אחד</p>	<p>להיות עמם למעלה אחד כנגד אחד הקדוש ברוך הוא אחד למעלה לא יושב על כסא כבודו עד שנעשית בסוד של אחד כמו שלו להיות אחד באחד והרי בארנו הסוד של ה' אחד ושמו אחד.</p>
<p>רזא דשבת³²⁴ איהי שבת³²⁵ דאתאחדא³²⁶ ברזא</p>	<p>סוד השבת היא שבת שנאחזת בסוד</p>
<p>קלה/ב</p>	
<p>דאחד³²⁷ למשרי עלה³²⁸ רזא דאחד צלותא דמעלי שבתא³²⁹ דהא אתאחדת כורסייא³³⁰ יקירא³³¹ קדישא ברזא דאחד ואתתקנת³³² למשרי עלה מלכא קדישא עלאה³³³</p>	<p>של אחד"ד להשרות עליה הסוד של אחד תפלת ערב שבת שהרי אז מתיחד כסא הכבוד הקדוש בסוד של אחד ומתתקנת שישרה עליה המלך הקדוש העליון.</p>
<p>כד עייל שבתא איהי אתיחדת³³⁴ ואתפרשת מסטרא אחרא וכל דינין³³⁵ מתעברין מינה³³⁶ ואיהי אשתארת ביחודא³³⁷ דנהירו קדישא ואתעטרת בכמה עטרין³³⁸ לגבי מלכא³³⁹ קדישא וכל שולטני רוגזין³⁴⁰ ומארי דדינא</p>	<p>כשנכנסת השבת היא מתיחדת ונפרדת מהצד האחר וכל הדינים מעברים ממנה והיא נשארת ביחוד של אור קדוש ומתעטרת בכמה עטרות למלך הקדוש וכל שליטי הרגז ובעלי הדין כולם</p>

³²¹ בסוד התעוררות הראויות לה כדפי' (אור יקר).

³²² אם כן צריך שנכוון כשנקח אותה שהיא נקשרת בסוד אחד עם חייליה' נערותיה היכלותיה [עולמות ב"ע], ולזה עם ימצא שאנו נוטלים היחוד שאם אין אנו מקשטין אותה ומקשרין אותה עם נערותיה אין אנו נוטלים כלל, מפני שהוא מקפיד שאינו יושב על הכסא אלא דווקא בהיות כסאו דהיינו מדת מלכותו אחד"ד כמותו ואם אין אנו עושין ומתקנים אותה אחד כמותו לא יתקשרו יחד ונמצא שאין אנו נוטלים אותה משום ד"מאת כל איש" כתיב, צריך יחוד, ולזה אנו מתקנין אותה ומקשטין אותה (אור יקר).

³²³ ת"ת (רח"ו).

³²⁴ כבר פי' הזמנים, השתא מפרש שבת דעדיף מכולהו, ואגב אורחיה נפרש תפילות דשבת והזמירות, ולהכי הקדים הזמנים, איידי דזוטר מילייהו (אור יקר). מלכות (רח"ו).

³²⁵ מלכות כאמרו כי אות היא ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם (אור יקר).

³²⁶ בנערותיה (אור יקר).

³²⁷ כי בחול כל יום ויום בא' מו' נערותיה, אמנם יום שבת היא היא קדש ממש נקשרת "ברזא דאחד" דהיינו נערותיה ו' בו', והכח הקושרים אחד"ד, והיינו "דאתקשרת ברזא דאחד" בנערותיה (אור יקר).

³²⁸ ת"ת רזא דאחד כולל אחד"ד ו"ק על הדרך שפי' (אור יקר).

³²⁹ היא סוד תיקוניה באחד (אור יקר).

³³⁰ מלכות אתאחדת בסוד אחד (אור יקר).

³³¹ מצד החכמה בסוד ודאי דהיינו ל"ב נתיבות (אור יקר).

³³² אחר שהוא אחד"ד, עושה עצמה כסא נכון לישוב עליו המלך, וז"ש "אתאחדת" ואח"כ "אתתקנת למשרי עלה מלכא", ת"ת המולך במלכות (אור יקר).

³³³ "קדישא" מצד הבינה קדש הקדשים, "עילאה" מו"ק עליונים, אלא כמונו אלא יקירא קדישא לבד (אור יקר). "קדישא" דהיינו מלך קדישא מצד החכמה והבינה, "עילאה" מצד הכתר דעדיף מינה, בזה הוא בו"ק עליונים והיא מו' תחתונים כדפי', והשתא מפרש הבחינות בפרט א' לא', תחלת הכל קודם שהיא תתקן ייחודה (אור יקר). "עילאה" מצד הכתר דעדיף מינה בזה, הוא בו"ק קצוות עליונים והיא מו' תחתונים כדפי' והשתא מפרש הבחינות בפרט א' לא' תחלת הכל קודם שהיא תתקן באחד"ד (אור יקר).

³³⁴ אמנם קודם ייחודה אתפרשת מסטרא אחרא וכל דינים וכו' (אור יקר).

³³⁵ המעכבים היחוד להיות כל כח דין רוצה לפעול לעצמו (אור יקר).

³³⁶ בענין שיעשה שלום בהיכלותיה, כולם רחמים כולם מסכימין אל המנוחה, ובזה בהעברת החצונים הדינים מעצמה "איהי אשתארת ביחודא" שאין מונע (אור יקר).

³³⁷ והיינו "דנהירו קדישא" שמי היה מחשיך פניה שלא תאיר, החצונים או הדינים הקשים, בהעברתם מיד היא מאירה "נהירו קדישא" דיחודא כדפי' (אור יקר).

³³⁸ היינו כללותיה (אור יקר).

³³⁹ כי בחול היתה מתיחדת עם הת"ת אמנם בסוד דהתלבשה בחול כנודע, אמנם עתה מלכא "קדישא" למעלה באצילות לא בסוד התלבשם בחול (אור יקר). בחמדת ימים דף סד: בעמידה דערבית דשבת אז

<p>כלהו ערקין³⁴¹ (נ"א ואתעברו מינה)כס ולית שולטנו אחרא בכלהו עלמין³⁴² ואנפחא³⁴³ נהירין בנהירו עלאה³⁴⁴ ואתעטרת לתתא בעמא קדישא³⁴⁵ וכלהו מתעטרן בנשמתין חדתי³⁴⁶ כדין שירותא דצלותא³⁴⁷ לברכא לה³⁴⁸ בחדוה³⁴⁹ בנהירו דאנפין³⁵⁰ ולומר ברכו את יהו"ה המבורך³⁵² את יהו"ה דייקא בגין למפתח³⁵³ לגבה בכרכה³⁵⁴</p>	<p>בורחיים (ומעברים ממנה) ואין שלטון אחר בכל העולמות ופניה מאירים באור עליון ומתעטרת למטה בעם הקדוש וכולם מתעטרים בנשמות חדשות אז ראשית התפלה לברך אותה בשמחה בפנים מאירות ולומר ברכו את ה' המברך את ה' דווקא כדי לפתח לה בברכה.</p>
<p>ואסיר לעמא קדישא למפתח לגבה בפסוקא דדינא כגון והוא רחום וגו' בגין דהא אתפרשת מרזא דסטרא אחרא וכל מארי דדינין אתפרשו ואתעברו מינה ומאן דאתער האי לתתא גרים לאתערא הכי לעילא וכרסיא קדישא לא יכלא לאתעטרא בעטרא דקדושה דכל זמנא דמתערי לתתא אינון מאריהון דדינא דהוון מתעברן והוון אזלי כלהו לאתטמרא נו נוקבא דעפרא דתהומא רבא כלהו תייבין לאשראה בדוכתייהו ואתרחקת (ס"א ואתרחקת) בהו אתר קדישא דבעאת נייחא</p>	<p>ואסור לעם הקדוש לפתח אליה בפסוק של דין כמו והוא רחום וגו' משום שהרי נפרדה מהצד האחר וכל בעלי הדינים נפרדו והעברו ממנה ומי שמעורר את זה למטה גורם לעורר כך למעלה והכסא הקדוש לא יכול להתעטר בעטרת קדושה שכל זמן שמתעוררים למטה אותם בעלי הדין שהיו מעברים והיו הולכים להתחבא בתוך הנקב של העפר של התהום הגדול כולם שבים לשרות במקומם והמקום הקדוש מתרחק (ונדחק) בהם מלהיות במנוחה.</p>
<p>ולא תימא דדא איהו בלחודוי אלא לית</p>	<p>ואל תאמר שזהו לבדו אלא שאין</p>

עלתה הכלה ונתפרשה מהקלי' כמ"ש בזהר תרומה ז"ל: צלותא דמעלי שבתא וכו' משם יתבאר תרתי לטיבותא דאתפרשת מסט"א ועוד דאתעטרת בכמה עטרין] ועל כן כדי להורות על שלימות זה הנמצא בה, יאמר ויכלו השמים וכו', והוא לשון שכלול וכו', כי הכלה היא עתה בערך שנשתכללה בזמן הבריאה, דכתיב ויביאה אל האדם, דקשיט לה בכ"ד קישוטין כמספר ויביאה וכו' ולעומת זה תקנו ז' ברכות כי לעולם הכלה מתברכת בז' ברכות בסוד ויבנהו ז' שנים, כמ"ש בזהר דכתי' [זו"ח] בז' סליקת, ורבינו הקדוש האריז"ל כתב טעם למה שתקנו ג' תפלות משונות בשבת, אתה קדשת, הם הקדושין של הכלה שנתן לה החתן בסוד ז' ברכות, ואז היה נקנית לבעלה, ואסורה לחיצוניים. ג' פ ויכלו הם ג' עדים. ישמח משה, הם סבלונות. תקנת שבת, סוד מאכל ומשתה. אתה אחד, הוא יחוד חתן וכלה. וע"כ בלילה אנו אומרים וינוחו בה, ככלה בבית אביה, שעיקר השמחה בה, ובשחרית אומרים בו ככלה בבית חמיה, שעיקר השמחה בו, ובמנחה אומרים גם, כי אז שניהם עיקר ביחודא שלים (מ"מ).

³⁴⁰ היינו כחות הדין בחזקה מצד הרוגז החצון (אור יקר).

³⁴¹ ונחבאין בנוק' דתהומא רבא, ומה שבימות החול כביכול הם ב' רשויות רשות גבוה ורשות הטומאה הם עתה ברשות אחת (אור יקר).

³⁴² אלא כולם שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' (אור יקר).

³⁴³ אותם הפנים המביטים אל בעלה שהן א"ל אלה"ם אדנ"י (אור יקר)

³⁴⁴ קדושת שבת ומנוחתו שנתקשטה בו מקדש העליון ואל התעוררות הזווג העליון (אור יקר).

³⁴⁵ כדי להזדווג בסוד התעוררותה, וכדי שיהיה להם יכולת לייחד בסוד מציאות האצילות, מנוחת שבת (אור יקר).

³⁴⁶ שאינם כנשמת חול שהם אופן נפש חיה רוח כסא נשמה אלא נפש ממלכות רוח מת"ת נמשה מבינה (אור יקר).

³⁴⁷ דערבית (אור יקר).

³⁴⁸ כי ברכו הוא ברכת השכינה (אור יקר).

³⁴⁹ ויעביר כל יגון, ואנחה חלפו (אור יקר).

³⁵⁰ כדי להשפיעה מבינה בעלת השמחה ולהאיר פניה אל הספירות ומהם אל המלכו (אור יקר).

³⁵¹ השכינה הנקראת א"ת [עי' ח"א טו ע"ב] (אור יקר).

³⁵² והוא בחי' תוספת הרוח שסודו מחג"ת דצלם דאימא והמה נקראים נשמתין על שמה כנודע וב' ופרוש סוכת שלום עלינו' תנוח תוספת הנשמה כמ"ש בזהר בראשית מח ע"א (מ"מ).

³⁵³ שנראה שמיד הברכות הם מזומנות כיון שהוא פותח מיד (אור יקר).

³⁵⁴ ובחול איני פותח אלא בפסוק והוא רחום שהוא כדי לבטל ד' קלי' מורה שד' קליות שהם עון משחית אף וחימה הם כניסת הפתח אליה ואנו מכניעים אותם ונכנסים דרך בה ואח"כ מושכים לה ברכה ברכו אמנם ביום שבת תחלת פתיחת פינו מיד בברכה מורה שהיום גורם שכולו ברכה (אור יקר).

<p>אתערותא לעילא לאתערא עד ישראל מתערי לתתא כמה דאוקימנא דכתיב (תהלים פא ד) בכסה ליום חגנו ליום חג לא כתיב (&) אלא ליום חגנו ועל דא אסיר לעמא קדישא דקא מתעטרין בעטרין קדישין דנשמתינ בגין לאתערא נייחא דאינון יתערון דינא אלא כלהו ברעו ורחימו סגי דיתערון ברכאן עילא ותתא כחדא</p>	<p>התעוררות למעלה להתעורר עד ישראל מעוררים למטה כפי שבארנו שכתוב בכסה ליום חגנו לא כתוב ליום חג אלא ליום חגנו ולכן אסור לעם הקדוש שמתעטרים בעטרות קדושות של נשמות כדי לעורר מנוחה שהם יעוררו דין אלא כולם ברצון ואהבה רבה שיעוררו ברכות מעלה ומטה כאחד.</p>
<p>ברכו את יהו"ה את דייקא כדקאמרן דא שבת דמעלי שבתא ברוך יהו"ה המבורך דא אפיקו דברכאן ממקורא דחיי ואתר דנפיק מניה כל שקיו לאשקאה לכלא ובגין דאיהו מקורא ברוא דאת קיימא³⁵⁵ קרינן ליה המבורך איהו מבוועא דבירא וכיון דמטו תמן הא ודאי בירא אתמליא דלא פסקין מימיו לעלמין</p>	<p>ברכו את ה' דווקא את כמו שאמרנו זו שבת של ערב שבת ברוך ה' המבורך זו יציאת הברכות ממקור החיים ומקום שממנו יוצאת כל ההשקאה להשקות את הכל ומשום שהוא המקור בסוד של אות הברית קוראים לו המבורך הוא נביעת הבאר כיון שמגיעים לשם הרי הבאר ודאי מתמלאת שאין פוסקים מימיו לעולמים.</p>
<p>ועל דא לא אמרינן ברוך את יהו"ה המבורך אלא ברוך יהו"ה דאלמלא לא מטי התם נביעו ממקורא עלאה לא אתמליא בירא כלל ועל דא המבורך אמאי איהו המבורך בגין דאיהו אשלים ואשקי לעולם ועד עולם ועד דא איהו שבת דמעלי שבתא ואנן תקעין ברכאן באתר דאקרי מבורך וכיון דמטאן התם כלהו לעולם ועד ודא איהו ברוך יהו"ה המבורך עד הכא מטון ברכאן מעלמא עלאה וכלהו לעולם ועד לאתברכא ולאשקאה ולמהוי שלים כדקא יאות מליא מכל סטריין</p>	<p>ולכן לא אומרים ברוך את ה' המבורך אלא ברוך ה' שאלמלא לא מגיעה לשם נביעה מהמקור העליון לא מתמלאת הבאר כלל ועל זה המבורך למה הוא המבורך משום שהוא משלים ומשקה לעולם ועד עולם ועד זוהי שבת של ערב שבת ואנו תוקעים ברכות במקום שנקרא מבורך וכיון שמגיעים לשם כולם לעולם ועד וזהו ברוך ה' המבורך עד כאן הגיעו ברכות מהעולם העליון וכולם לעולם ועד להתברך ולהיות משקה ולהיות שלם כראוי מלא מכל הצדדים.</p>
<p>ברוך דא מקורא עלאה דכל ברכן נפקין מניה וכד סיהרא אשתלים קרינן לה הכי לגבי תתאי אבל ברוך מקורא עלאה כדקאמרן יהו"ה דא אמצעי דכל סטריין עלאין המבורך דא שלמא דביתא מבוועא דבירא לאשלמא ולאשקאה כלא לעולם ועד דא עלמא תתאה דאצטריך לאתברכא ומשחא ורכו דברוך יהו"ה והמבורך כלא איהו לעולם ועד</p>	<p>ברוך זהו המקור העליון שכל הברכות יוצאות ממנו וכשהלבנה נשלמת קוראים אותה כך לתחתונים אבל ברוך מקור העליון כפי שאמרנו ה' זה אמצעי של כל הצדדים העליונים המבורך זה שלום הבית נביעת הבאר להשלים ולהשקות הכל לעולם ועד זה העולם התחתון שצריך להתברך ושמן ומשחה של ברוך ה' והמבורך הכל הוא לעולם ועד.</p>
<p>(מבורך כמה דאת אמר (בראשית מט כב) בן פורת) ועל דא ברכה דא אצטריכו על עמא לברכא במעלי שבתא ברעו דלבא ובחודהו ובעו למשרי בשרותא בברכה דא לאתברכא האי שבת דמעלי שבתא (ליליא) מעמא קדישא כדקא יאות בהאי ברכה</p>	<p>(מבורך כמו שנאמר בן פרת) ולכן הברכה הזו צריכים כל העם לברך ובערב שבת ברצון הלב ובשמחה צריך להתחיל בתחלה בברכה הזו שתתברך השבת הזו של ערב שבת (בלילה) מהעם הקדוש כראוי בברכה הזו.</p>
<p>(ס"א ברכו) כד שראן ישראל לברכא קלא אזלא בכלהו רקיעין דמתקדשי בקדושה דמעלי</p>	<p>(ברכו) כשמתחילים ישראל לברך קול הולך בכל הרקיעים שמתקדשים בקדשת ערב השבת אשריכם העם הקדוש שאתם</p>

³⁵⁵ ברוך יסוד דאימא ה' ת"ת שהוא ז"א המבורך יסוד ז"א לעולם מלכות ועד יסוד דידה (רח"ו).

<p>שבתא זכאין אתון עמא קדישא דאתון מברכי ומקדשי לתתא בנין דיתברכון ויתקדשון לעילא כמה משריין</p>	<p>מברכים ומקדשים למטה כדי שיתברכו ויתקדשו למעלה כמה מחנות</p>
<p>קל/א</p>	
<p>עלאין קדישין זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי ולא מברכי ישראל ברכה דא עד דמתעטרן בעטרין דנשמתין קדישין כדקאמרן³⁵⁶ זכאה עמא דזכי לון בעלמא דין למזכי לון לעלמא דאתי</p>	<p>עליונים קדושים אשריהם בעולם הזה ואשריהם בעולם הבא ולא מברכים ישראל את הברכה הזו עד שמתעטרים בעטרות של נשמות קדושות כפי שאמרנו אשרי העם שזכו להם בעולם הזה לזכותם לעולם הבא.</p>
<p>בהאי ליליא שמושא דחכימין באלין נשמתין קדישין דמתעטרן בהו³⁵⁷ ואף על גב דהא אוקימנא³⁵⁸ וכלא חד³⁵⁹ ובכל אתר דתשכה לחכימין בהאי מלה בסטרא דא ולזמנין בסטרא דא כלא איהו חד והני מילי הא אוקימנא אבל בזמנא דא דמתעטרן בלהו בנשמתין ורוחין חדתין יתירין קדישין כדין איהי זמנא דשמושא דלהון בנין דליהוי נגידו לההוא שמושא בנגידו דקדושה בנייהא עלאה ויפקון בנייהו קדישין כדקא חזי</p>	<p>בלילה זה שמוש של החכמים באלו הנשמות הקדושות שמתעטרות בהם ואף על גב שהרי בארנו והכל אחד ובכל מקום שתמצא לחכמים בדבר הזה בצד זה ולפעמים בצד זה הכל הוא אחד ודברים הללו הרי כבר בארנו אבל בפעם זה שכלם מתעטרים בנשמות ורוחות חדשות יתרות קדושות אז הוא הזמן של השמוש שלהם כדי שיהיה שפע לאותו שמוש (תשמיש) בשפע של קדושה במנוחה עליונה ויצאו בניהם קדושים כראוי.</p>
<p>רוא דא לחכימין אתייהיבת בשעתא דאתפליג ליליא³⁶⁰ בליליא דא קודשא בריך הוא בעי לאעלא בננתא דלעילא³⁶¹ ורוא דא ביומי דחול קודשא בריך הוא עאל בננתא דעדן דלתתא³⁶²</p>	<p>סוד זה נתן לחכמים בשעה שנחלק הלילה בלילה הזה הקדוש ברוך הוא רוצה להיכנס לגן שלמעלה וסוד זה בימי החל הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן שלמטה להשתעשע עם הצדיקים</p>

³⁵⁶ דע כי ענין תוספת נשמה הבאה לאדם בערב שבת הם בכל החלקים. והנה מ"ש עתה, דבהאי ברכה דברכו מתעטרן בתוספת עטראן דנשמתין, הוא בבחינת חלק הרוח בלבד, והוא כי ברכת ברכו הוא ברכת ז"א אל נוקביה. ואמנם תוספת הנשמה בעצמה, אינה נכנסת באדם עד ברכת הפורס סוכת שלום עלינו שאומרים בליל שבת, כי סוכת שלום היא הבינה, והיא פורשת גדפהא על ישראל, ונותנת להם תוספת נשמה ממש, כנז' אצלנו לעיל בפ' בראשית בדף מ"ח ע"ב, ובזה תבין דלא פליגי המאמר אשר שם עם המאמר אשר כאן (שער מאמרי רשב"י).

³⁵⁷ פי' כיון שיש להם נשמות יתרות שהם קדושות בליל שבת, לכך זיווגם של ת"ח בליל שבת, כדי להמשיך נשמות קדושות לבניהם מנשמות יתרות (מ"מ).

³⁵⁸ פי' במקום אחר נתן טעם למה זווג של ת"ח בליל שבת דווקא, מפני שבחצות דליל שבת הוא זווג ישראל ורחל, שהוא זווג המעולה שבכולם, ולכך מקשה דהא אמרנו הטעם הוא בשביל שיש בליל שבת נשמות יתרות וכו', והתם אמרינן טעמא מפני שאז יש זווג ישראל ורחל (מ"מ).

³⁵⁹ פי' שכל הטעמים אמת, וז"ש ובכל אתר דתשכה לחכימין בהאי מלה בסטרא דא ולזמנין בסטרא דא כולא חד הוא (מ"מ).

³⁶⁰ פי' רצה לפרש הטעם השני שאמר במקום אחר, לפי שבחצות דליל שבת הוא זווג ישראל ורחל (מ"מ).

³⁶¹ יובן במ"ש הרב בסה"כ וז"ל: בחצות דחול הוא זווג יעקב ולא מן החזה ולמטה, ובליל שבת בחצות הראשון זווג יעקב ולא מהחזה ולמטה כמו אחר חצות דחול, ורחל עולה להיכל הבינה להתגדל שם ע"י הבינה, ובחצות השני יורדת רחל, ואז הוא זווג ישראל ורחל, עכ"ל. ובזה יובן מ"ש "וקב"ה בעי לאעלא בגנתא דלעילא", הוא ז"א המזדווג עם רחל, וקראה גנתא דלעילא, לפי שנגדלה מאימא הנק' גנתא דלעילא. א"נ קרא לרחל גנתא דלעילא, לפי שהיא מעשר נקודות דעולם הנקודים, אבל לאה היא מאחוריים דמלכות דאימא (מ"מ).

³⁶² פי' בחצות של חול קב"ה שהוא יעקב מזדווג עם לאה, וקראה גנתא דעדן דלתתא, לפי שלא נגדלה מאימא כמו רחל. ובשבת קב"ה די ברזא דמקורא עילאה, פי' ז"א שישוד דאימא הנק' מקורא עילאה ההוא בתוכו, ומ"ש "עאל בגנתא דלעילא", היא רחל שנגדלה מאימא, כמ"ש בגין דביומי דחול, פי' חוזר על מ"ש לעיל, שנשמות יתרות באים לישראל ומפרש הענין היטב (מ"מ).

<p>לאשתעשעא עם צדיקיא דשראן תמן ובשבת בההוא ליליא דשבתא קודשא בריך הוא עאל בגנתא דלעילא ברזא דמקורא עלאה</p>	<p>ששורים שם ובשבת באותו ליל שבת הקדוש ברוך הוא נכנס לגן שלמעלה בסוד המקור העליון.</p>
<p>בנין דביומי דחול כל נשמתין דצדיקיא כלהו בגנתא די בארעא שריין וכד אתקדש יומא במעלי שבתא כל אינון משריין דמלאכין קדישין די ממנן גו גנתא דלתתא כלהו סלקן להני נשמתין דשריין גו גנתא דלתתא לאעלא לגביה ההוא רקיע דקיימא על גנתא ומתמן אודמנן רתיבין קדישין³⁶³ דסחראן כורסי יקרא דמלאכא וסלקין לון לכל אינון נשמתין בגנתא דלעילא³⁶⁴</p>	<p>משום שבימי החל כל נשמות הצדיקים כולן שורות בגן שבארץ וכשמתקדש היום בערב השבת כל אותם מחנות של מלאכים קדושים שממנים בתוך הגן שלמטה כולם מעלים את אותן נשמות ששורות בתוך הגן שלמטה להכניס לאותו הרקיע שעומד על הגן ומשם מזדמנות מרכבות קדושות שסובבות את כסא הכבוד של המלך ומעלים אותם את כל אותן נשמות לגן שלמעלה.</p>
<p>כיון דאלין רוחין סלקין כדין רוחין אחרנין קדישין נחתין לאתעטרא בהו עמא קדישא אלין סלקין ואלין נחתין</p>	<p>כיון שהרוחות הללו עולות אז רוחות קדושות אחרות יורדות להתעטר בהם העם הקדוש אלו עולות ואלו יורדות.</p>
<p>ואי תימא הא גנתא דבארעא ביומא דשבתא יתבא בריקנייא בלא נשמתין דצדיקיא לאו הכי אלא נשמתין אזלין³⁶⁵ ונשמתין אתיין נשמתין סלקין ונשמתין נחתין נשמתין אזלין מגו גנתא ונשמתין אתיין לגו גנתא כל אינון נשמתין דצדיקיא דמתלבנן ביומי דחול³⁶⁶ ועד לא עאלו לגו גנתא בשעתא דאלין נפקין אלין עאלין וננתא לא אשתאר בריקניא ברזא דלחם הפנים ביום הלקחו</p>	<p>ואם תאמר הרי הגן שבארץ ביום השבת יושב בריקנות בלי נשמות צדיקים לא כך אלא נשמות הולכות ונשמות באות נשמות עולות ונשמות יורדות נשמות הולכות מתוך הגן ונשמות באות לתוך הגן כל אותן נשמות הצדיקים שמתלבנות בימות החל וטרם שנכנסו לתוך הגן בשעה שאלו יוצאות אלו נכנסות והגן לא נשאר ריק בסוד לחם הפנים ביום הלקחו.</p>
<p>ואי תימא כד אתהדרו ביומי דחול³⁶⁷ במהל (נ"א כמה) אתמשכן דוכתי לארכא ופותיא ורומא בגנתא ולא אתידע כגוונא דרזא דארץ הצבי דהוה אתמשך לכל סטריין ולא אתידע כגוונא דצבי דכל מה דאתרבי משכיה אתרבי לכל סטר</p>	<p>ואם תאמר כשחוזרים בימות החל במה (כמה) נמשכים המקומות לארץ ולרחב ולרום בגן ולא נודע כמו סוד ארץ הצבי שהיתה נמשכת לכל הצדדים ולא נודע כמו הצבי שכל מה שגדל עורו גדל לכל צד ולא נכר ויש כמה נשמות שכיון</p>

³⁶³ פי' לפי שמלאכים שבגן עדן דלתתא העלו הנשמות עד הרקיע של הגן דווקא, לכך באים ארגמ"ן שסובבים המלכות ומעלים אותם לג"ע שלמעלה (מ"מ).

³⁶⁴ ועד"ז ישנם ג"כ לכל נשמות הצדיקים לבושיין דיקר, כתנות אור, לכל נשמה ונשמה הנקרא בשם חלוקא דרבנן, והוא נעשה ממעשי התורה והמצוה, לבוש מלכות לכל נשמה ונשמה לפי זכותה, ובה יושב בגן עדן התחתון ומקבל על ידה כל הנועם זיו דגן עדן התחתון. וזהו בימי החול, אבל בשבת וי"ט ור"ח עולים לגן עדן העליון, כמ"ש בפ' תרומה (קלו ע"א קמא ע"ב), ומתלבשת בלבושיין יותר יקירין כמ"ש בפ' ויקהל (רי ע"ב), והם נעשיין מכוונות התורה והתפילה (ביאורים ח"ב מט ע"א).

³⁶⁵ פי' אזלינן וסלקין קאי על הנשמות שבג"ע של מטה שעלו לג"ע שלמעלה, ומ"ש ונשמתין אתיין הם הנשמות שהיו בגהנם שבאו לג"ע של מטה, ומ"ש ונשמתין נחתין" הם נשמות יתירות שבאות לישראל, וכפל זההר אזלין וסלקין משום מ"ש נשמתין אתיין ונשמתין נחתין, שהם ב' בחינות (מ"מ).

³⁶⁶ כבר ידעת כי דין עונש גיהנם היותר גדול הוא י"ב חודש וביום השבת של סוף י"ב חודש אע"פ שנשארו עדיין קצת ימים עכ"ז לא נחתין מגן עדן הארץ ושם נשאריין ואלו עומדים בגן עדן הארץ ביום השבת ואותן שהיו כבר שם עולין לגן עדן העליון ויש מהם שגם כן נשלם זמן תיקונים שלהם ונשארים למעלה בגן עדן העליון ושוב אינם חוזרים לירד וז"ש ואית כמה נשמתין דכיון דסלקין לא נחתין נשאר מקומם פנוי לאותן שהגיע זמנם לצאת מן הגיהנם ולכנסו לשם הרי ב' מיני נשמות ועוד סוג א' שהם אותן נשמות שיורדין בליל שבת בעולם הזה ואתעטרא בהו קדישא וכו' (זהר הריקע).

³⁶⁷ פי' ואין מקום מספיק לקבלם, ותרץ "כמה אתמשכן" וכו' (מ"מ).

<p>ולא אתיידע ואית כמה נשמתין דכיון דסלקין תו לא נחתין</p>	<p>שעולות שוב לא יורדות.</p>
<p>נשמתין סלקין ונשמתין נחתין לאתעטרא בהו עמא לא קדישא ובמעלי שבתא גלגולא דנשמתין איהו אלין אזלין ואלין אתיין אלין סלקין ואלין נחתין מאן חמי כמה רתיכין קדישין די משטטי לכאן ולכאן כלהו בחדוה כלהו ברעו באלין נשמתין לאעטרא לעמא קדישא לאעטרא לכמה צדיקיא בגנתא דעדן לתתא עד שעתא דכרוזא קאים וקארי מקודש מקודש כדין נייחא שכיח ושכיכו³⁶⁸ לכלא וחייבי גיהנם³⁶⁹ כלהו משתככי בדוכתייהו ואית לון נייחא ונשמתין כלהו מתעטרין אלין לעילא ואלין לתתא זכאה עמא דחולקא דא להון</p>	<p>נשמות עולות ונשמות יורדות להתעטר בהן העם הקדוש ובערב שבת הוא גלגול הנשמות אלו הולכות ואלו באות אלו עולות ואלו יורדות מי ראה כמה מרכבות קדושות שמשוטטות לכאן ולכאן כולן בשמחה כולן ברצון באלו הנשמות לעטר את העם הקדוש לעטר לכמה צדיקים גן העדן שלמטה עד שעה שהכרוז עומד וקורא מקדש מקדש אז נמצאת מנוחה ושוכך הכל וכל רשעי הגיהנם שוככים במקומם ויש להם מנוחה וכל הנשמות מתעטרות אלו למעלה ואלו למטה אשרי העם שזה חלקם.</p>
<p>בפלגות ליליא דמעלי שבתא דחכימין מתערין לשמושא דלהון ההוא רוחא עלאה דמתעטרין ביה כד יומא אתקדש בשעתא דאינון ניימי בערסייהו ונשמתין אחרנין דלהון בעאן לסלקא למחמי ביקרא דמלכא כדין ההוא רוחא עלאה דנחית במעלי שבתא נטיל ההיא נשמתא³⁷⁰ וסלקין לעילא ואתסחיא נשמתא אחרא בבוסמין דגנתא דעדן ותמן חמי מה דחמי</p>	<p>בחצות ליל שבת כשהחכמים מתעוררים לתשמישם אותה רוח עליונה שמתעטרם בה כשמתקדש היום בשעה שהם ישנים במטותיהם והנשמות האחרות שלהם רוצות לעלות לראות בכבוד המלך אז אותה רוח עליונה שיורדת בערב שבת נוטלת אותה נשמה ועולים למעלה ורוחצת נשמה אחרת בבשמים של גן העדן ושם רואה מה שרואה.</p>
<p>וכד נחתא לאשראה בדוכתהא בפלגות ליליא ההיא נשמתא תבאת לדוכתהא ובעי לאינון</p>	<p>וכשיורדת לשרות במקומה בחצות הלילה אותה נשמה שבה למקומה וצריכים אותם</p>
<p>קלו/ב</p>	
<p>חכימין לומר חד פסוקא דאתערותא דההוא רוחא עלאה קדישא דעטרא דשבתא כגון (ישעיה סא א) רוח יהוה אלהים עלי יען משה יהוה אותי לבשר ענוים וגו' (יהזקאל א כא) בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל הארץ וגו' (שם יב) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו וגו' בגין דמתעטרין בההוא רוחא באתערותא דלהון בחדוה דשמושא ויהא נגידו דההוא רוח עלאה דשבתא בההוא שמושא דמצוה</p>	<p>החכמים לומר פסוק אחד של התעוררות של אותה רוח עליונה קדושה של עטרת השבת כמו (ישעיה סא) רוח ה' אלהים עלי יען משה ה' אותי לבשר ענוים וגו' בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל הארץ וגו' אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו וגו' משום שמתעטרות באותה רוח בהתעוררותם לשמחת התשמיש ויהיה שפע של אותה רוח עליונה של השבת באותו תשמיש מצוה.</p>

³⁶⁸ שכבר סילק המסלק והטמין הנחה שקטה גלגולין דנשמות כדמסיק (אור יקר).

³⁶⁹ אותם שלא השלימו ענשם ויש להם עוד עיכוב הרבה, זה הכלל כל המשלים עיקר מנוחתו הוא בערב שבת, אגב אורחיה משלימין לו וכבר עולה שוב לא ירד, כי אין ראוי שיום שבת יעמדו בגיהנם ויום ג' ויום ד' ינחו, אלא כיון שבאה מנוחתם בחול משלימין להם ביום שבת מקודם (אור יקר).

³⁷⁰ נשמה של חול (מ"מ).

<p>רב המנונא סבא³⁷¹ כד הוה סליק מנהרא במעלי שבתא הוה יתיב רגעא חדא וזקיף עינוי והוה חדי והוה אמר דהוה יתיב למחמי הדוה דמלאכי עלאי אלין סלקין ואלין נחתין ובכל מעלי שבתא יתיב בר נש בעולם הנשמות זכאה איהו מאן דידע ברזין דמאריה</p>	<p>רב המנונא סבא כשהיה עולה מהנהר בערב שבת היה יושב רגע אחד ומרים עינוי והיה שמח והיה אומר שהיה יושב לראות את שמחת המלאכים העליונים אלה עולים ואלה יורדים ובכל ערב שבת יושב אדם בעולם הנשמות אשרי מי שיודע בסוד רבונו.</p>
<p>כד נהיר יממא³⁷² ביומא דשבתא סליקו דהדוה סליק בכלהו עלמין³⁷³ בנייחא בחדוה כדין (תהלים יט ב) השמים³⁷⁴ מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע מאן שמים³⁷⁵ אל דשמא עלאה³⁷⁶ אתהזי בהו³⁷⁷ דשמאלב קדישא³⁷⁸ אתרשים³⁷⁹ בהו</p>	<p>כשמאיר היום ביום שבת עלית השמחה עולה בכל העולמות במנוחה בשמחה אז השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע מי השמים אלו שמים שהשם העליון נראה בהם שהשם הקדוש רשום בהם.</p>
<p>מספרים מאי מספרים אי תימא³⁸⁰ כמאן דמשתעי³⁸¹ ספור דברים לאו הכי אלא דנהרין³⁸² ונציצין³⁸³ בנציצו דנהורא³⁸⁴ ולסלין בשמא דכליל בנהירו דשלימו עלאה</p>	<p>מספרים מה הם מספרים אם תאמר כמי שמדבר ספור דברים לא כך אלא שמאירים ונוצצים בהתנוצצות של אור עליון ועולים בשם שכולל באור של שלמות עליונה.</p>

³⁷¹ זה מקור לדברי האריז"ל שצריך טבילה בע"ש (שעה"כ סב ע"א).
³⁷² הענין הוא שכל יום חול בלילה הוא דין, ובמחצית הלילה לא כ"כ, וביום הוא חסד גמור ומנוחה לכל, לזה אמר כי ביום שבת לאותו ערך הוא עולה, מפני שבבוקר חסד גובר, וג' ראשונות מחוברות עמה, והעולמות כולם מאירות מאור הבינה (אור יקר).
³⁷³ ולא מאור שמחת הבינה לבד, אלא אור מנוחת החכמה מתלבש באותה שמחה (אור יקר).
³⁷⁴ כדמסיק, ולכך קורין ישראל מיד בבוקר מזמור זה (אור יקר).
³⁷⁵ השתא מפרש שמים בגזרת פעם פעמים, וכן שם א' שני שמות שמים (אור יקר).
³⁷⁶ דהיינו שם הוי"ה (אור יקר).
³⁷⁷ כנודע ששם הוי"ה בת"ת (אור יקר). הוא אימא (מ"מ).
³⁷⁸ דהיינו אדנ"י (אור יקר).
³⁷⁹ שאין קורין שם הוי"ה אלא בשם אדנ"י, והיינו יחוד ב' שמות ת"ת ומלכות שמים ודאי (אור יקר). הוא אבא, ולפי שהוא נעלם אמר בו אתרשים (מ"מ).
³⁸⁰ לא יעלה על הדעת ולא הוצרך הכתוב לשלול זה, שאין סכל סובר כך, אלא מספרים לשון ספירות (אור יקר).
³⁸¹ לא רצה לפרש כך בפסוק, אין אומר ואין דברים, מפני שרצה לפרש בו סוד נכמס (אור יקר).
³⁸² מצד החסדים (מ"מ).
³⁸³ מצד הגבורות (מ"מ). אור היא הארה, אמנם נציצו הוא בהיקות האור לנצוצות רבות, ולזה אמר "נהרי" בסוד אור מבינה, "ונצצי" בסוד תוספת בהיקות וכללות האור מהחכמה (אור יקר).
³⁸⁴ חכמה על בינה (אור יקר). הוא בסוד י' ספירות דבחינת רוח שהם י' הנקודות הבאות מחכמה שנקראת נקודה עלאה, ובה סוד הנקודות שהן מאירות לי' ספירות דבחינת נפש שהם האותיות (רמ"ז). [כל הספירות] מקבלים מהחכמה, כי שם הוא שורש הנקודות כנ"ל. והחכמה הוא נקרא נקודה עלאה, נקודה סתמא, וכמו שאמרו בפ' שמות (דף ד ע"א), ומזהירים ה"ס דז"א להמלכות מאותו האור שמקבלים הם משרשם שלמעלה, שהוא החכמה אבא. והרי לנו עכ"פ כי ז"א מקבל את כל זוהר אור ד"ס המספרים ומזהירים מהאבא שהוא נקודה עלאה, כי באבא הנה שם הוא השורש דה"ס שבז"א, וכמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, ולכן הוא היו"ד שבשם, ע"ש השורש דה"ס שבו. וכן הוא השורש דהנקודות כנז', וכנ"ל רפ"ד. וזהו שמסיק הרב ואומר, הרי כי הספי' הם מחכמה נקודה עלאה, כי הרי ממנו הוא מקבל ז"א כנז'. והנה מביא הרב את כל זה לראייה לדבריו שעיקר ה"ס הם בהנקודות והרוח, וכמו שכתוב השמים מספרים, והרי נזכר בכתוב בפירוש מציאות הספי' על השמים שהוא ז"א והוא רוח, והוא מקבל אותם מחכמה נקודה עלאה, וכמ"ש בזוהר תרומה הנזכר. והרי לנו שעיקר הספי' הם בהנקודות והרוח (ביאורים ח"א סא ע"ד).

<p>ומאן איהו ספור³⁸⁵ דנצצי בנהירו דשלימו דספר עלאה³⁸⁶ ובגין כך סלקין בשמא שלימ³⁸⁷ ונהרין בנהירו שלימ³⁸⁸ ונצצי בנצצו שלימ³⁸⁹ אינהו מנצצי ונהרי בגרמיייהו מגו נהירו דנצצו דספר עלאה ונצצי ונהרי לכל סטר וסטר (נ"א לכל כבוד וכבוד^ל) דמתדבקן ביה³⁹⁰ דהא מנייהו מההוא ספירו ונהירו נהיר כל עזקא³⁹¹ ועזקא ונציי' בנצצו בגין דבהאי יומא מתעטרן שמים וסלקין בשמא קדישא יתיר משאר יומין</p>	<p>ומה הוא הספור שנוצצים באור של שלמות הספר העליון ולכן עולים בשם שלם ומאירים באור שלם ונוצצים בהתנוצצות שלימה הם נוצצים ומאירים בעצמם מתוך אור של התנוצצות הספר העליון ונוצצים ומאירים לכל צד וצד (לכל כבוד וכבוד) שנדבקים בו שהרי מהם מאותה ספירות ואור מאירה כל טבעת וטבעת ונוצצת בהתנוצצות משום שביום הזה מתעטרים השמים ועולים בשם הקדוש יותר מבשאר הימים.</p>
<p>ומעשה ידיו ההוא טלא עלאה דנהיר מכל סטרין גניזין³⁹² דאיהו מעשה ידיו³⁹³ ותקונא דיליה דמתתקנא ביומא דא מכל שאר יומין</p>	<p>ומעשה ידיו אותו הטל העליון שמאיר מכל הצדדים הגנוזים שהוא מעשה ידיו ותקונו שמתתקן ביום הזה מכל שאר הימים.</p>
<p>מגיד הרקיע מאי מגיד משיך ונגיד לתתא מרישא דמלכא מליא מכל סטרוי הרקיע ההוא רקיע דאיהו מבועא דבירא³⁹⁴ ודא איהו ההוא נהר דנפיק מעדן ודא איהו דנגיד ומשיך לתתא נגידו דטלא עלאה דנהיר ונציי' בנצצו מכל סטרין ודא רקיע אנגיד ליה במשיכו דרחימו ותיאובתא לאשקאה שקיו דחדוותא למעלי שבתא³⁹⁵ וכד נגיד ומשיך ההוא טלא דבדולחא כלא (נגיד) מליא ושלם באתווי קדישין בכל אינון שבילין קדישין כיון דכלא אתחבר ביה אתעביד ביה ארחא לאשקאה ולברכא לתתא</p>	<p>מגיד הרקיע מה מגיד מושך ושופע למטה מראש המלך מלא מכל צדדיו הרקיע אותו הרקיע שהוא מבוע הבאר וזהו אותו נהר שיוצא מעדן וזהו ששופע ומושך למטה שפע של טל עליון שמאיר ונוצץ בהתנוצצות מכל הצדדים והרקיע הזה משפיע לו במשיכה של אהבה ותשוקה להשקות השקאת השמחה לערב שבת וכששופע ומושך אותו הטל של הבדלח הכל (שופע) מלא ושלם באותיותיו הקדושות בכל אותם שבילים קדושים כיון שהכל מתחבר בו נעשה בו דרך להשקות ולברך למטה.</p>
<p>יום ליום יומא ליומא ועזקא לעזקא השתא משתעי קרא בארח פרט היך שמים מספרים ומתקנין בספירו ובנצצו עלאה להאי כבוד והיך נגיד ומשיך ההוא רקיעא נגידו דטלא עלאה ואמר יום ליום יביע אמר יומא ליומא ודרגא לדרגא</p>	<p>יום ליום יום ליום וטבעת לטבעת עכשיו מדבר הכתוב בדרך פרט איך השמים מספרים ומתקנים בספירות ובהתנוצצות עליונה לכבוד הזה ואיך שופע ומושך אותו הרקיע שפע של טל עליון ואומר יום ליום יביע אמר יום</p>

³⁸⁵ ספר וספר וסיפור הם חב"ד, וכמ"ש ב' משפטים בשם הרב בדף קה שהדעת נק' מספר, ובזה יובן מ"ש הכא דכליל בנהירו דשלימו דספר עילאה ומאן איהו ספור דהיינו או"א שנק' ספר ודעת הנק' ספור מקבל מהם הז"א (מ"מ).

³⁸⁶ והנה מספרים הוא פועל יוצא לאחרים, ואין ספק דמכל שכן שהוא ספור בעצמו וז"ש לא ספור לבד שהוא שם בלתי שלם כיון שאינו יוצא לאחרים (אור יקר).

³⁸⁷ פי' שז"א נק' ספר כמו או"א (מ"מ).

³⁸⁸ פי' מצד החסדים (מ"מ).

³⁸⁹ מצד הגבורות (מ"מ).

³⁹⁰ ור"ל, שז"א מאיר לכל ספירה וספירה מספירות המלכות הנדבקים בו, וכתב בספר אור ישראל טעם שהמלכות נקרא כבוד, לפי שאבא יסד ברתא, ול"ב נתיבות חכמה יש באבא כמנין כבוד, לכך המלכות נקראת כבוד (מ"מ).

³⁹¹ פי' ספי' המלכות נקראים עזקא (מ"מ).

³⁹² פי' הטל ששורשו נמשך ממ"ס הנק' טלא דבדולחא, כמ"ש לקמן, וכד נגיד ומשיך ההוא טלא דבדולחא (מ"מ).

³⁹³ פי' לפי שהטל נמשך מהמוח והדעת יש בו חו"ג שנק' ב' ידים, לכך אמר דאיהו מעשה ידיו (מ"מ).

³⁹⁴ פי' יסוד דז"א (מ"מ).

³⁹⁵ מלכות (מ"מ).

<p>יחווה (ס"א אוהו) לאתכללא דא בדא ולאנתהרא דא מן דא מההוא ספירו דמנצצי ומנהרי שמים להאי כבוד יביע כמה דאת אמר מבע אתעביד (וגו' אוהו) לאנתהרא דא מן דא ולאנתצצא דא מן דא מההוא ספירו ונצצו</p>	<p>ליום ודרגה לדרגה יחווה (אוהו) להכלל זה בזה ולהאיר זה מזה מאותה ספירות שנוצצים ומאירים השמים לכבוד הזה יביע כמו שנאמר מבע אתעביד וגו' ממהרים להאיר זה מזה ולהתנוצץ זה מזה מאותו ספירות והתנוצצות.</p>
<p>אמ"ר³⁹⁶ כללא דאתוון ושבילין דנפקין מאבא ואימא וההוא רישא דנפיק מנייהו דאיהו ברא בוכרא אל"ף אבא וכד איהו סליק ונחית אתחברת מ' בהדי א' ואיהו (ה"א) אם ר' רישא בוכרא כד מתחברי אתוון כללו אמ"ר דא נהירו דאבא ואימא וברא בוכרא ונהרין דא בדא בחבורא חדא שלטא ביומא דשבתא ועל דא כללא אתכליל דא בדא בגין למהוי חד ובגין כך אוהו דא בדא ההוא אמר שליטו עלאה למהוי כללא חד</p>	<p>אמ"ר כלל של האותיות והשבילים שיוצאים מאב ואם ואותו ראש שיוצא מהם שהוא בן בכור אלף אבא וכשהוא עולה ויורד מתחברת מ' עם א' והיא אם ר' ראש הבכור כשמתחברות כל האותיות אמר זה אור של אב ואם והבן הבכור ומאירים זה בזה בחבור אחד שולט ביום השבת ולכן הכל נכלל זה בזה כדי להיות אחד ולכן ממהרים זה בזה אותו אמר שליט עליון להיות הכל אחד.</p>
<p>וכד כל האי אתנגיד ואתמשך להאי רקיע כדין איהו אשקי ואנהיר לתתא להאי כבוד אל למעביד תולדין בדיוקנא דאינון</p>	<p>וכשכל זה נשפע ונמשך לרקיע הזה אז הוא משקה ומאיר למטה לכבוד אל הזה לעשות תולדות בדמות אותם</p>
<p>קלז"א</p>	
<p>שמים דנהרין לההוא כבוד אל (ודא הוא דכתיב (&))</p>	<p>השמים שמאירים לאותו כבוד אל (וזהו שכתוב).</p>
<p>ולילה ללילה יחווה דעת רתיבין דילה³⁹⁷ (דא דא) דאינון גופא דכרסייא וכלהו אקרון לילות כמה דאת אמר (תהלים טז ז) אף לילות יסרוני כליותי רתיבא עלאה אתקרי ימים יום ליום רתיבא תתאה אקרי לילות לילה ללילה</p>	<p>ולילה ללילה יחווה דעת מרכבותיה (זו לזו) שהן גוף הכסא וכולן נקראות לילות כמו שנאמר אף לילות יסרוני כליותי מרכבה עליונה נקראת ימים יום ליום מרכבה תחתונה נקראת לילות לילה ללילה.</p>
<p>יחווה דעת יחווה יחיה יחיה תולדין דאינון (נ"א באינון)³⁹⁸ ואי תימא יחווה לאו יחיה תא חזי כתיב (בראשית ג ט) ויקרא האדם שם אשתו</p>	<p>יחווה דעת יחווה יחיה יחיה תולדות שהם (בהם) שמים ואם תאמר יחווה לא יחיה בא וראה כתוב (בראשית ג) ויקרא האדם שם אשתו חווה כי היא היתה אם</p>

³⁹⁶ נבראו כל העולמות ב"ע על ידה [המלכות], ובסוד אמ"ר וק"ב [עי' שער מ"ד ומ"ן פרק ה' שזהו דרך המשכת הזרע וקליטתו אצל הנוק', והוא ראשי תיבות אור מים רקיע וק' ברכות], אשר אמרו בזוה"ק (פ' תרומה דף קסז ע"א, ודף קלו סע"ב, ובס"ת ריש פ' לך לך עו ע"ב) וכמבואר ענינם בדברי הרב בדרושי מ"ן (דרוש ה' ו), והם התשע מאמרות דמע"ב שכתוב בכל א' מהם ויאמר אלה"ם (ביאורים ח"א נד ע"ג). לקמן קסז סע"א (לש"ו).

³⁹⁷ פרקי אברי המלכות הנקראת לילה, וקשרם יחד אמר "ולילה ללילה". "יחווה דעת" ירצה מלת יחווה הוא כמו יחיה, וכמו שמוכיח ואזיל, וירצה יחיה לשון חיים, יחיים ויולידים וימציאם בה, ומי הוא המחיה, הרקיע. ולמי הם התולדות, לת"ת (אור יקר). פי' ספירותיה נק' לילות, וספירות ז"א נק' ימים (מ"מ).
³⁹⁸ ולזה לא אמר יוציא, שהיה מורה שהוא עצמו המוליד, או בידו כח ההולדה, ואינו, שהוא אבר פרטי למוליד, לזה אמר יחיה, החיותם על ידו. אמנם עיקרם בדעת שהוא הת"ת, וירצה יחיה ויוציא למציאות כל כחות הדעת. ואמר "יחיה", כי מציאותו א"ל ח"י, והוא יולידם ויצמיחם בסוד חי שבו, ויחיים בחיותו. וצריכים אנו לומר, כי מפני היות סוד יחיה מהיסוד נמשך מהדעת, מיד הם נקשרות לילה ללילה, על דרך שפי' בענין יום ליום יביע אמר. כך "לילה ללילה", צריכים שנפרש, שהדעת שהוא שמים, גורם יחוד וקשר לילה ללילה. והשתא ניחא שפי' הכתוב "יחיה דעת", המקושר והמיוחד הכא על ידי יסוד, ולהתייחד ולהקשר גורם לילה ללילה, יתקשרו כמו שהוא מיוחד ומקושר, והיינו לילה ללילה, יקשר ויתייחד לתיקון היסוד, להוליד הדעת (אור יקר).

<p>חיה כי היא היתה אם כל חי חיה בחיה במלה חיה סלקין³⁹⁹ ועל דאסתלקי (נ"א דא אסתלק) י' ועייל ו' דאיהו בדקא יאות דהא ו' איהו חיינן⁴⁰⁰ ודאינלח ועל דא חיה וחיה י' (ס"א זעירא נטלא) נטלא⁴⁰¹ חיינן מן ו' אוף הכא יחיה⁴⁰²</p>	<p>כל חי חיה בחיה במלה אחת עולים ועל שהסתלקה (זה הסתלקה) י' ונכנסה ו' שהוא כראוי שהרי ו' הוא חיים ודאי ועל זה חיה וחיה י' (קטנה נוטלת) נוטלת חיים מו' אף כאן יחיה יחיה.</p>
<p>דעת דא איהו רזא דשמים⁴⁰³ מה שמים⁴⁰⁴ שית סטרינן אוף הכא שית סטרינן⁴⁰⁵ באינן תולדינן⁴⁰⁶ דקא יחיה כגוונא דיליה ועל דא יום ליום אתכליל בדרגא עלאה אמ"ר ולילה ללילה ברזא דדבורא דקא נהיר לה דאיהו שמייה (נ"א שמים) דעת</p>	<p>דעת זהו סוד השמים מה שמים ששה צדדים אף כאן ששה צדדים באותן תולדות שיחיה כמו שלו ולכן יום ליום נכלל בדרגה עליונה אמ"ר ולילה ללילה בסוד של הזכר שמאיר לה שהוא שמו (שמים) דעת.</p>
<p>ובגין דהאי אמר רזא עלאה איהו ולא כשאר אמירין⁴⁰⁷ אהדר קרא עליה ואמר אין אמר ואין דברים כשאר אמירין דעלמא אלא האי אמר רזא עלאה איהו בדרגין עלאין דלית תמן אמירין ודברים ולא אשתמעו כשאר דרגין דאינן רזא דמהימנותא דאינן קלא דמשתמע⁴⁰⁸ אבל הני לא אשתמעו לעלמין והיינו דכתיב (&) בלי נשמע קולם</p>	<p>ומשום שאמר הזה הוא סוד עליון ולא כשאר האמירות חזר עליו הפסוק ואמר אין אמר ואין דברים כשאר אמירות העולם אלא האמר הזה הוא סוד עליון בדרגות עליונות שאין שם אמירות ודברים ולא נשמעו כשאר הדרגות שהן סוד האמונה שהן קול שנשמע אבל אלה לא נשמעו לעולמים וזהו שכתוב בלי נשמע קולם.</p>
<p>אבל בכל הארץ יצא קום אף על גב דאינן טמירין עלאין דלא אתיידעו לעלמין נגידו ומשיכו דלהון אתמשך ואתנגיד לתתא ובגין ההוא משיכו אית לן מהימנותא שלימתא בהאי עלמא וכל בני עלמא משתעו⁴⁰⁹ רזא דמהימנותא דקודשא בריך הוא באינן דרגין כאילו אתגליין ולא הוו טמירין וגניזין והיינו ובקצה תבל מליהם מרישא דעלמא עד סיפי עלמא משתעאן אינן חכימי לבא באינן</p>	<p>אבל בכל הארץ יצא קום אף על גב שהם נסתרים עליונים שלא נודעו לעולמים השפע והמשיכה שלהם נמשך ושופע למטה ומשום אותה משיכה יש לנו אמונה שלימה בעולם הזה וכל בני העולם מדברים סוד אמונות הקדוש ברוך הוא באותן דרגות כאלו נתגלו ולא היו נסתרים וגנוזים וזהו ובקצה תבל מליהם מראש העולם עד סוף העולם מדברים אותם חכמי הלב באותן דרגות</p>

³⁹⁹ "חיל" הוא היסוד, "חיה" המלכות המקבלת מן היסוד, ונעשית ח"י ה', חיה, והיה ראוי, כי כשאמר אם כל חי, יאמר חיה שהוא המתייחס, ועכ"ז, מפני שלהיות שהמלכות, אם כל חי, רחל, ילדה את יוסף, אמר חו"ה, מפני שעל דאסתלק י' ועייל ו', דא איהו כדקא יאות, מפני שמקור החיים למלכות הוא מהת"ת הנק' עץ החיים (אור יקר).

⁴⁰⁰ כשבא לומר שהיא אם כל חי, ונקראת חיה, אמר חיה, לרמוז אל יעקב, המוליד את יוסף ברחל, והוא עץ החיים, וז"ש "וע"ד חיה וחיה", הא' על שם המשפיע, חיה משפעת חיים. חיה מקבלת החיים מן הת"ת (אור יקר).

⁴⁰¹ המלכות נקראת י' זעירא, מקבלת מן ו' שהוא ז"א (מ"מ).

⁴⁰² ופי' יחיה, היינו בחי' השפעת החיים. "יחיה" בחי' קבלתם מהת"ת, ובכלל קבלתם הוא השפעתם (אור יקר).

⁴⁰³ ירצה "שמים" ת"ת. אמנם דעת אינו הת"ת ממש, אלא "רזא דשמים" דהיינו סוד הת"ת, בהיותו ו"ק נעלמות בבינה, ומבינה למעלה הרבה מציאויות יש לו, ודרך כלל הם ו"ק הנעלמות מבינה ולמעלה, ורצה באומרו יחיה דעת (אור יקר). פי' לפי שנשמת הו"ק דז"א הוא הדעת כנודע, לכך ז"א נקרא דעת (מ"מ).

⁴⁰⁴ שאמר "השמים מספרים" הם ו' סטרינן, והכרח לזה שהוא דעת, ודעת היינו כללות ו"ק כדפי', כן המלכות עז"ה לילה ללילה (אור יקר).

⁴⁰⁵ פי' הם ו"ק דבריאה כמש"ל (מ"מ).

⁴⁰⁶ היינו שישפיע שפע לתולדות מבחי' ו"ק, כמו שהוא מקבלת ממנו מו' קצוותיו, ולזה פעמים משפיע בהם מחסד, פעמים מגבורה, וכן מכל הששה (אור יקר).

⁴⁰⁷ פי' אמר דהכא אינו בז"א ומלכות שנק' אומר ודברים (מ"מ).

⁴⁰⁸ כתב הזהר בפ' בראשית דאז"א נקרא קלא דלא אשתמע, וזו"ן נק' קלא דמשתמע (מ"מ).

⁴⁰⁹ פי' שהחכמים שבכל דור ודור מספרים ועוסקים בדרושי או"א, וברא בוכרא (מ"מ).

<p>דרגין גניזין אף על גב דלא אתידעו</p>	<p>גנוזות אף על גב שלא נודעו.</p>
<p>אבל במה אשתמודען בגין דלשמש שם אהל בהם בגין שמשא קדישא דאיהו משכנא מאינן דרגין עלאין קדישין⁴¹⁰ ואיהו נהורא דנטיל כל נהורין גניזין וההוא משיכו דלהון ובגיניה אתחוי מהימנותא בכל עלמא</p>	<p>אבל במה הם נודעים משום שלשמש שם אהל בהם משום השמש הקדושה שהיא משכן מאותן דרגות עליונות קדושות והוא אור שנוטל כל האורות הגנוזים ואותה משיכה שלהם ובגללו נראית האמונה בכל העולם.</p>
<p>מאן דנטיל לשמשא כמאן דנטיל לכלהו דרגין בגין דשמשא איהו אהל דאתכליל בהון ונטיל כלא ואיהו נהיר לכל אינן גווני נהורין לתתא ועל דא והוא כחתן⁴¹¹ יוצא מחפתו בנהירו ונציעו דכל נהורין גניזין דכלהו בתיאובתא ברעותא שלים יהבי ליה רעותיהו ונהירו דלהון כמה דלחתן אית רעו ותיאובתא דכלה (נ"א דכלהו) למיהב לה נבזבז ומתנן ועל דא והוא כחתן יוצא מחפתו</p>	<p>מי שנוטל את השמש כמי שנוטל את כל הדרגות משום שהשמש הוא אהל שנכלל בהם ונוטל הכל והוא מאיר לכל אותם הצבעים של האורות שלמטה ולכן והוא כחתן יצא מחפתו באור והתנוצצות של כל האורות הגנוזים שכלם בתשוקה ברצון שלם נותנים לו רצונם ואורם כמו שלחתן יש רצון ותשוקה של הכלה (של כלם) לתת לה אוצרות ומתנות ולכן והוא כחתן יצא מחפתו.</p>
<p>מאן חפתו דא עדן⁴¹² ורוא דא (שם ב י) ונהר יוצא מעדן⁴¹³ עדן דא איהו חופה דחפאי על כלא ישיש כגבור ישיש מסטרא דאור קדמאה⁴¹⁴ דלא אשתכח ביה דינא כלל כגבור מסטרא דגבורה ואף על גב דגבורה איהו דינא שלים כגבור כתיב (&) ולא גבור בגין דאמתיק דינא בחסד⁴¹⁵ ונטיל כלא כחדא בתיאובתא ורעותא שלים וכל דא לרוין ארה⁴¹⁶ כמה דאת אמר (ישעיהו מג טז) הנותן בים דרך⁴¹⁷ לאשקאה ולאשלמא נהירו דסיהרא בכל סטרין ולמפתח בה ארה לאנהרא לתתא</p>	<p>מי זו חפתו זה עדן וסוד זה ונהר יצא מעדן עדן זוהי חפה שמכסה על הכל ישיש כגבור ישיש מצד של אור ראשון שלא נמצא בו דין כלל כגבור מצד הגבורה ואף על פי שגבורה היא דין שלם כתוב כגבור ולא גבור משום שממתיק דין בחסד ונוטל הכל כאחד בתשוקה ורצון שלם וכל זה לרוין ארה כמו שנאמר הנותן בים דרך להשקות ולהשלים את אור הלבנה בכל הצדדים ולפתח בה דרך להאיר למטה.</p>
<p>מקצה השמים מוצאו מסיפי אלין שמים עלאין⁴¹⁸ דקאמרן איהו אפיק בגין דבסיומא דגופא איהו אפיק ובההוא אתר אשתמודע בין דכר לנוקבא ודא הוא דכתיב (דברים ד לב) ולמקצה השמים ועד קצה השמים קצה השמים דא עלמא עלאה⁴¹⁹ ולמקצה השמים דא מלכא</p>	<p>מקצה השמים מוצאו מסוף אלו השמים העליונים שאמרנו הוא מוציא משום שבסיום הגוף הוא מוציא ובאותו מקום נכר בין הזכר לנקבה וזהו שכתוב ולמקצה השמים ועד קצה השמים קצה השמים זה העולם העליון ולמקצה</p>

⁴¹⁰ פי' שהז"א הוא האהל שנכנסים בו נה"י דא"א, והז"א הוא אהל המקבלם, ושיעור הכתוב "לשמש" שהוא ז"א, "שם" אותו המאציל העליון "אהל" שנכלל בהם ומתלבשים בו (מ"מ).

⁴¹¹ ז"א (מ"מ).

⁴¹² פי' בינה (מ"מ).

⁴¹³ פי' ונהר, שהוא ז"א, יוצא מעדן שהיא בינה, להשקות את הגן, שהיא מלכות (מ"מ).

⁴¹⁴ ב' פעמים אל בכללותה עשרה הם ישיש (רח"ו).

⁴¹⁵ פי' שהגבורות נמתקו על ידי החסדים (מ"מ).

⁴¹⁶ פי' יסוד דנוק' נק' אורח (מ"מ).

⁴¹⁷ פי' יסוד דנוק' נקרא דרך (מ"מ).

⁴¹⁸ פי' יסוד דז"א מסוף ת"ת דז"א יצא, וז"ש ובההוא אתר אשתמודע בין דכר לנוק' (מ"מ).

⁴¹⁹ פי' שמים הוא ז"א, וקצה העליון בינה, וקצה התחתון הוא יסוד דז"א. והכתוב מתחיל ממטה למעלה, ולמקצה השמים, שהוא יסוד דז"א, עד קצה השמים, שהוא יסוד דאימא (מ"מ).

<p>דשלמא דיליה⁴²⁰ כמה דהאי נטיל כל נהורין⁴²¹ וכלהו ביה אוף הכי האי נטיל כל נהורין⁴²² וכלהו ביה ואיהו נפיק מקצה השמים</p>	<p>השמים זה (המלך ש) השלום שלו כמו שזה נוטל את כל האורות וכולם בו אף זה כך נוטל כל האורות והוא יוצא מקצה השמים.</p>
<p>ותקופתו דסחרא בכל אינון סטרין (נ"א ספירין)⁴²³ קדישין דאתחזון⁴²³</p>	<p>ותקופתו שסובב (שהלבנה) בכל אותם הצדדים (הספירות) הקדושים שראויים</p>
<p>קלז/ב</p>	
<p>לאתנהרא ולאתשקאה ולנצצא מניה ואין נסתר לית מאן דאתחפיא מההוא נהירין⁴²⁴ דהא לכלהו אנהיר בכללא דהא⁴²⁵ לכל חד וחד כמה דאתחזי ליה⁴²⁶</p>	<p>להאיר ולהיות משקים ולהתנוצץ ממנו ואין נסתר אין מי שמכסה מאותו האור שהרי לכלם הוא מאיר בכלל אחד לכל אחד ואחד כראוי לו.</p>
<p>וכד כלהו⁴²⁷ אשתלימו ואתנהירו מגו שמשא⁴²⁸ כדין סיהרא מתעטרא בנונא דאימא עלאה⁴²⁹ שלימא בחמשין תרעין ודא איהו דכתיב (&) תורת יהוה⁴³⁰ תמימה⁴³¹ דהא כדין איהי (שלימא) תמימה מכל סטריין⁴³² ברזא דחמש דרגין בנונא דאימא⁴³³ עלאה⁴³³ דאינון חמש רזא דחמשיין⁴³⁴</p>	<p>וכשכלם נשלמים ומאירים מתוך השמש אז הלבנה מתעטרת כמו האם העליונה שלימה בחמשים שערים וזהו שכתוב תורת ה' תמימה שהרי אז היא (שלמה) תמימה מכל הצדדים בסוד של חמש דרגות כמו האם העליונה שהם חמש סוד של חמשים.</p>
<p>ובנייני כך איהי אתיא בחמש חמש תיבין בנין לאשלמא לרזא דחמשין תורת יהוה⁴³⁵ תמימה⁴³⁵ משיבת נפש הא חמש עדות יהוה⁴³⁶ נאמנה⁴³⁶ מחכימת פתי הא חמש פקודי יהוה⁴³⁷ ישרים⁴³⁷ משמחי לב הא חמש מצות יהוה⁴³⁸ ברה⁴³⁸ מאירת</p>	<p>ולכן היא באה בחמש חמש תבות כדי להשלים לסוד של חמשים תורת ה' תמימה משיבת נפש הרי חמש עדות ה' נאמנה מחכימת פתי הרי חמש פקודי ה' ישרים משמחי לב הרי חמש מצות ה'</p>

⁴²⁰ יסוד דז"א, ומביא ראה מפסוק זה, שמה שאמר מקצה השמים מוצאו, דא יסוד דז"א (מ"מ).

⁴²¹ פי' יסוד דאימא (מ"מ).

⁴²² פי' יסוד דז"א (מ"מ).

⁴²³ פי' הארת היסוד דז"א היא מקפת וסובבת על כל הקצוות של מלכות, ליתן להם הארה (מ"מ).

⁴²⁴ וא"ת מה בא ללמדנו, הרי כתוב "ותקופתו על קצותם", שכל הקצוות יונקים ומאירים, לזה אמר ענין חדש, הודיענו שאין הקף זה להשפיע לכל א' לעצמו ח"ו, שאין ראוי שתהיה בחי' א' מאירה ובחי' א' אינה מאירה (אור יקר). ופי' הכתוב "ואין נסתר" מספירות המלכות, שלא לקבל הארה מיסוד דז"א, אלא כולם מקבלים ממנו (מ"מ).

⁴²⁵ א"כ יאמר עתה הכתוב ב' ענינים: הא', "ואין נסתר", דלכולהו אנהיר בכללא דהא, ושמא תאמר שיהיה ההשפעה שוה לכולם יחד, כיון שמשפיעם דרך כלל ש"אין נסתר", שאין ראוי שתהיה חסד מאירה וגבורה נסתרת וכיוצא, לזה אמר "ותקופתו על קצותם" (אור יקר).

⁴²⁶ בענין שחסד וגבורה יונקות בבת א', וכל א' כפי הנאות לה, וכן שאר מדות (אור יקר).

⁴²⁷ ו"ק שבמלכות (אור יקר).

⁴²⁸ שהם מאירים מת"ת, המלכות דרך כלל מתעטרא ומסתעפת (אור יקר).

⁴²⁹ שתהיה מאירה בחמשים שערי בינה (אור יקר).

⁴³⁰ ה' שהיא מלכות, תורה לת"ת (אור יקר).

⁴³¹ יוצה שלימה, והיינו שלימות מכל וכל, בזה הוא שהיא כוללת ו"ק, וכל קצה וקצה כלול מחמש, והחמש הם חמשים, דהיינו סוד יה"ו, ו' ו"ק, ה' כלול מחמש, י' כל א' וא' מהחמש כלול מ', בענין שהם ו' פעמים חמשים שערי בינה, כפי בחינתם בו"ק (אור יקר).

⁴³² דהיינו ו' ברזא דחמש, דהיינו ה' בכל א' וא' מהששה (אור יקר).

⁴³³ דאינון חמש: חסד נצח גבורה הוד ת"ת, כל א' כלול מעשר (אור יקר).

⁴³⁴ והם ו' פסוקים, ו' קצוות שבה, ובכל א' חמש תיבות וכל א' כלול מעשר ובלי ספק (אור יקר).

⁴³⁵ מצד החסד אברהם והיה תמים (אור יקר).

⁴³⁶ מצד הגבורה, ושם צריך נאמנות, שלא יטעוהו הקלי' (אור יקר).

⁴³⁷ מצד הת"ת, יש"ר א"ל (אור יקר).

⁴³⁸ מצד הנצח שבימין (אור יקר).

עמוד | 61

<p>עינים הא חמש יראת יהו"ה טהורה⁴³⁹ עומדת לעד הא חמש משפטי יהו"ה אמת⁴⁴⁰ צדקן יחדיו הא חמש ובלהו אתיין בחמש חמש לאתכללא כגוונא דאימא עלאה</p>	<p>ברה מאירת עיניים הרי חמש יראת ה' טהורה עומדת לעד הרי חמש משפטי ה' אמת צדקו יחדו הרי חמש וכולם באים בחמש חמש להכלל כמו האם העליונה.</p>
<p>ועל דא יהו"ה יהו"ה שית זמנין לקבל שית סמרין עלאי⁴⁴¹ דאינון רוא דשמא עלאה⁴⁴² (נ"א דשמיא עלאי⁴⁴³) ועל דא סיהרא אתמליא ואשתלים בסדורא עלאה⁴⁴³ כדקא יאות ודא איהו ביומא דשבתא דכלא אשתלים כדקא יאות⁴⁴⁴ ברוא דשבתא עלאי⁴⁴⁵ ותתא⁴⁴⁶ ועל דא ביומא דא אתוסף נהירו בכלא⁴⁴⁷ כדקאמרן שמים⁴⁴⁸ נטלי ממקורא דחיי⁴⁴⁹ בקדמיתא ואינון מנהרי ומתקני לכבוד עלאה מרוא דספר עלאה אבא דכלא ומרוא דספר אימא עלאה ואיהו מרוא דספור⁴⁵⁰ ובגין כך מספרים כדקאמרן ברוא דתלת שמהן אלין⁴⁵¹ דשלטין ביומא דשבתא על כל שאר יומין</p>	<p>ולכן יהו"ה יהו"ה שש פעמים כנגש ששת הצדדים העליונים שהם סוד השם העליון (השמים העליונים) ועל זה הלבנה מתמלאת ונשלמת בסדור עליון כראוי וזהו ביום השבת שהכל נשלם כראוי בסוד השבת מעלה ומטה ולכן ביום הזה נוסף אור בכל כמו שאמרנו השמים נוטלים ממקור החיים בראשונה והם מאירים ומתקנים את הכבוד העליון מסוד הספר העליון האב של הכל ומסוד הספר האם העליונה והוא מסוד הספור ולכן מספרים כמו שאמרנו בסוד שלשת השמות הללו ששולטים ביום השבת על כל שאר הימים.</p>
<p>ובגניי כך תושבחתא דא קאמר דוד ברוח קודשא על נהירו ונציצו ושולטנו (ס"א ושלימו) דיומא דשבתא על כל שאר יומין (ס"א ותיקונא דיליה דאתתקן ביומא דא מכל שאר יומין) בגין רוא דשמא עלאה⁴⁵² דקא נהיר בנהירו ונציץ בנציצו ואשתלים בשלימו עליא ותתא וכדין תורת יהו"ה תמימה שבת דמעלי שבתא (ס"א רוא דשמור כבוד לילה דהא היא תורת יהו"ה תמימה תורה שבעל פה משה קבל תורה מסיני והא אתעררו על תורה שבעל פה דאלו תורה שבכתב</p>	<p>ולכן התשבחת הזו אמר דוד ברוח הקודש על האור והתנוצצות ושלטון (ושלמות) של יום השבת על כל שאר הימים (ותקונה שנתקנת ביום זה מכל שאר הימים) בשביל סוד השם העליון שמאיר באור ונוצץ בהתנוצצות ונשתלם בשלמות מעלה ומטה ואז תורת ה' תמימה שבת של ערב שבת (סוד של שמור כבוד לילה שהיא תורת ה' תמימה תורה שבעל פה משה קבל תורה מסיני והרי התעוררו על התורה שבעל פה</p>

⁴³⁹ מצד הוד בשמאל ששם יראה (אור יק).

⁴⁴⁰ מצד היסוד חותם אמת (אור יקר).

⁴⁴¹ שהם ו"ק במקומן, ומשם נמשכות אליה השלימות (אור יקר). פי' ו"ק דימא (מ"מ).

⁴⁴² בת"ת שם יהו"ה דהיינו סוד יהו"ה כדפי' לעיל (אור יקר).

⁴⁴³ היינו סוד אפריון שפי' לעיל דעבדין ביה שמושא, והנה בימי החול יש בה סוד ו"ק שהם ו' סדרין, אמנם שלימותם הוא ביום שבת, שכל סדרי השמושים מששה ימים היו תלויים בלתי נשלמים עד שבא שבת מנוחה, שאז כולם יחד האירו בה מאור עליון (אור יקר).

⁴⁴⁴ ברוא דשבתא עלאה שהיא בינה, ותתאה שהיא מלכות, ואו' כולא אשתלים כל א' מ"ק (אור יקר).

⁴⁴⁵ דהיינו כל א' מהחמשים שערים מהבינה (אור יקר).

⁴⁴⁶ מלכות, שכולם האירו בה, והיא בהם ממש, כדפי' תורת ה' וכו' (אור יקר). פי' "עילא" ז"א, "ותתא" היא מלכות (מ"מ).

⁴⁴⁷ כדקאמרן, אפשר דאהדר לכל המדרגות הנזכרות במזמור, ואפשר דאהדר לענין הנשמות ומעלתן ומנוחת עליונים ותחתונים, ואמר "וע"ד", מפני סוד הייחוד הזה הנאמר במזמור, וקשר המדרגות כמבואר ממטה למעלה, מיד התחתונים מאירים אורם (אור יקר).

⁴⁴⁸ ת"ת (אור יקר).

⁴⁴⁹ בסוד הדעת, שהם עולים עד החכמה והבינה והכתר, ולכן נטלי ממקורא דחיי, ואלו עולים למעלה, לכך נטלו ממש. ואינם מאירה, ששם דקות יותר מאור למטה נעשה, ולכן מהם אל המלכות אמר "ואינון מנהרי וכו'" (אור יקר).

⁴⁵⁰ פי' שהז"א ג"כ מקבל מדעת הנק' ספור (מ"מ).

⁴⁵¹ פי' ספר וספור וספור, שהוא או"א ודעת (מ"מ).

⁴⁵² פי', ז"א שמקבל חו"ג, וז"ש "דקא נהיר בנהירו ונציץ בנציצו" (מ"מ).

<p>הא כתיב (דברים לא כה) ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה ודא ללואי אתהו להאי דאחיד בשמשא ומלכא דאתיא מיניה משה נהיר לישראל ארבעין שנין שמשא ביומוי ותורת יהו"ה דא מעלי שבתא) ברזא חדא כדקאמרן</p>	<p>שאלו תורה שבכתב הרי כתוב ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה וזה ראוי ללויים לזה שאוחז בשמש והמלך שבא ממנו משה מאיר לישראל ארבעים שנה שמש ביום ותורת ה' זה ערב שבת) בסוד אחד כמו שאמרנו.</p>
<p>ואתקיננו (ס"א אנשי כנסת הגדולה סידורא דתשבחותא) חברייא שירותא דתושבחתא מאינן תושבחתן דדוד מרזא דא השמים דאיהו נטיל ברישא ונהיר לכל שאר ולבתר ההוא נהר⁴⁵³ דנפיק מעדן ודא איהו רזא (תהלים לג א) רננו צדיקים ביהו"ה בגין דהאי נהר כניש ונטיל כלא מרזא דשמים ברזא עלאה⁴⁵⁴ ומקורא דהיי⁴⁵⁵ כלא כדקא יאות ביומא דא ושמשא אתקין לאנהרא כדקא יאות ביומא דא</p>	<p>ותקנו (אנשי כנסת הגדולה הסדור של השבח) החברים ראשית התשבחות מאותן תשבחות של דוד מסוד זה השמים שנוטל בראש ומאיר לכל השאר ואחר כך אותו נהר שיוצא מעדן וזהו סוד רננו צדיקים בה' משום שהנהר הזה כונס ונוטל הכל מסוד השמים בסוד עליון ומקור החיים הכל כראוי ביום זה והשמש מתקן להאיר כראוי ביום הזה.</p>
<p>ולבתר סיהרא דקא מתפרשת מסטרא אחרא ביומא דא בגין לאתנהרא מן שמשא ודא איהו (שם לד א) לדוד בשנות⁴⁵⁶ את טעמו וגו' ולבתר דאתפרשת מיניה הא אתחברת בשמשא ותושבחתא דא בכ"ב אתוון⁴⁵⁷ דאעיל בה שמשא בסיהרא ותושבחתא דא פרישו דסיהרא מסטרא אחרא ותושבחתא דכ"ב אתוון בנהירו דשמשא ולבתר אתחברותא וסליקו דמטרוניתא עם בעלה ודא איהו (שם צ א) תפלה למשה⁴⁵⁸ איש האלהים אתחברותא ואתדבקותא דאתתא בבעלה לפרשא ימינא ושמאלא לקבלא לה ולמהוי כחדא בחבורא חדא (למהוי חד ברזא חד וכל אלין שמים מספרים לון ומתקנין לון מכאן ולהלאה תושבחתן אחרנין דחדוה ותיאובתא שלימתא אבל הני אינון תקונא שלימתא עלאה ברזא דשמא קדישא כדקא יאות ותושבחתן אלין אתקיננו בתקונא דשבתא דאיהו סליק ואתעטר בעטרוי⁴⁵⁹ כדקא יאות וסלקין ברזא דשמא קדישא⁴⁶⁰ למהוי חד ברזא דכבוד אל⁴⁶¹ דשמים מספרים ליה וזהרין ליה כדקאמרן)</p>	<p>ואחר כך הלבנה שנפרדת מהצד האחר ביום הזה כדי להיות מאירה מן השמש וזהו לדוד בשנותו את טעמו וגו' ואחר שנפרדת ממנו הרי מתחברת בשמש ותשבחת זו בעשרים ושתיים אותיות שמכניס בה השמש בלבנה ותשבחת זו פרדת הלבנה מן הצד האחר ותשבחת של עשרים ושתיים אותיות באור השמש ואחר כך התחברות ועלית המלכה לבעלה וזוהי (שם צ) תפלה למשה איש האלהים התחברות והתדבקות אשה בבעלה לפרש ימין ושמאל לקבל אותה ולהיות כאחד בחבור אחד (להיות אחד בסוד אחד וכל אלו שמים מספרים להם ומתקנים אותם מכאן והלאה תשבחות אחרות של שמחה ותשוקה שלימה אבל אלו אותם תקון השלמות העליונה בסוד של השם הקדוש כראוי ותשבחות אלו התקיננו בתקון של שבת שהוא עולה ומתעטר בעטרותיו כראוי ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו וזהרין לו כמו</p>

⁴⁵³ פי' יסוד דז"א (מ"מ).

⁴⁵⁴ פי' אבא (מ"מ).

⁴⁵⁵ פי' בינה, שיסוד דאימא נקרא מקורא דחיי (מ"מ).

⁴⁵⁶ ושיעור הכתוב, "לדוד" שהיא מלכות, "בשנותו את טעמו לפני אבימלך", "אבימלך" פי' שנתגדלה ונעשית פנים בפנים עם ז"א הנק' אבימלך, אזי "ויגרשהו" לס"מ "וילך" (מ"מ).

⁴⁵⁷ פי' הם כ"ב אתוון שיש במזמור בשנותו את טעמו (מ"מ).

⁴⁵⁸ פי' תפלה שהיא מלכות שהתחברה עם משה (מ"מ).

⁴⁵⁹ פי' ז"א ביום השבת, נתעלה ויקבל העטרות מאבא (מ"מ).

⁴⁶⁰ פי' שנקרא ספר כמו או"א כמש"ל (מ"מ).

⁴⁶¹ פי' כדי להזדווג עם המלכות שנק' כבוד אל, כמ"ש הרב, שהמלכות ביום שבת, הפנימי שלה הוא ס"ג, גימ' כב"ד א"ל, ולכך נק' ביום השבת כבוד אל (מ"מ).

<p>ודא איהו מזמור שירו ליהו"ה שיר חדש תושבחתא דא הא אוקימנא אבל אף על גב דאתערנא ביה אתערו דחברייא דקא אתערו שפיר איהו דהנהו</p>	<p>שאמרנו). וזהו מזמור שירו לה' שיר חדש התשבחת הזו הרי בארנוה אף על גב שהתעוררנו בה התעוררות החברים שהתעוררו יפה הוא</p>
---	--

קעט/ב	
פרשת תצוה	
<p>ואתה תצוה את בני ישראל וגו' (שמות כז כ) ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך וגו' (שם כח א) אמר רבי חייא⁴⁶² מאי שנא הכא מבבל אתר דכתיב ואתה הקרב אליך ואתה תדבר אל כל חכמי לב (&) ואתה תצוה את בני ישראל ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור (שמות ל כג) אלא כלא ברזא עלאה איהו לאכללא שכינתא בהדיה⁴⁶³</p>	<p>ואתה תצוה את בני ישראל וגו' ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך וגו' אמר רבי חייא מה שונה כאן מבבל מקום שכתוב ואתה הקרב אליך ואתה תדבר אל כל חכמי לב ואתה תצוה את בני ישראל ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור אלא הכל בסוד עליון הוא לכלל השכינה עמו.</p>
<p>אמר רבי יצחק נהורא עלאה ונהורא תתאה כליל כחדא אקרי ואתה⁴⁶⁴ כמה דאת אמר (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כלם ועל דא לא כתיב והקרב את אהרן אחיך וצוית את בני ישראל ודברת אל כל חכמי לב בגין דההוא זמנא שריא שמשא בסיהרא ואשתתף כלא כחדא לשריא על אומנותא דעובדא אמר רבי אלעזר מהכא (שמות לו א) אשר נתן יהוה חכמה ותבונה בהמה⁴⁶⁵</p>	<p>אמר רבי יצחק אור עליון ואור תחתון כלולים כאחד נקראים ואתה כמו שנאמר ואתה מחיה את כולם ועל כן לא כתוב והקרב את אהרן אחיך וצוית את בני ישראל ודברת אל כל חכמי לב משום שבזמן ההוא מאירה השמש בירח ומשתתף הכל כאחד לשרות על אמנות מעשה המשכן אמר רבי אלעזר מכאן אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה.</p>

⁴⁶² רבי חייא מפרש מלת ואתה על משה עצמו והוא לרבות השכינה להכלילה עמו, וכלומר אחד נסתר ואתה תצוה. והקדים פסוק הקרב אליך, משום דפסוקי תצוה ותדבר יוכלו להתבאר לנקבה הנסתרת, ואתה יוסב לשכינה, על דרך שאמר אל בלק וכה תדבר כמבואר בפרשת בלק (כג ה), אבל הקרב הוא ציווי או מקור (נ"א ומקור), ולא יצדק לפרשו אלא על משה, ומינה שכן כל שאר הפסוקים (רמ"ז).

⁴⁶³ פי' השכינה נקר' בכל מקום את או אתה כי הנה נודע שבגין השכינה הוא מהה"ג שהם ה' אותיות מנצפ"ך גימ' פ"ר וכו"א כלולה מכולם הרי ה"פ פ"ר שהם אלף ות' הרי א"ת אלף ת' והה"ג שהם השרשים הרי את"ה (זהר הרקיע). והנה יסודו של רבי חייא במה שנודע שכל זמן המדבר היה זעיר ורחל אחור באחור והזווג היה דיעקב ודור המדבר כנזכר בכמה מקומות, וכל אותו הדור היה מהארת יסוד אבא ששם חלקו של משה רבנו ע"ה, ובת זוגו היא כנסת ישראל הפנימית הנקראת (במדבר ז א) כלת משה, ולכן נכללת עמו כאשה הנטפלת לבעלה. ולפי שאין הכוונה על רחל הגלויה אלא על אותה הנסתרת הנקראת שכינתא עילאה על כן אמר כולא ברזא עילאה (רמ"ז). הפי' שמשא רבינו ע"ה הוא בחי' זעיר ואתה היא מלכות שנקרא אתה, ולכן א"ל הקב"ה לכלול עמו השכינה (מ"מ).

⁴⁶⁴ רבי יצחק סבר, דאם כן היה לו לומר והקרב וצוית ודברת, ואז היינו מדייקים דמדלא כתיב הקרב צו ודבר אלא בחיבור הוויין, שהיתה הכוונה לכלול עמו הנטפלת לו, אך מדטרח וכתב מלת ואתה שמע מינה דלסוד אחר קא רמיז, והוא זר"ן ממש הנרמזים במלת ואתה וכנזכר בפרשת בראשית (טו ע"ב), ואתה כליל דכר ונוק', ולמאי דסבר רבי חייא דזווג זמן המדבר לא היה דזו"ן אלא דיעקב ודור המדבר כנ"ל, לזה אמר דכן האמת אבל שזה היה בזמן החול אבל בשבתות וימים טובים היה גם זווג לזו"ן, וכן כתב בדרוש תיקון המלכות, ואם כן גם אז בעת עשיית המשכן שהיתה עת רצון היה זווג לזו"ן, וז"ש בגין דההוא זמנא, פי' דמלאכת המשכן שהיא שמשא בסיהרא. ונתן טעמו לשריא על אומנותא דעובדא, שהרי המשכן רומז לכל האצילות, והיה צריך שכל המאורות העליונים ישפיעו אורם (רמ"ז). פי' רבי יצחק פליג את"ק וס"ל שמלת ואתה רומזת על זר"ן שהוא ו'אתה (מ"מ).

⁴⁶⁵ ואולם רבי אלעזר הוא כמכריע בין רבי חייא ורבי יצחק, כי במשמעות מלת ואתה מודה לרבי חייא מפני שבכך מתיישבים הפסוקים כפשוטם שמשא הוא המצוה והמדבר וכמו שהקשה אחר כך לרבי שמעון אביו, אבל בעצם הענין שהיה זווג גם לזו"ן מודה לרבי יצחק, ועל זה אמר דלעולם ואתה כרבי חייא, מיהו להודיע זווג זר"ן לא ילפינן ליה מהתם אלא מהכא (לו א) אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה, דזה מורה ודאי שנתחברו זר"ן דכתיב בהו (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, דאילו ליעקב ודור המדבר אין להם חלק עיקרי בתבונה, שהעיקר הוא אבא כידוע, דבאותו הדור אמרו רז"ל ואילו נבונים לא אשכח (רמ"ז). פי' חכמה ותבונה שהם אר"א בזו"ן שהוזה בהמה (מ"מ).

<p>רבי שמעון אמר מהכא (&) ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה אשר מלאותים מבעי ליה אלא אשר מלאותיו להווא לבא מלאותיו רוח חכמה⁴⁶⁶ כמה דאת אמר (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח יהוה רוח חכמה וגו ועל דא אצטריך אשר מלאותיו רוח חכמה דשריא שמשא בסיהרא באשלמותא דכלא ועל דא אתרשים כלא בכל אתר⁴⁶⁷ אמר רבי אלעזר אי הכי הני ואתה ואתה היאך מתיישבן בקראי</p>	<p>רבי שמעון אמר מכאן ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה אשר מלאותים צריך לומר אלא אשר מלאותיו ללב הוא מלאותיו רוח חכמה כמו שנאמר ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה וגו' ועל זה צריך אשר מלאותיו רוח חכמה ששורה השמש בירח בשלמות של הכל ועל כן נרשמו הכל בכל מקום אמר רבי אלעזר אם כן אלו ואתה ואתה איך מתיישבים בפסוקים.</p>
<p>אמר ליה כלהו מתיישבן נינהו ואתה הקרב אליך ליחדא בהדיה ולקרבא בהדיה רזא דשמא קדישא כדקא יאות ואתה תדבר אל כל חכמי לב בגין דכלהו לא אתיין למעבד עבידתא עד דרוח קודשא ממללא בגווייהו ולחש לון בלחישו וכדין עבדי עבידתא ואתה תצוה את בני ישראל רוח קדשא פקדא עלייהו⁴⁶⁸ ואנהיר עלייהו למעבד עובדא ברעותא שלים ואתה קח לך כמה דאוקימנא (דכתיב (&)) ואתה הקרב אליך והני כלהו הכא בעובדא דמשכנא דכלא אתעביד ברזא דא</p>	<p>אמר לו כולם מתיישבים הם ואתה הקרב אליך ליחד עמו ולקרב אצלו סוד השם הקדוש כמו שצריך ואתה תדבר אל כל חכמי לב לפי שכלם לא באו לעשות מעשה עד שרוח הקודש מדברת בתוכם ולוחשת להם בלחש ואז עושים עבודתם ואתה תצוה את בני ישראל רוח הקודש מצוה עליהם ומאירה עליהם לעשות מעשה ברצון שלם ואתה קח לך כמו שפרשנו (שכתוב) ואתה הקרב אליך ואלה כולם כאן במעשה של המשכן שהכל נעשה בסוד זה.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (תהלים כב כ) ואתה יהוה אל תרחק אילותי לעזרתי חושה ואתה יהוה כלא חר⁴⁶⁹ אל תרחק לאסתלקא מינן למהוי סליק נהורא עלאה מתתאה דהא כד אסתלק נהורא עלאה מתתאה כדין אתחשך כל נהורא ולא אשתכח כלל בעלמא</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר ואתה ה' אל תרחק אילותי לעזרתי חושה ואתה ה' הכל אחד אל תרחק להתרחק מאתנו להיות עולה האור העליון מלמטה שהרי כאשר מתעלה האור העליון מלמטה אזי נחשך כל האור ולא נמצא כלל בעולם.</p>
<p>ועל דא אתחרב בי מקדשא ביומוי דירמיהו ואף על גב דאתבני לבתר לא אהדר נהורא לאתריה כדקא יאות⁴⁷⁰ ועל רזא דא שמא דההוא נביאה דאתנבי על דא ירמיהו</p>	<p>ועל זה נחרב בית המקדש בימי ירמיהו ואף על גב שנבנה לבסוף לא חזר האור למקומו כמו שצריך ועל סוד זה שם הנביא ההוא שהתנבא על כך ירמיהו העלם של האור העליון שעלה למעלה ולא חזר</p>

⁴⁶⁶ פי' למלכות הנקרא לב, יש בה הארת הז"א הנקרא רוח חכמה שנה"י דאבא בתוכו וז"ש דשרא שמשא בסיהרא (מ"מ).

⁴⁶⁷ רבי שמעון גם הוא מודה בענין הזווג דז"ן, אבל לא ניחא ליה בראיית בנו, משום דאמת דנבונים לא הוו בעצם, אכן מכל מקום נקרא אותו הדור מסטרא דיובלא, כמ"ש (בראשית כא ע"ב ויתרו פג ע"ב), ומפרש באוצרות חיים שאי אפשר שלא יתערבו אורות אבא עם אורות אי' בצאתם לחוץ אלא (נ"א אבל) שעיקר ועצמיות הדור ההוא היה מצד אבא, באופן שבזו הבחינה יצדק אומרו נתן חכמה ותבונה, דהיינו מסטרא דיובלא, ולעולם דאין משם ראייה לזווג ז"ן. הלכך מייתי ליה ממלאותיו, דקאי אלב, שלעולם הוא סוד שורש רחל דנפקא מטיבורא דלבא, ומשם ראייה גמורה דנתקנה רחל במילוי הארת אבא דיסד ברתא (רמ"ז).

⁴⁶⁸ ת' תצוה כינוי לנקבה ואתה (רח"ו במ"מ). וה"ק מי שקרוי אתה היא תצוה (מ"מ).

⁴⁶⁹ ז"ן (רח"ו במ"מ). ור"ל ואתה היא מלכות ה' הוא זעיר (מ"מ).

⁴⁷⁰ עיי' שמ"ר פ"ב סי' ב (לש"ו) ז"ל: עד שלא חרב ביהמ"ק, היתה שכינה שורה בתוכו וכו' ומשחרב ביהמ"ק נסתלקה השכינה לשמים וכו' ר"א אומר לא זזה השכינה מתוך ההיכל וכו' לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי. ועיי' כללים ח"א טו ע"ג: והגם כי לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי, אך הוא רק בהסתר והעלם.

<p>אסתלקותא דנהורא עלאה דאסתלק לעילא לעילא ולא אהדר לאנהרא לבתר כדקא יאות ירמיהו אסתלק ולא אהדר לאתריה ואתחרב בי מקדשא ואתחשכו נהורין</p>	<p>להאיר לבסוף כמו שצריך ירמיהו התעלה ולא חזר למקומו ונחרב בית המקדש ונחשכו המאורות.</p>
<p>אבל ישעיהו שמא גרים לפורקנא ולא אהדרא נהורא עלאה לאתריה (ישעיהו לאנהרא ההוא נהורא עלאה ולמעבד פורקנא) ולמבני בי מקדשא וכל טבין וכל נהורין יהדרין כדבדקמיתא ועל דא שמהן דתרין נביאין אלן קיימין דא לקבל דא בגין דשמא גרים וצרופא דאתון דא בדא גרמין עובדא הן לטב הן לביש ועל רזא דא צרופא דאתון דשמהן קדישין וכן אתון בגרמייהו גרמין לאתחזאה רזין עלאין כגוונא דשמא קדישא דאתון בגרמייהו גרמין רזין עלאין קדישין לאתחזאה בהו</p>	<p>אבל ישעיהו השם גורם הישועה ולהחזיר האור העליון למקומו (ישעיהו להאיר האור העליון ולעשות ישועה) ולבנות בית המקדש וכל הטובות וכל האורות יחזרו כבראשונה ועל זה שמותם של שני הנביאים האלו עומדים זה לעמת זה בסבת השם שגורם וצרוף האותיות זו בזו גורמות מעשה הן לטוב והן לרע ועל סוד זה צרוף האותיות של השמות הקדושים וכן האותיות בעצמן גורמות להראות סודות עליונים כדוגמת השם הקדוש שהאותיות בעצמן גורמות סודות עליונים קדושים להראות בהם.</p>
<p>רזא קדמאה יו"ד נקודה קדמאה⁴⁷¹</p>	<p>סוד הראשון יו"ד נקודה ראשונה</p>
<p>קפ/א</p>	
<p>דקימא על תשע סמכין דסמכין לה⁴⁷² ואינון קיימין לארבע סטרי עלמא כמה דסיפא דמחשבה נקודה בתראה קיאי לארבע סטרי עלמא בר דהאי דכר ואיהי נוקבא</p>	<p>שעומדת על תשעה עמודים המעמידים אותה והם עומדים לארבעת צדדי העולם כמו שהסוף של המחשבה נקודה אחרונה עומדת לארבעת צדדי העולם חוץ מזה שזה זכר וזוהי נקבה.</p>
<p>והאי קיימא בלא גופא⁴⁷³ וכד קיימא בלבושא דאתלבש בהו איהי קיימא על תשע סמכין ברזא דאת ס' בלא עגולא ואף על גב דאת ס' איהי בעגולא וקיימא בעגולא אבל ברזא דאתון חקיקן גו נקודי טהירין⁴⁷⁴ לעילא אינון ברבועא⁴⁷⁵ דלתתא איהו בעגולא⁴⁷⁶</p>	<p>וזו עומדת בלי גוף וכאשר עומדת בלבושים שמתלבשת בהם היא עומדת על תשעה עמודים בסוד של האות ס בלי עגול ואף על גב שאות ס' היא בעגול ועומדת בעגול אבל בסוד של אותיות החקוקות תוך נקדות של אורות של מעלה הם ברבוע ושל</p>

⁴⁷¹ היינו חכמה דנוק' שהיא י' של הו"ה דנוק' (מ"מ). עי' במקדש מלך מ"ש בשם האריז"ל ולא ביאר המאמר בביאור מספיק, והנלע"ד כי כאן מדבר ברזא דאתון ונקודין ונקדים תחלה מש"כ הגר"א כי שורש כל האצילות הוא אורא ובוצינא, ובהם מתלבשים ב' יסודות דחו"ב דרדל"א, ולכן מאורא הוא שורש ה"ח שורש לאבא דאצילות י' דפניק מאויר, ואשתאר אור ובוצינא הוא שורש לאימא לכן בוצדק גניז גו מעוי דאימא, ולזה אמר כאן רזא קדמאה ר"ל יסוד הראשון, וידוע כי כל רזא הוא ביסוד, וכאן מדבר ביסוד חכמה דרדל"א, שהוא פרצוף הראשון שמדברים בו שלמעלה ממנו אין אנו מדברים בבחי' פרצוף כלל. והטעם כי בחי' פרצוף מורה על סידור עולם שלם והנהגה שלימה וזה לא שייך רק באצילות לבד, וגם ברדל"א אין שייך פרצוף רק לפי מה שמתלבש באצילות. ואמר עוד י' נקודה קדמאה, הוא י' דבאורא י' דנפיק מאויר ואשתאר אור, וכאן שורש לכל התורה שהם כ"ב אתון והם מתחלקים לג' חלקים ג' אותיות אמ"ש ז' כפולות וי"ב פשוטות וכו' (ברית יצחק).
⁴⁷² עי' הערה א' בסוף הספר.

⁴⁷³ היינו יוד בלתי מלוי כזה י', וכשהיא במילוי לבוש בגופא דהיינו מלואיו הוא כמו סגול כזה וד' (זהר הרקיע).

⁴⁷⁴ שהנקודות הוא מאוירא בהיר הוא בשחקים וזהו טהירין. ואותיות מבוצינא גליפין. אותיות ונקודות הן גופא ורוחא כמ"ש בז"ח שה"ש, וכל ענין רוחא הוא טהירו וגופא חקיקא בסוד גליף קליפו בטהירו כו' ולכן נקראו הרוחות ושידין טהירין שהן רוחות בלא גופות (יהל אור).

⁴⁷⁵ ובפ' תרומה כתב להיפך בסוד אפרסמון וצ"ל כאן לעילא בסוד ה"ב בחכמה בסוד ה"ג בחכמה לתתא בבניה עצמה (א"ה עי' תיקו"ז קנח ע"א בד"ה מבוועא דמיא) (יהל אור).

<p>האי ברבוע איהי קיימא בשיעורא דתשע נקודין תלת תלת לכל סטר ואינון בשיעורא דהושבנא תמניא נקודין⁴⁷⁷ ואינון תשע ואלין אינון דקיימין מרזא דבוצינא ברבועא בסמכין תשעה לאת יו"ד נקודה הדא אינון תשעה אינון תמניא⁴⁷⁸ ברזא דאת ס' ברבועא כגוונא דא⁴⁷⁹ : תלת לכל סטר ודא איהו רזא דאת יו"ד נקודה הדא ואף על גב דאיהי נקודה הדא דיוקנא דילה⁴⁸⁰ רישא לעילא וקוצא לתתא ושיעורא דילה תלת נקודין כגוונא דא • ועל דא אתפשטותא לארבע סטרין תלת תלת לכל סטר⁴⁸¹ איהי תשע ואיהי תמניא ואלין אינון סמכין דנפקין מרזא דבוצינא למהוי סמכין לאת יו"ד ואלין אקרונ רתיכא דילה ולא קיימין⁴⁸² בשמא בר ברזא דתשע נקודין דאורייתא⁴⁸³</p>	<p>מטה הוא בעגול. זה הרבוע הוא עומד בשעור של תשע נקודות שלש שלש לכל צד והם בשעור של חשבון שמנה נקודות והם תשע ואלו הם שעומדים מסוד של הנר ברבוע בתשעה עמודים לאות יו"ד נקודה אחת ואלו התשעה הם שמונה בסוד של אות ס ברבוע כמו זה : שלש שלש לכל צד וזהו סוד האות יו"ד נקודה אחת ואף אף גב שהיא נקודה אחת הצורה שלה ראש למעלה וקוץ למטה והשעור שלה שלש נקודות כדוגמא זו • ועל כן התפשטותה לארבעה צדדים שלש שלש לכל צד היא תשע והיא שמונה ואלו הם העמודים שיוצאים מסוד הנר להיות עמודים לאות יו"ד ואלו נקראים מרכבה שלה ולא עומדים בשם רק בסוד תשע נקודות של התורה.</p>
<p>וברזא דספרא דאדם⁴⁸⁴ אתפלגו אלין תשע דאינון תמניא בצרופא דאתוון דשמא קדישא⁴⁸⁵ לצרפא לון וליחדא לון בכל אינון גוונין כד נטלין אלין תמניא דאינון תשע נהרין בנהירו דאת ס' ברבועא ואפיק נהורין תמניא⁴⁸⁶ (ס"א תמניא אתחזון) אתחזון ואתוון תשעה ואתפלגן לתתא לנטלא כל משכנא</p>	<p>ובסוד של ספרו של אדם נחלקו אלו התשע שהן שמונה בצרופ האותיות של השם הקדוש כדי לצרף אותן וליחד אותן בכל אלו הצורות כאשר נוסעות אלו השמונה שהן תשע מאירות באור של אות ס סתומה ברבוע ומוציא אורות שמונה (שמונה נראים) נראים ואותיות תשע ומתחלקות למטה להנהיג את כל המשכן.</p>

⁴⁷⁶ עי' ספר הבהיר אות קיד: ומאי לישנא דשבט, דבר פשוט הוא שאינו מרובע, מ"ט, דלית אפשר מרובע בגו מרובע אחר, אלא עיגולה בגו ריבועא רהטי, ואי מרובע בגו ריבועא לא רהטי. ועי' ליקוטי הגר"א בסוף ס"י כג ע"א. ועי' יהל אור ח"א יב ע"א, ז"ל, וסוד האופנים והגלגלים הן סוד עיגולא וריבוא שהאופנים הם מרובעין כמ"ש בתיקונים והן בד' פנים, ע"כ. עי' עוד יהל אור ח"ג י"ג ע"ב וז"ל, ס' ומ' הוא בינה ותבונה, וכן הם שמים וארץ, ז"ל, שלכן בבינה רומז בן בלבד ובתבונה בן ובת, והן עגולא וריבוע, כי שמים הוא בעיגול ולכן הוא ו"ק ו' וארץ הוא בריבוע כידוע והן ו"ד. ועי' הקדו"ש סד ע"ד: ובשורש סוד מ' וס', ריבוע בגו עיגולא, שורש היושר ועגולים, אשר כל העולמות נתיסדו בסדר זה כנודע, ונעשה כאן השורש בהעלם להיות יסוד נעלם להסדר דיושר ועגולים.

⁴⁷⁷ היינו כזה וי"ה ובעת הזיווג שניתוסף בה א' הרי ט' הרי ג' לכל סטר כזה וי"ה (זהר הרקיע).

⁴⁷⁸ שהן ג' לכל צד בצורת ס' והם ח' והם ט' בצירוף נקודה האמצעית (יהל אור).

⁴⁷⁹ ה', ט' סמכין ברבוע בצורת ס סתומה, והם ג' נקודין לכל צד. והן ח' נקודין, ועם נקודה האמצעית, גוף ה', הם ט'. וז"ש הן ח' והן ט'. ואלין סמכין דנפקין מגו בוצינא, והן סמכין תחת ה'. ותמניא אחרנין מגו י', והן קיימין די', שהן ט' עם ה' ג"כ. והן שנק' א"ס. והראשונים הן רתיכין לאלו הט', ואלו הח' נצטרפו עם ט' אותיות ונכללין בכל א', והן ח"פ ט', שהן ע"ב, וגוף ה' הוא בג' נקודין, ונכלל בכל ע"ב, והוא שם ע"ב בג' אותיות כל שם, וכן הם י"ב נקודין, ג' לכל סטר, כמו שמצוייר סביב הם' בפרשת פנחס, אלא ששם מצוייר ג' פעמים ג', והן מתפשטין בר"ק הן ג"כ ע"ב (יהל אור).

⁴⁸⁰ היינו כזה ויו"ה ##, והיינו שאמר בצרופא דאתוון דשמא קדישא (זהר הרקיע).

⁴⁸¹ ששרשן הן מתלת נקודין של הי"ד (יהל אור).

⁴⁸² עי' בסתרי אותיות (ז"ח ה ע"ב) (יהל אור). הובא לשונו בסוף הספר אות ב'.

⁴⁸³ שהן מתפשטין מאלו ובהו אקרונ בשמן כמ"ש שם ובסוף המאמר דשם ט ע"ב בסופו (יהל אור).

⁴⁸⁴ עי' אריכות בברית יצחק לד ע"א.

⁴⁸⁵ יאהלוהי"ם (רח"ו).

⁴⁸⁶ והן תמניא קיימין מאת י', כמ"ש בס"א שם וכדין נהרין מגווה תמניא אחרנין וכולהו קיימין ברזא דאת י' כו' (יהל אור).

<p>ואינון צרופא דשמא קדישא ברזא⁴⁸⁷ דשבעין ותרין אתוון מחקקן דנפקי מרזא דתלת גוונין⁴⁸⁸ ימינא ושמאלא ואמצעייתא וכלא מרזא דתלת נקודין שיעורא דאת יו"ד דאיהי לארבע סטריין . ואינון תמניא נקודין ואינון תשע נקודין ואינון תריסר נקודין⁴⁸⁹ עלאין תלת תלת לכל סטר וסטר ומהכא נחתין לתתא בתריסר לשית סטריין⁴⁹⁰ וכד אתחקקן תריסר אלין בשית סטריין אינון שבעין ותרין שמהן רזא דשמא קדישא דשבעין ותרין דאינון שמא דא קדישא</p>	<p>ואלו הם צרוף של השם הקדוש בסוד של שבעים ושתיים אותיות מחקקות שיוצאות מסוד של שלש צורות ימין ושמאל ואמצע והכל מסוד של שלש נקדות (ציור למעלה) שעור של אות יו"ד שהיא לארבע צדדים והן שמונה נקדות והם תשע נקדות והם שתיים עשרה נקדות עליונות שלש שלש לכל צד וצד ומכאן יורדות למטה בשתיים עשרה לששה קצוות וכאשר נחקקות שתיים עשרה אלו בשש קצוות הם שבעים ושנים שמות סוד השם הקדוש של שבעים ושנים שהם השם הזה הקדוש.</p>
<p>וכלא איהו סליק ברעותא דסמיכו דמחשבה באינון סמכין דאת יו"ד ועל דא אתוון בצרופיהו תלת תלת בכל צרופא דיליה בגין לסלקא ברעותא דאת י' דתלת נקודין כמה דאתמר ועל דא לא אסתליק בסליקין⁴⁹¹ דצרופא אלא מעקרא ושרשא דרזא דאלין סמכין דסמכין לאת י' רזא דאת ס ברבועא תשע נקודין תמניא נקודין תריסר נקודין שבעין ותרין נקודין אשתכח דכל רזא דשמא קדישא קיימא באת י' וכלא רזא חדא וקיימא ברזא דבוצינא כמה דאתמר למעבד סמיכו לכל את ואת ואינון סמכין אינון רתיכא דלהון דכל את ואת כמה דאתמר</p>	<p>והכל הוא עולה ברצון שסמך המחשבה באלו שסומכים את האות יו"ד ועל זה האותיות בצרופיהן שלש שלש בכל צרוף שלו בשביל לעלות ברצון של האות י' של שלש נקדות כמו שאמרנו ועל זה לא עולה בעלית הצרוף אלא מעקר ושרש של סוד של אלו הסומכים שסומכים לאות י' סוד של אות ס ברבוע תשע נקדות שמונה נקדות י"ב נקדות שבעים ושתיים נקדות נמצא שכל סוד של השם הקדוש נמצא באות י' והכל סוד אחד ועומד בסוד הנר כמו שאמרנו לעשות סמך לכל אות ואות ואלו העמודים הם מרכבה שלהם של כל אות ואות כמו שאמרנו.</p>
<p>רזא תניינא את ה' דקיימא על המשה סמכין דסמכין לה דנפקין מרזא דבוצינא כד אתכניש לאסתלקא לעילא מרזא דמשחתא את דא היכלא קדישא אקרי לגו נקודה דקאמרן וכלא איהו ברזא דקאמרן דאת ס' ברבועא אבל הכא לא אתרשים בר את ה' ורתיכא דילה המשה סמכין דקאמרן</p>	<p>הסוד השני אות חמישית שעומדת על חמשה עמודים שסומכים אותה שיוצאים מסוד הנר כאשר נאסף לעלות למעלה מסוד המדה אות זו נקראת היכל הקדוש ובתוכה הנקדה שאמרנו והכל הוא בסוד שאמרנו של אות ס ברבוע אבל כאן לא נרשמת רק אות ה' והמרכבה שלה חמשה עמודים שאמרנו.</p>

⁴⁸⁷ שהן תמניא נהורין פעמים ט' אתוון ח"פ ט' הוא ע"ב. בצירופא דאתוון דשמא קדישא הוא ט' אותיות בצירוף ב' שמות אדני' אלה"ם כמ"ש בפרשת פקודי רס ע"ב ושמא דא כליל כל שמהן אאלדהניי"ם כו' מצטרפים אתוון כו' וז"ש למטה ואתוון תשעה כו' (יהל אור).

⁴⁸⁸ ר"ל מחג"ת ג"פ [נדצ"ל ג' חלקי - המסדר] ע"ב, והכל מרזא דאת י' שהוא תלת נקודין שלכן כל צירופו בתלת אתוון כל שם ושם כמ"ש למטה וע"ד אתוון בצירופיהו תלת תלת כו' כמה דאתמר (יהל אור).

⁴⁸⁹ היינו כזה יוד יוד ואו דלת הרי י"ב פשוט ומילוי עמהם. א"נ ה' גופא עמהם כזה י' יו"ד יו"ד ו"ו דלת ואלו ה"ב נחלקים לר"ק ו"פ ו"ב הרי ע"ב וז"ש וכד אתחקקן תריסר אילין בו' סטריין אינון ע"ב שמהן (זהר הרקיע).

שהן תלת לכל סטר שאינון מתחברים התלת עם התלת והם ד' פעמים תלת (יהל אור).

⁴⁹⁰ לכל ה"ק י"ב שכל א' וא' י"ב בוסמין עלאין וכמ"ש לקמן ע"ב רזא תליתאה את ו' כו' דהאי את קיימא על י"ב רתיכין (יהל אור).

⁴⁹¹ ר"ל לכן הוא בצירוף הכל תלת הכל בתלת תלת והסילוק בשם ע"ב הוא מלכות דסליקו באבהן עשר בכ"א כמ"ש בפרשת תרומה וסליקו דילה ברזא דחכמה ולכן הוא בתלת כמ"ש כאן וזהו המלכות בשלשים מעלות שיר למעלה ל' מעלות שהוא באבהן עשר בכל א' כמ"ש לקמן ובס"א וכל נקודה קיימא ברזא דעשר גוון כו' (יהל אור).

<p>דכד במש נהירו דבוצינא באת י' אתנהיר ומההוא במישותא אתעבידו אינון תשע סמכין דקאמרן ומגו נהירו דאתנהר את י' אתפשטו תלת נקודין די' תרין לעילא דאינון רישא וחד לתתא דאיהו קוצא די' כגוונא דא •• דקאמרן⁴⁹² כד אתפשטו תרין אתעבידו תלת⁴⁹³ חד אתעביד תרין⁴⁹⁴ ואתפשטו ואתעביד חד היכלא דא היכלא לבתר דאתעביד היכלא לחד נקודה⁴⁹⁵ קדמאה</p>	<p>וכאשר מכה אור הנר באות י' מאירה ומההכאה ההיא נעשו אותם תשעה עמודים שאמרנו ומתוך האור שמאיר אות י' נתפשטו השלש נקודות של י' שתיים למעלה שהן הראש ואחד למטה שהוא קוץ הי' כמו זה שאמרנו כאשר התפשטו שתיים נעשו שלש אחת נעשתה שתיים ונתפשטו ונעשה היכל אחד זה ההיכל לאחר שנעשה היכל לנקדה אחת ראשונה</p>
<p>קפ/ב</p>	
<p>אתעביד בנגיוזו טמיר⁴⁹⁶ רוא דאת דא וקיימא על המש אחרנין</p>	<p>נעשה גנוז ומסתר סוד של אות זו ועומדת על חמש אחרות.</p>
<p>ארבעה נגיוזין אינון⁴⁹⁷ בחד נקודה דקיימא לגו באמצעיתא אינון חמש ואיהי ה' כמה דה"א דלתתא קיימא על ארבע ואיהי נקודה על ארבע דקיימא בגו אמצעיתא אוף הכא נמי האי ומה⁴⁹⁸ דקיימא על ה' סמכין⁴⁹⁸ הכי הוא ודאי בגין דהאי נקודה עלאה איהי על תרין גוונין חד בלחודוי וחד בטמיר⁴⁹⁹</p>	<p>ארבע גנוזות הן בנקדה אחת שעומדת בתוך באמצע והן חמש והיא אות ה' כמו שאות ה' שלמטה עומדת על ארבע והיא נקודה על ארבע ועומדת בתוך האמצע כמו כן הוא כאן ומה שעומדת על חמשה עמודים כך הוא ודאי לפי שזו הנקדה העליונה היא על שתי בחינות אחת בעצמה ואחת בהעלם.</p>
<p>ובספרא דרזין דהנוך ה' ודאי קיימא על המש סמכין דנפקין מגו בוצינא וכדין אפיק המש קיימין אחרנין⁵⁰⁰ ואשתכח האי ה' ברזא דעשרה וכד אתפרשת קיימא ה' דא על סמכין ואינון הוו תליסר מכילן דרחמי⁵⁰¹ בחד דרגא דאתוסף עליהו</p>	<p>ובספר הסודות של חנוך אות ה' ודאי עומדת על חמשה עמודים שיוצאים מתוך הנר ואז מוציא חמשה עמודים אחרים ונמצאת אות ה' הזו בסוד העשרה וכאשר נפרדת עומדת אות ה' הזו על עמודים ואלו הן י"ג מדות הרחמים בדרגה אחת שנוספת עליהן.</p>
<p>ואלין אינון תריסר דקיימין בשית זמנין אינון ארבעין ותריין זמנין שבעין ותריין הוו אבל נחתין לתת והכא אתפרשו שבילין לכל סטר דאינון תלתין ותריין אשתאר ארבעין ותריין אודנין ימינא ושמאלא הא ארבעין ותריין אלין מ"ב אתוון עלאין דאינון אתוון רברבן⁵⁰² דאורייתא</p>	<p>ואלו הם י"ב שנמצאים בשש לפעמים הם ארבעים ושתיים לפעמים שבעים ושתיים הן אבל יורדות למטה וכאן נפרדים שבילים לכל צד והם שלשים ושנים נשאר ארבעים ושתי אזנים ימין ושמאל הרי ארבעים ושתיים אלו ארבעים ושתיים אותיות עליונות שהן אותיות גדולות של התורה.</p>
<p>בגין דאית אתוון רברבן ואית אתוון זעירין אתוון רברבין אינון לעילא אתוון זעירין לתתא</p>	<p>לפי שיש אותיות גדולות ויש אותיות קטנות אותיות גדולות הן למעלה אותיות</p>

⁴⁹² הציור הוא כך נמצא ששנים הם למעלה וא' למטה (רח"ו).

⁴⁹³ ר"ל אתפשטו ר"ד ונעשו יוד (זהר הרקיע).

⁴⁹⁴ פי' י' בלי מילוי אתעביד תרין ר"ד (זהר הרקיע).

⁴⁹⁵ ר"ל ה' נעשה היכל לי' ונעשה י"ה (זהר הרקיע).

⁴⁹⁶ פי' שאינה נראית ה"ה (זהר הרקיע).

⁴⁹⁷ הם י' בלי מילוי ויוד במילוי כזה י' יו"ד הרי הם ד' (זהר הרקיע).

⁴⁹⁸ הם חג"ת נ"ה והם ה' אותיות הפשוט ומילוי המילוי כזה ה', ה"ה ה"ה (זהר הרקיע).

⁴⁹⁹ ר"ל ה"ה ברזא דעשרה (זהר הרקיע).

⁵⁰⁰ היינו ה' אחרונה שבמל' ה' ה"ה ה"ה (זהר הרקיע).

⁵⁰¹ היינו ו"ו דשם ב"ן בתוספות הא' שמתמלאת וז"ש בחד דרגא דאיתוסף וכו' (זהר הרקיע).

⁵⁰² עי' לעיל קלב ע"א והערה שלנו שם.

<p>וכלא לתתא כנוונא דלעילא בנין דאית שמהן קדישין עלאין דקיימין ברעו דרוחא ולבא בלא מלולא כלל⁵⁰³</p>	<p>קטנות למטה והכל למטה כדוגמת למעלה לפי שיש שמות קדושים עליונים שקימים ברצון הרוח והלב ובלי דיבור כלל.</p>
<p>ואית שמהן קדישין תתאין דקיימין במלה ובמשיכו דמחשבה ורעו עלייהו⁵⁰⁴ ואית שמהן אחרנין לתתא⁵⁰⁵ דאינון מההוא סטרא אחרא⁵⁰⁶ דאיהו מסטרא דמסאבא ואלין לא קיימין⁵⁰⁷ אלא ברעו דעובדא לתתא לסלקא רעו דההוא עובדא דלתתא לגביה בנין דאיהו סטרא אחרא לאו איהו אלא בעובדין דהאי עלמא לאסתאבא בהון כנוונא דבלעם ואינון בני קדם וכל אינון דמתעסקי בההוא סטרא אחרא</p>	<p>ויש שמות קדושים תחתונים שעומדים בדבור ובהמשכת המחשבה והרצון עליהם ויש שמות אחרים למטה שהם מהצד ההוא האחר שהוא מהצד הטמא ואלה לא קיימים אלא ברצון של מעשה למטה להעלות רצון של המעשה ההוא שלמטה אליו לפי שהצד ההוא האחר אינו אלא במעשים של זה העולם להטמא בהם כמו בלעם ואותם בני קדם וכל אותם שמתעסקים באותו הצד האחר.</p>
<p>ואלין לא קיימי באתוון רשימין מן כ"ב דאורייתא בר תריין ואלין ה' וק⁵⁰⁸ וסמכי לון</p>	<p>ואלה לא עומדים באותיות רשומות מן שתים ועשרים של התורה חוץ משתים והן</p>

⁵⁰³ הם שמות התלויים דווקא במחשבה, כנודע אצלנו מכמה ייחודים שמסר הרב זלה"ה, שאין להזכירם בפה כלל, ולאפוקי אותם המתחכמים ומחברים לשונות של תפילה בייחודי הוויין והיודין וכיוצא (רמ"ז).

⁵⁰⁴ אלו בסוד היצירה דתמן רוח ממללא, אבל צריך לחבר אליהם משיכו דמחשבה, שאין הרוח נפרד מהנשמה. ואמנם גם יש שמות שהם בעובדא, דהיינו הנכתבים בקמיעין, אך אין כוונתו אלא בשמות הצריכים לשלמות האדם שהם של כוונות התפילות והדיבור בתורה (רמ"ז).

⁵⁰⁵ אלו הם בקליפת נגה שמשם באו אומות העולם (רמ"ז).

⁵⁰⁶ הוא נוגה שהוא המנגד לקדושה, אבל ידוע שיש בנוגה ערבוב טוב ורע, דהיינו שהצד הפנימי מצד הקדושה הוא טוב ושל צד החיצון הוא רע, ועליו אמר דאיהו מסטרא דמסאבא, שהוא מצד הג' קליפות הטמאות (רמ"ז).

⁵⁰⁷ בין בקדושה ובין בסט"א אית ימינא ושמאלא, דר"נ. והן בג' עולמות בי"ע למעלה שניהם טובים, ובעשיה מדור הקל' שניהם רעים, כי ימינא הוא חנף ומרע שמראה טוב לבני אדם ושמאלא בעל מחלוקת (תהלים קמ"ב) איש לשון בל כו' [יכון בארץ איש חמס רע יצודנו למדחפת], והן אותיות ח"ק ומספרם גיהנם והן דר"נ דגיהנם. וביצירה עץ הדעת ט"ר מטה ונחש ושם ב' אתוון ט"ר, אבל בבריאה כולו טוב והוא בנשמתא כי אין בה חטא לעולם, כי היא מסתלקת קודם החטא, ושם ב' אתוון י"ש א"ר ומנח"ה. וח"ק הוא סיומא דיצח"ק סוספיתא כו' [דדהבא – זהר ח"א רכח ע"א], מ"מ ח' הוא שכינו של ט', כי שניהם בימינא וז"ס ח"ט (שמחשיך הקדושה אצלה בצדיקים) [שממשיך הקדושה אצלה בצירוף], כי טוב העץ להשכיל כו', וכן ר"ש שכינו של ק"ף, אבל הן ק"ר, אין בהם הולדה, כי שניהם רע. לכן צריכין לשי"ן דלעילא, כל שקר שאין אמת בתחילתו כו', והן שקרא דמרגלים ומחלוקת בשמאלא, כי אף שאין אחיזה שם, מ"מ למטה יש להם קצת אחיזה בשמאלא שהוא השי"ן, ואינו יכול להפוך אותה לרע, רק שממנה נבנית השקרא שלהן אח"כ. ולכן הזהיר ה' ית' על עץ הדעת ט"ר. ואלו המתין עד שבת, היה מתברר הטוב, שאז בפרוץ רשעים כו' להשמידים כו', והנה קרח לקח כל הג' אותיות, ומשה רבינו ע"ה לקח ה', ותרא אותו כי טוב. ולכן לא אתיישב בהדיה ורצה הטוב להמתיק הרע, כמו שניתן באדם ט"ר יצר טוב ויצר הרע להמתיקו וילך משה אל כו'. אבל לא היה יכול מפני ח"ק עד שפערה שאול פיה לבלי ח"ק, וירד שאול למקומו ונתברר הטוב. וכן התורה כי לחק טוב כו' משה אמת כו'. וכ"ה באדם בסוד מלך ג' דרגין אמ"ש, שהן נגד ג' עולמות למטה תחת היותרת הכבוד והטחול דר"נ רעים, שניהם כעס ושחוק הכסיל, ובלב ב' בתי לבא ט"ר ב' יצרין, ובמוחא ב' מוחין שניהם טובים וכ"ה בנר"ג, נפש כי תחטא כי תאוה נפשך, ורוח ב' דרגין מי יודע כו' ונשמת חיים. וחיבורן באלב"ם ח"ק ט"ר י"ש וט"ר הוא חיים ומות, וכמ"ש את החיים ואת הטוב כו', ולכן ביום אכלך כו' וט' אתרא דחיים לוז, והוא בסט' דרוח וח"ק הוא בגיהנם, שניהם רעים תלגא ואשא ששה חדשים כו', כנגד ימות החמה והגשמים, כל א' בדרגיה, והוא בסטרא דנפש והנשמה עולה למעלה להנחיל אוהבי י"ש (יהל אור).

⁵⁰⁸ קשה כי כפי זה יש טעות בספרי תהלים שלנו בפ' רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם וצ"ל את שועתם בלא ו' כפי דברי הזהר ופסוק של חנון ורחום ה' אך אפים וגדול חסד הרי כתוב ורחום בו' וגדול בו' ואולי ע"ד הנז' בפ' פנחס ברע"מ דף רנד ע"א על פי' ויהי ביום כלות משה כלת כתיב ושם עצמו הקשו שהרי כלות כתיב בו' ותירצו דהכי כתיב חסר בתורה לעמלה בשמים ולא בתורה שנתנה לנו דנעו מעלותיה ואולי גם זה שאמר בקרא דרצון יראיו יעשה דלא כתיב ו' הוי בהתלים שלמעלה במשים אמר שמואל ק"ל בדברי מורי ז"ל פ' של חנון ורחום מאן דכר שמיה וצ"ע (רח"ו). וע"ד (תהילים קמה) בתהלה לדוד בכולהו כתיב ו' בכל את ואת בר מאילין תרין דלא כתיב ו' וכו' וק' שהרי בפ' (תהילים קמה יט) רצון

<p>בסמיכו אתוון דשקר אבל אלין אינון אשתמודעאן לגבייהו יתיר ועל דא בתהלה לדוד בכלהו כתיב ו' בכל את ואת בר מאלין תרין דלא כתיב ו' דהא ו' שמא דקודשא בריך הוא איהו</p>	<p>אות ח' ואות ק' וסומכים להם בסמיכות אותיות של שקר אבל אלו הן נודעות אצלן יותר ועל זה בתהלה לדוד בכלם כתוב אות ו' בכל אות ואות חוץ מאלו השתים שלא כתובה אות ו' שהרי אות ו' היא שמו של הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>ובגין כך אינון ארבעין ותרין אתוון דעלמא דא אתברי בהו אשתכח האי ה' עלאה לסלקא לתשעין ותרין תשעין הוו בר תרין אודנין ימינא ושמאלא ורוא דא (ס"א וסימנד) (בראשית יז יז) ואם שרה הבת תשעים שנה תלד אבל איהו בחשבנא תשעין ותרין וכד אתוסף דרגא דרוא דברית איהו רקיעא תמינאה וקיימא לתמינא יומין הא מאה ואלין ודאי מאה ברכאן בכל יומא דאצטריכא כנסת ישראל לאתעטרא בהו וכלא ברוא דה'</p>	<p>ובשביל זה אלו הארבעים ושתים אותיות שהעולם הזה נברא בהן נמצא שאות ה' העליונה הזאת להעלות לתשעים ושתים תשעים הם חוץ משתי אזנים ימין ושמאל וסוד זה (וסימנד) ואם שרה הבת תשעים שנה תלד אבל הוא בחשבון תשעים ושתים וכאשר נוספת דרגה של סוד הברית שהוא רקיע שמיני ועומד לשמונה ימים הרי מאה ואלה ודאי מאה ברכות בכל יום שצריכה כנסת ישראל להתקשט בהן והכל בסוד אות ה'.</p>
<p>האי ה' איהי דיוקנא דילה בתרין נונין⁵⁰⁹ רוא דמאה ואינון חמש סמכין רתיכין דנפקי מנו בוצינא ואינון חמש אחרנין דנפקין מינה ועל דא דיוקנאה כגונא דא ון- תרין נונין ונקודה דקיימא באמצעיתא ועל דא ו' קיימא בינייהו תדיר כגוונא דא נו"ן בגין דהכא איהו אתריה לאתעטרא ואף על גב דרוזין אחרנין אינון ברוא דה' אבל דא איהו ברזין דספרא דחננד⁵¹⁰ והכי הוא ודאי</p>	<p>אות ה' זו היא ציור שלה בשתי אותיות נ' סוד של מאה והם חמשה עמודים ומרכבות היוצאים מתוך הנר והם חמשה אחרים שיוצאים ממנה ועל זה ציורה כמו זה ון שתי נונין ונקדה שעומדת באמצע ועל זה אות ו' עומדת ביניהן תמיד כמו זה ון לפי שכאן הוא מקומה להתקשט ואף על גב שסודות אחרים הם בסוד אות ה' אבל זה הוא בסודות ספרו של חנוך וכך הוא באמת.</p>
<p>וכד אתתקנא באינון חמשין בלחודייהו איהי נקודה חדא דקיימא ברוא דנ' כגוונא דא (ה) נ נו"ן וחד נקודה באמצעיתא דאיהי שלמא עלייהו וכלא רוא חדא זכאין אינון דידעי ארחוי דאורייתא למהך בארחי קשוט זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי</p>	<p>וכאשר נתקנת באלו החמשים לבדם היא נקודה אחת שעומדת בסוד האות נ' כמו זה נ' נו"ן ונקדה אחת באמצע שהיא שולטת עליהם והכל בסוד אחד אשרי הם שיודעים דרכי התורה ללכת בדרכים אמתיות אשריהם בעולם הזה ואשריהם בעולם הבא.</p>
<p>רוא תליתאה את ו' האי את דיוקנא דרוא דאדם כמה דאתמר והא אוקימנא דהאי את קיימא על י"ב רתיכין וכד מתפרשאן אינון כ"ד רתיכין דכלילין בהאי את פשיטו דיוקנא דבר נש לקבל דרועין וירכין וגופא</p>	<p>סוד שלישי אות ו' אות זו ציור של סוד אדם כמו שבארנו והרי בארנו שאות זו עומדת על י"ב מרכבות וכאשר נפרדות הן ארבע ועשרים מרכבות שכלולות באות הזו התפשטות דמות של אדם כנגד זרועות וירכים וגוף</p>
<p>קפא/א</p>	
<p>שייפין דלהון כ"ד אינון דדרועין וירכין</p>	<p>איברים שלהם ארבעה ועשרים הם של זרועות וירכים וגוף הרי למדנו אבל כולם</p>

יראינו יעשה כתיב ואת שועתם כו'. והכוונה שדברי הזהר אין בהם נפתל ועקש ח"ו ואין חולק עם גרסתינו שאין הכוונה אלא על פסוק (תהילים קמה יח) קרוב ה' לכל קוראיו שהב' אותיות ק"ר אלו הם סמוכים ומשותפים וקרובים ובפ' זה לא נזכר ו' ואין הזהר חולק על הספרים שלנו (זהר הרקיע).

⁵⁰⁹ צורתם כך [ ] (רח"ו במ"מ).
⁵¹⁰ ע"כ בברית יצחק

<p>וגופא הא אתמר אבל כלהו סתימין בגופא דגופא קיימא בכלהו כ"ד⁵¹¹ וכלהו רתיכין כלילין ביה בגופא ובגין דכלילין כלהו⁵¹² ביה⁵¹³ קיימא ו' פשיטו חד</p>	<p>סתומים בגוף והגוף עומד בכל הארבעה ועשרים וכל המרכבות כלולות בגוף זה ומשום שכלולות כולן בו עומדת ו' בהתפשטות אחת.</p>
<p>גופא חד⁵¹⁴ כליל בכ"ד רתיכין ואלין אינון רישא בשית⁵¹⁵ גופא ב"ח ואף על גב דכל רתיכין אינון (נ"א י' י' לכל סטר ונ"א יח)⁵¹⁶ י"ב⁵¹⁶ לכל סטר⁵¹⁷ בכלא קיימא גופא⁵¹⁸ אבל עשרים וארבע אינון⁵¹⁹ שית דרישא דאינון שייפין לאעלאה רישא תמני סרי חולייין דקיימא רישא⁵²⁰ וסמכא גופא עלייהו</p>	<p>גוף אחד כלול בארבע ועשרים מרכבות ואלה הן הראש בשש הגוף בשמונה עשרה ואף על גב שכל המרכבות הן (י' י') (י"ח) שתיים עשרה לכל צד בכל עומד הגוף אבל עשרים וארבע הן שש של הראש שהם איברים להעלות לראש שמונה עשרה חליות שמעמידות את הראש ועמידת הגוף עליהן.</p>
<p>וכלהו פשיטו חד ברישא וגופא ואינון שיתין כלהו כליל לון דאיהו רזא דשית ועל דא שיעורא דאת ו' רישא שיעורא בשית נקודין ממש⁵²¹ גופא בתמני סרי כגוונא דא כל אלין רזין מתפרשן לאכללא לון בגופא בגין דדרועין וירכין כלהו בגניזו ועל דא כלא אתכליל ברזא דאת ו' ודיוקנא דילה</p>	<p>וכלם הם התפשטות אחת בראש ובגוף ואלו הששים כולם כולל אותם שהוא סוד של שש ועל זה שעור של האות ו' הראש שעורו בשש נקודות ממש הגוף בשמונה עשרה כעין זה כל אלו הסודות מתפרשים לכלל אותם בגוף לפי שהזרועות והירכים כולם בהעלם ועל זה כולם נכללים בסוד האות ו' וציור שלה.</p>
<p>וכד שלימו דאת דא אתחזי כדין כל סמריין בישין אסתתמו ואתפרשן מסיהרא ולא אתחפיין בגין דאיהו מבקע כל משקופין דרקיעין ואנהיר לה ולא יכלא מקטרנא לאבאשא כלל וכד האי אסתלק כדין סליק ואסטי ומפתי ויכיל לקטרנא על כל בני עלמא</p>	<p>וכאשר שלמות של אות זו נראית אז כל הצדדים הרעים נסתמים ונפרדים מהלבנה ולא מכסים לפי שהיא בוקעת כל חלונות של הרקיעים ומאירה לה ולא יכול המקטרג להרע כלל וכאשר זה מסתלק אז עולה ומסטין ומפתה ויכול לקטרג על כל בני</p>

⁵¹¹ פי' כדמפרש הראש יש בה ב' אזניים ב' עינים וחוטם ופה, הרי ו'. והגוף יש בו י"ח חוליות השדרה, הכל כ"ד (מ"מ).

⁵¹² קשיא ליה כי בשלמא במדות אשכחן לפרושי הכי משום דת"ת בעצמו כליל יה"ה כנודע, אמנם הגוף הוא ו' לעצמה, ויריכו וזרועיו הם רמז אל הספירות חסד וגבורה ממש, ות"ת ענין לעצמו, ונ"ה לעצמם, לזה אמר שהגוף שהוא אדם בגוף עצמו מלבד מה שהוא נכלל ב"ב וכ"ד בזרועות ושוקין, כאן בעצמו גופו כ"ד, לרמוז כעין שם יה"ה שהוא בת"ת לעצמו כ"ד כדפי' (אור יקר).

⁵¹³ בת"ת (אור יקר).

⁵¹⁴ הוא בעצמו במציאות א' כליל כ"ד רתיכין (אור יקר).

⁵¹⁵ שהם ו' חלקי עצמות גדולים בגולגולת, וח"י עצמות חוליות שבשדרה (אור יקר).

⁵¹⁶ זרוע ושוק ימינית וזרוע ושוק שמאלית או ירצה שהם י"ב צלעות לכל צד (אוריקר).

⁵¹⁷ ר"ל ששם ע"ב שהוא בגוף מתחלק לד' פעמים י"ח שהם גימ' ע"ב, וז"ש ואע"ג דכל רתיכין, דהיינו שם ע"ב הנק' רתיכא, אינון י"ח לכל סטר וסטר. וא"כ איך אמרנו שאין בגוף רק י"ח. ותירץ בכולא קיימא גופא, שר"ל כל הי"ח כלולים בגוף ונק' י"ח אחר כן פי' מורינא (מ"מ).

⁵¹⁸ ובאו הרמזים והבחינות בפרטות ויש בו אלו ואלו הכל נרמז בו' (אור יקר).

⁵¹⁹ הוצרך לזה לפרש צורת אות ו' ממש בכ"ד, וזה כי הראש באדם, היינו ראש אות ו' שאין ראש אות ו' קו פשוט, שיש לו ראש משוך קצת, והיינו בראש וימשך אור כך מהראש גוף משך פשוט שהם י"ח (אור יקר).

⁵²⁰ פי' י"ח חוליות השדרה עליהם עומד הראש (מ"מ).

⁵²¹ כזה ☸ הם כללות נקודות אלו בראש ו' או אפשר כזה ☸ ואחר כך ימשכו י"ח בגוף אות ו' כזה ☸ שהם ח"י, וכל צורתה כ"ד וזהו שמארן רישא בשית נקודין ממש גופא בח"י, היינו ראש גוף אות ו' כזה ☸

☸ , והיינו ת"ת כולל ו' קצוות בראש הכל, ולמטה מהם מסתעפים ח"י שהם לחסד גבורה ומלכות, אמנם ו' שבת"ת הם ראש לכל ו' שבעולם, וכמו שהם כ"ד בוגף עצמו כך הוא מתפשט בדרועין וירכין בו' לכל א' הם כ"ד (אור יקר).

<p>בגין דאיהו מלך זקן וכסיל והא אוקימנא</p>	<p>העולם לפי שהוא מלך זקן וכסיל והרי בארנו.</p>
<p>ו' איהו נהורא דנהיר לסיהרא ואף על גב דנהירין סניאין אתכלילין ביה נהורא דנהיר לסיהרא איהו חד פשיטו למליא לה⁵²² ואיהו רזא דאלף⁵²³ רשימו בכל אינון רזין וכד נהיר לסיהרא ברזא דו' נהיר לה</p>	<p>אות ו' היא אור שמאיר ללבנה ואף על גב שאורות רבים נכללים בו אור שמאיר לשכינה הוא אחד פשוט למלאת אותה והוא סוד האלף רשום בכל אלו הסודות וכאשר מאיר לשכינה בסוד אות ו' מאיר לה.</p>
<p>ובספרא דאדם קדמאה בדיוקנין דאתוון ו' חד נקודה לעילא וחמש נקודין דלתתא וכן שיעורא דילה⁵²⁴ כגוונא דא⁵²⁵ ו' וכל נקודה קיימא ברזא דעשר בגין דלית לך נקודה דלא אשלים לעשר דכל נקודה אית ביה תשע סמכין רתיכין וההיא נקודה אשלים לעשר נקודה דימינא תשע סמכין רתיכין לה ואיהי עשרה וכן לשמאלא וכן לכל סטרין ועל דא כלהו נקודין אינון כל חד וחד כללא דעשר איהו ורתיכיו וכלהו כלילין בההוא פשיטו דאת ו' בגין כך כלא איהו בדיוקנא ברזא דאת ו'</p>	<p>ובספרו של אדם הראשון בציור האותיות אות ו' נקודה אחת למעלה וחמש נקודות שלמטה וכן שעור שלה כעין זה ו' וכל נקודה עומדת בסוד עשר לפי שאין לך נקודה שלא נשלמת לעשר שכל נקודה יש בה תשעה עמודים מרכבות והנקדה היא משלימה לעשר נקודה ימנית תשעה עמודים ומרכבות יש לה והיא עשרה וכן לשמאל וכן לכל הצדדים ועל זה כל נקודות אלו כל אחת ואחת כלולה מעשר היא ומרכבותיה וכולם כלולים בהתפשטות ההיא של האות ו' ועל כן הכל הוא בציור בסוד האות ו'.</p>
<p>וכד עייל שימשא בסיהרא (סיהרא) נפק מהאי ו' חד בפשיטו רזא דברית⁵²⁶ כגוונא דא ג' ודא איהו לאעלא בנוקבא וכד אתכליל כלא בהאי פשיטו דאת ו' כדין קיימא לשמשא בנוקבא ורזא דא דכתיב (&) ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך את לאתכללא דרועא בגופא⁵²⁷ ואת בניו אתו אלין כל אינון רתיכין⁵²⁸ וסמכין דיליה דרועא שמאלא לגביה דכתיב (במדבר ג מה) קח את הלוי לאשתכחא ו' דכליל כלא בחד פשיטו למהוי חד⁵²⁹</p>	<p>וכאשר נכנס השמש בלבנה (הלבנה) יוצאת מאות ו' הזו התפשטות אחת סוד הברית כעין אות ג' וזהו להיכנס בנקבה וכאשר נכלל הכל בהתפשטות זו של אות ו' אז עומד לשמש בנקבה וסוד זה שכתוב ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך את לכלל הזרועות בגוף ואת בניו אתו אלה כל אלו המרכבות ועמודים שלו זרוע שמאל אצלו שכתוב קח את הלויים שתמצא אות ו' שכוללת הכל בהתפשטות אחת להיות אחד.</p>
<p>ועל דא אתכח יחודא בהאי ימינא ושמאלא ואמצעיתא כלא איהו חד ועל דא אתעביד חד פשיטו ואקרי אחד ולא תשכח בר פשיטו חד</p>	<p>ועל זה נמצא היחוד בזה ימין ושמאל ואמצע הכל הוא כאחד ועל זה נעשית התפשטות אחת ונקרא אחד ולא תמצא</p>

⁵²² פי' הוא יסוד שמאיר למלכות (מ"מ).

⁵²³ פי' כמ"ש בפ' תרומה חמשה ואלף אלף הוא היסוד שיש בו ה"ח וה"ג העולים אלף, וז"ש וכד נהיר לסיהרא ברזא דו' נהיר לה פי' בכח הארת הת"ת שבו מאיר למלכות (מ"מ)

⁵²⁴ עי' בהגר"א בתיקו"ז מ ע"ג ד"ה ג"ט: ג' יודין דכלילין בי"ד: קוצא, וגזעא, ושבילא, והן ג' נקודין דאיהי כליל לון וכמש"ל, והוא"ו וא"ו כמ"ש, ושיעורא די"ד הוא בארכו חצי דוא"ו, וז"ש דתריין יודין כו', ור"ל אם תמתח י"ד השני ג' הנ"ל, קוצא כו', ותעמיד תחת הי"ד הא', יהיה שעורא דוא"ו, וכמ"ש בפ' תצוה (קפ"א א') ובספרא דאדם קדמאה בדיוקנא דאתוון כו' וכן שעורא דיליה כג"ד כו', וזהו וחצי האמה. ואמר כאן באורך וברוחב, י"ד וא"ו, באורך הוא מסטרא די"ד עילאה, דביה סליק לעשר. וברוחב מסטרא דאת י"ד תתאה כנ"ל. וה"ה הן שתי כתפות כנ"ל (מיהל אור).

⁵²⁵ צורתה כן הוא י' (רח"ו).

⁵²⁶ הוא היסוד (רח"ו).

⁵²⁷ פי' זרוע ימין שהוא אהרן נכלל במשה שהוא גופא (מ"מ).

⁵²⁸ פי' המרכבות שתחת החסד (מ"מ).

⁵²⁹ פי' חסד שהוא אהרן וגבורה שהם הלויים כלולים בת"ת שהוא ו', וז"ש בחד פשיטו שהוא ת"ת הנק' ו' וז"ש וע"ד אשתכח יחודא בהאי ימינא ושמאלי ואמצעיתא שהם חג"ת שנעשו א' בת"ת (מ"מ).

בלחודוי ודא הוא חד	חוץ מהתפשטות אחת בלבד וזהו אחד.
ה' בתראה ⁵³⁰ אתעביד חד גופא בהאי נקודה דאמצעייתא ואעיל בה ו' ואשתכח ו' בין ב' נקודין ⁵³¹ חד לעילא וחד לתתא וכדין אתאחיד עלמא עלאה בעלמא תתאה ⁵³² ואיהו חד ואוקימנא אתא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידוי בכח רבי אבא ואמר ווי לעלמא כד יתכניש שמשא ויתחשך עלמא	אות ה' אחרונה נעשית גוף אחד בזו הנקדה האמצעית ונכנסת בה אות ו' ונמצאת אות ו' בין שתי נקדות אחת למעלה ואחת למטה ואז מתאחד העולם העליון בעולם התחתון והוא אחד ובארונה בא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידיו בכח רבי אבא ואמר אוי לעולם כאשר יאסף השמש ויחשך העולם.
אמר רבי אלעזר ירכין לתתא ברזא דאת ו' מנא לן דאתכלילו בהאי את אמר ליה דכתיב (מלאכי ג כב) זכרו תורת משה עבדי ולא כתיב (&) נביאי ⁵³³ לאתחזאה דכלא אתכליל ברזא דו' ואת ו' אקרי חד ואיהו חד בלחודהא ופשיטו חד והא אתמר	אמר רבי אלעזר הירכים שלמטה בסוד אות ו' מנין לנו שנכללו באות זו אמר לו שכתוב זכרו תורת משה עבדי ולא כתוב נביאי להראות שהכל נכלל בסוד אות ו' ואות ו' נקראת אחד והיא אחת לבדה והתפשטות אחת והרי נתבאר.
ואתה הקרב אליך וגו' אמר רבי שמעון לא לא שמש משה (נ"א שמשא) (נ"א דאיהו שמשא) בסיהרא עד דאתכליל בכל סטרין ברזא דו' כמה דאוקימנא תא חזי מה כתיב (&) מתוך בני ישראל לכהנו לי לכהן לי לא כתיב (&) אלא לכהנו לי לשמושא דיליה לשמושא דאת דא לשמושא דיליה ודאי ⁵³⁴ לי דא את ה' לאעלא ולשמשא ו' בה' למהוי כלא חד זכאין אינון ישראל	ואתה הקרב אליך וגו' אמר רבי שמעון לא שמש משה (השמש) (שהוא שמש) בלבנה עד שנכלל בכל הצדדים בסוד אות ו' כמו שבארנו בא וראה מה כתוב מתוך בני ישראל לכהנו לי לכהן לי לא נאמר אלא לכהנו לי לשמוש שלו לשמוש של אות זו לשמוש שלו ודאי זו אות ה' להעלות ולשמש ו' בה' להיות הכל אחד אשריהם ישראל
קפא/ב	
דעאלו ונפקו וידעי ברזא דארהוי דאורייתא למהך בארה קשוט	שנכנסו ויצאו ויודעים בסוד הדרכים של התורה ללכת בדרך אמת.
מתוך בני ישראל אמאי מתוך בני ישראל אלא כלא לא אתקרי למהוי חד כדקא יאות אלא מתוך בני ישראל דהא בני ישראל קיימי לתתא לאפתחא ארחין ולאנהרא שבילין ולאדלקא בוצינין ולקרבא כלא מתתא לעילא למהוי כלא חד ובגיני כך כתיב (דברים ד ד) ואתם הדבקים ביהוה וגו'	מתוך בני ישראל למה מתוך בני ישראל אלא הכל לא נקרא להיות אחד כמו שצריך אלא מתוך בני ישראל שהרי בני ישראל קיימים למטה לפתח דרכים ולהאיר שבילים ולהדליק נרות ולקרב הכל ממטה למעלה להיות הכל אחד ומפני כך כתוב ואתם הדבקים בה' וגו'.
אמר רבי שמעון כלא איהו קריבה למאן דידע ליחדא יחודא ולמפלח למאריה דהא בזמנא דאשתכח קרבנא כדקא יאות כדין אתקריב כלא דהא (נ"א דרגין כלהו כחד) ונהירו דאנפין אשתכח בעלמא כבי מקדשא ואתכפיא ואתכסיא סטרא אחרא ושליט	אמר רבי שמעון הכל הוא קרוב למי שיודע ליחד היחוד ולעבד לאדונו שהרי בזמן שנמצא קרבן כמו שצריך אז מתקרב הכל כאחד (הדרגות כולן כאחת) והארת הפנים נמצאת בעולם בבית המקדש ונכנע ונסתר הצד האחר ושולט הצד של הקדשה

⁵³⁰ פי' מלכות דנוק' שהיא בה' אחרונה דהו"ה דידה (מ"מ).

⁵³¹ פי' ו' של הו"ה הנז' היא בין נקודה שבה' ראשונה ובין נקודה שבה' אחרונה (מ"מ).

⁵³² פי' ב' הה"ן דהו"ה הנזכר שהם בינה ומלכות דידה (מ"מ).

⁵³³ פי' ומדלא כתיב נביאי ש"מ שנו"ה שהם בחינת נביאים נכללו בת"ת ואינם עולים בשם (מ"מ).

⁵³⁴ ושיעור הכתוב לכהן ו' שהוא שיעור ליר"ד שעירא שהיא המלכות וזהו לכהנו לי (מ"מ).

<p>ספרא דקדושה בנהירו וחידו וכד קרבנא לא אשתכח כדקא יאות או יהודא לא הוי כדקא יאות כדן אנפין עציבו ונהירו לא אשתכח ואתכסיא סיהרא ושלטא ספרא אהרא בעלמא (נ"א דלא אתהריב בי מקדשא אלא בגין וכו') בגין דלא אית מאן דידע ליהרא שמא קדישא כדקא יאות</p>	<p>באור ושמחה וכאשר הקרבן לא נמצא כמו שצריך או שהיחוד לא היה כמו שצריך אז הפנים עצובות ואור לא נמצא ומתכסה הלבנה ושולט הצד האחר בעולם (שלא נחרב בית המקדש אלא מפני וכו') מפני שאין מי שיודע ליחד השם הקדוש כמו שצריך.</p>
<p>אמר רבי שמעון קודשא בריך הוא לא נסי לאיוב ולא אתא עמיה בנסיונא כנסיונא דשאר צדיקיא דהא לא כתיב ביה והאלהיים נסה את איוב כמה דכתיב (&) באברהם (בראשית כב א) והאלהיים נסה את אברהם דאיהו בידיה אקריב לבריה יחידיאי לגביה ואיוב לא יהיב ליה ולא מסר ליה כלום ולא אתמר ליה אבל אתמסר בידא דמקטרגא בדינא דקודשא בריך הוא דאיהו אתער לההוא מקטרגא לגביה מה דאיהו לא בעא דהא בכל זמנא אתא ההוא מקטרגא לאתערא על בני נשא והכא קודשא בריך הוא אתער לגביה דכתיב (איוב א ח) השמת לבך על עבדי איוב אבל רזא עמיקא איהו</p>	<p>אמר רבי שמעון הקדוש ברוך הוא לא ניסה את איוב ולא בא עמו בנסיון כנסיון של שאר הצדיקים שהרי לא כתוב בו והאלהים ניסה את איוב כמו שכתוב באברהם והאלהים ניסה את אברהם שהוא בידי הקריב את בנו יחידו אליו ואיוב לא נתן לו ולא מסר לו כלום ולא נאמר לו אבל נמסר ביד המקטרג בדין של הקדוש ברוך הוא שהוא עורר את המקטרג עליו מה שהוא לא רצה שהרי בכל זמן בא המקטרג ההוא לעורר על בני אדם וכאן הקדוש ברוך הוא עורר אותו עליו שכתוב (איוב א) השמת לבך על עבדי איוב אבל סוד עמק הוא.</p>
<p>פתח ואמר (בראשית ד ג) ויהי מקץ⁵³⁵ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהויה ויהי מקץ ימים רזא איהו⁵³⁶ מקץ ימים ולא מקץ ימין דחה לקץ הימין וקרב לקץ הימים וכבר פרשנו שכתוב ואתה לך לקץ אמר הקדוש</p>	<p>פתח ואמר (בראשית ד) ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה' ויהי מקץ ימים סוד הוא מקץ ימים ולא מקץ ימין דחה לקץ הימין וקרב לקץ הימים וכבר פרשנו שכתוב ואתה לך לקץ אמר הקדוש</p>

⁵³⁵ יובן מאמר זה בהקדים מ"ש הרב זלה"ה בענין חטא קין, והוא כי קין והבל העלו מ"ן מנוקבא לדכורא, אלא שקין בהיותו נוטה לצד הרע עקר אותו הרוח שבתוך הנוקבא שהוא שם ב"ן כנודע וכיון להחזירו לשרשו אל הז"א המשפיעו בנוקבא כנודע, ובזה תהיה היא חסרה ולא ראויה לקבל מ"ד וממילא תתגבר הקליפה לקבל המשפע. וז"ש דחה לקץ ימין, ה"ס אותו הרוח דשביק בה שהוא מסוד החסד הנקרא בנימין, וגם כי שרשו ממזל נוצר חסד כידוע מכוונת קריאת שמע שעל המטה להרוג המזיקים, והיינו ממש קץ ימין, שהיא המדרגה אחרונה שאליה תגיע השורש הראשון של החסדים שהוא מזלא עילאה, ובדחיינו זו הקריב לקץ הימים, היא הקליפה (בראשית ו יג) קץ כל בשר וכנזכר בריש פרשת נח (נד ע"א). ודניאל להיותו מושרש במלכות שה"ס העשיה בסוד א"ל אדנ"י דהיינו דניאל, וכן דוד ששרשו בנוקבא, נתייראו שתגבר עליהם ח"ו כח המנגדו, והוצרך דניאל שיפרש לו ה' לקץ הימין, באופן שכל כוונת קין היתה לקרב הקליפה ולדחות הקדושה. אבל הבל תקן מעוותו בקרבנו שהקריב צמר הכבשים שהוא סוד הארת היסודות כנזכר בדברי הרב, והעלה מ"ן כהוגן שיתעוררו מ"ד וישתלם החיבור הקדוש, שאז נעשה הבירור והקדושה נוטלת הסולת והס"א מסתפק בפסולת. ולהיות שענין שניהם שוים בכוונת העלאת מ"ן לכך נאמר (בראשית ד ד) והבל הביא גם הוא, אלא שקין חטא במחשבתו לעקרם מן המלכות והבל עשה כהוגן וכתורה להעלותם לעורר מ"ד ושישאר אותו הרוח במקומו כדי שתלד ותשפיע, והבן. ועונשו אפרש המאמר בפרטות (רמ"ז).

⁵³⁶ כל רזא ביסוד, וגם קץ ימין הוא ביסוד הנוק' הקדושה, וקץ הימים הוא של הטמאה, וקין דחה את המלכות מאת פני הקדושה, הפך סגולת הקרבן שהיא להקריב את המלכות, וקין כיון לדחותה ולקרב חלילה הנכריה שהיא קץ הימים. ובזה מתיישב משה ויהי מקץ ימים, חדא דלא פירש אחר כמה ימים, ועוד דכל ימיו של הבל לא היו כי אם חמשים יום כמ"ש במדרש, ואם כן לא יצדק לומר מקץ ימים על זמן כל כך מועט (רמ"ז).

⁵³⁷ בחי' רגלים, ושם הוא סיום הקדושה, שהוא המלכות הנקרא קץ הימין, וכנגדו בקליפה אשר שם, נקרא קץ הימים (ע"ח מ"ד ומ"ן א'). נוק' דז"א (רח"ו).
⁵³⁸ נוק' דס"ם (רח"ו).

<p>אוקימנא דכתיב (דניאל יב יג) ואתה לך לקץ אמר קודשא בריך הוא לדניאל ואתה לך לקץ אמר ליה לאן קיץ⁵³⁹ לקץ הימים או לקץ הימין עד דאמר ליה לקץ הימין</p>	<p>ברוך הוא לדניאל ואתה לך לקץ אמר לו לאיזה קץ לקץ הימים או לקץ הימין עד שאמר לו לקץ הימין.</p>
<p>ועל דא דחיל דוד דכתיב (תהלים לט ה) הודיעני יהויה קצי או לקץ הימים או לקץ הימין והכא מה כתיב (&) ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין ובגיני כך לא אתקבל קרבניה דהא מסטר⁵⁴⁰ אחרא הוה כלא</p>	<p>ועל זה פחד דוד שכתוב הודיעני ה' קצי או לקץ הימים או לקץ הימין וכאן מה כתוב ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין ומפני כן לא התקבל קרבנו שהרי מהצד האחר היה הכל.</p>
<p>תא חזי מה כתיב (בראשית ד ד) והבל הביא גם הוא מאי גם הוא לאסנאה כלא דא בדא קרבנא כלא ועקרא דיליה הוה לקודשא ברוך הוא ויהיב חולקיה לסטרא אחרא כמה דאת אמר ומחלביהן וקין עקרא עבד מקץ ימים ויהב חולקא לקודשא בריך הוא ועל דא אתרחא איהו וקרבניה</p>	<p>בא וראה מה כתוב (בראשית ד) והבל הביא גם הוא מהו גם הוא לרבות הכל זה בזה הקרבן כלו והעקר שלו היה להקדוש ברוך הוא ונתן מחלקו לצד האחר כמו שנאמר ומחלביהן וקין העקר עשה מקץ ימים ונתן חלק להקדוש ברוך הוא ועל זה נדחה הוא וקרבנו.</p>
<p>באיוב⁵⁴¹ מה כתיב (איוב א ד) והלכו בניו ועשו משתה וגו' וכתיב (&) ויהי כי הקיפו ימי המשתה וכתיב (&) ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכול ולשתות עמהם דדא איהו עקרא לסטרא אחרא ולבתר אקריב עולות ועולה איהו דכר ולא נוקבא וסלקא לעילא וקרבנא לא קריב לאכללא ליה כדקא יאות</p>	<p>באיוב מה כתוב (איוב א) והלכו בניו ועשו משתה וגו' וכתוב ויהי כי הקיפו ימי המשתה וכתוב ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכול ולשתות עמהם שזהו העקר לצד האחר ואחר כך הקריב עולות ועולה הוא זכר ולא נקבה ועולה למעלה והקרבן לא הקריב לכלל אותו כמו שצריך.</p>
<p>ותא חזי אלמלא חולקא יהב⁵⁴² לכלא מקטרגא לא יכיל ליה לבתר ואי תימא אמאי אבאיש ליה קודשא בריך הוא אלא בגין דגרים לכסאי נהורא ולא תחפאי ואיהו לא קריב קרבנא אחרא לאתזנא ביה אחרנין אלא עולה דסלקא לעילא ועל דא כתיב (&) ככה יעשה איוב כל הימים דאלמלא סטרא אחרא אתזנת בחולקא אתעבר מעל מקדשא ואסתלק</p>	<p>ובא וראה אם היה נותן חלק לכלם המקטרג לא היה יכול לו לבסוף ואם תאמר מדוע הרע לו הקדוש ברוך הוא אלא מפני שגרם לכסות האור ולהעלימו והוא לא הקריב קרבן אחר לזון בו אחרים אלא עולה שעולה למעלה ועל זה כתוב ככה יעשה איוב כל הימים שאלו הצד האחר היה נזון בחלקו היה עובר מעל המקדש ומסתלק ממנו וצד הקדושה היה עולה למעלה</p>

⁵³⁹ נראה לפי הנמצא בדברי הרב זל"ה נשמת דניאל שהיתה ודאי גדולה נפלה בחטא אדה"ר למדרגה עמוקה בקליפה וכמו כן דוד כנודע, ולכן נתייראו שמא לא העלו כל בחינת נשמתם ושיצטרכו לחזור אל יסוד הנוק' הטמאה לקבלם, ועל כן כשאמר לו ה' לך לקץ שאל לאן קץ, וה' הבטיחו ותנוח (רמ"ז).

⁵⁴⁰ שהרי כל כוונתו היתה לחזק כח הס"א בעקרו כח הקדושה, וידוע מספר הגלגולים שקין והבל היה להם נפש דאצילות שהורישם אביהם, ולכן היה כח בקין לפגום הפגם הגדול, דהיינו שחשב להעלות ההוא רוחא שהוא שם של ב"ן אל מקורו הוא זעיר ולהחליש כח המלכות, ולכן העלה פשתן הנקרא פרי האדמה (רמ"ז).

⁵⁴¹ הכוונה שאיוב מידה אחרת היתה בו שלא היה רוצה לתת שום חלק לס"א והיה לו צורך לעשותו יותר משאר בני עולם מכמה טעמים. האחד שהוא היה משורש הבל כמ"ש בליקוטי תורה פרשת וירא בפסוק (כב כג) ילדה מלכה גם היא ב'נים ל'נחור ר"ת הבל. השני שהיה מגלגול תרח דרתח לקב"ה להכעיס, והיה צריך שלא יקנטר את השטן וכו' (רמ"ז).

⁵⁴² מאברין ופדרין דמתאכלין כל הלילה, הנה נהנין מהם החיצונים ג"כ, וכן אמרו בפ' תרומה (קל ע"א) ומכאן אתזנו כמה חבילי טהירין דנפקין ושלטין בלילה כו' ע"ש⁵⁴², וכן שם (קמא ע"א) אמרו ג"כ אברין ופדרין דמתאכלין בלילה לאתזנא זינין אחרנין כו'⁵⁴², וכן הוא בזהר חדש (סוף פ' צו מו ע"ג) וכן הוא מבואר בכמה וכמה מקומות בזה"ק, כי מהקרבנות היו נהנים החיצונים ג"כ [ע' ח"א סד ע"א פט ע"ב וח"ב לד ע"א קפא ע"ב רלח ע"א ושם סע"ב בהגהות מהרח"ו רלט ע"ב רסח ע"ב רסט ע"א ובח"ג דף כו רע"ב כז ע"א כח ע"א רמ ע"ב רמב ע"א רמח ע"ב] (דע"ה ח"ב קנו ע"ב).

<p>מניה וסטרא דקדושה הוה סליק לעילא לעילא</p> <p>אבל איהו לא בעא דאתהני אחרא מקרבניה ואעדי גרמיה מניה מנא לן דכתיב (שם א) וסר מרע ועל דא קריב תדיר עולה דהא עולה לא אתהני מניה סטרא אחרא לעלמין ובגין כך כל מה דנטיל לבתר מדידיה נטיל ועל דא איוב גרים לחפיא ערלה על ברית קיימא דלא הוה אעדי מניה ובגין כך קודשא בריך הוא אתער לההוא מקטרגא דכתיב (&) השמת לבך על עבדי איוב</p>	<p>למעלה.</p> <p>אבל הוא לא רצה שיהנו אחרים מקרבנו והסיר עצמו ממנו מנין לנו שכתוב (איוב א) וסר מרע ועל זה הקריב תמיד עולה שהרי עולה לא נהנה ממנה הצד האחר לעולם ומפני כן כל מה שנטל לבסוף ממנו נטל ועל זה איוב גרם לכסות בערלה על ברית הקיום שלא היה מסתלק ממנו ומפני כן הקדוש ברוך הוא עורר את המקטרג ההוא שכתוב השמת לבך על עבדי איוב.</p>
<p>תא חזי כד בעא</p>	<p>בא וראה כאשר רצה</p>
<p>קפב/א</p>	
<p>קודשא בריך הוא⁵⁴³ לאתאחדא בהו בישראל במצרים לא קיימא שעתא בגין דערלה חפיא נהורא עד זמנא דההוא מקטרגא הוה נטיל דיליה מאיוב⁵⁴⁴ ועל דא פקיד ליה קודשא בריך הוא למיכליה לההוא פסח בבהילו עד דההוא סטרא אחרא אשתדל ביה באיוב ופקיד לאתעברא ערלה מנייהו וכדין אתאחד קודשא בריך הוא בישראל וההוא סטרא אחרא אתפרש מן קודשא ואשתדל ביה באיוב ונטיל מדיליה וכדין (שמות יב יא) פסח⁵⁴⁵ הוא ליהו"ה ודאי דעד השתא לא הוה פסח ליהו"ה זכאין אינון דידעי ומיחדי יחודא דמאריהון כדקא יאות</p>	<p>הקדוש ברוך הוא להתאחד בהם בישראל במצרים לא עמדה להם השעה מפני שהערלה מכסה האור עד זמן שהמקטרג ההוא היה לוקח את שלו מאיוב ועל זה צוה לו הקדוש ברוך הוא לאכול את אותו פסח בחפזון עד שהצד האחר ההוא התעסק בו באיוב וצוה להעביר ערלה מהם ואז התאחד הקדוש ברוך הוא בישראל והצד האחר נפרד מן הקדשה והתעסק בו באיוב ולקח משלו ואז פסח הוא לה' ודאי שעד כאן לא היה פסח לה' אשרי אלה שיודעים ומיחדים יחוד קונם כמו שצריך.</p>
<p>כתיב (שם לד יז) אלהי מסכה לא תעשה לך וכתיב (&) בתריה (שם יח) את חג המצות תשמר מאי עביד) האי לגבי האי אלא הכי אוקמוה מאן דאכיל חמץ בפסח (כאלו עביד ע"ז למפלה לגרמיה דהא רזא הכי הוא דחמץ</p>	<p>כתוב (שם לד) אלהי מסכה לא תעשה לך וכתוב אחריו את חג המצות תשמר מה (עושה) זה אצל זה אלא כך פרשוה מי שאוכל חמץ בפסח (כאלו עובד כוכבים ומזלות לעבד להם שכן הסוד כך הוא שחמץ בפסח) כמי שעובד לכוכבים ומזלות הוא.</p>

⁵⁴³ כוונתו ליישב מה שכבר הקדמנו לתרץ איך עוון איש אחד גרם כל כך כח לקליפה. והשיב שאז היה עת דודים לגאול את ישראל בכח בריתו עם האבות. אבל לא קיימא שעתא, היא המלכות, מפני שהערלה היתה חופפת על האור ומחפה ערלת ישראל ושהיתה דבוקה לקודש, ועיין היטב בפרשת אמור (דף קא ע"ב), ותשכיל הדברים שעיקר הקטרוג היה בזמן קריעת ים סוף. ונראה ששל פסח היה לפי שעה כדי להפריד הקליפה למען ירד האור בכל העולמות. ואפשר שהיה יום א' לשבוע האחרון של שמחת בני איוב למשתה שלהם ואז התחיל הקטרוג על איוב. ואחר כך בשבעת ימי הפסח שחזר אור המוחין ונסתלק כנודע מסוד העומר, וביום שביעי של פסח היתה קריעת ים סוף בסוד הקטנות וחזר המקטרג לקטרג על ישראל, וה' סיים וגירה את השטן על איוב וכו'. ומ"ש בפרשת פנחס (דף רלא ע"א) שהקטרוג על איוב היה בראש השנה, ואין לומר דתנאי נינהו, דהכא רשב"י גופיה והתם רשב"י גופיה. ונלע"ד שבראש השנה שהוא זמן דין כולל של כל השנה אז צפה הקב"ה שישראל עתידיים להגאל אותה השנה ושיהיו עיכובים עליהם, ומאז הסכימה דעת העליון לתת את איוב בידם של ישראל כשיגיע זמן הצורך לזה. אי נמי התחיל הקטרוג ולא אתמסר פתקא ביד השטן, ואחר כך בשעת המעשה חזר ונייעור הקטרוג. וגם י"ל כאן בבית דין של אמא וזה בראש השנה, וכאן בבית דין התחתון בברתא, והיא מעשה (רמ"ז).

⁵⁴⁴ איוב לא היה מזרע אברהם יצחק ויעקב כלל, ולכן לא הגיע מעשיו למעלה מאומה, ועי' זהר לעיל לג ע"א, וח"ג ח ע"א (דע"ה ח"ב ב ע"ד).

⁵⁴⁵ פסח נקרא המלכות והיא לה', ור"ל אין לנחש חלק בה (רח"ו).

<p>בפסח) כמאן דפליח לע"ז איהו תא חזי כד נפקו ישראל ממצרים נפקו מרשו דלהון מרשו אחרא מההוא רשו דאקרי המין נהמא בישא ועל דא אקרי עבודה זרה הכי ודא איהו רוא דיצר הרע פולחנא נוכראה דאקרי אוף הכי שאור ודא איהו יצר הרע דהכי איהו יצר הרע בבר נש כחמיר בעיסה עאל במעוי דבר נש זעיר זעיר ולבתר אסגי ביה עד דכל גופא אתערב בהדיה ודא איהו עבודה זרה ועל דא כתיב (תהלים פא י) לא יהיה בך אל זר אל זר ודאי</p>	<p>בא וראה כאשר יצאו ישראל ממצרים יצאו מרשות שלהם מרשות אחרת מהרשות ההיא שנקראת חמץ לחם רע ועל זה נקראים כוכבים ומזלות כך וזהו סוד של יצר הרע עבודה זרה שנקראת גם כך שאור וזהו יצר הרע שכך הוא יצר הרע בבן אדם כשאור שבעסה שנכנס במעיו של אדם מעט מעט ולבסוף מתרבה בו עד שכל הגוף מערב בו וזהו כוכבים ומזלות ועל זה כתוב לא יהיה בך אל זר אל זר ודאי.</p>
<p>את חג המצות תשמר רבי יהודה פתח (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא פסוק זה פרשוהו אבל מה זה חדלו לכם מן האדם וכי מזהיר לו לאדם להמנע משאר בני אדם אפילו הם גם כן ממנו ימצאו בני אדם שלא יתקרבו אלו באלו לעולמים אלא זה פרשוהו במי שמשכים לפתח חבירו להביא לו שלום ואנחנו בארנו אותו בפסוק אחר שכתוב (משלי כז) מברך רעהו בקול גדול בבוקר השכים קללה תחשב לו ואף על פי שהכל טוב אבל מה זה חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כאן צוה הקדוש ברוך הוא לאדם ומזהיר אותו להשמר מאלו בני אדם</p>	<p>את חג המצות תשמר רבי יהודה פתח (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא פסוק זה פרשוהו אבל מה זה חדלו לכם מן האדם וכי מזהיר לו לאדם להמנע משאר בני אדם אפילו הם גם כן ממנו ימצאו בני אדם שלא יתקרבו אלו באלו לעולמים אלא זה פרשוהו במי שמשכים לפתח חבירו להביא לו שלום ואנחנו בארנו אותו בפסוק אחר שכתוב (משלי כז) מברך רעהו בקול גדול בבוקר השכים קללה תחשב לו ואף על פי שהכל טוב אבל מה זה חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כאן צוה הקדוש ברוך הוא לאדם ומזהיר אותו להשמר מאלו בני אדם</p>

⁵⁴⁶ נראה שכוונתו על מה שאמרו רז"ל בבראשית רבה פ"ח ס"י, שמלאכי השרת טעו באדה"ר ובקשו לומר לפניו קדוש עד שהפיל עליו תרדמה, והה"ד חדלו לכם וגו' (רמ"ז).

⁵⁴⁷ קשיא ליה שאם זוהי הבנת הפסוק, יקשה למה לא אמר למלאכי השרת חדלו לכם ממנו. ועוד, מה צריך להזהירם על ככה, שהרי ממילא יחדלו ממנו, כיון שראוהו ישן. ועוד מאי נפקא מינה מאי דהוה הוה, לא ודאי שמדבר עם בני דורו ואם כן קשה מאי קאמר (רמ"ז).

⁵⁴⁸ ירצה וכי סלקא דעתך לכל אחד מבני אדם שיחדל מיתר אנשי העולם, דהיינו מן האדם, פי' מן המין האנושי, מפני שנשמה באפו וחיותו כאין וכמ"ש המפרשים (רמ"ז).

⁵⁴⁹ הם גם יעשו כן לו (רמ"ז).
⁵⁵⁰ ואין זו רצון, שאדרבא גדול השלום והייחוד לפניו יתברך כדי שיהיו רבים מיוחדים להמשיך השפע בכלילות כל המדות העליונות (רמ"ז).

⁵⁵¹ והענין מובן במ"ש בכמה מקומות שהנשמה החוזרת בשחרית אל האדם אינה מתיישבת במקומה עד אחר התפללו, וכן כתוב לקמן (דף רטו ע"ב). וזש"ה חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, פי' שעדיין הנשמה באפו ולא נכנסת להתיישב במקום. וטעם הדבר נראה לי כמ"ש הרב זלה"ה בטעם קדימת תפלה של יד לשל ראש, כי ה"ס הרשימו של אור המוחין שנסתלקו בלילה אין חוזרים להאיר עד שיתפללו שאז באים מוחין שלימים, באופן שקודם התפילה הוא אור מועט מאד לערך אחר התפילה, וזהו כי במה נחשב הוא, אינו כלום (רמ"ז).

⁵⁵² ירצה ענין זה של המשכים לפתחו של חבירו, אני מפרשו בפסוק מברך רעהו וגו', וכן הוא לקמן (דף רכו ע"ב) ומסיים שם וז"ל, ולא איהו אסור עד דמברך ליה ברזא דקול גדול דאיהו עיקרא דשמא קדישא, ע"כ. וקול גדול הוא יסוד אמא שבדעת זעיר הנקרא מלכא דשלמא דיליה, וכנזכר לעיל (דף קכז ע"ב) וכמו שכתבתי שם, וה"ס ו' עילאה כמ"ש (דף רכו ע"ב), והוא הוא יסוד אמא שבדעת זעיר, והיינו עיקרא דשמא קדישא, כי דוקא קו האמצעי הוא עיקר השפע, ולכן אסור להמשיך שלום לחבירו קודם שימשך בעליונים ע"י התפילה (רמ"ז).

⁵⁵³ ששני הטעמים אמיתיים (רמ"ז).

⁵⁵⁴ ירצה שתיבת חדלו מורה ההמנע מהמשך דבר הנמשך כמו (בראשית יא ח) ויחדלו לבנות העיר, ולא יכון לפרשה על מקרה של פעם אחת ושל איש אחד וכל שכן להזהירו בלשון רבים (רמ"ז).

<p>לבר נש ואזהיר ליה לאסתמרא אינון בני נשא דסטו ארחיהו מארה טב לארה ביש ומסאבי נפשייהו בההוא מסאבו אהרא</p>	<p>שנטו דרכם מדוך טוב לדרך רע ומטמאים נפשם בטמאה ההיא האחרת.</p>
<p>דהא כד ברא קודשא בריך הוא לבר נש עבר ליה בדיוקנא עלאה ונפח ביה רוחא (נ"א נשמתא) קדישא דכליל בתלת כמה דאוקימנא דאית ביה נפש רוח ונשמה ועילא מכלא נשמה דאיהי חילא עלאה למנדע ולמטר פקודוי דקודשא בריך הוא ואי ההיא נשמתא קדישא עאיל לה בפולחנא אהרא האי איהו מסאיב לה ונפיק מפולחנא דמאריה בגין דתלת חילין אלין כלהו חד נפש רוח ונשמה משתתפי כחדא והוו חד וכלא כגוונא דרזא עלאה (על דא נאמר (שם יג כ) הולך את חכמים וגו')</p>	<p>שהרי כשברא הקדוש ברוך הוא לאדם עשה אותו בדמות עליונה ונפח בו רוח (נשמה) קדושה שכלולה בשלש כמו שפרשנו שיש בו נפש רוח ונשמה ועליון מהכל היא הנשמה שהיא כח עליון לדעת ולשמר צוויי הקדוש ברוך הוא ואם הנשמה ההיא הקדושה מעלה אותה בעבודה אחרת זה הוא שמטמא אותה ויוצא מעבודת קונו מפני ששלשה כחות אלו כולם אחד נפש רוח ונשמה משתתפים כאחד והיו אחד והכל כדוגמת הסוד העליון (ועל זה נאמר הולך את חכמים וגו').</p>
<p>ואי חזינן להאי בר נש דהווי ביה אלין דרגין כלהו עד לא קיימא בקיומיה למנדע מאן איהו במאי אתידע (דלא) לקרבא בר נש בהדיה או לאתמנעא מניה (ס"א בר נש דאית ביה דרגין אלין כלהו וקיימא בקיומיה דא איהו גבר שלים עבדא מהימנא דמאריה ובעי לאשתתפא ביה ולאשתברא בהדיה למילף אורחוי מניה ובמאי אתידע בר נש למנדע מאן איהו לקרבא בהדיה או לאתמנעא מניה) ברוגזיה ממש ידע ליה בר נש וישתמודע מאן איהו אי ההיא נשמתא קדישא נטר בשעתא דרוגזוי (אתי עליה) דלא יעקר לה מאתרהא בגין למשרי תחותה ההוא אל זר דא איהו בר נש כדקא יאות דא איהו עבדא דמאריה דא איהו גבר שלים</p>	<p>ואם ראינו לזה האדם שהיו בו אלה המדרגות כולן עד שלא עומדים בקביעות לדעת מי שהוא במה יתודע (שלא) להתקרב האדם אליו או להתרחק ממנו (בן אדם שיש בו מדרגות אלו כולם ועומדים קיימים זהו אדם שלם עבד נאמן לאדונו וצריך להשתתף בו ולהתחבר בו ללמד דרכים ממנו ובמה יודע בן אדם לדעת מי הוא להתקרב אליו או להתרחק ממנו) ברגזו ממש ידע לו האדם ויודע מי הוא אם הנשמה ההיא הקדושה שומר בשעת רגזו (בא עליה) שלא יעקר אותה ממקומה שאז יבא תחתיה אותו אל זר זהו בן אדם כמו שצריך זהו עבד של אדונו זהו גבר שלם.</p>
<p>ואי ההוא בר נש לא נטיר לה ואיהו עקר קדושה דא עלאה מאתריה למשרי באתריה סטרא אהרא ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה ואסיר לקרבא בהדיה ולאשתברא עמיה ודא איהו (איוב יח ד) טורף נפשו באפו איהו טריף ועקר נפשיה בגין רוגזיה ואשרי בגויה אל זר ועל דא כתיב (&) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו דההיא נשמתא קדישא טריף לה וסאיב לה בגין אפו אשר נשמה</p>	<p>ואם האדם ההוא לא שמר לה והוא עקר הקדשה הזו העליונה ממקומה לשכן בתוכה הצד האחר ודאי זהו אדם שמורד ברבו ואסור להתקרב אליו ולהתחבר עמו וזהו (איוב יח) טרף נפשו באפו הוא טורף ועוקר נפשו בסבת רגזו ומושיב בתוכה אל זר ועל זה כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו שהנשמה הקדושה ההיא טורף אותה ומטמא אותה משום אפו אשר נשמה</p>
<p>קפכ/ב</p>	
<p>אהלף באפו כי במה נחשב הוא עבודה זרה אתחשיב ההוא בר נש</p>	<p>החליף באפו כי במה נחשב הוא עבודה זרה נחשב אותו בן אדם.</p>
<p>ומאן דאתחבר עמיה ומאן דאשתעי (ס"א</p>	<p>ומי שמתחבר עמו ומי שמדבר עמו כמי</p>

<p>דאשתתף) בהדיה כמאן אתחבר בעבודה זרה ממש מאי טעמא בנין דעבודה זרה ממש שארי בגויה ולא עוד אלא דעקר קדושה עלאה מאתריה⁵⁵⁵ ושאר באתריה עבודה זרה אל זר מה אל זר כתיב ביה (ויקרא יט ד) אל תפנו אל האלילים כגוונא דא אסיר לאסתכלא באנפוי</p>	<p>שמתחבר בכוכבים ומזלות ממש למה משום שכווכבים ומזלות ממש שורים בתוכו ולא עוד אלא שעוקר קדושה עליונה ממקומה ומשכין במקומה עבודה זרה אל זר מה אל זר כתוב בו אל תפנו אל האלילים כדוגמת זה אסור להסתכל בפניו.</p>
<p>ואי תימא הא רוגזא דרבנן רוגזא דרבנן טב איהו⁵⁵⁶ לכל סמרין דהא תנינן דאורייתא אשא איהי ואורייתא קא מרתחא ליה⁵⁵⁷ דכתיב (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש נאם יהוה רוגזא דרבנן במלי דאורייתא רוגזא דרבנן למיהב יקרא לאורייתא וכלא לפולחנא דקודשא בריך הוא הוי לכך נאמר (דברים ד כד) כי יהוה אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא</p>	<p>ואם תאמר הרי רגז של חכמים רגז של החכמים טוב הוא לכל הצדדים שהרי למדנו שהתורה היא אש והתורה היא מרתחה אותו שכתוב הלוא כה דברי כאש נאם ה' רגז של חכמים בדברי תורה רגז של חכמים לתת כבוד לתורה והכל לעבודת הקדוש ברוך הוא הוא היה לכך נאמר כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא.</p>
<p>אבל אי במלין אחרנין לאו פולחנא דקודשא בריך הוא האי בנין דבכל חטאים דקא עביד בר נש לאו איהו עבודה זרה ממש כהאי ואסיר לקרבא בהדיה דהאי ואי תימא הא לשעתא הוה דעבר והדר אהדר לאו הכי דכיון דאעקר קדושה דנפשיה מניה ומאתריה וההוא אל זר מקפח ההוא אתר אתתקף ביה ולא שביק ליה בר כד אתדכי בר נש מכל וכל ועקר ליה לעלמין ולבתר אשתדל לאתקדשא ולאמשכא קדושה עליה כדן ולואי דאתקדש אמר ליה רבי יוסי אתקדש ממש (ס"א אמאי והא אתדכי ואתקדש)</p>	<p>אבל אם בדברים אחרים לא עבודת הקדוש ברוך הוא זה לפי שבכל החטאים שעושה האדם היא לא עבודה זרה ממש כמו זה ואסור להתקרב בוקרבתו של זה ואם תאמר זה לפי שעה היה שעבר ואחר כך חזר לא כך שכיון שעקר הקדשה של נפשו ממנו וממקומו ואותו אל זר מקפח המקום ההוא מתחזק בו ולא עוזב אותו חוץ מכאשר נטהר האדם מכל וכל ועוקר אותו לעולמים ואחר כך משתדל להתקדש ולהמשיך קדושה עליו ואז הלואי ויתקדש אמר לו רבי יוסי מתקדש ממש (למה והרי נדחה והתקדש).</p>
<p>אמר ליה תא הוי בשעתא דאיהו עקר קדושה דנפשיה ושריא באתריה ההוא אל זר⁵⁵⁸ דאקרי טמא אסתאב בר נש וסאיב למאן דקריב בהדיה וההיא קדושה ערקת מניה וכיון דערקת מניה זמנא חדא כמה דיעביד בר נש עוד לא תיתוב לאתרהא</p>	<p>אמר לו בא וראה בשעה שהוא עוקר קדושה של נפשו ושוכן במקומו האל זר ההוא שנקרא טמא נטמא האדם ומטמא למי שקרב עמו והקדשה היא בורחת ממנו וכיון שבורחת ממנו פעם אחת כל מה שיעשה האדם עוד לא תשוב למקומה.</p>
<p>אמר ליה אי הכי כמה מסאבין אינון</p>	<p>אמר לו אם כן כמה טמאים יש שמטהרים אמר לו שונה טמאה אחרת שלא</p>

⁵⁵⁵ שאין מלכות מתייחדת עם הת"ת אלא בגוף עם הנפש, וכמו שהוא פוגם הגוף ומשליט החיצון כדפי', כך גורם למעלה בין ת"ת למלכות (אור יקר).

⁵⁵⁶ ירצה אינו מתעורר מצד החצוני, ואינו פעולת החצון (אור יקר). שלפעמים כשיכעוס האדם מסלק ממנו חלק הרע שבו וישאר בו זולתי הטוב, והיינו כשיהיה הרוגז לש"ש, כמ"ש הזהר הכא, רוגזא דרבנן טב איהי וכו' (מ"מ).

⁵⁵⁷ הוא כענין שיש למעלה דין פנימי קדוש, ודין חצוני טמא, כך יש כעס חצוני המתעורר באדם בגאותו וגאונו וסכלותו, ויש כעס פנימי קדוש המתעורר מחמת קנאת ה' ותורתו, המעוררו לכעס מחמת התורה שהיא אש, והרי יסודו טוב ואינו פועל פעולה רעה, כענין הדין העליון, שאם יפעול דין במקום קלוקל, יהיה מקולקל, ואם אותו הדין יהיה יסורים לעולם להחזיקם בעבודה, אינו דין אלא רחמים, כאומרו לעשות משפט עבדו ומשפט עמו וכיוצא, ולזה אם אותו כעס יהיה להוסיף עבודה בעבודתו ית', אינו פועל בדין ובכעס כעס, אלא רחמים ונחת רוח (אור יקר).

⁵⁵⁸ שמעתי כי אל זר גימ' רחל, והיא הקלי' שכנגד רחל (רח"ו)

<p>דמתדכאן אמר ליה שאני מסאבו אחרא דלא יכיל למעבד יתיר⁵⁵⁹ אבל דא שניא מכלא דכל גופא סאיב מגו ומבר ונפשא וכלא מסאיב ושאר מסאבו דעלמא לאו איהו אלא גופא לבר בלחודוי ובגין כך כתיב (&) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו דאחלף קדושה דאריה בגין אפו דדא איהו מסאבו דמסאיב כלא כי במה נחשב הוא במה עבודה זרה ודאי נחשב איהו</p>	<p>יכולה לעשות יותר אבל זה משנה מכולם שכל גופו נטמא מבפנים ומבחוץ ונפשו וכלו נטמא ושאר טמאות שבעולם לא נטמא אלא גופו מבחוץ בלבד ולכן כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו שמחליף קדשת רבו משום אפו שזוהי טמאה שמטמאה הכל כי במה נחשב הוא במה של עבודה זרה ודאי נחשב הוא.</p>
<p>תא חזי האי איהו רוגזא דאיהו עבודה זרה סטרא אחרא כמה דאמרן דבעי בר נש לאסתמרא מניה ולא תפרשא מעלוי ועל דא כתיב (שמות לד יז) אלהי מסכה לא תעשה לך לך בגין לאבאשא גרמך וכתיב בתריה את חג המצות תשמר תשמר דא סטרא דקדושה דבעי בר נש לנטרא ליה ולא יחלף ליה בגין סטרא אחרא ואי יחלף ליה הא איהו מסאיב וסאיב לכל מאן דקריב בהדיה</p>	<p>בא וראה זהו רגז של עבודה זרה הצד האחר כמו שאמרנו שרוצה האדם להשמר ממנו ולהפרד מעליו ועל זה כתוב אלהי מסכה לא תעשה לך כדי להרע לך וכתוב אחריו את חג המצות תשמר תשמר זה צד הקדושה שצריך האדם לשמר אותו ולא יחליף אותו בגלל הצד האחר ואם יחליף אותו הרי הוא טמא ומטמא לכל מי שמתקרב אליו.</p>
<p>את חג המצות תשמר האי איהו אתר דאקרי שמור ובגין כך כתיב (&) את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך שבעת ימים אליו לאו אינון כשבעת הימים דסכות דאינון עלאיין⁵⁶⁰ ואלין תתאיין⁵⁶¹ ועל דא באינון הלל גמור ובהני לאו הלל גמור⁵⁶² ועל דאינון לתתא שבעת ימים תאכל מצות מצת כתיב (&) חסר בלא ו' דעד לא שראן אינון יומין עלאיין רזא דו'</p>	<p>את חג המצות תשמר זהו מקום שנקרא שמור ומפני כן כתוב את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך שבעת ימים אלו אינם כשבעת הימים של סכות שהם עליונים ואלו תחתונים ועל זה באלו הלל גמור ובאלו אין הלל גמור ועל שהם למטה שבעת ימים תאכל מצות מצת כתוב חסר בלי אות ו' שטרם שורים אלו הימים העליונים סוד אות ו'.</p>
<p>ואי תימא כיון דהאי רזא⁵⁶³ דחג המצות אתקדש אמאי נחתא⁵⁶³ דהא תנינן מעלין בקדש ולא מורדין אמאי נחתא לתתא באינון יומין תתאיין</p>	<p>ואם תאמר כיון שסוד זה של חג המצות התקדש מדוע יורד שהרי למדנו מעלים בקדש ולא מורידים ומדוע יורדת למטה באלו הימים התחתונים.</p>

⁵⁵⁹ פי' שאין אותה הטומאה יכולה לטמא האדם יותר דהיינו גם נפשו אלא גופו לבד כדמפרש (מ"מ).
⁵⁶⁰ מצד הבינה (רח"ו). בשלש בחינות קורא עילאין לימי הסוכות, מפני שבהם נכנסים ז' המקיפים דז' תחתונות דאמא, וז' מקיפים וז' פנימים דחסדים דז"א, בהתפשטות משרשיהם שבדעת, ובכל יום ויום נכנסת בחינה שלימה מכל השלש הנזכרים, ולכן הוא הלל גמור. אבל בפסח הם למטה מפני שחסרו כל בחינות עלמא דכורא דהיינו ו' כדמפרש ואזיל. ומתחיל בשאלה גדולה לאמר כיון דחג המצות אתקדש אמאי נחתא, ור"ל שידוע שבליל פסח יש כל בחינות המוחין עד גדלות השני שהוא בחג"ת דא"א, שאין כמוהו בשאר המועדים, עד שלכן אומרים הלל גמור בלילה, ואם כן איך ירדה אחר כך כל כך שאתה קוראם בשם יומי תתאי (רמ"ז).
⁵⁶¹ מצד המלכות (רח"ו).
⁵⁶² עי' לקמן רעז ע"ב (לש"ו).
⁵⁶³ פי' שבליל פסח נכנסו כל המוחין בז"א ומשם למכות, וא"כ אמאי אח"כ אנו עושים חשבון העומר להתחיל ממטה למעלה (מ"מ).

<p>תא הזי כתיב⁵⁶⁴ (ויקרא טז ו) וכפר בעדו ובעד ביתו וגו' מאן דיכפר אצטריך (נ"א לכפרא)^{מז} עליה בקדמיתא ובתר על ביתיה כגוונא דא האי דרגא שארי לאתקדשא ולנפקא בקדושה לכפרא עליה וכיון דאיהו אתקדש בעי לכפרא על ביתיה⁵⁶⁵ ולקדשא לון ועל דא נחתא לתתא לקדשא ביתיה⁵⁶⁶ ובמה מקדש לון בישראל דלתתא (ס"א בחושבנא דעומר)⁵⁶⁷ וכיון דאלין מתקדשאן בעינן לסלקא לה לעילא דהא כד ביתא דמטרוניתא אתקדשת כדין סלקת לעילא לאתקשרא באינון יומין עלאי⁵⁶⁸</p>	<p>בא וראה כתוב וכפר בעדו ובעד ביתו וגו' מי שיכפר צריך (לכפר) על עצמו תחלה ואחר כך על ביתו כדוגמת זה מדרגה זו מתחילה להתקדש ולצאת בקדשה לכפר עליו וכיון שהוא התקדש צריך לכפר על ביתו ולקדש אותם ועל זה יורד למטה לקדש ביתו ובמה מקדש להם בישראל שלמטה בחשבון העמר וכיון שאלו מתקדשים צריכים להעלות אותה למעלה שהרי כאשר בית המלכה מתקדש אז עולה למעלה להתקשר באלו הימים העליונים למעלה.</p>
<p>קפג/א</p>	
<p>לעילא ועל דא אנן עבדין חושבנא בקיומא⁵⁶⁹ על קיומא⁵⁷⁰ קיימין בגין דאינון יומין יומין עלאינון וכן בכל זמנא דעאל בר נש לאינון יומין עלאינון בין בצלותא בין בשבחה אצטריך לקיימא על רגליו ירכין</p>	<p>ועל זה אנו עושים חשבון בעמידה על הרגלים לפי שאלו הימים ימים עליונים הם וכן בכל זמן שנכנס אדם לאלו הימים העליונים בין בתפלה בין בשבח צריך לעמד על רגליו הירכים והגוף כאחד שם ירכים</p>

⁵⁶⁴ וסוד הענין מובן במ"ש בספר הכוונות בסודות העומר והמצות (נ"א ותמצית) הסוד הוא שבהיות ישראל במצרים היה ז"א בסוד העיבור והחסדים היו נעלמים בדעת, ולא היו מאירים אלא י' לבושים חיצונים בסוד י' אחורי שם אה"ה בריבוע העולים ד"ם, והם ה' מיני דם טוהר וה' מיני דם טומאה כנגד ה' חסדים וה' גבורות, והיו החיצונים נאחזים בדמי הטומאה, אכן ברצון ה' לגאול את עמו הופיע והשפיע ברגע אחד כל מעלות המוחין דזעיר ואז האיר האור המופלא בפתע ונכנעו כל החיצונים וגברה יד הקדושה, אבל זה היה בחסד עליון בלי הקדמת מעשינו והכל לפי צורך אותה השעה עד שיצאו ממסגר אסירי ה'. ואחר גאולתם חזר הדבר לכמו שהיה בתחילה ונסתלקו המוחין וחזרו החיצונים להאחז באותם הדמים, עד שע"י מעשינו וכוונתנו יחזרו המוחין לאט לאט מידי יום ביומו עד חג השבועות. ונמצא שכל מה שנעשה ברגע בליל פסח חזר להעשות במ"ט ימי הספירה, שבכל יום ויום נכנסה בחינה אחת פרטית, דהיינו חלק אחד בין במוחין בין בחסדים, כגון גדלות ראשון דאבא וחסד שבחסד וכן על זה הדרך ככתוב אצלנו. וגם בענין זה נתעלו ימי סוכות על ימי פסח, להיות שבכל יום מימי החג נכנסה בחינה שלימה ובפסח חלק אחד פרטי. ואם תאמר אם כן מה נשתנו שבעת ימי הפסח שהם מועד משאר הימים עד חג השבועות, כבר נתיישב זה בספר הכוונות באומרו שהטעם הוא מפני שבשבעת ימים הראשונים נכנסים ז' בחינות של המח הגדול הוא סוד ע"ב וגם החסד הגדול שהוא החסד הראשון הנקרא יומם וכו', וגם שאחרי שנכנסו כל המוחין בזעיר בליל פסח גם שחזרו להסתלק נשאר בו רושם גדול, ואל כל זה נראה שמכוין בכאן במ"ש האי דרגא שארי וכו', פי' שז"א כבר התחיל להתקדש באור המוחין, וגם התחילו החסדים להתפשט בו ולצאת ממקום התעלמותם בגרון מפני פחד הטמאים (נ"א כמה טעמים), ועתה התחילו לצאת בקדושה ונבלעו בו דמי הטוהר והיינו לכפרה עליה, וכל העיקר הוא לדחות משם אחיזת החיצונים בדמי הטומאה, וזה בסוד הבריור ובהארית החסדים להמשיך מיתוקם לגבורות הנקבה (רמ"ז).

⁵⁶⁵ פי' היכלות המלכות (מ"מ).

⁵⁶⁶ היא השכינה, אבל זה ע"י ישראל דוקא, ר"ל שאינו כשל ליל פסח שהיה ברחמי שמים רק עכשיו הוא על ידינו בסודות מצות הספירה, שבהם תטהר האשה לבעלה ומקבלת אור החסדים ואור המוחין עד כי בשבועות הם תאומים ושויים, ולפי שזה כל תכלית הספירה (רמ"ז).

⁵⁶⁷ ור"ל ע"י מי מתקדשים היכלותיה, ואמר ע"י ישראל שסופרים העומר (מ"מ).

⁵⁶⁸ פי' הארות ז"א (מ"מ).

⁵⁶⁹ לטעם שתי הבחינות, האחת מפני שאז הולכים ומאירים החסדים המתפשטים בחג"ת נה"י דידיה והיינו ירכין וגופא כחדא, לאפוקי בחינות הנוק' שהם כנגד נה"י דווקא שהם כלי הישיבה, והיינו כנוקבא דארחא למיתב. והטעם השני בגין שבחא דעלמא עלאה, הם סוד בחינות המוחין דאור"א (נ"א הנמשכים מאור"א) (רמ"ז).

⁵⁷⁰ כל מעשה מצות הנקבה מיושב, כגון ברכות וקריאת שמע מיושב, עמידה מעומד שהיא בזכר, וכל ענייני עלמא דדכורא מעומד, והטעם כדפי', כי העמידה הוא מקשר הגוף עם הירכים, דהיינו הת"ת על נו"ה על קיומו, אמנם מיושב יורד למטה, והוא משפיל הגוף ופיזור הירכים אילך ואילך, אין הגוף מתיישר ומתיישב על ירכיו הוא בנקבה, והעד, לא אוכל לעמוד מפניך כי דרך נשים לי (אור יקר).

<p>וגופא כהדא תמן ירכין וגופא לקיימא כדכורא דקיימא בחיליה ולא כנוקבא דארחאה למיתב⁵⁷¹ ועוד בגין שבחא דעלמא עלאה⁵⁷²</p>	<p>וגוף לעמידה כזכר שעומד בכחו ולא כנקבה שדרכה לשבת ועוד משום שבח של העולם העליון.</p>
<p>ובגין דאיהו רזא דדכורא נשים פטורות מחושבנא דא⁵⁷³ ולא מתחייבן למימני בר דכורין לאתקשרא כל חד כדקא יאות כגוונא דא (שמות כג טז) יראה כל זכורך דכורין ולא נשיין⁵⁷⁴ בגין דרזא דברית בדכורא איהו ולא בנוקבא ובגין דקיימא רזא לעילא נשיין לא מתחייבן</p>	<p>ומשום שהוא סוד הזכר נשים פטורות מחשבון זה ולא מחיבים למנות רק הזכרים להתקשר כל אחד כמו שצריך כעין זה יראה כל זכורך זכרים ולא נשים משום שסוד הברית בזכר הוא ולא בנקבה ומשום שעמידה סוד למעלה נשים לא מתחייבות.</p>
<p>ורזא אוליפנא הכא דבכל שבעת יומין מאלין יומין עלאין נטלא קדושא יומא חד (ומתאחד) דאלין תתאי⁵⁷⁵ והאי תתאה אקרי שבוע דאתקדש בשבעה יומין עלאין וכן בכל שבעה ושבעה מאינון חמשיין יומין עד ולא עד בכלל וכד אשתכחו ארבעין ותשע יומין עלאין אשתכחו לתתא שבע יומין⁵⁷⁶ דאתקדשו בהו וכל חד אקרי שבוע דעאל באינון שבע ועל דא כתיב (ויקרא כג טו) שבע שבתות תמימות תהיינה בגין דאינון נוקבין נקט קרא לישנא דנוקבין</p>	<p>וסוד למדנו כאן שבכל שבעת הימים מאלו הימים העליונים נוטלת הקדשה יום אחד (ומתאחד) של אלו התחתונים וזו התחתונה נקראת שבוע שמתקדש בשבעה ימים עליונים וכן בכל שבעה ושבעה מאלו חמשים ימים עד ולא עד בכלל וכאשר נמצאים ארבעים ותשעה ימים עליונים נמצאו למטה שבע ימים שמתקדשים בהם וכל אחד נקרא שבוע שעולה באלו השבע ועל זה כתוב (ויקרא כג) שבע שבתות תמימות תהיינה משום שאלו נקבות תפס הכתוב לשון של נקבות.</p>
<p>וכד אתקדשו בהו וביתא מתתקנא לאתחברא אתתא כבעלה כדין אקרי חג שבועות מאינון נוקבי דשאריו עלייהו אינון יומין עלאין דאתקדשו בהו ובגין כך כתיב (&) בשבועותיכם אינון דלכון ולא כתיב (&) בשבועות בגין דהכי נמי מתקדשין ישראל</p>	<p>וכאשר התקדשו בהם והבית נתקן להתחבר אשה בבעלה אז נקרא חג השבועות מאותן נקבות ששורים עליהן אותם ימים עליונים שנתקדשו בהם ומשום זה כתוב בשבעתיכם הם שלכם ולא כתוב בשבועות לפי שכך גם מתקדשים ישראל למטה עמהם.</p>

⁵⁷¹ ואם כן ספירה מעומד מורה היותו בזכר, והא כיצד כדפי' שהיא מסתלקת למעלה, להתקדש מן הזכר כאשר יתבאר (אור יקר).

⁵⁷² כלומר בזולת מה שירמוז מציאות העמידה אל הזכר בדמיון ורמז הגוף על ירכיו, וירמוז הישיבה אל הנקבה, יש סתם טעם נאות "בגין שבחא דעלמא עילאה" והיינו שעומדין בפני תלמיד חכם ובפני ספר תורה, ותלמיד חכם וספר תורה הוא הת"ת וראוי לעמוד מפני כבודו. למטה, סוד האשה והנער, ואין קמין לפניהם, ולמעלה סוד תלמיד חכם וזקנה שעומדין לפניהם, ואם תאמר אשת חבר הרי היא כחבר, היינו דווקא בהיותה מיוחדת עם בעלה, כגון תפלה מעומד, שהיא תפלה במלכות, ומפני שהיא מתייחדת עם בעלה, הרי היא כחבר ועומדים לפנייה (אור יקר).

⁵⁷³ שאינם יכולים להכלל בזכר בעלמא דדכורא ועם היות שהם שבועות במלכות, אין המלכות מסתלקת למעלה מסטרא דנוקבי, אלא מסטרא דדכורי (אור יקר).

⁵⁷⁴ מזה ג"כ כי ההתראות והסתכלות בקודש בעת הראוי וממי שראוי לזה הוא גורם תיקון גדול למעלה ביחוד העליון, וזהו שנאמר במשה רבינו ע"ה (במדבר יב ח) ותמונת ה' יביט, כי היה מתקן בזה תמיד היחוד למעלה, משא"כ כשהוא להיפך ח"ו וכנז' (דע"ה ח"ב פח ע"ג).

⁵⁷⁵ ור"ל שהספירות דנוק' שהם יומין תתאי כל ספירות מקבלות משבוע א', לפי שכתב הרב שהגבורות כל א' הם ז', והם ז' שבועות, ושהם ז' גבורות וכן החסדים. ונדוע שבשבוע ראשון מכניסים חסד א' שיש בו ז' לחסד דז"א, וכן גבורה א' שיש בה ז' לחסד דז"א, ומשם לחסד דנוק', משום שמאירים מז"א שהוא זכר לנוק'. נמצא שבכל שבוע נתקנת ספירה א' מחג"ת נה"י דמלכות, וז"ש כאן דבכל ז' יומין מאלין יומין עילאין שהם ה' חסדים וה' גבורות דאימא, שהם ז' שבועות, שהם מ"ט ימים, נטלא קדושה יומא חד דאלין תתאי דהיינו ספירה אחת מספי' המלכות (מ"מ).

⁵⁷⁶ פי' ז"ק דמלכות, שכל א' נתקנה בז' ימים, שהם מהארת חסד א' ומהארת גבורה א', וז"ש וכל חד איקרי שבוע דעאל באינון שבע (מ"מ).

<p>לתתא עמהון ועל דא כד מטון לתשע וארבעין יומין ההוא יומא עלאה דעליהו דאיהו יומא דחמשיין⁵⁷⁷ דשליט על תשעה וארבעין יומין רזא דכללא דאורייתא בתשעה וארבעין אנפין וכדין ההוא יומא עלאה יומא דחמשיין באתערותא דלתתא אפיק אורייתא⁵⁷⁸ כללא בתשעה וארבעין אנפין</p>	<p>ועל זה כאשר מגיעים לתשעה וארבעים ימים היום ההוא העליון שעליהם שהוא יום החמשים ששולט על תשעה וארבעים ימים סוד כללות התורה בתשע וארבעים פנים ואז היום העליון ההוא היום החמשים בהתעוררות של מטה מוציא תורה כלולה בתשע וארבעים פנים.</p>
<p>רבי אלעזר פתח ואמר (תהלים פד ד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיך וגו' גם צפור מצאה בית אלין צפרי שמיא דמנהון שויין מדוריהון לבר ומנהון שויין מדוריהון בביתא כגון דרור דאיהו עופא דשוי דיריה בביתא דכל בר נש ולא דחיל אמאי בגין דכלא קראן ליה דרור מאי דרור חירו כמה דאת אמר (ויקרא כה י) וקראתם דרור ותרגומו חירו ודא איהו צפור דרור דהא מיומא דעביד קנא בביתא ואפיק בגין מדוריה בביתא חמשיין יומין ולבתר מתפרשן אלין מאלין ודא איהו עופא דאקרי דרור חירו</p>	<p>רבי אלעזר פתח ואמר גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיך וגו' גם צפור מצאה בית אלו ציפורי שמים שמהם שמים מדוריהם בחוץ ומהם שמים מדוריהם בבית כמו הדרור שהוא עוף שעושה דירתו בבית של כל אדם ולא מפחד מדוע מפני שכלם קוראים לו דרור מהו דרור חרות כמו שנאמר וקראתם דרור ותרגומו חרות וזהו צפור דרור שהרי מיום שעושה קן בבית מוציא בנים מגוריו בבית חמשים ימים ולאחריהם נפרדים אלו מאלו וזהו עוף שנקרא דרור חרות.</p>
<p>תא חזי מה כתיב⁵⁷⁹ (&) וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ מהכא נפקא חירו לכלא ובגין דנפקא מניה חירו אורייתא דנפקת מניה אקרי חירו ועל דא כתיב (שמות לב י) חרות על הלחת אל תקרי חרות אלא חירות ודא אורייתא דאתקרי חירות דהא מה דאפיק יומא דא עלאה אקרי חירו ואיהו חירו דכלא והאי יומא איהו חירו עלאה בגין דאית חירו תתאה וחירו עלאה ה"א עלאה ה"א תתאה חירו עלאה חירו תתאה שמטה ויובל כהדא אינון</p>	<p>בא וראה מה כתוב וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ מכאן יוצאת חרות לכלם ומפני שיוצאת ממנו חרות תורה שיוצאת ממנו נקראת חרות ועל זה כתוב חרות על הלחת אל תקרא חרות אלא חרות וזו התורה שנקראת חרות שהרי מה שמוציא יום זה העליון נקרא חרות והוא חרות של הכל וזה היום הוא חרות עליונה משום שיש חרות תחתונה וחרות עליונה ה"א עליונה ה"א תחתונה חרות עליונה וחרות תחתונה שמטה ויובל כאחד הם.</p>
<p>תריין נהמי אכלו ישראל חד כד נפקו יצאו ממצרים אכלו מצה לחם עני ואחד</p>	<p>שני מיני לחם אכלו ישראל אחד כאשר יצאו ממצרים אכלו מצה לחם עני ואחד</p>

⁵⁷⁷ פי' בינה שממנה יצאו ז' שבועות שהם ז' חסדים וז' גבורות (מ"מ).

⁵⁷⁸ פי' ז"א שנקרא תורה שבכתב שיש בה מ"ט פנים (מ"מ).

⁵⁷⁹ מלבד הנזכר בעמוד הנכחי עוד י"ל שידוע שבסוד הספירה נכנסים בז"א אורות עליונים בחב"ד חג"ת שלו ובשבוע השביעי הוא סוד המלכות שהיא דבוקה בת"ת זעיר, באופן שהימים של הזעיר הם ו' לבד. ועוד י"ל לפי שבכל יום נכנסת בחינה אחת במוחין, ונמצא שבששת ימי הפסח נכנסו ו' בחינות כי שביעי של פסח הוא סוד רשימו דגדלות שני דאבא ולכן אין בו הלל גמור, ובפרשת אמור (צה ע"ב) יש עוד טעם אחר, אי נמי י"ל במ"ש בשער תיקון הנוק', שמשא רבנו ע"ה מצא את השכינה בתוך הקליפה ודבר גדול עשה שהוציאה משם אע"ג שלא יוכל להעלותה כי אם עד החזה וחסרו ממנה ששה ימים העליונים, וזהו מצת חסר ו' כתיב, ונמצא שמה שעלתה בפסח יום אחד היה בכח עליון לפי אותה שעה (רמ"ז).

<p>ממצרים אכלו מצה לחם עוני וחד במדברא לחם מן השמים⁵⁸⁰ (חד בפסח וחד בשבועות) דכתיב (שם טז ד) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ועל דא קרבנא דיומא דא נהמא איהו ועל נהמא אתקריבו כל שאר קרבנין דנהמא איהו עיקר דכתיב (ויקרא כג יח) והקרבתם על הלחם שבעת כבשים וגו' (שם יז) ממושבתיכם תביאו לחם תנופה וגו' דדא איהו נהמא דאחכימו ביה ישראל חכמתא עלאה דאורייתא ועאלו בארחהא</p>	<p>במדבר לחם מן השמים (אחד בפסח ואחד בשבועות) שכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ועל זה קרבן של יום זה הוא לחם ועל לחם מקריבים כל שאר קרבנות שהלחם הוא העקר שכתוב (ויקרא כג) והקרבתם על הלחם שבעת כבשים וגו' וכתוב ממושבתיכם תביאו לחם תנופה וגו' שזהו לחם שחכמו בו ישראל חכמה עליונה של התורה ונכנסו בדרכיה.</p>
<p>השתא אית לן לאסתכלא בפסח נפקו ישראל מנהמא דאתקרי חמץ כתיב (שמות יג ז) ולא יראה לך חמץ⁵⁸¹ וכתיב (שם יב יט) כי כל אוכל מחמץ⁵⁸²</p>	<p>עתה יש לנו להתבונן בפסח יצאו ישראל מלחם שנקרא חמץ כתוב ולא יראה לך חמץ וכתוב (שם יב) כי כל אוכל מחמץ</p>
<p>קפג/ב</p>	
<p>מאי טעמא בגין יקרא דההוא נהמא דאתקרי מצה⁵⁸³ השתא דזכו ישראל לנהמא עלאה⁵⁸⁴ יתיר לא יאות הוה לאתבטלא חמץ ולא אתחזיא כלל ואמאי קרבנא דא חמץ הוה דכתיב (&) סלת תהיינה חמץ תאפינה ותו דהשתא ביומא דא⁵⁸⁵ אתבטל יצר הרע ואורייתא דאתקרי חירו אשתכחת</p>	<p>למה בשביל כבוד של הלחם ההוא הנקרא מצה ועכשיו שזכו ישראל ללחם עליון יותר לא ראוי היה שיתבטל החמץ ולא יראה כלל ומדוע קרבן זה היה חמץ שכתוב סלת תהיינה חמץ תאפינה ועוד שעתה ביום זה מתבטל יצר הרע והתורה שנקראת חרות נמצאת.</p>
<p>אלא למלכא⁵⁸⁶ דהוה ליה בר יחידאי וחלש יומא חד הוה תאיב למיכל אמרו ייכול בריה דמלכא (ס"א מיכלא דאסוותא) אסוותא דא ועד דייכול ליה לא ישתכח מיכלא ומזונא אחרא בביתא עבדו הכי כיון דאכל ההוא אסוותא אמר מכאן ולהלאה ייכול כל מה</p>	<p>אלא למלך שהיה לו בן יחידי ונחלה יום אחד היה מתאוה לאכול אמרו יאכל בן המלך (מאכל של רפואה) רפואה זו ועד שיאכל אותה לא ימצא מאכל ומזון אחר בבית עשו כן כיון שאכל הרפואה היא אמר מכאן ולהלאה יאכל כל מה שהוא מתאוה ולא יוכל להזיק לו.</p>

⁵⁸⁰ אמנם המן הנה הוא מאור הדעת והת"ת, דעת מלגאו ת"ת מלבר, וכמ"ש (שמות טז ד) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, והוא מז"א דאקרי שמים (כמ"ש בזה"ק ח"א בהשמטות סי' כח דף רסב ע"ב, ופ' משפטים קטז ע"א, ובח"ג בסופו סי' יב דף שו רע"ב), ומשם היה המן, וכמ"ש בח"א (קנז ע"ב רמו ע"א) ובח"ב (מ ע"א) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים לא מן סיהרא (שהיא מצה לחם עוני) אלא מן השמים ממש שהוא לחם פג, כמ"ש בפ' יחי (רמו ע"א) (וכן הוא בפ' בשלח סא ע"ב, ופ' תצוה קפג ע"א, וכן הוא בפ' אמור צה רע"ב, קג רע"א, ובהעלותך קנו ע"א) ובאד"ז (רצב ע"ב), וכן בפ' בשלח (סא ע"ב) אמרו שם כי המן היה מהאי טלא דעתיקא קדישא דנטיף לזעיר אפין (דע"ה ח"ב קלג ע"ד). עיי' לעיל מ ע"א ח"ג צה ע"ב (לש"ו).

⁵⁸¹ סמאל (אור יקר).

⁵⁸² לילית (אור יקר).

⁵⁸³ מדת המלכות, ואינו כבוד המלכות, שיתראו הקלי' ויתפשטו אף אם ישראל אינם נאחזים בהם, שאינם אוכלים אותו סוף סוף לא יראה (אור יקר).

⁵⁸⁴ דיום שבועות שהיה ראוי שיהיה בטול החמץ וכו', ולא עוד אלא שעתה הוא מבוטל, והממליך אותו עושה רעה יותר ויותר (אור יקר).

⁵⁸⁵ אם כן מעצמו מבוטל ואנו מועררים אותו באכילתינו וקורבנותנו (אור יקר).

⁵⁸⁶ דרך כלל שלחם חמץ אינו תלוי אסורו אלא בזמן שהוא מחזיק ומעורר החצונים, ובפסח שיש חולי יעורר חלאים וצריך ליבדל, אמנם בשאר הימים אינו מזיק אכילתו למה יאסר, ואם אחר הפסח מפני שאכל המצה מותר ואינו מזיק, אם כן כל שכן ביום שבועות שאינו מזיק כל עיקר מפני שהם ב' רפואות, אמנם טעם קרבנו הוא ממש לבטולו כדמפרש ואזיל (אור יקר).

<p>דאיהו תאיב ולא יכיל לנזקא ליה כך כד נפקו ישראל ממצרים לא הוי ידעי עיקרא ורזא דמהימנותא אמר קודשא בריך הוא יטעמון ישראל אסוותא ועד דייכלון אסוותא דא לא אתחזי להון מיכלא אתרא כיון דאכלו מצה דאיהי אסוותא למיעל ולמנדע ברזא דמהימנותא אמר קודשא בריך הוא מכאן ולהלאה אתחזי לון חמץ וייכלון ליה דהא לא יכיל לנזקא לון וכל שכן דביומא דשבועות אודמן נהמא עלאה דאיהו אסוותא בכלא</p>	<p>כך כאשר יצאו ישראל ממצרים לא היו יודעים עקר וסוד של האמונה אמר הקדוש ברוך הוא יטעמו ישראל רפואה ועד שיאכלו רפואה זו לא יראה להם מאכל אחר כיון שאכלו מצה שהיא רפואה לעלות ולדעת בסוד האמונה אמר הקדוש ברוך הוא מכאן והלאה ראוי להם חמץ ויאכלו אותו שהרי אינו יכול להזיק להם וכל שכן שביום השבועות שנמצא לחם עליון שהוא רפואה לכל.</p>
<p>ועל דא מקרבין חמץ⁵⁸⁷ לאתוקדא על מדבחה ומקרבין תרין נהמין אחרנין כחדא וחמץ אתוקדא בנורא דמדבחה ולא יכיל לשלמאה ולנזקא לון לישראל ובגיני כך ישראל קדישין אתדבקו ביה בקודשא בריך הוא באסוותא דאורייתא ביומא דא ואלמלי הווי נטרי ישראל תרין סטריין⁵⁸⁸ דנהמי אלין לא הווי עיילין בדינא לעלמין</p>	<p>ועל זה מקריבים חמץ להשרף על המזבח ומקריבים שתי לחם אחרים כאחד וחמץ נשרף באש המזבח ולא יכול לשלט ולהזיק להם לישראל ומשום זה ישראל קדושים נדבקים בו בהקדוש ברוך הוא ברפואה של התורה ביום זה ואם היו שומרים ישראל שני צדדים של לחם אלו לא היו עולים בדין לעולם.</p>
<p>ביומא דראש השנה דאיהו יומא דדינא (ובל יומא) דלאו איהו אלא לאינן דלא נטלו מיכלא דאסוותא ושבקו לאסוותא⁵⁸⁹ דאורייתא בגין מיכלא אהרא דאיהו חמץ דהא</p>	<p>ביום של ראש השנה שהוא יום הדין (בכל יום) שאין הוא אלא לאלו שלא לקחו מאכל של הרפואה ועזבו את מאכל התורה משום מאכל אחר שהוא חמץ כי ביום זה של ראש השנה החמץ ההוא עולה ומקטרג</p>

⁵⁸⁷ זה מובן, כי לחם מצה דפסח היא מלכות, אבל לחם דשבועות היה חמץ. והוא כנגד נהמא עילאה, ת"ת, תורה שבכתב, אסותא דכלא, כמש"ה ולכל בשרו מרפא. אמנם מ"ש אח"כ, וע"ד מקריבין חמץ לאתוקדא ע"ג מדבחה, אין לזה הבנה, כנודע דשתי הלחם דעצרת היו חמץ, אבל אינם נקריבים ע"ג המזבח. אף לא היו נשרפות, אבל נאכלות לכהנים, וכמ"ש הרמב"ם ז"ל בהלכות מעשה הקרבנות בפ"ב ובהל' תמידים ומוספים פ"ח. והרי אלו ב' טעויות שכתב שנשרפות, וגם שהם על המזבח, גם אומרו ומקריבין תרי נהמי אחרים כחדא, יש טעות, כי שתי הלחם עצמם הם החמץ, דאלו מנחת נסכים הבאה בכל יום עם קרבן התמיד, מצה היא, כנז' בהל' מעשה הקרבנות פ"ב, והיכי קאמר תרי נהמין אחרנין וחמץ אתוקדא בינייהו, משמע דחמץ אינו תרין נהמין, ובפרט באמר דאתוקדא בינייהו, משמע כי שלשה הם: אחד חמץ, ושנים מצה, ושלשתם נשרפות, וזה שקר מפורסם ורע, שיש נוסחא אחרת דלא כתיב מלת אחרנין, אף לא מלת בינייהו, וכפי נוסחא זו אינם אלא תרין נהמין בלבד, אבל עדיין קשה כי אינם נשרפות, אלא נאכלות לכהנים. וא"ת דעל הקומץ הקרב ע"ג המזבח איירי, א"א, דאין קומץ בב' הלחם כנז' בהלכות מעשה הקרבנות בפ"ב, והיינו יכולים לומר, דבשתי הלחם שלא נמצאו כשרים איירי, דאז נשרפות כנז' בהלכות תמידים ומוספין פ"ח, ועל"ז דוחק הוא להעמיד דברי הזהר באבדו ב' הכבשים כנז' בדבריו, דבדברי הפסוק עצמו מדבר וצ"ע (שמנה שערים – רח"ו), "ל שמ"ש לאתוקדא על מדבחה הכוונה על יצר הרע הנק' חמץ, שע"י הנפת שתי הלחם והקרבת הכבשים, ו' שעליו היה נשרף חמץ, יצר הרע, כ"ח ס"מ ע"ג המזבח, ר"ל בכח הארת המלכות הנק' מזבח, וז"ש ומקריבים תרין נהין אחרנין כחדא, וחמץ אתוקדא בינייהו, ש"מ שהחמץ דאתוקדא וכו' לא קאי על שתי הלחם (מ"מ). הענין שעל ידי יחוד תורה ומצה, שהם ב' לחמים, והיינו ב' הלחם, ייחוד ת"ת ומלכות, מצה ומן, והיו חמץ לומר לך נתבטל חמצו ומתקרב, שישרף קושי, ויהיה כולו מצה, ולא שנשרף ממש שאין קרב על גבי המזבח, אלא ברמז רומז בטולו, וכאן אינו מחזיק אלא עונה בעל כרחו אמן והוא נזהר (אור יקר).

⁵⁸⁸ ת"ת ומלכות מייחדים תורה ומצוה, אין מקום לבעל הדין לחלוק ודאי, ולזה אלו הם הקדמות ליום ראש השנה (אור יקר).

⁵⁸⁹ ברוחניות, ורמז המצה והמן ת"ת ומלכות שבקו, ורמז החמץ שהוא יצר הרע נדבקו והגבירו כח המלשין, הוא חמץ הוא שטן הוא מלאך המות הוא יצר הרע, והיינו אכלם לחם חמץ נהנים מיצר הרע ותאוותיו. ואם תאמר, היה ראוי שיאסר החמץ בראש השנה, לזה אמר שאין דוחין אותו משום דקונו קרב ליה (אור יקר).

<p>ביומא דא דראש השנה ההוא חמין סלקא ומקטרגא עליה דבר נש ואלשין עליה ואיהו קיאי ביומא דא מקטרגא על עלמא וקודשא בריך הוא יתיב בדינא⁵⁹⁰ על כלא ודאין עלמא</p>	<p>על האדם ומלשין עליו והוא עומד ביום זה מקטרג על העולם והקדוש ברוך הוא יושב בדין על כולם ודן את העולם.</p>
<p>ובניני כך כד יהב קודשא בריך הוא אורייתא לישראל אטעים להו מההוא נהמא עלאה דההוא אתר ומגו ההוא נהמא הוו ידעין⁵⁹¹ ומסתכלין ברזי דאורייתא למהך בארע מישר והא אוקמוה מלה אינון חברייא ברזין (ס"א אלין דקאמרן) כדקאמרן</p>	<p>ומסבה זו כאשר נתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל הטעים להם מהלחם העליון ההוא של המקום ההוא ומתוך הלחם ההוא היו יודעים ומסתכלים בסודות התורה ללכת בדרך ישר והרי בארו הדברים אלו החברים בסודות (אלו שאנחנו אומרים) אלו כמו שאמרנו.</p>
<p>רבי שמעון ורבי אלעזר בריה הוו אזלי בארעה והוו אזלין עמהון רבי אבא ורבי יוסי עד דהוו אזלי אערעו בתר סבא והוה אחיד בידיה חד ינוקא זקף עיניו רבי שמעון וחמא ליה אמר ליה לרבי אבא ודאי מלין הדתין אית גבן בהאי סבא</p>	<p>רבי שמעון ורבי אלעזר בנו היו הולכים בדרך והיו הולכים עמהם רבי אבא ורבי יוסי עד שהיו הולכים פגשו בזקן אחד והיה אווזו בידו תינוק אחד הרים עיניו רבי שמעון וראה אותו אמר לו לרבי אבא ודאי דברים חדשים יש לנו אצל הזקן.</p>
<p>כד מטו לגביה אמר רבי שמעון במטול דקופטרך בגבך קא אתית מאן את אמר ליה יודאי אנא אמר מלין הדתין ודאי יומא דא לגבך אמר ליה לאן הוא ארעך⁵⁹² אמר ליה דיורי הוה באינון פרישי מדברא דהוינא משתדל באורייתא והשתא אתינא לישובא למיתב בעלא דקודשא בריך הוא באלין יומי דירחא שביעאה דא</p>	<p>כאשר הגיעו אליו אמר רבי שמעון במשא הקשור בגבך אתה בא מי אתה אמר לו יהודי אני אמר דברים חדשים ודאי ביום זה אצלך אמר לו להיכן הוא דרכך אמר לו דירתי היתה באלו פורשי המדבר שהייתי משתדל בתורה ועתה באתי לישוב לשבת בצל הקדוש ברוך הוא בימים אלו של החדש השביעי הזה.</p>
<p>חדי רבי שמעון אמר נתיב דודאי קודשא בריך הוא שדרך לגבן אמר ליה חיך דנשמע מלה מפומך מאינון מלין הדתין עתיקון דנטעתון⁵⁹³ תמן במדברא מהאי ירחא שביעאה ואמאי אתפרשתון השתא ממדברא למיתי לישובא אמר ליה ההוא סבא בשאלתא דא ידענא דחכמתא גבך ומילך מטו לרקיעי דחכמתא (ס"א נטו לתקיעו דחכמתא)</p>	<p>שמח רבי שמעון אמר נשב בודאי הקדוש ברוך הוא שלח אותך אלינו אמר לו חיך שנשמע דבר מפך מאלו הדברים החדשים עתיקים שנטעתם שם במדבר מחדש השביעי הזה ומדוע נפרדתם עתה מהמדבר לבא לישוב אמר לו אותו הזקן בשאלה זו ידעתי שחכמה אצלך ודברך מגיעים לרקיעי החכמה (נוטים לתקיעת החכמה).</p>
<p>פתח ההוא סבא⁵⁹⁴ ואמר (דברים א לא) ובמדבר אשר ראית אשר נשאך יהוה אלהיך</p>	<p>פתח הזקן ההוא ואמר ובמדבר אשר ראית אשר נשאך ה' אלהיך כאשר ישא איש</p>

⁵⁹⁰ ואין לאוסרו כעת, אלא מי שנשמר בזמנו לכל השנה, נשמר עתה בעת שחותם [שחוסם?] פי שטן ולא ישטין אפילו יגבר ויעלה ויקטרג אין לו מקום (אור יקר).

⁵⁹¹ אין תימה שאחר שהמאכל היה נשפע מן הת"ת ותורה מן הת"ת היה רוחניות נקנה בשכל להשכיל סתרי תורה (אור יקר).

⁵⁹² היכן היית יושב (מ"מ).

⁵⁹³ בכאן רמז עתיקין לומר סודות התורה הם מעתיק יומין כמ"ש הזהר בפ' בראשית וכל מלין דעתיק יומין כולהו רזין עילאין דנטעתון לרמוז שע"י חדושי התורה עביד אילנא דחיי סחרני' דגנתא כמ"ש בפרשת קדושים ולכך אמ"ל הסבא בשאלתא דא ידענא דחכמתא גבך (מ"מ).

⁵⁹⁴ היה אפשר מאז ולהלאה לטהר את הארץ מכל זיהומה כולה, ולהסיר את כל תערובות הרע שבה אשר מעץ הדעת טו"ר, ולהעלותה ולקדשה בקדושת עץ החיים, שתהיה כולה קודש לה', וזה היה ג"כ ענין הליכת ישראל במדבר (דע"ה ח"ב קל ע"ג).

<p>כאשר ישא איש את בנו וגו' האי קרא הכי מבעי ליה ובמדבר אשר נשאך מהו ראית אלא קודשא בריך הוא דבר לון לישראל במדברא מדברא תקיפא כמה דכתיב (שם ח טו) נחש שרף ועקרב וגו' ומדברא דאיהו תקיף משאר מדברין בעלמא מאי טעמא</p>	<p>את בנו וגו' פסוק זה כך היה צריך לומר ובמדבר אשר נשאך מהו ראית אלא הקדוש ברוך הוא הנהיג את ישראל במדבר מדבר חזק כמו שכתוב (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו' ומדבר שהוא חזק משאר מדבריות בעולם למה.</p>
<p>בגין דההוא שעתא דנפקו</p>	<p>משום שבשעה ההיא שיצאו</p>
<p>קפד/א</p>	
<p>ישראל ממצרים ואשתלימו לשתין רבבן אתתקף מלכותא קדישא ואסתלק על כלא וסיהרא אתנהירת וכדין אתכפיא מלכו חייבא סטרא אחרא ואפיק לון קודשא בריך הוא למיהך במדברא תקיפא⁵⁹⁵ דאיהו אתר ושלטנו דסמאל חייבא דאיהו דיליה ממש בגין לתברא תוקפיה וחיליה ולכתתא רישיה (ס"א ולאחתא ליה) ולאכפיא ליה דלא ישלומ⁵⁹⁶ ואלמלא דהאבו ישראל בעא קודשא בריך הוא לאעברא ליה מעלמא ועל דא אעבר לון באחסנתיה ועדביה וחולקיה ממש</p>	<p>ישראל ממצרים ונשלמו לששים רבוא התחזקה המלכות הקדושה ועלתה על הכל והאירה הלבנה ואז נכנעה מלכות הרשעה הצד האחר והוציא אותם הקדוש ברוך הוא ללכת במדבר חזק שהוא מקום ושלטון סמאל הרשע שהוא שלו ממש כדי לשבר חזקו וכחו ולכתת ראשו (ולהוריד אותו) ולהכניע אותו שלא ישלט ואלמלא חטאו ישראל רצה הקדוש ברוך הוא להעבירו מן העולם ועל זה העביר אותם בנחלתו וגורלו וחלקו ממש.</p>
<p>כיון דהאבו בכמה זמנין נשיך לון חויא וכדין אתקיים (בראשית ג טו) הוא ישופך ראש וגו' ישראל מהו רישיה בקדמיתא ולא ידעי לאסתמרא מיניה ולבתר איהו מהא בבתרייתא ונפלו כלהו במדברא ואתקיים ואתה תשופנו עקב וארבעין שנין לקו מניה⁵⁹⁷ לקבל ארבעין מלקות דבי דינא</p>	<p>בגלל שחטאו בכמה פעמים נשך אותם הנחש ואז התקיים (בראשית ג) הוא ישופך ראש וגו' ישראל הכו ראשו בתחלה ולא ידעו להשמר ממנו ולבסוף הוא הכה באחרונה ונפלו כולם במדבר והתקים ואתה תשופנו עקב וארבעים שנה לקו ממנו כנגד ארבעים מלקות של בית דין.</p>
<p>ועל דא כתיב (&) אשר ראית בעינייהו הוה המאן לההוא מארי דמדברא אזיל כפית קמיהו ונטלי אחסנתיה ועדביה מנלן מדכתיב (שמות טו טו) אז נבהלו⁵⁹⁸ אלופי אדום ואלין</p>	<p>ועל זה כתוב אשר ראית בעיניהם היו רואים את אדון המדבר הולך קשור לפנייהם ולקחו נחלתו וגורלו מנין לנו שכתוב אז נבהלו אלופי אדום ואלה הם (דברים ח)</p>

⁵⁹⁵ הו' תחתונות דהעשיה הנה היה בהם סוד עץ הדעת טו"ר אשר בחלק הדומם כל המדבריות והשמון שבהעולם, והוא סוד מ"ש רז"ל (ברכות לא ע"א) כל ארץ שגזר עליה אדה"ר להתיישב נתיישה, וכל ארץ שלא גזר עליה אדה"ר לישוב לא נתיישה, כי הם בסוד עץ הדעת טו"ר. אמנם לאחר החטא נעשה שם מקום ומשכן להקליפות והחיצונים שהם רע גמור ממש, וכמ"ש בזוה"ק (פ' תצוה קפד ע"א), וכן הוא סוד הר שעיר וכמ"ש הרב בשער קיצור אבי"ע (פרק א) (דע"ה ח"ב מ ע"ב). והנה בחי' עץ הדעת אשר היה בכל הי' ספי' דהעשיה שאמרנו, הנה היה בכל חלקי הדצח"מ שבהם, היינו בהדומם הוא מקום המדבריות, ששם הוא מקום מוכשר להשראת החיצונים, וכמ"ש בזוה"ק (בשלח דף ס סע"א, ופ' תרומה קנז, ופ' תצוה קפד רע"א) (דע"ה ח"ב קמט ע"ב).

⁵⁹⁶ וכ"ה בפרשת תרומה קנז עיי"ש (לש"ו).

⁵⁹⁷ תוקפיה וחיליה דהס"מ אשר יש לו אחיזה בזה, והוא בהידין ורגלין ויונק מכללות החגת"מ הכלול כל א' מעשר, והם ארבעים, ולכן הלכו במדבר ארבעים שנה לשבור תוקפיה וחיליה (דע"ה ח"ב פג ע"א).

⁵⁹⁸ אמנם הנה באותו העת עצמו לא היה ח"ו שום שליטה להחיצונים ע"י היניקה שניתן להם, אלא אדרבא כי אז גופה הנה אוכפו ונכפפו ונלחצו והיו אסורות בחרצובות ונחושתיים והושם בסד רגליהם וכמ"ש (שמות טו טו) אז נבהלו אלופי אדום כו' וכמ"ש בזוה"ק (פ' תצוה דף קפד ע"א) ובפע"ח (שער עולם היצירה פ"ו [ז"ל: שמעו עמים ירגזון וכו' הם כוחות הטומאה מצד ישמעאל ואז נבהלו אלופי אדום אילי מואב הם שאר כל השרים שהם נכנעין תחתיהן]), כי אז נכנעו כל כחות הטומאה כולם (דע"ה ח"ב קכה ע"ב).

<p>אינון (דברים ח טו) נחש שרף ועקרב ואנן אופ הכי אתפרשנא מישובא למדברא תקיפא ולעינא תמן באורייתא בנין לאכפיא להווא סטרא</p>	<p>נחש שרף ועקרב ואנחנו גם כך נפרדנו מהישוב למדבר החזק לעין שם בתורה כדי להכניע את הצד האחר.</p>
<p>ותו דלא מתישבן מלי דאורייתא אלא תמן⁵⁹⁹ דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו השוכא דכד אתכפיא סטרא דא אסתלק קודשא בריך הוא לעילא ואתייקר ביקריה ולית פולחנא דקודשא בריך הוא אלא מגו השוכא⁶⁰⁰ ולית טובא אלא מגו בישא וכד עאל בר נש באורח בישא ושביק ליה כדין אסתלק קודשא בריך הוא ביקריה ועל דא שלימו דכלא טוב ורע כחדא⁶⁰¹ ולאסתלקא לבתר בטוב⁶⁰² ולית טוב אלא ההוא דנפק מגו בישא⁶⁰³ ובהאי טוב אסתלק יקריה ודא איהו פולחנא שלים</p>	<p>ועוד שלא מתיישבים דברי תורה אלא שם שאין אור אלא אותו היוצא מתוך החשך שכאשר נכנע צד זה מתעלה הקדוש ברוך הוא למעלה ומתכבד בכבודו ואין עבודת הקדוש ברוך הוא אלא מתוך החשך ואין הטוב אלא מתוך הרע וכאשר נכנס בן אדם בדרך רעה ועזב אותה אז מתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו ועל זה שלמות הכל טוב ורע כאחד ולעלות אחר כך בטוב ואין טוב אלא ההוא שיצא מתוך הרע ובטוב זה מתעלה כבודו וזוהי עבודה שלימה.</p>
<p>ואנן עד השתא יתיבנא תמן כל יומי שתא בנין לאכפיא במדברא להווא סטרא השתא דמטא זמנא דפולחנא קדישא דסטרא דקדושה אהדרנא לישובא דתמן איהו פולחנא דיליה ותו דהשתא בראש השנה מטא זמנא דההוא הויא למתבע דינא מקמי קודשא בריך הוא ותמן איהו שליט ובנין כך נפקנא מתמן ואתינא לישובא</p>	<p>ואנחנו עד עכשיו יושבים שם כל ימי השנה בכדי להכניע במדבר לצד האחר עכשיו שהגיע זמן עבודת הקדש של צד הקדושה חזרנו לישוב ששם היא עבודתו ועוד שעתה בראש השנה הגיע זמן של הנחש ההוא לתבע דין מלפני הקדוש ברוך הוא ושם הוא שולט ומפני כך יצאנו משם ובאנו לישוב.</p>
<p>פתח ההוא סבא ואמר (תהלים פא ד) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו השתא איהו זמנא לאתערא דינא עלאה תקיפא⁶⁰⁴ וכד</p>	<p>פתח הזקן ההוא ואמר תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו עכשיו הוא הזמן להתעורר הדין העליון החזק וכאשר הוא</p>

⁵⁹⁹ מי שעומד בהנסיון הזה ויוצא ממנו לשלום, הוא זוכה לעומקי פנימיות התורה, ואין הפרגוד ננעלת לפניו (דע"ה ח"ב פג ע"ב).

⁶⁰⁰ העבודה היותר עליון והתיקון שאין למעלה מזה, כאשר שהאדם עומד במצולות ים ובתוך החיצונים, כמו יעקב בבית לבן, להשתדל תמיד לתברא שם גופה תוקפיה וחיליה דס"מ חייבא, ולכתנא רישיה ולאכפיא ליה, וכמו שאמרו בזה"ק (פרשת תצוה קפד ע"א). אמנם הוא עבודה קשה מאד מאד, כי צריך להתבונן תמיד ולהבחין בין ימין לשמאל, ולברר ולהפריש בין טוב לרע, ולקשר ולהתייחד את עצמו בקודש תמיד. ואי אפשר לעמוד בזה ולצאת בשלום אלא רק מי שעושה כל מעשיו לשם שמים, ויהיה טהור ונקי משום פניה ורצון עצמית, ולהסתכל בזהירות יתירה שלא יטעה את עצמו (ביאורים ח"ב ב ע"ד).

⁶⁰¹ ר"ל למנדע טוב ולמנדע רע (דע"ה ח"ב פג ע"ב).

⁶⁰² ר"ל שיידע בטוב ויידע ברע ויכנס ויעלה בהטוב וכנ"ל בפ' בא ופ' ויחי, והזהר בזה ואל תטעה ח"ו, וכבר טעה בזה חכם אחד כמ"ש בספר בן דוד דף מה מו במה שהתרעם שם על גדול אחד שטעה בזה (דע"ה ח"ב פא ע"ב), ר"ל למינדע טוב ורע כמ"ש בפרשת בא לד ע"א וע"י פרשת ויחי רכג ע"ב (לש"ו).

⁶⁰³ ר"ל שמסתכל ומתבונן בכל כחות הטומאה והרע ויוצא משם בשלום שאינו נהנה משם כלום ואינו חפץ בהם מאומה (דע"ה ח"ב פא ע"ב), ר"ל שיודע מהרע ואינו נהנה ממנו, וכמ"ש בפ' בא לד ע"א (דע"ה ח"ב פג ע"ב).

⁶⁰⁴ בראש השנה אז הוא בחינת הדורמיטא שמסתלקין המוחין דזעיר שהם חו"ב חו"ג, אמנם חכמה וחסדים נשארים מקיפין על ראש זעיר ובינה וגבורה הולכים דרך אחוריו לתת מציאות דינין לנוק' דזעיר שלא על ידו, והם עליונים שבאים מאמא בלי אמצעי, ולכן הם תקיפין, כי הניתנים לה ע"י זעיר נמתקים בחכמה וחסדים שבו, אבל עכשיו הם דינין גמורים בלי מיתוק, ונתינת דינין אלו בנוק' נקרא התעוררות כי זעיר ישן אז והיא ניעורה (רמ"ז).

<p>איהו אתער⁶⁰⁵ סטרא אחרא אתתקף בהדיה וכיון דאיהו אתתקף סליק וחפיא לסיהרא דלא נהיר נהורא ואתמליא מסטרא דדינא כדין כל עלמא איהו בדינא עלאין ותתאין וכרוזא כרוז בכלהו רקיעין אתקיננו כורסיא דדינא למאריה דכלא דאיהו בעי למידן</p>	<p>מתעורר הצד האחר מתחזק כנגדו ומכיון שהוא מתחזק עולה ומכסה ללבנה שלא מאירה אור ומתמלאת מצד הדין אז כל העולם הוא בדין עליונים ותחתונים וכרוז קורא בכל הרקיעים התקיננו כסא של דין לאדון הכל שהוא רוצה לדון.</p>
<p>וריא הכא ואתנהיר לון במדברא אמאי אתער דינא עלאה ביומא דא אלא כל רוזין וכל קדושין יקירין בלהו תליין בשביעאה וההוא שביעאה עלאה עלמא עלאה דאקרי עלמא דאתי מניה נהרין כל בוצינין וכל קדושין וכל ברכאן וכד מטי זמנא לחדתותי ברכאן וקדושין לאנהרא בעא לאשגחא בכל תקונא דעלמין בלהו וכל אינון תקונים לאתקיימא בלהון סלקין מגו תתאי אי אינון כשראן ואי לא כשראן כדין קיימא (ס"א מלה) דלא נהיר עד דאתפרשן חייבין מגו זכאין כדין אתער דינא</p>	<p>וסוד כאן והאיר לנו במדבר מדוע מתעורר דין עליון ביום זה אלא כל סודות וכל הקדשות הנכבדות כולם תלויים בשביעי והשביעי הוא העליון עולם העליון שנקרא עולם הבא ממנו מאירים כל הנרות וכל הקדשות וכל הברכות וכאשר מגיע הזמן לחדש הברכות והקדשות להאיר צריך להשגיח בכל תקון של העולמות כולם וכל התקונים ההם לקיים כולם עולים מתוך התחתונים אם הם כשרים ואם אינם כשרים אז עומדת (דבר) שלא מאירה עד שנפרדים החיבים מתוך הזכאים אז מתעורר הדין.</p>
<p>ומההוא דינא אתתקף סטרא אחרא ואשתכח מקטרגא בגין דינתנון ליה אינון חייביא בגין דעליה כתיב (איוב כה ג) ולכל תכלית הוא חוקר וחפיא לסיהרא אמאי (ד"א לא מסרא לון בידא דמקטרגא) בגין דלית תיאובתיה דקודשא בריך הוא לאובדא לעובדי ידוי</p>	<p>ומהדין ההוא מתחזק הצד האחר ונמצא מקטרג כדי שינתנו לו אלו החיבים מפני שכתוב ולכל תכלית הוא חוקר ומכסה ללבנה מדוע (לא מוסרת אותם ביד המקטרג) מפני שאין רצונו של הקדוש ברוך הוא לאבד את מעשי ידיו.</p>
<p>וההוא סטרא אחרא קיימא קליפה תקיפא דלא יכיל לאתברא בר בההוא עיטא דקודשא בריך הוא יהיב לישראל דכתיב (&) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו בגין לתברא ההוא כסה דאתחפיא סיהרא ולא נהיר</p>	<p>והצד האחר ההוא עומד כקלפה חזקה שאינה יכולה להשבר חוץ באותה עצה שהקדוש ברוך הוא נתן לישראל שכתוב תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כדי לשבר הכסוי ההוא שמכסה את הלבנה ולא מאירה.</p>
<p>וכד מתערי ישראל לתתא בשופר ההוא קלא דנפיק משופר בטש באוירא ובקע רקיעין עד דסלקא לגבי ההוא טנרא תקיפא (נ"א סטרא אחרא) דחפי לסיהרא אשגח ואשכח אתערותא דרחמי כדין ההוא</p>	<p>וכאשר מתעוררים ישראל למטה בשופר הקול ההוא שיוצא מהשופר מכה באויר ובוקע את הרקיעים עד שעולה לגבי הסלע ההוא החזק (הצד האחר) שמכסה ללבנה משגיח ומוצא התעוררות הרחמים אז ההוא</p>
<p>קפד/ב</p>	
<p>דסליק וקיימא לעילא אתערבב כדין ההוא קלא קיימא ואעבר ההוא דינא וכיון דלתתא אתערו רחמי הכי נמי לעילא אתער שופרא אחרא עלאה⁶⁰⁶ ואפיק קלא⁶⁰⁷ דאיהו רחמי</p>	<p>שעולה ועומד למעלה מתערבב אז הקול ההוא עומד ומעביר הדין ההוא וכיון שלמטה מתעוררים הרחמים כך גם למעלה מתעורר שופר אחר עליון ומוציא קול שהוא</p>

⁶⁰⁵ פי' באותו הזמן שיש זה התעוררות אז מתחזק ס"מ שאז שולטות הגבורות החזקות, ובאותו הזמן סליק וחפיא לסיהרא (רמ"ז).
⁶⁰⁶ יסוד דאימא (רח"ו).

<p>ואערעו קלא בקלא⁶⁰⁸ רחמי ברחמי ובאתערותא דלתתא אתער הכי נמי לעילא</p>	<p>רחמים ומתערבבים קול בקול רחמים ברחמים ובהתעוררות של למטה מתעורר כך גם למעלה.</p>
<p>ואי תימא היך יכיל קלא דלתתא⁶⁰⁹ או אתערותא דלתתא לאתערא הכי נמי תא הזי עלמא תתאה⁶¹⁰ קיימא לקבלא תדיר והוא אקרי אבן טבא ועלמא עלאה⁶¹¹ לא יהיב ליה אלא כגוונא דאיהו קיימא אי איהו קיימא בנהירו דאנפין מתתא כדין הכי נהרין ליה מעילא ואי איהו קיימא בעציבו יהבין ליה דינא בקבליה</p>	<p>ואם תאמר איך יכול קול של למטה או התעוררות של למטה להתעורר כמו כן בא וראה עולם התחתון עומד לקבל תמיד והוא נקרא אבן טובה ועולם העליון לא נותן לו אלא כמו שהוא עומד אם הוא קיים בהארת פנים מלמטה כמו כן מאירים לו מלמעלה ואם הוא עומד בעצבות נותנים לו דין כנגדו.</p>
<p>כגוונא דא (תהלים ק ב) עבדו את יהוה בשמחה הדרה דבר נש⁶¹² משיך לגביה חרוה אחרא עלאה הכי נמי האי עלמא תתאה כגוונא דאיהי אתערת הכי אמשיך מלעילא בגין כך מקדמי ישראל ואתעריב שופר קלא דאיהו (רזא דרחמי) כליל באשא ומיא ורוחא ואתעביד חד וסלקא לעילא ובטש בהאי אבן טבא ואצטבע באינון גווינן דהאי קלא וכדין כמה דאתחזיאת הכי משיך מלעילא</p>	<p>כמו זה עבדו את ה' בשמחה שמחה של בן אדם מושך לעצמו שמחה אחרת עליונה כך גם זה העולם התחתון כמו שהיא מתעוררת כך מושך מלמעלה לכן מקדימים ישראל ומעוררים בשופר קול שהוא (סוד של רחמים) כלול באש ומים ורוח ונעשה אחד ועולה למעלה ומכה באבן הטובה הזו ונצבע בגונים אלו של הקול הזה ואז כמו שמתראה כך מושך מלמעלה.</p>
<p>וכיון דאתקנת בהאי קלא רחמי נפקי מלעילא ושריין עלה ואתכלילת ברחמי מתתא ומלעילא וכדין אתערבב סטרא אחרא (אסתכל וחמי בנהירו דאנפין) ואתחלש תקפיה ולא יכיל לקטרגא והאי אבן טבא קיימא בנהירו דאנפין מכל סטרין בנהירו דלתתא ובנהירו דלעילא</p>	<p>וכיון שנתקנת בקול זה רחמים יוצאים מלמעלה ושורים עליה ונכללת ברחמים מלמטה ומלמעלה ואז מתערבב הצד האחר (מסתכל ורואה בהארת הפנים) ונחלש כחו ולא יכול לקטרג והאבן הטובה הזו קימת בהארת הפנים מכל הצדדים בהארה של למטה ובהארה של למעלה.</p>
<p>אימתי קיימא בנהירו דלעילא הוי אומר ביומא דכפורי וביומא דכפורי אתנהיר ההוא אבן טבא בנהירו דלעילא מגו נהירו דעלמא דאתי (ואתערבב ההוא דלטורא) וכדין מתקנין ישראל לתתא חד שעיר ומשדרין להאי מדברא תקיפא דאיהו שלטא עלי</p>	<p>מתי עומדת בהארה של למעלה היה אומר ביום הכפורים וביום הכפורים מאירה האבן הטובה ההיא באור של למעלה מתוך האור של העולם הבא (ומתערבב המקטרג ההוא) ואז מתקנים ישראל למטה שעיר אחד ושולחים למדבר הזה החזק שהוא שולט עליו.</p>
<p>וההוא סטרא אחרא איהו נקודא אמצעיתא דהריבו דעלמא בגין דכל הריבו ושמומן מיניה הוא מההוא סטרא אחרא שליט עליה ונקודה אמצעיתא דכל ישובא סטרא דקדושה איהו</p>	<p>והצד האחר ההוא הוא נקודה אמצעית של העולם החרב משום שכל חרבה ושממה (הוא ממנו מהצד האחר ההוא השולט) ממנו הצד האחר ההוא שולט עליו ונקדה האמצעית של כל הישוב צד הקדושה הוא</p>

⁶⁰⁷ פי' ז"א (רח"ו).

⁶⁰⁸ פי' קול שעולה מעולם הזה עם ז"א (מ"מ).

⁶⁰⁹ ר"ל, היאך אפשר דע"י קול שופר תחתון מעורר קול שופר עליון שהוא ז"א, היוצא מהבינה הנקרא שופר (מ"מ).

⁶¹⁰ מלכות (מ"מ).

⁶¹¹ בינה (מ"מ).

⁶¹² מכאן שהעצבות מדה מגונה מאד (רח"ו)

<p>ועל דא קיימא ירושלם באמצעייתא דכל ישובא דעלמא</p>	<p>ועל זה עומדת ירושלים באמצע כל הישוב של העולם.</p>
<p>בתרין נקודין אתפרשת מלכו שמיא סטרא דקדושה חד דילה וחד דעלמא דאתי נקודה עלאה טמיראה ועל דא קיימא בתרין נקודין נקודה דילה קיימא תחותה ירושלם אמצעייתא דכל ישובא נקודה דנטלא מאימא עלאה טמירא איהו גן עדן דארעא⁶¹³ דקיימא באמצעייתא דכל עלמא לכל סטרין דחריבו וישובא וכל סטרין דעלמא</p>	<p>בשתי נקודות נבדלת מלכות שמים צד הקדושה אחת שלה ואחת של העולם הבא נקודה עליונה נעלמת ועל זה קימת בשתי נקודות נקודה שלה עומדת תחתיה ירושלים אמצע של כל הישוב נקודה שלוקחת מאמא עליונה וסתומה היא גן עדן של הארץ שעומדת באמצע של כל העולם לכל הצדדים של החרבה והישוב וכל צדדי העולם.</p>
<p>ועל דא באמצעייתא דגן עדן קיימא נקודה הדיא עלאה טמירא וגניזא דלא ידיע וחד עמודא נעיין מתתא לעילא גו ההיא נקודה ומתמן נבעי מיא דאתפרישו לארבע סטרי עלמא אשתכחו תלת נקודין בעלמא דקיימאן דא על דא כגוונא דתלת נקודין דאורייתא⁶¹⁴</p>	<p>ועל זה באמצע גן עדן עומדת נקודה אחת עליונה נעלמת וסתומה שלא נודעת ועמוד אחד נעוץ מלמטה למעלה תוך הנקודה היא ומשם נובעים מים שנפרדים לארבעת צדדי העולם נמצאו שלש נקודות בעולם שעומדות זו על זו כדוגמת שלש</p>

⁶¹³ עיל' אריכות בהגר"א על תיקר"ז מד ע"ב.

⁶¹⁴ עיל' ע"ח שער הארת המוחין פרק ה: קיצור הדברים הוא, כי ג' נקודות הם: א', נקודה עלאה טמירא בג"ע. וא', נקודה בירושלים אמצעיית דישובא לחוד, ולא לכולי עלמא כמו נקודת ג"ע. ג', נקודה דסטרא אחרא דחורבא וכו', בראש יש כמה מיני נקבים וחלונות באותן הכלים לצאת מתוכן (הבלים) [הארות] להאיר בחוץ, והם אזנים עינים נחירים ופה, ז' חלונות. אבל הגוף הוא סתום ומוכרח הוא שיהיה בו חלונות לצאת לחוץ האור הגנוז תוך הכלים ולהאיר אל העומדין שם הם הנבראין כולם. והנה מצינו ראינו ג' נקבים בגוף, ב' מהם דרך פנים, והם נקודת פי הטבור ונקודת פי האמה, ונקב א' באחור שדרך בו יוצאין השמרים אל החצונים, ואלו הם ג' נקודות הנזכר כאן. ואע"פ שנקודת הטבור סתומה, בהכרח הוא שממש יוצא קצת [אור ו]הבל, כי בהיותו התינוק בסוד העיבור טבורו פתוח כנודע (נדה ל ע"ב).

והנה תחלה צריך שתדע, כי לא יצדק לשון נקודה רק אל בחי' היסוד, בין שיהיה יסוד דכורא בין שיהיה יסוד נוקבא, אבל עיקרו הוא ביסוד נוקבא, וזכור כלל זה להבין לשון הזוהר בענין הנקודה ההיא. והיא הנקרא נקודה אמצעיית, כי בחי' נקודת היסוד הוא באמצעיית הגוף, וא"כ צריך עתה להודיע איך ג' נקבים הנ"ל כולם הם בחי' נקודת היסוד דכורא או נוקבא.

ואמנם ב' נקודות בדרך הפנים שהם הטבור והיסוד. והנה הטבור הוא גם כן נקודת היסוד, כנודע שיסוד דאמא המתלבש תוך ז"א מסתיים בחזה דז"א, ותכף תחתיו הוא הטבור שהוא ענין יציאת האורות מיסוד דאמא המסתיים בחזה, ומרוב הארתן בוקעים ויוצאין לחוץ במקום הטבור. לכן פי הטבור סתום בסוד אמא עלאה הנקרא עלמא דאתכסיא (זהר ח"א קנב ע"א), וזה הוא נקודה דנטלה מאמא עלאה טמירא כו' (זהר ח"ב ריא ע"ב), כי היא נקודת היסוד דאמא אשר בטבורא דז"א, ונקודה תתאה (זו) היא פי היסוד דז"א ממש. ואע"פ שעיקר (פי) הנקודה אינו אלא יסוד דנוקבא, כי הנה נתבאר אצלינו בענין שיעור קומת פרצוף רחל מהחזה ולמטה באחור ז"א, איך ת"ת דרחל שהיא גופא דילה מכון נגד יסוד דז"א, ושניהן מסתיימן כאחד, נמצא כי פי היסוד של הזכר הארה היוצאת משם הוא ממש כנגד יסוד רחל שבאחוריו. נמצא, כי זו הנקודה תתאה שהוא ביסוד דרחל, אינה באתכסיא כמו היסוד דאמא, שהיא מלובשת תוך ת"ת ז"א ממש, אשר זהו סבת קריאתה עלמא דאתכסיא, כי ז"א מכסה ומלבישה כמבואר אצלינו ע"פ ספד"צ סוף פ"ק (טז ע"ב) באומר, אתא מפתחא דכליל בשית ומכסה פתחא, והבן זה. ואמנם [כנגד] נקודה תתאה זו, שהוא פי היסוד דז"א, אשר ג"כ שם הוא יסוד דרחל מכון כנגדו כנ"ל, הנה כנגדן יש נקודה ג' באחור דז"א, שדרך בו יוצאין השמרים אל החצונים כנ"ל. ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה, כי גם בזה שייך בחי' היסוד, כי שם בחי' יסוד של הנוקבא של הקליפות המכוון ממש נגד נקודת האחור הזה שבקדושה, והוא נקרא נקודה דחורבא כמ"ש.

ועתה נבאר מאמר הנ"ל, בתרין נקודין אתפרשת מלכו דשמיא. הנה נתבאר אצלינו כי בחי' עולם הוא ז"א, כמ"ש (תהלים פט ג) אמרתי עולם חסד יבנה, שהוא הראשון מן הר"ק דז"א. ונודע, כי הז"א הוא עץ חיים מהלך ת"ק שנה (פסחים צד ע"ב), בסוד ה"ח המתפשטין בו, וכל א' כלול עד ק', הרי ת"ק. וכן העולם כולו מהלך ת"ק שנה, נמצא כי כל העולם כולו הוא בחי' ז"א. ואמנם צד פנים שלו הוא קדושה גמורה, וצד האחוריים שלו יש שם אחיזה (אל) [של] החצונים כמ"ש. והנה צד הפנים מתחלק לב' בחי', כי מחציו ולמטה אשר שם האורות של החסדים דאמא מגולים, שם הוא בחי' הישוב שבו שוכנים ועומדים שם בני אדם, וכנגד המקום הזה עצמו מן האחור הוא מקום עמידת רחל נוקבא דז"א, וזה סוד שנקרא רחל ארץ

<p>תא חזי ההוא שעיר דמשדרין ישראל לעזאזל לההוא מדברא בגין למיהב חולקא לההוא סטרא אהרא⁶¹⁵ לאתעסקא בהדיה ואי תימא תרין שעירין אמאי הכא חד ליהויה וחד להוא סטרא אהרא תינח ההוא שעיר דסטרא אהרא ליהויה אמאי</p>	<p>נקדות של התורה. בא וראה השעיר ההוא ששולחים ישראל לעזאזל למדבר ההוא כדי לתת חלק לצד האחר ההוא להתעסק אתו ואם תאמר שני שעירים למה כאן אחד לה' ואחד לצד האחר ההוא ניחא השעיר ההוא של הצד האחר אך לה' מדוע.</p>
<p>אלא למלכא דהוה ארגיזו על בריה קרא לסנטירא ההוא דעביד דינא בבני נשא תדיר בגין דיודמן למעבד דינא בבריה ההוא סנטירא חדי ועאל בני מלכא למיכל תמן כיון דאשנה ביה בריה אמר ודאי לא עאל סנטירא דא בני אבא אלא בגין דארגיזו מלכא עלי מה עבד אזול ואתפיים בהדיה כיון דאתפיים בהדיה פקיד מלכא למעבד סעודתא עלאה ליה ולבריה ופקיד ולא ינדע ביה ההוא סנטירא</p>	<p>אלא [משל] למלך שהיה כועס על בנו קרא לשוטר זה שעושה דין בבני אדם תמיד כדי שיתכונן לעשות דין בבנו השוטר ההוא שמח ונכנס לבית המלך לאכול שם כיון שראה אותו בנו אמר ודאי לא נכנס השוטר כאן בבית אבי אלא משום שכעס המלך עלי מה עשה הלך והתפיס עמו ומשום שהתפיס עמו צוה המלך לעשות סעודה עליונה לו ולבנו וצוה שלא ידע בו השוטר ההוא.</p>
<p>לבתר עאל ההוא סנטירא אמר מלכא השתא אי ינדע דא מסעודתא עלאה</p>	<p>לבסוף נכנס השוטר ההוא אמר המלך עתה אם ידע זה מהסעודה העליונה</p>
<p>קפה/א</p>	
<p>דאתקינית לי ולברי⁶¹⁶ יתערבב פתורא⁶¹⁷ מה עבד קרא לממנא⁶¹⁸ על סעודתא אמר ליה אתקין מדי⁶¹⁹ ותשוי קמאי ותשוי קמיה דההוא סנטירא בגין דיחשיב דסעיד קמאי מדילי ולא ינדע בההיא סעודתא יקירא⁶²⁰ דחדוה דיילי ודברי ויטול ההוא חולקא ויזיל ליה ויתפרש מחדוה דסעודתא דילן ואי לאו דמלכא עביד הכי לא יתפרש ההוא סנטירא מבי מלכא</p>	<p>שהכנתי לי ולבני יתבלבל השלחן מה עשה קרא לממנה על הסעודה ואמר לו תכין משהו ותשים לפני ותשים לפני השוטר ההוא כדי שיחשב שסועד לפני משלי ולא ידע מהסעודה החשובה ההיא של שמחה שלי ושל בני ויקח החלק ההוא וילך לו ויתרחק מהשמחה של הסעודה שלנו ואם לא שעשה המלך כך לא יתרחק השוטר ההוא מבית המלך.</p>
<p>כך אמר קודשא בריך הוא לישראל אזמינו</p>	<p>כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל</p>

כנ"ל, בסוד א"י, ארץ ז"א הנקרא ישראל, לפי שבשיעורה יש שיעור הישוב הנקרא ארץ, על שם שהיא מריצה את פירותיה, כמארז"ל (תנחומא ראה ח). אע"פ שהיא עומדת באחור שהוא מקום חורבה, סופה לחזור בפנים בעת הזווג, ושם לא יש אחיזה אל החיצונים כנודע, לכן נקרא רחל ישובא לא חורבא ח"ו, כי חוזרת פב"פ בעת הזווג. אמנם מחציו של ז"א ולמעלה מצד הפנים שהוא מהחזה ולמעלה, אין כנגדו ישוב כי (הארותיו) [האורות] הם סתומים ואין האורות נמשכין לחוץ כדי שישבו בו בני אדם, לכן נקרא (זהר ח"א קנב ע"א) עלמא (דאתכסיא) סתימא, ושם מקום לאה כנגד האחור אשר איננה נקרא ארץ, ואינה בחי' ישוב, כי גם היא נקראת עלמא סתימא כמ"ש אצלינו. אמנם שם מחציו ולמעלה מצד הפנים הוא מדור אל הנשמות (העליונות) [הנעלמות] הנקרא ג"ע הארץ, אשר עליה נאמר (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו, עלמא סתימא. עי' המשך בסוף הספר אות א'.

⁶¹⁵ עי' הערה בסוף הספר אות ב'.

⁶¹⁶ היחוד הנעשה בשותפות ישראל, כאומרו ישראל אשר בך אתפאר (אור יקר).

⁶¹⁷ שיתבע הדין, הללו רשעים והללו רשעים וכו', ונמצא פוגם היחוד (אור יקר).

⁶¹⁸ כה"ג (אור יקר).

⁶¹⁹ היינו שפע השמאלי, המתחלק חציו לה' וחציו לעזאזל (אור יקר).

⁶²⁰ כולה ימינית מאור עליון חכמה, ולכן נקרא "יקירא". והיא באמצעות הבינה, ולכן נקראת "חדוה", והיינו שהבינה היא בעלת הדינים והשפע השמאלי, והנשפע משם ימשך חלק אל כל הקלי', ולכן תשפיע חלק שם לשעירים שהם דינים, והדינים אינם קשים אלא בקשר החצוני שם, על ידי הגורל הוא נבדל מבין הקדושים, ונוטלים הקדושים חלק השפע הטוב, והיינו גורל אחד לה' וגורל א' לעזאזל (אור יקר).

<p>תריין שעירין חד לי וחד להווא דלטורא בנין דיחשיב דמסעודתא דילי קאכיל ולא ינדע בסעודתא דהדוה אחרא דילן ויסב ההוא חולקא ויזיל לארחה ויתפרש מבית⁶²¹ כיון דאמא עלאה⁶²² עלמא דאתי אתי למשרי גו היכלא דעלמא תתאה⁶²³ לאשכחא נהירו (נ"א לאשגחא עלה בנהירו) דאנפין דין הוא דלא ישתכח ההוא דלטורא ולא מארי דדינין לקמיה כד אפיק כל ברכאין⁶²⁴ ואנהיר לכלא⁶²⁵ וכל ההוא הירו⁶²⁶ ישתכח וישראל נטלי מאינון ברכאין⁶²⁷</p>	<p>תזמינו שני שעירים אחד לי ואחד למקטרג ההוא כדי שיחשב שמסעודה שלי הוא אוכל ולא ידע בסעודת השמחה האחרת שלנו ויקח החלק ההוא וילך לדרכו ויתרחק מביתי כיון שאמא העליונה עולם הבא באה לשרות תוך ההיכל של העולם התחתון למצא אור (להשגיח עליה בהארה) של הפנים דין הוא שלא ימצא המקטרג ההוא ולא בעלי הדין לפניו כאשר מוציא כל הברכות ומאיר לכלם וכל שפע החרות ההוא נמצא וישראל נוטלים מאלו הברכות.</p>
<p>דהא כד עלמא דאתי⁶²⁸ עאל⁶²⁹ להיכלא דעלמא תתאה⁶³⁰ ואשתכח דחדי עלמא תתאה⁶³¹ עם בנוי⁶³² בההיא סעודתא עלאה כדן איהו בריך פתורא⁶³³ ועלמין בלהו מתברכין וכל חידו וכל נהירו דאנפין⁶³⁴ אשתכחו תמן הדא הוא דכתיב (ויקרא טז ל) לפני יהוה תטהרו⁶³⁵</p>	<p>שהרי כאשר העולם הבא נכנס להיכל של העולם התחתון ומוצא ששמח העולם התחתון עם בניו בסעודה העליונה היא אז הוא מברך השלחן והעולמות כולם מתברכים וכל שמחה וכל הארת הפנים נמצאות שם זהו שכתוב לפני ה' תטהרו.</p>
<p>כתיב (שם ח) ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד ליהוה וגורל אחד לעזאזל דא איהו ההוא חדוה דההוא דלטורא בנין דקודשא בריך הוא יטיל עמיה גורל⁶³⁶ וזמין לה ולא ידע דנור דליק אטיל על רישיה ועל עמא</p>	<p>כתוב ונתן אהרן על שני השעירים גרלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל זוהי השמחה היא של המקטרג ההוא כדי שהקדוש ברוך הוא יפיל עמו גורל ומזמין אותו ולא יודע שאש דולק שם על ראשו ועל העם שלו כמו שנאמר כי גחלים אתה</p>

⁶²¹ מההיכלות, ונכנס דרך נוקבא דתהומא רבא לברך את הזבח וישראל שמחים חג השמחה (אור יקר).
⁶²² היא עיקר יוה"כ כנודע (אור יקר).
⁶²³ כל סוד יוה"כ לקשר הבינה עם המלכות וכו', ואמר "גו היכלא", שאין ספק שאור הבינה תתפשט בכל העולמות ואפילו בהיכלות ממש, ואם חס ושלום אותו שטן בתוך הקדושים הוא פגם, ואינו נאות שיהנה מברכות העליונות, שהם מג' ראשונות, והיינו דמסיק "כד אפיק וכו'" (אור יקר).
⁶²⁴ כל מיני ברכה מכל הבחינות (אור יקר).
⁶²⁵ כל בחינות הקדושים (אור יקר).
⁶²⁶ כל בחינות הברכה מצד הבינה שהיא חירות ודאי (אור יקר), ומ"ש "כל ההוא" מורה על ריבוי הבחינות מלמעלה ועושות חירו בבינה (אור יקר).
⁶²⁷ כל איזו ברכה שיגרמו התחתונים יש חלק לגורם הברכה, וכיון שישראל הם גורמים היחוד במעשה תיקונם, יש להם חלק בו (אור יקר).
⁶²⁸ בינה (אור יקר).
⁶²⁹ ע"י הת"ת (אור יקר).
⁶³⁰ לברך השכינה וכל הקדושים התלויים ממנה (אור יקר).
⁶³¹ היא המלכות (אור יקר).
⁶³² ששבו בתשובה וקשטוה ותקנו בה כל תיקוני סדר יוה"כ (אור יקר).
⁶³³ מלכות הנקראת שלחן בבחינה שהיא שלחן שכל העולמות אוכלים בה ונשפעים ממנה (אור יקר).
⁶³⁴ חג"ת, א"ל אלהים הו"ה בא"ל אלהים אדנ"י שבה (אור יקר).
⁶³⁵ ממש עם השכינה, "לפני ה'" ת"ת שהוא מתייח' עמה, שעל ידי כך הבינה באה שם (אור יקר). פי' בינה כמ"ש בפרשת אחרי מות, כד אתי מלכא עילאה, פי' בינה, כמ"ש לעיל, כד עלמא דאתי עאל להיכלא דעלמא תתאה (מ"מ).
⁶³⁶ אינו נראה לו שחלק הראוי עליו משפיעים עליו, אלא חושב שחלקו בחלק גבוה שוה בשוה, וזה אינו שהגורל מפריד חלק ה' לה' וחלק עזאזל לעזאזל (אור יקר).

<p>דיליה כמה דאת אמר (משלי כה כב) כי גחלים אתה חותה על ראשו⁶³⁷</p>	<p>חתה על ראשו.</p>
<p>וסימנך (אסתר ה יב) אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי וכתוב ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב בחלק ההוא שנוטל והולך לו ובסוף כאשר בא המלך העליון לבית המלכה המלכה מבקשת עליה ועל בניה ועל עמה מן המלך.</p>	<p>וסימנך (אסתר ה) אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי וכתוב ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב בחלק ההוא שנוטל והולך לו ובסוף כאשר בא המלך העליון לבית המלכה המלכה מבקשת עליה ועל בניה ועל עמה מן המלך.</p>
<p>ואפילו בזמנא דישראל בגלותא וצלו צלותין בכל יומא איחי סלקת ביומא דא לקמי מלכא עלאה ותבעת על בנהא וכדין אתגורו כל אינון נוקמין דזמין קודשא בריך הוא למעבד עם אדום ואתגור היך זמין דלטורא דא לאתעברא מעלמא כמה דאת אמר (ישעיה כה ח) בלע המות לנצח</p>	<p>ואפילו בזמן שישראל בגלות ומתפללים תפלות בכל יום היא עולה ביום זה לפני המלך העליון ומבקשת על בניה ואז נגזרות כל אותן נקמות שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות עם אדום ונגזר איך עתיד המקטרג הזה לעבר מן העולם כמו שנאמר בלע המות לנצח.</p>
<p>וסימנך בזמנא דגלותא (אסתר ז ד) כי נמכרנו אני וגו' כי אין הצר שוה בנזק המלך מאי בנזק המלך כמה דאת אמר (יהושע ז ט) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול דהא שמא עלאה לא אתקיים בקיומיה⁶³⁸ ודא איהו בנזק המלך</p>	<p>וסימנך בזמן הגלות (אסתר ז) כי נמכרנו אני וגו' כי אין הצר שוה בנזק המלך מה זה בנזק המלך כמו שנאמר (יהושע ז) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול שהרי השם העליון לא מתקיים בקיומו וזהו בנזק המלך.</p>
<p>וכדין והמן נבעת מלפני המלך והמלכה אז כדין נהירו דאנפין וכל חידו אשתכח וישראל נפקי לחירו בההוא יומא כדין מההוא יומא ולהלאה חירו וחדוה באתגליא לשלמאה עלייהו כדין בעי למחדי עמהון מכאן ולהלאה כמה דיהבו ליה חולקא לאתפרשא מנהו הכי נמי יהבין לשאר עמין לאתפרשא מנהון לתתא</p>	<p>ואז והמן נבעת מלפני המלך והמלכה אז אור הפנים וכל שמחה נמצאת וישראל יוצאים לחרות ביום ההוא ואז מהיום ההוא והלאה חרות ושמחה בגלוי לשלט עליהם ואז צריך לשמח עמהם מכאן והלאה כמו שנתנו לו חלק להתרחק מהם כך גם נותנים לשאר העמים להתרחק מהם למטה.</p>
<p>תא חזי מה הוא רזא דקרבנא לקרבא שעיר (לקבל שעיר) וי ולא מלה אחר⁶³⁹ ואמאי שעיר בראש חדש והכא נמי שעיר אלא אי תימא בגין דאיהו סטרא דיליה⁶⁴⁰ יאות אמאי לא הוי עז⁶⁴¹</p>	<p>בא וראה מה הוא סוד הקרבנות להקריב שעיר (כנגד שעיר) ולא דבר אחר ומדוע שעיר בראש חדש וכאן גם כן שעיר אלא אם תאמר משום שהוא צד שלו טוב מדוע לא היה עז.</p>

⁶³⁷ "גחלים" הם גזרות העונות. "אתה חותה על ראשו" הקב"ה גוזר יסורין על ישראל, ונתן לו רשות למחוק עונותם על ידי יסורין כך וכך, והיינו ויסרתיך למשפט, ולזה הם גחלים עליו, כאומרם הוי אור שבט אפי, שאחר שישראל נטהרים, כשקבלו עליהם את הדין, והם שמחים עם ה'. והמן זה סמא"ל, נגזר עליו ביטולו וכל גזרות קשות, וכך הוא המן בצערו כפרתן של ישראל, תקנו ישראל ושבנו בתשובה ונתכפרו, נמצא כל מה שנשפע דין ויכולת, נח ויחולו על המן, גחלים על ראשו, אחר טהרת ישראל (אור יקר).

⁶³⁸ פי' שאלהים אלה הם ר"ק דז"א ששם אחוזים ישראל, ומי דאלהים הם נה"י דבינה שבתוך ז"א, ואם יאבדו ישראל ח"ו, אזי אלה מאלהים נפגמת, ולא נשאר רק מי, וזהו ומה תעשה לשמך הגדול, וכמ"ש בסבא דמשפטים (מ"מ).

⁶³⁹ ור"ל שהיה לנו להקריב פר או כשב (מ"מ).

⁶⁴⁰ לקמן רסט ע"א (לש"ו). עי' הערה בסוף הספר קפד ע"ב אות ב'.

⁶⁴¹ עז הוא גדול ולא שעיר שהוא קטן (מ"מ).

<p>אלא מלה דא אצטריך ואיהי אשתכחת למאריהון דחרשין דכל עובדיהו במה דלא (אתחבר) יהא בנוקבא⁶⁴² ועל דא שעיר לא אתחבר בנוקבא⁶⁴³ בסטריין דיליה כלהו⁶⁴³ עז כד אתחבר בנוקבא ובגין דאיהו מלכא יהבין ליה בגין יקרא דיליה האי דלא אתחבר בנוקבא ולא יהיב חיליה לאחרא⁶⁴⁴ ודא אשתמודע לאינזן חרשין דמשתמשין בהני עובדי ובגיני כך שדיין על ההוא שעיר כל אינזן הטאיהון</p>	<p>אלא דבר זה צריך והוא נמצא לבעלי כשופים שכל מעשיהם במה שלא (מתחבר) יהיה בנקבה ועל זה שעיר שלא התחבר בנקבה בכל הצדדים שלו עז כאשר התחבר בנקבה ומשום שהוא מלך נותנים לו משום הכבוד שלו זה שלא התחבר בנקבה ולא נתן כחו לאחר וזה ידוע לאותם המכשפים שמשתמשים במעשים אלה ומפני כך שורים על השעיר ההוא כל אותם החטאים.</p>
<p>ותא חזי אף על גב⁶⁴⁵ דאיהו חולקא לההוא סטרא אחרא רזא הכא כל הני סטריין אחרנין דלתתא (ס"א דאקרזן מצולות ים) כלהו מסאבין יתיר וכל מה דנחתין דרגין תתאין⁶⁴⁶ הכי מסאבו דלהון יתיר ובגין כך בעז יתיר חולקיהון⁶⁴⁷ בגין דשערא</p>	<p>בא וראה אף על גב שהוא חלק לצד האחר ההוא סוד כאן כל אלו צדדים אחרים שלמטה (שנקראים מצולות ים) כולם טמאים יותר וכל מה שיורדים מדרגות תחתונות כך הטמאה שלהם יותר ומפני כן בעז חלקם יותר משום שהשערות</p>
<p>קפה/ב</p>	
<p>דיליה תליא יתיר מבעירא אחרא כמה דינא דלהון תלי לתתא במסאבו אבל האי מלכו הייבתא אחרא מלכא דכלא בההוא סטרא ברור איהו יתיר מסאבו דיליה ולא מסאבו שלים⁶⁴⁸ כהני תתאי ועל דא שעיר דשער דיליה לא תליא ולא שעיע לא שעיע בגין דההוא מסאבו דיליה ולא תלי בגין דלא יתתקף ביה מסאבו כהני תתאי ועל דא ודאי שעיר ולא אחרא</p>	<p>שלו תלויות יותר מבהמה אחרת כמו שדין שלהם תלוי למטה בטמאה אבל מלכות הרשעה הזו האחרת מלך של הכל בצד ההוא הטמאה שלו היא יותר מבחרת ולא טמאה שלימה כאלה התחתונים ועל זה שעיר שהשער שלו לא תלוי ולא חלק לא חלק מפני הטמאה ההיא שלו ולא תלוי כדי שלא תתחזק בו טמאה כאלה התחתונים ועל זה ודאי שעיר ולא אחר.</p>
<p>כפור אמאי אקרי כפור אלא בגין דנקי כל מסאבו⁶⁴⁹ ואעבר ליה מקמיה בההוא יומא ועל דא יום כפור יומא דנקיותא והכי קרינא ליה כתיב (ויקרא טז ל) כי ביום הזה יכפר עליכם</p>	<p>כפור מדוע נקרא כפור אלא מפני שמנקה כל טמאה ומעביר אותה מלפניו ביום ההוא ועל זה יום כפור יום של נקיון וכך קוראים לו שכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם כי היום הזה צריך לו לכתב מה זה כי</p>

⁶⁴² דאל אחר אסתרטס ולא עביד פירין (רח"ו) עי' לעיל קג ע"א.

⁶⁴³ דהיינו כל הסט"א רוצים בסטריין דיליה (מ"מ).

⁶⁴⁴ הוא טעם אחר שהטעם הא' הוא שהשעיר עדיין לא עביד פירין, ואל אחר לא עביד פירין. והטעם הב' הוא, כיון דאיהו מלכא, יהבין ליה האי דלא יהיב חיליה לאחרא (מ"מ).

⁶⁴⁵ פי' הוא טעם ג', כי עז שערא דיליה תלייא ולא שעיע שהם דינים קשים אבל השעיר שערא דיליה לא תלייא ולא שעיע, ולכך יהבין ליה האי שעיר, שאין בו טומאה כל כך (מ"מ)

⁶⁴⁶ דהקליפה עליונה הוא אינו טמא ומזוהם כ"כ, והיא גדולה יותר במעלה מהתחתונה (דע"ה ח"ב קכה ע"ב)

⁶⁴⁷ עי' לעיל קלט ע"א (לש"ו).

⁶⁴⁸ הקליפה עליונה הוא אינו טמא ומזוהם כ"כ, והיא גדולה יותר במעלה מהתחתונה (דע"ה ח"ב קכה ע"ב).

⁶⁴⁹ לשון "וכפרתם את הבית", לשון נקיות, היינו טומאות ישראל ועונותיהם, מתכפר כל עון ועון כפי שיעורו, מי שהוא מתכפר מיד, מי שהוא מתכפר ביסורין, מי שהוא מתכפר במיתה (אור יקר).

<p>לטהר אתכם כי היום הזה מבעי ליה מאי כי ביום הזה אלא בגין דאתדכי מקדשא⁶⁵⁰ לעילא ואתנקי (נ"א ואתנהיר) כתיב (&) כי ביום הזה יכפר עליכם יכפר וינקי בקדמיתא⁶⁵¹ ביום הזה בגין דיתדכי ולבתר עליכם⁶⁵²</p>	<p>ביום הזה אלא משום שמטהר מקדש למעלה ומתנקה (ומאיר) כתוב כי ביום הזה יכפר עליכם יכפר וינקה בתחלה ביום הזה כדי שיטהר ולבסוף עליכם.</p>
<p>תו יכפר ביום הזה וינקי ליה בקדמיתא וכל דא עליכם בגינכון אצטריך לנקאה ליה ולדכאה ליה בקדמיתא יכפר מאן יכפר אלא דא הוא עלמא עלאה דנהיר ונקי לכלא ועל דא כלהו סטרין בישין דאקרין מצולות ים⁶⁵³ אתעברו וכמה דאינון מצולות ים תליין הכי נמי תלייא שער א (ס"א דיליה דהוא סטרא וכו') דיליה דהוא סטרא דלהון ושערא דההוא סטרא לא שעיע</p>	<p>עוד יכפר ביום הזה וינקה לו בתחלה וכל זה עליכם בסבתכם צריך לנקות אותה ולטהר אותה תחלה יכפר מי יכפר אלא זהו עולם העליון שמאיר ומנקה לכלם ועל זה כל צדדים רעים שנקראים מצולות ים עוברים וכמו שאותן מצולות ים תלויות כך גם תלויות שערות (שלו שהוא צד) שלו שהוא צד שלהם ושער של הצד ההוא לא חלק.</p>
<p>כגוונא דא כתיב (ויקרא טז טז) וכפר על הקדש מטומאת בני ישראל ומפשעיהם לכל הטאתם וכל הטאתם מבעי ליה אלא להנאה להון מכאן ולהלאה לכל הטאתם דלא יכיל מקטרגא לשלטאה עלייהו (ועל דא) ביומא דכפור דאיהו קנוחא דכל חובין ונקיו דלהון בעאן ישראל לנקאה גרמיהו ולמהך יחפי רגלין כמלאכי עלאין חמש ענויין בגין לאסתיתעא מחמש סטרין עלאין⁶⁵⁴ דיומא דכפורי אפיק לון ואינון תרעין דיליה</p>	<p>כמו זה כתוב וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכל חטאתם צריך לו לומר אלא להנאה שלהם מכאן והלאה לכל חטאתם שלא יכול המקטרג לשלט עליהם (ועל זה) ביום כפור שהוא העברת כל החובות ונקוי שלהם צריכים ישראל לנקות עצמם וללכת יחפי רגלים כמלאכי עליון חמשה ענויים כדי להעזר בחמשה צדדים עליונים שיום הכפורים מוציא אותם והם שערים שלו.</p>
<p>ואי שתיה קא השיב דאיהו מסטרא דיצחק הא שית⁶⁵⁵ ואף על גב דבכלל אכילה איהו</p>	<p>ואם שתיה מחשיב שהיא מצד של יצחק הרי ששה ואף על גב שבכלל אכילה היא ואז הם ששה וענוי אחרון תשמיש המטה</p>

⁶⁵⁰ היינו המלכות, והכוונה שהספירות בעצמם הם נפגמות בעונות התחתונים, והאי סבא סבירא ליה דכולא תליא במלכות, כדפי' לעיל, שכפי שהיא נתקנת מלמטה, כך משפיע לה הבינה מלמעלה, והיינו שהפגם בה ובספירותיה, ולכך התיקון האמיתי בה, שירד האור העליון וילבן השחרות, ויאיר החושך, ויטהר הפגם, והיינו ביום הזה יכפר ודאי שהיום בעצמו נטהר מפגם ראשונה (או ריקר).

⁶⁵¹ פי', תחלה אנו מתקנים מדת המלכות שנקרא יום הזה, ואח"כ ישראל, ולפיכך שני מלת עליכם, ר"ל למה צריכים המלכות כפרה בגינכון (מ"מ).

⁶⁵² שתחלה יושפע הטהרה ונקיון הפגם למעלה, ואחר כך ירד למטה ויטהר את ישראל, בסוד נשמתם רוחם ונפשם וגופם, והטהרה ירד מלמעלה למטה, ופירש עוד עליכם, בשבילכם, משום דקרא יתירא הוא וכו' (אור יקר).

⁶⁵³ פי' שהם מסיגי הגבורות שבמלכות (מ"מ).

⁶⁵⁴ פי' ה' גבורות באימא שבאים למלכות ביה"כ (מ"מ).

⁶⁵⁵ פי' נגד ו"ק דאימא (מ"מ). יכוין לכל א' מה' עינוין למדתו העליונה, שעל ידי התעוררות הה' ענויים אלה פה עמנו היום, מתעוררת התשועה לישראל לכפר עליהם מה' מדות עליונות, אשר בהם התפשטות, אם לבינה אם הבנים, דבה חירו דכולא, והיא מוציאתם אל הגלוי למטה, ומעשה ידינו כוננה עלינו. וע"י עינוי האכילה ושתייה, מתעוררים חסד לאברהם ופחד יצחק, וע"כ שתיה בכלל אכילה, כי שתיה מסטרא דיצחק, וצריך לכלול אותו בימין לעולם, כי זהו סוד העקידה, אברהם הוא איש החסד, ויצחק ה"ס הגבורה, אש ממים. וכדי להמתיק אותו שלא יחריב העולם, בא ענין העקידה, כדי שיהיה לעולם נכנע ונקשר אל החסד, ולכן אמרו שתיה בכלל אכילה, והם א'. והרחיצה ליעקב. והסיכה לנצח, ונעילת הסנדר להוד, ותשמיש המטה לצדיק יסוד עולם. והדברים אלו מבוארים בזהר תצוה ה' עינויין בגין וכו' וענוייתא בתריתא תשמיש המטה איהו ובדרגא שתיתאה שכיח (מ"מ).

<p>וכדין אינון שית וענויא בתראה תשמיש המטה איהו ובדרגא שתיתאה שכיח⁶⁵⁶ ולקבליה אנן עבדין ענויא דא⁶⁵⁷</p>	<p>הוא ובדרגה ששית נמצא וכנגדה אנו עושים ענוי זה.</p>
<p>כתיב (במדבר כט ז) ובעשור לחדש השביעי הזה וכתוב (ויקרא כג כז) אך בעשור לחדש בעשור בעשירי מבעי ליה מאי בעשור אלא בנין דהשתא ביומא דא כל דרגין עלאין⁶⁵⁸ אתיין אלין על אלין למשרי על סיהרא ולאנהרא לה וכלהו ברוא דעשר עד דסלקא למאה וכד קיימא ברוא דמאה כדין כלא חד ואקרי יום הכפורים ועל דא בעשור⁶⁵⁹ כמה דאת אמר זכור שמור⁶⁶⁰ דכלה אתיין בנין לעשרא ולאנהרא ברוא דעשר</p>	<p>כתוב (במדבר כט) ובעשור לחדש השביעי הזה וכתוב (ויקרא כג) אך בעשור לחדש בעשור בעשירי צריך לו לומר מה זה בעשור אלא משום שעתה ביום זה כל מדרגות עליונות באות אלו על אלו לשרות על הלבנה ולהאיר אותה וכולן בסוד של עשר עד שעולה למאה וכאשר עומדת בסוד של מאה אז הכל אחד ונקרא יום הכפורים ועל זה בעשור כמו שאתה אומר זכור שמור שכלם באים כדי לעשר ולהאיר בסוד של עשר.</p>
<p>אהדר האי סבא רישיה לקבליה דרבי שמעון ואמר ליה (רבי⁶⁶¹ שמעון) הא ידענא דשאלתא תבעי בהאי בעשור לחדש השביעי אמר ליה רבי שמעון ודאי (ס"א דא"י בעשירי יאות⁶⁶¹ הוא והכי הוא אבל בעשור אמאי וכו') בעשור יאות הוא אי הכי הוא אמאי סליק למאה והא מקרא לא אתחזי אלא דסליק לשבעין משמע דכתיב (&) בעשור לחדש השביעי וכד מעשרי לשביעאה עשר זמנין⁶⁶² הא ודאי סליק לשבעין אמר ליה על דא אהדרנא רישא לגבך דהא ידענא דהכימא אנת</p>	<p>החזיר הזקן הזה ראשו כנגד רבי שמעון ואמר לו (רבי שמעון) הרי ידעתי ששאלה תקשה בכאן בעשור לחדש השביעי אמר לו רבי שמעון ודאי (זה בעשירי נכון הוא וכן הוא אבל בעשור מדוע וכו') בעשור נכון הוא אם כן הוא מדוע עולה למאה והרי מהפסוק לא נראה אלא שעולה לשבעים ממשמע שכתוב בעשור לחדש השביעי וכאשר מעשרים לשביעי עשר פעמים הרי ודאי עולה לשבעים אמר לו על זה החזרתי ראשי כלפיך שהרי ידעתי שחכם אתה.</p>
<p>תא הוי תריין רזין הכא⁶⁶³ חד דהא סיהרא חדש השביעי אקרי ובנין כך אקרי חדש השביעי עשור בנין דקא מנהרין לה עשר זמנין</p>	<p>בא וראה שני סודות כאן אחד שהרי הלבנה נקראת חדש השביעי ומפני כן נקרא חדש השביעי עשור מפני שכשמאירים לה עשר פעמים הרי מאה ועוד דבר זה שאמרת</p>

⁶⁵⁶ פ"י ביסוד שמאימא אנו מושכים ליסוד ד"א כמ"ש בפרשת משפטים בסוד עוני' טמירא (מ"מ).
⁶⁵⁷ ובכל עינוי מאלו הה' יכוין לתקן את אשר עיוותו וכו', ואף גם זאת בתנו אל לבו מעשה ידי אדם אשר
בעפר יסודו, כי ידמה לעליון. כי הנה, ה' דברים אלו, אכילה ושתייה ורחיצה וכו', הם למעלה בשאר ימות
השנה הארות עליונים, שמקבלת שכינת עוזינו במספר שמות קדושים, אשר עולה מספר השמות ההם
כמספר כל א' מאלו הה' אכיל' וכו'. אך ביום הזה, ותעליה אמה ונאדרת בתאומת' יחד אימא ובתה ותעני'
אימא, ואינה מקבלת ה' דברים אלו ממנה. וכנגדה אנו אסורים ג"כ בה' דברים גשמיים אלו למטה, ואולם
היא מקבלת ביה"כ הארות' גבורות פחדה מאימא לפני מ"ה א' גבור' גשמים פנימיים שממדת חסד אימא
עד הודה, בקול ה' תפלות שאנו מתפללים היום, בערבית גבורת חסד דאימא, ובשחרית גבורת גבורתה
ובמוסף גבורה שבת'ת ובמנחה גבורה שבנצח, ובנעילה גבורה שבהוד (מ"מ).
⁶⁵⁸ פ"י י"ס דאימא משפיעים למלכות, וז"ש כדין כולא חד ואיקרי יוה"כ (מ"מ).
⁶⁵⁹ ר"ל מספר עשירות (מ"מ).
⁶⁶⁰ שהוא מקור (רח"ו).
⁶⁶¹ ור"ל אלו כתיב בעשירי יאות דקרא כפשטיה, אבל כיון דכתיב בעשור, דרשינן מספר עשירות שהם
מאה (מ"מ).
⁶⁶² דהיינו עשר פעמים ז' הם ע' ואמאי הם מאה (מ"מ).
⁶⁶³ פ"י הכל אמת, אנו דורשים עשור מספר עשירות, דהיינו מאה. ועוד אנו עושים עשר פעמים ז', שהם
ע', והיא בני' שנק' ע' (מ"מ).

<p>הא מאה ותו האי מלה דקאמרת ודאי לשבעין סליקא בהאי יומא (ובדרגא בדשבעין⁶⁶⁴ איהו ובדרגא דמאה איהו לדרגא דמאה לאשלמא ולאנהרא) ובהאי דרגא דשבעין דהא ביומא דא נטיל לכל עמא דישראל למידן וכלהו קיימין בנשמתא יתיר מגופא דהא ביומא דא ענויא דנפשא איהו ולא מגופא כמה דאת אמר ועניתם את נפשותיכם כי כל הנפש אשר לא תעונה והאי יומא נטיל לכל נפשאן והוו ברשותיה ואי לא קיימא ברוא (נ"א ברשותא) דשבעין לית ליה רשו בנפשאן (ס"א לקיימא תמן) דקיימא דנפשאן ברוא</p>	<p>ודאי לשבעים עולה ביום זה (ובמדרגה של שבעים היא ובמדרגה של מאה היא לדרגה של מאה להשלים ולהאיר) ובדרגה זו של שבעים שהרי ביום זה נוטל לכל עם ישראל לדון וכולם עומדים בנשמה יותר מהגוף שהרי ביום זה ענוי של הנפש הוא ולא של הגוף כמו שנאמר ועניתם את נפשותיכם כי כל הנפש אשר לא תענה ויום זה לוקח לכל הנפשות ונמצאות ברשותו ואם לא עומדת בסוד (ברשות) של שבעים אין לה רשות בנפשות (לעמד שם) שעמידת הנפשות בסוד</p>
<p>קפוא</p>	
<p>דשבעין כמה דאת אמר (תהלים צ י) ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו'</p>	<p>של שבעים כמו שנאמר (תהלים צ) ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו'.</p>
<p>ואי תימא⁶⁶⁵ נפשאן דרביי דלא אשלימו לשבעין שנין לא שלמא בהו⁶⁶⁶ ודאי שלמא בהו⁶⁶⁷ אבל לא בשלימו כמאן דזכי יומין סגיאין לפקודי אורייתא⁶⁶⁸ ועם כל דא בכלהו שבעין שנין אזלא⁶⁶⁹ ועל דא תנינן אחד המרבה ואחד הממעיט מאן אחד ביחודא דשבעין שנין מאן דאסגי ומאן דאמעטי</p>	<p>ואם תאמר נפשות הילדים שלא השלימו לשבעים שנה לא שולטת בהם ודאי ששולטת בהם אבל לא בשלמות כמי שזכה לימים הרבה למצוות התורה ועם כל זה בכל שבעים שנה היא הולכת ועל זה למדנו אחד המרבה ואחד הממעט מה זה אחד ביחוד של שבעים שנה מי שמרבה ומי שממעט.</p>
<p>ועל דא ביומא דכפורי אעבר בכלהו שבעין ואשתלים האי דרגא בכלהו וכל נשמתין סלקין קמיה ודאין להון בדינא וקודשא בריך הוא הייס עליהו דישראל ביומא דא מאן דלא אעבר טינא מרוחיה לכפרא עליה (ביומא דא) כד סליק צלותיה בהאי יומא טבע בהווא אתר דאקרי רפש וטיט ואיהו מצולות ים ולא סליק לאתעטרא ברישא דמלכא</p>	<p>ועל זה ביום הכפורים עוברת בכל השבעים ונשלמת דרגה זו בכלם וכל הנשמות עולות לפניו ודן את כולן בדין והקדוש ברוך הוא מרחם על ישראל ביום זה מי שלא העביר טנוף מרוחו לכפר עליו (ביום זה) כאשר עולה תפלתו ביום זה טובע במקום ההוא שנקרא רפש וטיט והוא מצולות ים ולא עולה להיות עטרה בראש המלך.</p>

⁶⁶⁴ בינה (רח"ו). וביאור הענין היטב, שדורשים עשור לשון מקור, שהם מאה שמשפיעים בה י"ס דאימא. ודורשים ג"כ ע', לרמוז שעלתה המלכות וקיבלה ו"ק דז"א, ואח"כ עלתה עד הבינה שנק' ע'. ולפי זה סדר העליה הוא, ע' תחלה לרמוז שאחזה בז"א שהוא ו"ק, ועלתה עד הבינה, וז"ס ע'. ואח"כ סוד עשור, שהיא מאה לרמוז שמקבלת מ"ס דבינה (מ"מ).

⁶⁶⁵ לדידך דאמרת שהיא כוללת הנפשות, מטעם היותם בסוד השבעים והזקנה, אם כן הבחורים לא תכלול, שאינם בעלי שבעים, וא"א להם להכלל בבחינת השבעים כתות [כחות] (אור יקר).

⁶⁶⁶ פי', כיון שאנו אומרים שהיא בדרגא דע' שרומז לבינה, א"כ התינוקות שהם פחות מע', אינה שולטת בהם. ותירץ, שכל הנשמות מתחלת לידתם עד סוף ע' הם ברשותה, לפי שכל הו"ק עד הבינה שנק' ע', מקבלת מהם הארה ונותנת לישראל (מ"מ).

⁶⁶⁷ ויהיו לעולם המדרגות בה שבעים, והולכת וקולטת מבן עשרה במדרגה האחת, ומבן עשרים במדרגה השנית, ומבן שלשים בשלשה מדרגות, וכן יוסיפו וילכו עד שבעים, שאז היא קולטת בן שבעים בשלמות בכל שבע מדרגות (אור יקר).

⁶⁶⁸ שנשלם בכל השבע מדרגות, אמנם לעולם המלכות בעלת שבעים, וכוללת כל בחינת השבעים אפילו צעיר לימים (אור יקר).

⁶⁶⁹ המלכות, אפילו על בן עשר או על בן עשרים, וכיוצא, שהיא לא תחסר משבעים, אמנם אין האדם משלים עד שתמלא הע' (אור יקר).

<p>ביומא דא לא אצטריך בר נש לפרשא הטאוי⁶⁷⁰ קמי אהרא בגין דכמה אינון דנטליי ההיא מלה וסלקי לה לעילא ואית סהדין בההיא מלה ומה (מיכה ז ה) משוכבת חיקך שמור פתחי פיך כל שכן אינון דאזלי ועייני לקטרגא לון וסהדי עליה וכל שכן דחציפו איהו לקמי בלא וחלול שמא דקודשא בריך הוא ועל דא כתיב (קהלת ה ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך (מכאן ולהלאה רזא בגוון)</p>	<p>ביום זה לא צריך בן אדם לפרש חטאיו בפני אחר משום שכמה הם שלוקחים הדיבור ההוא ומעלים אותו למעלה ויש עדים בדבור ההוא ומה משכבת חיקך שמר פתחי פיך כל שכן אלו שהולכים ומסתכלים לקטרג עליהם ומעידים עליהם וכל שכן שעזות הוא לפני הכל וחלול שמו של הקדוש ברוך הוא ועל זה כתוב (קהלת ה ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך (מכאן והלאה סוד באופן אחר).</p>
<p>פתח ואמר (שמות יב ב) החדש הזה לכם ראש חדשים וגו' וכי כלו הזמנים והחדשים אינם של אינון דקודשא בריך הוא (אלא חדשיכם לא כתיב (&)) אלא החדש הזה לכם דילי איהו אבל אנא מסרית ליה לכוון דלכוון איהו באתגליא⁶⁷¹ אבל שביעאה דילי⁶⁷² איהו ועל דא איהו בכסה ולא באתגליא ירחא דלכוון איהו בסדורא כסדר דאתוון אביב דאיהו אב⁶⁷³ י"ב איהו רזא דג⁶⁷⁴ (ס"א ואיהו אב"ג כסדרא דאתוון) אבל ירחא שביעאה דילי איהו מסופא דאתוון (ס"א תשרי) מאי טעמא אתון מתתא לעילא⁶⁷⁵ ואנא מעילא לתתא</p>	<p>פתח ואמר החדש הזה לכם ראש חדשים וגו' וכי כל הזמנים והחדשים אינם של הקדוש ברוך הוא (אלא חדשיכם לא כתוב) אלא החדש הזה לכם שלי הוא אבל אני מסרתי אותו לכם שלכם הוא בנגלה אבל שביעי שלי הוא ועל זה הוא בכסה ולא בגלוי חדש שלכם הוא מסדר כסדר אותיות אביב שהוא א' ב' ג' י"ב הוא סוד אות ג' (והוא א' ב' ג' כסדר האותיות) אבל החדש השביעי שלי הוא מסוף האותיות (תשרי) למה אתם ממטה למעלה ואני ממעלה למטה.</p>
<p>האי דילי ברישא דירחא אנא איהו באתכסייא בעשרה דירחא אנא איהו בגין דאנא בחמש קדמאי⁶⁷⁶ ובחמש אחרנין ובחמש תליתאי בקדמיתא דירחא אנא איהו בגין חמשה יומין בעשרה דירחא אנא איהו</p>	<p>זה שלי בראש החדש אני הוא בכסוי ובעשרה לחדש אני הוא משום שאני בחמש ראשונות ובחמש אחרונות ובחמש שלישיות בתחלת החדש אני הוא משום חמשה ימים בעשרה לחדש אני הוא משום חמשה ימים אחרים בחמשה עשר לחדש</p>

⁶⁷⁰ בפרשת תצוה דף קפו נראה שאסור להתודות בר"ה, ובפ' פנחס דף רלא אמר דבעי לפרשא חטאוי, והנה הכא שאוסר הוא בקול רם, ומקום המתיר הוא בלחש בעת תקיעת שופר, וקשה דהכא ביוה"כ מדבר. ונראה שהרב ז"ל מפרש מ"ש ביומא דא וכו' קאי אדסמיק ליה, פתח ואמר עד שביעאה דילי איהו, וע"ד איהו בכסא ולא באתגליא. ונודע שר"ה עליה כתיב בכסא ליום חגנו, והכריחו לזה ממ"ש נטליי ההוא מלה ועייני לקטרגא, ואי ביוה"כ אין לשטן שליטה. ועוד אי ביוה"כ איירי, אתי דלא כמאן, דאפילו לרע"ק אין צריך לפרט, ואם רצה לפרט הרשות בידו אפילו בקול רם, והכא אוסר. אלא ודאי בר"ה איירי. ותירוץ הרב דהכא מיירי בקול רם דייק מלשון הזהר ממ"ש דחציפא איהו קמי כולא משמע בקול רם (מ"מ).

⁶⁷¹ מלכות (מ"מ).

⁶⁷² בינה (מ"מ).

⁶⁷³ פי' כיון די"ב דאביב הם ג' א' כג' עם א"ב דאביב הם אב"ג (מ"מ).

⁶⁷⁴ י"ב בחשבון קטן ג' (רח"ו)

⁶⁷⁵ פי' שישראל הם במלכות שהוא ניסן שרמוז באב"ג והם עולים ממטה למעלה מא' לב' מב' לג' וכו' אבל בינה היא בסוד תשרי שהם מעילא לתתא (מ"מ).

⁶⁷⁶ יובן במ"ש האריז"ל כי בר"ה ננסרים הימים שהם הגבורות הראשונות שבז"א למלכות, וביוה"כ מקבלת הג' אחרים מאימא, ובט"ו לחדש מקבלת תשלום ה' חסדים דאימא, לפי שנכנסו בד' ימים שבין יוה"כ לסוכות ד' חסדים של הוד ונצח ות"ת וגבורה, וחסד דחסד הגדול שבהם נכנס בט"ו לחדש, ולכך הוא יו"ט, ונכנסים ג"כ של ז"א, ומתחילים להיכנס מיום א' שהוא יו"ט ה' חסדים דז"א ע"י הלולב, וע"י ההקפות נכנסים המקיפים דז"א, ושל אימא נכנסים בהמקיפים ע"י הסוכה עכ"ל, נמצא שבר"ה נכנסים הה' גבורות הראשונות שהיו בז"א למלכות, וביוה"כ מקבלת ה' גבורות דאימא, ובט"ו לחדש נכנסים ה' חסדים, ונשלמים ומתחילים ג"כ דז"א, ולכן אמר כאן בחמש קדמאי ובה' אחרנין ובה' תליתאי, ומפרש בקדמיתא וכו' הם הג' הראשונות ומ"ש בעשרה דירחא וכו', הם ה"ג דאימא ביוה"כ, ומ"ש בט"ו דירחא וכו' הם ה' חסדים דאימא וחמש חסדים דז"א (מ"מ).

<p>בגין חמש יומין אחרנין בחמשה עשר דירחא אנא איהו בגין חמש תליתאי</p>	<p>אני הוא משום חמש שלישיים.</p>
<p>מאי טעמא כולי האי בגין דכל ירחא דא מעלמא עלאה איהו ועלמא עלאה ברזא דחמש איהו בכל זמנא וזמנא ובגיני כך ירחא דא איהו בכסה ולא באתגליא בגין דעלמא עלאה בכסה איהו וכל מלוי באתכסייא וירחא דא דקודשא בריך הוא איהו בלחודוי כיון דמטא יומא דחמיסר כדין גילויא איהו בחדותא דסיהרא וסיהרא אשתלימת ואתנהירת מאימא עלאה וקיימא לאנהרא לתתאי מגו נהורא דלעילא ועל דא אקרי ראשון כמה דאת אמר (ויקרא כג מ) ולקחתם לכם ביום הראשון עד השתא קיימי כלהו יומין ברזא עלאה מכאן נחתין לרזא תתאה</p>	<p>למה כל זה משום שכל חדש זה הוא מעולם העליון ועולם העליון בסוד חמש הוא בכל זמן וזמן ולכן חדש זה הוא בכסוי ולא בגלוי משום שעולם העליון בכסוי הוא וכל דבריו בהסתר וחדש זה הוא של הקדוש ברוך הוא לבדו כיון שמגיע יום ה'ט' לחדש אז מתגלה הכל הוא מגיע בהתחדשות הלבנה ונשלמת הלבנה ומאירה מאמא העליונה ועומדת להאיר לתחתונים מתוך האור העליון ועל זה נקרא ראשון כמו שנאמר (ויקרא כג) ולקחתם לכם ביום הראשון עד עכשיו עומדים כל הימים בסוד עליון מכאן יורדים לסוד תחתון.</p>
<p>תא חזי מיומא עלאה הוו אלין יומין קדמאין רזא דעלמא עלאה מאן דאין דינא דעלמא דהא דינא לא אשתכח בהאי עלמא אלא מדינא תתאה רזא (ישעיה נד ה) דאלהי כל הארץ יקרא⁶⁷⁷ דאי תימא דינא דעלמא דאין לעילא אי הכי לא אתקרי עלמא דחירו עלמא דנהירו דכל עלמין עלמא דכל חיין עלמא דכל חיר ואי תימא מדינא דיצחק אי איהו אתער דינא לגבי האי עלמא לא יכלין כל עלמא למסבל דההוא אשא תקיפא עלאה לא אית מאן דסביל ליה אלא אשא דלתתא דאיהו אשא דסביל אשא</p>	<p>בא וראה מיום העליון היו ימים אלו הראשונים סוד של העולם העליון מי דן דין של העולם שהרי דין לא נמצא בזה העולם אלא מדין התחתון (סוד) שזה אלהי כל הארץ יקרא שאם תאמר דין העולם דן למעלה אם כן לא היה נקרא עולם החרות עולם שהוא אור של כל העולמות עולם של כל החיים עולם של כל החרות ואם תאמר מדין של יצחק אם הוא מעורר דין לגבי העולם הזה לא יכולים כל העולם לסבל שהאש העליון התקיף ההוא אין מי שסובל אותו אלא אש שלמטה שהוא אש שסובל אש.</p>
<p>אלא כמה דעלמא דא עלמא תתאה דכלהו עלמין הכי נמי כל דינוי מעלמא תתאה דאלהיים שופט ודא אקרי דינא עלאה על האי עלמא ובגין דאיהו דרגא שביעאה לא גזיר גזרה על בר נש אלא מעשרין שנין ולעילא</p>	<p>אלא כמו שהעולם הזה עולם התחתון של כל העולמות כך גם כל דינוי מעולם התחתון של אלקים שופט וזה נקרא דין עליון על העולם הזה ומשום שהוא דרגה שביעית לא גוזרים גזרה על בן אדם אלא מעשרים שנה ומעלה.</p>
<p>אשגח האי סבא ברבי שמעון וחמא ליה דזלגין עינוי דמעין אמר רבי שמעון אי היא שביעאה אמאי</p>	<p>הסתכל הזקן הזה ברבי שמעון וראה אותו שזולגות עינוי דמעות אמר רבי שמעון אם היא שביעית מדוע</p>
<p>קפוב</p>	

⁶⁷⁷ מתנהגים כל העולמות ב"ע על ידה, ע"י יחודה בז"א, שהוא היחוד דהוי"ה אדנ"י ונכלל בה ע"ז כל האצילות כולו ביחוד אור א"ס שבו, ונעשית ע"ז אדון כל הארץ, ואלה"י כל הארץ יקרא (וכמ"ש בפרשת בראשית נ ע"ב ופ' וירא צט ע"ב בסתרי תורה שם וכן שם ק' ע"ב ע"ש, ופ' משפטים קו ע"א ופ' תרומה קעא ע"ב ופ' תצוה קפו ע"א) (הקדר"ש מה ע"א), אותו הגילוי גופה הוא אשר המציא את כל העולמות ב"ע, בכל מציאותם בכלל ובפרט, ומשיג בהם ומנהיג אותם תמיד בכל עניניהם מעולם ועד עולם, ולכן נקרא הוא ית"ש ע"י גילוי בהמלכות הכללי דאצילות בשם אדנ"י, שהוא אדון כל הארץ, וכן בשם אלה"י כל הארץ (הקדר"ש נ ע"ג), כל גילוייה של השכינה הוא בהעולמות ב"ע (דע"ה ח"ב קנה ע"ב).

<p>מעשרין שנין ולעילא⁶⁷⁸ אמר ליה זכאה מאן דמליל על אודנין דשמעין</p>	<p>מעשרים שנה ומעלה אמר לו אשרי מי שמדבר על אזנים שומעות.</p>
<p>תא הוי בי דינא דלתתא בארעא⁶⁷⁹ לא גזרין דינא על בר נש עד תליסר שנין מאי טעמא⁶⁸⁰ בגין דשבקיין⁶⁸¹ שבע שנין לשביעאה אלהי כל הארץ יקרא⁶⁸² ולית רשו לבר נש⁶⁸³ באינון שבע ואינון שבע לא שראן אלא על תליסר דלתתא (בארעא)⁶⁸⁴ דאינון כורסייא לגביה⁶⁸⁵ ובגין כך כל גזרין וכל דינין דלתתא מאינון שבע שנין דלתתא⁶⁸⁶ כללא דעשרין שנין איהו</p>	<p>בא וראה בית דין שלמטה בארץ לא גוזרים דין על בן אדם עד שלש עשרה שנה למה משום שעוזבים שבע שנים לשביעית אלהי כל הארץ יקרא ואין רשות לאדם באלו השבע ואלו השבע לא נמצאות אלא על שלש עשרה שלמטה (בארץ) שאלו כסא לגביו ומשום זה כל גזרות וכל הדינים שלמטה מאלו השבע שנים שלמטה כללות של עשרים שנה הם.</p>
<p>ודינא דעלמא בראש השנה על ידא דהאי דרגא איהו דאינון ממש קיימא בדינא על בנוי בהאי עלמא בגין לאתדכאה לגבי עלמא עלאה בגין דלית ליה סיוע לסלקא ולא תדכאה אלא מגו תתאי</p>	<p>ודין העולם בראש השנה הוא על ידי זו המדרגה שהוא ממש עומד בדין על בניו בעולם הזה כדי להטהר לגבי העולם העליון משום שאין לו סיוע לעלות ולהטהר אלא מתוך התחתונים.</p>
<p>וכד ישראל אינון בחמיסר יומין כדין נטיל לבנוי לפרשא גרפוי עלייהו ולמחדי עמהון ועל דא כתיב (&) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי⁶⁸⁷ דא איהו אילנא דאקרי עץ פרי ואשתכח ביה פרי עץ הדר⁶⁸⁸ כמה דאת אמר (תהלים צו ו) הוד והדר לפניו מאי טעמא אקרי הדר ומאן איהו הדר אלא דא צדיק</p>	<p>וכאשר ישראל הם בחמשה עשר יום אז נוטל לבניו לפרש כנפיו עליהם ולשמח עמהם ועל זה כתוב ולקחתם לכם ביום הראשון פרי זה הוא אילן שנקרא עץ פרי ונמצא בו פרי עץ הדר כמו שנאמר (תהלים צו) הוד והדר לפניו למה נקרא הדר ומי הוא הדר אלא זה צדיק.</p>

⁶⁷⁸ שהם ז' על י"ג שגוזרים ב"ד תחתון (אור יקר).

⁶⁷⁹ סנהדרין (אור יקר).

⁶⁸⁰ לא ידונו בבית דין העליון אלא מעשרים ומעלה, שאז השכל משתלם באדם (אור יקר).

⁶⁸¹ אינם דנים ממש, כמו שהיא עולה על התחתונים שבעה מדרגות, שהם שבעה שנים על י"ג, דהיינו עשרים, ועל זה היה הכוונה כשאמר "ובגין דאינון דרגא שביעאה" על מדרגה אשר בין בית דין תחתון לבית דין עליון (אור יקר).

⁶⁸² עי' קפו ע"א והערה שלנו שם בשם הלש"ו.

⁶⁸³ כלומר אי אפשר לדון בפחות משלש עשרה, שירדו התחתונים למטה, ויפרידו בין בית דין עליון לבית דין תחתון כדמסיק (אור יקר).

⁶⁸⁴ כאשר נבאר ולכך לא יפחתו מ"ג ולהוסיף שידונו מ"ד ומט"ו וכיוצא, נמצא שהם מתקרבין אליה וגורעין מדרגותיה משבע, וזה אי אפשר (אור יקר). כדי שיסתלקו בית דין מדרגה אחת או שנים, וידונו מחמשה עשרה וששה עשר וכיוצא, לכך דינם מ"ג ומעלה, וטעם גוף המספר עשרים ולא היו שנים ועשרים ויהיו שבע על ט"ו ועתה אינם גורעים מספר הז', היה משום "דאינון שבע" שהם מדרגות השכינה בעצמה כדפי' שאי אפשר להוסיף או לגרוע (אור יקר).

⁶⁸⁵ היינו סוד הים העומד על שנים עשר בקר, ג' פונים וכו', הם י"ב, ורקיע שעל ראשי החיות הם י"ג, וכך ישראל למטה הם י"ב דגלים, ומחנה שכינה בתוך מחנה לוויה שהוא שבט לוי י"ג, נמצאת שכינה לא שרייא אלא על י"ג, אם כן אי אפשר להוסיף על עשרים או לגרוע, שהם י"ג מרכבתה, וז' מדרגות שהיא שוכנת עליהם כדפי' ו' מעלות לכסא. ואם תאמר היה ראוי שיהיו דנים התחתונים בשנת י"ד שהיא י"ג לבד, הא לא קשיא שדנים משם ועד סוף שנות האדם, כדי שלא יהיה דין למעלה, ומתחילים קודם כדי לתקן הכסא אליה, ולטהר לה הז' שתהיה שוכנת, וקודם זה אין לדון שאין האדם נכלל בכסא אשר לה שהם י"ג, והוא בחוץ שפטור וחפשי מהעבודה (אור יקר). י"ג אלו הם נגד י"ב בקר שהם כסא למלכות עם הכללות הם י"ג ושבע של המלכות הרי עשרים, וז"ש בגין דשבקיין ז' שנין לשביעאה שהיא המלכות שהיא שביעית לחסד (מ"מ).

⁶⁸⁶ פי' ר"ק דז"א שהם חגתנה"י ומלכות שביעית להם, וכולם נכללים בה (מ"מ).

⁶⁸⁷ פי' מלכות, וז"ש דאיקרי עץ פרי, כי עץ עושה פרי ביסוד, ועץ פרי במלכות (מ"מ).

⁶⁸⁸ שהאשה יולדת (רח"ו).

<p>אמאי אקרי הדר והא אתר טמירא איהו דלית ליה גלויא וצריכא לאתכסייא תדיר ולית הדר אלא מאן דאתגלייא ואתחזי אלא אף על גב דאיהו דרגא טמירא הדורא איהו דכל גופא ולא אשתכח הדורא לנופא אלא ביה מאי טעמא מאן דלית עמיה האי דרגא לית ביה הדורא למיעל בבני נשא קלא לאו עמיה בדבורא⁶⁸⁹ (ס"א כדכורא) והדורא (ס"א ודבורא) דקלא אתפסק מניה דיקנא⁶⁸⁹ והדורא דדיקנא לאו עמיה ואף על גב דאתכסייא ההוא דרגא כל הדורא דנופא ביה תליא ואתכסי ואתגלייא ובגין כך עין הדר איהו עין דכל הדורא דנופא ביה תליא ודא איהו (בראשית א יב) עין עושה פרי</p>	<p>מדוע נקרא הדר והרי מקום מסתר הוא שאין לו גלוי וצריך להתכסות תמיד ואין הדר אלא מי שמתגלה ומתראה אלא אף על גב שהוא דרגה מסתרת הדור הוא של כל הגוף ולא נמצא הדור לגוף אלא בו למה מי שאין עמו מדרגה זו אין בו הדור לבא בבני אדם קולו אין עמו בדבורו (כזכר) והדור (ודבור) של קול נפסק ממנו זקנו והדר זקנו לא עמו ואף על גב שמתכסית הדרגה ההיא כל הדור הגוף תלוי בו ומתכסה ומתגלה ומפני כן עין הדר הוא עין שכל הדור הגוף תלוי בו וזהו הוא עין עשה פרי.</p>
<p>כפת תמרים הכא אתכלילת⁶⁹⁰ אתתא בבעלה בלא פרודא כפות תמרים כחדא וענף עין עבות תלתא⁶⁹¹ ועלין דיליה דא בסטרא דא ודא בסטרא דא וחד דשליש עלייהו וערבי נחל תריין⁶⁹² דלית להו ריחא וטעמא כשוקין בבני נשא (ובגין כך) לולב נטיל כלהו כחוטא דשדרה קיימא דנופא⁶⁹³ ומה דנפיק לבר טפח הכי הוא בגין לאשלמא ולאפקא כלא ולשמשא כדקא חזי</p>	<p>כפת תמרים כאן נכללת אשה בבעלה בלי פירוד כפת תמרים כאחד וענף עין עבת שלשה ועלים שלו זה בצד זה וזה בצד זה ואחד ששולט עליהם וערבי נחל שנים שאין להם ריח וטעם כשוקים בבן אדם (ומפני כן) לולב נוטל כולם כחוט השדרה שמעמיד את הגוף ומה שיוצא החוצה טפח כך הוא כדי להשלים ולהוציא הכל ולשמש כמו שצריך.</p>
<p>(ובגין כך) בהני זינין בעי בר נש לאתהואה קמי קודשא בריך הוא עלין וטרפין דהני תמרים אינון כל שאר חילין⁶⁹⁴ דאתאחדן באינון כנויין דקודשא בריך הוא אקרי בהון בגין דבעינן (ס"א לאתחדתא) לתתא כנוונא דלעילא דלית לך מלה בעלמא דלא אית לה דוגמא לעילא⁶⁹⁵ כנוונא דלעילא הכי אית לתתא ובעו ישראל לאתאחדא ברזא דא דמהימנותא קמי קודשא בריך הוא</p>	<p>(ומפני כן) במינים אלו צריך בן אדם להראות לפני הקדוש ברוך הוא עלים של אלו התמרים הם כל שאר חיילות שמתאחזים באלו הכנויים שהקדוש ברוך הוא נקרא בהם מפני שצריכים (להתאחז) למטה כדוגמת למעלה שאין לך דבר בעולם שאין לו דוגמא למעלה כדוגמא של למעלה כך יש למטה וצריכים ישראל להתאחז בסוד זה של האמונה לפני הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>כתיב (ויקרא כג מב) בסכת תשבו שבעת</p>	<p>כתוב (ויקרא כג) בסכת תשבו שבעת ימים זהו סוד האמונה וסוד זה נאמר על</p>

⁶⁸⁹ כי הסריס קולו משונה (רח"ו).

⁶⁹⁰ פי' מדלא כתיב פרי עין הדר וכפות תמרים אלא כפות, ש"מ שהם אחדות אחד, ושיעור הכתוב פרי עין של הדר שהיא המלכות, שיניקתה מיסוד הנק' עין הדר, מחוברת תמיד עם כפות תמרים, שהוא היסוד הנזכר (מ"מ).

⁶⁹¹ חג"ת (מ"מ).

⁶⁹² נו"ה (מ"מ).

⁶⁹³ הלולב רומז אל היסוד, והוא הממשיך הטיפה מן הדעת דרך חוט השדרה, ולכן צריך שיהיה אורך הלולב טפח על הדס וערבה, כי כן הדעת הוא טפח למעלה מן החג"ת, וז"ש כאן ומה דנפיק לבר טפח הכי הוא, בגין לאשלמא ולאפקא כולא (מ"מ).

⁶⁹⁴ פי' העלין של הלולב הם כנגד החיילות שתחת היסוד (מ"מ).

⁶⁹⁵ העולם האצילות הוא מסודר ג"כ בכל בחי' עולם מלא כמו העולמות ב"ע, וכל מה שישנם בזה ישנם בזה (דע"ה ח"א נו ע"ג), עי' לעיל קמד סע"א ולקמן רכא ע"א (ביאורים ח"א כז ע"ג).

<p>ימים דא הוא רוא דמהימנותא והאי קרא על עלמא עלאה⁶⁹⁶ אתמר והכי תנינן כד אתברי עלמא אתמר האי קרא</p>	<p>העולם העליון וכך למדנו כאשר נברא העולם נאמר פסוק זה.</p>
<p>כד שרא חכמה לנפקא מאתר דלא ידיע⁶⁹⁷ ולא אתחזי כדין נפיק חד משחתא⁶⁹⁸ ובטש וההיא חכמתא עלאה⁶⁹⁹ נציין ואתפשט לכל סטריין ברזא דמשכנא עלאה⁷⁰⁰ והוא משכנא עלאה אפיק שית סטריין⁷⁰¹ וכדין ההוא נציצו דמשחתא נהיר לכלא ואמר בסכת תשבו שבעת ימים</p>	<p>כאשר התחילה חכמה לצאת ממקום שלא ידוע ולא נראה אז יוצאת מדה אחת ומכה והחכמה ההיא העליונה מאירה ומתפשטת לכל הצדדים בסוד המשכן העליון והמשכן העליון הוא מוציא ששה צדדים ואז הניצוץ הוא של המדה מאיר לכלם ואמר בסכת תשבו שבעת ימים.</p>
<p>מאן סכת חסר ו' דא משכנא תתאה⁷⁰² דאיהו כעשיתא לאחזאה לכל נהורין וכדין אמר בסכת תשבו שבעת ימים מאן שבעת ימים מעלמא עלאה לתתאה⁷⁰³ דכלהו קיימי בקיומא לאנהרא להאי סכת ומאן איהי דא (עמוס ט יא) סכת דוד הנופלת סכת שלום ובעי עמא קדישא למיתב תחות צלהא ברזא דמהימנותא ומאן דיתיב בצלא דא יתיב באינון יומין עלאין</p>	<p>מי הוא סכת חסר ו' זה משכן תחתון שהוא כעשית להראות את כל האורות ואז אמר בסכת תשבו שבעת ימים מי הם שבעת ימים מעולם העליון לתחתון שכלם עומדים ומזמנים להאיר לזו הסכת ומי היא זו (עמוס ט) סכת דויד הנפלת סכת שלום וצריך העם הקדוש לשבת תחת הצל שלה בסוד האמונה ומי שיושב בצל זה יושב באלו הימים העליונים.</p>
<p>ועל דא כלהו בסכת בסכת וחד בסכות שלים חד שלים⁷⁰⁴ לאחזאה דמאן דיתיב בצלא דא יתיב באינון יומין עלאין לעילא דקיימין על האי תתאה לאנהרא ליה לחפיא עליה ולאננא ליה בשעתא דאצטריך</p>	<p>ועל זה כולם בסכת בסכת ואחד בסכות שלם אחד שלם להראות שמי שיושב בצל זה יושב באלו הימים העליונים למעלה שעומדים על זה התחתון להאיר לו לכסות עליו ולהגן עליו בשעה שצריך.</p>
<p>ותו כלהו אקרונ סכות בשלימו⁷⁰⁵ ובתיבסא (&) סכת חסר⁷⁰⁶ דא עלמא תתאה דבעא בהני שבע יומין</p>	<p>ועוד כולם נקראים סכות בשלמות וכתוב סכת חסר זה העולם התחתון שצריך באלו השבעה ימים</p>
<p>קפזא</p>	
<p>קדישיין⁷⁰⁷ למיזן לשאר ממנן רברבן דעמין בעוד דאיהי נטלא חרוה בבעלה ולא יקטרנן</p>	<p>קדושים לזון לשאר הממנים הגדולים של העמים בשעה שהיא לוקחת שמחה בבעלה</p>

⁶⁹⁶ בינה (מ"מ).

⁶⁹⁷ מזלא (רח"ו).

⁶⁹⁸ בוציא דקרדינותא דאימא (רח"ו). ר"ל שמאבא נעשית אימא (מ"מ).

⁶⁹⁹ אבא (רח"ו). ר"ל שאבא הוא ממזל הח' דדיקנא דא"א (מ"מ).

⁷⁰⁰ בינה (רח"ו).

⁷⁰¹ ו'ק דז"א (רח"ו). והיינו שאבא האיר באימא ובכח הארת אבא הוציאה ה"ק כמ"ש כולם בחכמה עשית (מ"מ).

⁷⁰² היינו מלכות (מ"מ).

⁷⁰³ פי' ז"ק דז"א, שהם מהבינה עד המלכות, ושיעור הכתוב שמדברת הבינה עם הז"ק, ואמרה להם בסוכות תשבו, וכאלו אמר ז' ימים שהם ז"ק דז"א תשבו בסוכות שהיא המלכות (מ"מ).

⁷⁰⁴ פי' כפי המסורת כלם סכת כתיב חסר ו', חוץ מאחת שהיא מלאה ו', לרמוז על ה"ק דז"א (מ"מ).

⁷⁰⁵ פי' עכשיו דריש המקרא שנקראים כולם מלאים לרמוז על הקצוות דז"א (מ"מ).

⁷⁰⁶ כפי המסורת (מ"מ).

⁷⁰⁷ סוד הסוכה שהיא מן אם לבינה, והם סוכה עליונה הנק' סוכת שלום סוד הבינה, וסוכה תחתונה רמז על מלכות שמים עלמא תתאה סכת שלם חסר, וז"ס דין סוכה שתחת סוכה תחתונה פסולה והעליונה כשרה, לפי שישראל צריכין לישב תחת עלמא עלאה בצל סוכה העליונה ולא בסוכה התחתונה, מלכות, שהרי הז' ימים של סוכה הם ז' ימים הנרמזים בפסוק לך ה' הגדולה וכו' (מ"מ).

<p>הדוותא בנין דיתערבבון (ס"א דיתעדנון) בההוא מזונא קרבנין דלהון סגיאין יתיר משאר יומין בנין דיתעסקון בהו ולא יתערבון לבתר בחדוה דישראל ומאן חדוה דישראל דא יומא תמינאה דעצרת</p>	<p>ולא יקלקלו שמחתה כדי שיתבלבלו (שיתעדנו) במזון ההוא הקרבנות שלהם רבים יותר משאר ימים כדי שיתעסקו בהם ולא יתערבו לבסוף בשמחה של ישראל ומי היא שמחה של ישראל זה יום שמיני עצרת.</p>
<p>ותא הוי בעוד דאינון שאר ממנן חדאן ואכלין בההוא מזונא דמתקני לון ישראל אינון מתקני כורסייא לקודשא בריך הוא מתתא ולסלקא ליה לעילא באינון זינין ובחדוה ובהלולא ולאקפא מדבחא כדין איהי סלקא ונמלא ברכאן וחדוה בבעלה</p>	<p>ובא וראה בעוד שאלו שאר הממנים שמחים ואוכלים במזון ההוא שמתקנים להם ישראל הם מתקנים כסא לקב"ה מלמטה ולהעלות אותו למעלה באלו המינים ובשמחה ובהלל ולהקיף המזבח אז היא עולה ולוקחת ברכות ושמחה בבעלה.</p>
<p>ושאר חיוון רברבן ממנן דעמין אכלין ומדקן ורפסן ואתזנו ואיהי נקטא נפשאן בענוגין לעילא כמה דאתמר כיון דנחתא והא נקטא כל ברכאן וכל קדושין וכל ענוגין וישראל כל הני שבעה יומין הוו משכין לה באינון עובדין דקא עבדין ומקרבין בהדה כדין נחתא לקרבא בבנהא ולמחדי לון יומא חד וההוא יומא איהו יומא תמינאה⁷⁰⁸ בנין דכל שבע יומין אחרנין בהדה ועל דא איהו תמינאה ותמינא יומין כחדא ובגין כך אקרי עצרת כנישין כנישין כלהו בהאי יומא ואקרי שמיני ולית שמיני אלא מגו שבעה⁷⁰⁹</p>	<p>ושאר חיות גדולות ממונות העמים אוכלות ושוחקות ורומסות ונזונות והיא נוטלת נפשות בענג למעלה כמו שאמרנו כיון שיורדת והיא לוקחת כל הברכות וכל הקדשות וכל הענוגים וישראל כל אלו השבעה ימים היו מושכים אותה באלו המעשים שהם עושים ומקריבים לה אז יורדת להתקרב בבניה ולשמח אותם יום אחד והיום ההוא הוא יום שמיני משום שכל שבעה ימים אחרים אתה ועל זה הוא שמיני ושמונה ימים כאחד ומפני זה נקרא עצרת כנוס מתכנסים כולם ביום זה ונקרא שמיני ואין שמיני אלא מתוך שבעה.</p>
<p>כתוב (איוב א) יהי שם ה' מברך מהו מברך (אלא הכל ידוע) אבל סוד אחד ידע אחד מחברנו במדבר הראו לו בחלום ושמו רבי יצחק מכפתור מהו מברך ראשיתו קשה וסופו רך מ"ב קשה ודין הוא ודאי (ואחר כך)</p>	<p>כתוב (איוב א) יהי שם ה' מברך מהו מברך (אלא הכל ידוע) אבל סוד אחד ידע אחד מחברנו במדבר הראו לו בחלום ושמו רבי יצחק מכפתור מהו מברך ראשיתו קשה וסופו רך מ"ב קשה ודין הוא ודאי (ואחר כך)</p>

⁷⁰⁸ פ"י מלכות שהיא ח' עם ז"ק דז"א (מ"מ).

⁷⁰⁹ ר"ל המלכות שהיא שמינית מקבלת מז"ק דז"א (מ"מ).

⁷¹⁰ הנה יש לדקדק כי בספד"צ אמר להיפך, שדינין דכורא קשין ברישא ונייחין בסיפא, ודנוקבא קשין בסיפא ונייחין ברישא. אלא יש לפרש שמדבר כאן בענין יומא דר"ה, שהוא יומא דדינא, וחזר העולם לכמו שהיה, ונכנסים ה"ח בו, וכל ה"ג בה בראשו, ולא נכנסו ה"ח בה אלא עד יום ש"ע. אך שם בספד"צ מדבר בכל השנה. והוא כי נודע כי בזכר אין חסדיו מגולה רק מנ"ה ולמטה, והם נכנסים ברישא דנוקבא ומתמתקין ה"ג בסוד הדעת שלה, לכן נייחין הדינין ברישא. אך בסיפא, שאין שם חסדים הדינין קשים, גם בראש שלה מלובשים נ"ה שלו, לכן נייחין ברישא, כי יש להם לבוש. אך הוא אין מי שילבישנו, לכן סיפא קשיא. והנה אופן וישוב הדברים אלו עפ"ז הוא כך, והוא כי (יג"ל) (יהי) בז"א ושם ה' בנוק', והנה הוא שם ב"ן דהה"ן. וסוד רפ"ח ניצוצים העולים למלכות בשביל כך נקרא שם, כי רפ"ח וב"ן גימ' שם. מברך מ"ב הוא ברישא, ובסופא רך (זהר הרקיע). בספר הכוונות (פל"ח שער ר"ה פ"ד) מיישב מה שנראה דחולק בכאן על מ"ש בספרא דצניעותא דף קעח ע"א, דדינין דנוק' נייחין ברישא ותקיפין בסיפא, והכא אמר שירותא קשה וסופיה רך. ותייך דהכא איירי בבחינת הכח שיש לה בפעולתה, שבתחילה פועלת דינים באומץ מפני שהיא מלאה מן הכח שנתן לה הז"א, אבל אחר הסתיים מדת הכח שניתן לה הולכת ומתחלשת בפעולתה, אבל התם מייירי בבחינת הדינים עצמם שמקבלת מנה"י דז"א והם מוחין (נ"א נוחים) בראשה, אבל בסופה דילה דהיינו נה"י שלה הם תקיפין שאינם נעשים מוחין, עכ"ל. ולעד"ן דמעיקרא קושיא ליתא, דהכא מפרש בפירוש שהקושי הוא בראש השנה והרכות הוא בעצרת בחדוה, שאז הוא זוג גמור כנודע, אך בספרא דצניעותא מייירי בדיני רחל בשאר הזמנים דנייחין ברישא מפני ששם גילוי החסדים, ותקיפין בסיפא שאין הארת החסדים מגעת לנה"י שלה ודיניה קשים. כנלע"ד אם לא שנאמר שהרב מפרש הא דראש השנה ועצרת ענין שני לפי מ"ב רך, ושם"ש בתחילה יומא דראש השנה מ"ב וכו' לבתר רך ועל דא

<p>איהו ודאי (ולבתר רך) כגוונא דא יומא דראש השנה מ"ב דהא במ"ב (וברוא דמ"ב) אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא לבתר רך ועל דא תנינן כל שירותין קשין וסופא דלהון רבין (ס"א דהא במ"ב וברוא דמ"ב אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא לבתר רך כגוונא דא) ביומא דראש השנה מ"ב קשה בדינא ביומא דעצרת רך בחדוה</p>	<p>כעין זה יום של ראש השנה מ"ב שהרי בארבעים ושנים (ובסוד מ"ב) אותיות נברא העולם ועל זה נברא בדין לבסוף רך ועל זה למדנו כל ההתחלות קשות וסוף הכל רך (זה מ"ב ובסוד של ארבעים ושנים אותיות נברא העולם ועל זה נברא בדין לבסוף כדוגמת זה) ביום של ראש השנה מ"ב קשה בדין ביום של עצרת רך בשמחה.</p>
<p>תא חזי מה בין דינא עלאה⁷¹¹ להאי דינא דינא עלאה שירותא וסופא קשה ולית מאן דיקום ביה וכל מה דאזיל אתתקף ובתר דשארי לא סליק מניה עד דאכיל ושצי כלא דלא אשתאר כלום אבל דינא אחרא דתתא⁷¹² שירותא קשה וכל מה דאזיל אתחלש עד דנהיר אנפין כגוונא (ס"א דא דינא דנוקבא) דנוקבא דחלש הילהא</p>	<p>בא וראה מה בין דין עליון לדין זה דין עליון תחלתו וסופו קשה ואין מי שיעמוד בו וכל מה שהולך מתחזק ולבסוף ששורה לא זז משם עד שמכלה ומכרית הכל שלא נשאר כלום אבל דין אחר שלמטה ראשית קשה וכל מה שהולך נחלש עד שמאיר פנים כדוגמת (זה דין של הנקבה) הנקבה שנחלש כחה.</p>
<p>אימתי אתער דינא דלעילא למשרי על עלמא ביומא דטופנא ועל דא לא אשתאר כלום בעלמא בר ההוא תבותא⁷¹³ דנה דאיהי כגוונא עלאה דסביל לההוא תוקפא ואי לאו דומין⁷¹⁴ קודשא בריך הוא ואשתכח ברחמי על עלמא כל עלמא אתאביד דכתיב (תהלים כט ו') יהו"ה למבול ישב⁷¹⁵ ועל דא לא שריא דינא דלעילא על עלמא דלא יכיל עלמא למסבל ליה אפילו רגעא חדא</p>	<p>ממתי התעורר דין שלמעלה לשרות על העולם ביום המבול ועל זה לא נשאר כלום בעולם חוץ מהתבה ההיא של נח שהיא כדוגמת העליון שסבלה לכח הדין ההוא ואלולי שהזמין הקדוש ברוך הוא ונמצא ברחמים על העולם כל העולם היה נאבד שכתוב ה' למבול ישב ועל זה לא שורה דין שלמעלה על העולם שלא יכול העולם לסבל אותו אפילו רגע אחד.</p>
<p>אדהכי הוה רבי שמעון בכי וחדי זקפו עיינין וחמו חמשה מאינן פרושים דהוו אזלי אבתריה למתבע ליה קמו אמר רבי שמעון מכאן ולהלאה מה שמך אמר נהוראי סבא בגין דנהוראי אחרא אית גבן אזלו רבי שמעון ואינן חברייא עמיה תלת מילין אמר רבי</p>	<p>בתוך כך היה רבי שמעון בוכה ושמו נשאו עיניים וראו חמשה מאלה האנשים הפרושים שהיו הולכים אחריו לבקש אותו עמדו אמר רבי שמעון מכאן והלאה מה שמך אמר נהוראי סבא משום שיש נהוראי אחר אצלנו הלכו רבי שמעון והחברים האלה עמו שלשה מילין אמר רבי שמעון</p>

תנינן וכו', הוא ענין בפני עצמו ודלא הוי כתני והדר מפרש בהא דראש השנה ועצרת, אלא שמה שסתם בתחילה הוא מ"ש אחר כך ת"ח מה בין דינא וכו' עד אבל דינא אחרא דתתא שירותא קשה וכל מה דאזיל אתחלש עד דנהיר אנפין, שנראה שהוא החילוק הנ"ל מספר הכוונות. ואמנם בספר אוצרות חיים בדרוש עקבי לאה המובלעים בכתר רחל, אמר שזה סוד הנזכר בכאן דשירותא קשה משום שעקבי לאה הם תוקף הדינן כי עק"ב גי' ב' פעמים אלקי"ם, ע"כ. וסוד הענין הוא כי ביום ראש השנה דקיימין ביה ננסר כתר רחל והיינו ראש השנה, ואתי שפיר החילוק שאמר שיש בין דינא עילאה להאי דינא, ור"ל שגם בראש השנה ננסר כל פרצוף לאה והיא כולה דינים ויותר קשים הם בסופה מבראשה, שהרי כולה במקום סיתום החסדים ונה"י דידה בסוף, וסתם נה"י יותר קשים דיניהם (רמ"ז).

⁷¹¹ גבורה (מ"מ).

⁷¹² מלכות (מ"מ).

⁷¹³ פי' היא מלכות שיכולה לסבול דיני הגבורה (מ"מ).

⁷¹⁴ היינו ויעבר אלהים בינה קב"ה רוח רחמי הת"ת הממתקין הדין ומכריעין הגבורה וקושיה לרחמים ולימין על הארץ למטה, וישוכו המים כאומרו וחמת המלך שככה (אור יקר).

⁷¹⁵ פ' שם הרחמים שהוא ה' נתעורר כשהיה המבול כדי שיהיה לעולם קצת קיום ע"י נח ובניו וזה הפך ממ"ש בפ' בראשית ה' למבול ישב כביכול ישב בלחודו (מ"מ)

<p>שמעון לאינן אחרנין מה ארחא דא גבייכו אמרו למתבע ליה להאי סבא דמימיו אנן שתאן במדברא אתא רבי שמעון ונשקיה אמר ליה נהוראי שמך ונהורא אנת ונהורא עמך שרי</p>	<p>לאלו האחרים מה דרך זו אצלכם אמרו לבקש את הזקן הזה שממימיו אנו שותים במדבר בא רבי שמעון ונשקו אמר לו שמך נהוראי ואור אתה ואור עמך נמצא.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (דניאל ב כב) הוא גלא עמיקתא ומסתרנא ידע מה בחשוכא ונהורא עמה שרא הוא גלא עמיקתא ומסתרנא קודשא בריך הוא גלי עמיקתא ומסתרנא דכל עמיקין סתימין עלאין איהו גלי לון ומאי טעמא גלי לון בגין דידע מה בחשוכא דאלמלא חשוכא לא אתידע נהורא⁷¹⁶ ואיהו ידע מה בחשוכא ובגין כך גלי עמיקתא ומסתרנא דאי לאו חשוכא לא יתגליין עמיקין ומסתרנא ונהורא עמה שרא מאן נהורא דא נהורא</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר הוא מגלה עמקות ונסתרות יודע מה בחשך והאור שורה עמו הוא גלא עמיקתא ומסתרנא הקדוש ברוך הוא מגלה עמקות ונסתרות שכל הדברים העמקים והסתומים העליונים הוא מגלה להם ו למה מגלה להם משום שידע מה בחשוכא שאם לא היה החשך לא נודע האור והוא ידע מה בחשך ומפני כך מגלה עמקות ונסתרות שאם לא החשך לא יתגלו הדברים העמקים והנסתרים ונהורא עמה שרא מהו אור זה אור</p>
<p>קפז/ב</p>	
<p>דאתגלייא מגו חשוכא</p>	<p>שמתגלה מתוך החשך.</p>
<p>ואנן מגו חשוכא דהוה במדברא אתגלי לן נהורא דא רחמנא ישרי עמך נהורא בעלמא דין ובעלמא דאתי אזלי רבי שמעון וחברייא אלין תלת מילין אבתריה אמר ליה אמאי לא אזלי אלין עמך כקדמיתא אמר ליה לא בעינא לאסרהא לבר נש עמי השתא דאתו נויל כחדא אזלו ורבי שמעון אזל לארחה אמר רבי אבא הא אנן ידענא שמיא ואיהו לא ידע שמיא דמר אמר ליה מניה ידענא דלא לאתחזאה⁷¹⁷</p>	<p>ואנו מתוך החשך שהיה במדבר מתגלה לנו אור זה הקדוש ברוך הוא ישרה עמך אור בעולם הזה ובעולם הבא הלכו רבי שמעון והחברים שלשה מילין אלו אחריו אמר לו מדוע לא הולכים אלו עמך כבראשונה אמר לו לא רציתי להטריח לבן אדם עמי עכשיו שבאו נלך כאחד הלכו ורבי שמעון הלך לדרכו אמר רבי אבא הרי אנו יודעים את שמו והוא לא יודע את שמו של מר אמר לו ממנו ידעתי שלא להתראות</p>
<p>ברוך ה' לעולם אמן ואמן</p>	
<p>פרשת כי תשא</p>	
<p>זהר</p>	
<p>וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם וגו' רבי אבא ורבי אחא ורבי יוסי הוו אזלי מטבריה לצפרי עד דהוו אזלי חמו ליה לרבי אלעזר דהוה אתי ורבי חייא עמיה אמר רבי אבא ודאי נשתתף בהדי שכינתא אוריכו להו עד דמטו לגבייהו כיון דמטו גבייהו אמר רבי אלעזר ודאי כתיב (תהלים לד טז) עיני יהוה אל צדיקים ואזניו אל שועתם האי קרא קשיא וכו'</p>	<p>וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם וגו' רבי אבא ורבי אחא ורבי יוסי היו הולכים מטבריה לצפרי עד שהיו הולכים ראו את רבי אלעזר שהיה בא ורבי חייא עמו אמר רבי אבא ודאי שנשתתף עם השכינה חכו להם עד שהגיעו אליהם כיון שהגיעו אליהם אמר רבי אלעזר ודאי כתוב עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם פסוק זה הנו קשה וכו'.</p>

⁷¹⁶ פי' שמהקלי' שהם חשך נבררים הבירורים שנקראים נהורא (מ"מ).

⁷¹⁷ פי' שהוא לא אמר לי שמו עד ששאלתי אותו מה שמך וא"כ ממנו למדתי שאין לאדם לגלות שמו מעצמו עד שישאלוהו וטעם שהביא מעשה זה של ר' נהוראי בפ' זו משום ענין יוה"כ שבו וכתוב בסוף הפרשה וכפר אהרן וכו' מדם חטאת הכפורים לזה סמך לו מעשה זה בסוף הפרשה (מ"מ).

<p>(זה המאמר תמצאנו בפרשת פקודי דף רכה סוע"א עיין שם כי שם מקומו)</p>	
<p>תא חזי הא אוקמוה לית ברכתא דלעילא שרייא על מלה דאתמני ואי תימא ישראל היך אתמנון אלא כופרא נטיל מנייהו והא אוקמוה וחושבנא לא הוי עד דאתכניש כל ההוא כופרא⁷¹⁸ וסליק לחושבנא ובקדמיתא מברכין להו לישראל ולבתר מנין ההוא כופרא ולבתר אהדרן ומברכין לון לישראל אשתכחו ישראל מתברכאן בקדמיתא ובסופא ולא סליק בהון מותנא</p>	<p>בא וראה הרי פרשוה אין הברכה שלמעלה שורה על דבר שנמנה ואם תאמר איך ישראל נמנו אלא כפר נטל מהם והרי פרשוה והחשבון לא היה עד שכנסו את כל אותו הכפר ועלה לחשבון ובראשונה היו מברכים את ישראל ואחר כך את המנין של אותו הכפר ואחר כך חוזרים ומברכים את ישראל נמצאו ישראל מברכים ובראשונה ובסוף ולא עולה בהם המות.</p>
<p>מותנא אמאי סליק במניינא אלא בנין דברכתא לא שרייא במניינא כיון דאסתלק ברכתא סטרא אחרא שריא עליה ויכיל לנזקא בנין כך נטלין כופרא ופדיונא לסלקא (ס"א מעלייהו) עליה מניינא והא אוקמוה ואתמר</p>	<p>למה המות עולה במנין אלא בשביל שהברכה לא שורה במנין כיון שהסתלקה ברכה הצד האחר שורה עליו ויכול להנזק לכן נוטלים כפר ופדיון לעלות (מעליהם) עליו מנין והרי פרשוה ונתבאר.</p>
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>פקודא לית⁷¹⁹ מחצית השקל בשקל הקדש רעיא מהימנא מאן מחצית השקל איהו כגון חצי⁷²⁰ ההין ודא ו' ממוצע בין שני ההי"ן⁷²¹</p>	<p>מצוה לתת מחצית השקל בשקל הקדש רועה הנאמן מה זה מחצית השקל זהו כמו חצי ההין וזו ו' ממוצע בין שתי ההי"ן אבן</p>

⁷¹⁸ פי' מקבצים כל השקלים בארגז אחד, ומברכים ישראל קודם המנין, ואחר שמונין השקלים חוזרים ומברכים (מ"מ).

⁷¹⁹ שייך לעיל בתר שפי' מנורה מג' דברים שנתקשה משה, ועכשיו מפרש פקודין דשקלים וחדש שנתקשה בהן, כנ"ל ששקלים אמצעי, וחדש שימושא (יהל אור).

⁷²⁰ והענין מחצית ו' השקל ו' כמש"ו (יהל אור).

⁷²¹ דע כי הז"א נאצל מצד ה"ח דא"ו ונקרא עשרה גרה ויש בו ג"כ כללות ה"ג דא"ו וא שהם ו' אחרים הרי עשרים גרה אבל הנוקבא נאצלה מצד ה"ג לבד וזהו (שמות ל יג) מחצית השקל דהיינו עשרה לבד והיא (שמות ל יג) תרומת ה' גם כבר ידעת שנוק' יצאה מאחורי הז"א מבין חדוהי באמצע הת"ת שלו וז"ס מחצית השקל כי הת"ת הוא קנה המאזני' וב' כפות המשקל מכאן ומכאן הם סוד ח"ו ומחצית השקל דהיינו קנה השקל שהוא חצי הת"ת שם תרומה לה' יציאת הנוקבא כנזכר באד"ר וזהו שאמר כאן ודא ו' ממוצע בין ב' ההין היינו ת"ת דז"א ממוצע בין ב' ההין דהיינו לאה ורחל שזו לוקחת מחצית הת"ת וזו לוקחת מחציתו (זהר הרקיע). יש לדקדק מה ענין ו' למחצית השקל שהוא ו'. ועוד שכך אמר לקמן ממחצית השקל דאיהו ו'. ועוד דאמר שאבן המשקל היא ו' ואם מחצית השקל הוא ו' איך ישקל ו' עם ו'. אבל נראה שבא ליישב שתי קושיות שבפסוק, אחת שהקדים אחת שהודיע השקל השלם, וכך היה לו לומר זה יתנו עשר גרה בשקל הקדש, והשניה שאחר כך חזר ואמר מחצית השקל תרומה לה' שנראה מיותר. לכן בא ולמדנו שיש שתי בחינות של מחצית השקל, האחת כוללת וסתמית מבלי נדע סך השקל והוא הו' שחוצה ומתמצע בין שני ההין, והשניה חצי העשרים גרה שהוא עשר, ודוגמתו חצי ההין שחוצה בין שני ההין, וגם במידתו הוא ו' שהרי ההין י"ב לוגין וחציו הוא ו', כן הוא מחצית השקל שסתמו על הו' מפני שחוצה בין ב' ההין, ובבחינה זו יצדק לקראו בשם מחצית סתם. ועל זה התחיל ואמר מאן מחצית השקל, כלומר למי יכון לקראו בשם מחצית קודם הודעת כמות השקל, ותירץ שהוא כמו חצי ההין כאמור, והוא הו' הממוצע, ואחר כך פירש מחצית השניה כפשוטה ואמר שהאבן היא ו' והשקל הוא יו"ד, שהוא כפל הו', ואם כן שים האבן שהיא ו' בכף אחת ותשקול לנגדה ו"ד והוא ו'. ועל כן אחרי הודיע הכתוב שהשקל הוא יו"ד חזר ואמר מחצית השקל תרומה לה', וירצה המחצה מעשרים גרה זה יהיה תרומה לה'. האמנם סוד הענין נלע"ד דס"ל דלא היו צריכים ישראל לברכה לפנייה ולאחריה כמ"ש לעיל, דאם כן התינוח בעשיית המשכן שהוצרכו לכפרה אבל בשאר כל הזמנים יכתבו שמותם בפנקס וימנו אותם בשתי ברכות, ולמה לא עשה כן יואב כששלחו דוד למנות את ישראל שבזה לא ישלוט בהם המות. לכן פירש דלעולם יש כח בעין הרע לשלוט במנין אם לא יהיה על ידי השקלים, ושבהם לא הוצרכו לברכות אלא די להם בכוונת סוד הדבר. ויובן בהקדים שתי הקדמות מהרב זלה"ה, האחת מ"ש בפסוק (ישעיה מ יב) מי מדד בשעלו, ששם נתן כלל גדול שלעולם משקל הוא בסוד אור החכמה הנשקל על ידי הדעת שהוא מלשון המשקל העומד באמצע, ופירש משקל על סוד שם ע"ב דמילוי יודין וכן פירש שם שקל כנודע, וגם קדש הוא ד' יודין בכללות עשר

<p>אבנא למשקל בה דא י⁷²² עשרים⁷²³ גרה השקל דא יו"ד העשיר⁷²⁴ לא ירבה דא עמודא דאמצעייתא לא ירבה על י' והכי אתמר בספר יצירה עשר ספירות בלימה עשר ולא אחד עשר והדל לא ימעיט דא צדיק לא ימעיט מעשר כמה דאת אמר עשר ולא תשע ממחצית השקל⁷²⁵ דאיהו י' (נ"א מחצית השקל עשר הוא)</p>	<p>לשקל בה זו י' עשרים גרה השקל זו יו"ד העשיר לא ירבה זה העמוד האמצעי לא ירבה על י' וכך נאמר בספר יצירה עשר ספירות בלימה עשר ולא אחד עשר והדל לא ימעיט זה צדיק לא ימעיט מעשר כמו שנאמר עשר ולא תשע ממחצית השקל שהוא י' (מחצית השקל עשר הוא).</p>
<p>אמר ליה רעיא מהימנא מלאך את בשמים רחים את ממארך לית תוהא בכל אינון מלין יקירין דיפקון מפומך דהא מאן דאיהו מלכא או ברא דמלכא לית תוהא דיפקון מרגלאין בפתוריה מליין סגולות מליין נהורין לבר נש אחרא איהו תוהא אמר ליה בריך את רעיא מהימנא מתמן ואילך אימא את דעלאין ותתאין נחתו למשמע מינך אמר ליה אשלים מלולך אמר ליה לא אית כען למימר יתיר אימא את עד זמנא אחרא</p>	<p>אמר לו רועה הנאמן (מלאך) אתה בשמים אהוב אתה מרבונך אין תמיהה בכל אותם דברים נכבדים שיצאו מפך שהרי מי שהוא מלך או בן המלך אין תמיהה שיעלו מרגליות בשלחנו מלאות סגלות מלאות אורות לאדם אחר זוהי תמיהה אמר לו ברוך אתה הרועה הנאמן משם ואילך אמר אתה שהרי עליונים ותחתונים ירדו לשמע ממך אמר לו השלם דבורך אמר לו אין כעת לומר יותר אמר אתה עד פעם אחרת.</p>
<p>פתח רעיא מהימנא פקודא בתר דא לקדש את החדש בנין דסיהרא קדישא איהי כלה⁷²⁶ דמתקדשת</p>	<p>פתח הרועה הנאמן מצוה אחר זו לקדש את החדש משום שהכלה הקדושה היא כלה שמתקדשת</p>
<p>קפח/א רע"מ</p>	<p>רע"מ</p>

דהיינו ת' וד' כוללים הרי קד"ש. וההקדמה השניה היא שבהאיר אור אבא נדחה כל כח החיצונים כידוע. והנה ביסוד אבא יש ה' חסדים וה' גבורות, ובהיותם תוך יסודו יש בחינת דעת בנתים שמחברם והוא הו' הממוצע בין ב' ההין, וקאמר שבו יוכר שיווי השקל אם נוטה לאיזה צד, ובודאי שכיון שו' זו שהוא הדעת המכריע ומחבר ב' ההין הוא כלול משתיהן ויש בו בחינת י', ה' חסדים וה' גבורות, ונמצא שהוא ו' והוא י' (רמ"ז).

⁷²² השוקל משובח משלשתן [מדה משקל ומשורה] והנה הוא סוד אהיה שהוא הדעת העליון אשר במזלא קדישא דדיקנא דעתיקא, ובתוכו מתלבש שם ההויה דיודין, שהוא בגמטריא ע"ב, וזהו ענין משקל כי המ' רומזת לארבעה יודין שבשם זה, העולים בגימ' מ'. ואותיות שקל כבר ביארנו בסוד הש"ק, ובסוד פסוק ארבע מאות שקל כסף הנז' בריש אדרא רבא, והוא כי אחר שמנינו הארבעה יודין בחשבונן הפשוט, שהם מ' של משקל, עוד הם נמנין כל יוד מהם כלולה מעשר שהם ארבע מאות, כמנין ש"ק מן משקל, ואות ל' היא חשבון ההו"ה כ"ו עם ד' האותיות עצמן שהם ל' של משקל. עוד לסיבה אחרת נקרא הדעת בשם משקל. והוא כי היכר המשקל אם הוא שוה או פחות או יותר איננו ניכר אלא בלשון המשקל אשר למעלה באמצעייתו זקוף ועומד כפי נטייתו והכרעתו לכאן או לכאן. וכבר ידעת כי בחינת הלשון הוא בדעת עליון ונדוע כי המשקל נשקל על ידי אבנא חדא למשקל בה כנז' פ' תשא ברעיא מהימנא דף קפ"ז ע"ב. והנה כל אבן היא בחי' אות יוד והיא סוד המוח שהיא החכמ' והאבן הזו היא סתומה שאין האור שבתוכה יוצא לחוץ אבל יש אבנין נקיבן אשר אור האבן ההיא יורד דרך הנקב ההוא למט' וגם אור אחר עולה דרך הנקב ההוא מתתא לעילא כמו שנבאר בע"ה (שער מאמרי רשב"י כא ע"ב).

⁷²³ שהיא אבן שתיה, רועה אבן ישראל, ו' י', קוב"ה וכנ"י כנ"ל. וענין חצי הה"ן, דהין י"ב לוגין, ו"ק דעד"א, ו"ק דנוק', חצי ההין עד"א. וזה בבחי' ו"ק ובבחי' ע"ס שקל כ' גרה עד"א וכנ"י כמ"ש עשרה עשרה הכף בשקל הקדש, ור"ל הכ"ף, כ', דב"פ עשרה כ' גרה, וכ"ה בת"ת ויסוד, ו'ו שבשם, לכך נקרא מחצית ו' אחד, דא' שבאמצע הוא"ו הוא בינה, אלף בינה, כידוע. ו'ו הנ"ל הן י"ב מזלות של הרקיע, והא' שבאמצע הוא התנין המלך כמ"ש בס"י (כ סע"א), והן לעולם ו' מזלות למעלה מהארץ ו' למטה שהארץ באמצע בין ת"ת ויסוד כנ"ל (יהל אור).

⁷²⁴ דת"ת תמיד עשיר, ואף בגלות אסתלק בבינה, ויסוד נקרא דל בגלות כידוע (יהל אור).

⁷²⁵ עשרה גרה (יהל אור).

⁷²⁶ ר"ל כמו כלה דצריכה קידושין, וזה ע"פ ב"ד, שאומרין מקודש (יהל אור).

<p>על פי בית דין שהוא גבורה משום ששם לוי' דאתמר בהו וקדשת את הלויים⁷²⁷ ולבית דאתהוויא סיהרא דיאותו לאורה⁷²⁸ מברך עליה ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם ובמי⁷²⁹ מתקדשת ומתברכת בתפארת בגין דאיהו עמרת תפארת לעמוסי בטין⁷³⁰ עד כאן הרעיא מהימנא</p>	<p>על פי בית דין שהוא גבורה משום ששם לוי' דאתמר בהם וקדשת את הלויים ואחר שנראית הלבנה שיאותו לאורה מברך עליה ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם ובמי מתקדשת ומתברכת בתפארת משום שהיא עטרת תפארת לעמוסי בטין (עד כאן רעיא מהימנא).</p>
<p>זהר</p>	<p>זהר</p>
<p>רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך עד דהוו אזלין רמש ליליא יתבו אדהוו יתבין שריאת צפרא לאנהרא קמו ואזלו אמר רבי חייא חמי אנפוי דמזרח דקא מנהרין השתא כל אינון בני מדינחא⁷³¹ דטורי נהורא⁷³² סנדין לגבי האי נהורא דנהיר באתר דשמשא עד לא יפוק ופלחין ליה דהא כיון דנפיק שמשא כמה אינון דפלחין לשמשא ואלין אינון דקא פלחין לנהורא דא וקראן להאי נהורא אלהא דמרגלא דנהיר ואומאה דלהון באל"ה דמרגלא דנהיר⁷³³</p>	<p>רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך עד שהיו הולכים ירד הלילה ישבו עד שהיו יושבים התחיל הבוקר להאיר (אמרו נקום ונלך) קמו והלכו אמר רבי חייא ראה את פני המזרח שמאירים עכשיו כל אותם בני המזרח של הרי האור משתחיים לאור הזה שמאיר במקום השמש טרם שיצא ועובדים אותו שהרי כיון שיוצא השמש כמה הם שעובדים לשמש ואלה הם שעובדים לאור הזה וקוראים לאור הזה אלהי המרגלית המאירה ושבועתם היא באל"ה המרגלית המאירה.</p>
<p>ואי תימא פולחנא דא למנא הוא מיומין עתיקין קדמאין חכמתא ידעו ביה בזמנא דשמשא נהיר עד לא יפוק⁷³⁴ ההוא ממנא</p>	<p>ואם תאמר שעבודה זו היא לחנם מימים ראשונים הקדמונים ידעו בה חכמה בזמן שהשמש מאיר טרם שיצא אותו הממונה המפקד על השמש יוצא והאותיות</p>

⁷²⁷ אין כזה פסוק, אמנם מופיע כמה וכמה פעמים בדברי רשב"י: עי' ח"ג קט ע"ב, קמו ע"ב, תיקו"ז לג ע"ב, סג ע"א, פח ע"ב, צה ע"א, קסה ע"א, אולי כוונתו לפסוק (במדבר ח ט) והקרבת את הלויים. או פסוק יג: והעמדת את הלויים, או פסוק יד: והבדלת את הלויים. והאיר לי יד"נ הרה"ג ר' י"ד בוקשפן, שהלשון "אתמר" בזהר אפשר דקאי על לשון חז"ל ושונה מ"דכתיב", וצ"ע בדבר.

⁷²⁸ אור הוא בחסד, דתמן ברכה, דברכות כהנים כידוע. לפיכך מברך עליה, שתחלה שמאלו תחת לראשי ואח"כ ימינו תחבקני (יהל אור).

⁷²⁹ ר"ל ואח"כ יחוד בת"ת, ולכך אומר עטרת תפארת (יהל אור).

⁷³⁰ ועי' שער מאמרי רז"ל (ז ע"ג): והנה כתר דידה מקומו בת"ת שלו וז"ש עטרת ת"ת לעמוסי בטין. כי עטרת דידה היא בת"ת דידה מחציו ולמטה שהיא סוד הבטן אשר שם המעין אשר היו הנשמות של בני ישראל גנוזות קודם נתינתם ברחם הנוק' וזמ"ש לעמוסי בטין הם ישראל הנק' עמוסים מני בטין.

⁷³¹ הן בני קדם (הגרמ"מ).

⁷³² הם הרים גבוהים שבמזרח שלרוב גובהם מאיר בהם אור השחר, ולכן היושבים שם משתחיים לאותו האור להיותם נבדלים משאר האומות (רמ"ז). משום דשם גם הרי חושך, כמ"ש מן ארם ינחני בלק מהררי קדם, והן הרי חושך כמש"ש בזוהר, כן אמר כאן דטורא נהורא (הגרמ"מ).

⁷³³ הוא סוד שם מ"ב דמרגלה, שמשם אחיזת שבעה כוכבי לכת, וחמה היא באמצע הז' כוכבים, והכל תלוי בגלגל חמה, ותמיד בכל יום מאיר אות א' מזה השם כידוע, והן סוד אתון קדישין שכתוב בסמוך, והן מוציאין חמה ממקומה, וע"כ בא האור קודם בוא השמש, אך אלו השוטים עובדים לזה האור עצמו [חושבין] שזהו אלה דמרגלה, ואינו יודעים שהכל בכחו ית', אך עי"ז השם שמאיר עכשיו בעת הזאת נגדלין המרגלאין, וזה השם מושל ע"ז ובעת הזאת והכל מאתו ית' (הגרמ"מ). אלוה שעושה המרגליות המאירים (מ"מ).

⁷³⁴ פי' כשהתחיל להאיר השמש בעובי הרקיע ועדיין לא יצא גוף השמש לאויר העולם, אותו ממונה שעל השמש הוא קודם לצאת עד שלא תצא השמש, והוא עומד בזהרורית שיש סביבות השמש ועובדים אותו בני אדם, ואזי מוצאים אבנים טובות, וזה כי הוא ממונה עליו (מ"מ).

<p>דפקיד על שמשא ואתון קדישין דשמשא עלאה קדישא רשימן על רישיה⁷³⁵ ובחילא דאינון אתון פתח לכל כוי שמיא ובמש בהו ועבר וההוא ממנא עאל גו ההוא זהרא דנהיר סחרניה דשמשא ותמן שכיח עד דנפק שמשא ואתפשט בעלמא</p>	<p>הקדושות של השם העליון רשומות על ראשו (של השמש) ובכח אותן האותיות פותח את כל חלונות השמים ומכה בהם ועובר ואותו ממנה נכנס לתוך אותו הזהר שמאיר סביב השמש ושם נמצא עד שיוצא השמש ומתפשט בעולם.</p>
<p>וההוא ממנא איהו פקידא על דהבא ועל מרגלן סומקן ואינון פלחין לההוא דיוקנא דתמן ובנקודין וסימנין דירתו מקדמאי מיומין עתיקין אזלי וידעי נקודין דשמשא למשכח אתרין דדהבא ומרגלן אמר רבי יוסי עד כמה יהון פולחנין סגיאין אלין בעלמא דהא שקרא לית ליה קיימין לקיימא</p>	<p>ואותו הממונה מפקד על הזהב ועל מרגליות אדמות והם עובדים אל אותו הדמות של שם ובנקדות וסימנים שירשו מהראשונים מימים קדמונים הולכים ויודעים נקדות השמש למצא מקומות של זהב ומרגליות אמר רבי יוסי עד כמה יהיו עבודות רבות אלו בעולם שהרי שקר אין לו עמודים לתמיכה.</p>
<p>פתח אידך ואמר (משלי יב יט) שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה⁷³⁶ לשון שקר תא הזי אלו כל בני עלמא⁷³⁷ הוו פלחין לשקרא⁷³⁸ הוה הכי אבל האי נהורא וזהרא דנהיר⁷³⁹ ודאי קשוט איהו כוכבי רומא⁷⁴⁰ דרקיעא קשוט אינון אי בטפשו וחסרונא דדעתא דלהון אינון אמרי וקראן להו⁷⁴¹ אלהא לא בעי קודשא בריך הוא לשיצאה עובדוי מעלמא אבל לזמנא דאתי לא ישתצון כוכביא ונהורין דעלמא אבל מאן ישתצי אינון דפלחו לון</p>	<p>פתח אחר (רבי חייא) ואמר (משלי יב) שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר בא וראה אלו כל בני העולם היו עובדים לשקר היה כן אבל האור הזה והזהר שמאיר ודאי הוא אמת כוכבי רום הרקיע הם אמת אם בטפשותם וחסרון דעתם הם אומרים וקוראים להם אלוה לא צריך הקדוש ברוך הוא לכלות את מעשי ידיו מהעולם אבל לעתיד לבא לא יכלו הכוכבים והאורות של העולם אבל מי יתכלה אותם שעובדים להם.</p>
<p>וקרא דא הכי הוא שפת אמת תכון לעד אלין ישראל דאינון שפת אמת⁷⁴² (דברים ו ד)</p>	<p>והפסוק הזה הוא כך שפת אמת תכון לעד אלו ישראל שהם שפת אמת ה' אלהינו</p>

⁷³⁵ היינו שם מ"ב, והכי מפרש לקמן, והטעם מפני ששם זה הוא פועל בגבורה לפתוח חלונות הרקיע, והענין ששם מ"ב הוא שם ל"ב נתיבות ועשרה מאמרות שבו, כל מעשה בראשית כנודע, לכך בו נבקעות חלוני רקיע כמתחלת מעשהו, והטעם ששביל מהלך השמש שהוא סוד הדעת היוצא מחכמה נסתם אחר פעולותיו להיות הבינה נעלמת, ורקיע מגין וסותם בעד השמש שבתוכה, ולכך פותח בכל יום שערי מזרח, דהיינו חכמה דמתמן אור נפיק לעלמא ובוקע חלוני רקיע דהיינו קרומא דחפי על מוחא וסתים מוחא, ולהיות סתום צריך שיסתתמו אותם החלונות מיד ופתיחתם בבקיעה בכח שם זה שהוא ל"ב נתיבות וכו' כדפי', וכן ברקיע התחתון שביל מהלכו נסתם עד שהוא חוזר ונבקע, והיינו בוקע חלוני מה שהוא חלון נבקע, וטעם זה להעלים מה שהוא מן הרקיע ולמלעה כדפי' בנסתר (אור יקר).

⁷³⁶ מלשון מרגוע ונחת דהיינו בגאולה (אור יקר).

⁷³⁷ פי' אם כולם היו עובדים לע"ז של עץ ואבן היו נרקבין מיד, אבל יש שעובדים ג"כ לכוכבים יאבד של עץ ואבן יאמרו האחרים שלא נאבדו יש בהם ממש, ואם יאבד הכל נמצא מאבד עולמות מפני השוטים (מ"מ).

⁷³⁸ שהיה מבטלה, אמנם פלחין לנהורא וכיוצא שהם שמשי מרום וכי יאבד עולמו מפני השוטים (אור יקר).

⁷³⁹ האור והזוהר, הזוהר הוא הלבוש של האור שהאור מתלבש בה, והוא מאיר ג"כ אך אינו כמו האור, לכן הוא ו"ק זוהר, והן ב' בחי' משם מ"ב, ז' אתון מז' שמות, והז' שמות הן כמו לבוש להז' אתון, שהן ביצירה והן בבריאה, ובודאי הן קשוט שהן שמהן קדישין (הגרמ"מ).

⁷⁴⁰ ז' כוכבי לכת שהן בעשיה שאינן כ"כ כמו השמות, מ"מ גם הם אמת, והן לבוש להז' שמות, והב' בחי' אלו אמת, שהן מושלים על המרגלה, אך הכל על יד כח א"ס ית"ש (הגרמ"מ).

⁷⁴¹ לאלו הכוכבים (הגרמ"מ).

⁷⁴² פי' אמת הוא ז"א ושפה דיליה היא מלכות (מ"מ).

<p>יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד וכלא איהו אמת⁷⁴³ ורוז דאמת⁷⁴⁴ ומסיימי יהו"ה אלהיכם אמת ודא איהו שפת אמת תכון לעד</p>	<p>ה' אחד והכל הוא אמת וסוד האמת ומסיימים ה' אלהיכם אמת וזוהי שפת אמת תכון לעד.</p>
<p>ועד ארגיעה ועד רגע מבעי ליה מאי ארגיעה אלא עד כמה יהא קיומא דלהון בעלמא עד זמנא דייתי ויהא לי נייחא מפולחנא קשיא דעלוי⁷⁴⁵ ובזמנא דארגיעה ישתצי לשון שקר אינון דקראן אלהא למאן דלאו הוא אלהא אבל ישראל דאינון שפת אמת כתיב (&) בהו (ישעיה מג כא) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו</p>	<p>ועד ארגיעה ועד רגע היה צריך להיות מה זה ארגיעה אלא עד כמה יהיה קיומם בעולם עד לעתיד לבא ותהיה לי מנוחה מהעבודה הקשה שעליו ובזמן שארגיעה תתכלה לשון שקר אותם שקוראים אלוה למי שאינו אלוה אבל ישראל שהם שפת אמת כתוב בהם עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו.</p>
<p>אדכרנא הדא זמנא דהוינא אויל בהדי רבי אלעזר פגע ביה הגמונא אמר ליה לרבי אלעזר אנת ידעת מאורייתא דיהודאי אמר ליה ידענא אמר ליה לית אתון אמרין דמהימנותא דלכון קשוט וארייתכון קשוט ואנן דמהימנותא דילן שקר ואורייתא דילן שקר והא כתיב (&) שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר אנן מיומין דעלמא קיימין במלכותא ולא אעדי מינן לעלמין דרא בתר דרא תכון לעד ודאי ואתון זעיר הוה לכו מלכותא ומיד אעדי מנכון וקרא אתקיים בכו דכתיב (&) ועד ארגיעה לשון שקר</p>	<p>נזכרתי פעם אחת שהייתי הולך עם רבי אלעזר פגש בו הגמון אמר לרבי אלעזר אתה מכיר את תורת היהודים אמר לו מכיר אמר לו האינכם אומרים שאמונתכם אמת ותורתכם אמת ואנו שאמונתנו שקר ותורתנו שקר והרי כתוב שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר אנו מימות העולם עומדים במלכות ולא סרה ממנו לעולמים דור אחר דור תכון לעד ודאי ואתם מעט היה לכם במלכות ומיד סרה מכם והפסוק התקיים בכם שכתוב ועד ארגיעה לשון שקר.</p>
<p>אמר ליה המינא כך דאנת חכים באורייתא תפח רוחיה</p>	<p>אמר לו אני רואה כך שאתה חכם בתורה תפח רוחו</p>
<p>קפח/ב</p>	
<p>דההוא גברא אלו אמר קרא שפת אמת⁷⁴⁶ כוננת לעד הוה כדקאמרת אבל לא כתיב</p>	<p>של אותו האיש אלו אמר הכתוב שפת אמת כוננת לעד היה כמו שאמרנו אבל לא</p>

⁷⁴³ כלומר הכל הוא סוד האמת, כמ"ש חותמא דגושפנקא הוא אמת, שהוא כלל הכ"ב אותיות של התורה, ראש, תוך, סוף, והן רמוזי בר"ת של ה' אלקינו ה' אחד גי' כ"ב, וכן ה' אלקינו ה', הן ג"כ ג' בחי' של ראש, תוך, סוף, אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים, וז"ש וכלא איהו אמת (הגרמ"מ).

⁷⁴⁴ כלומר שכשם שהשם הוא סוד אמת כו', אלקינו בפשוט ובגלופי גי' אמת, ולכן גם ישראל נכלל באמת, ואלקינו הוא כלומר המשגיח עלינו, כי אלקים הוא משגיח, ונמצא משגיח עלינו בחותם אמת, ולכן נקראו ישראל שפת אמת מלשון שפת הים, וזהו ומסיימי ה' אלקיכם אמת, כלומר ה' המשגיח אליכם בסוד אמת, ודא איהו שפת אמת והבן, וסוד אמת ז' פעמים ס"ג, שמשם אחיזת ויניקת הכל, ואמר ג' פעמים אמת נגד ג' בחי' שבאמת סת"ר והבן (הגרמ"מ).

⁷⁴⁵ כי מה שהקב"ה נותן טובה לעוברי רצונו הוא כמשא כבד עליו כביכול, וזהו סוד גלות השכינה, וזהו שהוצרך להיות שמש לעובדי ע"ז מחמת עוונותינו, וכשיבא משיח ב"ב אז יטלו מלכותא קדישא עליונין ויהיה ליה נייחא (הגרמ"מ).

⁷⁴⁶ בשלמא אי הוה כתיב כוננת בלשון הווה אז יהיה כמשמעו שמיד מזמן הוויתה היא מתכוננת וקיימת, והוה קשה מה שהקשית, אבל כיון דלא כתיב אלא תכון דמשמע לעתיד מוכח דאפילו בימי שלמה שהיה מלך גדול לא התכוננה אלא שעתיד להתכונן. ועוד נראה דר"ל עוד ענין אחר והוא שההגמון הקשה לו מכח היות להם ההצלחות והמלכות זמן רב, ולזה השיבו רבי אלעזר שאם כן היל"ל כוננת שהוא פועל יוצא וכמש"ה (טז ז') כוננו ידיך, (תהלים ט ח) וכונן למשפט כסאו, אז היתה הכוונה שהאמת כוננת את מחזיקיה, אבל לא כתיב אלא תכון שהוא מהנפעל שר"ל שהיא תתכונן ולעתיד, באופן שהשיבו מכח הבנין ומכח הזמן. ובהכי ניחא מאי דהוה מצי להשיבו ממה שהאמת בעצמה לא גרעה ממה שהיתה, שהרי תמיד החזיקה ישראל שהם אותם שקבלוה, שאפילו בכל צרתם לא סר לבבם ממנה, אלא שרצה להודיעו שאין

<p>אלא תכון זמינא שפת אמת דתכון מה דלאו הכי השתא דהשתא שפת שקר קיימא⁷⁴⁷ ושפת אמת שכיבא לעפרא⁷⁴⁸ ובההוא זמנא דאמת יקום על קיומיה⁷⁴⁹ ומגו ארץ תצמח כדין שפת אמת תכון לעד וגו'</p>	<p>כתוב אלא תכון עתידה שפת אמת שתכון מה שאין כך עכשיו שעכשיו שפת שקר עומדת ושפת אמת שוכבת לעפר ובאותו זמן של אמת תעמד על קיומה ומתוך ארץ תצמח אז שפת אמת תכון לעד וגו'.</p>
<p>אמר ליה ההוא הגמון זכאה את זכאה עמא דאורייתא דקשוט ירתין בתר יומין שמענא דאתנייר אזלו מטו חד בי חקל וצלו צלותהון כיון דצלו צלתהון אמרו מכאן ולהלאה נתחבר בשכינתא ונוזיל ונתעסק באורייתא</p>	<p>אמר לו אותו הגמון אשריך ואשרי העם שיורשים תורת אמת אחר ימים שמעתי שהתגיר הלכו הגיעו לשדה אחת והתפללו תפלתם כיון שהתפללו תפלתם אמרו מכאן והלאה נתחבר בשכינה ונלך ונתעסק בתורה.</p>
<p>פתח רבי יוסי ואמר (ישעיה מא) הן יבשו ויכלמו כל הנחרים בך וגו' זמין קודשא בריך הוא למעבד לישראל כל אינון טבאן דקאמר על ידי נביאי קשוט⁷⁵⁰ וישראל סבלו עליהון כמה בישין בגלותהון⁷⁵¹ ואלמלא כל אינון טבאן⁷⁵² דקא מחכאן וחמאן כתיבין באורייתא לא הוו יכלין למיקם ולמסבל גלותא</p>	<p>פתח רבי יוסי ואמר (ישעיה מא) הן יבשו ויכלמו כל הנחרים בך וגו' עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לישראל כל אותן טובות שאמר על ידי נביאי האמת וישראל סבלו עליהם כמה רעות בגלותם ואלמלא כל אותן טובות שמחכים ורואים שכתובים בתורה לא היו יכולים לעמד ולסבל את הגלות.</p>
<p>אבל אזלין לבי מדרשות פתחין ספרין וחמאן כל אינון טבאן דקא מחכאן וחמאן כתיבין באורייתא דאבטח לון קודשא בריך</p>	<p>אבל הולכים לבית מדרשות פותחים ספרים ורואים כל אותן טובות שמחכים ורואים שכתובים בתורה שהבטיח להם</p>

ראיה מההצלחה דאם כן היל"ל כוננת לאחרים (רמ"ז). עי' תיקו"ז תיקון סג [קי ע"א] (לש"ו). ז"ל: אמת א' ברישא דאלפא ביתא מ' באמצעיתא ת' בסופיה עשורא דיליה יר"ד ה"א וא"ו ה"א וכו' בגלותא אתמר ותהי האמת נעדרת ושקרא שלטא בעלמא (ובזמנא דאתתקן אמת ואסתלק לאתריה אתמחי שקרא מעלמא הה"ד (משלי י"ב) שפת אמת תכון לעד כוננת לא כתיב אלא תכון לעד וכו'.⁷⁴⁷ היא נוק' דסט"א (מ"מ).

⁷⁴⁸ פי' שהמלכות בגלותא ירדה לבריאה שנק' עפר המשכן (מ"מ).

⁷⁴⁹ פי' שבאים מוחין לז"א, ונעשה בסוד הגדלות על ידי אימא, וז"ש ומגו ארץ תצמח, מכח ארץ העליונה שהיא בינה (מ"מ).

⁷⁵⁰ להורותינו על דרך הסוד הסיבות העצמיות לקיום ישראל בגלות הארוך שלנו. הסיבה הראשונה היא זמין קב"ה, ותמצית הדבר הוא על דרך שאמרו המפרשים שדבר ה' הוא פועל גמור, וכמשה' (תהלים לג יא) עצת ה' לעולם תעמוד וגו', (שם לג ט) כי הוא אמר ויהי, ירצה שהיה ראינו שהכל נהיה במאמרו. והענין על פי הסוד הוא כי הנה בזמן המשח יבוא השפע מפנימיות עתיק, כמשה' (ישעיה ל כו) כאור שבעת הימים, שהם ז' מדות של העתיק, ולפי גדולת אותו השפע כך נתנבאו הנבואות, ואותו האור הוא שם אצור ומסוגל עד בוא זמן השפעתו, וזהו מ"ש זמין קב"ה, ולא אמר עתיד, להורות שכבר הוא מזומן ומוכן ולא יחסר כי אם הכנת העולמות לזכות אליו. ואולי שגם מלת זמין תרמוז מה שאמרו רז"ל היו סדר זמנים קודם לכן, ושורש סדר זה הוא בעתיק שהוא ז"ק בחינת זעיר ונוק' שלו, שהם מ"ה וב"ן גי' זמ"ן. וזש"ה (שם) והיה אור הלבנה וגו', דהיינו ששני מלכים יחזרו להיות מאורות גדולים ושונים (רמ"ז).

⁷⁵¹ לכן מצוה לקרות נחמות הנביאים (רח"ו במ"מ). כל עצם הגלות היה להכנס בין החיצונים ולהכנע להם, והוא על דרך (קהלת ח ט) שלט האדם באדם לרע לו, כי בזה מעלים מ"נ בהעלאת הניצוצות, ומידי עלות נשמותינו בהם כשהם מקבלים התיקון והמיתוק מחדש ה' את נשמותינו להתחזק בתיקון העולמות, כי בהתקנם יבוא המשיח. ובדין הוא (משלי כז, יח) שנוצר תאנה יאכל פריה, ובודאי שהכח המתקן הניצוצות הוא מושרש בעתיק שהוא מקור השפע המתוקן לימות המשיח (רמ"ז).

⁷⁵² הרבה עוד דברים אלו להודיע כמה גדול פלא ההתקוממות של ישראל בגלות זה, וזה כי נשתנה מאד הגלות הלוזה מגלויות שקדמו לו, כי של מצרים גם שהיה חמור לא היה בעוון ישראל אלא לתיקון עוון אדה"ר ולא היתה הירידה כל כך עצומה, וגם לא בגלות בבל כנודע אצלנו, ולכן היו בשניהם נביאים, מה שאין כן עתה שנסתם כל חזון והגאולה לא תבוא עד דמטו רגלין ברגלין, ולכן אין כח בכל האורות שנתגלו בשאר הגאולות להקים את השכינה מעומק נפילתה, וגם בניה לא יוכלו להתקומם וגם לסבול הגלות אם לא בעזר וסיוע השפע של פנימיות עתיק, וזה שאמר ואלמלא כל אותן טבאן דקא מחכאן, ר"ל שכולם צריכים להתקבץ להמציא הגאולה (רמ"ז).

<p>הוא עלייהו ומתנחמין בגלותהון ושאר עמין מחרפין ומגדפין לון ואמרי אן הוא אלהכון אן אינון טבאן דאתון אמרין דזמינין לכון וכי כל עמין דעלמא יכספו מנייכו</p>	<p>הקדוש ברוך הוא עליהם ומתנחמים בגלותם ושאר העמים מחרפים ומגדפים אותם ואומרים איה אלהיכם איה אותן טובות שאתם אומרים שמעתדות לכם וכי כל עמי הארץ יתבישו מכם.</p>
<p>הדא הוא דכתיב (שם סו ה) שמעו דבר יהוה החרדים אל דברו אמרו אחיכם שונאיכם וגו' מאי החרדים אל דברו אינון דסבלו כמה בישין כמה שמועות שמעי אלין על אלין ואלין בתר אלין וחרידו עליהון כמה דאת אמר (ירמיה ל ה) כי וגו' קול חרדה שמענו פחד ואין שלום וגו' אותם חרדים תמיד אל דברו אל דברו⁷⁵³ כד אתעביד דינא</p>	<p>זהו שכתוב (שם סו) שמעו דבר ה' החרדים אל דברו אמרו אחיכם שונאיכם וגו' מה זה החרדים אל דברו אלו שסבלו כמה רעות כמה שמועות שמעו אלה על אלה ואלה אחר אלה וחרדו עליהן כמו שנאמר (ירמיה ל) כי וגו' קול חרדה שמענו פחד ואין שלום וגו' אותם חרדים תמיד אל דברו כשנעשה הדין.</p>
<p>אמרו אחיכם שונאיכם אלין אינון אחוכון בני עשו מנדיכם כמה דאת אמר (איכה ד טו) סורו טמא קראו למו דלית עמא דקא מבזין לון באנפי ומרקקין באנפייהו לישראל כבני אדום ואמרי בלהו מסאבין כנדה ודא איהו מנדיכם למען שמי יכבד יהוה אן (דאמרין) בנוי דאל חי די בן יתייקר שמיה אן שלטנין על עלמא בגין ההוא דאקרי גדול (בראשית כו א) עשו בנו הגדול⁷⁵⁴ ובשמא דא אקרי קודשא בריך הוא גדול (תהלים קמה ג) גדול יהוה ומהולל מאד אן בני הגדול ואיהו גדול ודאי למען שמי⁷⁵⁵ יכבד יהוה</p>	<p>אמרו אחיכם שונאיכם אלה הם אחיכם בני עשו מנדיכם כמו שנאמר סורו טמא קראו למו שאין עם שמבזים אותם בפנים ורוקקים בפני ישראל כמו בני אדום וכולם אומרים שטמאים כמו נדה וזהו מנדיכם למען שמי יכבד ה' אנו (שאומרים) בני אל חי שבנו יתכבד שמו אנו שולטים על העולם בשביל אותו שנקרא גדול עשו בנו הגדל ובשם הזה נקרא הקדוש ברוך הוא גדול "גדול ה' ומהלל מאד אנו בני הגדול והוא גדול ודאי למען שמי יכבד ה'.</p>
<p>אבל אתון זעירין מכלא (בראשית כו ו) יעקב בנה הקטן כתיב (&) אן הוא אלהכון אן הוא אינון טבאן דיכספון כל עממיא מהדוה דלכון מאן יתן ונראה בשמתחכם כמה דאתון אמרין והם יבושו רוח הקדש אומר והם יבושו (ס"א תו כמאן) כמאן דתלי קללתא באחרא בגין דאתון אמרין דכדין יבושו ויכלמו ובגין דא רוח קדשא הוה אמר מלה הכי ועל דא הן יבושו ויכלמו כל הנחרים כך מאי כל הנחרים כך דאתקפו נחיריהון ברוגזא עלך בגלותא דא בההוא זמנא יבושו ויכלמו מכל טבין דיחמון להון לישראל</p>	<p>אבל אתם קטנים מהכל כתוב יעקב בנה הקטן איה אלהיכם איה אותן טובות שיתבישו כל העמים משמתחכם מי יתן ונראה בשמתחכם כמו שאתם אומרים והם יבושו (רוח הקודש אומר והם יבושו) (עוד כמי) כמי שתולה קללתו באחר משום שאתם אומרים שאז יבושו ויכלמו ולכן רוח הקודש היתה אומרת הדבר כך ועל זה הן יבושו ויכלמו כל הנחרים כך מי הם כל הנחרים כך אלה שחזקו את נחיריהם ברוגז עלך בגלות הזו באותו זמן יבושו ויכלמו מכל הטובות שייראו אצל ישראל.</p>
<p>אמר רבי חייא הכי הוא ודאי אבל חמינין והכי חמו תקיפי עלמא דהא גלותא אתמשך ועדיין בריה דרוד לא אתי אמר רבי יוסי וכל</p>	<p>אמר רבי חייא כך זה ודאי אבל ראינו וכך ראו גבורי העולם שהרי הגלות נמשכת ועדיין בן דוד לא בא אמר רבי יוסי וכל זה כך הוא אבל מי עשה שיסבלו ישראל את</p>

⁷⁵³ פי' חרדים תמיד מדיני המלכות הנקרא דבר (מ"מ).

⁷⁵⁴ ובאותו השם יכבד ה', דכתיב גדול ה', נמצא שהוא שם המורה על הכבוד, כיון שהקב"ה מתכבד בו (אור יקר).

⁷⁵⁵ בלשון יחיד, על כללות האומה (אור יקר).

<p>דא הכי הוא אבל מאן עביד דיסבלון ישראל גלותא דא כל אינון הבטחות דאבטח לון קודשא בריך הוא והא אתמר דעאלין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וחמאן כל אינון נחמות וחדאן בלבייהו למסבל כל מה דייתי עלייהו ואלמלא דא לא יכלין למסבל</p>	<p>גלות הזו כל אותן הבטחות שהבטיח להם הקדוש ברוך הוא והרי זה נתבאר שנכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ורואים כל אותן נחמות ושמים בלבם לסבל את כל מה שיבא עליהם ולולא זה לא יכלו לסבל.</p>
<p>אמר רבי חייא ודאי הכי איהו וכלא בתשובה תליא ואי תימא דיכלין השתא לאתערא תשובה כלהו כחדא לא יכלין מאי טעמא לא יכלין בגין דכתיב (דברים ל א) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה וכתוב (&) והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו' וכתוב (שם ב) ושבת עד יהוה אלהיך וגו' וכדין (שם ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו' ועד דכל אינון מלין לא יתקיימו לא יכלין</p>	<p>אמר רבי חייא ודאי כך הוא והכל תלוי בתשובה ואם תאמר שיכולים עכשיו לעורר תשובה כולם כאחד לא יכולים למה לא יכולים משום שכתוב והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה וכתוב והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו' וכתוב ושבת עד ה' אלהיך וגו' ואז אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו' ועד שכל אותם דברים לא יתקיימו לא יכולים</p>
<p>קפמ/א</p>	
<p>לאתערא תשובה מנייהו</p>	<p>לעורר תשובה מהם.</p>
<p>אמר רבי יוסי כמה⁷⁵⁶ סתמת כל ארחין ושבילין מכל בני גלותא ולא שבקת לון פתחון פה אי הכי להו כמה דהו בכל דרא ודרא דלא יסבלון גלותא ולא אנרא ויפקון (ס"א אי הכי להו כמה דלהו בכל דרא ודרא יסבלון גלותא ולא יפקון) מדינא דאורייתא ויתערבון בשאר עמין</p>	<p>אמר רבי יוסי כמה הסתרת כל הדרכים והשבילים מכל בני הגלות ולא השארת להם פתחון פה אם כך שיהיו כמו שהיו בכל דור ודור שלא יסבלו גלות ולא שכר ויצאו (אם כך יהיו כמו שיהיו בכל דור ודור יסבלו את הגלות ולא יצאו) מדין של התורה ויתערבו בשאר העמים.</p>
<p>פתח ואמר (ישעיה כו יז) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וגו' מאי כמו הרה⁷⁵⁶ ארה איהו⁷⁵⁷ לעוברתא לאעברא עלה תשע ירחין שלמין ואית בעלמא כמה וכמה⁷⁵⁸ דלא עבר עלה אלא יומא חד או תרין יומין מתשיעאה וכל צירין וחבלין דעוברתא בתשיעאה⁷⁵⁹ אינון ואף על גב דלא אעבר עלה</p>	<p>פתח ואמר כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וגו' מה זה כמו הרה דרך הוא למעברת שיעברו עליה תשעה חדשים שלמים ויש בעולם כמה וכמה שלא עובר עליה אלא יום אחד או יומים מהתשיעי וכל הצירים והחבלים של המעברת הם בתשיעי ואף על גב שלא עבר עליה אלא רק יום</p>

⁷⁵⁶ כי מה צורך למשל זה, ומה שייכות יש להרה עם הארות של ישראל (רמ"ז).

⁷⁵⁷ וירצה שכוונת הנביא להביא דוגמא למה שיאמר, שאין לתמוה על מה שאמרו רז"ל (תהלים צה ז) היום אם בקולי תשמעו, שאעפ"י שיש קץ קצוב לגאולה מכל מקום יכולה להקרב בכל יום, דוגמת האשה ההרה, שידוע שסתם הלידה היא בהשלמת ט' חדשים שהם ע"ר ימים בסוד ו' פעמים אד"ם דהיינו ו"ק דועיר, ואחר כך בבוא יום רע"א כמנין הריו"ן יצא הולד, שאז נתקנו כל הניצוצות הצריכות להתקן בבטן המלאה, אבל יש שאינם צריכים לשהות כל כך בתיקון ונולדים אפילו ביום א' לחדש התשיעי. והענין מובן במ"ש שלפי זכות האב והאם כך מבררים בירורים מקליפת נוגה שמהם נעשה לבוש לנפש הבן. ואין ספק שיש ניצוצות יותר קלות להברר זו מזו הכל לפי תגבורת הרע שעליהם, והוא פשוט (רמ"ז).

⁷⁵⁸ ובזה מדויק שלא אמר כהרה אלא שהוסיף מלת כמו, מפני שאין הכוונה על הרה אחת אלא על סתם הרה בעלמא (רמ"ז).

⁷⁵⁹ כי אז הולד נגמר והדמים והסיגים מתעוררים לצאת שהוא זמן דין, ולפי ערך זה יחיש זמן הלידה או יאחר, כי אותו הולד שכבר נתבררו ניצוציו ונגמר להולד נוסף עליו עוז וכח לצאת מבטן אמו. וטעם היותו מן הסתם בט' חדשים הוא בסוד ג' מוחין מבחינת הניצוצות דהיינו חב"ד שלהם וכל מוח כלול מג' הרי ט',

<p>אלא יומא חדא⁷⁶⁰ אתחשיב עלה כאילו אתעברו כל תשיעאה שלים אוף הכי ישראל⁷⁶¹ כיון דאמעמי⁷⁶² מעם גלותא אי יהדרון בתשובה⁷⁶³ יתחשב עליהו כאלו אעברו עליהו כל אינון מלין דכתיבין באורייתא⁷⁶⁴ כל שכן וכל שכן דכמה וכמה יסורין אעברו עליהו מן יומא דגלותא שרי</p>	<p>אחד נחשב עליה כאלו עברו כל התשיעי שלם אף כך ישראל כיון שטעמו טעם גלות אם יחזרו בתשובה יחשב עליהם כאלו עברו עליהם כל אותם דברים שכתובים בתורה כל שכן וכל שכן שכמה וכמה יסורים עברו עליהם מיום שהתחילה הגלות.</p>
<p>אבל מאי דכתיב (דברים ד ל) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים תא הוי כמה רחמנותא רחים קודשא בריך הוא לישראל במלה דא למלכא דהוה ליה ברא יחידאה ורחים ליה רחימו דנפשא ומגו רחימו דיליה יהב ליה לאמיה מטרוניתא דתרבי ליה ותוליף ליה ארחי מתתקן זמנא חדא חב לגבי אבוה אתא אבוהי ואלקי ליה ולבתר אעבר על חוביה תב כמלקדמין וחב לאבוה ואפקיה אבוה מביתיה וארגיו עליה נפק ההוא ברא מביתיה</p>	<p>אבל מהו שכתוב בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים בא וראה כמה רחמנות רחם הקדוש ברוך הוא את ישראל בדבר הזה למלך שהיה לו בן יחידי ואהב אותו אהבת נפש ומתוך אהבתו נתן אותו לאמו המלכה שתגדל אותו ותלמד אותו דרכים מתקנות פעם אחת חטא לאביו בא אביו והלקה אותו ואחר כך עבר על חטאו שב כמקדם ושוב חטא לאביו והוציא אותו אביו מביתו ורגז עליו יצא אותו בן מביתו.</p>

שהנה הם מתפשטים מוח חכמה בחח"ן ושל בינה בבג"ה, ולפי ששני קוים אלו סתומים ברגלים אין שם בחינת לידה, אבל בהתפשט האמצעי בדת"י נמצא חדש תשיעי ביסוד שהוא המוליד והיולד (רמ"ז).

⁷⁶⁰ כי בהכנס החודש התשיעי שהוא ביסוד יש בו הולד המתוקן ומיד יוצא ביום הראשון של התשיעי, שכיון שכבר נתברר אין לו לשהות עוד בבטן האם (רמ"ז).

⁷⁶¹ פי' הענין שידוע שבחטא אדה"ר כל הנשמות שהיו כלולות בו אלו באוזנו ואלו בעיניו וכו' וכדברי רז"ל, נפלו תוך הקליפות, והוצרכו ישראל לגלות למצרים לברר את כולן, ונשלם הבירור והתיקון במתן תורה חרות על הלוחות. ואמנם בחטא העגל חזר פעם אחר להתערב טוב ברע, אבל לפי שחטא העגל היה עיקרו בערב רב ולא ישראל, שלא חטאו רובם ככולם אלא בשלא מיחו בערב רב, לפיכך לא נגזר עליהם לגלות מיד, אך נאמר (לב לד) וביום פקדי ופקדתי, וכשחטאו אחר כך חזרה ונפגמה קומת הפרצוף של אדם שכן כתוב (יחזקאל לד לא) אדם אתם, והוצרכו לגלות לתקן הנשמות שבתוך האדם בליעל, ועל זה אמרו רז"ל אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, והוא של גוף אדה"ר שנפלו בגוף אדם רע, וטעמם שיכלה כל התיקון. ואם תאמר שהוא אוצר עליון ששם הנשמות שעדיין לא באו לעולם למה תתעבב הגאולה עד בואנה לעוה"ז והלא יותר נכון שתבאנה אחר הגאולה. אלא הענין כאמור שהוא גוף האדם הבליעל שנפלו בו ניצוצות גוף של אדה"ר. ואומרו כל הנשמות, ירצה לא מבעיא היותר מעולות אלא אפילו התחתונות בדיוטה התחתונה, וכדאמר בזוהר דמטו רגלין ברגלין. ולא מבעיא כולם אלא אפילו אחת מהן וכמשי"ה (דברים ל, ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים, דוק שלא אמר אם יהיה דחיק או מדחך שהוא שם הדחוי אלא נדחך שהוא תואר, ופי' הנדח שלך דהיינו הניצוץ שלך שנדחה שמה. וגם בזה נשכיל טעם יישוב יהודים יחידים בכפרים או בעיירות שההשגחה העליונה מנהלם שמה, וככתוב (שם ד, כז) אשר ינהג ה' אתכם שמה, כדי שכל אחד ואחד יתקן את ניצוציו במקום שנדחו שמה, ולכן הוצרך הגלות לברר הניצוצות שבתוך הקליפות. אבל הוא ממש כמו הרה תקריב ללדת, שמתקרב זמנה ואפילו הכי לא יחסרו ציריה, פי' ע' קלין דיולדה, והיינו חבליה: אי נמי אפשר לומר שהיולדת לתשעה חדשים שלמים לא יש לה כל כך חבלים בעת לידתה מפני שבהמשך החדש התשיעי יש לה צירים שונים שבהם הולכים וניתרים ומתפתחים קשרי האם שלה וצירי דלתותיה מתרווחים, אבל הממהרת לילד ביום א' או ב' לחודש התשיעי באים לה כל הצירים ביחד נמצא שיש לה צד טוב וצד רע (רמ"ז).

⁷⁶² שירדו לתוך הקליפות דהיינו הגלות (רמ"ז).

⁷⁶³ דהיינו חרטות וידויים וסיגופין, שהם לעומת חבלי היולדה, אז יהיו דוגמת רבי אלעזר בן דורדיא שבתוקף כח תשובתו קנה עולמו בשעה אחת, כי העלה במהירות עצום כל הניצוצות שנפגמו בעוונותיו, ונתעלו עד יסוד המלכות ונתקנו בבטן שלה שהרתה מהם, והאירו על נשמתו ונתקנו כראוי. כך יהיו ישראל בתשובה אם היתה שלימה בתחילה (רמ"ז).

⁷⁶⁴ שהרי כל התוכחות שבתורה הן הן לתיקון מכוון לביורוי נשמותם אלא שהוא במשך זמנים שונים, אבל אם היו מקדימים בתשובה שלימה היו נערכים סיגופיהם וצערם לערך משך הקלות בזמן ארוך, ובכח הבינה נמתקים הדינים בשעה קלה ומתקבץ השפע ביסוד שה"ס החדש התשיעי כנ"ל, והיסוד הוא בחינת הגואל, באופן שבכל זמן וזמן הוי כמו הרה תקריב ללדת (רמ"ז).

<p>ובאתר דיהך בארה קשוט ויהא זכאה כדקא יאות בגין דישמע מלכא אבוה ויהא תיאובתיה עליה מה עבד אמר הואיל ונפקנא מהיכלא דאבא אעביד מכאן ולהלאה כל מה דאנא בעי מה עבד אזל ואתחבר בזונות ואתלכלך בלכלוכא דטנופא בהדיהו ולא הוה משתבח אלא בהדיהו בחבורא דלהון מטרוניתא אמיה פקדת בכל יומא על ההוא ברא וידעת דברה בהדי זונות אתחבר וכל חברותא דידיה בהדיהו הוות שריאת למבכי ולא תמררא על ברה</p>	<p>ובמקום שילך בדרך אמת ויהיה צדיק כראוי כדי שישמע אביו המלך ותהיה עליו תשוקתו מה עשה אמר הואיל ויצאתי מהיכל אבי אעשה מכאן והלאה כל מה שאני רוצה מה עשה הלך להתחבר לזונות והתלכלך בכללך וטנופת עמן ולא היה נמצא אלא עמן בחבור שלהן כשהמלכה אמו פוקדת בכל יום על אותו הבן ויודעת שבנה התחבר עם הזונות וכל חברותו היתה עמה מתחילה לבכות ולמרר על בנה.</p>
<p>יומא חד עאל מלכא לגבה המא לה דאיהי מבכה שאיל לה על מה את בכאת אמרה ולא אבכה דהא ברנא לבר מהיכלא דמלכא ולא די דהוא לא יתיב בהיכלא דמלכא אלא דהוא יתיב בהדי זונות מה יימרון כל בני עלמא בריה דמלכא איהו דיתיב בבי זונות שריאת למבכי ולא תחננא למלכא</p>	<p>יום אחד נכנס אליה המלך ורואה אותה בוכה שואל אותה על מה את בוכה אמרה ואיך לא אבכה שהרי בננו מחוץ להיכל המלך ולא די שאינו יושב בהיכל המלך אלא שהוא יושב עם הזונות מה יאמרו כל בני העולם שבן המלך יושב בבית זונות התחילה לבכות ולהתחנן למלך.</p>
<p>אמר מלכא בגינך אהדר ליה ואנת ערבאה דיליה אמרת הא ודאי אמר מלכא הואיל וכך הוא לא אצטריך לאהדרא ליה ביממא באתנגליא דכסופא דילן איהו למהך בגיניה לבי זונות ואי לא הוה כגוונא דא דטינף גרמיה הכי וחלל יקרי הוינא אנא וכל חיילין דילי אזלין בגיניה בכמה יקר בכמה בוקינס קמיה בכמה מאני קרבא מימיניה ומשמאליה עד דכל בני עלמא יודעזעון וינדעון כלא דברא דמלכא איהו השתא כיון דאיהו טינף גרמיה וחלל יקרי איהו יהדר בטמירו דלא ינדעון ביה אהדר לגבי מלכא יהביה לגבי אמיה</p>	<p>אמר המלך בשבילך אחזיר אותו ואת הערבה שלו אמרה הרי ודאי אמר המלך הואיל וכך הוא לא צריך להחזירו ביום בגלוי שבושה עבורנו ללכת בשבילו לבית זונות ואם לא היה כמו זה שטנף את עצמו כך וחלל כבודי הייתי אני וכל החילות שלי הולכים בשבילו בכמה כבוד ובכמה חצוצרות לפניו בכמה כלי קרב מימינו ומשמאלו עד שכל בני העולם יזדעזעו וידעו כולם שהוא בן המלך עכשיו כיון שהוא טנף את עצמו וחלל את כבודי הוא יחזר בסתר שלא יכירו בו חזר למלך ונתן אותו לאמו.</p>
<p>ליומין סרה כמלקדמין מה עבד מלכא אפיק ליה ולאמיה בהדיה מגו היכלא אמר תרוויכו תהכון ותרוויכו תסבלון גלותא ומלקיותא תמן כיון דתרוויכו תסבלון כחדא כדן ידענא דברי יתוב כדקא חזי</p>	<p>לימים סרח כמקדם מה עשה המלך הוציא אותו ואת אמו עמו מתוך ההיכל ואמר תלכו שניכם ושניכם תסבלו את הגלות והמלקות שם כיון ששניכם תסבלו כאחד אזי אדע שבני ישוב כראוי.</p>
<p>כך ישראל בני מלכא קדישא אינון אחית לון למצרים ואי תימא בההוא זמנא לא האבו⁷⁶⁵ גזרה דגזר קודשא בריך הוא בין הבתרים הוה אתחזי למהוי קיים וקודשא בריך הוא אשגח לתרין מלין חד בגין ההוא מלה דאמר אברהם (בראשית טו ח) במה אדע כי אירשנה דא הוא</p>	<p>כך ישראל בני המלך הקדוש הם הוריד אותם למצרים ואם תאמר שבאותו זמן לא חטאו הגזרה שגזר הקדוש ברוך הוא בברית בין הבתרים היתה ראויה להתקיים והקדוש ברוך הוא השגיח על שני דברים אחד על אותו דיבור שאמר אברהם במה אדע כי אירשנה זוהי</p>

⁷⁶⁵ ר"ל וא"כ אין המשל דומה לנשמל (מ"מ).

קפ"ט/ב	
<p>סבה ועילה אבל עד דנפקו ממצרים לא הוי גוי ולא אתחזו כדקא יאות</p>	<p>סבה ועלה אבל עד שיצאו ממצרים לא היו גוי ולא היו ראויים כראוי.</p>
<p>פתח ואמר (שיר ב ב) כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות בעא קודשא בריך הוא למעבד לון לישראל כגוונא דלעילא ולמהוי שושנה הדא בארעא כגוונא עלאה ושושנה דסלקא ריחא ואתבריר מכל שאר וורדין דעלמא לא הוי אלא ההיא דסלקא בין החוחים ודא ארחא כדקא יאות ועל דא זרע שבעין זוגין דהוו שבעין נפש ואעיל לון בין החוחים ואינזון חוחים מיד דהוו אינזון זוגין תמן סליקו ענפיין וטרפיין ושליטו על עלמא וכדין פרחת שושנה בינייהו</p>	<p>פתח ואמר כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות רצה הקדוש ברוך הוא לעשות את ישראל כדוגמא שלמעלה ולהיות שושנה אחת בארץ כדוגמא שלמעלה והשושנה שמעלה ריח ונבחרה מכל שאר הורדים שבעולם אינה אלא אותה שעולה בין החוחים וזו דרך כראוי ולכן זרע שבעים זוגות שהיו שבעים נפש והכניסם לבין החוחים ואותם חוחים מיד שהיו הם שם זוגות העלו ענפים ועלים ושלטו על העולם ואז פרחת ביניהם השושנה.</p>
<p>כיון דבעא קודשא בריך הוא לאפקא שושנה ולקיט לה מבינייהו כדין יבשו חוחים ואזדריקו ואשתציאו ולא אתחשבו לכלום בשעתא דאזיל למלקטא שושנה דא לאפקא בריה בוכריה בההוא זמנא אזל מלכא גו כמה חיילין רברבנין ושליטין עם דגלין פרישן ואפיק לבריה בוכריה בכמה גבורין ואייתי ליה להיכליה ויתיב סגי בכי מלכא</p>	<p>כיון שרצה הקדוש ברוך הוא להוציא שושנה וללקט אותה מביניהם אז יבשו החוחים ונזרקו והתכלו ולא נחשבו לכלום בשעה שהולך ללקט את השושנה הזו ולהוציא בנו בכורו באותו זמן הלך המלך בתוך כמה חיילות גדולים ושליטים עם דגלים פרושים והוציא את בנו בכורו בכמה גבורות והביא אותו להיכלו וישב הרבה בבית המלך.</p>
<p>כיון דחב לגבי אבוה אוכה ליה ואלקי ליה דכתיב (שופטים ב יד) ויחר אף יהוה בישראל ויתנם ביד שוסים וגו' סרח כמלקדמין ומרד באבוה אפקיה מביתיה מה עבדו ישראל המו דהא אתבדרו לבבל אתערבו בעממיא נסיבו נשיין נכריות ואולידו בנין מנהון עם כל דא אימא קדישא הות אפטרופוסא עלייהו</p>	<p>כיון שחטא לאביו הוכיח אותו והלקה אותו שכתוב ויחר אף ה' בישראל ויתנם ביד שוסים וגו' סרח כמקדם ומרד באביו הוציא אותו מביתו מה עשו ישראל ראו שהרי התפזרו בבבל והתערבו בעמים לקחו נשים נכריות והולידו מהם בנים עם כל זה האם הקדושה היתה אפטרופוס עליהם.</p>
<p>ועל דעבד הכי קודשא בריך הוא אמר הואיל וכסופא איהו ליתי ברי איהו מגרמיה הואיל וחלל יקרי לא אתחזי דאנא איזיל תמן לאפקא ליה ולמעבד ליה נסין וגבורין כמלקדמין תבו אינזון בלא סיועא דאתחזו לון בלא פליאן ונסין אלא כלהו מתבדרן כלהו לאן כמסכנו ותבו להיכלא דמלכא בכסופא ואימא קדישא ערבת לון</p>	<p>ועל שעשה כך הקדוש ברוך הוא אמר הואיל וזו בושה אז שיבא בני מעצמו הואיל וחלל כבודי לא ראוי שאני אלך לשם להוציא אותו ולעשות לו נסים וגבורות כמקדם שבו הם בלי סיוע שהיו ראויים לו בלי נסים ונפלאות אלא כולם מפזרים כולם עיפים בעני ושבנו להיכל המלך בבושה והאם הקדושה ערבה להם.</p>
<p>חאבו כמלקדמין מה עבד קודשא בריך הוא אפיק להאי ברא כמלקדמין מהיכליה ואמיה בהדיה אמר מכאן ולהלאה אימא וברה יסבלון כמה בישין כהדא הדא הוא דכתיב (ישעיה נ א) ובפשעיכם שלחה אמכם ועל דא כתיב (דברים ד ל) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים מאי באחרית הימים</p>	<p>חטאו כמקדם מה עשה הקדוש ברוך הוא הוציא את הבן הזה כמקדם מהיכלו עם אמו אמר מכאן והלאה האם ובנה יסבלו כמה רעות כאחד זהו שכתוב (ישעיה נ) ובפשעיכם שלחה אמכם ועל זה כתוב בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים מה זה באחרית הימים אלא זו האם</p>

<p>אלא דא היא אימא קדישא דהיא אחרית הימים ועמה סבלו כל מה דסבלו בגלותא</p>	<p>הקדושה שהיא אחרית הימים ועמה סבלו כל מה שסבלו בגלות.</p>
<p>ואילו יהדרון בתיובתא אפילו חד ביש או חד צערא דיעבר עליהו אתחשב עליהו כאלו סבלו כלא (ס"א ואי לאו סתים קיצא) ואי לא כד יסתים קיצא (בישא) וכל דרין דיליה כמה דאמר בוצינא קדישא דכתיב (ויקרא כה ל) לצמיתות לקונה אותו לדורותיו וכל דא בתיובתא תליא מילתא אמר רבי חייא ודאי הכי הוא ועל דא גלותא אתמשך</p>	<p>ואלו יחזרו בתשובה אפילו רעה אחת או צער אחד שיעבר עליהם יחשב עליהם כאלו סבלו הכל (ואם לא יסתם הקץ) ואם לא כשיסתים הקץ (הרע) וכל הדורות שלו כמו שאמר המנורה הקדושה שכתוב לצמיתות לקנה אתו לדרתיו וכל זה הדבר תלוי בתשובה אמר רבי חייא ודאי כך זה ועל כן נמשכת הגלות.</p>
<p>אבל קודשא בריך הוא כל מה (דמחא) (נ"א דלקא) לון לישראל בהאי אחרית הימים ובהאי אחרית הימים יעביד לון נסין ונוקמין דכתיב (ישעיה ב ב) והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית יהו"ה בראש ההרים מאן ראש ההרים דא אברהם סבא כהנא רבא ראש דכלא⁷⁶⁶ ובגין דאיהו ראש כוס דברכה יהיה נכון בראש ההרים דא אברהם סבא קדמאה לשאר ההרים כוס דברכה אצטריך למהוי מתקנא בימינא⁷⁶⁷</p>	<p>אבל הקדוש ברוך הוא כל מה שראה (שהכה) (שהלקה) לישראל באחרית הימים הזו ובאחרית הימים הזו יעשה להם נסים ונקמות שכתוב והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים מי זה ראש ההרים זה אברהם הזקן הכהן הגדול הראש של הכל ומשום שהוא ראש כוס של ברכה יהיה נכון בראש ההרים זה אברהם הזקן ראשון לשאר ההרים כוס של ברכה צריכה להיות מתקנת בימין.</p>
<p>ונשא מגבעות⁷⁶⁸ אצטריך למהוי זקיף מן פתורא שיעורא דאקרי דאיהו זרת⁷⁶⁹ לברכא לקודשא בריך הוא ודא הוא ונשא מגבעות מגבעות מאי הוא⁷⁷⁰ אלא בינה ובין בתולות⁷⁷¹</p>	<p>ונשא מגבעות צריך להיות נשא מן השלחן שעור שנקרא (שהוא) זרת לברך את הקדוש ברוך הוא וזהו ונשא מגבעות מה זה מגבעות אלא בינה ובין בתולות אחריה</p>

⁷⁶⁶ הרים הן האבות, וראש ההרים הוא אברהם, וזהו שמפ' קדמאה לשאר ההרים (הגרמ"מ).
⁷⁶⁷ הר בית ה' הוא כוס המקבל השפע והברכה, ואיצטריך שיהא בימין, כלומר שיהא נכון בחסד, ויהיה היין שבתוך הכוס והכוס הכל בימין, והיינו השמאל נכלל בימין, והענין שכוס גי' אלקים שהוא ההשגחה, ובתוכה היכולת והרצון, והוא סוד היין, שייך עצמו הוא דין, אך הוא מזוג במים, וצריך שיהיה הכוס והיין הכל בימין, כלומר בידי ישראל, הרצון להם, והדין לאויביהם. וכן לעבודות השם, כוס הוא הלב, ובתוכה היין מזוג במים, יצ"ט ויצה"ר, וצריך שיהיה הכל נתונה בימין דהיינו להתורה, דהיינו לעבוד את ה' באהבה ויראה, יצה"ט ויצה"ר, כמ"ש ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך. וכן ציון וירושלים הן סוד הכוס של ברכה, ואצטריך שיהא בימין, דהיינו לישראל שהן נקראין ימין, ובתוכה היין מזוג במים, כלומר חו"ג, ב' מיני השגחות, פנימיות וחיצוניות, ויהא השמאל שהוא החיצוניות נכלל בימין להצטרפות הפנימיות סוד התורה, והן סוד נשמה וגוף, והגוף יהיה להצטרפות הנשמה שהן המצות, שאי אפשר לעשות בלי הגוף ועה"ז, והן עה"ז ועה"ב והבן (הגרמ"מ).

⁷⁶⁸ פי' שיהיה הכוס של ברכה נשא מהגבעות, שהגבעות הן סוד נו"ה כמ"ש וגבעות במאזנים שהן תרין פלגי דגופא, והן ג' עדרי צאן הרובצין על הבאר, והשגחה בעה"ז בא על ידם תמיד, לפי שאי אפשר עה"ז לקבל לא החסד הגמור ולא הדין הגמור, אבל לע"ל שלצדיקים יעשה הקב"ה חסד גמור, ולרשעים דין גמור, ויהיה השגחת עה"ז דוגמת עה"ב ממש, לפי שאז עת הגמול, ולכן יהיה הר בית ה' בראש ההרים, שהשגחתה יהיה בחסד הגדול מדת אברהם, וזהו ונשא מגבעות, שעתה יהיה ההשגחה מלמעלה מן הגבעות (הגרמ"מ).

⁷⁶⁹ אצטריך למהוי זקיף מן פתורא שיעורא דאיהו זרת. זקיף כו'. כמ"ש חז"ל וצריך להגביה מן הקרקע טפח, ומ"ש כאן זרת ובגמרא אמרו טפח, כי זרת הוא סוד נ' שערי בינה כמ"ש בפ' תרומה קעב ע"ב, והן סוד ה' אצבעות דיד בסוד כוס ישועות אשא, והן ה"ג מחסד עד הוד, ועכשיו הוא בראש ההרים, הוא שיעורא דזרת ממש, וז"ש דאיהו זרת ולא אמר שיעורא דזרת, אלא שיעורא דאיהו סוד זרת מסוף הגבעות, והוא עצמו סוד טפח והבן (הגרמ"מ).

⁷⁷⁰ כלומר האיקן הוא נישא שיעורא דזרת, ומפ' בינה שבין בתולות אחריה רעותיה כו', בתולות הן סוד ארגמ"ן ד' עולמתין דילה, והן סוד הג', ואוריאל ונוראל הן אחד בסוד נצח והוד, איהו בנצח ואיהו בהוד, ורעותה הן הצדיקים והגרים, שע"י ב' אלו היא מתתקנת לאתחברא בבעלה, כלומר שיהא שוה עמו תורה

<p>אחריה רעותיה שיעורא דזרת⁷⁷² איהו נשא כוס דברכה מבגעות ודאי ועל דא טבא דיהא ליה להאי ברא בוכרא באחרית הימים איהו⁷⁷³</p>	<p>רעותיה שעור הזרת הוא נשא כוס של ברכה מגבעות ודאי ועל כן הטוב שיהיה לבן הבכור הזה (ישראל) הוא באחרית הימים.</p>
<p>אמר ליה שפיר קאמרת האי קרא ודאי הכי הוא בראש ההרים דא ימינא אברהם סבא דאיהו ראש ההרים ודאי ונשא מגבעות משיעורא דגבעות דאינון רעותיה⁷⁷⁴ ושפיר קאמרת (ישעיה ב ב) ונהרו אליו כל הגוים מאי הוא אמר ליה ואפילו נשים וקטנים ושמש דפלה על פתורא אף על גב דאיהו לא אכל אצטריך למשמע ולמימר אמן (ס"א להריק ברכה לכוס) דלא יימא בר נש אנא לא אכלית והואיל</p>	<p>אמר לו יפה אמרת שפסוק זה ודאי כך הוא בראש ההרים זה ימין אברהם הזקן שהוא ודאי ראש ההרים ונשא מגבעות משעור הגבעות שהם רצונו ויפה אמרת ונהרו אליו כל הגוים מי הוא אמר לו ואפילו נשים וקטנים והשמש שעובד על השלחן אף על גב שאינו אוכל צריך לשמע ולומר אמן (להריק ברכה לכוס) שלא יאמר אדם אני לא אכלתי והואיל</p>
<p>קצ"א</p>	
<p>דלא אצטריפנא לזמון לא אשמע ולא אימא אמן הכל חייבין ביה⁷⁷⁵</p>	<p>ולא הצטרפתי לזמון אני לא אשמע ולא אמר אמן הכל חייבים בו.</p>
<p>דבר אחר ונהרו אליו כל הגוים אף על גב</p>	<p>שנשים וקטנים פטורים מן המצוות בכוס</p>

ויראה, עה"ז ועה"ב, ויהיה השגחת הרעים דילה שהן הצדיקי' מהוד, ולכן הן מעונין ביסורין, ואז יהיה בחסד עילאה דוגמת עה"ב ממש, ולכן נושא הכוס של ברכה מן הקרקע, סוד השגחת עה"ז, זרת, והוא טפח, וזהו נישא כוס דברכה מגבעות ודאי (הגרמ"מ).

⁷⁷¹ השכינה הקדושה אשר היא נקרא אז בעת תגבורת הדינין, והוא כל זמן הגלות בשם אילת השחר, על שם שהיא אילת אהבים ויעלת חן, כי תרעין דילה סתימין משום שפתחה סתום ורחמה צר, כמ"ש בפ' ויקרא (כא ע"ב). הנה היא מצווחת ועורגת להקב"ה לרחם עליה ועל כל צבאיה, והם כל ההיכלות שבבריאה שהם בתולות אחריה רעותיה (כמ"ש בזוה"ק ח"ב קה ע"ב, קיב רע"ב, קפט ע"ב, קצז ע"ב) (דע"ה ח"ב קכא ע"ב).

⁷⁷² הנה כבר הודעתך מ"ש מוריניו זלה"ה בנוסחא הג' במאמר ר' חזקיה פתח וכו' שהכוונה להעלות כוס של ברכה שהם ו"ק דבריאה עד ג"ר שלהם שהיא אימא יין המשמח והנה מן המל' עד הבינה שהיא הכוס יש ח' מדות והנה כוס גימ' אלה"ם תמנה ח' מדות ז"פ אלה"ם גימ' זרת עם ה' אותיות אלה"ם שהוא הכוס (זהר הרקיע).

⁷⁷³ כלומר לפי שיתנשא כ"כ דוגמת עה"ב, לכן אי אפשר שינתן לישראל שהם ברא בוכרא כמ"ש בני בכורי ישראל [ד] הטוב הזה, אלא באחרית הימי' שהוא שילום שכר טוב, לפי שהוא תכלית הכל, אחר קיבול יסורי' על מעט עוונות שיש להם דוגמת עה"ב (הגרמ"מ).

⁷⁷⁴ כלומר דגבעות לאו על נו"ה קאמר, אלא על רעותיה שהן יונקין מן הגבעות שהן נו"ה, ועליהן אמר ונשא מגבעות (הגרמ"מ).

⁷⁷⁵ מה שאינו מפ' כפשוטו דקאי על כל הגוים, הענין שיניקת ישראל הוא מנצח, ויניקת האומות הוא מהוד, כמ"ש ונצח ישראל לא ישקר [שמר"א טו], כידוע בסוד ה' צבאות אלקי' צבאות, וישראל נקראו צבאות ה', שר צבא ה'. ואלו הד' הנ"ל הן נקראין בתולת, וכשהיא מתחברת עמו נקראת ג"כ בתולת ישראל, והן סוד ד' קרנות, כי קרן הוא ו' כמ"ש בר"מ פ' ויקרא, ואיהו מנצח, וז"ס קרן ישראל, והוד הוא סוד חומש, ה' מלכותא קדישא, והיא סוד קרן דוד, לפי שלישאל היא סוד תוספת קדושה, דלית לה מגרמא כלום, רק הם ממשיכין אליה קדושה בסוד נשמות הגרים, ולכן לדוד היא סוד קרן שהוא גר מהאומות, ולכן זכה למלכות, לפי שהוא מהאומות, והתחבר עצמו לישראל, והתדבק עצמו בימין, עד שנעשה ראש להם, בסוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה, ולכן הוא יברך ולו נאה לברך, וז"ס כהניך לבשו צדק, שהגירי צדק הם לבושים להצדיקים כמ"ש בסבא בפ' משפטים (צח ע"ב), ולפי שעלה עד כהנא רבא כמ"ש שב לימיני, לכן עלה למלכות והוא יברך, שאורח מברך כדי שיברך לבעה"ב. ונמצא כיון שאמר ונשא מגבעות, כלומר שיתנשא על ידי הצדיקים והגירי צדק שהן סוד הגבעות, ויתנשא מן רעותיה שהן הגרים, ומן הבתולות שהן הצדיקי' כנ"ל, א"כ מאי ונהרו אליו כל הגוים, לזה אומר נשים וקטני', ואע"פ (שהן) [שאינן] מחוייבין בזימון הן, א"כ אי אפשר שיתברך הכוס של ברכה על ידיהן, מ"מ בענייית אמן הן מחוייבין, ועל ידי ענייית אמן ג"כ מתברך (הגרמ"מ).

<p>דנשים וקטנים פטורין מן המצות בכוס דברכה⁷⁷⁶ הכל הייבין בלבד דינדעון למאן מברכין ודא היא ונהרו אליו כל הגוים⁷⁷⁷ אתא רבי יוסי ונשקיה אמר כמה שפיר מלה דא ומתיקא לחכא</p>	<p>של ברכה הכל חייבים ובלבד שידעו את מי מברכים וזהו ונהרו אליו כל הגוים בא רבי יוסי ונשקו אמר כמה יפה דבר זה ומתוק לחך.</p>
<p>השתא אית לדייקא אי האי אחרית הימים איהו כוס דברכה ממש מהו הר בית יהו"ה הוה ליה למכתב הכי והיה אחרית הימים נכון יהיה בראש ההרים⁷⁷⁸ מהו באחרית הימים נכון יהיה הר בית יהו"ה אמר ליה אחרית הימים איהו אילנא בלא מרישיה ועד סיפיה דהוא אילנא דטוב ורע ואתא קרא לבררא באחרית הימים ואפיק הר בית יהו"ה דא טוב בלא רע⁷⁷⁹ הר בית יהו"ה ודאי דלית תמן חולקא לסטרא אחרא⁷⁸⁰ דהא אתבריר הר בית יהו"ה מגו אילנא דאיהו אחרית הימים ודא איהו כוס דברכה דאיהו נכון בראש ההרים⁷⁸¹</p>	<p>עכשיו יש לדיק אם אחרית הימים הזו היא כוס של ברכה ממש מה זה הר בית ה' היה לו לכתב כך והיה אחרית הימים נכון יהיה בראש ההרים מהו באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' אמר לו אחרית הימים הוא העץ של הכל מראשו ועד סופו שהוא עץ טוב ורע ובא הפסוק לברר באחרית הימים והוציא הר בית ה' זה טוב בלי רע הר בית ה' ודאי שאין שם חלק לצד האחר שהרי נבחר הר בית ה' מתוך העץ שהוא אחרית הימים וזוהי כוס של ברכה שהוא נכון בראש ההרים.</p>
<p>אמר רבי יוסי זכאה ארחא דא דוכינא להאי מלה אמר ליה ממאן שמעת לה אמר ליה יומא דדא הוינא אזיל בארחא ושמענא וחמינא ליה לרב המנונא סבא (נ"א לרבי שמעון) דהוה דריש להאי קרא לרבי אחא וכיון דשמענא חדינא ביה ונטירנא ליה צריר בכנפא דלבושאי דלא יתעדי מנאי לעלמין אמר ליה ודאי מלה קדישא דא מנהירו</p>	<p>אמר רבי יוסי אשרי הדרך הזו שזכינו לדבר הזה אמר לו ממי שמעת אותו אמר לו יום אחד הייתי הולך בדרך ושמעתי וראיתי את רב המנונא סבא (לרבי שמעון) שהיה דורש את הפסוק הזה לרב אחא וכיון ששמעתי שמחתי בו ושמרתי אותו צרור בכנף לבושי שלא יסור ממני לעולמים אמר לו ודאי שדבר קדוש זה נאור מהמנורה הקדושה אשרי הדור שעמודי העולם ותומכיו שורים בתוכו ואם אתה צורר את</p>

⁷⁷⁶ ונ"ל שכצ"ל מאי הוא א"ל לשמש כו', ול"ג ואפי' נשים וקטנים, כי באמת נשים וקטני' חייבים כמ"ש הוא לקמן, ומצאתי בזהוה אחרים [הנוסח בפנים הוא מדפוס ווילנא ומהנראה, שלפני רבנו היתה גירסא אחרת] שכתוב בהן ואפי' נשים וקטני' ושמש ג"כ, זה אינו מובן לי מאי איירי נשים וקטנים, אך נ"ל כמ"ש, והן סוד אותן שיתגייירו לימות המשיח ואז לא יקבלו גרים [עי' יבמות כד ע"ב], אך יהיו עבדי' לישראל כמ"ש בני נכר יהיו איכריכם כו' [ישעיה סא], והם לא יאכלו מטוב ישראל, גם הם ינהרו אליו דוגמת עניית אמן, וזהו כל הגוים שאר הגוים (הגרמ"מ).

⁷⁷⁷ כלומר שינהרו להכוס כל הגוים כולם אפי' נשים וקטני' של ישראל והגרי צדק (הגרמ"מ).

⁷⁷⁸ פי' כיון שאחרית הימים הוא סוד מלכות והיא מקבל הכל מראש ההרים, וא"כ ה"ל למכתב אחרית נכון יהיה ה' בראש ההרים, כלומר כאשר יהיה אחרית הימים מלכותא קדישא נכון, אז יהיה ה' בראש ההרים, ומשם תקבל מלכותא קדישא, מהו באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה', וגם הר בית הוא מיותר, ואחרית עצמו הוא סוד מלכות (הגרמ"מ).

⁷⁷⁹ פי' שהימים הוא לשון רבים, והן הששת ימים, שית אלפי שנין, ואם היה כתוב אחרית הימים היה משמע אחרית של הימים, והיינו אחרית של כל יום ויום, וידוע שהוא אילנא דט"ר, ויש בין אותן הימים אחרית רע, לכן כתיב באחרית הימים, כלומר בסוף של כל הימים, והוא יום השבת סוד מלכות, והוא סוד הר בית ה', והוא שהקרא מברר מן כל האחרית זה הסוף של הכל, והוא הר בית ה' (הגרמ"מ).

⁷⁸⁰ הענין כי ג' בחי' יש, הר בית שדה, הר עדיין אינו ראוי לזריעה, ושדה הוא לזריעה, ובית הוא בית דירה ממש, כן יש ג' בחי', בת וכלה ואשה, בת כשהיא קטנה, וכלה כאשר היא מאורשה, ואשה כאשר נשאת, וסוד אלו הג' בחי' כבר כתבתי בנש"ב שלי, וזהו שהר עדיין מעורב טוב ורע, ואז יהיה הר לבית ה', ויהיה הר ה' (הגרמ"מ).

⁷⁸¹ וסוד שיהיה הר בית ה', שהר הוא אחוריים דאלקים עם ה' אותיות, והיא בחי' אחור באחור, ובחי' אלמנה, שבאלקים הוא מילוי יודי"ן גי' מצפץ א"ת ב"ש של הו"ה, ואלקים הו"ה מצפץ גי' ב"ת, וזהו שיהיה מן הר בית ה', שיתחבר עם הויה עצמו פנים בפנים (הגרמ"מ).

<p>דבוצינא קדישא אתנהיר זכאה דרא דקיימי עלמא וסמכו⁷⁸² שריין בגויה ואי אנת צרירת להא מלה בקשרא חדא דלא יתעדי מינדך אנא אצרוור לה בתלתין או בארבעין קשרין בכיסאי דלא יתעדי מינאי לעלמין</p>	<p>הדבר הזה בקשר אחד שלא יסור ממך אני אצרר אותו בשלשים או בארבעים קשרים בכיסי שלא יסור ממני לעולמים.</p>
<p>(כאן חסר) על ההיא מלה דאחמי קודשא בריך הוא למשה⁷⁸³ בגין דאף על גב דישראל הבין קמיה בכל דרא ודרא לא בעי מאן דיימא עליהו דלמורין מנלן מהושע דכתיב (הושע א) תחלת דבר יהו"ה בהושע הא אוקמוה מלה ועל דא (שם ב א) והיה מספר בני ישראל כחול הים וגו' ובגין דא בריך לון בכמה ברכאן לאהדרא בתיובתא ולא תבא לון לגבי אבוהון דבשמיא ולא אעדי מתמן עד דקודשא בריך הוא מחל על חובייהו ואתנקיאו קמיה</p>	<p>על אותו דבר שהראה הקדוש ברוך הוא למשה משום שאף על גב שישראל חטאו לפניו בכל דור ודור לא רצה מי שיאמר עליהם לשון הרע מנין לנו מהושע שכתוב (הושע א) תחלת דבר ה' בהושע הרי בארו את הדבר ועל כן היה מספר בני ישראל כחול הים וגו' ולכן ברך אותם בכמה ברכות לחזר בתשובה ולהשיבם לאביהם שבשמים ולא זו משם הקדוש ברוך הוא עד שמחל על חטאייהם והתנקו לפניו.</p>
<p>אליהו מה כתיב ביה (מ"א יט ד) ויבא וישב תחת רתם אחד וגו' אמר מאריה דעלמא אתתא חדא שדרת לון לישראל ודבורה שמה דכתיב (שופטים ד ה) והיא יושבת תחת תמר דבורה דא הוא רתם ואהדרת לון למוטב דכתיב (שם ה ז) עד שקמתי דבורה ואנא עאלית בינייהו ואכרוזית קמייהו ולא יכילנא</p>	<p>מה כתוב באליהו (מלכים א יט) ויבא וישב תחת רתם אחד וגו' אמר רבון העולם אשה אחת שלחת לישראל ודבורה שמה שכתוב (שופטים ד) והיא יושבת תחת תמר דבורה זהו רתם והחזירתם למוטב שכתוב עד שקמתי דבורה ואני נכנסתי ביניהם והכרזתי לפנייהם ולא יכלתי.</p>
<p>עד דהוה יתיב אתגלי עליה קודשא בריך הוא אמר ליה מה לך פה אליהו בקדמיתא קא הוית מקטרגא ומקנא על ברית ומדחמינא בך דקנית עלי בההוא ברית נטלית ליה ברעו דמשה ויהיבנא לך עד דמשה הוה אמר (במדבר כה יב) הנני נותן לו את בריתי שלום השתא דאיהו דילך לא אתהווי לך לקטרגא עלוי הוה לך למשבק קגוייך לי כמה בקדמיתא דהוה דילי שבקנא ליה לידא אהרא ולא קטרינגא עלוי</p>	<p>עד שהיה יושב התגלה עליו הקדוש ברוך הוא אמר לו מה לך פה אליהו בראשונה היית מקטרג ומקנא על הברית ומשראיתי בך שקנאת עלי באותה ברית נטלתי אותה ברצונו של משה ונתתי לך עד שמשה היה אומר הנני נתן לו את בריתי שלום עכשיו שהוא שלך אינו ראוי לך לקטרג עליו היה לך להשאיר את קנאתך לי כמו בראשונה שהיתה שלי נתתי אותו לידי אחר ולא קטרגתי עליו.</p>
<p>מה לך פה מאי פה ברית קיימא פה יהו"ה איהו כיון דלא בעאת לשבקא לי פומך אתברי באתר דההוא פומא תנן בההיא שעתא אתעבר מניה ההוא נבזבזא דיהב ליה משה דתנן מאי דכתיב (מ"א יט ח) וילך בכח האכילה ההיא וגו' עד הר האלהים חורבה למתבע מתמן וכי מתמן הוה בעי אלא למתבע כמלקדמין מההוא דירית בהר האלהים ברית</p>	<p>מה לך פה מה זה פה ברית הקדש פה ה' היא כיון שלא רצית להניח לי את פיק יברא במקום של אותו הפה שנינו באותה שעה העברה ממנו אותה מתנה שנתן לו משה ששנינו מה שכתוב (מלכים א יט) וילך בכח האכילה ההיא וגו' עד הר האלהים חרב לבקש משם וכי משם היה מבקש אלא לבקש כמקדם מאותו שירש בהר האלהים את הברית הזו פנחס הוא אליהו ודאי</p>

⁷⁸² כלומר הצדיקים שהן העמודין דעלמא (הגרמ"מ).

⁷⁸³ הוא ענין בפ"ע, כלומר אודות הענין מה שאמר קב"ה למשה ועתה הניחה לי, הוא בגין דאע"ג כו', ואפשר דקאי אלעיל דאמר כמה רחימותא דקב"ה כו', והפסיק בענין אחר, ועכשיו אומר על ההיא מלה כו', שגם בזה נראה רחימותא דקב"ה דאחמי למשה והוא בגין דאע"ג כו' (הגרמ"מ).

<p>דא פנחס הוא אליהו ודאי בדרגא חדא אמר ליה משה לית אנת יכיל לקבלא מנאי אלא זיל לינוקייהו דישראל ומאינון תרווח ואינון יהבי לך וכך הוא עביד</p>	<p>בדרגה אחת אמר לו משה אין אתה יכול לקבל ממני אלא לך לתינוקות של ישראל ומהם תרויח והם יתנו לך וכך הוא עשה.</p>
<p>(חסר) כמה טיבו עביד קודשא בריך הוא בכל דרא ודרא לישראל תא חזי מה כתיב (מיכה ו ד) ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים והא כמה נביאי הוו לבתר משה</p>	<p>כמה טוב עשה הקדוש ברוך הוא בכל דור ודור לישראל בא וראה מה כתוב ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים והרי כמה נביאים היו אחרי משה</p>
<p>קצ/ב</p>	
<p>ואשלח לפניך את משה אהרן ואלעזר ופנחס יהושע ואליהו ואלישע וכמה שאר צדיקי וחסידים הוועי ליה אלון תלתא אמאי אלא אמר קודשא בריך הוא עמי בני אמאי לא תדכרון לכל טבין דעבדית לכו דשררית לכו למשה אהרן ומרים</p>	<p>ואשלח לפניך את משה אהרן ואלעזר ופנחס יהושע ואליהו ואלישע וכמה שאר צדיקים וחסידים היה צריך לומר אז למה שלשת אלה אלא אמר הקדוש ברוך הוא עמי בני למה לא תזכרו את כל הטובות שעשיתי לכם ששלחתי לכם את משה אהרן ומרים.</p>
<p>למלך בשר ודם דאית ליה מדינתא ושדר לגבה גוברין אפרכין רברבנין דיהון מנהלי עמא ומעיינין בהו ובדינייהו מאן אצטרך למהוי זקוק במזונייהו במלין דיצטרכון לאו עמא דמדינתא בעל כרחייהו יצטרכו לעיינא בהו ולמיהב להו יקרא</p>	<p>[משל] למלך בשר ודם שיש לו מדינה ושלח אליה אנשים גדולים שרים ושליטים שינהלו את העם ויעינו בהם ובדיניהם מי צריך להיות זקוק במזונם ובדברים שיצטרכו הלא לא עם המדינה הרי בעל כרחם יצטרכו להשגיח על דרכיהם ולתת להם כבוד.</p>
<p>שררית למשה איהו אייתי קמייכו מן למיכל ונהיל לכו ולבנייכו ולבעירייכו ואשתדל בדינייכו (ס"א במזונייכו) ובכל מה דאצטרך לכו⁷⁸⁴ שררית לאהרן אייתי (ס"א לכו ענני) היכלין דענני יקר לחפאה עלייכו כמלכין אסחי לכו בטלי יקר דלא אתרקבו לבושיכון ומנעליכון והוו מתחדשי בכל יומא שררית למרים אייתיאת בירא לאשקאה לכו ושתינתון אתון ובעירכון אינון יהבו לכו</p>	<p>שלחתי את משה הוא הביא לפניכם מן לאכול ונהל אתכם ואת בניכם ואת בהמתכם והשתדל בדיניכם (במזונותיכם) ובכל מה שהצטרכתם שלחתי את אהרן הביא (לכם ענני) היכלות של ענני כבוד לכסות עליכם כמו מלכים רחץ אתכם בצל כבוד שלא ירקבו לבושיכם ומנעליכם שהיו מתחדשים בכל יום שלחתי למרים הביאה באר להשקות אתכם ושתינתם אתם ובהמתכם הם נתנו</p>

⁷⁸⁴ עי' ח"ג קב ע"ב, קפא ע"א, ז"ח יד ע"ב. ועי' ע"ח שער הארת המוחין פרק ו: ועתה צריך לבאר איך תחילה יוצאין ע"י משה ואהרן ומרים, ואח"כ חזרו שלשתן בזכות משה לבדו כמארז"ל (תענית ט ע"א). והענין, כי נתבאר אצלינו איך משה ואהרן שניהם הם מבחינת יסוד אבא, כי משה גימטריא קפ"ד קס"א, שהם אחוריים דיסוד אבא ממולאים הוי"ה דיוד"ן, ואה"ה דיוד"ן בבחי' פנים דיסוד אמא, אבל אהרן הוא ע"ב וקפ"ד שהם אחוריים פשוטין ואחוריים מלאים ביוד"ן דיסוד אבא. והנה אנו מוצאין קושיא אחת בדברי רז"ל כי פ"א מצינו בדבריהם כי משה בנצח ואהרן בהוד (תז"ח כח ע"א), וכמו שסידר בעל ההושענות של יום הושענה רבה, והרי אנו רואין שמשה הוא לוי שהוא בשמאל שהוא קו ההוד, ואהרן שהוא כהן בימין שהוא קו הנצח. אבל ספק זה נת"ל כי אורות הימינים דיסוד אבא יוצאין לצד שמאלי ואורות השמאל יוצאין לצד ימין, נמצא כי משה כלול בימין ובשמאל, וכן אהרן כלול משניהן. וז"ס שאמרו בזוהר פרשת וארא (כז ע"א) הוא משה ואהרן הוא אהרן ומשה, לומר ששניהם שקולים לאכללא אשא במיא ומיא באשא, והבן זה. אמנם אני מסופק איך שמעתי ממורי זלה"ה איזה משניהם הוא עיקרו בימין ואיזה משניהם עיקרו בשמאל, ונלע"ד ששמעתי ממנו כי הנה משה גדול מאהרן ועיקרו הוא בימין היסוד ממש, לכן הוא חתום במדת הנצח העומד בימין היסוד אבא שבתוך הז"א, ומצד הימין הזה נמשך המן שהיה בזכות משה כנודע, אבל יצא וניתן בצד שמאל כנודע, כי המזונות בצד שמאל, בסוד (פסחים קיח ע"א) קשין מזונותיו של אדם כק"ס, שהם מצד הדין והגבורה. אמנם אהרן הוא בשמאל היסוד דאבא.

<p>ומדלהון אכלתון ושתינתון ויתבתון בהופאה דיקר דלהון ומדלכון לא יהבתון לון ולא עוד אלא דאשתדלו עליכון ונטלו על צואריהון מטולכון והויתון מחרפינ ומגדפינ לון</p>	<p>לכם ומשלהם אכלתם ושתינתם וישבתם בחפת הכבוד שלהם ומשלכם לא נתתם להם ולא עוד אלא שהשתדלו עליכם ולקחו על צוארם את משאכם והייתם מחרפים ומגדפים אותם.</p>
<p>אמר רבי יוסי לאו הוה אבא רחמן על בניו כקודשא בריך הוא וקרא הוא דכתיב (מ"א ח נו) לא נפל דבר אחד מכל דברו הטוב וגו' תא הזי רחמנו דיליה אלו אמר לא נפל דבר אחד מכל דברו ולא יתיר נח לעלמא דלא אתברי אבל מדאמר מכל דברו הטוב ואפיק ביש לאחורא דהא מלה דביש לא בעי למעבד</p>	<p>אמר רבי יוסי לא היה אב רחמן על בניו כמו הקדוש ברוך הוא ופסוק הוא שכתוב לא נפל דבר אחד מכל דברו הטוב וגו' בא וראה רחמנותו אלו אמר לא נפל דבר אחד מכל דברו ולא יותר נוח לעולם שלא נברא אבל משאמר מכל דברו הטוב והוציא הרע לאחור שהרי דבר של רע לא רצה לעשות.</p>
<p>ואף על גב דאגזים וארים רצועה אתאת אימא ואתקפת בדרועיה ימינא וקם רצועה בקיומיה ולא נחית לתתא ולא אתעביד בגין דבעימא חדא הון תרווייהו⁷⁸⁵ איהו דאגזים ואיהי דאחידת בימיניה⁷⁸⁶</p>	<p>ואף על גב שהפחיד והרים רצועה באה האם והחזיקה בזרוע ימינו ועמדה הרצועה במקומה ולא ירדה למטה ולא נעשה (הדין) משום שבעצה אחת היו שניהם אותו שהפחיד ואותו שאחז בימינו.</p>
<p>ואי תימא מנלן ממלה דאיהי באתגליא דכתיב (&) לך רד כי שחת עמך שרי לארמא רצועה ומשה דלא הוה ידע ארחא דאמא שתיק כיון דחמא קודשא בריך הוא כך אנקיד ליה ובטש ביה ואמר ועתה הניחה לי מיד ארגיש משה ואחיד בדרועיה דקודשא בריך הוא דכתיב (&) זכור לאברהם דא דרועיה ימינא ובגין כך לא נחית רצועה</p>	<p>ואם תאמר מנין לנו זה מדבר שהוא בגלוי שכתוב לך רד כי שחת עמך התחיל להרים רצועה ומשה שלא היה יודע דרכה של אם שתק כיון שראה הקדוש ברוך הוא כך רמז לו והכה בו ואמר ועתה הניחה לי מיד הרגיש משה ואחז בזרועו של הקדוש ברוך הוא שכתוב זכור לאברהם זו זרוע ימין ולכן לא ירדה הרצועה.</p>
<p>ואי תימא אימא דאיהי רגילה לאחז ברצועה דמלכא אן הות דשבקת מלה למשה שאילנא ואמינא והא לא ידענא ברירא דמלה עד דנהוי קמיה דבוצינא קדישא כד אתו לקמיה דרבי שמעון חמא באנפייהו סימן אמר עולו בני קדישין עולו רחימין דמלכא עולו רחימין דילי עולו רחימין אלין באלין</p>	<p>ואם תאמר האם שהיא רגילה לאחז ברצועת המלך היכן היתה שהשאירה את הדבר למשה שאלתי ואמרתי והרי לא ידעתי את ברור הדבר עד שנהיה לפני המנורה הקדושה כשבאו לפני רבי שמעון ראה בפניהם סימן אמר הכנסו בנים קדושים הכנסו אהובי המלך הכנסו אהובים שלי הכנסו אהובים אלה לאלה.</p>
<p>דאמר רבי אבא כל אלין חברייא דלא</p>	<p>שאמר רבי אבא כל החברים הללו שאין</p>

⁷⁸⁵ הדין הוא מתעורר בגבורה מצד הבינה, ובהיות הדין מתעורר על ידי הפגם, כוונת הת"ת והמלכות בתיקונו, וכיצד בהיות הת"ת מתעורר בשמאל, דהיינו שהוא מחבק הנקבה כדין צפונית מערבית, מקדמת המלכות ואוחזת בימין, דהיינו מערבית דרומית, והדין מתבטל על ידי רחמי החסד, שמימיה מכבין אש הגבורה. וענין זה עושה המלכות מאליה, כשאין הפגם בה אלא בספירות העליונות והיא מתוקנת, היא עולה ותובעת שפע לכל העולם, ואי אפשר לדחותה שהרי היא אינה נפגמת, ועל ידה מביאה שפע ואור לכל הספירות, ואותו הפגם שומרת אותו והיא מייסרת, אחר כך בניה מעט, עד שמטהרת אותם מכל וכל, כענין ויסרתיך למשפט ונקא לא אנקד (אור יקר).

⁷⁸⁶ דבר זה קשה למאד להולמו, שהרי הנהגת המדות הפך זה, הת"ת נקרא אב לנשמותינו הוא רחמים, והמלכות הנקראת אם לנו, היא מדת הדין, עם היות שהיא רפה, אם כן היאך אפשר לומר שהוא "מגזים ברצועה, והיא אחידת וכו'", האמנם הנראה בזה הוא, כי ענין זה אינו בהיות העולם מתנהג בדין, כי אז היא דין, והוא פעמים מסתלק, כדי שיהיה הדין נפעל בחזקה כמו שהיה בדור המבול, כדפי' בזהר פרשת נח בפסוק ה' למבול ישב, ופעמים משתתף עמה, והיינו בסודם כדפי' שם בפסוק וה' המטיר בפרשת ויראה, האמנם עתה הוא בהיות הגזמה לבד, וז"ש "ותרווייהו בעיטא חדא" (אור יקר).

<p>רחמינ אלין לאלין אסתלקו מעלמא עד לא מטא זמנייהו כל חברייא ביומוי דרבי שמעון רחימו דנפשא ורוחא הוה בינייהו ובגין כך בדרא דרבי שמעון באתגלייא הוה דהוה אמר רבי שמעון כל חברייא דלא רחמינ אלין לאלין גרמינ דלא ליהך בארה מישר⁷⁸⁷ ועוד דעבדין פגימו בה⁷⁸⁸ דהא אורייתא רחימו ואחיה וקשוט אית בה אברהם רחים ליצחק יצחק לאברהם מתחבקן דא בדא יעקב תרווייהו אחידן ביה ברחימו ובאחיה יהבין רוחייהו דא בדא חברייא כההוא דוגמא אצטריבו ולא למעבד פגימו</p>	<p>אוהבים זה את זה מסתלקים מהעולם טרם שהגיע זמנם כל החברים בימיו של רבי שמעון אהבת נפש ורוח היתה ביניהם ולכן בדורו של רבי שמעון היו בגלוי שהיה רבי שמעון אומר כל החברים שאין אוהבים אלה לאלה גורמים שלא ללכת בדרך ישרה ועוד שעושים בה פגם שהרי בתורה אהבה ואחיה ואמת יש בה אברהם אהב את יצחק ויצחק את אברהם היו מתחבקים זה בזה ביעקב שניהם אחוזים באהבה ובאחיה נותנים רוחם זה בזה גם החברים באותה דוגמא הם צריכים ולא לעשות פגם.</p>
<p>כיון דחמא סימן באנפיהו ואמר לון הכי אמרו ליה ודאי רוח נבואה שרא על בוצינא קדישא⁷⁸⁹ והכי אצטריך לן למנדע בכה רבי שמעון ואמר חד מלה מאינון מלי דלחישו לי מגו ריש מתיבתא דגנתא דעדן⁷⁹⁰ דלא אמרו באתגליא מלה דא סתרא איהו ואימא לכו בני רחימאי בני רחימין דנפשי מה אעביד אמרו לי בלחישא ואנא אימא באתגלייא ולזמנא דנחמי אנפין באנפין</p>	<p>כיון שראה סימן בפניהם ואמר להם כך אמרו לו ודאי רוח נבואה שורה על המנורה הקדושה וכך אנו צריכים לדעת בכה רבי שמעון ואמר דבר אחד מאותם דברים שלחשו לי מתוך ראש הישיבה של גן עדן שלא אמרו בגלוי דבר זה סתר הוא ואמר לכם בני אהובי בני אהובי נפשי מה אעשה אמרו לי בלחש ואני אמר בגלוי ולזמן שנראה פנים בפנים</p>
<p>קצא/א</p>	
<p>כל אנפין יסתמכון בדא</p>	<p>כל הפנים יסתמכו בזה.</p>
<p>בני חובא דעבדו⁷⁹¹ (ערב רב)⁷⁹² עמא דלבר⁷⁹³ ואשתתפו ביה עמא קדישא באימא</p>	<p>בני החטא שעשו (ערב רב) העם שבחוף והשתתפו בו העם הקדוש באם הם חטאו</p>

⁷⁸⁷ המלכות, והענין כי בהיות האהבה בין עוסקי התורה, דהיינו אלו מטהרים מצד הימין, ואלו מטמאין מצד השמאל, דהיינו את והב בסופה, אהבה בסופה, דהיינו סוד האהבה המתעוררת מן השמאל ומן הימין כדפי' בזהר, והוא סוד ויאהב יצחק את רבקה אשתו, וכן אהבת עולם אהבתך על כן משכתיך חסד, כי בהיות האהבה בסוף כל המדרגות, שהיא המלכות לחבקה למעלה, כיצד, שהם חצפים בהכרה, דהיינו קו האמצעי, אז היא אזלא באורח מישר דהיינו סוק קו האמצעי, אמנם כאשר אין אהבה בסופה ואין חפץ בהם בהכרעה ח"ו, איהי לא אזלא באורח מישר ואינה עולה בקו האמצעי, ושמא תאמר אם כן תעלה בא' הצדדים, לזה אמר "ועוד דעבדי בה וכו'" (אור יקר). פי' כיון שאינם אוהבים זה לזה מקטנרים זה את זה ואינם יורדים לאמתה של תורה (מ"מ).

⁷⁸⁸ שהיא נפגמת על ידם ואינה מיוחדת למעלה, והיינו מחלוקת שאינה לשם שמים שהוא מחלוקת קרח ועדתו שלא רצו בהכרעה ובשלום, אמנם מחלוקת הלל ושמאי היה לשם שמים, דהיינו אש ומים, אברהם ויצחק, והם חצפים בהכרעה דהיינו יעקב מטה כלפי חסד הלכה כבית הלל (אור יקר).

⁷⁸⁹ קשה במה ידעו החברים שרוח נבואה שריא עליה, ותירץ מוריננו כשא"ל דהא אורייתא רחימו ואחיה וקשוט אית בה, ש"מ שהבין ר"ש בקושייתם ורמז להם התירוץ בדברים אלו, שצריכים ישראל להיות אוהבים לשכינה, והם לא עשו כך, ולכן לא תפסה הרצועה כנהוג (מ"מ).

⁷⁹⁰ פי' מט"ט, וכמ"ש הרח"ו בפ' שלח לך (מ"מ).

⁷⁹¹ ידוע מה שאמר הרב זלה"ה על מאמר יתיב על כרסייא דשביבין דנורא, שה"ס אורות מקיפין חיצונים שמקיפים על אורות המקיפים הידועים שיש לכל ספירה וספירה, ואלו סוד שם אלקים, והם מתפשטים עד למטה בעשיה עד הקליפה שנקראת אלהים אחרים, וכמ"ש הסבא דמשפטים צו ע"א בפסוק (תהלים מז, ט) מלך אלקים על גוים, שר"ל שמשם זה נמשך השפע לגוים, אבל כשישראל חוטאים ח"ו אז מתעלים ונכללים דרגין בדרגין, ולפי בחינת החטא כך הוא הפגם, עיי"ש. אבל מה שצריך לדעת לענייננו הוא מה שנודע שבחטא העגל חזר ונעור חטא אדה"ר שבא נחש על חוה, ועניינו שבהתעלות הדינין ממטה למעלה בהתכללותם זה בזה מחמת העוון אז יש כללות אלהים אחרים בסוד ה' גבורות הקדושות שביסוד

<p>האבו דכתיב (&) קום עשה לנו אלהים⁷⁹⁴ אלהים ודאי⁷⁹⁵ כבוד ישראל דא איהו דשריא עליהו כאימא על בנין ודא הוא רוא⁷⁹⁶ דכתיב (תהלים קו כ) וימירו את כבודם בתבנית שור דא כבודם דישראל⁷⁹⁷ אימא דלהון ודא הוא דכתיב (ש"א ד כב) גלה כבוד דגרמו לשכינתא דאתגלי בגלותא עמהון ועל דא וימירו את כבודם במה בתבנית שור</p>	<p>שכתוב קום עשה לנו אלהים אלהים ודאי כבוד ישראל הזה הוא ששורה עליה כאם על בנים וזהו סוד הכתוב וימירו את כבודם בתבנית שור זה כבודם של ישראל האמא שלהם וזהו שכתוב (שמואלא ד) גילה כבוד שגרמו לשכינה לגלות בגלות עמהם ועל זה וימירו את כבודם במה בתבנית שור.</p>
<p>הכא איהו רוא דמלה תא חזי לתתא נו שמרים דחמרא דורדיין בישין נפק חד ערעורא מקטרגא מזיקא קדמאה ואיהו ברוא⁷⁹⁸ דיוקנא דאדם כד קריב לנו קדשא כיון דאתעבר מתמן ובעי לנחתא לתתא בעי לאתלבשא בלבושא לנזקא עלמא ונחית הוא ורתיכוו ולבושא קדמאה דקא נקיש תבנית שור דיוקנא דשור וקדמאה לנזיקין מאינן ארבע שור איהו ואינן ארבע אבות לנזקא עלמא וכלהו תלתא דאבות נזיקין בר שור כלהו דיליה ועל דא כתיב (&) וימירו את כבודם בתבנית שור</p>	<p>כאן הוא סוד הדבר בא וראה למטה בתוך שמרי היין השמרים הרעים יצא מפגיע אחד מקטרג מזיק קדמון והוא בסוד דמות אדם כשקרב לתוך הקדש כיון שמעבר משם ורוצה לרדת למטה רוצה להתלבש בלבוש להזיק את העולם ויורד הוא ומרכבותיו והלבוש הראשון שהוא לוקח תבנית שור דמות שור וראשון לנזיקין מאותם ארבעה הוא שור והם ארבעה אבות להזיק לעולם וכל שלשת אבות הנזיקין פרט לשור כולם שלו ועל זה כתוב וימירו את כבודם בתבנית שור.</p>
<p>מהו אוכל עשב הא דרשינן ביה אבל עקרא דמלה מתמצית דלהם ושבע זיני דגן לית ליה בהו חולקא ובניני כך אימא לא הות תמן ולא יאות לה למהוי תמן ובנין דאבא הוה ידע רחמנו דאימא וארחא דילה אמר למשה בני</p>	<p>מה זה אכל עשב הרי דרשנו בו אבל עקר הדבר מתמצית של לחם ושבעה מיני דגן אין לו בהם חלק ולכן האם לא היתה שם ולא נאה לה להיות שם ומשום שהאב היה יודע את רחמנות האם ודרכה אמר למשה</p>

המלכות, ואעפ"י שאינם הם בעצמם חלילה עם כל זה להיותם נכללים שם נחשב ממש כאילו הם עצמם שם ואז ח"ו יוצא השפע לחוץ (רמ"ז).

⁷⁹² אמרו בתיקונים (תיקון נ' צז ע"ב) כי נתערב בישראל ה' מינים אשר סימנם הוא נגע רע, והם נפילים גבורים ענקים רפאים עמלקים, וכל אלו ה' מינים בכלל נקראו בשם ערב רב, והוא סוד הכתוב (שמות יב לח) וגם ערב רב עלה אתם. (וע' בזה"ק בראשית כ"ה א' כ"ז ב' כ"ח ב' כ"ט רע"א משפטים ק"כ ע"ב פנחס רל"ז א' ב' תצא רע"ז רפ"ב בהעלותך קנ"ג רע"ב תשא קצ"א וכל הענין שם, ובדברי הרב בשער הפסוקים פ' שמות בארוכה הרבה) (הקדו"ש כג ע"ד).

⁷⁹³ אלו הערב רב (לב כב) כי ברע הוא, שהיו אדוקים באלהים אחרים שהוא חוץ מהקדושה. אבל הצרה היתה "ואשתתפו ביה עמא קדישא", המושרשים בקדש, שאלמלא כן אין חטא אומות העולם נקרא חטא, כמו שאמרו רז"ל פסוק (איכה א ח) חטא חטאה ירושלים, אמנם אחרי שגם רבים מהם נשתתפו עמהם כנזכר בעבר הדף לכך אמר "חאבו באימא" היא מלכות, שבעוון מחשבתם הכלילו שורש הקליפות ביסוד שלה (רמ"ז).

⁷⁹⁴ פי' אתה שאתה בעל החסד שהוא הממשיך כל מין שפע מלמעלה המשך עד עשיה לנו כח אלהים הם הגבורות, ואהרן שהיה דעתו להפרידם מעל ישראל כנזכר בעבר הדף הסכים עמהם כי חשב שכוונתם להתנהג במדת אומות העולם, וגם לא עלה בדעתו ששום ישראל ישתתף עמהם, אבל המה רימוהו שדעתם המרשעת היתה לעורר הדינין התחתונים של הקליפות ולטמא את מקדש ה', ועוד שעזרם שיתוף מחשבות ישראל (רמ"ז).

⁷⁹⁵ פי' שלא אמרו אלהים אחרים אלא אלקים, וכווננו לגבורות שביסוד שלה שנקרא (מיכה א טו) כבוד ישראל, שמשם נמשך האור החופף עליהם, ונקרא מקום זה המקודש כבוד והפכו ערוה. וגם כבוד הוא לבוש יסודה הקדוש הנקרא חיפוי וכיסוי ליסוד דזעיר וכמד"א (תהלים קמג, ט) אליך כסיתי (רמ"ז).

⁷⁹⁶ רוא ודאי הוא יסוד אימא קדישתא (רמ"ז).

⁷⁹⁷ כי (משלי כו א) לא נאוה לכסיל כבוד, ואין לייחס כבודם לערב רב שעל כרחך צריך לפרש כך, שהרי שרשם של הערב רב היה כתבנית שור כדלקמן, אלא ודאי כבודם ה"ס המלכות שעליה נאמר בשמואל גלה כבוד, פי' האור המוצנע והמכובד גלה ונגלה, ופסוק זה נאמר על ארון הקדש שאחד מסודותיו הוא יסוד, המלכות כדאיתא בליקוטי תורה פרשת תרומה, וזהו שנתן הטעם כי נלקח ארון האלקים (רמ"ז).

<p>רחימאי עיטא בתרווייהו בדא תדיר ודא הוא דלהישו לי בלהישו דלא חזי לגלאה דברא לא ינדע ויחמי דהא רצועה אתתקנת וידחל תדיר אבל תרווייהו בעיטא דא ובעיטא הדא</p>	<p>בני אהובי העצה בזה תמיד בשניהם וזהו שלחשו לי בלחש שלא ראוי לגלות שהבן לא ידע ויראה שהרי רצועה מוכנה ותמיד יפחד אבל שניהם בעצה זו ובעצה אחת.</p>
<p>תא חזי כתיב (&) וירא העם כי בשש משה מאן העם⁷⁹⁸ אינון ערב רב מאן ערב רב וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים הוו דקראן לון ערב רב⁷⁹⁹ והלא מצריים הוו וממצרים נטלו ואלו הוו ערבוביא דעמין סניאי⁸⁰⁰ הכי הוה ליה למכתב ערב רב עלו אתם לפי ערבוביא דלהון</p>	<p>בא וראה כתוב וירא העם כי בשש משה מי זה העם הם הערב רב מי הערב רב וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים היו שקראו להם ערב רב והלא מצריים היו וממצרים נסעו ואלו היו ערבוביה של עמים רבים כך היה לו לכתב ערב רב עלו אתם לפי הערבוביה שלהם.</p>
<p>אלא (שמות יב לח) ערב רב עלה אתם עמא חד הוה ולישן חד אבל כל חרשי מצרים וכל חרטומי דלהון הוו⁸⁰¹ דכתיב בהו (שם ז כג) ויעשו גם הם חרטומי מצרים דבעו למיקם לקבל פליאן דקודשא בריך הוא כיון דחמו נסין ופליאן דעבד משה במצרים אהדרו לגבי משה אמר ליה קודשא בריך הוא למשה לא תקבל לון אמר משה מאריה דעלמא כיון דחמו גבורתא דילך באען לאתניירא יחמון גבורתך בכל יומא וינדעון דלית אלהא בר מנך וקבל לון משה</p>	<p>אלא ערב רב עלה אתם עם אחד היה ולשון אחת אבל כל מכשפי מצרים וכל חרטמיהם היו אלה שכתוב בהם ויעשו גם הם חרטומי מצרים שרצו לעמד כנגד נפלאות הקדוש ברוך הוא כיון שראו הנסים והנפלאות שעשה משה במצרים חזרו למשה אמר הקדוש ברוך הוא למשה אל תקבל אותם אמר משה רבון העולם כיון שראו גבורתך הם רוצים להתגיר יראו גבורתך בכל יום וידעו שאין אלוה מבלעדך וקבל אותם משה.</p>
<p>אמאי קרא לון ערב רב אלא כל חרשין דמצרים הוו וברישיהון *יונוס וימברוס⁸⁰² ובשעתו דיומא הוו עבדי תדיר חרשייהו וכל אלין חרשין עלאין הוו מסתכלי מכי נטי שמושא משירותא דשית שעות ומחצה עד</p>	<p>למה קרא להם ערב רב אלא כל מכשפי מצרים היו ובראשם יונוס וימברוס ובשעות היום היו עושים כשפיהם תמיד וכל המכשפים הללו העליונים היו מסתכלים מכאשר נוטה השמש מראשית שש שעות</p>

⁷⁹⁸ טעם שאלה זו הוא מפני שבפרשת בשלח מה ע"ב אמר שכשישראל היו יחד עם ערב רב היו נקראים העם, אבל בכאן לא יכון לומר כן מפני שאלו לא היו אלא ערב רב לבדם, וכנראה ממה שאמר (לב, ז) שחת עמד, וכנזכר שם בבשלח מו ע"א (רמ"ז).

⁷⁹⁹ פי' שהם אומות פחותות ושלכן ערבם בשם ערב רב. והלא מצריים הוו, זהו גם כן דעת רז"ל בשמות רבה פרשה י"ח (סי' י) וז"ל, הכשרים שבמצרים באו ועשו פסח עם ישראל ועלו עמהם שנאמר (יב, לח) וגם ערב רב עלה אתם. ועוד מוסיף להקשות וממצרים נטלו, ור"ל שאפילו שהיו מאומה אחרת היה ראוי לקראם מצרים, כמו שמצינו (שמו"א כב, כב) דואג האדומי, (דבה"א ב, יז) יתר הישמעאלי, שלפי הפשט נקראו כן על שם שהיו דרים שמה, וכמו שעוד נהוג בעולם שיושבי עיר אחת נקראים על שם עירם (רמ"ז).
⁸⁰⁰ פי' אפילו היו מצרים דלמא שגם ביניהם היו מעורבים שאר אומות שהיו אז במצרים דרך ארעי כמו סוחרים וזולתם מעורבים ושבבים, לזה מוסיף שאם כן היל"ל עלו אתם שגם ששם ערב רב הוא לשון יחיד מכל מקום הרי הוא בשם העם, שכאשר כולל ישראל וערב רב מדבר בלשון רבים, ואם על הערב רב מדבר בלשון יחיד וכגון (יג, יז) ויהי בשלח פרעה את העם, שהם ישראל וערב רב, אומר ולא נחם אלהים, וכן ונחם העם שהוא ערב רב אומר בלשון יחיד נחם. ולישן חד, הענין במה שידוע שמדרגת מצרים היתה מאחורי הדע"ת כג' של ער"ב ר"ב, ודעת גניז בפומא דמלכא, ומשם הדיבור (רמ"ז).

⁸⁰¹ בא ליתן טעם למה עלו עם ישראל, וגם מי ומי העולים שאם היו מדלת העם אין להחשיב עלייתם, לכן אמר שהיו המעולים שבהם בחכמה אותם שהיו רוצים להתקומם נגד ה' ונגד עבדו, אמנם כשראו ששלנו נצחו חזרו למשה להשתלם עמו וה' אמר לו לא תקבל לון, כך אמר לו סתם מבלי הודיע לו הטעם, ומשה חשב שהיה הטעם על דרך שאמרו לא קבלו גרים (לעתיד לבא) [לא בימי דוד וכו'] וכן אין מקבלים גרים לימות המשיח, כדי שלא יתהנו מהנאות ישראל כיון שלא נשתתפו עמם בצרתם, וזהו פיוס גדול לישראל, וכו' (רמ"ז).

⁸⁰² עי' שעה"פ הובא לקמן קצב ע"ב.

<p>שירותא דתשע ומחצה דהיינו ערב רברבא כל אינון הרשין זעירין משירותא דתשע ומחצה עד פלגות ליליא</p>	<p>וחצי עד ראשית תשע וחצי שהינו ערב הגדול כל אותם מכשפים קטנים מתחלת תשע וחצי עד חצות הלילה.</p>
<p>אמרו המגיהים אולי אלו הם יוחני וממרא שנזכר במנחות דף פה ובשמות רבה פ"ט אמרו יוחני וממרא אל משה תבן אתה מכנים לעפריים</p>	
<p>אינון עלאין דבהו הוו מסתכלי מכי נטי שמשא דהא כדין שראן תשע מאה ותשעין וחמש דרגין למשטמא על טורי השוך ורוחא דלהון⁸⁰³ הוה משטמא על כל אינון הרשין (נ"א דרגין) בחרשייהו ואלין הוו עבדי כל מה דאינון בעאן עד דכל מצראי רחצנו דלהון באלין הוה וקראן לון ערב רב בגין דאית ערב זעירא מתשע שעות</p>	<p>אותם עליונים שבהם היו מסתכלים מכשנוטה השמש שהרי אז מתחילים תשע מאות ותשעים וחמש דרגות לשוטט על הרי החשך ורוחם היתה משוטטת על כל אותם מכשפים (דרגות) בכשפיהם ואלה היו עושים כל מה שהם רוצים עד שכל המצרים באלה היה מבטחם וקראו להם ערב רב משום שיש להם ערב קטן מתשע שעות</p>
<p>קצא/ב</p>	
<p>ומחצה ולתתא דא ערב זעירא ותרי ערבי אינון ועל דא וגם ערב רב עלה אתם</p>	<p>וחצי ומטה זה ערב קטן ושני ערבים הם ועל כך וגם ערב רב עלה אתם.</p>
<p>וחכמתא דלהון הוה סני ואינון אסתכלו בשעתי דיומא ואסתכלו בדרגא דמשה וחמו דהא בכל סמרין בשש משה בשש שעתי קדמאין דיומא דאינון לא יכלין לשלטאה בהו (ס"א בגין שית) בשית דרגין עלאין דאחידן ביה (נ"א דאחיד בהו) ובכל סמרין בשית הוה⁸⁰⁴ ובעטריין⁸⁰⁵ דאלין שית הוה זמין לרדת מן ההר דכתיב (&) כי בשש משה לרדת מן ההר</p>	<p>וחכמתם היתה רבה והם הסתכלו בשעות היום והסתכלו בדרגת משה וראו שהרי בכל הצדדים בשש משה בשש שעות ראשונות של היום שהם לא יכולים לשלט בהם (בגלל שש) בשש דרגות עליונות שאוחזים בו (שאוחז בהם) ובכל הצדדים היה בשש ובעטרות השש הללו היה עתיד לרדת מן ההר שכתוב כי בשש משה לרדת מן ההר.</p>
<p>מיד ויקהל העם על אהרן (דהכי תנינן דבההיא שעתא דנחית משה וקביל אורייתא בלחודוי כללא דכל ישראל ואיהו קביל אורייתא בעלמא ואפילו מגלת אסתר דכתיב (אסתר ט כז) וקבל היהודים וקבלו היהודים מבעי ליה מאי וקבל אלא דא משה דאיהו</p>	<p>מיד ויקהל העם על אהרן (שכך למדנו שבאותה שעה שירד משה וקבל התורה לבדו כללות כל ישראל והוא קבל התורה בעולם ואפילו מגלת אסתר שכתוב (אסתר ט) וקבל היהודים וקבלו היהודים היה צריך להיות מהו וקבל אלא זה משה שהוא היהודים כללות כל היהודים ויקהל העם על</p>

⁸⁰³ ז'ין של קלי' היו משוטטים (רח"ו).

⁸⁰⁴ פ' בשש שעות הראשונות של יום אינם יכולים לעשות שום דבר מפני שהם רחמים ועוד שרומזים ל"ק דז"א שהם בחי' משה (מ"מ).

⁸⁰⁵ ירצה שכשהיה משה למעלה היה גנוז בדעת שהוא ביסוד אמא והוא בבחינת היניקה שכל אחד מהו"ק כלול בו, וז"ש (שמות לב א) לא ידענו מה היה ל'ו, ובסוד ל'ו קצותיו, שהם היו יודעים שכשהאור מתרבה אז מאירים (נ"א משפיעים) ו"ק הדעת העליונים בכל הו"ק התחתונים. וכן אמרו שם שהנה משה חשבו שהיה מזומן להתחבר בעטרין של הו"ק שהם משל הדעת ויהיו כולם מ"ב, ועתה ראו כי ב'שש מ'שה ר"ת מ"ב, לרדת מן ההר הוא יסוד אמא. ובזה מדויק גם ייתור אחר כי מה לו לומר לרדת מן ההר וכי לא ידעו הכל שהיה בהר, דיו שיאמר בושש משה לרדת. אלא שהם חשבו שבו ביום עד חצות ירד משה מעוטר בו"ק העליונים וכשראו שלא ירד חשבו שתשש כח משה וכח החסדים שבהם נבנה זעיר דקדושה, ולכן נתעוררו לתקן את שכנגדו (רמ"ז).

<p>היהודים כללא דיהודאי ויקהל העם על אהרן) אמאי על אהרן⁸⁰⁶ בגין לאתכללא בסטרא דימינא⁸⁰⁷ דהא אינון שמאלא בעו מניה⁸⁰⁸ ובגין דלהוי כליל בימינא אתכנשו על אהרן⁸⁰⁹ ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים⁸¹⁰ (אלהים ודאי⁸¹¹ בעו סטר שמאלא אשר ילכו אשר ילך מבעי ליה מאי אשר ילכו⁸¹² אלא אלהים שית דרגא אינון (ד"א ששת ימי המעשה) כלהו בסטר שמאלא דאלהים שית אינון דאי תימא⁸¹³ דהא שבע אינון ההוא אלהים עלאה⁸¹⁴ לא עאל בכללא)⁸¹⁵</p>	<p>אהרן) למה על אהרן כדי להכלל בצד הימין שהרי הם השמאל רצו ממנו וכדי שיהיה כלול בימין התכנסו על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים (אלהים ודאי רצו צד השמאל אשר ילכו אשר ילך היה צריך להיות מהו אשר ילכו אלא אלהים שש מדרגות הן (ששת ימי המעשה) כולם בצד השמאל של אלהים שש הן שאם תאמר שהרי הן שבע אותו האלהים העליון לא נכנס בכלל).</p>
<p>תא חזי כל זמנא דהוה משה במצרים שמא דאלהים לא דכיר אלא שמא דיהויה ועל דא קשיא ליה לפרעה בגין דלא יהא תוקפא לההוא סטרא אחרא ולא יתתקף בעלמא השתא בעו ההיא מלה והיינו קום עשה לנו אלהים לנו דייקא דאנן צריכין להאי מלה לתקפא סטרא דילן דהוה אתדחיא עד השתא</p>	<p>בא וראה כל זמן שהיה משה במצרים לא הזכיר השם של אלהים אלא שם של ה' ועל זה קשה לו לפרעה כדי שלא יהיה תקף לאותו הצד האחר ולא יתחזק בעולם עכשיו רצו את אותו הדבר וזהו קום עשה לנו אלהים לנו דווקא שאנו צריכים את הדבר הזה לחזק את הצד שלנו שהיה דחוי עד עכשו.</p>
<p>אשר ילכו לפנינו מאי אמרו אלא הכי אמרו חמינן דאתון ישראל כל טוב וכל יקר דעלמא</p>	<p>אשר ילכו לפנינו מה אמרו אלא כך אמרו אנו רואים שאתם ישראל כל טוב וכל</p>

⁸⁰⁶ כי כיון שכל דעתם לחזק כח הקליפה מה להם אצל אהרן (רמ"ז).
⁸⁰⁷ נראה שידוע ששם מ"ב הוא בגבורה ושם אבגית"ץ הוא חסד שבגבורה, וכל בחינת חסד הוא לאהרן, וזהו סטרא דימינא, שאבגית"ץ הוא לצד ימין של הגבורות, וש"ר גי' אבגית"ץ שהוא ראש הגבורות (רמ"ז).
⁸⁰⁸ וכלומר דאם כן אין לומר שהיו רוצים חסד ממש מן החסד אלא הכל מן הגבורות (רמ"ז).
⁸⁰⁹ ידוע שסתם חסד נקרא יומא דכליל כולהו יומי, והם רצו שכל השמאל יהא כלול בימין דהיינו שחסד שבגבורה יתכלל ויתפשט בכל השמאל, ולכן כולם שהיו מושרשים בכל מדות הגבורות נאספו ונקהלו על אהרן לקבל כולם ממנו איזה כח, ולכן ויקהל העם. וז"ש אתכנישו על אהרן וכו' קום עשה וגו', נראה שכיון שאז היתה השעה הראשונה על הערב שאז הוא שליטת החסד של הגבורות לכן הבהילוהו שיקום מיד שלא יעבור הזמן המוכן להם (רמ"ז).
⁸¹⁰ ה' אותיות השרשיים [של שם אלהים] עם הק"כ הרי הם קכ"ה והם כולם דינין, ומהם היו השמונה מלכים. והיה כל מלך ומלך כלול מקכ"ה דינין, וח' פעמים קכ"ה הרי הם אלף, והם ג"כ סוד אלף יומין דחול שאמרו בזוה"ק (פ' פקודי דף רכו ע"א), ומשם הוא ג"כ סוד הקכ"ה זיני מסאבותא שאמרו בן' אחרי (דף עט ע"א), וכן עשו את העגל מקכ"ה קנטרין של זהב כמ"ש בשמות רבה (פ' מ"ב סוף סי' ח') וכן בזוה"ק (פ' תשא קצ"ב סע"ב), כי עשו במנין זה להמשיך שם הקכ"ה זיני מסאבותא כדי להגביר את רוח הטומאה להוציא את מחשבתם לפועל. והוא משום כי במנין זה נכלל שורש כל הדינין אשר בשם אלהים וזהו שאמרו (שמות לב א) קום עשה לנו אלהים (דע"ה ח"א ב ע"ב)
⁸¹¹ פי' כי היו רוצים שיתקן להם מדת אלקים למעלה בצד שמאל של הקדושה, ולכן לא אמרו עשה לנו פסל וכיוצא אלא שרצו להיות מושפעים מצד השמאל של הקדושה (רמ"ז).
⁸¹² זו קושיא שניה כי מלבד קושיא דילך, אשר ילך מבעי ליה, עוד הרגיש מהו ענין הליכה זו כי היה די שיאמר עשה לנו אלהים, ולזו השנית מתרץ לקמן אוף הכי אלהים אשר ילכו לפנינו כמה דאזיל קמייכו ה'. אבל הקושיא הראשונה מתרץ אלהים שית דרגא אינון, דהיינו חג"ת נה"י מצד הגבורות דאלהים. שית אינון, מלמד מהו מספר זה של שש כי אלהים לשון רבים ומיעוטו שנים, ואמר כי בשם אלהים רמוזים שש, והיינו כי א' דאלהים נקודה בשבא סגול דהיינו גבורה וחסד שבגבורה והל' ת"ת והה' נצח והי"ם [הוד] יסוד (מלכות). וטעם שאין נקודות כי אם עד ה' שהן עד נצח, מפני שעד נצח הוא לזעיר ומהוד ולמטה לנוק' וכנזכר בדרוש אורך היריעות (רמ"ז).
⁸¹³ היינו משום הנז"ל שערב רב הוא מהדעת וערב קטן הוא מהיסוד, ואם כן שבע, הם דעת חג"ת ונה"י (רמ"ז).
⁸¹⁴ נראה שר"ל כי לא היה להם כח בדעת בשרשו כי אם מהתפשטותו בחג"ת נה"י קשיא ליה לפרעה, דכיון שלא הזכיר שם אלהים חסר ונמנע הכח דפרעה ואדרבה היה מזכיר שם הו"ה להכניע שלטון הדינים (רמ"ז).

<p>לכו ואנן דהיין לבר דילכון (שמות יג כא) ויהויה הולך לפנייהם יומם אוף הכי אלהיים אשר ילכו לפנינו כמה דאזיל קמייכו יהויה דהא רשו אית לסטרא דילן למהך אוף הכי לקמנא אי נזמין ליה עובדא</p>	<p>הכבוד של העולם לכם ואנו דחויים בחוץ שלכם וה' הלך לפנייהם יומם אף כך אלהים אשר ילכו לפנינו כמו שה' הולך לפניכם שהרי יש לנו רשות לצד שלנו ללכת אף כך לפנינו אם נזמן לו מעשה.</p>
<p>תא חזי כל ענני יקר דאזלו במדברא לא הוו הפיין אלא לבני ישראל לחודייהו וההוא עננא דיקר דכתיב (&) ויהויה הולך לפנייהם יומם אזלא לקמיייהו ואלין ערב רב וכל אינון בעירי עאנין ותורין הוו אזלו לבר ממשרייתא לבתרייתא ותא חזי כל אינון ארבעין שנין דקא אזלו ישראל במדברא שום לכלוכא ומנופא לא הוה גו ענני לגו ועל דא עאני ותורי דהוו אכלי עשב לבר הוו וכל אינון דנטרי לון</p>	<p>בא וראה כל ענני הכבוד שהלכו במדבר לא היו מכסים אלא רק את בני ישראל לבדם ואותו ענן כבוד שכתוב וה' הלך לפנייהם יומם הולך לפנייהם והערב רב הללו וכל אותן בהמות צאן ושורים היו הולכים מחוץ למחנה באחרונה ובא וראה כל אותם ארבעים שנים שהלכו ישראל במדבר שום לכלוך וטנוף לא היה בתוך העננים בפנים ועל זה צאן ובוקר שהיו אוכלים עשב היו בחוץ וכל אותם ששומרים אותם.</p>
<p>אמר רבי אלעזר אבא אי הכי אינון ערב רב לא הוו אכלי מן מנא אמר ליה ודאי הכי הוא אלא מה דיהבין לון ישראל כמאן דיהיב לעבדיה וממה הוו אכלי מתמצית מה דאשתאר מבתר ריחיא פסולת וקרא אכריז ואמר (שם טז לה) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה בני ישראל ולא אחרא ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא ולא שאר ערב רב עאני ותורי דהוו בינייהו</p>	<p>אמר רבי אלעזר אבא אם כך אותם ערב רב לא היו אוכלים מן המן אמר לו ודאי כך הוא אלא רק מה שנותנים להם ישראל כמי שנותן לעבדו וממה היו אוכלים מתמצית מה שנשאר אחר הרחיים פסלת והכתוב מכריז ואומר (שם טז) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה בני ישראל ולא אחרים ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא ולא שאר הערב רב צאן ובוקר שהיו ביניהם.</p>
<p>עד השתא הוו אתכפיין אינון ערב רב והשתא קמו ובעו עובדא לאתקפא לסטרא אחרא אמרו או נהא כלנא עמא חדא ונהוי בכללא עמכון או יהא לן מאן דיהך קמנא כמה דיהך אלהכון קמיכון אמר אהרן חס ושלום דאלין ישתתפון בעמא קדישא למחוי כלא כללא חדא ולא יתערבון עמא קדישא בעמא דא כללא חדא אלא טב איהו לאפרשא לון מגו עמא קדישא עד דייתי משה</p>	<p>עד עכשיו הוו כנועים אותם ערב רב ועכשיו עמדו ורצו מעשה לחזק את הצד האחר ואמרו או נהיה כלנו עם אחד ונהיה בכלל עמכם או שיהיה לנו מי שילך לפנינו כמו שהולך אלהיכם לפניכם אמר אהרן חס ושלום שאלה ישתתפו בעם הקדוש להיות הכל כלל אחד ולא יתערבו העם הקדוש בעם הזה בכלל אחד אלא טוב להפרידם מתוך העם הקדוש עד שיבא משה.</p>
<p>ואהרן לטב אתכוון אלא סגיאיין הוו מישראל דאשתתפו בהדייהו⁸¹⁵ בלבא ובגין כך כד אתא משה אצטריך לבררא וללבנא לעמא קדישא מההוא חובא ואשקי לון שקי⁸¹⁶ עד דאתברירו</p>	<p>ואהרן התכוון לטוב אלא שהיו רבים מישראל שהשתתפו עמהם בלב ולכן כשבא משה הצטרך לברר וללבן את העם הקדוש מאותו חטא והשקה אותם השקיה עד שכלם נבררו</p>

⁸¹⁵ בחטא העגל הנה אמרו בילקוט (פ' עקב רמז תתנ"ב) דכל חטא העגל היו רק הערב רב לבד, וכן הוא בזוה"ק פנחס (רלז ע"א ע"ב) ע"ש. ואמרו שם, כי מה שנאמר בפ' תשא (לב כח) ויפול מן העם כו' כשלושת אלפי איש, היו כולם מן הערב רב (ע' יומא סו ע"ב) וכו' גם בעיקר חטא העגל היו רק הערב רב, ולא נכשלו בזה מישראל רק מקצת לבד ובמחשבה לבד, וגם הם הרי קבלו עונשם ומיתו ע"י השקאת המים (דע"ה ח"ב קלח ע"ג).

⁸¹⁶ לאפוקי השלשת אלפים, דדוקא אותם שהשקה היו מעמא קדישא שחטאו במחשבה, אבל השלשת אלפים שמתו ע"י בני לוי היו מבני ערב רב שנשאו נשים משבט שמעון כנזכר בפרשת פנחס רלז ע"א (רמ"ז).

קצב/א	
כלהו ולא אשתאר בהו פסולת כלל	ולא נשארה בהם פסלת כלל.
אמר לון אהרן פרקו נזמי הזהב וכי לא הוה לון דהבא אחרא אלא אמר אהרן ⁸¹⁷ בעוד דאית לון קטטה בכנייהו ובנשייהו יתעכבון ובין כך ייתי משה תא חזי תנינן קשים גרים לישראל כספחת בבשר החי כל שכן אלין דלא הוו גרים כדקא יאות אינון מה עבדו ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם כמה אלפי ורבון הוו מנזמיהון תמן	אמר להם אהרן פרקו נזמי הזהב וכי לא היה להם זהב אחר אלא אמר אהרן בעוד שיש להם קטטה עם בניהם ונשיהם יתעכבו ובין כך יבא משה בא וראה שנינו קשים גרים לישראל כספחת בבשר החי כל שכן אלה שלא היו גרים כראוי מה הם עשו ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם כמה אלפים ורבבות היו מנזמיהם שם.
מה כתיב (&) ויקח מידם ויצר אותו בחרט וגו' אהרן לא אסתמר מאינון תרין חכימין דהוו ברישיהון ⁸¹⁸ דההוא ערב רב חד מנייהו הוה קמיה ⁸¹⁹ ואחרא הוה עביד בחרשוי כיון דתרווייהו אתיעטו כחדא ⁸²⁰ נמלו ההיא דהבא ⁸²¹ (חד) תרין שלישי בידא דחד ושליש בידא דאחרא ⁸²² בגין דהכי אצטריך בההוא זינא דחרשא	מה כתוב ויקח מידם ויצר אותו בחרט וגו' אהרן לא נשמר מאותם שני חכמים שהיו בראשיהם של אותו ערב רב אחד מהם היה לפניו והאחר היה עושה בכשפים כיון ששניהם התיעצו כאחד לקחו את אותו זהב (אחד) שני שלישי ביד אחת ושליש ביד האחרת משום שכן צריך באותו מין של כשוף.

⁸¹⁷ אין הכוונה שיהיה ריב ביניהם שלא ירצו לתת להם נזמיהם, אלא פי' כמ"ש בפרשת פנחס רלו ע"א שהרבה מערב רב נשאו נשים משבט שמעון ולכן התקוטטו עם בעליהן ותמאינה לתת זהב לבעל, ועל כן אמר בסמוך לא בעו מנשיהון, כי יהיה להם חשש שלא תחול טומאה על אותו זהב שלא ניתן מתחילה לשמה, וכל שכן דלעשות חרשין צריך נדיבות כדבסמוך ונשים קמצניות הן כספחת בבשר החי. ומובן במ"ש הרב זלה"ה בדרוש הצרעת ששלש הנגעים הם בסוד חסרון אור אבא מזעיר בכל שלש בחינות קו האמצעי שלו שהם דת"י, ושאת כנגד החסרון המגיע ללאה שכנגד הדעת, ספחת ובהרת כנגד שני מקומות של אחיזת רחל ת"ת ויסוד, וספחת הוא בסוד אור הת"ת ששם יש שייכות ללאה ורחל בסוד עקב ענוה, והיינו ספחת שפעמים נספח ללאה ופעמים לרחל, ועיין מה שכתבתי בפרשת תזריע מט ע"ב. וידוע כי משם יוצאים אורות לחיצונים בסוד סחטה ענבים כנודע אצלנו, והנה כל הגרים הם מסטרא דנוק', ולהיות שאינם בקיאים בתורה כדאמרינן ביבמות, לכן קשים לישראל, שהם מחו"ג דאו"א, כספחת, שגורמים העלם אור אבא דמתמן התורה, וח"ו אבא לא יסד ברתא. כל שכן אלין דלא הוו גרים כדקא יאות, שהיו מבחינת סיגי הדעת בני בלע זה בלעם שהיה יונק מהדעת, והיו קשים כמו שאת שהוא כנגד לאה, ושאת עם הכולל עולה בלע"ם במ' דא"ק, ולכן עיקר כוונתם היה להמשיך כוחות דינים קשים מדיני לאה בסוד אל"ה אלהיך, כי ידוע שאחיזת מצרים בעורף ומלכם פרע"ה שבהיפוכו הוא הער"ף ולכן נקראים עם קשה ערף, ולהיות שלאה היא מלכות תבונה על כן פרקו נזמי הזהב אשר באזניהם, להמשיך הדין שה"ס זה"ב גי' מילוי שם אלה"ם שיש בו י"ג אותיות ועם הכולל גי' זה"ב, ולהיותו דמילוי ההין לזאת כתיב הזהב, ה' זהב, כי דעתם היה לצרור צרה לגברת הקדושה כנז"ל, אשר ילכו לפנינו (רמ"ז).

⁸¹⁸ כוונתם היתה להמשיך ב' אלה"ם דסוד עק"ב, וז"ס נעשה לנו אלה"ם גי' עק"ב, והיינו אשר ילכו, בכח העקב. והם הם תרין חכימין דהוו ברישיהון וכו', שהם בני בלעם האחוז באותו העקב ככתוב אצלנו. וגם מכח זה נעשה העגל דכר ונוק', שהרי אותם הב' אלה"ם הם סוד נו"ה, וידוע דאיהו בנצח ואיהו בהוד, ועיין דרך אחרת בעבר הדף (רמ"ז).

⁸¹⁹ הוא כנגד נצח, "ואחרא הוה עביד בחרשוי", הוא שכנגד הוד, ששם כח הדין יותר חזק, ולכן היה מצליח יותר בכשפיו (רמ"ז).

⁸²⁰ היינו שנתייחדו שניהם להתחזק זה בזה (רמ"ז).

⁸²¹ המוכן כבר בקסמיהם ולחשיהם להוריד עליו כח דיני לאה שהיא סוד מלכות בינה שממש הזהב (רמ"ז).

⁸²² חלקו הזהב, תרין שלישי בידא דחד ושליש בידא דאחרא, להבין סוד זה צריך להקדים כמה הקדמות. [בגליון. עוד י"ל שכוונתם היתה לעשות דכר ונוק' שור וחמור כמ"ש לקמן בעבר הדף. וידוע שהזכר הוא שני שלישי חב"ד חג"ת והנוק' שלישי אחד נה"י ושור קרוב לב"פ חמור.] ההקדמה האחת על מ"ש לעיל דף קסו ע"ב בסוד י"ש עולמות דתחות עלמא דאתי, פירש הרב זלה"ה בריש שמואל על פסוק (א ח) מעשרה בנים, ש"ש עולמות אלה הם בלאה ובגי' י' פעמים א"ל. הקדמה שניה שעל מה שאמר הזוהר קמב) שאלו ה"ש עולמות נחלקים לשני חלקים, דהיינו שני שלישים לחלק אחד שסודם או"ר גי' ר"ז והם לצד ימין, והחלק השני הוא ק"ג לשמאל, פירש הרב זלה"ה שעיקרם בחב"ד דז"א אלא שנמשכים עד חג"ת דיליה שעד

<p>בכה רבי שמעון אמר אי חסידא קדישא אהרן משיחא דאלהא רבא בחסידותך נפלו כמה מעמא קדישא ואנת לא הוית ידע לאסתמרא מהו עבדו כד מטו שית שעתין ויומא הוה במתקלא נטלו ההוא דהבא דפריקו מאודניהון מאי מעמא בגין דמאן דאצטריך למעבד חרשא לא בעי למיחס עיניו על ממונא ואינון אמרי שעתא קיימא לן אי אנן לא מעכבין לאו שעתא למיחס על דהבא מיד ויתפרקו כל העם מאי ויתפרקו כמה דאת אמר (מ"א יט יא) מפרק הרים ומשבר סלעים דהבילו ותברו אודניהו בכה כמלקדמין ואמר אי עמא קדישא דקודשא בריך הוא</p>	<p>בכה רבי שמעון אמר אי חסיד קדוש אהרן משוח של האל הגדול בחסידותך נפלו כמה מהעם הקדוש ואתה לא היית יודע להשמר מה עשו כשהגיעו שש שעות והיום היה במשקל לקחו את אותו זהב שפרקו מאזניהם למה משום שמי שצריך לעשות כשוף לא מתבקש לחוס עינו על ממון והם אומרים השעה עומדת לנו אם איננו מעכבים זו אינה שעה לחוס על הזהב מיד ויתפרקו כל העם מה זה ויתפרקו כמו שנאמר (מלכים א יט) מפרק הרים ומשבר סלעים שהשחיתו ושברו את אזניהם בכה כמקדם ואמר אי עם קדוש של הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>פתח רבי שמעון בבכיה ואמר (שמות כא ו) והנישו אדניו אל האלהים וגו' הא אוקמוה הברייא און דשמע בסניי (ויקרא כה נה) כי לי בני ישראל עבדים וגו' ואיהו פריק עול מלכות שמים מעליה וזבין גרמיה לאחר תרצע ואלין הייבא רשיעין גוברין בישין בתיאובתא דלהון למהדר לסרהנייהו לא בעו מנשיהון ובניהון אלא חבילו אורחיהו (ס"א אודניהו) ואתפרקו מעול שמיא דפקיד להו משה ותברו אודניהו דלית לון חולקא בשמא קדישא ועמא קדישא</p>	<p>פתח רבי שמעון בבכיה ואמר והגישו אדניו אל האלהים וגו' הרי פרשוה החברים האזן ששמעה בסניי כי לי בני ישראל עבדים וגו' והוא פרק על מלכות שמים מעליו ומכר עצמו לאחר תרצע ואלו הרשעים החיבים אנשים רעים בתשוקתם לחזר לסרחונם לא רצו מנשיהם ובניהם אלא השחתת דרכם (אזניהם) והתפרקו מעל של שמים שצוה אותם משה ושברו אזניהם שאין להם חלק בשם הקדוש והעם הקדוש.</p>
<p>מה עבדו פלינו תרווייהו ההוא דהבא חד נטיל תרין שלישיין וחד שלישי⁸²³ קמו לקבל שמשא בשית שעתין עבדו חרשייהו ובלטו בלטיהון בחרשא דפומא כיון דמטא שירותא דשבע ארימו תרווייהו ידייהו על ידוי דאהרן (ומנלן דמידא דתרווייהו (ס"א יד מכל חד נטל) נטל ולא יתיר) דכתיב (&) ויקח מידם תרווייהו הווי ולא יתיר כיון דאיהו קביל מידם (תרי ולא ידיהם) קלא נפק ואמר (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע דכתיב (&) כי ברע הוא אייתי רע</p>	<p>מה עשו חלקו שניהם אותו הזהב אחד נטל שני שלישים ואחד שלישי עמדו כנגד השמש בשש שעות עשו כשפיהם וכשפו בלהטיהם בכשוף של הפה כיון שהגיעה ראשית השעה השביעית שניהם הרימו ידיהם על ידי אהרן (ומנין שמהיד של שניהם נטל יד אחת ולא יותר) שכתוב ויקח מידם שניהם היו ולא יותר כיון שהוא קבל מידם (שתים ולא ידיהם) יצא קול ואמר יד ליד לא ינקה רע שכתוב כי ברע הוא הביא רע לעולם.</p>

שם התפשטות לאה. ושני חלקים העולים או"ר ה"ס מילוי אחוריים דמ"ה, שאם תקח ממנו השרש שהוא מ"ה נשאר פ"ה וממילוי קמ"ג תקח השרש שהוא כ"א וישאר קכ"ב, ופ"ה וקכ"ב גי' או"ר, וק"ג נשארים בגבורה כמנין עג"ל. אך לא מצאתי בשום מקום קמד) סוד ק"ג מהו. ונלע"ד שהם מסוד אחורי ס"ג דהיינו קס"ו, הסר משם השרש שהוא ס"ג ישאר ק"ג, ולפי שהם מס"ג הם בשמאל. ההקדמה השלישית מ"ש בליקוטי תורה פרשת וישלח, כי זה סוד מנחה ששלח יעקב לעשו שאחוזתו מצד שמאל, אבל עשו אמר לו (בראשית לג, ט) "ש לי רב, ורמז לו שבעוונות ישראל ח"ו יש לו כח לינק גם מן האו"ר ויהיו לו כל ה"ש, אלו דברי הרב זלה"ה. ונראה לי שלכן גם המנחה נקראת ש"י שהוא כשמתייחדים האו"ר והק"ג, ואולי שזה סוד מנחה גדולה וקטנה, כי הגדולה להיותה קרובה לבקר אור יש שם הארה מצד האור שהוא ממדת הגדולה, וזהו מנחה גדולה, אבל מנחה קטנה שהיא קרובה ללילה אז מסתלקת הארת האור והנה במה שהקדמנו תבין היטב כוונת אותם הרשעים במה שחלקו הזהב לשני חלקים הנזכרים, ביד האחת שכנגד נצח היו שני שלישים וביד האחרת שהיא כנגד ההוד חלק אחר דשמאל (רמ"ז).

⁸²³ יונס ויומברוס נגד ב' זרועות, שהם אהרן ומשה, והחסד לוקח ב' שלישיית סוד ר"ז, והגבורה בסוד ק"ג עלמין שהוא גימ' עג"ל ור"ז גימ' אור (רח"ו).

לעלמא	
<p>רזא דמלה אינון רשעים חייבין חרשין בניו דבלעם חייבא בני בניו דלבן רשיע חמו דכוס של ברכה בימין איהו ומן ימינא אתקף תדיר (ס"א יתיר) אמרו אי יהא בסטר דא ההוא רישא דימינא⁸²⁴ הא תוקפא דילן בדקא יאות</p>	<p>סוד הדבר אותם החוטאים הרשעים מכשפים בני בלעם החוטא בני בניו של לבן הרשע ראו שכוס של ברכה היא בימין ומהימין מתחזקת תמיד (יותר) אמרו אם יהיה בצד הזה אותו ראש של הימין הרי העצמה שלנו כראוי.</p>
<p>כיון דמטא שבע שעתין דיומא יהבו ליה לאהרן מיד אי איהו הוה אמר לון שוו ליה בארעא בקדמיתא ואנא אמול לא הוו יכלין בחרשייהו כלום אלא מידם נטל וקרא מתרעם ואמר ויקח מידם חמו מה עבד אהרן גבר נביאה גבר חכים לא ידע לאסתמרא דאלו נטיל מארעא כל חרשין דעלמא לא הוו יכלין לאצלחא אבל במה אצלחו בעובדא דא בנין דויקח מידם ולא מארעא</p>	<p>כיון שהגיע שבע שעות של היום נתנו לו לאהרן מיד אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בתחלה ואני אטל לא היו יכולים בכשפיהם לעשות כלום אלא נטל מידם והכתוב מתרעם ואומר ויקח מידם ראו מה עשה אהרן איש נביא איש חכם שלא ידע להשמר שאלו נטל מן הארץ כל כשפים שבעולם לא היו יכולים להצליח אבל במה הצליחו במעשה הזה משום שויקח מידם ולא מן הארץ.</p>
<p>ויצר אותו בחרט לאו כמה דחשבין בני נשא דעבד ציורין במחוגה או במלה אחרא אלא אתא קרא לאוכחא מלה דאהרן לא ידע לאסתמרא אילו כד נטל מידיהון הוה שדי לארעא ואף על גב דיטול ליה לבתר לא הוה</p>	<p>ויצר אתו בחרט לא כמו שחושבים בני אדם שעשה ציורים במחוגה או בדבר אחר אלא בא הכתוב להוכיח את הדבר שאהרן לא ידע להשמר אלו כשנטל מידיהם היה זורק לארץ ואף על גב שאחר כך יטל אותו אז לא היה</p>
קצב/ב	
<p>אצלח עובדא בישא דא אבל בכלא סיועא בישא הוה דנקיט דהבא וטמריה מעינא ביש בתר ביש מאי ויצר אותו בחרט דשוי כל דהבא בכיסא דדא ואסתמר מעינא כדין סליק בלא לעובדא</p>	<p>מצליח המעשה הרע הזה אבל בכל היה סיוע רע שלקח זהב וטמנו מהעין רע אחר רע מה זה ויצר אתו בחרט ששם את כל הזהב בכיס אחד ונשמר מהעין ואז הכל עלה למעשה.</p>
<p>בספרא דחנוך אשכחנא דהוה אמר הכי ברא יחידאה⁸²⁵ יתייליד ליהווא רישא חוורא⁸²⁶ וכד ייתון⁸²⁷ מבשרא דחמרי⁸²⁸ יטעין ליה⁸²⁹ בהווא⁸³⁰ דעייל⁸³¹ (נ"א דנטיל)</p>	<p>בספרו של חנוך מצאנו שכך היה אומר בן יחיד יולד לאותו ראש הלבן וכשיבאו אותם מבשר החמורים יטעו אותו באותו שיכניס (שיטל) מרגליות בפעמוני זהב ללא</p>

⁸²⁴ כי תאוותם לינק מהחסדים (רח"ו).

⁸²⁵ אהרן (אור יקר). הענין הוא ברא יחידא הוא ישראל רישא חיוור' הוא אברהם סוד החסד וכד ייתון מבשרא דחמרי הם המצריים וערב רב יטעון ליה להווא בן ע"י העגל (זהר הרקיע). אהרן הכהן ונולד ליהווא רישא חוורא שהוא כהן של מעלה (רח"ו). הם ישראל כמ"ש בני בכורי ישראל (מ"מ).

⁸²⁶ חסד (אור יקר). הוא ז"א שבנינו מהחסדים כנודע (מ"מ).

⁸²⁷ הם ערב רב שיצאו ממצרים שנאמר עליהם אשר בשר חמורים כו' (רח"ו).

⁸²⁸ יונוס ויומברוס אשר בשר חמורים בשרם (אור יקר). הם ערב רב (מ"מ). ענין העגל, צריך לדעת כונת הערב רב מה היתה, בעשותם עתה זה העגל. כבר הודעתין בפסוק ויקם מלך חדש על מצרים, ענין בלעם, וענין הערב רב, איך הם מן הסיגים והזוהמא של מרע"ה, אשר נשמתו היתה מן הדעת עצמו דז"א, מבחי' מוחין דאבא. אבל עדיין היה בהם תערובת ניצוצות קדושה, ולכן נזדרז משה בכל כחו, להכניס הערב רב תחת כנפי השכינה. וכן מצינו בבלעם, שארז"ל עליו ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם, ובאומות העולם קם, ומנו בלעם. גם הודעתין בפסוק ותגנוב רחל את התרפים אשר לאביה, כי לבן הארמי נתגלגל בבלעם בן בעור, כי בעור הוא בנו של לבן, ואביו של בלעם. והנה כל אותה המשפחה, הם משורש אחד הנזכר, שהם סיגי נשמת מרע"ה. והם, לבן, ובעור, ובלעם, ובניו יונוס ויומברוס, הנז' בסוף בפרשת תשא. ולכן כלם היו קוסמים ומנחשים גדולים, לא היו כמותם בעולם (שעה"פ כי תשא).

⁸²⁹ הטעו את אהרן במעשה העגל ולא הרגיש בטעותם (רח"ו). פי' הטעו אותו בהווא דעייל מרגלן (מ"מ).

<p>מרגלן⁸³² בזגין דדהבא⁸³³ בלא דעתא⁸³⁴ דיליה ודיוקנא יצייר בציורא בחרט מאי בחרט בחרט אנוש דא קלמוסא דאנוש⁸³⁵ חייבא דאטעי לבני נשא</p>	<p>דעתו ודמות תציר בציור בחרט מה זה בחרט בחרט אנוש זהו קולמוס של אנוש הרשע שהטעה בני אדם.</p>
<p>ודאי דא ברירא דמלה דאנוש כד אטעי עלמא בקלמוסא הוה רשים רשימין דכל דיוקנין ופלהנין נכראין בהווא קלמוסא רשים רשימו ועל דא כתיב בחרט הווא דאשתמודע למעבד הכי ודא הווא ברירו דמלה</p>	<p>ודאי זהו ברור הדבר שאנוש כשהטעה את העולם בקולמוס היה רושם רשומים של כל הדמיות ועבודות זרות באותו קולמוס (רשם רשום) ולכן כתוב בחרט אותו שנודע לעשות כך וזהו ברור הדבר.</p>
<p>וכלא הוה⁸³⁶ דודאי בכיסא ארמי דהבא וכסי ליה מעינא כמה דאמרו אינון חרשין וחכי אצטריך בזיני דחרשין אלין ודא הווא עובדא דחרשין אלין מלה דאצטריך באתגליא לאתגלאה לבתר אצטריך טמירו וכסויא בקדמיתא⁸³⁷ דיתכסי מעינא ובתר יפוק אומנא לאומנותיה ומלה דאצטריך בכסויא לבתר⁸³⁸ אצטריך באתגליא כקדמיתא</p>	<p>והכל היה שודאי בכיס השליך הזהב וכסה אותו מן העין כמו שאמרו אותם מכשפים וכך צריך במיני הכשפים הללו וזהו מעשיהם של הכשפים הללו דבר שצריך בגלוי לגלות אחר כך צריך הסתרה וכסוי בראשונה שיתכסה מן העין ואחר כך יצא האמן לאמנותו ודבר שצריך אחר כך כסוי צריך בראשונה בגלוי.</p>
<p>השתא בני רחימאי רחימין דנפשאי מה אעביד ודאי אצטריכנא לגלאה אציתו ואטמירו מלין בסטר קדושה הווא אלהיים דקשוט מלך על עלמא בתלת (מלין) עלמין אתתקף בבריאה ביצירה בעשיה⁸³⁹ והא אתמר רזא דכל הדא וחדא הכא לקבל בריאה ויקח מידם מלה דלא הוה ביה עד כען כלום לקבל יצירה ויצר אותו בחרט לקבל עשיה ויעשהו עגל מסכה מאן חמא חרשין בכל</p>	<p>עכשיו בני אהובי אהובי נפשי מה אעשה ודאי שצריך לגלות הקשיבו והסתירו הדברים בצד הקדושה הווא אלהים אמת מלך על העולם בשלשה (דברים) עולמות (אלו) התחזק בבריאה ביצירה בעשיה והרי נאמר הסוד של כל אחד ואחד כאן כנגד בריאה ויקח מידם דבר שלא היה בו עד עכשיו כלום כנגד יצירה ויצר אתו בחרט כנגד עשיה ויעשהו עגל מסכה מי ראה ככשפים האלה בכל העולם.</p>

⁸³⁰ ר"ל הטעו ערב רב לישראל ע"י אהרן שהיה נכנס להיכל בפעמוני זהב ומרגליות בתוכם, והוא ח"ו לא נתכוון לכך וז"ש בלא דעתא דיליה. ולפי פירוש זה לא א"ש מ"ש הזהר דעייל מרגלן בזגין דדהבה דהול"ל בהווא דעיילא במרגלן ובזגין וכו', ומפני דקדוק זה בחר הרח"ו בדרך הראשון (מ"מ).

⁸³¹ כמו שמתעסק בלא דעת ומכניס המרגלים בפעמונים של זהב (רח"ו)
⁸³² אהרן נושא אבני החשן (אור יקר). פי' שיתכפר להם עון זה ע"י אבני החושן בזגין דדהבא שהם פעמוני המעיל (זהר הרקיע).

⁸³³ במעיל פעמון זהב ורמון וכו' (אור יקר).
⁸³⁴ כך אהרן עשה את העגל, והיה דעתו לצייר בו ציורים בחרט ולעכב אותם, וביני ביני יבא משה, והם הטעו אותו ועשו כשפים בקולמס אנוש חייבא, ויצא העגל בכח הכשפוף (רח"ו).

⁸³⁵ היינו הכישוף שלא מדעתו (אור יקר). בסדר כתיבת התפילין כתב הרב זלה"ה שקולמוס ה"ס יסוד אמא. וגם ידוע שענין הכתיבה הוא בסוד חג"ת שהם סוד הידים הכותבות כמ"ש בכוונות ראש השנה. ולפי זה יכון שיסוד תבונה שמתגלה שם הוא הקולמוס (רמ"ז).

⁸³⁶ פי' דרשינן ויצר אותו בחרט שהיה צייר ציורין בחרט אנוש שנתנו לו ערב רב, ועוד דרשינן בחרט היינו הכיסא שהוא הכניס הזהב וכסיליה מעינא (מ"מ).

⁸³⁷ ור"ל, דבר שרצינו שיתגלה לבסוף צריך תחלה לכסותו מעיני כל חי שלא תשלוט בו עין הרע, ולכך כשיתגלה לבתר יהיה בקיום חזק (מ"מ).
⁸³⁸ פי' ודבר שרצינו לכסותו לבסוף יהיה נגלה תחלה, כיון שרצינו לכסות לבסוף אפילו יתגלה תחלה אין לו היזק (מ"מ).

⁸³⁹ עם היות שאין לקלי' אחיזה באצילות כלל, ולא בבריאה וביצירה אחיזתם בזרות ועיקרם בעשיה, כבר פירשנו שעניינם היות הדברים בדקות, ואחר כך בגילוי יותר, ואח"כ בגילוי יותר, וכן יורדים מדרגה לדרגה, והוא ענין [זה] [זהב] מרכבה לכל דבר דק, ולזה עשו אלו ג"כ מרכבה לקלי' בריאה יצירה עשיה להמשכיה למטה בצורת העגל (אור יקר).

עלמא כאלין	
<p>השתא אית למימר וכי לא כתיב (&) ואשליכהו באש ולא יתיר⁸⁴⁰ וכדין ויצא העגל הזה והשתא את אמרת ויעשהו עגל מסכה אלא הם ושלום דאהרן עבד וקרא אוכה דכתיב (&) ויקח את העגל אשר עשו אבל ממה דכתיב (&) ויקח מידם וכתוב (&) ויצר אותו מחילא דתרין אלין אתעביד⁸⁴¹ כלא כביכול הוא עביד ליה דאי תרין אלין לא הוו לא אתעביד ולא נפק לאומנותא אבל מאן גרם דאתעביד⁸⁴² אינון תרין (כביכול ויעשהו איהו ודאי עשהו) בעוד דאיהו לקח מידם אינהו הוו עבדי חרשייהו ומלחשי בפומיהו ומשכי רוחא לתתא מן סטרא אחרא</p>	<p>עכשיו יש לומר וכי לא כתוב ואשליכהו באש ולא יותר ואז ויצא העגל הזה ועכשיו אתה אומר ויעשהו עגל מסכה אלא חס ושלום שאהרן עשה והכתוב מוכיח שכתוב ויקח את העגל אשר עשו אבל ממה שכתוב ויקח מידם וכתוב ויצר אתו מכח שני אלה נעשה הכל כביכול הוא עשה אותו שאם שני אלה לא היו לא היה נעשה ולא יוצא לאמנות אבל מי גרם שנעשה שני אלה (כביכול ויעשהו הוא ודאי עשהו) בעוד שהוא לוקח מידם הם עשו כשפיהם ולוחשים בפיהם ומושכים רוח למטה מהצד האחר.</p>
<p>ומשכו תרין רוחין כחדא חד מן דכר וחד מן נוקבא⁸⁴² דכר אתלבש בדיוקנא דשור נוקבא בדיוקנא דחמור⁸⁴³ תרווייהו הוו כלילין כחדא אמאי תרין אלין אלא שור הא אתמר חמור אמאי בגין דחרשין אלין דמצראי כתיב (&) בהו (יחזקאל כג כ) אשר בשר חמורים בשרם</p>	<p>ומשכו שתי רוחות כאחת אחת מהזכר ואחת מהנקבה שכשמתלבש הזכר בדמות השור הנקבה בדמות החמור ושניהם היו כלולים כאחד למה שני אלה אלא שור הרי נאמר וחמור למה משום שבמכשפים המצריים הללו כתוב בהם אשר בשר חמורים בשרם.</p>
<p>ועל דא כל אינון דישראל דמיתו אתחברו בהדייהו בלבהון ובגין דהוו תרין דיוקנין כתיב (&) אלה אלה"ך ישראל⁸⁴⁴ ולא כתיב זה אלא אלה תרין הוו כחדא אשר העלוך מארץ מצרים העלוך ולא העלך</p>	<p>ולכן כל אלו מישראל שמתו התחברו עמהם בלבם ומשום שהיו שתי דמיות כתוב אלה אלה"ך ישראל ולא כתוב זה אלא אלה שנים היו כאחד אשר העלוך מארץ מצרים העלוך ולא כתוב העלך.</p>
<p>כתיב (&) ויעשהו עגל מסכה ויאמרו ויאמר לא כתיב אלא ויאמרו דאהרן לא אמר מדי תנינן מאה ועשרים וחמש קנטרין⁸⁴⁵ הוו ביה היך כתיב (&) ויקח מידם וכי בידם הוו כלא אלין קנטרין אלא מכללא דאינון קנטרין נטלו מלי ידיהו⁸⁴⁶ והוא זעיר אסתלק על כלא כאילו הוה כלא בידיהו</p>	<p>ויעשהו עגל מסכה ויאמרו לא כתוב ויאמר אלא ויאמרו שאהרן לא אמר דבר שנינו מאה ועשרים וחמש קנטרים היו בו איך כתוב ויקח מידם וכי בידם היו כל הקנטרים הללו אלא מכלל של אותם קנטרים לקח מלא ידיהם ואותו מעט התעלה על הכל כאלו הכל היה בידיהם.</p>

⁸⁴⁰ חשיב עליה קרא כאלו עשאו אהרן ומ"ש כביכול הוא עביד ליה מפני כבודו של אהרן אר"ש כ"ב אותיות התורה הם שיכולים לומר דאהרן עביד ליה (מ"מ).

⁸⁴¹ פי' מכח ב' דברים אלו שעשה א' שויקח מידם ויצר אותו בחרט דכסי ליה מעינא נעשה העגל ולכן אע"פ דכתיב ואשליכהו באש ויצא וכו' (מ"מ).

⁸⁴² סמא"ל וליל"ת (אור יקר). הם דר"ג דנוגה, כמ"ש הכתוב עשו להם עגל מסכה עגל נגד דכר דנוגה (מ"מ).

⁸⁴³ לפי זה ראשונה הוא אדם והוא סוד דבקותה למעלה, ואז נקרא אדם בליעל איש און, וברדתה למטה נקראו עשר כחות שהם נגדיות לעשר ספירות שור, וז' היכלות שהם נקבה לעשר כחות הנזכרים נקראים חומרים, והיינו עשר החמורים ועשר אתונות דיוסף שלמד במצרים והאריכו בהם בזהר בפרשת פקודי (אור יקר).

⁸⁴⁴ כנגד אותם שנדבקו עמהם בהרהור הלב (אור יקר).

⁸⁴⁵ פי' ק"כ צירופי אלהים עם ה' אותיות אלהים גי' קכ"ה (מ"מ). עי' הערה בעמוד קצא ע"ב בשם ספר הדע"ה ח"א דף ב ע"ב.

⁸⁴⁶ שלישי הא' וב' שלישים השניים שכן היה צורך המעשה כדפי' לעיל (אור יקר).

<p>תא חזי מה כתיב (&) וירא אהרן ויבן מזבח לפניו אי חסיד קדישא כמה רעותך הוה למב ולא ידעת להשמר כיון שזרקו לאש התחזק אתתקף חילא דסטרא אחרא תמן בנורא ונפק</p>	<p>בא וראה מה כתוב וירא אהרן ויבן מזבח לפניו אי חסיד קדוש כמה רצונך היה לטוב ולא ידעת להשמר כיון שזרקו לאש התחזק כח הצד האחר שם באש ויצאה</p>
<p>קצנ/א</p>	
<p>דיוקנא דשור כמה דאתמר בתרין משיכין⁸⁴⁷ דסטרא אחרא מיד וירא אהרן מהו וירא אהרן המא דסטרא אחרא אתתקף מיד ויבן מזבח לפניו דאלמלא דאקדים ובנה מזבח דא עלמא אתהדר להרבנא</p>	<p>דמות שור כמו שנאמר בשתי המשכות של הצד האחר מיד וירא אהרן מה זה וירא אהרן ראה שהצד האחר התחזק מיד ויבן מזבח לפניו שאלמלא הקדים ובנה המזבח הזה העולם היה חוזר לחרבנו.</p>
<p>ללסטים דהוה נפיק לקפחא ולקטלא בני נשא המא לגיונא דמלכא דהווא לסטים נפק בחילא תקיף מה עבד ההוא לגיונא אשתדל בהדי מלכא לנפקא בארשא ומשיך ליה ההוא לגיונא בהווא ארשא עד דאזיל ההוא לסטים בהווא ארשא המא דיוקנא דמלכא קאים קמיה כיון דחמא ליה למלכא דהווא אזיל קמיה בארשא מיד נרתע ואהדר לאחורא</p>	<p>ללסטים שהיה יוצא לאבד ולהרג בני אדם ראה לגיון המלך שאותו הלסטים יוצא בכח חזק מה עשה אותו לגיון שדל את המלך לצאת לדרך ומשך אותו הלגיון לאותה הדרך כשעדין הלסטים הולך באותה הדרך ראה דמות המלך עומדת לפניו כיון שראה את המלך שהיה הולך לפניו בדרך מיד נרתע וחזר לאחור.</p>
<p>כך וירא אהרן דסטרא אחרא אתתקף אחיד באסוותא ואתקיף בסטר קדושה ושוי ליה קמיה כיון דחמא סטרא בישא דיוקנא דמלכא דקאים מיד אהדר לאחורא ואתחלש תוקפיה וחיליה דהווא אתתקף (מיד ויבן מזבח לפניו) ומזבח דא אתגבר ואתחלש סטרא אחרא</p>	<p>כך וירא אהרן שהצד האחר מתגבר אחז ברפואה והחזיק בצד הקדושה ושם אותו לפניו כיון שראה הצד הרע את דמות המלך שעומד לפניו מיד חזר לאחור ונחלש כחו וחילו שהרי התחזק (מיד ויבן מזבח לפניו) והמזבח הזה התגבר ונחלש הצד האחר.</p>
<p>תא חזי מה כתיב⁸⁴⁸ (&) ויקרא אהרן ויאמר הג ליהויה מחר הג ליהויה ולא לעגל⁸⁴⁹ ולסטר קדושה עבד ולסטר קדושה⁸⁵⁰ קרא ואמר ודא אסוותא אקדים דאלמלא דעבד דא לא קאים עלמא על קיומיה ועם כל דא לא שכיך⁸⁵¹ רוגזיה מאהרן אף על גב דלא אתכוון לביש</p>	<p>בא וראה מה כתוב ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מחר חג לה' ולא לעגל ולצד הקדושה עשה ולצד הקדושה קרא ואמר וזו הרפואה שהקדים שאלמלא עשה את זה לא עמד העולם על מקומו ועם כל זה לא שכך רגזו מאהרן אף על גב שלא התכוון לרע.</p>
<p>אמר ליה קודשא בריך הוא אהרן תרין חרשין אלין משכו לך למה דבעו חייך תרין בנך יפלו⁸⁵² ועל חובא דא יתפסקון⁸⁵³ (ס"א</p>	<p>אמר לו הקדוש ברוך הוא אהרן שני המכשפים הללו משכו אותך למה שרצו חייך ששני בניך יפלו ועל החטא הזה ימותו</p>

⁸⁴⁷ זהבה הגשמי היה סומק "דיוקנא דשור", אמנם הרוח הפנימי היו "תרין משיכין" שור וחמור כדפי' (אור יקר).

⁸⁴⁸ זו ראייה שאין בנין המזבח לצורך העגל, דסלקא דעתך אמינא הואיל ודעתו להפרידם מישראל בנה גם את המזבח לערב רב קמל"ן (רמ"ז).

⁸⁴⁹ פי' שלכן פירט את ה' כדי להכניע את כח העגל שכחו משם אלקי"ם וכנז"ל קצא ע"ב, כי משה במצרים שמא דאלהים לא דכיר וכו', אלא שם המיוחד שאין בו שום אחיזה לחיצוניים, מה שאין כן שם אלהים כי על כן הוא לשון רבים להורות שיתוף כביכול שהרי ממנו ההשתלשלות עד שמגיע לכח החיצונים, ועיין לקמן דף רטז ע"א דבר גדול בסוד (ויקרא יט יד) ויראת מאלהיק, שפי' אות המ"ם הוא מ"ם מקצתית לפי מ"ש הרב זל"ה (רמ"ז).

⁸⁵⁰ פי' כמו שבעגל נצטרפו דיבור ומעשה כן רצה אהרן לתקן המעוות במעשה ודיבור (רמ"ז).

⁸⁵¹ כי כבר נפגמה המלכות וחזרו רגליה לרדת מות (רמ"ז).

⁸⁵² פשוטו הוא שיפלו בטעות, וגם ר"ל יפלו למטה לשיוכלו החיצונים להאחז בנפשם (רמ"ז).

<p>ובחובא דא יתפסון) הדא הוא דכתיב (דברים ט ב) ובאהרן התאנף יהוה מאד להשמידו מאי להשמידו אלין בנוי כמה דאת אמר (עמוס ב ט) ואשמיד פרוי ממעל שפריו של אדם אלו הם בניו. אינון</p>	<p>(ובחטא הזה הם יתפסו) זהו שכתוב (דברים ט) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו מה זה להשמידו אלו בניו כמו שנאמר (עמוס ב) ואשמיד פרוי ממעל שפריו של אדם אלו הם בניו.</p>
<p>תא הוי אהרן שוי ליה לההוא מזבח לפניו ועגלא תב לאחורא בניו שוו לסטר אחרא לפניו וסטר⁸⁵⁴ קדושה אהדר לאחורא דכתיב (ויקרא י א) ויקריבו לפני יהוה לפני יהוה שוו אתפסו בחובה דא</p>	<p>בא וראה אהרן שם את אותו מזבח לפניו והעגל שב לאחוריו בניו שמו את הצד האחר לפניו וצד הקדושה חזר לאחור שכתוב (ויקרא י) ויקריבו לפני ה' לפני ה' שמו נתפסו בחטא הזה.</p>
<p>אהרן חשב דבין כך ייתי משה⁸⁵⁵ ועל דא ההוא מזבח לא סתיר ליה משה דאילו הוה כמה דחשבין בני נשא מלה קדמאה דאבעי למשה לנתצא לההוא מזבח אצטריך כמה דנבי עדו על מזבח דבית אל ונבואתיה על ההוא מזבח הוה אבל הכא מלה אחרא הוה כמה דאתמר וכתיב (&) ויקח את העגל אשר עשו ולא כתיב (&) וינתץ את המזבח</p>	<p>אהרן חשב שבינתים יבא משה ולכן את אותו מזבח לא הרס משה שאלו היה כמו שחושבים בני אדם הדבר הראשון שהצטרך משה לנתץ את אותו מזבח היה צריך כמו שהתנבא הנביא עדו על המזבח בבית אל ונבואתו על אותו מזבח היתה אבל כאן היה דבר אחר כמו שנתבאר וכתוב ויקח את העגל אשר עשו ולא כתוב וינתץ את המזבח.</p>
<p>תא הוי ויקרא אהרן⁸⁵⁶ אכריז איהו בקלא ואמר כתיב הכא ויקרא ויאמר וכתיב (&) ביונה (יונה ג ד) ויקרא ויאמר מה להלן כריז לדינא אוף הכא כריז לדינא חג ליהויה מחר</p>	<p>בא וראה ויקרא אהרן הוא הכריז בקול ואמר כתוב כאן ויקרא ויאמר וכתוב ביונה ויקרא ויאמר מה שם הכריז לדין אף כאן הכריז לדין חג לה' מחר נבא נבואה באותה רוח של מזבח שעתיד הדין לשרות עליהם</p>

⁸⁵³ שחטאם היה מעין שגגת אהרן כנזכר בגליון הנכחי. ולכן "ובחובא דא יתפסון", כי כך המדה (לד ז) פוקד עוון אבות על בנים, ובפרט בהתעורר אותו המעשה כי אז שולח אש קדוש ממרום על המזבח ואז התקוטטה אש זרה והסכילה דעת נדב ואביהוא כי נעור האש שהושלך בו העגל, ורצתה הנוק' להנקות מאותו הפגם, וזה בהמסר בני אהרן ביד החיצונים, כי בזה נקדש משכן קדש. ואם תעמיק בענין תמצא שתקנת הקדושה נמשכה מאותו קלקול שעשו בחשבם לתקן (רמ"ז).

⁸⁵⁴ ר"ל שנתאחזו החיצונים באורות המתגלים בזעיר מן החזה ולמטה ששם עץ הדעת טוב ורע, והיינו לפני ה', שרצו לתקן את הנוק' ולהביאה לפניו בהיות כח לחיצונים להאחזו שם, והיינו אש זרה. אבל אהרן תקן מעוות שגגתו כי שוו ליה לההוא מזבח לפניו, שלהיותו מסוד אבא הגין על השכינה והברית החיצונים, ונמצא שמעשה האב בתחילה עשו הבנים לכתחילה, כי הוא עשה מבלי דעת להשתתף עם מחשבת הזרים להמשיך דינים קשים לנוק', וכוונתו היתה לשם שמים, כי לא מבעיא שלא כיון לכך אלא אדרבה חשב להפריד הרע מן הטוב, ובניו עשו מדעת במחשבה טובה שחשבו שהיה די בכוחם לבנות הנוק' (רמ"ז).

⁸⁵⁵ נראה שירצה לתרץ קושיה אחת שיש בענין זה, והוא שגם בתיקון שעשה אהרן בבנין המזבח נראה שהיה פגם כעין דבניו, שהם ע"ה חטאו במה שעשו מה שעשו לבדם ולא שתפו עמהם את משה ואהרן וכמ"ש הרב זלה"ה ונזכר בגליון האחר, ואם כן מה תיקון יוכל אהרן לעשות לבדו, ולזה השיב שאהרן נשתתף עם משה במחשבתו ונתייחד עמו בדעתו והיינו דיוק מלת חשב, דאילו כפשוטו לא תכון כי לא יצדק לומר טעם חשב אלא במה שלא היה בו אלא טעם זה וכמו שפי' רש"י בחומש, אבל לפי מה שהקדים רשב"י שהקדים רפואה לעולם בבנין המזבח למה ליה טעם אחר, אלא ודאי שהוא נמשך למ"ש כי נתייחד אהרן במחשבתו עם משה ומתרווייהו תסתיים מלתא לתקן המלכות. כמה דחשבין, שעשה כן לפייסם, ואפילו לפי רש"י שפירש שבנה מזבח לדחותם, מכל מקום הרואים חשבו שנעשה לשם העגל והר"ל תקרובת עבודה זרה החמורה מע"ז, ואם כן היה לו למשה לנותצו בתחילת הכל ולא מצינו שניתצו כל עיקר. וז"ש ולא כתיב וינתץ, פי' לא בתחילה ולא בסוף מפני שנעשה לשם שמים (רמ"ז).

⁸⁵⁶ זו ראייה על צדקתו של אהרן ששרתה עליו רוח הקדש שסודו במלכות כידוע, שה"ס המזבח שבנה, ובמצותה עשה דבר זה. ולכן מביא מענין יונה שקריאתו היתה להתראת דין במצות ה'. ותלת דינין הוו וכו', השכל שסידרם בשני סדרים, סדר אחד למאי דסליק קרא ואמר בפי' הפסוק, הסדר השני לפי מדרגתם, כי דין הראשון עשאו ה', והשני עשה [משה] בציווי כה אמר ה', והשלישי מדעתו של משה, ובפי' הפסוק הקדים החמור תחילה כי הנהרגים ע"י בני לוי היו החוטאים בעדים והתראה, וע"י ה' בעדים ולא התראה, ודמשה בלא עדים ובלא התראה וכפי' רש"י (רמ"ז).

<p>נבי נבואה בהוא רוח דמזבח דזמין דינא לשריא עליהו חג⁸⁵⁷ ליהו"ה למעבד בכו דינא</p>	<p>חג לה' לעשות בכם דין.</p>
<p>ותלת דינין הוו חד ויגוף יהו"ה את העם וחד בבני לוי וחד דאשקי לבני ישראל והיינו חג דבני לוי ליהו"ה דויגוף יהו"ה מחר דאשקי לון משה⁸⁵⁸ וביתו בההוא ליליא ולמחר אשתכחו נפיהין ומתיין ואינן מיין הוו מכשכשין במעיהון כל ליליא ובצפרא אשתכחו מתין ועל דא חג ליהו"ה מחר וכל אסותא דעבד אהרן בגין דכתיב (&) ויבן מזבח לפניו</p>	<p>ושלשה דינים היו אחד ויגף ה' את העם ואחד בבני לוי ואחד שהשקה את בני ישראל והיינו חג של בני לוי לה' שויגף ה' מחר שהשקה אותם משה ולנו באותו לילה ולמחר נמצאו נפוחים ומתים ואותם המים היו מכשכשים במעיהם כל הלילה ובבוקר נמצאו מתים ולכן חג לה' מחר וכל הרפואה שעשה אהרן משום שכתוב ויבן מזבח לפניו.</p>
<p>תא חזי (ההוא מזבח דקדושה הוה) דכתיב (&) וירא את העגל ומחולות ואילו מזבח לא כתיב (&) דהא אהרן מנדע הוה ידע דכתיב (שמות כב יט) זבח לאלהים יחרם בלתי ליהו"ה לבדו ודאי אשתזיב אהרן בעיטא טבא דדבר לנפשיה וכלא ברעותא שלים טב דלא אתכוין לביש</p>	<p>בא וראה (אותו מזבח של קדושה היה) שכתוב וירא את העגל ומחלת ואלו מזבח לא כתוב שהרי אהרן ידיעה היה יודע שכתוב זבח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו ודאי נצל אהרן בעצה טובה שהנהיג לנפשו והכל ברצון שלם טוב שלא התכוון לרע.</p>
<p>אמר ליה רבי אלעזר אבא ודאי הכי הוא וישראל לא היו אבל ירבעם דעבד עגלין הא ישראל הוו ועגל עבדו אמר ליה ודאי ואוקמוה אבל ירבעם חטא והחטיא ולאזו כמה דאמרו דודאי הובא בישא⁸⁵⁹ עבד ובמלכות חטא</p>	<p>אמר לו רבי אלעזר אבא ודאי כך הוא וישראל לא היו אבל ירבעם שעשה עגלים הרי ישראל היו ועגל עשו אמר לו ודאי ופרשוה אבל ירבעם חטא והחטיא ולא כמו שאמרו שודאי חטא רע עשה ובמלכות חטא.</p>
<p>אמר ירבעם ודאי ידענא דהא סטר קדושה לא שריא אלא בלבא דכל עלמא ודא ירושלם אנא לא יכילנא לאמשכא לההוא סטר הכא מה אעביד מיד (מ"א יב כח) ויועין המלך ויעש וגו' נטל עיטא בישא אמר הא</p>	<p>אמר ירבעם הרי ודאי שהרי צד הקדושה לא שורה אלא רק בלב כל העולם וזו ירושלים אני לא יכול למשך את אותו הצד לכאן מה אעשה מיד (מלכים א יב) ויועין המלך ויעש וגו' נטל עצה רעה אמר הרי</p>
<p>קצנ"ב</p>	
<p>סמרא אהרא דאתמשכא מיד לכל אתר⁸⁶⁰ וכל שכן בארעא דא דתיאובתיה לאשראה בנויה אבל לא יכלא לאתלבשא אלא בדיוקנא דשור</p>	<p>הצד האחר שנמשך מיד לכל מקום וכל שכן בארץ הזו שתשוקתו לשרות בתוכה אבל לא יכול להתלבש אלא רק בדמות של שור.</p>
<p>תרין עגלים אמאי⁸⁶¹ אלא אמר ירבעם (ס"א במצרים ובמדבר) במדברא הוו אינן חרשין דכתיב (יחזקאל כג כ) בשר חמורים בשרם (ס"א לאז אינן מצרים אלא) הכא אינן תרין</p>	<p>שני עגלים למה אלא אמר ירבעם (במצרים ובמדבר) במדבר היו אותם מכשפים שכתוב בשר חמורים בשרם (לא אותם מצרים אלא) כאן אותן שתי רוחות רעות יתלבשו כראוי זכר ונקבה הם שהרי</p>

⁸⁵⁷ לשון שברון כמו ויהתה אדמת יהודה לחגא לשון שבירה (רח"ו).

⁸⁵⁸ עי' הערה לעיל קצא ע"ב מספר הדע"ה ח"ב קלח ע"ג.

⁸⁵⁹ ובמלכות חטא (רח"ו).

⁸⁶⁰ מפני שהיא חושקת לעשות לה משכן בבני אדם ומה גם להחטיאם, ובלי הכנות מרובות היא נמצאת, כל שכן על ידי הכנה (אור יקר).

⁸⁶¹ דלא שייך בישראל טעמא דאמרן לעיל אשר בשר וכו' (אור יקר).

<p>רוחין בישין יתלבשו כדקא הזי לון דכר ונוקבא אינון⁸⁶² דכר הוה בבית אל ונוקבא הות בדן ומנו דכתיב (משלי ה ג) נפת תטפנה⁸⁶³ שפתי זרה אתמשכו ישראל אבתרה יתיר דכתיב (מ"א יב ל) וילכו העם לפני האחד עד דן ובגין כך תרין עגלין הוו ומשיך לון ירבעם בארעא קדישא והוה חובא עליה ועל ישראל ומנע ברכאן מן עלמא ועליה כתיב (שם כח כד) גוזל אביו ואמו וגו'</p>	<p>הזכר היה בבית אל והנקבה היתה בדן ומתוך שכתוב נפת תטפנה שפתי זרה נמשכו ישראל אחריו יותר שכתוב וילכו העם לפני האחד עד דן ולכן היו שני עגלים ומשך אותם ירבעם לארץ הקדושה והיה חטא עליו ועל כל ישראל ומנע ברכות מן העולם ועליו כתוב (משלי כח) גוזל אביו ואמו וגו'.</p>
<p>ועל דא הוה עגלין דהא לבושא קדמאה דמתלבש סטרא אחרא שור איהו כמה דאתמר ואי תימא אמאי איהו עגל ולא שור אלא ודאי כך אתחזי וכן בכל סטרין שירותא דלבושא זוטא איהו⁸⁶⁴ והא אוקימנא</p>	<p>ועל כן היו העגלים שהרי הלבוש הראשון שמתלבש הצד האחר הוא שור כמו שנתבאר ואם תאמר למה הוא עגל ולא שור אלא ודאי כך ראוי וכן בכל הצדדים ראשית הלבוש הוא קטן והרי בארנו.</p>
<p>ועל דא בני רחימאי כיון דאלהי"ם בעו ובסטר דאלהי"ם אתבני עובדא אלהי"ם קדישא אימא דאחידת תדיר בדרועא דמלכא וסליקת רצועא לא הות תמן⁸⁶⁵ ואצטריך ליה למשה למהוי תמן באתרהא כיון דאנקיד ליה קודשא בריך הוא אסתכל</p>	<p>ולכן בני אהובי כיון שרצו אלהים ובצד של אלהים נבנה המעשה האלהים הקדוש האם שאוחזת תמיד בזרוע המלך ומעלה את הרצועה לא היתה שם והצטרך משה להיות שם במקומה כיון שרמז לו הקדוש ברוך הוא הסתכל.</p>
<p>תלת זמנין אנקיד ליה אי משה רעיא מהימנא כמה חילך תקיף כמה גבורתך רב תלת זמנין אנקיד ליה דכתיב (&) ועתה הניחה לי הא חד ויחר אפי בהם⁸⁶⁶ ואכלם הא תרין ואעשה אותך⁸⁶⁷ לגוי גדול הא תלת חכמתא דמשה בתלת נקודין אלין אחיד בדרועיה ימינא לקבל הניחה לי אחיד בדרועיה שמאלא</p>	<p>שלוש פעמים רמז לו אי משה הרועה הנאמן כמה חזק כחך כמה גבורתך גדולה שלוש פעמים רמז לו שכתוב ועתה הניחה לי הרי אחד ויחר אפי בהם ואכלם הרי שתיים ואעשה אותך לגוי גדול הרי שלוש חכמתו של משה בשלשת הרמזים הללו אחז בזרוע ימינו כנגד הניחה לי אחז בזרוע שמאלו כנגד ויחר אפי בהם ואכלם התחבק בגוף</p>

⁸⁶² פסל ומסכה הם ז'ין דנגה, וכנגדן ב' עגלי ירבעם, ועגל המדבר כולל שניהן, כמ"ש בפסוק (שמות לב ח) עשו להם עגל מסכה. ועגל גימטריא ק"ב, נגד ק"ב חרובין אשר שם [ע' שער אנ"כ ג' וז"ל, ג' מלויין אלו [מילוי דעס"מ כלומר ללא הוי"ה] חסרים מז"א היה נקרא קב חרובין שהם בחי' מלכים דאתחרבו עלמין קדמאין כנזכר באדרא ובספ"ד וכאשר נכנס בו זה הקב שהוא ג' מלויין הנ"ל אז הוא מתוקן ושלם, עכ"ל, וע' שער מאמרי רשב"י מג ע"ג, ועי' זהר ח"ג רטז ע"ב, שהוא כאשר חסר יחוד, מברכה וקדושה, וע' בשער מאמרי רשב"י מז ע"ד], ומסכה נגד פסל שם אדנ"י. וגם פסל נקרא ע"ש פסולת כנ"ל (פרק ג'), ונרמז בתיקונים (מז מג ע"א) ובתיקונים (קל"ב קנה ע"ב) איך קורא אל היצה"ר עץ הדעת ט"ר גופא וסוסיא. גם בריש מתניתא (תיקו"ז קנד ע"ב) קורא ללהט החרב המתהפכת שהוא עץ הדעת אוכמא בלא רגלין. והנה שבתאי טחול אוכם בלא רגלין, כי הנה הם בירורי המלכים הנקרא קב חרובין, בסוד (שבת סה ע"ב) הקיטע יוצא בקב שלו, וע"ש בתיקונים (סט דף קיט) כי כולם חגרין בעלי קבין, ע"ש היטב (ע"ח שער מט פרק ז).

⁸⁶³ שמצליח האדם כדי להמשיכו והיינו נופת בעולם הזה, ואחריה מרה בעולם הבא וגם בזה לסוף (אור יקר).

⁸⁶⁴ כלומר תחלת היותו מתלבש אינו אלא כמו תחלת הולד, השור דהיינו עגל, ואחר שנתלבש זמן הרבה נעשה שור, ולהתחלת ההמשכה עשה להורות שבכל פעם מתלבש מחדש ומושך ההמשכה (אור יקר).

⁸⁶⁵ מפני שהפגם היה בה, והיא בעצמה התובעת הדין (אור יקר).

⁸⁶⁶ מצד הגבורה, שכאשר הת"ת יונק הדין, אז האף, שהוא החוטם יח"ר ודאי, וידלק באש והיינו ויחר אפי, על ידי דין הגבורה (אור יקר).

⁸⁶⁷ מצד הת"ת לחזור ולבנות העולם על ידי חסד שבו אמרתי עולם חסד יבנה, וכשתקן תקן באומרו זכור לאברהם ליצחק וליעקב שאחז בג' אבות, וראשונה אחז לתקן המדות אלו באלו ולמזוג אותם, ואמר למה ה' יחרה אפך בעמך וכו', בכח גדול מצד החסד, וביד חזקה מצד הגבורה, למה יאמרו וכו' מצד הת"ת, ואחר כך שלשתם יחד זכור לאברהם וכו' (אור יקר).

<p>לקבל ויחר אפי בהם ואכלם אתחבק בגופא דמלכא לקבל ואעשה אותך לגוי גדול וכד אתחבק בגופא תרין דרועין מסטרא דא ומסטרא דא לא יכיל לאתנענעא לסטרא בעלמא דא הוי חכמתא דמשה (ס"א דבמילי) דמיניס⁸⁶⁸ נקודין דמלכא ידע בכל חד מנייהו באן אתר יתתקף⁸⁶⁸ ובחכמתא עבד</p>	<p>המלך כנגד ואעשה אותך לגוי גדול וכשהתחבק בגוף ושתי זרועות מצד זה ומצד זה לא יכול להתנענע לצד בעולם זו היתה חכמתו של משה (שבדברי) שמיני רמזים של המלך הכיר בכל אחד מהם מאיזה מקום יחזיק ובחכמה הוא עשה.</p>
<p>אתו רבי אלעזר וחבריא ונשקו ידוי הוה תמן רבי אבא אמר אלמלי לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די לן בכה ואמר ווי רבי כד תסתלק מעלמא מאן ינהר ויגלי נהורין דאורייתא מלה דא בהשוכא⁸⁶⁹ אתטמר עד השתא דנפק מתמן והא נהיר עד רום רקיעא ובכרסיא דמלכא רשים⁸⁷⁰ וקודשא בריך הוא חדי השתא בהאי מלה וכמה חדו על חדו אתוסף מקמי מלכא קדישא מאן יתער מלי דחכמתא בעלמא דין כוונתך</p>	<p>באו רבי אלעזר והחברים ונשקו ידו היה שם רבי אבא אמר אלמלא לא באתי לעולם אלא לשמע את זה די לנו בכה ואמר וי רבי כשתסתלק מן העולם מי יאיר ויגלה אורות התורה דבר זה בחשכה נסתר עד עכשיו שיצא משם והרי מאיר עד רום הרקיע ובכסא המלך הוא רשום והקדוש ברוך הוא שמח עכשיו בדבר הזה וכמה שמחה על שמחה נוספה מלפני המלך הקדוש מי יעיר דברי חכמה בעולם הזה כמותך.</p>
<p>תא הוי עד לא חטא אדם⁸⁷¹ הוה סליק וקאים בחכמה דנהירו עלאה ולא הוה מתפרש מאילנא דחיי כיון דאסגי תיאובתא למנדע ולנחתא לתתא אתמשיך אבתרייהו עד דאתפרש מאילנא דחיי וידע רע ושבק טוב ועל דא כתיב (תהלים ה ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע מאן דאתמשך ברע לית ליה דיורא עם אילנא דחיי ועד לא חטאו הוו שמעין קלא מלעילא וידעין חכמתא עלאה ולא דחלי כיון דחטאו אפילו קלא דלתתא לא הוו יכלין למיקם ביה</p>	<p>בא וראה טרם חטא אדם היה עולה ועומד בחכמת האור העליון ולא היה נפרד מעץ החיים כיון שהגדיל תשוקתו לדעת ולרדת למטה נמשך אחריהם עד שנפרד מעץ החיים וידע רע ועזב הטוב ולכן כתוב כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע מי שנמשך ברע אין לו דיור עם עץ החיים וטרם שחטאו היו שומעים קול מלמעלה ויודעים את החכמה העליונה ולא פוחדים כיון שחטאו אפילו קול שלמטה לא יכלו לעמד בו.</p>
<p>כגוונא דא עד לא האבו ישראל בשעתא דקיימו ישראל על טורא דסיני אתעבר מנייהו וזהמא דהאי חויא דהא כדין בטול יצר הרע הוה מעלמא ודחו ליה מנייהו וכדין אתאחידו באילנא דחיי וסליקו לעילא ולא נחתו לתתא כדין הוו ידעין והוו חמאן אספקלריאן עלאין ואתנהרן עינייהו וחדאן למנדע ולמשמע וכדין חגר לון קודשא בריך הוא חגירין דאתוון דשמא קדישא דלא יכיל לשלטאה עליהו האי חויא ולא יסאב לון כבקדמיתא</p>	<p>כמו זה טרם שחטאו ישראל בשעה שעמדו ישראל על הר סיני העברה מהם זהמתו של הנחש הזה שהרי אז בטול של יצר הרע היה בעולם ודחו אותו מהם ואז נאחזו בעץ החיים ועלו למעלה ולא ירדו למטה אז היו מכירים והיו רואים אספקלריות העליונות ועיניהם הוארו ושמחו להכיר ולשמע ואז חגר אותם הקדוש ברוך הוא בחגורות של אותיות השם הקדוש שלא יוכל לשלט עליהם הנחש הזה ולא יטמא אותם כבראשונה.</p>

⁸⁶⁸ פי' בכח חכמתו בכל תיבה שא"ל הקב"ה ידע על מי רומזת, ועתה הניחה לי, רמז גימ' אברה"ם ששם הרחמים ונחת רוח, ויחר אפי רומז על יצחק שהוא גבורה, לגוי גדול על יעקב שהוא מכריע בין ח"ג וכוללם ולכן נקרא גוי גדול (מ"מ).

⁸⁶⁹ כלומר סוד נעלם למעלה למעלה ישת חשך סתרו (אור יקר).

⁸⁷⁰ פי' שעולים למלכות בסוד מ"ן (מ"מ).

⁸⁷¹ לשון זה הוא ג"כ בסוף פרשת בראשית [נב ע"א] ושם פירשנו (מ"מ).

<p>כיון דחטו בעגלא אתעברו מנייהו כל אינון דרגין⁸⁷² ונהורין עלאין ואתעבר מנייהו הגירו מזינין דאתעטרו משמא קדישא עלאה⁸⁷³ ואמשיכו עלייהו חויא בישא⁸⁷⁴ כמלקדמין וגרימו מותא לכל עלמא ולבתר מה כתיב (&) וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה</p>	<p>כיון שחטאו בעגל העברו מהם כל אותן הדרגות והאורות העליונים והעברה מהם חגורת כלי הזין שהתעטרו מהשם הקדוש העליון והמשיכו עליהם הנחש הרע כמקדם וגרמו מות לכל העולם ואחר כך מה כתוב וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה</p>
<p>קצד/א</p>	
<p>קרן עור פניו ויראו מגשת אליו⁸⁷⁵</p>	<p>קרן עור פניו ויראו מגשת אליו.</p>
<p>תא חזי מה כתיב בקדמיתא (שמות יד לא) וירא ישראל את היד הגדולה וכלהו חמאן זהרין עלאין אתנהרין באספקלריאה דנהרא⁸⁷⁶ דכתיב (שם כ טז) וכל העם רואים את הקולות</p>	<p>בא וראה מה כתוב בראשונה וירא ישראל את היד הגדולה וכולם ראו את הזהרים העליונים נאורים באספקלריה המאירה שכתוב (שם כ) וכל העם רואים את הקולות ועל הים היו רואים ולא</p>

⁸⁷² במתן תורה אם שהיו זוכים להלוחות הראשונות היה נקנה בהם אותו האור לקנין עולם, והיה נעשה עצמותם זך ומצוחצח בדיוקנא דמלאכין עלאין דלעילא וכמ"ש בזה"ק (משפטים קיד רע"א). כי היה נעשה גופם מאז כמו לאחר התחייה דלעתיד, וכן היה מתתקן על ידיהם העולם כולו מתיקון לתיקון ומעילוי לעילוי, וכמו התיקון דלעתיד. אבל מאחר שלא זכו לכ"ז ולא עמדו בנסיונם, וניסו להקב"ה פעם אחר פעם עד עשרה פעמים, והגיע הפגם עד המחשבה שהיא י', כי כל חטא האדם הוא מגיע לפי מדרגתו ושורשו, ולכן לפי מדרגתם הגיע החטא עד המ"ס, וכמו החטא דאדה"ר, ועי"ז הנה נסתלק ונסתם מהם האור דא"ן, ור"ל שנתמעט ונצטמצם והיה עומד עליהם מאז ולהלאה רק בהעלם גדול (דע"ה ח"ב קלט ע"ד).

⁸⁷³ כמ"ש (שמות לג ו) ויתנצלו בני ישראל את עדים כו', ואמרו (שבת פח ע"א) בשעה שהקדימו נעשה לנשמע באו ס' ריבוא מלאכי השרת וקשרו לכל א' מישראל שני כתרים כו' ועתיד הקב"ה להחזיר לנו שנאמר ושמחת עולם על ראשם, שעל ראשם, והן המוחין שהן עטרות דא"א, שלכן היו חיינ לעולם בסוד חיי המלך כו', ואלו הכתרים זכו בלוחות כמ"ש בשעה כו', והלוחות הן ב' ספרים בסוד חו"ב, ודבור העשרת דברות בסוד סיפור, והן ב' עטרין ב' כתרים כנ"ל (א ע"א בהגה"ה) (ליקוט) כי כתרין ועטרין הן אחד, ונאמר את עדים, ואמר בת"א וזיוניהון, ובתנא דבי אליהו פ"ד ח"ב אמר שאלו ב' כתרים הן מ"ש (שמות יט ו) ואתם כו' ממלכת כהנים וגוי קדוש, והן חו"ב, ברכה נחית בימינא דכהנא וקדושה נחית בשמאלא דלויה כו', ורמיז ג"כ לכתר הג' דא"א, כמ"ש (שמות יט ה) והייתם לי סגולה וכמ"ש בתז"ח, ועמש"ש שהשלשה שנים הן, והן שלשה, שאמרו (אבות פ"ד מ"ג) ג' כתרים הן, והן ג"כ ד' כידוע בסוד התפלן, וז"ש וכתר שם טוב כו', והענין כמ"ש בא"ר שג' מוחין הן בז"א ומתחבר עמהן מ"ס דא"א ונעשין ד', וזהו כתר שם טוב העולה על גביהן (בהגר"א על ספד"צ ג ע"א).

⁸⁷⁴ עי' ח"ג קסב ע"ב (לש"ו).

⁸⁷⁵ יסוד אבא שבתוך ז"א יש לו ה' בחינות. א' בדעת, וא' בין הזרועות, וא' כשמתגלה, וא' העטרה, וא' ההבל היוצא. ואלו הג' בחינות שהם בגילוי והעטרה נק' יסוד. אמנם מה שבין הזרועות ובדעת, הם מקום התפוח שיש באיש כמו שיש באיש. ואלו ג' בחינות הגלויים השיג יעקב, וזהו יעקב מלבר, שיצא ובקע האור של יסוד הגלוי לחוץ ליעקב כנו' בדרושים, אמנם משה השיג ליסוד הסתום בתוך אימא, וז"ס משה מלגאו וכו' [יעקב] במותו השיג אותו שבין הזרועות, וזה השיג משה בחייו וכו' האור שלו סתום, וזהו ויסתר משה פניו, הפנים שלו לא רצה לגלותם, אלא סתם אותם בתוך יסוד דאימא וכו', וכשעלה זה האור, קרן עור פניו, וזהו קרני ההוד (ספר הליקוטים - פרשת כי תשא - פרק לד). ומשה לא ידע כי קרן עור פניו היינו דכתיב כו' - ר"ל שאחר שחטא חזר לגוף דעשייה כתנות עור משכא דחוויא, ומשה זכה לאספקלריא דנהרא*, שגופו נזדכך כידוע, וקרן עור שלו, ונעשה כלו אצילות, שעור שלו נעשה מלכות דאצילות, וזהו קרן עור כו'. וז"ש קרן דכתיב כו' - ור"ל קרן הוא מלכות. (בהגר"א על ספד"צ לו ע"ד). * עי' בבהגר"א על תז"ח יח ע"א, ז"ל, דלא אנהיר סיהרא אספקלריא כו' - כי אין השגה לשום בריה רק בשכינה כידוע רק שמרע"ה אנהיר לה בדרגיה ועביד לה אספקלריא דנהרא, עכ"ל. דהיינו שכל הבריאה כולה אינה יכולה להשיג מאומה אלא ממידת המלכות בלבד. אמנם אם ישנם חילוקי מדרגות בין הברואים הדבר תלוי באם המלכות מאירה אם לאו, כלומר אם המלכות עומדת בזיווג עם ז"א אם לאו. ועי' בתז"ח לד ע"ג, תנא דמסייע ליסוד זה: כרובי עינא דפתחין וסגריין דבהון נהיר עמודא דאמצעייתא בבת עינא ואתקריאת מסטרה אספקלריא דנהרא וכד סתים עינא אתקריאת אספקלריא דלא נהרא, ע"כ. למימרא, שההבדל בין "נהרא" לבין "לא נהרא" הוא אם הנוק' בזיווג עם ז"א אם לאו. ועי' תז"ז פט ע"ב: מסטרא דיה"ה אתקריאת אספקלריא דנהרא, וכד איהי אדנ"י בלא בעלה, אתקריאת אספקלריא דלא נהרא [תרגום: מצידו של הו"ה נקרא מראה המאירה, וכאשר היא אדנ"י בלא בעלה, נקראת מראה שאינה מאירה].

⁸⁷⁶ ח"א נב ע"ב ועי' לעיל פב ע"א פו ע"א (לש"ו). עי' כללים ח"ב ח ע"ב בתחילה.

ועל ימא הוה המאן ולא דחלין דכתיב (&) זה אלי ואנוהו לבתר דחבו פני הסרסור ⁸⁷⁷ לא הוה יכלי למחמי מה כתיב (&) וייראו מגשת אליו	פוחדים שכתוב זה אלי ואנוהו אחר שחטאו פני הסרסור לא היו יכולים לראות מה כתוב וייראו מגשת אליו.
ותא חזי מה כתיב (&) בהו ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב דאתעברו מנייהו אינון מזיינין ⁸⁷⁸ דאתחברו בהו סטורא דסיני בנין דלא ישלוט בהו ההוא הוויא בישא כיון דאתעבר מנייהו מה כתיב (&) ומשה יקח את האהל ונסה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה אמר רבי אלעזר מאי האי קרא לגבי האי אלא כיון דידע משה דאתעברו מנייהו דישראל אינון זיינין עלאיין אמר הא ודאי מכאן ולהלאה הוויא בישא ייתי לדיירא בינייהו ואי יקום מקדשא הכא בינייהו יסתאב	ובא וראה מה כתוב בהם ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב שהעברו מהם אותם כלי זין שהתחברו בהם בהר סיני כדי שלא ישלט אותו הנחש הרע כיון שהעברו מהם מה כתוב ומשה יקח את האהל ונסה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה אמר רבי אלעזר מה הפסוק הזה לזה אלא כיון שידע משה שהעברו מישראל אותם כלי זין עליונים אמר הרי ודאי מכאן והלאה הנחש הרע יבא לדור ביניהם ואם יעמוד המקדש כאן ביניהם יטמא
מיד ומשה יקח את האהל ונסה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה בישא דחמא משה דהא כדין ישלוט הוויא בישא מה דלא הוה מקדמת דנא	מיד ומשה יקח את האהל ונסה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה משום שמשה ראה שהרי אז ישלט הנחש הרע מה שלא היה מקדם לכן.
וקרא לו אהל מועד וכי לא הוה בקדמיתא אהל מועד אלא בקדמיתא אהל סתם השתא אהל מועד מאי מועד רבי אלעזר אמר לטב רבי אבא אמר לביש רבי אלעזר אמר לטב מה מועד דאיהו יום חדוה דסיהרא דאיתוספא ביה קדושה לא שלטא בה פנימותא אוף הכא קרי ליה בשמא דא לאחזאה דהא אתרחיק מבינייהו ולא אתפגים ועל דא וקרא לו אהל מועד כתיב	וקרא לו אהל מועד וכי לא בראשונה אהל מועד אלא בראשונה אהל סתם וכעת אהל מועד מה זה מועד רבי אלעזר אמר לטוב רבי אבא אמר לרע רבי אלעזר אמר לטוב מה מועד הוא יום שמחת הלבנה שנוספה בו קדושה לא שולט בה פגם אף כאן קורא לה בשם הזה להראות שהרי התרחק מביניהם ולא נפגמה ולכן כתוב וקרא לו אהל מועד.
ורבי אבא אמר לביש דהא בקדמיתא הוה אהל סתם כמה דאת אמר (ישעיה לג ב) אהל בל יצען בל יסע יתדותיו לנצח והשתא אהל מועד בקדמיתא למיהב חייין ארוכין לעלמין דלא ישלוט בהו מותא מכאן ולהלאה אהל מועד כמה דאת אמר (איוב ל כג) ובית מועד לכל חי השתא אתייהיב ביה זמנא וחייין	ורבי אבא אמר לרע שהרי בראשונה היה אהל סתם כמו שנאמר אהל בל יצען בל יסע יתדותיו לנצח ועכשיו אהל מועד בראשונה לתת רפואות לעולם שלא ישלט בהם המות מכאן והלאה אהל מועד כמו שנאמר (איוב ל) ובית מועד לכל חי כאן נתן בו זמן וחיים קצובין לעולם בתחלה לא נפגם ועכשיו נפגם בראשונה חברות וזוג

⁸⁷⁷ כמו שהתורה בה נברא העולם, וכל הבריאה עליונים ותחתונים מראש המדרגות עד סופם בכל הפרטים נבראו באותיות' וצירופי' ע"י רל"א שערים פנים ואחור. שכל נברא הרכבת כוחות שבו הם בסוד צירוף האותיות שבשמו. וכמו כן נשמת האדם כולל בה כל כוחות הבריאה, וכמו שגופו מורכב מכל כחות דצח"ם וכל בע"ח כולם מדותיהם ועניניהם נשרשים באדם, כמו כן בנשמתו הרוחני נכללי' כל כחות שבצבא מעלה מה"ש, וכל צבא השמים וכל מה שבהם. ולכן ניתנה התורה לאדם שע"י הרכבת כחות שבנשמתו הכולל כל הבריאה ויקיים מצות התורה ויעסוק בה כראוי, יתן תוקף ועוז וקיום לכל הבריאה, מה שא"א כן לכל א' מצבא מעלה, שכל א' מהם אין בו אלא כח פרטי לבד. וכל זה מבואר במאמר הלז, והוא שבשעה שעלה משה למרום שהוא הנבחר להיות סרסור בנתינתה לישראל, כי לו יש שייכות וחייבור לשניהם, שנשמת משה הי' כולל בו כל ס"ד נשמות וכל מה שעתידים להיות מושרשים בו כידוע לחכמי אמת (אפיקי ים שבת פח ע"ב).

⁸⁷⁸ ע"י בעמוד הקודמת מש"כ בשם הלש"ו דע"ה ח"ב קלט ע"ד.

<p>קצובין לעלמא בקדמיתא לא אתפנים והשתא אתפנים בקדמיתא חברותא וזוונא לסיהרא בשמשא דלא יעדון השתא אהל מועד זוונא דלהון מזמן לזמן ובגין כך וקרא לו אהל מועד מה דלא הוה קודם</p>	<p>ללבנה עם השמש שלא יוסרו עכשיו אהל מועד זווגם מזמן לזמן ולכן וקרא לו אהל מועד מה שלא היה קדם.</p>
<p>רבי שמעון הוה יתיב ליליא חדא ולעי באורייתא והוה יתבי קמיה רבי יהודה ורבי יצחק ורבי יוסי אמר רבי יהודה הא כתיב (&) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר הרב וקאמרינן דגרמו מותא עלייהו⁸⁷⁹ מההוא זמנא ולעילא ושליט בהו ההוא חויא בישא⁸⁸⁰ דאעדי ליה מנייהו בקדמיתא ישראל תינה יהושע דלא חטא אתעדי מניה ההוא זיינא עלאה דקביל עמהון בטורא דסיני או לא</p>	<p>רבי שמעון היה יושב לילה אחד ועוסק בתורה והיו יושבים לפניו רבי יהודה ורבי יצחק ורבי יוסי אמר רבי יהודה הרי כתוב ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב ואמרנו שגרמו מות עליהם מאותו זמן ומעלה ושלט בהם אותו הנחש הרע שהוסר מהם בראשונה ישראל מילא אבל יהושע שלא חטא האם הוסר ממנו אותו כלי זין עליון שקבל עמהם בהר סיני או לא.</p>
<p>אי תימא דלא אתערי מניה אי הכי אמאי מית כשאר כל בני נשא ואי תימא דאתעדי מניה אמאי והא לא חטא דהא איהו עם משה הוה בשעתא דחבו ישראל ואי תימא דלא קביל ההוא עטרא בטורא דסיני כמה דקבילו ישראל אמאי</p>	<p>אם תאמר שלא הוסר ממנו אם כך אז למה מת כשאר כל בני האדם ואם תאמר שהוסר ממנו למה והרי לא חטא שהרי הוא היה עם משה בשעה שחטאו ישראל ואם תאמר שלא קבל אותה העטרה בהר סיני כמו שקבלו ישראל למה.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (תהלים יא ז) כי צדיק יהוה צדקות אהב ישר יחזו פנימו האי קרא אמרו ביה חברייה מה דאמרו אבל כי צדיק יהוה צדיק הוא ושמיה צדיק ובגין כך צדקות אהב ישר ואיהו ישר כמה דאת אמר (דברים לב ד) צדיק וישר ועל דא יחזו פנימו כל בני עלמא ויתקנון ארחייהו למהך בארח מישר כדקא יאות</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר כי צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו פסוק זה אמרו בו החברים מה שאמרו אבל כי צדיק ה' צדיק הוא ושמו צדיק ולכן צדקות אהב ישר והוא ישר כמו שנאמר צדיק וישר ועל זה יחזו פנימו כל בני העולם ויתקנו דרכיהם ללכת בדרך ישר כראוי.</p>
<p>ותא הוי כד דאין קודשא בריך הוא עלמא לא דן ליה אלא לפום רובן דבני נשא ותא הוי כד חב אדם באילנא דאכל מניה גרם לההוא אילנא דשרי ביה מותא לכל עלמא וגרם פנימו לאפרשא אתתא מבעלה וקאים חובה דפנימו דא בסיהרא עד דקיימו ישראל בטורא דסיני</p>	<p>ובא וראה כשדן הקדוש ברוך הוא את העולם לא דן אותו אלא לפי רב בני האדם ובא וראה כשחטא אדם בעץ שאכל ממנו גרם לאותו עץ ששורה בו המות לכל העולם וגרם פגם להפריד אשה מבעלה ועמד החטא של הפגם הזה בלבנה עד שעמדו ישראל בהר סיני כיון שעמדו ישראל בהר</p>

⁸⁷⁹ ע"י שעלו אז באר"א עלאין, ומהם ירתו עטרין דחו"ג שהם אורא ובוצינא⁸⁷⁹, ונולדו ונתגלו אלו האורות לחוץ להמשיכם בישראל, והוא עדיים וזיונם אשר זכו לזה במתן תורה, ובהן היו חיינ לעולם, בסוד חיי המלך, שהם המוחין אהיה הויה אהיה גימ' חיים וכמ"ש הגר"א בספד"צ (פרק א ג ע"א [המוחין הן חיי האדם בסוד חו"ב שנקראו חיים, כמ"ש (קהלת ז יב) והחכמה תחיה בעליה, ובינה נקראת חיים כמ"ש בזוהר (אחרי מות נח ע"א) ומה שמיה דההוא נהר, חיים שמיה, ונקראת אלקים חיים, וכן המוחין נקראין חיי המלך כידוע, כמ"ש בר"מ (יתרו דף צא ע"ב) ואינון חיי המלך]), וכן הוא בזוה"ק פקודי (רכז ע"א) ופ' שלח (קסב ע"א ע"ב) (דע"ה ח"ב ככה ע"א).

⁸⁸⁰ הגם כי במתן תורה פסקה זוהמתן והיו כולם אז ג"כ בסוד עץ החיים וכמ"ש בזוה"ק (ס"פ יתרו צד ע"א), אך עכ"ז הנה אח"כ ע"י חטא העגל חזר הרע להתערב בהם וכמ"ש בפ' תשא (דף קצד ע"א ע"ב), ע"ש⁸⁸⁰ ופ' שלח (דף קסב רע"ב) בסוד הכתוב (במדבר יד לב) ופגריכם אתם יפלו כו' ע"ש, והרי חזרו ונעשו בסוד עץ הדעת (דע"ה ח"ב קלא ע"ד).

כיון דקיימו ישראל בטורא	
קצד/ב	
<p>דסיני אתעבר ההוא פנימו דסיהרא וקיימא לאנהרא תדיר כיון דחבו ישראל בעגלא תבת סיהרא⁸⁸¹ כמלקדמין לאתפגמא ושלטא חויא בישא⁸⁸² ואחיד בה ומשיך לה לגביה ואתפגימת</p>	<p>סיני העבר אותו הפגם של הלבנה ועמד להאיר תמיד כיון שחטאו ישראל בעגל שבה הלבנה כמקדם לפגמה ושלט הנחש הרע ואחז בה ומשך אותה אליו ונפגמה.</p>
<p>וכד ידע משה דחבו ישראל ואתעברו מנייהו אינון זיינין קדישין ידע ודאי דהא חויא אחיד בה בסיהרא לאמשכא לה לגביה ואתפגימת כדן אפיק ליה לבר וכיון דקיימא לאתפגמא אף על גב דיהושע קאים בעטרא דזיינין דילה כיון דפנימו שריא בה ואתהדרת כמה דאתפגימת בחובא דאדם לא יכיל בר נש לאתקיימא בר משה דהוה שליט בה ומותיה הוה בסטר אחרא⁸⁸³ ועל דא לא הוה רשוי⁸⁸⁴ לקיימא ליהושע תדיר ולא לאחרא ועל דא אהל מועד קרי ליה דהא שריא ביה זמן קציב לכל עלמא</p>	<p>וכשידע משה שחטאו ישראל והעברו מהם אותם כלי זין הקדושים ידע ודאי שהרי הנחש אחז בלבנה למשך אותה אליו ונפגמה אז הוציא אותה בחוץ וכיון שעמדה להפגם אף על גב שיהושע עומד בעטרת כלי הזין שלה כיון שהפגם שורה בה וחזרה לכמו שנפגמה בחטאו של אדם לא יכול אדם להתקיים פרט למשה ששלט בה ומותו היה בצד אחר ועל זה לא היה בה רשות לקיים את יהושע תמיד ולא מישהו אחר ועל כן קורא לה אהל מועד שהרי שורה בה זמן קצוב לכל העולם.</p>
<p>ועל דא רזא דמלה אית ימינא לעילא ואית ימינא לתתא אית שמאלא לעילא ואית שמאלא לתתא אית ימינא לעילא בקדושה עלאה ואית ימינא לתתא דאיהו בסטרא אחרא אית שמאלא לעילא בקדושה עלאה לאתערא רחמותא לאתקשרא סיהרא באתר קדישא לעילא לאתנהרא</p>	<p>ולכן סוד הדבר יש ימין למעלה ויש ימין למטה יש שמאל למעלה ויש שמאל למטה יש ימין למעלה בקדושה עליונה ויש ימין למטה שהוא בצד האחר יש שמאל למעלה בקדושה עליונה לעורר אהבה להתקשר ללבנה במקום קדוש למעלה להאיר.</p>

⁸⁸¹ ע' עוד שם (עט ע"א) ופ' נח (סד ע"א) ופ' בשלח (ס סע"ב) ופ' תשא (קצד ע"ב) ויקהל (דף קצה רע"ב ודף רג ע"ב) בלק (קצז ע"א) אד"ז (רצ ע"ב) (דע"ה ח"ב קנה ע"א), ענין כפרה עניינו הוא העברה וניקוי⁸⁸¹, והוא להעביר את הסטרא אחרא מאור קדושת השכינה שלא תפגם ח"ו ע"י ירידתה בהם, ותשאר נקיה לעולם בכל אור קדושתה בכל מקום, וכמ"ש בזוה"ק (אחרי מות עט ע"ב) אמר ר' שמעון אמר קב"ה הביאו עלי כפרה עלי ודאי (כי הן אחידן ומתקשרן בה, כמ"ש פ' בשלח דף ס סוף ע"א, וע' פ' נח דף סד ע"א, ופ' תשא קצד ע"ב, ופ' אחרי שם עט ע"א, ולכן הוא השעיר כדי להעבירם מעליה), בגין דיתעבר ההוא חויא ויתבסם מאן דבעיא (שיתבסם מאן דצריך להתבסם, והוא השכינה הקדושה, ולא יטעמו הם מהביסום מאומה), עלי כמה דכתיב שרפים עומדים ממעל לו (והרי הוה שם הכוונה רק על הדביקות וההתקרבות ועיניהם צופיות עליו. כן הוא הכוונה כאן במה שאמר "עלי", אלא ששם הוא עמידתם כדי להפק רצונו במה שיצוה עליהם. וכאן הוא כדי להאחז ולהניק ח"ו, ואמרו הביאו כפרה עלי, ר"ל להסיר ולהדחיק את הס"א העומד עליו להאחז ח"ו) (דע"ה ח"ב קנו ע"א).

⁸⁸² עי' בעמוד הקודם מש"כ בשם הלש"ו דע"ה ח"ב קלא ע"ד.

⁸⁸³ נ"א ומותיה הוה בסטרא אחרא כדמשה דהוה שליט בה גרסינן. ומותיה קאי ליהושע כמו למשה ובסטרא אחרא ר"ל באופן אחר ר"ל שמיתתו וכו'. ולפי גרסה זו דקדים בר משה אל ומותיה, צריך לומר כי ומותיה קאי אמשה ובסטרא אחרא ר"ל באופן אחר, וירצה שמיתתו של משה לא היתה כשאר בני אדם אלא באופן אחר, כי גם שכל מיתה היא מצד המלכות היינו משום דאין מיתה בלא חטא, ולכן יונק ממנה מלאך המות ומקבל כח להמית, אבל משה הוה שליט בה, ומונע כח החיצונים מלקבל ממנה (רמ"ז).

⁸⁸⁴ כיון שנפגמה בעוון לא יכלה לקיים את יהושע ולא לשום צדיק אחר, כי לכן נקרא אהל מועד, ועל דא אהל מועד, ובית מועד לכל חי, ומוע"ד גי' ק"כ כנגד צירופי אלקים (רמ"ז).

<p>ואית שמאל לא לתתא דאפריש רחימותא דלעילא⁸⁸⁵ ואפריש לה מלאנהרא בשמשא ולא תקרבא בהדיה ודא הוא סטרא דהויא בישא דכד שמאלא דא דלתתא אתערא כדין משיך לה לסיהרא ואפריש לה מלעילא ואתהשכת⁸⁸⁶ נהורהא ואתדבכת בחויא וכדין שאיבת מותא לתתא לכלא דאתדבכת בחויא ואתרחקת מאילנא דחיי ועל דא גרים מותא לכל עלמא ודא הוא כד אסתאב מקדשא עד זמנא קציב דאתתקנת סיהרא ותבת לאנהרא ודא הוא אהל מועד</p>	<p>ויש שמאל למטה שמפריד אהבה שלמעלה ומפריד אותה מלהאיר בשמש ולהתקרב עמו וזהו הצד של הנחש הרע שכאשר השמאל הזה שלמטה מתעורר אז הוא מושך את הלבנה ומפרידה מלמעלה ואורה נחשך ונדבכת בנחש ואז שואבת מות למטה לכל כי נדבכת בנחש ומתרחקת מעץ החיים ולכן גורמת מות לכל העולם וזהו כאשר נטמא המקדש עד זמן קצוב כשמתקנת הלבנה ושבה להאיר וזהו אהל מועד.</p>
<p>ועל דא יהושע לא מית אלא בעיטא דנחש דא דקריב ופגים משכנא כקדמיתא ודא הוא רוא דכתיב (שמות לג יא) יהושע בן נון נער דאף על גב דאיהו נער לתתא לקבלא נהורא לא ימיש מתוך האהל כמה דאתפגים דא הכי נמי אתפגים דא אף על גב דזינא קדישא הוה ליה כיון דאתפגים סיהרא הכי הוא ודאי לא אשתזיב בלחודוי מניה מההוא גוונא ממש והא אתמר</p>	<p>ועל זה יהושע לא מת אלא בעטיו של הנחש הזה שקרב ופגם את המשכן כבראשונה וזהו סוד הכתוב יהושע בן נון נער שאף על גב שהוא נער למטה לקבל אור לא ימיש מתוך האהל כמו שזה נפגם כך גם זה נפגם אף על גב שמין קדוש היה לו כיון שנפגמה הלבנה כך ודאי לא נצול לבדו ממנו מאותו צבע ממש והרי נתבאר.</p>
<p>זכאין אינון צדיקיא דידעין רוזין דאורייתא ומתדבקין בה באורייתא ומקיימין קרא דכתיב (יהושע א ח) והגית בו יומם ולילה וגו' ובגינה יזכון לחיי עלמא דאתי דכתיב (דברים ל ב) כי הוא חייך ואורך ימיך וגו'</p>	<p>אשרי הצדיקים שיודעים סודות התורה ונדבקים בתורה ומקיימים הפסוק שכתוב והגית בו יומם ולילה וגו' ובשבילה יזכו לחיי העולם הבא שכתוב כי הוא חייך וארך ימיך וגו'.</p>
<p>ברוך ה' לעולם אמן ואמן</p>	
<p>פרשת ויקהל</p>	
<p>ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' רבי חייא פתח (ש"א טו ו) ויאמר שאול אל הקני לכו סורו רדו וגו' תא הזוי⁸⁸⁷ מה כתיב בעמלק (שם ב) פקדתי את אשר עשה עמלק</p>	<p>ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' רבי חייא פתח ויאמר שאול אל הקיני לכו סרו רדו וגו' בא וראה מה כתוב בעמלק פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל וגו' והקדוש ברוך הוא בכל הקרבות שעשו שאר</p>

⁸⁸⁵ סוד בתולה שעיברה הוא בעת שהיא אינה ראויה לזווג, ואתמלי מן דינין, ואז הוא פתחה סתום, ובסוד בתולה ואסור לגרום לה אז זווג כלל, וכמ"ש בפ' נח (סד ע"א) ופ' תשא (קצד ע"ב) ופ' בלק (קצז ע"א) (דע"ה ח"ב קד ע"א), בעת שאין זכות ומעשים טובים בתחתונים, אסור אז לדחוק את עצמו לגרום היחוד דהזו"ן למעלה, כי הוא אז סכנה גדולה עצומה למאד, ובסוד (משלי ל כב) עבד כי ימלוך, שהוא סוד ביאת נחש על חוה (שבת קמו ע"א), ושפחה כי תירש גבירתה (משלי ל כג) רח"ל (ע' זוה"ק בראשית נג ע"א, אחרי עד ע"א עט ע"א, בלק קצז ע"א, תשא קצד ע"ב, ויקהל קצה ע"ב, וע' מאמרי רשב"י בדפוח"ח דף מ ע"ש בארוכה). ולכן כל הזווגים אז הוא רק בבחי' אחר באחור כנודע (דע"ה ח"ב קה ע"ד).

⁸⁸⁶ לקמן קצה ע"ב ופר' נח סד ע"א בלק קצז ע"א אחרי עד ע"א עט ע"א (לש"ו).
⁸⁸⁷ לא ייסד קושייתו על מצות (דברים כה יז) זכור את אשר עשה לך עמלק, מפני שגם נגד אומות אחרות יש מצוות בתורה להזכירנו זה שהרעו לנו כגון (שם כג ד) לא יבא עמוני. אבל עיקר הקושיא הוא על פקדתי וגו' מפני שתי סבות, האחת מה שלא עשה כן לכל אומה מצרינו לחזור ולהזהיר על המעשה בקיום המצוה, והשנית מה שייחד הדבר לעצמו (רמ"ז).

<p>לישראל וגו' וקודשא בריך הוא בכלהו קרבין⁸⁸⁸ דעבדו שאר עממין לגבייהו דישראל מאי טעמא לא אקשי קמיה כהאי קרבא דעבד עמלק לגבייהו אלא ודאי קרבא דעמלק⁸⁸⁹ הוה בכל סטרין לעילא ותתא דהא בההוא זמנא אתתקף⁸⁹⁰ חויא בישא לעילא ואתתקף לתתא</p>	<p>העמים לגבי ישראל למה לא היה קשה לפניו כמו הקרב שעשה עמלק אתם אלא ודאי הקרב של עמלק היה בכל הצדדים למעלה ולמטה שהרי באותו זמן התחזק הנחש הרע למעלה והתחזק למטה.</p>
<p>מה חויא בישא כמין על פרשת ארחין אוף הכא נמי עמלק חויא בישא הוה לגבייהו דישראל דכמין לון</p>	<p>מה הנחש הרע אורב על פרשת דרכים אף כאן גם עמלק נחש רע היה לישראל שארב להם</p>
קצה/א	
<p>על פרשת ארחין דכתיב (ש"א טו ב) אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים כמין הוא לעילא לסאבא מקדשא וכמין הוה לתתא לסאבא לישראל מנלן דכתיב (דברים כה יז) אשר קרך בדרך כתיב הכא אשר קרך וכתיב התם (שם כג יא) כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה</p>	<p>על פרשת דרכים שכתוב אשר שם לו בדרך בעלתו ממצרים אורב היה לו למעלה לטמא את המקדש ואורב היה למטה לטמא את ישראל מנין לנו שכתוב אשר קרך בדרך כתוב כאן אשר קרך וכתוב שם (שם כג) כי יהיה בך איש אשר לא טהור מקרה לילה.</p>
<p>ועל דא בבלעם כתיב (במדבר כג ד) ויקר אלהיים אל בלעם ויקר לישנא דמסאבא נקט ואי תימא הא כתיב⁸⁹¹ (&) אלהיים אלא קודשא בריך הוא אוזמין ליה ההוא אתר דמסאבא לאסתאבא ביה בההוא דרנא דאיהו אתדבק לאסתאבא ביה מה עבד בלעם איהו השיב באינון קרבנין לסלקא לעילא מיד זמין</p>	<p>ועל זה כתוב בבלעם ויקר אלהים אל בלעם ויקר לשון טמאה נקט ואם תאמר הרי כתוב אלהים אלא הקדוש ברוך הוא הזמין לו אותו מקום של טמאה להטמא בו באותה דרגה שהוא נדבק להטמא בה מה עשה בלעם הוא חשב באותם קרבנות לעלות למעלה מיד הזמין לו הקדוש ברוך הוא אותו מקום אמר לו הנה טמאה אליך</p>

⁸⁸⁸ ירצה למה הכניס ה' יתברך עצמו לתגר זה [לומר פקדתי ומייחד הדבר לעצמו], היל"ל בלשון מצות תורתו זכור את אשר עשה וגו', ולא לומר פקדתי כאילו היה הוא יתברך נוגע בדבר (רמ"ז).

⁸⁸⁹ ותירץ "אלא ודאי קרבא וכו'" בתחילה אציע בקיצור תכלית מגמת עמלק ימח שמו [ומחשבתו] יען נשתנה מאד מיתר הגוים אויבי ישראל, שכולם היו רוצים בקיומם של ישראל אבל השתדלו לשעבדם ולהכניעם תחתיהם להגדיל ממשלתם בשעבוד הבירורים ביניהם, ולא מלאם לבם לחשוב מחשבות להרוס בנין הקדושה העליונה, רק הצר הגדול עמלק הוא היושב במארב לעשות קרבא וכו' בכל סטרין לעילא ולתתא. צריך להשכיל ששורש עמלק היה מראשית עולמות הטומאה המתחילים מכנגד אחורי היכל הרצון דבריא, וטעם הדבר כי שם היה המקום הראשון שנפלו בו מלכין קדמאין, כי כן כל דעת דאצילות שם היתה נפילתו, ולכן שם התחיל כח לתחילת השתלשלות עולמות הקליפה. וגם ידעת שאחר כך ירד הדעת עד סוף הבריא ששם היכל לבנת הספיר שהוא יסוד דבריא ומלכות בסוד העטרה. ועוד נודע מ"ש בזהר שעמלק מחובר מבלעם ובלק דהיינו ע"מ מבלעם ול"ק מבלק, שהם מסיגי הבל וקין מן הימין והשמאל, והוא הנזכר לעיל סה ע"א, שור וחמור כלבא בישא נפיק מתרווייהו, שה"ס ו' מ"ו מתוך שור וחמור העולה כל"ב, וקראו כלבא בישא מפני שבלעם ובלק שהיו מסיגי הדעת היה בהם קצת לחלוחית ניצוצי טוב, אבל עמלק הוא חלק הרע הגמור שלהם כמ"ש הרב בפרשת בלק, וזש"ה (במדבר כד כ) ראשית גוים עמלק, וראה אמת הוא שעמלק הוא ראשית גוים, שכן שרשו מראש עולם הקליפות, אבל אין בו שום חלק טוב כי אחריתו, פ"י הוא שמו שיוצא מאחרית בלעם ובלק, עדי אובד (רמ"ז).

⁸⁹⁰ והנה נתן טעם איך ולא יזו סיבה נתעורר אותו הרשע, ואמר דהא בההוא זמנא אתתקף וכו', וירצה מה שאמרו רז"ל שרפו ידיהם מן התורה, שה"ס יסוד אבא שהוא הבריח התיכון היותר פנימי המבריח מן הקצה דלעילא בדעת עד הקצה דלתתא יסוד ומלכות, שזה עצם תיקונון של זעיר ונוק', שהרי הוא במוח חוט השדרה שמעמיד כל בנין האדם, ואם יפגם בעוונות אז שדרתו נהפכת לנחש. ולכן כשנתרפו ישראל מן התורה אז אתתקף חויא בישא לעילא, מכנגד הדעת. וקראו בישא, מפני שיש מיני נחשים שאינם כל כך רעים, שהרי גם קליפת נוגה נקרא נחש ויש בה טוב ורע, אבל עמלק כולו רע וכנז"ל (רמ"ז).

⁸⁹¹ פ"י דמשמע שאלהים ממש הוא שדבר עמו ולא ס"א, ותירץ אלא קב"ה אזמין ליה וכו', כלומר שאלהים הנז' בפ' הוא הקב"ה, והקב"ה שלח לו ס"מ, שהוא קרי וטומאה, וזהו ויקר אלהים (מ"מ).

<p>ליה קודשא בריך הוא ההוא אתר אמר ליה הא מסאבו לגבך כמה דאתחזי לך ועל דא ויקר אלהי"ם אל בלעם</p>	<p>כמו שראוי לך ועל זה ויקר אלהים אל בלעם.</p>
<p>כגוונא דא אשר קרך בדרך וגו' אזמין לגבך ההוא הויא בישא לעילא לסאבא לך בכל סטרין ואלמלא דאתתקף משה לעילא ויהושע לתתא לא יכילו ישראל ליה ובגין כך נסיר קודשא בריך הוא ההוא דבבו לדרי דרין מאי טעמא בגין דחשיב לאעקרא את קיימא⁸⁹² מאתריה⁸⁹³ ובגין כך פקדתי בפקידה⁸⁹⁴ דהא תמן אתרמיז רזא דאת קיימא קדישא⁸⁹⁵</p>	<p>כמו כן אשר קרך בדרך וגו' הזמין לך אותו הנחש הרע למעלה לטמא אותך בכל הצדדים ואלמלא שהתחזק משה למעלה ויהושע למטה לא יכלו לו ישראל ולכן שמר הקדוש ברוך הוא אותה שנאה לדורי דורות למה משום שחשב לעקר אות הברית ממקומה ולכן פקדתי בפקידה שהרי שם נרמז סוד האות הברית הקדושה.</p>
<p>תא חזי מה כתיב (&) ויאמר שאול אל הקני מאן קני דא יתרו וכי מאן יהיב בני יתרו הכא למהוי דיוריהון בעמלק והא ביריהו הוו שריין אלא הא כתיב (שופטים א טז) ובני קני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו' וכד עלו מתמן שרו בתחומא דעמלק עד ההוא זמנא דאתא שאול מלכא דכתיב (&) ויסר קני מתוך עמלק</p>	<p>בא וראה מה כתוב ויאמר שאול אל הקיני מי זה הקיני זה יתרו וכי מי נתן כאן את בני יתרו להיות דיורם בעמלק והרי היו שרויים ביריחו אלא הרי כתוב ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו' וכשעלו משם שרויים היו בתחומו של עמלק עד לאותו זמן שבא שאול המלך שכתוב ויסר קיני מתוך עמלק.</p>
<p>בגין דהא בזמנא דחייביא אשתכחו (נ"א אתענשו) אינון חסידי וזכאי דמשתכחין בנייהו מתפסן בחוביהון והא אוקמוה כגוונא דא אלמלא ההוא ערבוביא דאתחברו בהו בישראל לא אתענשו ישראל על עובדא דעגלא</p>	<p>משום שהרי בזמן שנמצאים רשעים (נענשו) אותם חסידים וצדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בחטאייהם והרי פרשוהו כמו זה אלמלא אותה ערבוביה שהתחברו בהם בישראל לא נענשו ישראל על מעשה העגל.</p>
<p>ותא חזי מה כתיב (&) בקדמיתא (שמות כה ב) מאת כל איש אשר ידבנו לבו לאכללא כלא בגין דבעא קודשא בריך הוא למעבד עובדא דמשכנא מכל סטרין במוחא וקליפא ובגין דהוו אינון ערב רב בגווייהו אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו לאכללא לון בנייהו דישראל דאינון מוחא וכלהו אתפקדו</p>	<p>ובא וראה מה כתוב בראשונה מאת כל איש אשר ידבנו לבו להכליל את כולם משום שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות את מעשה המשכן מכל הצדדים במח וקלפה ומשום שהיו אותם ערב רב עמהם נאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו להכלילם בין ישראל שהם מח וכולם הצטוו.</p>
<p>לבתר סטא זינא לזיניה⁸⁹⁶ ואתו אינון ערב רב ועבדו ית עגלא וסטו אבתרייהו אינון דמיתו וגרמו לון לישראל מותא וקטולא אמר קודשא בריך הוא מכאן ולהלאה עובדא דמשכנא לא יהא אלא מסטרא דישראל בלחודייהו מיד ויקהל משה את כל עדת בני</p>	<p>אחר כך סטה כל מין למינו ובאו אותם ערב רב ועשו את העגל וסטו אחריהם אותם שמתו וגרמו לישראל מות והרג אמר הקדוש ברוך הוא מכאן והלאה מעשה המשכן לא יהיה אלא רק מצדם של ישראל לבדם מיד ויקהל משה את כל עדת ישראל וגו' וכתוב אחריו קחו מאתכם תרומה לה'</p>

⁸⁹² יסוד (מ"מ).

⁸⁹³ מלכות (מ"מ).

⁸⁹⁴ כי פקידה בנוק' (רח"ו).

⁸⁹⁵ פי' שבמלכות כלול היסוד שנקרא את קיימא (מ"מ).

⁸⁹⁶ עי' פרשת פקודי רכד שר' אבא חולק על ר"ח (מ"מ). עי' ח"ג רלז ע"ב בינצ"א ועי' לקמן קצז ע"א ורכד ע"א (לש"ו).

<p>ישראל וגו' וכתוב (&) בתריה קחו מאתכם תרומה ליהויה מאתכם ודאי ולא כקדמייתא דכתיב (&) מאת כל איש אשר ידבנו לבו ויקהל משה וגו' מאן אתר כנייש לון אלא בגין דהוון אינון ערב רב בינייהו אצטריך משה לאכנשא לון וליחדא לון מבינייהו</p>	<p>מאתכם ודאי ולא כראשונה שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו ויקהל משה וגו' מאיזה מקום הקהיל אותם אלא משום שהיו אותם ערב רב ביניהם הצטרך משה לכנסם וליחדם מביניהם.</p>
<p>ויקהל משה רבי אבא פתח⁸⁹⁷ (דברים לא יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף מה להלן כללא דכלהו ישראל⁸⁹⁸ אוף הכא כללא דכלהו ישראל ומאן אינון שתין רבוא⁸⁹⁹</p>	<p>ויקהל משה רבי אבא פתח הקהל את העם האנשים והנשים והטף מה להלן כלל של כל ישראל אף כאן כלל של כל ישראל ומי הם ששים רבוא.</p>
<p>רבי אלעזר פתח⁹⁰⁰ קרא בישראל כד נחית משה מן מורא דסיני דכתיב (שמות לב יז) וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה וישמע יהושע וכי</p>	<p>רבי אלעזר פתח את הפסוק בישראל כשירד משה מהר סיני שכתוב וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה וישמע יהושע וכי יהושע שמע ומשה לא שמע אלא ודאי עד</p>

⁸⁹⁷ הוקשה לו במה שהובא במדרש, רבותינו בעלי האגדה אומרים בכל התורה כולה לא מצינו פרשה שיש בראשה ויקהל וכו'. וטעם הקושיה הוא שהיה די שיאמר וידבר משה אל כל עדת בני ישראל כענין שנאמר בפרשת קדושים, ולמה לו לומר ויקהל, לכן אמר שבא להורות על שורש ישראל (רמ"ז).

⁸⁹⁸ הוא בהיותם כולם מיוחדים כמו שהם במקורם שהוא בדעת זעיר בסוד ו"ק שבו וכמו שיתבאר בסמוך. ובזה יתורץ גם מ"ש שם הקהל שהוא מיותר, שהרי קודם לו כתוב (לא יא) בבוא כל ישראל וגו' תקרא וגו', שכיון שכבר הם שם כולם מה צורך לצוות שיקהילם. ואם ירצה על שיבואו גם הטף והנשים, יאמר צו אותם שיביאו עמהם הנשים והטף, אלא הכוונה שכיון להמשיך עליהם כח ייחודם שבדעת, וזהו ענין כללא דכולהו, כי שם הם נכללים ומיוחדים [בסוד ו"ק שבדעת דזעיר] (רמ"ז).

⁸⁹⁹ הזכיר זה לרמוז ששם בדעת זעיר נקבצים אורות כל הדעות העליונות עד דעת אריך שבו סוד הרבואות כנודע, ובו הוא המקום הא', ולכן קל"ה סודו ה' הויות שבחגתג"ה שעולים ק"ל, וה' כוללים ביסוד הרי קה"ל. ותמצית הענין הוא לפי שנפגמו ישראל בחברת ער"ב ר"ב שעולה דע"ת, אבל לא היו מיוחדים שעדיין הרע גבר עליהם וכדכתיב (לב, כה) כי בר"ע הוא, אותיות ער"ב הוא, ולכן המשיך משה משלו כח ייחוד על כל עד"ת צירופו דע"ת וכנז"ל (רמ"ז).

⁹⁰⁰ הוא מאי דמסיק (בעמוד הבא) כיון דמחל קב"ה חוביהוון וכו', והענין שבעוון העגל נפגמו זר"ן וכמו שיבוא בסמוך, וגרמו הסתלקות או"א מזר"ן, ואחר כך כשנמחל להם עוונם ביום הכפורים וחזרו או"א לתוך זר"ן, אז הקהיל משה שהוא מיסודות או"א שהם ע"ב ס"ג העולים קה"ל שחזר להכנס בזר"ן. וזהו ויקהל משה, כלומר ישראל שהם בני זר"ן היו נפוצים ופרודים משרשם או"א, ואחר כך חזר משה והקהילם אליו יחד לשרשו העליון שהוא או"א דלא מתפרשין לעלמין, כי בעוון העגל ירדו מאצילות עד יצירה ועשיה, פ' ישראל ירדו עד העשיה (תהלים פב, ז) אכן כאדם תמותון, ומשה ירד למדרגת מט"ט. וזהו שרמז כאן כד נחית משה וכו', כי ירידה גדולה היתה לו בעוה"ר, ועיין מ"ש בליקוטי תורה פרשת כי תשא דף ק"ב זוהי תכלית כוונת רבי אלעזר, ואמנם פרטות הענין הוא דכתיב וישמע וגו', וכי יהושע וכו', מפני שאם גם משה שמע היה די שיאמר ויאמר יהושע אל משה קול מלחמה במחנה. אלא ודאי וכו', ולכן כתוב וישמע, שלגבי דיהושע היה חידוש כי לא ידע מאומה קודם לכן. אי הכי מהו ברעה, ירצה אם כן שכוונת התורה להודיענו שמיעת יהושע מהו לשון ברעה, למה לא אמר קול העם מריע או בתרועה וכל שכן דהוה סגי שיאמר את קול העם. ותירץ אלא ברעה בה' כתיב, כלומר אינו כדסברת שרצה הכתוב להודיע שמיעת יהושע דמאי נפקא מינה, אלא סוד גדול למדתנו תורה וזהו בכתבו ברעה בה', שבה רמזה מדרגת הפגם שפגמו בעגל. ויובן במ"ש באוצרות חיים, והוא שאמת שפגמו בזר"ן אבל שמתחילה לא ידע משה רק שפגמו בזעיר, ושעל כן כתוב בפרשת עקב שאמר ה' (ט יב) עשו להם מסכה, שהוא כנגד קכ"ה כחות הטומאה כחות זכרים וכנזכר בפרשת אחרי מות עט ע"א, ואחר כך כשירד כתוב (ט טז) עשיתם לכם עגל מסכה, כי עגל רומז לנוק' וכו', עיי"ש. וקשה לי דאפילו לסברת משה שפגמו בזעיר בודאי שמזה ימשך פגם לנוק', דאם כשל עוזר יפול עוזר. ונראה לי שכן הוא האמת אבל יש חילוק בין פגם עצמי למיקרי, כי אם ח"ו הפגם בנוק' היא יורדת למטה נקודה תחת היסוד בלי פרצוף, ומזה נמשכה עוד פגימה שנוק' דקליפה מתתקנת בעצם על דרך (יחזקאל כו, ב) אמלאה החרבה, אבל כשהפגם הוא בזעיר אז אין כח של נוק' דקליפה מתגדל אלא זכר דקליפה, ורחל חוזרת אחר באחור ואין לה זוג אלא בר מינן זר"ן דקליפה מזדווגים, דהיינו שזכר שלה נותן לנוק' משלו ואינה אז יתירה עליו וכו' (רמ"ז).

<p>יהושע שמע ומשה לא שמע אלא וראי עד השתא יהושע לא הוה ידע ומשה הוה ידע⁹⁰¹ אי הכי מהו ברעה אלא ברעה בה' כתיב⁹⁰² דהוה קלא בסטרא אחרא הוה ויהושע דהוה אנפוי דסיהרא אסתכל בהוה קלא דהוה דסטרא דרעה מיד ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה</p>	<p>עכשיו יהושע לא היה יודע ומשה היה יודע אם כך מה זה ברעה אלא ברעה כתוב בה' שאותו קול היה בצד האחר ויהושע שהיה פני הלבנה התבונן באותו קול שהיה של צד הרעה מיד ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה.</p>
<p>בההיא שעתא אתברו תרין לוחי אבנא דהוו בקדמיתא והא אוקימנא דאינון אתייקרו על ידוי</p>	<p>באותה שעה נשברו שני לוחות האבן שהיו בראשונה והרי בארנו שהם כבדו על ידו</p>
קצה/ב	
<p>ונפלו ואתברו מאי טעמא בנין דפרחו אתוון מנו לוחי אבנין</p>	<p>ונפלו ונשברו למה משום שפרחו האותיות מתוך לוחות האבנים.</p>
<p>תא חזי בארבע תקופין דשתא קלא אתער⁹⁰³ בארבע סטרין דעלמא בהוה קלא אתערותא דסטרא אחרא אתער ביה והוה אתערותא דסטרא אחרא עאל בין קלא לקלא⁹⁰⁴ ואתחשך נהורא בקלא דלתתא ובנין דלא מטא נהורא דקלא דלעילא⁹⁰⁵ לקלא דלתתא⁹⁰⁶ כדין אקדים ההוה אתערותא ועאל בין דא לדא נחש⁹⁰⁷ דמפתי לאתתא ונטיל</p>	<p>בא וראה בארבע תקופות בשנה מתעורר קול בארבעת צדדי העולם באותו קול שהתעוררות הצד האחר מתעורר בו ואותה התעוררות הצד האחר נכנסת בין קול לקול ונחשך האור בקול שלמטה משום שלא הגיע האור של הקול שלמעלה לקול שלמטה אז מקדימה אותה התעוררות ונכנס בין זה לזה הנחש שמפתה את האשה ונטול אור ואותו קול הוא קול מלחמה קול רעה</p>

⁹⁰¹ ופירש וישמע לשון הבנה, אי הכי מאי ברעה, דמשמע ששמע קול תרועה, ואין פירושו וישמע הבנה (רח"ו).

⁹⁰² פ"י וישמע הבן שהקול זה ברעה (מ"מ).

⁹⁰³ זה תבין ממה שביארתי בדרוש תיקון עון הגאווה והליצנות בסוד שם אלהים המקיף וע"ש (שער רוח"ק יב ע"ב). גם תעיין באדרת נשא דקכ"ח ע"ב איך הקליפין נכללין זה בזה ומתעלין עד שהם מפסיקין בין הסוד דכורא אל היסוד דנוקבא הנק' נקודת ציון שבה ולוקחין השפע ההוא אבל לא שנאמר כי ח"ו נכנסין בתוך היסוד שלה והזהר אל תטעה בזה ח"ו (שער מאמרי רשב"י). מלכות (מ"מ).

⁹⁰⁴ בין מלכות לז"א (מ"מ).

⁹⁰⁵ ז"א (מ"מ).

⁹⁰⁶ מלכות (מ"מ).

⁹⁰⁷ לקמן רג ע"ב אחרי מות עט ע"א ועי' שער מאמרי רשב"י לא ע"ג [הובא דבריו בסוף הספר הערה א' (לש"ו)]. כאשר הגוונים דעיינין הם מלוּבש בקליפין, וכן הגוונים דקשת הרי נעשה היחוד בצירוף הקליפין רחמ"ל, והרי הוא מכניס צלם בהיכל, ועליו נאמר (במדבר יט יג) את משכן ה' טימא, ע' זוה"ק (בראשית נג ע"א) ופ' ויקהל (קצה רע"ב ורג ע"ב) ופ' אחרי (עד ע"א עט ע"א) ופ' בלק (קצז ע"א) (דע"ה ח"ב פח ע"ג). בעת שאין זכות ומעשים טובים בתחתונים, אסור אז לדחוק את עצמו לגרום היחוד דהזו"ן למעלה, כי הוא אז סכנה גדולה עצומה למאד, ובסוד (משלי ל כב) עבד כי ימלוך, שהוא סוד ביאת נחש על חוה (שבת קמו ע"א), ושפחה כי תירש גבירתה (משלי ל כג) רח"ל (ע' זוה"ק בראשית נג ע"א, אחרי עד ע"א עט ע"א, בלק קצז ע"א, תשא קצד ע"ב, ויקהל קצה ע"ב, וע' מאמרי רשב"י בדפוח"ח דף מ ע"ש בארוכה) (דע"ה ח"ב קה ע"ד). אמנם הנה סוד ביאת נחש על חוה הנה הוא סוד עמוק נורא מאד, והוא בספד"צ (פ"ג כז ע"א) שאמר שם אי אתבסמו דינין בעא עתיקא, אתא חויה על נוקבא, וקינא דזוהמא אתקנין בגווה למעבד מדורא בישא דכתיב ותהר ותלד את קין קינא דמדורא דרוחין בישין ועלעולין וקטפורין⁹⁰⁷. והם הג' קליפין: אף, וחמה, ומשחית, כמ"ש הגר"א שם (כז ע"ב ד"ה ואמר ותהר). ואמרו על זה באד"ר (קמג ע"א) תאנא בצניעותא דספרא, בעא עתיקא קדישא למחזי אי אתבסמו דינין ואתדבקו תרין אלין דא בדא (ר"ל שהתחבר את הזו"ן להזדווג יחד), ונפק מסטרא דנוקבא דינא תקיפא דכתיב והאדם ידע את חוה אשתו, (ומזה נעשה ג"כ זווג בהזו"ן למעלה) ותהר ותלד את קין ולא הוה יכיל עלמא למסבל משום דלא אתבסמת, וחויא תקיפא אטיל בה זוהמא דדינא קשיא, ובג"כ לא הוה יכיל לאתבסמו, וכד נפיק דא קין מסטרא דנוקבא, נפק תקיף קשיא בדינוי קשיא בדינוי, כיון דנפק אתחלשת ואתבסמת. בתר דא אפיקת אחרא בסימא יתיר כו'⁹⁰⁷. וע' עוד בזה בפ' בראשית (נד ע"א) ובפ' ויקהל (דף קצה ע"ב, ודף רג ע"ב) ופ' אחרי (עט ע"א). והענין בזה הוא כי נודע הוא שכל שורש הקליפות והחיצונים הוא באורות הגבורות, ושם

<p>נהורא וההוא קלא הוא קול מלחמה קול רעה ודא איהו ברעה</p>	<p>וזהו ברעה.</p>
<p>ועל דא שמע יהושע ולא משה⁹⁰⁸ בגין דנמל הוא רעה נהורא דסיהרא דהוה אחיד בה יהושע ומשה דהוה אחיד בשמשא לא שמע וישראל כלוהו אתחשך נהורא דילהון בגין ההוא רעה דאתדבקת בהו כיון דמחל קודשא בריך הוא חוביהון כדין ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים וגו' דהא ההוא ערב רב אתערב מנייהו</p>	<p>ועל זה שמע יהושע ולא משה משום שנטלה אותה רעה את אור הלבנה שאחז בה יהושע ומשה שהיה אחוז בשמש לא שמע וכל האור של ישראל כולם נחשך משום אותה רעה שנדבקה בהם כיון שמחל הקדוש ברוך הוא על חטאיהם אז ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים וגו' שהרי אותו ערב רב העבר מהם.</p>
<p>רבי אלעזר ורבי יוסי הוו יתבי ליליא חד וקא מתעסקי באורייתא עד לא אתפליג ליליא אדהכי קרא גברא בריכו ברכתא⁹⁰⁹ (אמר ליה רבי אלעזר השתא הוא זמנא דקודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן⁹¹⁰ לאשתעשעא עם צדיקיא אמר ליה רבי יוסי אמאי משתעשע קודשא בריך הוא) בכה רבי אלעזר ואמר תא חזי עד השתא קודשא בריך הוא אזדעזע תלת מאה ותשעין רקיעין⁹¹¹ ובטש בהו ובכה על הרבן בי מקדשא ואוריד אתרין דמעין⁹¹² לנו ימא רבא ואדכר לבנוהי מגו בכיה</p>	<p>רבי אלעזר ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד ומתעסקים בתורה טרם שנחלק הלילה בין כך קרא הגבר ברכו ברכה (אמר לו רבי אלעזר כעת הוא הזמן שהקדוש ברוך הוא נכנס בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים אמר לו רבי יוסי למה משתעשע הקדוש ברוך הוא) בכה רבי אלעזר ואמר בא וראה עד כאן זעזע הקדוש ברוך הוא שלש מאות ותשעים רקיעים והכה בהם ובכה על חרבן בית המקדש והוריד שתי דמעות לתוך הים הגדול ונזכר בבניו מתוך בכיה.</p>
<p>בגין דלתלת סטרין אתפלג ליליא בתריסר שעתיה דהוו רשימין ביה ואי אתוספן שעתיה בליליא אינון שעתיה דמתוספאן דיממא אינון ולא אתחשיבו מליליא בר תריסר דאינון דילה⁹¹³ ואינון תריסר אתפלגו לתלת סטרין ותלת משריין דמלאכין קדישין אתפלגו (ס"א אתמנון) באינון תלת סטרין</p>	<p>משום שהלילה נחלק לשלשה צדדים בשתים עשרה שעות שהיו רשומים בו ואם נוספות שעות הלילה אותן שעות שנוספו הן של היום ולא נחשבות מהלילה פרט לשתים עשרה שהן שלו ואותן שתיים עשרה נחלקות לשלשה צדדים ושלושה מחנות של מלאכים קדושים נחלקו (התמנו) באותם שלשה צדדים.</p>
<p>משרייא קדמאה אתמנא בארבע שעתיה קמיייתא דשירותא דליליא לשבחה למאריהון ומה קאמרי (תהלים כד א) ליהו"ה הארץ ומלאה וגו' כי הוא על ימים יסדה וגו' מי יעלה בהר יהו"ה וגו' נקי כפים ובר לבב וגו' מאי</p>	<p>מחנה ראשון ממנה בארבע שעות ראשונות של ראשית הלילה לשבח את אדונם ומה הם אומרים לה' הארץ ומלאה וגו' כי הוא על ימים יסדה וגו' מי יעלה בהר ה' וגו' נקי כפים ובר לבב וגו' למה של זה משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על</p>

הם נאחזים ויונקים. אמנם כשהגבורות הם נמתקים ומתבסמים בחסדים, אז אדרבה הוא שהם שורפים ומכלים את הקליפות כולם. אבל כשהם לא נמתקו בחסדים, אז נאחזים הקליפות בהם ויונקים מהם, ומתגברים לעשות רע בכל כחם (דע"ה ח"ב קמו ע"ד). ע' עוד (אחרי מות עט ע"א) ופ' נח (סד ע"א) ופ' בשלח (ס סע"ב) ופ' תשא (קצד ע"ב) ויקהל (דף קצה רע"ב ודף רג ע"ב) בלק (קצז ע"א) אד"ז (רצ ע"ב) (דע"ה ח"ב קנה ע"א).

⁹⁰⁸ משה הוא למעלה בז"א, ולא הגיע לו שום פגם, לכך לא שמע (מ"מ).

⁹⁰⁹ הנותן לשכוי בינה (מ"מ).

⁹¹⁰ פי' זווג יעקב ולא (מ"מ).

⁹¹¹ כמנין שמ"ם וכמנין שכינה (מ"מ).

⁹¹² הם ש"ך ופ"ר בים החכמה דהיינו מלכות החכמה (רח"ו). לקמן קצו ע"א (לש"ו). עי' הערה בסוף הספר אות ב'.

⁹¹³ ל"ב אותיות אדנ"י (רח"ו).

<p>טעמא דא בנין דכד ליליא פריש גרפוי על עלמא כדין כל בני עלמא טעמין טעמא דמותא ונפקי נשמתיהו לסלקא לעילא ואינון מלאכין קיימין וקא אמרי מי יעלה בהר יהוה הר יהוה דא הר הבית⁹¹⁴ מקום קדשו דא עזרת ישראל⁹¹⁵ כגוונא דלעילא הכי נמי לתתא</p>	<p>העולם אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה ואותם מלאכים עומדים ואומרים מי יעלה בהר ה' הר ה' זה הר הבית מקום קדשו זה עזרת ישראל כדוגמא שלמעלה כך גם למטה.</p>
<p>בנין דבכל רקיע ורקיעא כמה ממנן וכמה סרכין קיימין תמן וכד נשמתין נפקין בעאן לסלקא לעילא ואי לא זכייין אינון דחיין לון לבר ואזלין ושאטין בעלמא ונטלין לון כמה חבילי טהירין ואודעין לון מלין כדיבן ולזמנין מלין דקשוט ממה דאתי לזמן קריב כמה דאוקמוה</p>	<p>משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממונים וכמה שרים עומדים שם וכשהנשמות יוצאות רוצות לעלות למעלה ואם אינן זוכות דוחים אותן החוצה והולכות ומשוטטות בעולם ולוקחים אותן כמה קבוצות של רוחות ומודיעים להם דברים כוזבים ולפעמים דברי אמת ממה שעתיד לבא בזמן הקרוב כמו שבארוה.</p>
<p>ואינון נשמתין דצדיקיא אזלין ושאטין לעילא ופתחין לון פתחין וסלקין לון לנו ההוא אתר דאקרי הר יהוה כגוונא דרוא דהר הבית לתתא ומתמן עאלין לנו ההוא אתר דאקרי מקום קדשו דתמן אתחזיין כל נשמתין לקמי מאריהון כגוונא דא ההוא אתר דאתחזון ישראל קמי קודשא בריך הוא אתר דאקרי עזרת ישראל בשעתא דנשמתין קיימין תמן כדין הרוה דמאריהון לאתתקנא בהו אתר דאקרי קדש הקדשים⁹¹⁶ ותמן רשימין כל עובדיהון וזכוון דלהון⁹¹⁷</p>	<p>ואותן נשמות הצדיקים הולכות ומשוטטות למעלה ופותחים להם פתחים ומעלים אותן לתוך אותו מקום שנקרא הר ה' כמו הסוד של הר הבית למטה ומשם נכנסים לתוך אותו מקום שנקרא מקום קדשו ששם נראות כל הנשמות לפני אדונם כמו כן אותו מקום שנראו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא המקום שנקרא עזרת ישראל בשעה שהנשמות עומדות שם אזי שמחת רבונם היא לתקן בהם המקום שנקרא קדש הקדשים ושם רושמים את כל מעשיהם וזכויותיהם.</p>
<p>משריית תניינא אתמנא⁹¹⁸ בארבע שעותי אחרנין ולא אמרי שירתא בר תרי שעותי עד דאתפלג ליליא ועאל קודשא בריך הוא בננתא דערן</p>	<p>מחנה שני ממנה בארבע שעות אחרות ואינם אומרים שירה פרט לשעותים עד שנחלק הלילה ונכנס הקדוש ברוך הוא לגן עדן.</p>
<p>ואלין אינון אבלי ציון⁹¹⁹ ואינון דבכו על חרבן בי מקדשא ובשירותא דארבע שעותי</p>	<p>ואלה הם אבלי ציון ואותם שבוכים על חרבן בית המקדש ובתחלת ארבע השעות</p>

⁹¹⁴ בריאה (רח"ו).

⁹¹⁵ מלכות כנגד נה"ם (רח"ו).

⁹¹⁶ יסוד דנוק' (רח"ו).

⁹¹⁷ בסוד מ"ן (רח"ו).

⁹¹⁸ הנה י' כתות מלאכים הם ביצירה והם יונקים מ"ס דבריא' ואראלים הם ממל' דבריא והם ולכן הם צועקים על חורבן ב"המק שנאמר (ישעיה לוג ז) הן אראלים צעקו חוצה והם נק' אבלי ציון האומר' בכל לילה (תהלים קלז א) על נהרות בבל וכו' ומיכאל בראש כולם ובזה תבין מאמר זה. כת ב' הנקר' איש"ם ויונקים מיסוד דבריא' ובראשם צפניא"ל כת ג' הם בני אלה"ם ויונקים מנצח דבריא והראשם עוזיא"ל כת ה' הם חשמל"ם ויונקי' מת"ת דבריא כי כבר ידעת כי שם חשמל הוא בת"ת כנזכר בפ' יתרו ובראשם חשמל כת ו' הם תרשיש"ם ויונקים מגבורה דבריא' ובראשם תרשיש כת הז' הם שנאנ"ם ויונק' מחסד דבריא (ישעיה יז יג) ושאוונם כקול מים רבים ובראשם צדקיא"ל כת ח' הם כרוב"ם והם יונקים מבינה דבריא ובראשם כרוביא"ל הכת הט' הם אופני"ם והם יונקים מחכמה דבריא ובראשם רפאל כת הי' הם שרפי"ם והם יונקים מכתר דבריא ובראשם המלאך קדו' יהוא"ל (זהר הרקיע).

⁹¹⁹ עי' דע"ה ח"ב מג ע"ב.

<p>אמצעיין⁹²⁰ פתחי ואמרי (תהלים קלז א) על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו וגו' ואלין אינון דבכו על נהרות בבל עמהון דישראל</p>	<p>האמצעיות פותחים ואומרים על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו וגו' ואלה הם שבוכים על נהרות בבל עם ישראל</p>
<p>קצו/א</p>	
<p>ממשמע דכתיב⁹²¹ (&) גם בכינו ומנלן דבכו תמן דכתיב (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חוצה⁹²² מהו חוצה דא בבל בנין דכלהו אוזופה לשכינה עד בבל ותמן בכו עמהון דישראל ועל דא פתחי בהאי ומסיימי⁹²³ זכור יהוה לבני אדום וגו'</p>	<p>ממשמע שכתוב גם בכינו ומנין לנו שבוכים שם שכתוב הן אראלם צעקו חצה מה זה חצה זו בבל משום שכלם לוו את השכינה עד בבל ושם הם בכו עם ישראל ועל זה פותחים בזה ומסיימים זכר ה' לבני אדום וגו'.</p>
<p>כדין אתער קודשא בריך הוא בדרגוי⁹²⁴ ובטש ברקיעין⁹²⁵ כדאמרן ואודעונו תריסר אלפי עלמין⁹²⁶ וגעי ובכי דכתיב (ירמיה כה ל) יהוה ממרום ישאג⁹²⁷ וממעון⁹²⁸ קדשו⁹²⁹ יתן קולו שאג ישאג על נוהו ואדכר לון לישראל⁹³⁰ ואחית⁹³¹ תרין דמעין⁹³² לנו ימא רבא⁹³³ וכדין אתער שלהוביתא חד⁹³⁴ דבסטר צפון⁹³⁵ ובטש רוחא⁹³⁶ חד דבסטר צפון בההוא שלהוביתא</p>	<p>ואז מתעורר הקדוש ברוך הוא במעלותיו ומכה ברקיעים כמו שאמרנו ומזדעזעים שנים עשר אלפי עולמות וגועים ובוכים שכתוב (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו ונזכר בישראל ומוריד שתי דמעות לתוך הים הגדול ואז מתעוררת שלהבת אחת שבצד צפון ומכה רוח אחד שבצד צפון באותה השלהבת והולך ומשוטט בעולם ובאותה</p>

⁹²⁰ צמח – נלע"ד דגרסינן דתרי שעתה הפך דברי הרמ"ל שכתב שיש לומר התיקון תמיד קודם חצות (רח"ו).

⁹²¹ כלומר משמעות הכתוב נראה שם בנהרות בבל ישבנו עם ישראל, גם נוסף על הישיבה עמהם בכינו עמהם, אמנם אפשר לדחות גם בכינו בחורבן ישבנו גם בכינו קודם בשעת החרבן, לבד בירושלים ממש אמנם מנלן ראה מוכרחת, אומרו "צעקו וכו'" (אור יקר).

⁹²² דהיינו חוצה לארץ ישראל (אור יקר).

⁹²³ ומסיימי בגלות בית שני שהוא גלות אדום, להזכיר לפני הקב"ה ב' גלויות חרבן ב' בתים (אור יקר).

⁹²⁴ מדרגות בבניה, והיא ודאי בעלת הגאולה כאומרו וגאלתיך אנכי, וכתוב אנכי הוא מנחמכם, וכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות נ' פלאות הם חמשים שערי בינה (אור יקר).

⁹²⁵ הם מדרגות הת"ת רקיעים ודאי, וענין בטש שהיא מעוררת אותו גם אל הגאולה וזכירת החרבן (אור יקר).

⁹²⁶ הם מחנות שכינה שהיא עומדת על י"ב בקר, ואז בהקבץ כל הענין הזה יחד שהוא סוד היחוד הנהגה מן המקדש ושלשתם מן הכתוב "ה' ממרום ישאג" (אור יקר). י"ב הויר"ת (רח"ו).

⁹²⁷ היינו מהבינה מרום ודאי, והרי שאגה אחת כאומרו אתער קב"ה בדרגוי (אור יקר).

⁹²⁸ מלכות (אור יקר).

⁹²⁹ הוא הת"ת קדש ו' קדוש ודאי, או אפשר "מעון קודש" מלכות, "יתן קולו" הת"ת (אור יקר).

⁹³⁰ היאך הם בחברת השכינה מוכנעים בגלות, וכדי שלא יתעורר הדין על ישראל שהם גורמין זה למעלה ולמטה (אור יקר).

⁹³¹ היינו כענין יורדי המרכבה, ועוד להורות שהם נכנסים בעמקי החכמה, שהיא מיוחסת בעמקים. וענין ירידתם הוא, שהם מים מרותחין בעינים העליונים, שהם מקורות הדינים, כאומרו וירא ה' וינאץ. ועינים צהובות באדמימות, הם גורמים השקפה לרעה, כאומרו ארדה נא ואראה, לזה צריך שאותם הדמעות יצטנן חמומן. וכמו שטיפת צונן שחרית, בסוד אברהם בבקר, טובה לעינים מכל קלורין שבעולם, מפני שאותה טיפת צונן, היא טיפת הזרע היורדת מלמעלה למטה, לצנן העינים האדומים, ולתקן ראותם והשגחתם לרחמים, כך עתה שהם טיפות מרותחות צריך לצנן דינם בים הגדול, ים הרחמים, ים החכמה כדפי' (אור יקר).

⁹³² ב' מדות הדין גבורה הוד (אור יקר). ע"י דע"ה ח"ב צג ע"ב הובא בסוף הספר על עמוד קצה ע"ב אות ב.

⁹³³ בסוד החכמה, ונקראת ימא י"ם ודאי בינה מ"י מ' על י' חכמה י"ם י' על מ', והיא "רבא" דהיינו רב בחכמה גדול בחסד (אור יקר). ע"י לעיל קצה ע"ב בראשית ד רע"ב שמות יח ע"א יט סע"א אד"ר קלז ע"ב ושם קמג ע"א (לש"ו).

⁹³⁴ היינו מדת המכלות שהיא מדת הלילה הנקשרת בגבורה, והיא נעשת שלהבת קשורה בגחלת הדין החזק הגבורה (אור יקר).

⁹³⁵ גבורה שביסוד דנוק' (רח"ו במ"מ).

⁹³⁶ רוחא דשבק בה בעלה (רח"ו).

<p>ואזלא ושאמא בעלמא⁹³⁷ וההיא שעתא אתפלג ליליא⁹³⁸ ושלחוביתא אזלא ובטש בגדפוי דתרנגולא⁹³⁹ וקארי כדין קודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן</p>	<p>שעה נחלק הלילה והשלהבת הולכת ומכה בכנפי התרנגול וקורא אז הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן.</p>
<p>וקודשא בריך הוא לית ליה נייחא עד דעאל לגנתא דעדן⁹⁴⁰ לאשתעשעא בנשמתהון דצדיקייא⁹⁴¹ וסימן (אסתר ז ד) כי נמכרנו אני ועמי וגו' ויאמר המלך מי הוא זה וגו' והמלך קם בחמתו ממשטה היין אל גנת הביתן וגו'</p>	<p>ולקדוש ברוך הוא אין מנוחה עד שנכנס לגן עדן להשתעשע עם נשמות הצדיקים והסימן כי נמכרנו אני ועמי וגו' (אסתר ז) ויאמר המלך מי הוא זה וגו' והמלך קם בחמתו ממשטה היין אל גנת הביתן וגו'.</p>
<p>בשעתא דקודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן כדין כל אינון אילנין דגנתא⁹⁴² וכל אינון נשמתין דצדיקייא פתחי ואמרי (תהלים כד ז) שאו שערים ראשיכם וגו'⁹⁴³ מי זה מלך הכבוד וגו'⁹⁴⁴ שאו שערים ראשיכם גו' ובשעתא דנשמתהון דצדיקייא די בארעא אהדרו לגופייהו כדין אתקיפו בהו כל אינון מלאכין ואמרי (שם קלד א) הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה</p>	<p>בשעה שנכנס הקדוש ברוך הוא לגן עדן אז כל אותם עצי הגן וכל אותן נשמות הצדיקים פותחים ואומרים שאו שערים ראשיכם וגו' מי זה מלך הכבוד וגו' שאו שערים ראשיכם גו' ובשעה שנשמות הצדיקים שבארץ חוזרות לגופן אז מחזיקים בהם כל אותם מלאכים ואומרים (שם קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'</p>
<p>ואוליפנא דדא משרייא תליתאה קא אמרי דא בארבע שעתו בתריתא</p>	<p>ולמדנו שזה המחנה השלישי שאומר את זה בארבע השעות האחרונות.</p>
<p>וקאמרי שירתא עד דסליק נהורא דצפרא כדין משבחין למריהון כל אינון ככביא ומזלי וכל אינון מלאכין עלאין די שלטניהון ביממא כלהו משבחן למאריהון ואמרי שירתא דדא הוא דכתיב (איוב לח ז) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים⁹⁴⁵</p>	<p>ואומרים שירה עד שעולה אור הבוקר ואז משבחים את אדונם כל אותם כוכבים ומזלות וכל אותם המלאכים העליונים ששלטונם ביום כולם משבחים את אדונם ואומרים שירה זהו שכתוב "ברן יחד ככבי בוקר ויריעו כל בני אלהים".</p>
<p>בשעתא דשמשא נפיק ביממא ישראל נטלי שירתא לתתא ושמשא לעילא דכתיב (תהלים עב ה) ייראוך עם שמש בשעתא דנטיל שמשא בגלגלוי פתח קל נעימותא ואמר שירתא ומאי שירתא קאמר (שם קה א) הודו ליהוה קראו בשמו וגו' (שם ב) שירו לו זמרו לו וגו' וישראל משבחן לקודשא בריך הוא ביממא עם שמשא</p>	<p>בשעה שיוצאת השמש ביום ישראל נוטלים שירה למטה והשמש למעלה שכתוב ייראוך עם שמש בשעה שנוסע השמש בגלגליו פותח בקול נעימה ואומר שירה ואיזו שירה אומרים הודו לה' קראו בשמו וגו' שירו לו זמרו לו וגו' וישראל משבחים את הקדוש ברוך הוא ביום עם השמש זהו שכתוב (שם עב) ייראוך עם שמש ואף על</p>

⁹³⁷ מתפשט בעולמות (רח"ו).

⁹³⁸ מכאן מוכח כדברי הרמ"ל שהבכיה והבעיטה ברקיעין, היא קודם חצותו, ואח"כ איתער שלהוביתא וכו', ואזי הוא חצות לילה אבל לדברי ר' צמח, הרי לא פתחי על נהרות עד שירותא דתרי שעתו, דהיינו אחר חצות ויש לדחוק לפי דעתו, מ"ש וההיא שעתא אתפלג ליליא, אבל הנזכר לעיל קאי, ובא לגלות שהאמת הוא שאפילו פתיחת על נהרות הוא בשירותא דתרי שעתו (מ"מ).

⁹³⁹ גבריאל (רח"ו).

⁹⁴⁰ יסוד דנוק' דלאה (רח"ו).

⁹⁴¹ בסוד מ"ן (רח"ו), וכפי זה קב"ה הוא יעקב (מ"מ).

⁹⁴² פי' הספירות דלאה (מ"מ).

⁹⁴³ שערי ציון (רח"ו), והיינו ציון וירושלים שהם יסוד ומלכות דידה (מ"מ).

⁹⁴⁴ מיראת מלך זקן וכסיל (רח"ו).

⁹⁴⁵ הכא דריש ליה לשון שירה הפך מ"ש במ"א (מ"מ).

<p>הדא הוא דכתיב (&) ייראוך עם שמש ואף על גב דהא אוקימנא להאי קרא⁹⁴⁶ אמר רבי אלעזר אלמלא דבני עלמא אטימין לבא וסתימין עיינין לא יכלין למיקם מקל נעימותא דגלגלא דשמשא כד נטיל (ונפיק) ומשבח קמי קודשא בריך הוא</p>	<p>גב שהרי בארנו את הפסוק הזה אמר רבי אלעזר אלמלא שבני העולם הם אטומי לב וסתומי עיניים לא יכולים לעמד מקול הנעימה של גלגל השמש כשנוסע (ויוצא) ומשבח לפני הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>אדהכי דאתעסקו באורייתא נהר יממא⁹⁴⁷ קמו ואתו לקמיה דרבי שמעון כיון דחמא לון אמר רבי שמעון אלעזר ברי אנת וחברייא אסתימו גרמיכו אלין תלת יומין דלא תפקון לבר בגין דמלאך המות אשתכח במתא ואית ליה רשו לחבלא וכיון דאתייהיב ליה רשו לחבלא יכיל לחבלא לכל מאן דאתחזי קמיה</p>	<p>בינתים שהתעסקו בתורה האיר היום קמו והלכו לפני רבי שמעון כיון שראה אותם אמר רבי שמעון אלעזר בני אתה והחברים הסתירו עצמכם שלשת הימים הללו שלא תצאו החוצה כי מלאך המות נמצא בעיר ויש לו רשות להשחית וכיון שנתנה לו רשות להשחית יכול להשחית את כל מי שנראה לפניו.</p>
<p>ותו דבר נש דאתחזי קמיה סליק ואסטי עליה ואדכר חובוי ובעי דינא מקמי קודשא בריך הוא ולא אתעדי מתמן עד דאתדן ההוא בר נש ואתייהיב ליה רשו וקטיל ליה</p>	<p>ועוד שאדם שנראה לפניו הוא עולה ומסטיין עליו ומזכיר חטאיו ומבקש דין מלפני הקדוש ברוך הוא ולא אז משם עד שנדון אותו האדם ונתנת לו רשות והורג אותו.</p>
<p>אמר רבי שמעון האלהים רובא דעלמא לא מיתו עד לא מטא זמנייהו בר דלא ידעי לאסתמרא גרמייהו דהא בשעתא דמיתא אפקי ליה מביתיה לבי קברי מלאך המות אשתכח ביני נשי אמאי ביני נשי דהכי הוא אורחוי מיומא דפתי לחוה ובגינה גרים מותא לכל עלמא ועל דא כד קטיל בר נש וגוברי אשתכחו עם מיתא עאל ביני נשי בארחה ואית ליה רשו למקטל בני נשא ואסתכל באנפייהו בארחה דאתחזיאו קמיה משעתא דמפקי ליה מביתיה לבי קברי עד דאהדרו לביתיהו ובגיניהו גרים מותא לכמה גוברין בעלמא עד לא מטא זמנייהו ועל דא כתיב (משלי יג כג) ויש נספה בלא משפט בגין דסליק ואסטיין ואדכר חובוי דבר נש קמיה קודשא בריך הוא ואתדן על אינון חובין ואסתלק עד לא מטא זמניה</p>	<p>אמר רבי שמעון האלהים רב העולם לא מתים טרם מגיע זמנם רק כשלא ידעו לשמר עצמם שהרי בשעה שמוציאים את המת מביתו לבית הקברות מלאך המות נמצא בין הנשים ולמה בין הנשים שכך היא דרכו מיום שפתה את חוה ובגללה גרם מות לכל העולם ועל זה (כאשר) הורג אדם והאנשים נמצאים עם המת ונכנס בין הנשים בדרך. ויש לו רשות להרג בני אדם ומסתכל בפניהם בדרך שנראים לפניו משעה שמוציאים אותו מביתו לבית הקברות עד שחוזרים לביתם ובגללם גורם מות לכמה גברים בעולם טרם שמגיע זמנם ועל זה כתוב ויש נספה בלא משפט משום שעולה ומסטיין ומזכיר חטאי האדם לפני הקדוש ברוך הוא ונדון על אותם חטאים ומסתלק טרם הגיע זמנו.</p>
<p>מאי תקנתיה בשעתא דנטלי מיתא לבי קברי יהדר בר נש</p>	<p>ומה תקנתו בשעה שנוטלים את המת לבית הקברות יחזיר אדם</p>

⁹⁴⁶ פ' שמצוה להתפלל עם הנץ החמה וזהו יראוך עם שמש אבל ר' אלעזר מפרש שישראל משבחים עם השמש היא למעלה והם למטה (מ"מ).

⁹⁴⁷ הגם שכפי הנראה דברים מועטים כאלו יספיק להם זמן מועט, ודאי שהיו מפרשים כל ענין וענין על פי הקדמותיו ונמשך הזמן עד דנהר יממא (מ"מ).

<p>⁹⁴⁸היכלא קדמאה⁹⁴⁹ שירותא נו מהימנותא⁹⁵⁰ והאי איהו שירותא לרוזא דמהימנותא⁹⁵¹ ובדרגין דחיזו דמהימנותא נביאי קשומ⁹⁵² הוה חמאן מגו דא אספקלרייא דאינה מאירה⁹⁵³ ובגין דהאי איהו</p>	<p>ההיכל הראשון ראשית תוך האמונה זוהי ראשית לסוד האמונה ובדרגות של מראה האמונה נביאי האמת היו רואים מתוך האספקלריה הזו שאינה מאירה</p>
---	--

⁹⁴⁸ היכל לבנת הספיר יסוד ועטרה (הערת זהור)

⁹⁴⁹ כל אלו היכלות הם ז' דבריא (דע"ה ח"א סב ע"ב).

⁹⁵⁰ ר"ל היכל ראשון והוא דרגא דיסוד, כמ"ש בדף רנ"ח ובפרשת בראשית דף מ"ה, יוסף הצדיק עמודא דעלמא נטיל היכלא דספיר רוחא דאקרי לבנת הספיר כו', והוא יסוד עם עטרת היסוד כמ"ל, והוא יסוד ומלכות של ע"ס הפרצוף, אבל מלכות (פרצוף) פרטי, כי בכל עולם יש מלכות פרטי כידוע, והוא ארץ של אותו העולם, כמ"ש אתהלך לפני ה' בארצות החיים. וכ"ה בכל עולם, שמים וארץ, שמים מדור המלאכים, וארץ למדור הצדיקים.

והן ז' מדורין כמ"ש דף מ ע"א כג"ד אית לארץ עלאה ז' מדורין אינון כו' שבעה מדורין אינון לעילא, והא ארץ עלאה אחידת לון, וכולהו קיימין בה כו', ושם ע"ב, כדן הוא לארץ דלתתא בז' מדורין, וכלהו כגוונא דלעילא, ובכלהו אית זינין כחיזו בני נשא, וכולהו מודין ומשבחין לקב"ה. ולית מאן דידיע יקריה כאילין דאינון במדורא עלאה כו', לא קיימא בקיומיה אלא בגיניהון, בצדיקיא דאינון גופין קדישין כגוונא דלעילא וכו', לא קיימא אלא לגופיהון דצדיקיא, למהוי כלא חד, דא כג"ד כו'. ור"ל לתתא בעולם הזה ז' מדורין הן בארץ, והן ז' ארצות, ועלאה הוא תבל, שלא נברא אלא בשביל הצדיקים (שנאמר כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל). וכן הוא בכל עולם, והן ז' ארצות שחשיב שם דף ל"ט ומ', ד"א ואת הארץ כדקאמרן לאסגאה ארעא דלתתא דאיהי (כו' עיי"ש עד) כג"ד אית לארץ עלילא ז' מדורין כו'.

והענין כי תהו ובהו כו' הן ד' יסודין של הארץ כמ"ש בזו"ח פרשת בראשית ע"ש, והן חג"ת, ג' יסודין, ובינה או מלכות יסוד הרביעית, כידוע בסוד המרכבה. וז' המדורין הן כסדר ז' ההיכלות, ארץ יסוד ומלכות, ושם תהום, כידוע בסוד תהום שהוא ביסוד דנוק', ושם מ"נ. אדמה גיא, הם נו"ה, והן פני תהום, רגליה ירדות כו', שהוא אותיות תהום כמ"ש בתיקונים ובז"ח. נשיה הוא ת"ת, והוא תהו, וז"ס גיד הנשה של יעקב, ולפי שהוא בנוק', לפיכך מקום השכחה. משא"כ בדכורא שם מקום התורה, וז"ס (ע"ז ט ע"א) ב' אלפים תהו, ב' אלפים תורה ב', אלפים ימות המשיח, שהן ג' דרגין: מלכות, ז"א, בינה כידוע. ציה היא גבורה, חשך כידוע, והוא על פני תהום, כי גבורה הוא ע"פ מלכות כידוע. [והוא ע"פ, שהן נו"ה, כי סדר היכלות, גבורה על נו"ה, וכן כאן נשיה למעלה, וארקא חשיב למטה. חג"ת כסדר, אבל ת"ת עולה למעלה מחסד, וכן בקרא תהו והו וחשך כסדר מלמעלה למטה, ג"ר, ע"פ תהום ג' האחרונים, ורוח אלקים מדור העליון שכולל ג"ר. ורוח כו', הוא רוח העליון, על פני, הוא רוח מרוח (ס"י פ"א מ"י). מים הוא מים מרוח (משנה י"א), ה' של המים הוא תהום העליון, שם אש ממים, והוא ד' דרגין שכולל העליון, וששה מדורין, בסוד ד' רגלין ו' דרגין. ומשם המים יורדין בסוד גבורות גשמים. בהו, הוא חסד, כמ"ש בתז"ח ומסט' דימינא. ובהו, בו הוא, ואמר שם דעולם חסד יבנה, דמסטרא דחסד אתחבר עמה דכורא, לא תהו בראה לשבת יצרה, ע"ש. ולזה (אמר) שם דלא אתנשי. תבל הוא בינה כולל ג"ר, והוא הארץ שלנו שמתוקן לצדיקים וכנ"ל. וכן ברקיעין ערבבות, ששם נשמות של צדיקים, וכאן תהום עליון בסוד בינה כידוע, והן ב' תהומות תהום של תהום קורא לתהום עילאה, אמר חשור מימין (תענית כה ע"ב) מ"ד כידוע, ולתהום תתאה אומר אבע מימין מ"ן, וזהו מרחפת על פני המים, הם המים שבתבל, תהום העליון, לרוקע הארץ על המים. והארץ הזאת היא בינה, והמים שעלי' שנאמר יקו המים אל מקום א', ולמקוה המים קרא ימים, הוא חכמה כידוע, והוא מים מרוח. ורוח אלקים מרחפת ע"פ המים הוא כתר, שהוא רוח כמ"ש בס"י (פ"א מ"ט). ויקרא אלקים ליבשה, ארץ הוא בינה, מעמד ב"א, והוא על המים, תהום עליון כידוע. וכ"ה בכל עולם, מלכות הפרטי הארץ, וע"ס עד עטרת היסוד של אותו העולם הן ז' היכלין, שהן ע"ס ג"כ, כמ"ש לקמן בעה"י (יהל אור).

⁹⁵¹ ר"ל התחלת דרגין דקדושה של אמונת ישראל (עי' יהל אור לקמן רמו ע"ב היכלא תנינא), שאח"ז סטרא דמסאבא לתתא, אבל כאן התחלת היכלין דקדושה (יהל אור).

⁹⁵² ר"ל כאן התחלת המראה לנביאים, ואף שהנביא ראה ג"כ בס"א, כמ"ש וארא והנה רוח סערה ענן גדול ואש כו', וכן באליהו, והנה רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים, לא ברוח ה', ואחר הרוח רעש ולא ברעש ה', ואחר הרעש אש, לא באש ה', שהן ג' קלי', שני ערלה, שהן קודמין, לפי מצדינו, והן ג' קליפות ערלה שחופפין על הברית: מילה, ופריעה, ואטיפו דדמא. והן ג"כ אותן שראה יחזקאל, כי ענן גדול הוא רעש, שהן הרעמים ביום הענן, והן תהו ובהו וחושך, ורביעי הוא ורוח אלקים כו', שהוא קול דממה דקה, שהוא נוגה סביב, שבתוכה ה', והיא רְבִיעֵי קדש הלולים, והוא צריך פדיה להכניסו לקדושה, והן קליפין דאגוז, כמ"ש אל גנת אגוז ירדתי, שמקודם צריך לתבר הקליפין ולעבור בהם, ולזה אמר ובדרגין דחיזו דמהימנותא, ר"ל התחלת מראה קדושה (יהל אור).

⁹⁵³ ר"ל מתוך אותן היכלות האלו, ור"ל אע"ג דנבואתן של הנביאים הוא מתוך הדכורא, ורוה"ק הוא מתוך הנוק', מ"מ אינם רואים רק על ידי הנוק', כמ"ש (יבמות מט ע"ב) כל הנביאים ראו מתוך אספקלריא שאינה וכו', והוא מתוך הנוק', כמ"ש כמה פעמים בזהר ותיקונים. ולקמן דף רמ"ז ורמ"ח מאתר דא ינקי כל אינון מאריהון דחכמתא, דקיימין למנדע במראה או ברזא דחלמא, בגין דנביאים ינקי מלעילא, ואלין מארי

<p>שירותא דמהימנותא כתיב (שם א ב) תחלת דבר יהו"ה בהושע⁹⁵⁴ דחמא מגו דרגא דא דאיהו שירותא דכל דרגינ⁹⁵⁵ לסלקא לעילא וסופא דכל דרגינ לנחתא לתתא</p>	<p>ומשום שזוהי ראשית האמונה כתוב תחלת דבר ה' בהושע שראה מתוך דרגה זו שהיא ראשית כל הדרגות לעלות למעלה וסוף כל הדרגות לרדת למטה.</p>
<p>ובגינ דהושע חמא מגו שירותא דא סופא דכל דרגינ אצטריך לנטלא האי אשת זנונים בגינ דישראל אתאחדן ואתמשכו מתמן לתתא⁹⁵⁶ לגבי ההוא אתר דאקרי אשת זנונים בגינ דשבקו ולא אתדבקו בהאי אשת חיל⁹⁵⁷ וחמא מתמן כל אינון היכלין דאינון בסטרא מסאבא (דאית ליה)</p>	<p>ומשום שהושע ראה מתוך הראשית הזאת סוף כל הדרגות הצטרך ליטול את אשת הזנונים הזאת משום שישראל נאחזו ונמשכו משם למטה לאותו מקום שנקרא אשת זנונים משום שעזבו ולא נדבקו באשת חיל הזו וראה משם כל אותם היכלות שהם בצד הטמאה (שיש לו).</p>
<p>היכלין דמסאבא כלהו מסאבין למאן דאתדבק בהון ועל דא כתיב (&) קח לך אשת זנונים וגו' וכי נביאה דקשוט אצטריך לדא אלא בגינ דאסיר ליה לבר נש לאעלא באינון היכלין בגינ דלא יתמשך אבתרייהו כגוונא דעבר נח⁹⁵⁸ דכתיב (בראשית ט כ) וישת מן היין וישכר ויתגל</p>	<p>היכלות הטמאה כולם טמאים למי שנדבק בהם ועל זה כתוב קח לך אשת זנונים וגו' וכי נביא אמת צריך את זה אלא משום שאסור לו לאדם להיכנס לאותם היכלות כדי שלא ימשך אחריהם כמו שעשה נח שכתוב וישת מן היין וישכר ויתגל.</p>
<p>והושע דחיל לאסתכלא באינון היכלין דאסתאבו בהו ישראל ואתדבקו דלא יתמשך אבתרייהו</p>	<p>והושע פחד להסתכל באותם היכלות שנטמאו בהם ישראל ונדבקו שלא ימשך</p>

דחלמא או דמראה ינקי מהכא, וכד מתחברא אתרא דא באתרא דלעילא בקשורא חדא כו' (ע"ש עד) דלא הוו חמאן נביאים בר על ידא דדרגא אחרא תתאה כו' ע"ש. ואלו היכלין הן דנוק' כמ"ש, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו כו', לחזות בנועם ה' באינון ז' רקיעים לעילא, ולבקר בהיכלו באינון ז' רקיעים דלתתא, ואלין קיימין אלין לקבל אלין כו', אינון תתאין אינון היכלין לאינון רקיעין עלאין, לאתאחדא דא בדא ולאנתקשרא דא בדא, כמה דאוקימנא באינון היכלין דקאמרן, ר"ל בפ' בראשית. ואע"ג דאוקימנא כו', ורקיעין עלאין הן ע"ס של דכורא, שהן ז' רקיעין כנ"ל, ג"ר נכללין ברקיע א', ויסוד ומלוכת עטרת היסוד ברקיע א', והן מתקשרין באלו שבעה היכלין, וראיתן של נביאים ברקיעין עלאין, ע"י אותן היכלין, בהתלבשות המראה באלין היכלין, משא"כ במשה, כמו שאבאר לקמן א"ה (יהל אור).

⁹⁵⁴ ר"ל התחלת הדבור עמו היה מתוך היכל זה, ולכן אמר לו קח לך כמ"ש, ולכן נאמר תחלת דבר ה' בהושע ולא אצל נביא אחר, שלא נכתב זה אלא משום שבתחלת דבורו, כשהגיע אל זה המקום, אמר לו ה', קח לך אשת כו', לפי שהלכו אחרי ישראל בימי כמ"ש, וזהו תירוץ על קושית הגמ' (פסחים פז ע"א ב"ב יד ע"ב) תחלת דבר ה' בהושע, וכי בהושע דבר תחלה והלא ממש ועת הושע כמה נביאים וכו' (יהל אור). ע"י דע"ה ח"ב פג ע"ג.

⁹⁵⁵ ר"ל התחלת דרגא דקדושה מתתא לעילא וסופא מלעילא לתתא ואחריה מצולות ים סטרא דמסאבא (יהל אור).

⁹⁵⁶ ר"ל משם מתוך ההיכל הזה נתמשכו לתתא שתחתי סט"א כנ"ל (יהל אור).

⁹⁵⁷ שהן היכלין דקדושה, והלכו אחר היכלין דסט"א, שהן תאוות עולם הזה, וע"ז שנמשלה לזונה בפתייה, כמ"ש במשלי ובזהר פרשת בראשית דף לח ע"ב ואלין אינון צדיקיא דלא אחלפו יקרא כו' (עיי"ש עד) מנכרי אמריה החלקיה, והן כל היכלין דסט' דמסאבא כמ"ש לקמן רס"ו ורס"ז, דהכא קיימין כל אינון נשיקין בישיין ותיאובתין בישיין, וכל עדונין דגופא דהאי עלמא די באינון עדונין אתתריך ב"נ מהאי עלמא ומעלמא דאתי, ועל האי היכלא כתיב כי נפת תטפנה שפתי זרה, בהאי היכלא קיימא חד רוחא דאיהו ממנא על כל אלין דלתתא, ואיהו כללא על כל שאר רוחין, האי היכלא מתקשטא בקושטא דשפירו על כל אינון היכלין, ר"ל לפי שהוא היכל ששי, גופא דסט"א, כלל כל היכלין, וכל היכלין הן של הזונה. וכאן הוא כלל, וכאן הוא הרצון והתשוקה אל סט"א, ר"ל בהיכל' דא מתלכדי רגלייהו דטפשא, על האי היכלא כתיב אל תחמוד כו' (עיי"ש עד) וכדין אתקריבו רגלוי להאי היכלא דאיהו כללא דכלהו תתאין, כדין והנה אשה לקראתו, שית זונה ונוצורת לב כו', וז"ש כאן וחמי תמן כל אינון היכלין דאינון וכו' (יהל אור).

⁹⁵⁸ כמ"ש בזהר דלא אעל באינון היכלין לאתפתא אבתרייהו ח"ו אלא למבדק בחובא דאדה"ר שסחטה חוה ענבים, כמ"ש גפן ה' שאין דבר שמביא כו', והוא היכלא שביעאה דמסאבא. ונח לא יכול לעמוד בו, כמ"ש ל דף רסז ע"ב היכלא שביעאה, דא הוא היכלא דשמרי דחמרא לאתרוואה ביה, כד"א וישת מן היין וישכר ויתגל כו' (עיי"ש עד) כמ"ש ענבינו עינבי ראש אשכלות מרורות למו חמת תנינים יינם כו' ולכן ירא הושע לכנוס בו עד שהרשה לו הקב"ה (יהל אור)

<p>כמה דכתיב (&) בנה וישת מן היין וישכר ויתגל עד דאמר ליה קח לך אשת זנונים וילדי זנונים וכתיב (&) וילך ויקח את נמר בת דבלים למנדע⁹⁵⁹ כמה דאתדבכו ואסתאבו ושבקו רזא דמהימנותא בנין אל נכר ועל דא חמא מגו היכלא דא שירותא⁹⁶⁰ דכל דרגין היכלא דא שירותא דכלא לסלקא בדרגין</p>	<p>אחריהם כמו שכתוב בנח וישת מן היין וישכר ויתגל עד שאמר לו קח לך אשת זנונים וילדי זנונים וכתוב וילך ויקח את נמר בת דבלים לדעת במה נדבכו ונטמאו ועזבו את סוד האמונה בשביל אל נכר ועל זה ראה מתוך ההיכל הזה ראשית כל הדרגות.</p>
<p>האי היכלא איהו מדורא דקיימא בנהירו⁹⁶¹ לאתעטרא בדרגו⁹⁶² לאסתכלא באינון דרגין עלאין דכתיב (שמות כד י) ויראו את אלהי ישראל⁹⁶³</p>	<p>ההיכל הזה ראשית של הכל לעלות בדרגות ההיכל הזה הוא מדור שעומד באור להתעטר בדרגותיו להסתכל באותן דרגות עליונות שכתוב ויראו את אלהי ישראל.</p>
<p>בהאי היכלא חד ממנא שמשא טהריא⁹⁶⁴ ל שמייה ואיהו קיימא על פתחא דההוא היכלא וכל נשמתין דסלקין קיימא האי ממנא בהאי פתחא</p>	<p>בהיכל הזה ממנה אחד שמש טהריא⁹⁶⁴ שמו והוא עומד על פתח אותו ההיכל וכל הנשמות שעולות עומד הממונה הזה בפתח הזה וכמה ממונים אחרים עמו</p>

⁹⁵⁹ כמ"ש בגמ' (פסחים פו) גמר שהכל גומרים בה והוא כמש"ל דף רסג ע"א כתיב כי גבר יחי' ולא יראה מות ימלט נפשו וגו', מאן הוא, ב"נ בעלמא דאתברי דלא יחמי מותי' ההוא דכל עלמא אתמשכן אבתרי' כו', ע"ש בת דבלים אמר רב דבה רע' בת דבה רעה בת הנחש הקדמוני שדבר לשון הרע על הבורא וכן היצר הרע וכל כת דיליה כידוע, ושמואל אמר שמתוקה בפי הכל כדבילה כמש"ל כי נפת תטפנה שפתי זרה כו' ור"י אמר שהכל דשין בה כדבילה כנ"ל, וכמ"ש כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (יהל אור).

⁹⁶⁰ כנ"ל תחלת וחזא ג"כ בשירותא דהיכלין דמסאבא, וזהו ענין של ילדי זנונים, שני בנים ובת אחת, כי בהיכלא דקדושה בהיכל הא' אמר בפ' בראישת, אית רוח דאקרי ספירא כספירו דאבן טבא נציץ לתרין סטרין, ואמר לקמן היכלא קדמא יוצר אור ובורא חושך כו', נציץ לתרין סטרין. ואמר בפ' בראשית, דא הוא לימינא, לשמאלא אית רוחא דאקרי לבנה ודא אתכליל כו'. ואמר לקמן דף רמו ע"א דרוחא דאקרי ספירא הוא דכורא, ובו אתכלילו נשמתין דכורין, ולבנה נוק', ובה נכללו נשמתין נוקבין, לפי שהיכל הזה נכלל מיסוד ועטרת כמש"ל, ורוחא דכורא מתנוצץ לתרין רוחין, הרי ב' דכורין ונוק' אחת, והן נגד ג' גווני הקשת, שהן ג' אבהן שנכללין ביסוד, כמ"ש בכל"מ. וידוע שיצחק הוא סטרא דנוק', וכן כאן אמר לשמאלא רוחא לבנה נוק', וכן כל סטרא דשמאלא נוק', והן ב' בנים ובת אחת. והענין כי בסוד יש ב' צנורות מימין ומשמאל, וזהו נציץ לתרין סטרין, ונגד עטרת היסוד לבנה וכמ"ש למטה. ולפי שבעטרת כלולים ב' הצניורות בנקב א', ואין שם ב' נקבים, לפיכך נכלל בא', וכמ"ש למטה (וזהו סוד גדול בדברי רז"ל בסימני איילנות שאין לה שפולי מעיים (כתובות יא ע"א) ונקראת איילנות דוכרניתא (יבמות פ ע"ב) כו' ומ"מ בלשון נקבה בסוד אין ואילת כי אין לה רק בחי' דכורא שבנוק' והבן), וידוע שזה לעומת זה עשה האלקים, והן ילדי זנונים הנ"ל, והראשון קרא יזרעאן, כי מצינו הימין הולך הזרע כידוע, וזהו ושברתי קשת ישראל בעמק יזרעאל, שם הקשת. והב', לא עמי, כי מיסוד יצאו כל צבאות ה' עם ישראל, ואח"כ במקום אשר יאמר להם לא עמי, יאמר להם בני אל חי, שהוא יסוד שיחזרו ישראל לקדושה. והן ג' דרגין: קנאה ותאוה וכבוד, שמוציאין מן העולם, שהן נפש רחבה שהוא תאוה, תלוי בנפש, וקנאה וכבוד ברוח גבוה ועין רעה, שכולם ברוח. ורוח דכורא סוד הספיר, ונפש נקבה סוד לבנה. ואחר שיחזרו לקדושה, אמרו לאחיכם עמי כו' וארשתיך ג"פ בג' קדושין שהאשה נקנית, כמ"ש ברע"מ וכנ"ל (יהל אור).

⁹⁶¹ לפי שבמדורין אמר בפ' בראשית דף מ ע"א, מדורא קדמא לתתא הו אאתר בי חשיך דלא נהיר כו' אמר כאן מדורא דקיימא בנהירו (יהל אור).

⁹⁶² ר"ל בהיכלין שלמעלה (יהל אור).

⁹⁶³ הן אלו היכלין כמש"ל (יהל אור).

⁹⁶⁴ (והוא ממונה ג"כ על התפלה כמש"ו להכניסה אם היא כדקא יאות. וז"ש רז"ל צריך לטהר לבו קודם התפלה, כדי שהמלאך טהריא"ל יכניסה למעלה, וכן הוא ממונה להכניס הנשמות ותפלה בלא כוונה כגוף בלא נשמה, שנאמר על לא חמס בכפי כו' ויכניסה המלאך הנ"ל למקום הכף, כמש"ל והבן, וז"ש מי יעלה בהר ה"י שהוא תפוח הנ"ל נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי כו' וכן על הנפשות כנ"ל אבל ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע) וכן במדור הראשון (בראשית מ ע"א) ע"ש ועל ההוא אתר כו' (יהל אור).

<p>וכמה ממנן אחרנין עמיה כלהו אשא דמלהמא ושרביטין דאשא בידייהו⁹⁶⁵ וכלהו</p>	<p>וכולם אש לוהטת ושרביטי אש בידיהם וכולם</p>
<p>רמ"ב/ב</p>	
<p>מארי דעיינין⁹⁶⁶ האי ממנא קיימא בסטרא דא⁹⁶⁷ אי זכאת האי נשמתא למיעל האי ממנא פתח פתחא ועאלת</p>	<p>בעלי עיניים הממונה הזה עומד בצד זה אם זוכה הנשמה הזו להיכנס הממונה הזה פותח פתח והיא נכנסת.</p>
<p>ואי לא זכאת ההוא ממנא אחרא דקיימא בסטרא אחרא זמין וכמה אלף ורבבן גרדיני נימוסין עמיה דחי לה ההוא ממנא אחרא קדישא ונקיט לה האי אחרא די בסטרא דמסאבא ואעיל לה גו אינון היכלי מסאבי וכל אינון גרדיני נימוסין אחרי לה עד דנחתה לה לגיהנם ואתדנת תמן תריסר ירחי תקונא דההוא סטרא אחרא בי דינא לאתדנא בהו הייביא</p>	<p>ואם לא זוכה אותו הממונה האחר שעומד בצד האחר מזמן וכמה אלף ורבבות שומרי החקים עמו דוחה אותה אותו הממונה האחר הקדוש ולוקח אותה האחר הזה שבצד הטמאה ומכניס אותה לתוך אותם ההיכלות הטמאים וכל אותם שומרי החקים אוחזים אותה עד שמורידים אותה לגיהנם ונדונית שם שנים עשר חדשים התקון של אותו הצד האחר בית דין לדון בהם את הרשעים.</p>
<p>כנונא דא ההוא ממנא קדישא דקיימא על ההוא פתחא כל אינון צלותין דבקעי אוריין⁹⁶⁸ ורקיעין</p>	<p>כמו כן אותו הממונה הקדוש שעומד על אותו פתח כל אותן תפלות שבוקעות</p>

⁹⁶⁵ דע כי מלאך הנזכר הוא יונק ושולט בכח השם ב"ט הכתוב על מצחו ולכן בידו שרביט ר"ל שהוא שר בכח שם ב"ט. ענין ההיכלות הנזכר כאן ראיתי למהר"י סרוג ז"ל בשם האר"י זלה"ה שהם ז"ת לבד היכל ק"ק חסד היכל רצון גבורה היכל אהבה ת"ת היכל זכות הוד היכל נוגה נצח היכל עצם השמים יסוד היכל לבנת הספיר מלכות ובה נתיישב כמעט כל סודות ההיכלות ונתקבל כמה טעמים לשבת. אך לפי שמורנו הרח"ו זלה"ה כתב בהדיא להיפך בכמה מקומות לפיכך לא רציתי להעתיק ולהאמין שום דבר וכתבתי זה להזהיר להמעייין וד"ל (זהר הרקיע).

⁹⁶⁶ וכלהו נקראין ע"ש ממנא דעלייהו כידוע, וז"ס טהור עינים, ר"ל המשגיחין על העולם, כמש"ל דף רנא ע"ב מארי דעיינין דעבדי חושבנא וכו', ושם בהיכל רביעי ב"ד של מעלה, וכאן בפתח הזה הוא פתח של מלכות שנק' פתח עינים, כאן הוא ב"ד של מטה. וכן באופנים, שהן בארץ, מלכות, הן מליאות עינים סביב. וכן בסט' דמסאבא, מלאך המות, מלא עינים, והוא בהיכל הד' כמש"ל דף רסו ע"א, ואלין מתערי לההוא חויא כו' ע"ש, והוא נגד סטרא דגבורה. וכן בארצות, ציה, אתר דמלאך המות, והוא דרגא דגבורה, כמש"ל לעיל ועיני ה' המה ז', כמש"ל שבעה אלה עיני ה' המה משוטטות כו', וכמש"ל בפ' בראשית דף מג ע"ב, בגין דאית שבעה עיני ה' דמשטטי בכל ארעא, כל מה שאתעביד בעלמא. והם ע', נגד ע' סנהדרין. ואמר שם דף מ ע"א דבמדור הראשון תחת ממנא טהריאל ע' ממנין מעופפין כו', וכל המדורין הם נגד אלו היכלין, רק שהמדורין הם בארץ של כסא, בארץ החיים, והיכלין שחשיב שם דף מא ע"א, הן בתוך המדורין בארץ הנ"ל. והמדורין הן נגד ז' ארצות בארץ של העולם הזה, והמדורין הן כסדר ההיכלין, ומדור הששי הוא מדור הת"ת, נגד היכל הרצון, שם ג"כ ד' חיות. והוא נגד הים בעולם הזה, שהולך תחת הארץ תבל, ולכן שם אניות יהלכון, כמש"ל שם מדורא שתיאה מדורא עלאה קרבי למלכו שמיא שבהיכל הז', שם מלכות שמים, הארץ העליונה, משכן השכינה, ובי' ארביין ונחלין דמתפלגין מן ימא, וכמה נונין אינון דמרחשן כו', ע"ש כל ד' חיות והיכלות שחשיב שם בדף לח ולט, הן היכלות בג"ע זה התחתון (וכולן בארץ העליונה תבל בג"ע וכן יש ז' היכלות בג"ע העליון במדור העליון לגו לנשמות העולין למעלה שם) (יהל אור).

⁹⁶⁷ ר"ל בסטרא דקדושה, לפי שיש א' בהיכלא הראשון של היכלין דמסאבא עומד כנגדו, לקבל ההיא נשמה שנדחית מכאן, כמש"ל האי ממנא קיימא בסטרא דא, אי זכאת כו', אי לא זכאת, האי ממנא אחרא דקיימא בסטרא אחרא זמין כו', כג"ד ההוא ממנא קדישא כו'. ולקמן דף רסג ע"א היכלא קדמא שירותא דסטרא דיצר הרע כו' בהאי היכלא קיימא חד ממנא דומה שמי' והאי קיימא לעילא ותתא דא איהו אחיד בנשמתא כד אתדחייא מהיכלא קדישא ע"י דההוא ממנא טהריאל, והאי איהו קאים לגבי' ההוא תרעא דההוא סטרא קדישא (יהל אור).

⁹⁶⁸ של העולם הזה, והן ז' רקיעין שחשבי בפ"ב דחגיגה [יב ע"ב: אמר רבי יהודה: שני רקיעים הן, שנאמר "הן לה' אלהיך השמים ושמי השמים". ריש לקיש אמר: שבעה, ואלו הן: וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות. וילון - אינו משמש כלום, אלא נכנס שחרית ויוצא ערבית, ומחדש בכל יום מעשה בראשית, שנאמר הנוטה כדק שמים וימתחם כאהל לשבת. רקיע - שבו חמה ולבנה כוכבים ומזלות קבועין, שנאמר ויתן אתם אלהים ברקיע השמים. שחקים - שבו רחיים עומדות וטוחנות מן לצדיקים, שנאמר ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח וימטר עליהם מן לאכל וגו'. זבול - שבו ירושלים ובית המקדש, ומזבח בנוי, ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן, שנאמר בנה בניתי בית זבל לך מכון לשבתך עולמים. ומלן

<p>למעיל קמי מלכא אי צלותא דסניאין אינון פתח פתחא ואעיל ההוא צלותא עד דאתעבידו כל צלותין דעלמא עטרא ברישא דצדיק חי עלמין כמה דאוקמוה</p>	<p>אורים ורקיעים להיכנס לפני המלך אם תפלת רבים הם הוא פותח פתח ומכניס אותה התפלה עד שנעשות כל תפלות העולם עטרה בראש צדיק חי העולמים כמו שבארוה.</p>
<p>ואי צלותא דיחיד סלקא עד דמטי לפתחא דהיכלא דא דהאי ממנא קיימא ביה אי יאה ההיא צלותא לאעלא קמי מלכא קדישא (יאות) מיד פתח פתחא ואעיל לה ואי לא יאה דחי לה לבר ונחתא ושטייא בעלמא וקיימא גו רקיעא תתאה מאינון רקיעין דלתתא דמדברי גו עלמא⁹⁶ ובההוא רקיעא קיימא חד ממנא די שמיה סהדיא"ל וממנא על האי רקיעא ונטיל כל הני צלותין דאתדחייין דאקרונ צלותי פסילן וגניז לון עד דתב ההוא בר נש</p>	<p>ואם תפלת יחיד היא עולה עד שמגיעה לפתח ההיכל הזה שהממנה הזה עומד בו אם נאה היא התפלה להיכנס לפני המלך הקדוש (יפה) מיד פותח פתח ומכניס אותה ואם לא נאה הוא דוחה אותה החוצה ויורדת לשוטט בעולם ועומדת בתוך הרקיע התחתון מאותם הרקיעים שלמטה שמנהיגים תוך העולם ובאותו רקיע עומד ממנה אחד ששמו סהדיא"ל וממנה על הרקיע הזה ונוטל את כל אותן התפלות שנדחו שנקראות תפלות פסולות וגונו אותן עד שנדון (ששב) אותו אדם.</p>
<p>אי תב לגבי מאריה כדקא יאות וצלי צלותא אחרא זכאה ההיא צלותא כד סלקא נטיל ההוא ממנא סהדיא"ל האי צלותא וסליק לה לעילא עד דאערע בההיא צלותא זכאה וסלקין ואתערבון כחדא ועאלין קמי מלכא קדישא</p>	<p>אם שב לרבונו כראוי ומתפלל תפלה זכה אחרת אותה תפלה זכה כשעולה נוטל אותו הממונה סהדיא"ל את התפלה הזו ומעלה אותה למעלה עד שפוגשת באותה תפלה זכה ועולות ומתערבות כאחד ונכנסות לפני המלך הקדוש.</p>
<p>ולזמנין אתדחייא ההיא צלותא בגין דההוא בר נש אתמשך בתר סטרא אחרא ואיהו אסתאב בההוא סטרא ונטיל לה ההוא ממנא די בההוא סטרא אחרא מסאבא וכדין קיימא ההוא סטרא אחרא מסאבא וסליק ואדכר חובוי דההוא בר נש קמי קודשא בריך הוא ואסטי עליה לעילא ועל דא כל צלותין וכל נשמתין כד סלקן כלהון סלקן וקיימן קמי היכלא דא והאי ממנא קיימא על פתחא דהיכלא דא לאעלא נשמתין וצלותין או לדחייא לון לבר</p>	<p>ולפעמים נדחית אותה תפלה משום שאותו אדם נמשך אחר הצד האחר והוא נטמא באותו צד ונוטל אותה אותו ממנה שבאותו הצד האחר הטמא ואז עומד אותו צד האחר הטמא עולה ומזכיר את חטאי אותו האדם לפני הקדוש ברוך הוא ומסטיין עליו למעלה ולכן כל התפלות וכל הנשמות כשעולות כולן עולות ועומדות לפני ההיכל הזה והממנה הזה עומד על פתח ההיכל הזה להכניס נשמות ותפלות או לדחותן החוצה.</p>
<p>לעילא מהאי פתחא אית פתחא אחרא דקודשא בריך הוא חתיר לה ואתפתח תלת זמני ביומא ולא אנעיל וקיימא לאינון מאריהון דתיובתא די אושדין דמעה בצלותהון קמי מאריהון וכל תרעין</p>	<p>מעל לפתח הזה יש פתח אחר שהקדוש ברוך הוא חותר לו ונפתח שלש פעמים ביום ולא ננעל ועומד לאותם בעלי תשובה ששופכים דמעה בתפלתם לפני</p>

דאיקרי שמים - דכתיב הבט משמים וראה מזבל קדשך ותפארתך. מעון - שבו כיתות של מלאכי השרת, שאומרות שירה בלילה וחשות ביום, מפני כבודן של ישראל, שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי] (יהל אור).

⁹⁶ ר"ל ה' רקיעים הנ"ל שמנהיגין את העולם הזה, והרקיע התחתון הוא וילון, והוא רקיע עטרת היסוד, מלכות, ששם התפלה וברכות לראש צדיק, עטרה לראש צדיק כידוע, והוא נגד פתח היכל הזה, שג"כ בעטרה כנ"ל ושלכן נקרא סהדיא"ל דהוא מארי דעיניין, וכמ"ש הנה האבן הזאת תהיה בנו לעדה, ואמר בפ' וילך דאבנא דיהושע ובאר דיצחק קיימין לסהדותא אבנא כנ"ל, ובאר דיצחק כמ"ש בעבור תהיה לי לעדה ע"ש (יהל אור).

<p>ופתחין ננעלו עד דעיילי ברשותא בר תרעין אלין דאקרין שערי דמעה</p>	<p>רבונם וכל השערים והפתחים ננעלים עד שנכנסים ברשות פרט לשערים הללו שנקראים שערי דמעה.</p>
<p>וכד האי צלותא דדמעה סלקא לעילא לאעלא באינון תרעין אודמן ההוא אופן דקיימא על שית מאה חיוון רברבין⁹⁷⁰ ורחמיא"ל שמיה ונטיל ההיא צלותא באינון דמעין וצלותא עאלת ואתקשרת לעילא</p>	<p>וכשהתפלה הזו של הדמעה עולה למעלה להיכנס באותם השערים מזדמן אותו אופן שעומד על שש מאות חיות גדולות ששמו רחמיא"ל ולוקח אותה התפלה באותן דמעות התפלה נכנסת ונקשרת למעלה.</p>
<p>ואינון דמעין אשתארו הכא ורשימין בהאי פתחא ואית דמעין אחרנין ורשימין תדיר על כל אינון רתיכין עלאין דלא אתמחון (ס"א אתמחון) אלין אינון דמעין דאושדו לעילא ותתא כד אתחרב בי מקדשא דכתיב (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום⁹⁷¹ מר יבכיון ואינון דמעין דאושדין על צדיקייא וזכאין כד מסתלקי מעלמא כלהו נטלי לון אינון רתיכין וערבי לון באינון דמעין דאתושדו על חריבו דבי מקדשא ועל דא כתיב (ישעיה כה ח) ומחה יהו"ה אלהים דמעה מעל כל פנים מאן פנים אלין רתיכין עלאין קדישין ולבתר וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יהו"ה דבר</p>	<p>ואותן דמעות נשארות כאן ורשומות בפתח הזה ויש דמעות אחרות ורשומות תמיד על כל אותן מרכבות עליונות שלא נמחות (נראות) אלה הן דמעות ששפכו למעלה ולמטה כשנחרב בית המקדש שכתוב הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון ואותן דמעות ששפכו על צדיקים וטהורים כשמסתלקים מהעולם את כולן נוטלות אותן המרכבות ומערבות אותן באותן דמעות שנשפכו על חרבן בית המקדש ועל זה כתוב ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים מי הפנים אלו המרכבות העליונות הקדושות ואחר כך וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר.</p>
<p>בהאי היכלא אית רוח דאקרי סמוטר"יה⁹⁷² והאי איהו חיוו ספירא דנציץ לכל עיבר⁹⁷³ והאי איהו דקיימא לתרין סטרין ומאלין מתפרשאן נציצין כנציצו דשרגא כמה דאוקימנא בכמה סטרין וכמה</p>	<p>בהיכל הזה יש רוח שנקראת סטוטרי"ה וזהו מראה הספיר שנוצץ לכל צד וזהו שעומד לשני צדדים ומאלו נפרדים ניצוצות כהתנוצצות הנר כמו שבארנו בכמה צדדים וכמה</p>

⁹⁷⁰ זה הפתח הוא נגד היסוד עצמו, דקיימא ברזא דשש מאות כידוע, והוא מסט' דדכורא, רוחא דאקרי ספיר, כמ"ש למטה (וזה האופן שמו רחמיא"ל, ושם משך הזרע, והוא ממונה על הבוכים בתפלה, וז"ש הלך ילך ובכה נושא משך הזרע כו', וז"ש שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך, כי הוא מסט' דרוחא הנק' ספיר, וכן ותראהו את הילד בוכה ותחמול עליו, והוא לשון רחמנות, וכן בברכת על הצדיקים, שהוא נגד יסוד אנו אומרים, ועלינו יהמו רחמיך), ואמר באד"ר דף קמא ע"ב, ואתתקן מעוי דדכורא ועייל ואתתקן בהאי אתר כל רחמין וכל סטרא דרחמי ותאנא בהני מיעין אתאחדן שית מאה אלף מארי דרחמי ואתקרון בעלי מעיין דכתיב על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאום ה', ורישא דקרא שמוע שמעתי אפרים מתנווד כו', השיבני ואושבה, כי אתה ה' אלקי, כי אחרי שובי נחמתי, ואחר הודיע ספקתי על ירך כו', הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים כי מדי דברו בו זכר אזכרנו עוד, והוא בדרגא דיסוד, ששם הזכרון כידוע, ספר זכרון, וכמ"ש לקמן, ואמר על כן כו', רחם ארחמנו, וז"ס שנקרא האי אופן הממונה על בע"ת לקבל תשובתם רחמיא"ל (יהל אור).

⁹⁷¹ הן בדרגא דיסוד, שלמא דביתא, והן בוכין על משים שלום בבית בטל, ואמר בזו"ח בפ' מרכבה, נפתחו השמים וחבורא לא אשתכח ונהורא אתאבד ואראה מראות מה דהוו מתכסיין בקדמיתא בגו נהירו עלאה ולא אתגליין, השתא חמינא לון בקדרו צווחין לבר, כד"א הן אראלם וגו' כו' וצווחין תרין בכיות חד על דנחתו בגלותא לבר מתחומא דילהון, וחד על דנפתחו השמים ושלום לא אשתכח, הה"ד צעקו חוצה הא בכי' חד מלאכי שלום אינון, דהוו מסטרא דשלום יבכו על ההוא שלום, בגין דחסר ההוא נהר כבר, ר"ל חסד, כמש"ש, והוא חסד דאתגלי באמה כמ"ש לעיל, ואמרו מראות, אות נעשה מר, וז"ש מר יבכיון ואראלים אמר לקמן דף ר"ג, שהן בירכין והן לבר מגופא, ועכשיו יצאו לבר לבר וזהו צעקו חוצה (בפ"ב דף לח ע"א ז' הילכין כו' עמש"ש) (יהל אור). ועי' ח"א ר"י סע"א (דע"ה ח"ב מג ע"ב).

⁹⁷² ע"ש דנציץ לכל סטרא, כמש"ו "והאי איהו כו'" (יהל אור).
⁹⁷³ ר"ל כמו הספיר שמתנוצץ לכל צד, כן האי רוחא (יהל אור).

רמ"א	
גונוין מלהטן מהאי בסטרא דימינא	צבעים לוחטים מזה בצד הימין.
כד ההוא רקיעא עלאה נהר דנגיד ונפיק מעדן ⁹⁷⁴ אפיק נשמתין לאעלא גו היכלא שביעאה לעילא ההוא היכלא שביעאה נקיט לון וכד נפקי אינון נשמתין קדישין מגו ההוא היכלא שביעאה נחתין עד דמטון להאי היכלא ונקיט לון האי רוחא קדישא סטטורי"ה (סטטורי"ה) שמיה דאיהו לימינא וכל אינון נשמתין דכורין דאינון זמינין לאתפרהא בזכאין דכורין לימינא כלהו נקיט לון ומתעכבי תמן עד דאתכלילו בנשמתין דנוקבי	כשאותו רקיע עליון הנהר ששופע ויוצא מעדן מוציא נשמות להכניס לתוך ההיכל השביעי למעלה אותו היכל שביעי לוקח אותם וכשיוצאות אותן נשמות קדושות מתוך אותו היכל שביעי יורדות עד שמגיעות להיכל הזה ולוקח אותם הרוח הקדוש הזה ששמו סטטורי"ה שהוא לימין וכל אותן נשמות של זכרים שעתידיים לפרח בצדיקים זכרים לימין כולן הוא לוקח אותן ומתעכבות שם עד שנכללות בנשמות של הנקבות.
(בגין ד) מהאי רוחא נפקא רוחא אחרא לשמאלא דאתחזי ואתגניז ואתכליל בהאי רוחא קדמאה ואינון חד כלילין דא בדא והאי רוחא אחרא אקרי אדירי"ה סנוגי"א (סניגי"ה) (נ"א סנוגי"א סטני"ה) האי איהו רוחא לשמאלא והאי קיימא דכד תיאובתא דהיכלא שביעאה לאתדבקא בההוא נהר דנגיד ונפיק ההוא רעותא דסלקא מתתא לעילא עבדא נשמתין ברעותא דיליה ואינון נוקבי	מהרוח הזו יוצאת רוח אחרת לשמאל שנראית ונגנזת ונכללת ברוח הראשונה הזו והן אחת כלולות זו בזו והרוח האחרת הזו נקראת אדיר"ה סנוגי"א סניגי"ה (סנוגי"ה) זוהי רוח לשמאל וזו עומדת כשתשוקת ההיכל השביעי להדבק באותו נהר ששופע ויוצא אותו רצון שעולה ממטה למעלה עושה נשמות ברצון שלו והן נקבות.
וכד רעותא דההוא נהר נחתא ואתדבקא מעילא לתתא עבדין נשמתין דכורין רעותא דלעילא עביד דכורין רעותא דלתתא עביד נוקבין	וכשהרצון של אותו נהר יורד ונדבק ממעלה למטה עושים נפשות של זכרים הרצון שלמעלה עושה זכרים והרצון שלמטה עושה נקבות.
וכד אלין נשמתין נוקבין נפקין מגו ההוא היכלא שביעאה נחתין (ס"א נפקין) עד דמטו להאי רוחא שמאלא דאקרי אדירי"ה ואקרי לבנת הספיר כמה דאוקימנא בסטרי"ה אחרנין ⁹⁷⁵	וכשהנשמות הנקבות הללו יוצאות מתוך היכל שביעי יורדות (יוצאות) עד שמגיעות לרוח השמאל הזו שנקראת אדירי"ה ונקראת לבנת הספיר כמו שבארנו בצדדים אחרים.
כיון דמטו להאי רוחא אינון נשמתין נוקבין נקטא לון האי רוחא וקיימן ביה ולבתר אתכלילו רוחא	כיון שהגיעו לרוח הזו אותן נשמות נקבות לוקחת אותן הרוח הזו ועומדות

⁹⁷⁴ הוא יסוד דדוכרא כמ"ש לקמן רנט ע"א לגו מן פרוכתא כו' ע"י דההוא נהר דנגיד ונפיק כו' ע"ש, ואמר רקיע עלאה שהוא מז' רקיעין עלאין שהן ז' רקיעין דדכורא כמ"ש"ל, ואמר כאן כמ"ש במ"א, דרעותא דדכורא עביד נשמתין דכורין, ורעותא דנוק' עביד נשמתין נוקבין, ושניהם בהיכל הז' בהתדבקות הברית בארון הברית, ויורדין הנשמות להיכל הזה ונכללין באלו ב' רוחין, שהן דו"ג, ספיר ולבנה, ונכללת הנוק' בדכורא כמו שנכלל רוחא דלבנה בספיר (ובפ' בראשית אמר כד אתו נהורין דדא מטו כו' עמ"ש"ש) (יהל אור).

⁹⁷⁵ (ע"י ע"ח שער שער כסא הכבוד פ"ג) דע כי היכל לבנת הספיר אשר בכל עולם מן שלשה עולמות דבריאה יצירה ועשיה הם בחינת ספירת היסוד והיסוד כולל ימין ושמאל ולכן נקרא לבנת הספיר לבנת מצד ימין וספיר מצד שמאל כנ"ל אבל המלכות שבהיכלות האלו אינה בעולם ההוא עצמו אבל המלכות של האצילות היא למטה בהיכל השביעי העליון שבשבעה היכלו' דבריאה הנקרא היכל קדש הקדשים ויושבת שם על גבי שלשה ראשונות דבריאה אשר בהיכל ההוא ומלכו' דבריאה בהיכל ק"ק דיצירה ע"ג שלשה ראשונות דיציר' אשר שם ומלכות דיצירה בהיכל ק"ק דעשיה ע"ג שלשה ראשונות דעשיה אשר שם וז"ס סמיכות גאולה לתפילה והבן זה ואמנם שם של יאהדונה"י הנז' לקמן בזאת הדף וז"ל בהאי היכלא דאיהו יאהדונה"י כללא דתרין שמהן שהוא בזה ההיכל של לבנת הספיר הוא בחי' המשך והתפשטות הדעת העליון שבעולם הבריאה ומתגלה למטה בהיכל היסוד הנק' לבנת הספיר והיא שם בבחי' נשמת היכל הזה בסוד הדעת וכן עד"ז בכל עולם ועולם (שער ממארי רשב"י).

<p>דא דשמאלא ברוחא דא דימינא וכדין אתעבידו אינון נשמתין כלילין דכר ונוקבא כחדא (מזדווגן) ופרהאן מהאי היכלא ואתפרשן בבני נשא (כד אתא לאתכללא) כל חד כפום ארחיה ולבתר מזדווגן כחדא</p>	<p>בה ואחר כך נכללות רוח השמאל הזו ברוח הימין הזו ואז נעשות אותן הנשמות כלולות זכר ונקבה כאחד (מזדווגות) ופורחות מהיכל הזה ונפרדות בבני אדם כשבא להתכלל כל אחת כפי דרכה ואחר כך מזדווגות כאחד.</p>
<p>(כד אתא לאתכללא) רוחא דא⁹⁷⁶ דשמאלא בימינא בטש דא בדא לאתכללא ונפקי נציצין דמתפשטי לכל עיבר ואתעבידו אינון אופנים מנייהו מאינון נציצין דנפקי מנו רוחא שמאלא דכתיב בהו (יחזקאל א טז) מראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש ואלין אינון אופנים דמלהטן אשא⁹⁷⁷ וקיימין בשירתא⁹⁷⁸</p>	<p>הרוח הזו של השמאל בימין מכה זו בזו להכלל ויוצאים ניצוצות שמתפשטים לכל צד ונעשים אותם האופנים מהם מאותם הניצוצות שיוצאים מתוך רוח השמאל שכתוב בהם מראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש ואלו הם אופנים שלוהטים באש ועומדים בשירה.</p>
<p>כיון דאתבסמו⁹⁷⁹ רוחא ברוחא ואתכלילו כחדא כדין נפקא חד נהירו דסלקא ונחתא ומתיישבא על ארבע שורין דאופנים ואיהו חד חיוותא דשלטא עליהו ואקרי בזק⁹⁸⁰ האי בזק נהיר בנהורא דנציץ גו שלהובא ושלטא על כל אינון אופנים⁹⁸¹</p>	<p>כיון שהתבשמו רוח ברוח ונכללו כאחד אז יוצא אור אחד שעולה ויורד ומתישב על ארבע שורות של אופנים והיא חיה אחת ששולטת עליהם ונקראת בזק הבזק הזה מאיר באור שנוצץ תוך השלהבת ושולט על כל אותם האופנים.</p>
<p>ואתפשט מניה חד רקיעא דקיימא על תרין סמכין ואינון תרין סמכין אינון תרין כרובין חד מסטרא דא וחד מסטרא דא והאי רקיע על רישיהו כמה דכתיב (שם י א) ואראה והנה אל הרקיע אשר על</p>	<p>ומתפשט ממנו אחד שעומד על שני עמודים ואותם שני העמודים הם שני כרובים אחד מצד זה ואחד מצד זה והרקיע הזה על ראשם כמו שכתוב (שם י) ואראה והנה אל הרקיע אשר על ראש</p>

⁹⁷⁶ ר"ל כשרוצין ליכלל זה בזה, קודם התכללותם עצמם זה בזה נכללו מקודם הנהורין זה בזה, ומינייהו אתעבידו אופנים, ואח"כ כשנכללו הרוחין עצמם זה בזה יוצאין מהם החי' בזק כמש"ל, וזה ענין הבטישה, כלילת הנהורין זו בזו, ואמר מאינון נציצין דנפקין מגו רוחא שמאלא, שהאופנים הם מסט' דנפש נוק', ולכן נפקי מרוחא שמאלא (יהל אור).

⁹⁷⁷ כמ"ש מראהן כגחלי אש בעורות כמראה הלפידים כו' (יהל אור).
⁹⁷⁸ ובפ' בראשית (מא ע"ב) כד אתכלל רוחא ברוחא נפיק מינייהו נהירו דחד חיוותא כו', עמש"ש (יהל אור).

⁹⁷⁹ ענין הביסום הוא סוד הזיווג לאתבסמא גבורות דנוק' בחסידם דדכורא, כמ"ש באד"ר (יהל אור).
⁹⁸⁰ וז"ס והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק, ואמרו (חגיגה יג ע"ב) כאור היוצא מבין החרסים. והענין כמ"ש בפ' בראשית ובפ' פקודי, רוחא דא דכליל רוחא אחרא תנינא סלקא ונחתא נהורי' דלא שכיך לעלמין כנהורא דשמשא גו מיא כו'. וידוע שג' עולמות ב"ע בכל עולם, ומלכות של כל עולם נקרא עולם העשיה של אותו העולם, והן ג"ח נר"ן, והן אש רוח מים, בינה וזו"נ. ונקרא שמש בג' לשונות: שמש, חמה, חרס, בג' עולמות ב"ע, בבינה זו"נ. נמצא כי במים שהוא מלכות נק' חרס. וסוד מלכות בג' מקומות: א', תחת היסוד בעטרת. והשני, בת"ת, ב' מלכים בכתר א'. והג', בדעת שהוא ז"ת של בינה כנ"ל. וכן ז"א בג' מקומות אלו נק' שמש חמה חרס. וכאן בלבנת הספיר נקרא חרס, וכאן הוא סוד המים (והמים נק' אדירים, ולכן רוחא דלבנת נק' אדיר"ה, ואין אדיר אלא מלך כמאמר חז"ל. ולבנת הוא סוד מלכות, ועוד לה שם [סנוניה בסוד סנונית] לבנה, והוא בגימ' אפ"ק בסוד אפיקי מים וק"ל). ולכן כאן כאור היוצא מבין החרסים, ר"ל שמש במים, וכאן הוא יסוד דדכורא גו נוק' דבטיש בטישין, יוצא ונכנס תמיד, ולא נח אפילו רגע א'. ולכן והחיות רצוא ושוב, וכמ"ש בספד"צ (יג ע"ב) והחיות רצוא ושוב אמרו צדיק כי טוב כו' ע"ש. ולכן השמש רץ במים, והבן. ומכלילת אלו הרוחין יוצא הבזק, וזהו כמראה הבזק, שהכל נמשך אל שרשו, וזהו תנועות האדם בעסקו בתורה, שאז נקרא חי בסוד אבר חי (ובפ' בראשית דיוקנא דיליה כארי' כו' עמש"ש) (יהל אור).

⁹⁸¹ כמו שהאופנים שיצאו מהנהורין נהרין מנציצין דנפקו מגו רוחא שמאלא, וכן הבזק נהיר ג"כ מנהורא שמאלא (יהל אור).

<p>ראש הכרובים ולאן האו האו רקיע דעל ריש חיוותא והאי בזק ממנא עליה⁹⁸² ורוחא עלאה דאתכליל על כלא⁹⁸³</p>	<p>הכרבים ולא הרקיע הזה שעל ראש החיות והבזק הזה ממנה עליו ורוח עליונה הנכללת על הכל.</p>
<p>כל אינון צלותין דמקדמי עד לא סיימי ישראל כלהו צלותהון מתעכבי בהאי רקיעא והאי בזק דשלטא על האי רקיעא מתקן לון עד דאתא סנדלפון רב ממנא רוח עלאה דשליט על כלא וכד סיימי ישראל כלהו צלותין נטיל לון מהאי רקיעא וסלקא וקשיר לון קשרין וכתרין למאריה כמה דאוקמוה⁹⁸⁴</p>	<p>כל אותן תפלות שמקדימות טרם שסימו ישראל את תפלותיהם מתעכבות ברקיע הזה והבזק הזה ששולט על הרקיע הזה מתקן אותן עד שבא סנדלפון הממונה הגדול רוח עליונה ששולטת על הכל וכשישראל מסימים את כל התפלות הוא נוטל אותם מהרקיע הזה ועולה וקושר להם קשרים (וכתרים) לאדונו כמו שבארוה.</p>
<p>האי בזק⁹⁸⁵ קאים לממני כל אינון צלותין דסלקן וכל אינון מלי דאורייתא דמתעטרן בליליא כד רוחא דצפון אתער וליליא אתפלג כל מאן דקאים בההיא שעתא ואתעסק באורייתא כל אינון מלין סלקין ונטיל לון האי בזק ואנה לון בהאי רקיעא עד דסלקא יממא</p>	<p>הבזק הזה עומד למנות את כל אותן התפלות שעולות וכל אותם דברי תורה שמתעטרים בלילה כשרוח צפון מתעוררת והלילה נחלק וכל מי שעומד באותה שעה ועוסק בתורה כל אותם הדברים עולים ונוטל אותם הבזק ומניח אותם ברקיע הזה עד שעולה היום.</p>
<p>ולבתר דסליק יממא סלקן אינון מלין ושארן באתר דרקיעא דביה תליין כוכבייא ומזלי שמשא וסיהרא והאי אקרי ספר הזכרון דכתיב (מלאכי ג' ז') ויכתב ספר זכרון לפניו לפניו בגין דספר זכרון כתב בקשורא חדא⁹⁸⁶</p>	<p>ואחר שעולה היום עולים אותם דברים ושורים במקום של הרקיע שבו תלויים כוכבים ומזלות שמש ולבנה וזה נקרא ספר הזכרון שכתוב ויכתב ספר זכרון לפניו לפניו משום שספר זכרון כתב בקשר אחד.</p>
<p>אינון ארבע⁹⁸⁷ גלגלין אינון נטלין על תריסר סמכין אלין ארבע אהניא⁹⁸⁸ לדומיא⁹⁸⁹ (ס"י</p>	<p>אותם ארבעה גלגלים הם נוסעים על שנים עשר עמודים אלו הארבעה</p>

⁹⁸² והענין, כי יסוד כלול מ"ק, וסוד ג"ס הן סוד החיות, והרקיע אתפשט מינה הוא סוד יסוד שבו, שהוא רקיע כידוע. ותרין סמכין, שהן ב' כרובים, הן נ"ה, שהן מתפשטין למטה מיסוד, וז"ש חד מסטרא דא וחד מסטרא דא. והרקיע מתפשט מן הבזק, שהוא ג"כ בחי' היסוד, שלכן הוא רצוא ושוב. ואמר ולא היינו רקיע כו', שרקיע שע"ג החיות הוא בינה, שנק' ג"כ רקיע כידוע, והוא יסוד דבינה בסוד הדעת, והוא קיימא ע"ג החיות אבהן, כמ"ש בתז"ח פ ע"א, ע"ש. אבל האי רקיע עומד ע"ג נ"ה, שהן כרובים, אנפי זוטרא, נערים. והבזק ממונה ע"ג רקיע הזה שע"ג הכרובים, וכאן האופנים, כמ"ש במעשה מרכבה. וז"ש אל בינות לגלגל תחת לכרוב (יהל אור).

⁹⁸³ על כל מה שבהיכל זה (יהל אור).

⁹⁸⁴ ר"ל כל אותן התפלות שהקדימו עד שהתפללו כל ישראל, הבזק מתקן לון ברקיע שלו, ואחר שהתפללו כל ישראל, נוטל סנדלפון שהוא ממונה על כל ההיכלות, וז"ש דשליט על כלא נוטל וקושר כתרים לקונו (יהל אור).

⁹⁸⁵ שאלו היכלות הן בסט' דנוק', ולכן בלילה הן ברקיע שבהיכל הזה. וכשמאיר היום, סלקין ליסוד דכורא, שהוא הרקיע שבו ככבים ומזלות כו', כידוע (יהל אור).

⁹⁸⁶ ספר הוא מלכות, וזכרון הוא יסוד, בסוד כל זכורך, כידוע. והן בקישורא חדא, כמה דתמר לא סליק כו' כידוע (יהל אור).

⁹⁸⁷ ר"ל הגלגלים ושנים האחרונים שוין רק בצירוף ב' אותיות שניות של הב' שמות, כי הן בסוד ת"ת ומלכות, שהן הו"ה אדנ"י (ר"ל שב' אותיות אחרונות של ב' השמות הו"ה אדנ"י, שהם ר"ה. נ"י יש בכל א' משמות, ב' גלגלים אחרונים, אבל ב' אותיות ראשונות דאדנ"י שהוא א"ד, נחסר בכל א' אות א' וק"ל) (יהל אור).

⁹⁸⁸ אה' הם מתבונה מת"ת שבה, ניא"ל הם משם אל, אדנ"י שבמלכות (רח"ו).

⁹⁸⁹ ק' ביו"ד דא"ק, ד' אדנ"י ו' דמילוי יו"ד דאדנ"י, מ' בו' דנו"ן דאדנ"י בומף, י' יו"ד דאדנ"י (רח"ו).

<p>קדומיא"ל מלכיא"ל) יאהדונה⁹⁹⁰ יהדוני"ה די מפתהאן⁹⁹¹ דשמא קדישא בדייהו</p>	<p>אהניא"ל קדומיא"ל (קדומיא"ל מלכיא"ל) יאהדונה"י יהדוני"ה שמפתחות השם הקדוש בדיהם.</p>
<p>ואלין ארבע אינון כלילין רמ"ב</p>	<p>ואלו הארבעה הם כלולים</p>
<p>ברזא דאתוון אדנ"י די סנדלפון מארי רתיכין⁹⁹² משתמש בהו אלין ארבע אתוון פרחין באוריא⁹⁹³ דההוא אוריא כליל באתוון דשמא קדישא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א וההוא אוריא כליל לון ואתכלילו אלין באלין ואלין ארבע נטלין לון ברזא דההוא בזק⁹⁹⁴</p>	<p>בסוד האותיות אדנ"י שסנדלפון בעל המרכבות משתמש בהם ארבע האותיות הללו פורחות באויר שאותו אויר כלול באותיות השם הקדוש יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א ואותו האויר כולל אותם ונכללו אלה באלה ואלו הארבעה נוטלים אותם בסוד אותו הבזק.</p>
<p>ואלין ארבע עאלין בארבע אלין באלין⁹⁹⁵ דכתיב (שמות לו יב) מקבילות הלולאות אחת אל אחת והא אוקימנא ורזא איהו⁹⁹⁶ לאתכללא אלין באלין ולשלבא אלין באלין ברזא דההוא רוחא דכליל ברזא דשמא קדישא דכליל שמא דא בשמא דא</p>	<p>ואלו הארבעה נכנסים בארבעה אלו באלו שכתוב מקבילת הללאת אחת על אחת והרי בארנו וסוד הוא להכלל אלה באלה ולשלב אלה באלה בסוד אותו הרוח שכלול בסוד השם הקדוש שכלול שם זה בשם זה.</p>
<p>וכלא בהאי היכלא מתנהגי⁹⁹⁷ ונטלי בההוא רוחא ברזא דשמא קדישא דשליט על כלא בהאי</p>	<p>והכל מתנהגים בהיכל הזה ונוסעים באותה הרוח בסוד השם הקדוש השולט</p>

⁹⁹⁰ יוצא משם הו"ה ואדנ"י משולבים (רח"ו).

⁹⁹¹ הן ד' אותיות הו"ה כמ"ש בפ' תרומה (יהל אור).

⁹⁹² שהוא ממונה על כל המרכבות של היכלין אלו, שהן בסט' דנוק' דמקנא בסנדלפון, והיא אדנ"י (יהל אור).

⁹⁹³ כבר כתב, שכלל כולם הוא נפש דהיכלין, והן עומדין בארץ דשם, ששם הנפש והרוח דהיכלין הוא סוד אוריא דשם, והנשמה ברקיעין בסוד אמ"ש, ולכן הם נכללין בד' אותיות אדנ"י, ואוריא בד' אותיות הו"ה, ושם הן הרוחין שהן נקודה פנימית דאוריא, כמו שהנהורין הן נקודה פנימית דארץ הנפש, ופרחין באוריא להכלל ולהשלב הו"ה ואדנ"י, וז"ש ואתכלילו אלין באלין ד' אותיות אדנ"י בד' אותיות הו"ה (יהל אור).

⁹⁹⁴ ר"ל, ה' אותיות הו"ה נטלין לד' הגלגלים, שהן ברזא דד' אותיות אדנ"י ברזא דבזק, שהוא בחי' היסוד שמחבר הו"ה ואדנ"י, ולכן הוא רצוא ושוב, רצוא בבחי' אדנ"י ונכלל בנוק', ושוב לדכורא, וזהו נוריא"ל ומט"ט. נוריא"ל בבחי' החיות, ומט"ט הוא שד"י בבחי' הו"ה, כידוע. וז"ש רצוא בנוריא"ל ושוב במט"ט, והוא גימ' שלהן, כמ"ש בתיקו"ז, וכן כלילת הרוחין שהן ז"ו, הן ג"כ ברצוא ושוב, כמ"ש שליוב יאהדונה"י (יהל אור).

⁹⁹⁵ ר"ל ה' גלגלים דאתכלילו בד' אתוון אדנ"י עאלין בד' אותיות הו"ה (יהל אור). ר"ל א' בא', א' של אדנ"י בי' של הו"ה, וכן כל אות באות משולבת, וז"ש דכתיב מקבילות הלולאות אחת אל אחת, שמקבילין כל אות באות, א' בא', כמ"ש למטה בהאי היכלא, דאיהו יאהדונה"י כו'. והענין של הלולאות, כי ה' עילאה הוא נ' תרעין, כל א' (כלול) מ', ושני הה"ן יש באות ה' עלאה שהן מאה, כמ"ש בס"א בזו"ח ה', ופ' תצוה קפ ע"ב, והן ה"ח של דכורא וה"ג של נוק'. והן ד' אותיות השם עם קוצו של י'. וכן בשם אדנ"י. והן ה"פ אור של יום ראשון, שהן ה"ח. וה"פ מים ביום שני, שהן ה"ג. והן חמשים, כמ"ש בס"א ה'. הן חמשים כנ"ל, והן חמשים. וחמשים לולאות מקבילות שהוא הו"ה ואדנ"י. ויש עוד ה"פ רקיע, שהוא יסוד כידוע, המחברם ברית שלום, והן חמשים קרסי זהב, ושם ברקיע קבועין ככבים כו', שהן הנ' תרעין דיליה, שהן י"ג תיקונין כמ"ש פ' תצוה שם, שהן י"ב מזלות כידוע. וז"ס נראין קרסים בלולאות כמו ככבים ברקיע. והכל השילוב הנ"ל. והן ג"כ חמש יריעות, וחמש יריעות חוברות, אלא שחמש הן התפשטות ה"ח וה"ג בה"ס ז"ו, שהן ה' שמים, והלולאות הן ביסוד בסוד הב' רוחין שהן ז"ו, והוא נק' כל ע"ש הנ' תרעין, ושם המאה ברכות והקרסים הוא אתכללותם יחד (יהל אור).

⁹⁹⁶ ר"ל, רזא הוא בחי' הזיווג יסוד שהוא רזא (פי' יסוד הוא נקרא) סוד ה' ואתכללותם יחד הוא בבחי' כלילת ב' הרוחין יחד ברזא דשילוב ב' שמחן, וז"ש דההוא רוחא דכליל, ר"ל כולל ב' רוחין ברזא דשמא קדישא כו' השילוב הנ"ל (יהל אור).

⁹⁹⁷ ר"ל, הנהורין ואופנים, וכל שבהיכל הזה מתנהגים ע"י ההוא רוחא דכליל, והכל בשם השילוב, שהוא שולט על כל שבהיכל הזה. וז"ש ברזא דשמא קדישא דשליט על כלא בהאי היכלא דאיהו יאהדונה"י כו', ר"ל ששולט על כלא שבהיכל הזה, וז"ש בהאי היכלא דאיהו כו', קאי על השם, והכל ע"י כלילת ב' הרוחין, וז"ש מגו דאיהו רוחא ברזא, והכל כלילת הנוק' בדכורא, כמו ברוחין לעיל. ולכן השילוב הו"ה קודם

<p>היכלא איהו יאהדונה"י כללא דתרין שמהן מנו דאיהו רוחא ברוחא וכד שמא דא דכליל⁹⁹⁸ ברזא דרוחא ברוחא⁹⁹⁹ וכליל דא בדא¹⁰⁰⁰ נהיר דא בדא כדין נהיר כללא וסלקא נהורא ונחתא כנהורא דשמשא גו מיא ואוקימנא¹⁰⁰¹</p>	<p>על הכל בהיכל הזה הוא יאהדונה"י כלל של שני שמות מתוך שהוא רוח ברוח וכששם זה שכלול בסוד של רוח ברוח וכלול זה בזה מאיר זה בזה אזי הכל מאיר ועולה האור ויורד כאור השמש בתוך המים ובארנו.</p>
<p>וכדין האי רוחא נטיל וכלא נטלין בגיניה דכתיב (יהוקאל א כ) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן וכד רוחא דא נהיר בשמא (דא) כדין עאלין כלהו דא בדא¹⁰⁰² ואתקשרו כלהו כחדא¹⁰⁰³ לסלקא לעילא ברזא דשמא דא קדישא</p>	<p>ואז (כאשר) נוסעת הרוח הזו הכל נוסעים בשבילה שכתוב אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן וכשרוח זו מאירה בשם הזה אזי נכנסים כולם זה בזה ונקשרים כולם כאחד לעלות למעלה בסוד השם הקדוש הזה.</p>
<p>באמצעיתא דהיכלא דא קיימא חד עמודא¹⁰⁰⁴ נעיץ מהיכלא דא להיכלא תניינא בהאי סליק רוחא דלתתא לגבי רוחא דלעילא לאתאחדא רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכלהו למהוי כלהו רוחא חדא כמה דאת אמר ורוח אחד להם</p>	<p>באמצע ההיכל הזה עומד עמוד אחד הנעוץ מההיכל הזה להיכל השני בזה עולה רוח שלמטה אל הרוח שלמעלה להאחז רוח ברוח וכן עד מעל לכלן להיות כולן רוח אחת כמו שנאמר ורוח אחד להם.</p>
<p>עמודא דא דקיימא באמצעיתא אדרהניא"ל שמה ורזין דמפתחן דשמא קדישא בידיה כד צלותין סלקאן ומטאן להאי עמודא כדין נטלי כלהו דאינון בהיכלא דא לגו היכלא תניינא לאתאחדא דא בדא¹⁰⁰⁵ למהוי כללא ברזא חדא לאתיחדא עילא ותתא כחדא¹⁰⁰⁶ למהוי שמא קדישא שלים בדקא יאות¹⁰⁰⁷</p>	<p>העמוד הזה שעומד באמצע שמו אדרהניא"ל וסודות המפתחות של השם הקדוש בידו כשתפלות עולות ומגיעות לעמוד הזה אזי כל אלו שבהיכל הזה נוסעים לתוך ההיכל השני להאחז זה בזה להיות הכל בסוד אחד להתיחד מעלה ומטה כאחד להיות שם קדוש שלם כראוי.</p>
<p>(היכל עצם השמים הוד)</p>	<p>היכל עצם השמים ה"ד.</p>

לאדנ"י. ועוד התכללות אחר, שהד' אותיות בעצמן ג"כ נכללות זו בזו, וז"ש למעלה "כליל לון ואתכלילון אלין באלין כו' לאתכללא אלין באלין ולשלבא אלין באלין", וכן למטה ברזא דרוחא ברוחא, וכליל דא בדא. והענין הוא כמ"ש במעשה מרכבה לד' סטרין, ממלל דא אל דא כו', ושם ע"ג חשמל, אלין ד' נציצין דלהטין ונצצין ועאלין דא בדא ואתעביד מינייהו חד גופא ואקרי חשמל, אוף הכי אלין ד' חיות כלילין דא בדא כו', ע"ש. והוא בסוד ה' אחד ושמו אחד, רזא ד' יחוד דק"ש, שמקודם צריך לאתכללא שייפין דדכורא אלין באלין, וכן דנוק'. ואח"כ לאכללא שניהם יחד. והתקשרותם הוא ע"י טיפה דדכורא, נקשרין בו כל האברים, וכן בדנוק'. ואח"כ נקשרין ב' הטיפות יחד, והבן. וזהו הייחוד (לשם). ושם אמר שהן ד' בנקודה דשריא עליהו, הן ה', והוא בסוד ה"א, נקודה בתוך ד', כמ"ש בס"א. וכן הוא בד' אופנים, וכל הייחוד הוא בנקודה הפנימית, נקודת ציון, בסוד והחיות רצוא ושוב, שהוא חי' החמישית מט"ט ונוריא"ל, ארגמ"ן, והן ה' יריעות, וחמשים לולאות הנ"ל, והכל בהיכל זה (ובפ' בראישת כד נטלין אלין וכו' עמש"ש) (יהל אור).

⁹⁹⁸ ר"ל השילוב הנ"ל (יהל אור).

⁹⁹⁹ שרוח ספיר הוא בסוד שם הוי"ה, ורוח לבנה בסוד שם אדנ"י (יהל אור).

¹⁰⁰⁰ הוא ייחוד כפול זה בזה וזה בזה, וז"ש ברזא וכו' וכליל וכו' (יהל אור).

¹⁰⁰¹ בפרשת בראישת כנ"ל (יהל אור).

¹⁰⁰² כנ"ל אשא במיא ומיא באשא (יהל אור).

¹⁰⁰³ ר"ל הגלגלים באופנים והאופנים בחיות, וכן כולם (יהל אור).

¹⁰⁰⁴ הוא סוד היסוד, כמ"ש למטה (יהל אור).

¹⁰⁰⁵ ההיכלות זה בזה, והרוח שבהיכל הזה ברוח שבהיכל הב', עד היכל הז', כל הד' רוחין רוח א' (יהל אור).

¹⁰⁰⁶ עילא הוא להתאחד ז' רקיעין עלאין כא', והן י"ס דדכורא שבעולם אצילות, וזהו ה' אחד, ותתא הוא

ז' היכלין כא', וזהו ושמו אחד, ואח"כ שניהן כא' בסוד ייחוד ק"ש כידוע, וז"ש למהוי שמא כו' (ובפרשת

בראשית ההוא רוחא סלקא לאתקשרא עמש"ש) (יהל אור).

¹⁰⁰⁷ והוא הוי"ה אלקים (יהל אור).

היכלא תניינא היכלא דא קיימא גו רזא דמהימנותא ¹⁰⁰⁸ לאתאחדא ברזא דלעילא ¹⁰⁰⁹ האי היכלא טמיר וגנוז יותר מן קדמאה ¹⁰¹⁰ בהיכלא דא אית תלת פתחי ¹⁰¹¹ וחד שמשא ממנא עלייהו	ההיכל השני ההיכל הזה עומד תוך סוד האמונה להאחז בסוד שלמעלה ההיכל הזה טמיר וגנוז יותר מן הראשון ובהיכל הזה יש שלשה פתחים ושמש אחד
---	--

¹⁰⁰⁸ ענין מהימנותא אמור בכ"מ על ר"ק, והענין כי כל אמונתינו, הוא בשם הוי"ה. ובה אנחנו נבדלים מן האומות, כי כל האומות משיגין את שמו ית', כמ"ש גדול שמי בגוים. ובכ"מ כו', רק שאין משיגין את שם הוי"ה, רק בשאר השמות, וכולם אינן שם העצם, רק שמות משותפים, לכן באינן דבקיין בו ית', רק עובדין אותו בשיתוף, כי כל השמות אינן רק משותפין ומושאלין מפעולותיו, לא כאלה חלק יעקב, שהם דבקיין בשם זה, ולכן הם דבקים בגוף האילן. משא"כ האומות, בענפין ועליון, שהן כינויין. ולכן מרע"ה לא הזכיר לפרעה רק שם הוי"ה, ודא אקשי ליה מכלהו, וז"ש ה' אלקינו, אלקינו לבד, והוא שם העצם שאינו מושאל מפעולה, רק (מורה) על היותו תמיד, והיותו מעצמו, ונתחלף ה' לו' להיות שם, כמו חוה, וכן הוא ניקוד הוא"ו קמץ, על טעם זה, וזהו מהימנותא. ועיקר השם הוא בו"ק כידוע, ששם נתגלה היותו, שלכן נקרא ר"ק בכ"מ מהימנותא, ואף אם יקרא לכל ע"ס מהימנותא, לפי שכולם בכללות נכללו בשם הוי"ה כידוע. וז"ש כאן גו רזא דמהימנותא, ואמר רזא דמהימנותא, לפי שהיכלות והנהורין ורוחין אינן קרואין מהימנותא, שאינו נאמר אלא עליו ית' באלקותו. משא"כ היכלות ונהורין ורוחין, שהן אינן אלקות, רק מהנשמה שבהן, ואילך הן אלקות, ושם שם הוי"ה, אבל ההיכלות נק' אלקים, וז"ש גו רזא דמהימנותא, וידוע שבינה נק' רזא, והוא דרגא דנשמה (יהל אור).

¹⁰⁰⁹ ר"ל במדות ר"ק העליונים של אצילות. והענין בסוד ה' אחד, ושמו א', בסוד יחוד שמע ישראל, וברוך שם כמל"ו, יחוד שית סטריין דזכורא, ויחוד שית סטריין דנוק', וליחדם אח"כ בא'. ואמר בזוהר ליחד עלמא עלאה ועלמא תתאה, ר"ל בינה ומלכות, עלמא עלאה דזכר ועלמא תתאה נוק', ואמר שית סטריין דעלמא עלאה ר"ק, שית סטריין דעלמא עלאה, והיכלין שית סטריין דעלמא תתאה. והענין כי ב' עולמות הן העולם הזה, והעולם הבא ולא יותר כמ"ש, וכי שלשה עולמות יש, והן בינה ומלכות כידוע, וכ"א נקרא עולם, מן העולם ועד העולם, והן כלל ע"ס של אותו עולם. בינה כולל ע"ס של האצילות, כי היא כוללת ג"ר, ז"א הוא שית סטריין דילה ונכלל בה, שלכן נקרא' בינה בן י"ה כידוע, ומלכות ג"כ נקראת עולם בג"ר שבה, והן בהיכל ק"ק, ושית היכלין הנשארין הם ר"ק דילה כידוע, בסוד ברוך שם כמל"ו, ולעולם נק' עולם בסוד בינה שכוללת ג"ר, בין בינה דאצילות בין דמלכות שהיא ק"ק, כמ"ש לקמן דף רנח ע"ב, היכלא דא אקרי בית קה"ק [כו'] לאתערא עלמא דאתי לגבי האי עלמא עולם אקרי עולם כו', ע"ש. וידוע שעיקר היחוד שצריך למעשה התחתונים הוא בו"ק, כי בג"ר הוא עלמא דחירות. וכן כאן בהיכל ק"ק, שם עולם היחוד, ומהיכל הרצון ולמטה נק' עולם הפירוד, בסוד להשקות את הגן, שהוא היכל ק"ק, ושם הנהר יוצא מעדן, ברית דעייל בארון, בק"ק. ויוצא מעדן מחו"ב שבאצילות להשקות את הגן, ושם בהיכל ק"ק, מתפלג ימא כל מימיו דבראשית, והוא נק' יוצר בראשית, יוצר הכל, ועב"פ לך לך בס"ת דף עו ע"ב, ומשם ולמטה יפרד והיה לארבעה ראשים בהיכל הרצון, ד' נשים דיעקב, ומהן יוצאין י"ב שבטין, והן י"ב בקר שהקריבו י"ב נשיאים, כל הבקר לעולה שנים עשר, י"ב בקר תחת הים, והן חיות קטנות עם גדולות, וכל התפלות והמעשים לאעלא רוחא ברוחא, היכלא בהיכלא, עד היכלא הז', ששם יתאחדו כולם, ושמו אחד. וכן למעלה, כל ה"ק דז"א באימא, ואתאחד עלמא עלאה בתתאה, והתנהגות העולם ו' אלפים שנה בר"ק, ואלף הז' בבינה יום השבת, וכן ו' ימים ויום השבת בינה, וכוללת ג"ר, לכן ג"פ ביום השביעי, וכנגדן ג' סעודות. וכן באלף הז', וג' סעודות ידועין כמ"ש בפי' לספד"צ, ע"ש. וסוף אלף הששי, הגאולה, שליטת רוח לבנה, עולם תתאה בעלמא עלאה, שאז מתחיל היחוד. וספיר ולבנה, הן ד"ו פרצופין. וז"ס שש מאות שנה לחיי נח. ושני עולמות הן, העולם הזה והעולם הבא. העולם הזה מתנהג ע"י מלכות, והן ע"י וא"ו היכלות, ואלף השביעי ק"ק, ועולם הבא יתנהג ע"י עלמא דזכורא, ושם עולם היחוד. וזהו גאולות הראשונות, שירה חדשה, גאולה האחרונה, שיר חדש. ואז יתעלה העשיה ליצירה, ויהיו כמלאכים שם, וזהו וארעא אתבטלת, שיצירה ועשיה הן שמים וארץ, ושמים וארץ של זה העולם יתבטלו, שז"א מקנן ביצירה מלכות באופן (יהל אור).

¹⁰¹⁰ יתבאר למטה בענין הגוויין, והן בסוד ג' גוויין דנהורא, כמ"ש למטה (יהל אור).
¹⁰¹¹ יה"ו (רח"ו). שתריין רוחין כאן, הא' אורפניא"ל, והוא גוון חוור, ורוחא אחרא אתכלל בהדיה בשני גוויין, והוא נכלל בזה הרוחא אורפניא"ל, וכנגדן ג' פתחים, וכמו ששם העיקר רוחא אורפניא"ל. והשני, נכלל בו, כן ממונה אורפניא"ל ממונה על כל הג' פתחים, ותחתיו ב' ממונים על ב' פתחים, והוא גוון חוור דלא אשתני, והוא בפתח מזרח. ורוחא אחרא, דהוא בב', חוור ותכלא, לכן ההוא ממנא בדרום וצפון, ונגד מערב הוא היכלא קדמאה, יסוד בסוד מערב דאתכליל בהאי היכלא, ושם ממונה טהריא"ל, טהור עינים, בסוד פתח עינים. וממונה הזה אורפניא"ל, אינו הרוחא, אלא נקרא על שמו. ושער מזרח פתוח, שהוא שער האיתון, ובו נכנסין הכל. אבל שערי צפון ודרום אינן אלא לקרבנות, עולה וחטאת שהן בצפון, או קדשים קלים שהן בדרום, וכן כאן לנהרגים שהן דוגמת הקרבן, והן ב' מינים, הרוגי ב"ד והרוגי מלכות, כמ"ש למטה, שנגדן ב' פתחים והרוגי ב"ד על חטא בצפון, והרוגי מלכות שהן בלא חטא דוגמת ק"ק בדרום (יהל אור).

<p>אורפניא¹⁰¹² שמה היא ממנא שליט על תלת סטרי עלמא דרום וצפון ומזרח דרום מהאי סטרא וצפון מהאי סטרא ומזרח באמצעיתא</p>	<p>ממנה עליהם ושמו אורפניא^ל הממונה הזה שולט על שלשת צדדי העולם דרום צפון ומזרח דרום מצד זה וצפון מצד זה ומזרח באמצע.</p>
<p>אלין תלת פתחין לתלת סטרין אלין תרין סתימין וחד באמצעיתא פתיח ברוא דכתיב (שמות כד י) וכעצם השמים למהר¹⁰¹³ היא ממנא אתפקד וקיימא בההוא פתחא דאיהו פתיח ותחות ידיה תרין ממנן אחרנין דממנן על אינון פתחין אחרנין סתימין</p>	<p>שלשת הפתחים הללו לשלשה צדדים אלו שנים סתומים ואחד באמצע פתוח בסוד הכתוב וכעצם השמים לטהר הממונה הזה נפקד ועומד באותו הפתח הפתוח ותחת ידו שני ממונים אחרים שממנים על אותם הפתחים האחרים הסתומים.</p>
<p>וכל אינון נשמתיין דאינון קטולי בית דין או אינון קטולי שאר עמין כלהו אתמנן תחות ידיהון והאי ממנא דעלייהו חקיק לון לדיוקניהון בלבשושי דאינון נור דליק¹⁰¹⁴ וסליק לון לעילא ואחמי לון למאריה וכדין נטיל לון וחקיק לו בפורפירווי לאינון קטולי שאר עמין</p>	<p>וכל אותן הנשמות שהם הרוגי בית דין או אותם הרוגי שאר העמים כולם התמנו תחת ידיהם והממנה הזה שעליהם חוקק אותם לדמיותיהם בלבשושי שהם אש דולקת ומעלה אותם למעלה ומראה אותם לרבונו ואז הוא נוטל אותם וחוקק אותם בבגדי המלכות שלו את אותם הרוגי שאר העמים.</p>
<p>ואינון קטולי בית דין נחית לון האי ממנא ואעיל לון בתר אינון תרין פתחין סתימין דאינון תרין ממנן אחרנין קיימין עלייהו ותמן חמאן יקרא דכל</p>	<p>ואותם הרוגי בית דין מוריד אותם הממונה הזה ומכניס אותם אחר אותם שני הפתחים הסתומים שאותם שני</p>

¹⁰¹² הנה מלאך זה יוצא מפסוק (יחזקאל י ט) והנה ארבע אופנים אצל החיות ותחת ידו ב' ממונים שהם יוצפחירין (נ"א: יוצסיררין) והדרניא^ל מלאכים אלו הם בסוד חשמ"ל שהוא גימ' אורפניא^ל ויש בהיכל זה שם יה"ו דאלפיין כזה יו"ד ה"א וא"ו בג' פתחים ששם ג' ממונים אלו הנזכר לעיל (זהר הרקיע). אורפניאל, על שם האור הפנים העליונים דא"א הנמשך עד היכל הזה, ונעשה שם ע"ז הרוחא הנז' שהוא אורפניאל, והוא נקרא ג"כ בשם חשמל כמ"ש בזוהר פקודי (רמ"ו ע"ב ורמ"ז ע"א) והרב בשער א"א (פרק יד). ואמר עוד הרב בספר הליקוטין (פרשת כי תצא דף קט"ו ע"ב) כי זה הרוחא דאורפניאל הנה הוא מאיר למטה וכופה את כל הקליפות, וכן נשמות הצדיקים כשרוצים לעלות למעלה מקבלים מאותו הרוחא לבוש אחד כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים, וכמ"ש בזוהר (שם רמז ע"א) דבההוא רוחא קיימין כל אינון מלבושין דנשמתייהון דצדיקא דסלקין לאתחזאה קמי מאריהון ולקיימא קמיה כו' ע"ש. כי אורפניאל הוא גימטריא מלבוב שהוא סוד החשמל הדוחה את כל החיצונים כנ"ל, ולכן הוא עומד בהיכל השני שהוא הוד, כי נצח והוד הם סוד הלבושין כי הם לבר מגופא כנודע (זהר בראשית כא ע"ב), ולכן הוא שם סוד הלבושין שהם ג"כ לבר מגופא, וכמ"ש (תהילים קד א) הוד והדר לבשת (וכמ"ש הגר"א בספד"צ (פרק א' ט ע"ג) בד"ה מלך חמישי ע"ש, ובביאורו להיכלות שם ח"ב כ ע"א). וכן עיקר אורפניאל ואור החשמל המאיר ומתגלה ברוחא הזה, הוא רש כשנכלל בהיכל נוגה שהוא נצח, כי הם שניהם הם אור החשמל וסוד המלבוב, וכן אמרו בזוהר שם (רמ"ט סוף ע"ב), כי בהיכל נוגה שהוא נצח, הנה שם הוא המלאכים דאקרון חשמלים, ואינון מגינין וסייפין ורומחין דרהטי לאגנא עלייהו דישראל משאר עמין ולאגנא קרבא בהו ולנקמא לון כו'¹⁰¹². והרי לנו חשמלים פרטיים בעולם הבריאה, וכן הוא ג"כ בעולם היצירה כי שם הוא כל הי' כתות מלאכים, וכמ"ש במסכת אצילות, וחד מינייהו הוא חשמלים וכמו שכתוב שם, וכן בזוהר (פ' בא מ"ג ע"א) (דע"ה ח"א סב ע"ג).

¹⁰¹³ כמ"ש למטה, שב' רוחין, א' עצם ובו גוון א' דלא אשתני, וב' השמים אש ומים, ב' גוויין, והן ג' גוויין, ג' פתחים. וז"ס באנו באש ובמים, ותוציאנו לרויה, שהוא כוס תנחומין כמ"ש למטה. וז"ש כוסי רויה, וז"ס המזמור, בנאות דשא ירביצני, שהוא סוד חקל השדה, והוא בהיכל הא', דשנת בשמן ראשי כוסי רויה, הן בב' היכלות עצם השמים, ונגה בנגה. דשנת בשמן ראשי, כמ"ש בדף רמט ע"א, האי רוחא איהו רוחא דכינא כו' מההוא משחא דרבותי כו', האי קיימא תחות ההוא רוחא לאמשכחא לכל אינון נשמתיין כו', כוסי רויה כאן, אך טוב וחסד כו', הוא בהיכלות זכות ואהבה, כל ימי חיי, בהיכל רצון, כידוע. ושבת בבית ה', בבית קה"ק, שם הוא בית ה', בית ראשון כידוע, שם אורכא דיומין כמ"ש בסוף התיקל' וזהו לאורך ימים (יהל אור).

¹⁰¹⁴ דניאל ז ט (לש"ו) תזה הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתב לבושה כתלג חור ושער ראשה פעמר נקא כרסיה שביבין די נור גלגלוהי נור דלק. הייתי רואה שכסאו עולה וזקן הימים יושב ולבושו לבן כשלג ושער ראשו כצמר נקי, וכסאו נוצץ של אור וגלגליו נר דלוק.

<p>אינון דקיימו אורייתא ונטרו פקודוי ואינון כסיפין בנרמייהו ונכוין מחופה דילהון עד דהאי ממנא דקיימא עלייהו פתח לון תרעא דמזרח ונהיר לון ויהיב לון חיים דאתפתחו בההוא תרעא דמזרח ובידא דההוא ממנא חד כסא¹⁰¹⁵ דחיינ דאיהו מלייא נהוריין¹⁰¹⁶ והאי אקרי כוס תנחומין כסא דחיי דהא בנין כסא אחרא דשתו בקדמיתא זכו להאי</p>	<p>הממנים האחרים עומדים עליהם ושם הם רואים את כבוד כל אלו שקימו תורה ושמרו את מצוותיה והם מתבישים בעצמם ונכזים מהחפה שלהם עד שהממנה הזה שעומד עליהם פותח להם את שער המזרח ומאיר להם ונותן להם חיים שנפתחו באותו שער המזרח וביד אותו הממונה כוס אחת של חיים שהיא מלאה באורות וזו נקראת כוס תנחומים כוס של חיים (ומאיר ונותן להם חיים) שהרי משום כוס אחרת ששתו בראשונה זכו לזה.</p>
<p>כגוונא דא אית¹⁰¹⁷ בסטרא אחרא בהיכלא דמסאבא ממנא אחרא ובידיה כוס דאקרי כוס תרעלה כוס חמתו כמה דתנינן אית יין ואית יין¹⁰¹⁸ הכי נמי אית כוס ואית כוס¹⁰¹⁹ וכלא דא לטב ודא לביש יין לטב דכתיב (תהלים קד טו) ויין ישמח לבב אנוש ויין לרע שכתוב (שם עה) ויין חמר מלא מסך וגו' כוס לטוב שכתוב (שם קטז) כוס ישועות אשא כוס רמז/א</p>	<p>כמו כן יש בצד האחר בהיכל הטמאה ממנה אחר ובידו כוס שנקראת כוס תרעלה כוס חמתו כמו ששנינו יש יין ויש כן גם יש כוס ויש כוס והכל זו לטוב וזו לרע יין לטוב שכתוב ויין ישמח לבב אנוש ויין לרע שכתוב (שם עה) ויין חמר מלא מסך וגו' כוס לטוב שכתוב (שם קטז) כוס ישועות אשא כוס</p>
<p>לביש דכתיב (ישעיה נא יז) כוס חמתו כוס התרעלה</p>	<p>לרע שכתוב (ישעיה נא) כוס חמתו כוס התרעלה.</p>
<p>כמה דאית בסטרא דקדושה היכלין וממנן כלא לטב ורוחין קדישין וכל סטרין קדישין הכי נמי אית בסטר מסאבא היכלין וממנן כלהו לביש ורוחין מסאבין ממנן וכל סטרין מסאבין ודא לקבל דא כגון יצר הטוב ויצר הרע וכלא ברזא חדא</p>	<p>כמו שיש בצד הקדושה היכלות וממנים הכל לטוב ורוחות קדושות וכל הצדדים הקדושים כך גם יש בצד הטמאה היכלות וממנים כולם לרע ורוחות טמאות ממונות וכל הצדדים הטמאים וזה כנגד זה כמו יצר הטוב ויצר הרע והכל בסוד אחד.</p>
<p>היכלא דא אקרי היכל זהר בנין דאית ביה רוחא דאקרי אורפניא¹⁰²⁰ ואיהו זהר דלא אשתני¹⁰²¹</p>	<p>ההיכל הזה נקרא היכל זהר משום שיש בו רוח שנקראת אורפניא¹⁰²⁰ ל והיא זהר</p>

¹⁰¹⁵ חד נהורא דחיינ – הוא הכוס (יהל אור).

¹⁰¹⁶ הוא היין, וזהו יין המשומר בענביו עין לא ראתה, שכאן אין ראייה שולט, דלית ליה גוון כלל, כמש"ל דא לאו איהו באתגליא בסתימו דעינא כו', וזהו עין לא ראתה, וזהו החיים, ולכן כשחטטה חוה הענבים, גרמה מיתה. וצריך כל אדם מקודם לטעום כוס אחר מקודם כמש"ל, בגין דכסא אחרא כו', ר"ל שנהרגו, וז"ס שמשקין לו כוס להרוגי ב"ד (סנהדרין מג ע"א) (יהל אור).

¹⁰¹⁷ והן ג' טפין דמ"ה נגד ג' הנ"ל, וכן בגיהנם כמ"ש לקמן דף רסג ע"ב ורסד ע"א היכלא תניינא כו', בהיכלא דא קיימין תלת פתחין לתלת סטרין כו', ובהאי ממנה דאקרי כוס כו', ורוו ליה להאי נשמתא כו', וזהו נגד רויה הנ"ל, מהאי רוחא נפקא תלת טפין כו', ע"ש כל הענין. וזהו הממונה בפתח האמצעי, דשם נגד זה הממונה של חיים (יהל אור).

¹⁰¹⁸ וז"ש (ברכות נז ע"א) יש שותה יין וטוב לו כו', ות"ח לעולם טוב, שהן בדרגא דהאי היכלא, וכאן הוא סוד החלום, כמ"ש לקמן דף רמח ע"ש (יהל אור).

¹⁰¹⁹ כי הן ב' דרגין כוס ויין כנ"ל (ובפ"ב דא קשי לאתגלייא בסתימו דעינא כו' עמש"ש) (יהל אור).
¹⁰²⁰ עי' הקדו"ש עט ע"א איך שמפרש את דברי הזהר על פי תורת המהר"י סרוק, עי' עמוד הקודם הערה בשם לש"ו דע"ה ח"א דף סב ע"ג.

¹⁰²¹ אורפניאל אותיות אור פני אל, ואור הוא זהר, והוא אור פשוט, שזהו אור כנ"ל, והוא אור פנימי, וזהו פני (יהל אור).

<p>וקיימא בנהירו סתימא¹⁰²² דנהיר מעילא ובנהירו דנהיר לתתא וכד בטש¹⁰²³ נהירו דלתתא בנהירו עלאה (נ"א וכד נהיר נהורא בנהורא) נהיר האי רוחא כגוונא דחיוז דעינא דכד מתגלגלא כדין אפיך נהורא דנציץ וזהרא¹⁰²⁴ הכי נמי האי רוחא ועל דא היכלא דא אקרי זוהר</p>	<p>שלא משתנה ועומד באור נסתר שמאיר מלמעלה ובאור שמאיר למטה וכשמכה האור שלמטה באור העליון (וכשמאיר אור באור) מאירה הרוח הזו כמו מראה העין שכשמתגלגלת אז מוציאה אור שנוצץ וזוהר כך גם ברוח הזו ועל כך ההיכל הזה נקרא זהר.</p>
<p>האי רוחא דאקרי אורפניא"ל האי איהו דנהיר להיכלא דא ונהיר להיכלא קדמאה בגין דההוא רוחא דהיכלא קדמאה נהיר באתגלייא בהאי (ד"א מהאי) רוחא דאיהו סתימאה¹⁰²⁵ דא רוחא נטיל לעילא ונטיל לתתא ברזא דכתיב (שיר ז ב) חמוקי ירכיך כמו חלאים¹⁰²⁶ ומה דאמר חמוקי ירכיך¹⁰²⁷ בגין דאית רוחא אהרא דנפיך מניה לסטר שמאלא ואתקשר בהדיה ועל דא כתיב (&) חמוקי תרין והאי רוחא שמאלא אקרי הדרניא"ל ואתכלילו דא בדא כלילן כחדא ואינון עצם השמים דכלילא באש ומים</p>	<p>הרוח הזו שנקראת אורפניא"ל זוהי שמאירה להיכל הזה ומאירה להיכל הראשון משום שאותה הרוח של ההיכל הראשון מאירה בגלוי בזו (מזו) הרוח שהיא נסתרת זו הרוח נוסעת למעלה ונוסעת למטה בסוד הכתוב (שיר השירים ז) חמוקי ירכיך כמו חלאים ומה שאמר חמוקי ירכיך משום שיש רוח אחרת שיוצאת ממנו לצד שמאל ונקשרת עמו ועל כך כתוב פעמים חמוקי ורוח השמאל הזו נקראת הדרניא"ל ונכללים זה בזה כלולים כאחד והם עצם השמים שכלול באש ומים.</p>
<p>כתיב (יהזקאל א כח) כמראה הקשת¹⁰²⁸ אשר יהיה בענן ביום הגשם¹⁰²⁹ וגו' האי רוחא קדמאה אורפניא"ל דאיהו סתים בין עילא ותתא¹⁰³⁰ ונהיר</p>	<p>כתוב כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם וגו' הרוח הראשונה הזו אורפניא"ל שנסתרת בין מעלה ומטה</p>

¹⁰²² ר"ל דנהיר מעילא, מהיכל נגה, דשם הוא נהירו סתימא דלא אתחזי כלל כמ"ש למעלה, ונהיר לתתא להיכלא קדמאה, והוא ממוצע ביניהן, לכן לא אתחזי אלא בסתימו דעיינין (יהל אור).

¹⁰²³ ר"ל, כד בטש נהירו דהיכלא קדמאה בנהירו של היכל נגה, שהוא נהירו דלא אתחזי, נציץ האי נהירו, רוחא של היכל זה (יהל אור).

¹⁰²⁴ כמ"ש בפ' וארא, דגוונין דמתחזיין לא זהרי, ודלא מתחזיין זהרי, כמש"ש. ורזא דא עינא בעינא, אית גוונין דאתגליין רשימין ביה, וכלהו לא מזדהרי כו', אינון סתימין דמזדהרין מגו, אלין דלא מזדהרי ואינון דמזדהרי כו', ולכן נקרא זהר, וז"ש ה"נ האי רוחא, וע"ד אקרי אורפניאל, שהוא אור המאיר (יהל אור).

¹⁰²⁵ ר"ל, שמאיר להיכל הזה ולהיכל לבנת הספיר, שגוונין של היכל א' אינון מאירין כלל, שהן גוונין דמתחזיין דלא (מזדהרין) אלא מגו גוונין דלא מתחזיין המאירין. וכן רוח של היכלא קדמאה אינו מאיר רק ברוח זה, רק ששם באתגלייא וכאן בסתימו (יהל אור).

¹⁰²⁶ ר"ל, שנטול להיכל הזה ונטל להיכלא קדמאה, שנאמר חמוקי ירכיך והוא בהיכל הזה (יהל אור). והוא בהיכלא קדמאה, ששם הכף כמש"ל, ואמרו כמו חלאים על השתין שמחוללין ויורדין עד תהום והבן, וז"ס בשעה שכרה דוד שתין שהיתה בסוד בתולה, גן נעול גל נעול מעין חתום, והוא פתח אותה בסוד אבן מאסו הבונים (יהל אור).

¹⁰²⁷ ר"ל מ"ש חמוקי בלשון רבים (יהל אור).

¹⁰²⁸ ר"ל שכאן ג' גוונין דקשת כמ"ש למעלה, וסמך כאן על מ"ש בפ' בראשית, ומש"ש קיצר כאן (יהל אור).

¹⁰²⁹ ר"ל, הרוחא שמאלא כלילא באש ומים, שהן שני הגוונין, חוור ותכלת, כסא דין וכסא רחמים, בסוד הציצית, תכלת ולבן. ועצם הוא רוחא קדמאה, והשמים רוחא תניינא. וע"ז הרוחא אמר דכלילא באש ומים, ולכן נקרא הדרניא"ל, ונק' הדר, זיו, כידוע דלית שופרא אלא כד איהו בתרי גוונין, חוור וסומק, כמ"ש בזו"ח דף לג ע"ב, והאי נגה איהו נציצו דנציצן כאשא, ונהיר סומקא דיליה, ומגו סומקא דא בשעתא דעאל ונקיב גו ההוא אבנא, איהו שפירא בחיזו בתרין גוונין כו'. כיון דאתנהירת בחוורו כאבנא בדולחא, ע"כ ל"ל חיזו בשפירו לאסתכלא עד דאתא סטרא דשמאלא, דההוא נוגה דסומקא ועאל בגווה ההוא סומקא בההוא נוגה, כדין איהו שפירא בחיזו שפירא בריוא לאסתכל כו', כאתתא שפירתא, בחיזו חוור וסומק כו'. וז"ס (מגילה יג ע"א) אסתר ירקרוקת היתה, שהוא גוון תכלת (וגוון תכלת אצטבע מגו גוון סומק כמ"ש בפרשת תרומה, ולכן אחיד בסומק דלתתא כנ"ל) אלא שחוט של חסד משוך עלי', ולכן בימיו נגזר כליה על ישראל, וניצולו בסוד כסא תכלת וכסא רחמים (יהל אור).

¹⁰³⁰ ר"ל בין היכלא קדמאה להיכל ג' כנ"ל (יהל אור).

<p>ואיהו כעין השמל¹⁰³¹ האי איהו כעין השמל ולזמנין איהו השמל בגין דמניה קיימיין כל אינון שרפים חיוון אשא ממללן חיוון דקיימי ולא קיימי¹⁰³² ועל דא איהו השמל</p>	<p>ומאירה היא כעין החשמל זהו כעין החשמל ולפעמים הוא חשמל משום שממנו קיימים כל אותם שרפים חיות אש מדברות חיות שעומדות ולא עומדות ולכן הוא חשמל.</p>
<p>אורפניאל¹⁰³³ דקאמרן בדא אשתמודעאן חיין לעלמא כד אתדן עלמא למב כדין נהיר רוחא דא וכל חיין וכל הידו אשתכח דהא כיון דזכותא נפקא ונהירו דינין כדין רוחא דא אנהיר וסימניך (משלי טז טו) באור פני מלך חיים¹⁰³³</p>	<p>אורפניאל¹⁰³³ שאמרנו בזה נודעים חיים לעולם כשנדון העולם לטוב אז מאירה הרוח הזו וכל החיים וכל השמחה נמצאים שהרי כיון שזכות יוצאת ומאירים הדינים אז הרוח הזו מאירה וסימנך (משלי טז) באור פני מלך חיים.</p>

¹⁰³¹ "כעין" ע"ש גוויני דעינא, וכאן הוא החשמל דלא קיימיין בי' לאסתכלא, וכמ"ש בזו"ח דף לב ע"ב, ומתוכה כעין החשמל הא אוקמוה דאינון חיוון אשא ממללן, ויתבאר למטה שהוא השרפים דנפקי כאן מהאי רוחא, ואינון זוהרא דזהיר, והוא רוחא הזה שנקרא זוהר קאי', ולכן קאים דלית מאן דיכול למקים בי' וכו', ועיינין וחזויהי לא יכלין לשלטאה עליה כו' (יהל אור).

¹⁰³² ר"ל דעיקר חשמל הוא כשנכלל בהיכל שלמעלה דמניה נהיר כמ"ש¹⁰³², וקיימא בנהירו סתימא דנהיר מעילא ובנהירו דנהיר לתתא. והענין כמ"ש (חגיגה דף יג ע"ב) חשמל עתים חשות עתים ממללות, וחשות הוא סתימו דלא אתגלייא, וממללות הוא ההתגלות, והן בב' מקומות בעיינין ובשפון כידוע. ובעיינין הן גוויני דמתחזיין ודלא מתחזיין כנ"ל, וזהו "כעין". ובשפון הן חשות וממללות, וכמ"ש ברע"מ פרשת פנחס רג ע"ב, ועוד למנצח, תמן מל עם נצח, ודא מל מן חשמל, הוד ונצח אינון לקבל תרין שפון. ובג"ד אתקריאו שפון חיוון אשא ממללן כו', דמסט' דגבורה אתקריאו חיוון אשא כו', ר"ל דחש הוא נצח, ומל הוא הוד, וזהו למנצח, נו"ה. והענין כי היכל נצח לא אתגלייא כלל, והיכל הזה, כד אתקשר בהיכל התחתון מתגלה, והוא נהיר בנהירו דלעילא ונהירו דלתתא, לכן הוא חשמל. וכ"ז בהתכללות בהיכל עליון ותחתון, וסדר התקשרות, בתחלה בהיכל תחתון ואח"כ סליק בהיכל הזה, ואז נולדו השרפים, ואח"כ עולין ב' ההכילות והרוחין אל היכל נגה, ושם נכללו כא', לכן שם נעשו החשמלים, כמ"ש דף רמט ע"ב, ואלין מלאכים דאקרון חשמלים כו', וז"ש כעין חשמל. והוא כאשר עדיין לא נכלל ברוחא של סט' דשמאלא הדרניאל וברוחין של היכלא קדמאה, שאז עדיין אינו נגלה וא"א לומר חיות אש ממללות, ולזמנין איהו חשמל כאשר נכללו בו כל הנ"ל, ואז נעשו השרפים כמ"ש למטה, כד אתכליל רוחא ברוחא כו', ואלין שרפים. וז"ש בגין דמניה קיימיין כו', ואז הוא חשמל חיות אש ממללות, וזהו עתים ממללות, וכשנכלל היכל זה בהיכל נגה, אז עתים חשות, ששם כולם נעלמים בה. ואמר חיות אש שיצאו מסט' דשמאלא מאש שברוח הב' שנכלל מאש ומים וכנ"ל ברע"מ. ולכן הן ממללות, מ' דוממת, ש' שורקת. וכאן הוא אש ומים כנ"ל, עצם השמים דכלילא באש ומים, ולכן כאן החשמל (יהל אור).

¹⁰³³ הענין, כי מלכות נק' חקל תפוחין קדישין, חקל נגד נה"י, ששם נק' שדה תפוחין נגד חג"ת, ששם ג' גוויני של התפוח, ג' אבות, שהן ג' גוויני הקשת, כמ"ש קדישין נגד חב"ד, בסוד שמן משחת קדש, במוחין. וכ"ז הוא בפרצוף שלה שהן, נגד נה"י שלו, והן ג' היכלות. ונק' בהיכל ראשון שדה, בסוד כי בשדה מצאה. ובהיכל השלישי, ששם חב"ד דילה נק' קדישין, ששם משחת קדש, כמ"ש לקמן דף רמט ע"א, האי רוחא איהו רוחא דכיא כו', מההוא משחא דרבות קדשא דנגיד מעלמא דאתי נגיד ביה, ומההוא משחא אתברי ואצמח כו', ובהיכל הזה נק' תפוחין. וכאן ג' גוויני דתפוח כמראה הקשת כמ"ש¹⁰³³, ובאד"ר דף קלג ע"ב, פתח ר"ש ואמר כתפוח בעצי היער וגו', מה תפוח זה כליל בתלת גוויני. כך קב"ה תרין תפוחין כליל שתא גוויני ותרין תפוחין אלין דאינון כו', כללא דכל שתא תיקונין דאמינא ובגיניהון באור פני מלך חיים, ותאנא מהאי תפוחין נפקין חיין לעלמא כו', וכן כאן הן שתא גוויני, תלת כלילין בתלת שב' רוחין דכאן, הן ג' גוויני וב' רוחין של מטה, שבהן ג' גווינים שנהורא שמאלא, חוור וסומק כאחד, והן נחשבים לא', כמ"ש¹⁰³³ והן ששה גוויני, והן ז' כמו התפוחין, שהן תיקון ז', והוא בחג"ת שכוללים נה"י, ועם מלכות הוא ז'. ואמר שם, ובהאי דלתתא הוא אמת, שלכן חותם הקב"ה בחג"ת אמת, ונק' מהימנותא כנ"ל. ואמר כיון דזכותא נפקא כו', כי התפוחין דז"א כלילין בב' גווינים אש ומים, כמ"ש באד"ר דף רצה ע"א, אנפוי כתרין כו' חוורא וסומקא סהדותא לא"א, סהדותא לאחסנא דירית ואחיד לו, והן חו"ג, אש ומים. וכן כאן, הרוחא כלילא באש ומים כנ"ל. ושם דף רצב ע"ב, ואתעביד מיניה תרין גוויני כלילין כחדא ונהיר אנפוי ואהסיד באו"א גוויני דאנפוי כו'. ואמר באד"ר דף קמא ע"א, הני תרין תפוחין כד נהירין מב' סטרין מנהירו דתרין תפוחין כו', ולא ישתכח רוגזא בעלמא, ע"ש. ושם דף קלג ע"ב שם, ותאנא מהאי תפוחין נפקין חיין לעלמא, ומתחזיין חידו לז"א, דכתב יאר ה' פניו אליך, וכתב באור פני מלך חיים, באור פני מלך, אלין אינון תרין תפוחין כו', כל עלמא מתברך ולא אשתכח רוגזא בעלמא. ובאד"ר ז' שם דף רצ"ה, כד אתנהיר מן נהירו דחוורא דעתיקא חפיא ההיא חוורא על ההוא סומקא כו', עד הכי אתחזי בההוא גוויני, ע"ש. וכ"ה כאן, כשמתגלה חסד עליון, ונהירו דינין, אז נהיר ההוא רוחא, ואז באור פני מלך חיים. וכד אתדן עלמא כו', והאי רוחא אנגיז, שהאי רוחא הוא גוון חוורא, וכד נהיר חוורא, אז חיין וכנ"ל. ואמר וסימנך וארכבת' כו' שכאן הברכים כמ"ש¹⁰³³ (יהל אור).

<p>וכד אתדן עלמא בדינא (בההוא זכותא) כדין ההוא סטרא אהרא מסאבא שלמא ואתקף (ס"א) וכד אתדן עלמא בדינא בההוא זכותא כדין ההוא רוחא אהרא שלמא ואתקף) והאי רוחא אנניז ואתחשך וכדין כל עלמא קיימא בדינא ואתדן וכלא קיימי בהאי רוחא וסימניך (דניאל ה ו) וארכובתיה דא לדא נקשן</p>	<p>וכשנדון העולם בדין (באותה זכות) אזי אותו הצד האחר הטמא שולט ומתחזק (וכשהעולם נדון באותה הזכות אז הרוח האחרת שולטת ומתחזקת) והרוח הזו נגזזת ונחשכת ואז כל העולם עומד בדין ונדון והכל עומד ברוח הזו וסימנך וארכבותיו נוקשות זו לזו.</p>
<p>הכא קיימין כל אינון מלבושין דנשמתהו¹⁰³⁴ דצדיקייא דסלקין לאתחזאה קמי מאריהון ולקיימא קמיה וכד נשמתא סלקא ומטי להאי היכלא כדין אזדמן חד ממנא דאתפקד על אינון לבושין וצדיקיא¹⁰³⁵ ל שמייה¹⁰³⁵ דהא בזמנא דבר נש עביד פקודין דאורייתא בהאי עלמא כגוונא דאיהו אשתדל גרמיה הכי אתעביד ליה בהאי היכלא לעילא מלבושא לאתלבשא ביה בההוא עלמא</p>	<p>כאן עומדים כל אותם מלבושים של נשמות הצדיקים שעולות להראות לפני רבונם ולעמד לפניו וכשנשמה עולה ומגיעה להיכל הזה אזי מזדמן ממנה אחד שנפקד על אותם לבושים ושמו צדיקיא¹⁰³⁵ ל שהרי בזמן שאדם עושה את מצוות התורה בעולם הזה כמו שהוא משתדל על עצמו כך נעשה לו בהיכל הזה למעלה מלבוש להתלבש באותו העולם.</p>
<p>וכד נשמתא סלקא¹⁰³⁶ ההוא ממנא נטיל ההוא לבושא דילה ואזיל עמה עד די מטא לנהר דינור¹⁰³⁷ די נשמתא אצטריכא לאתסחייא ולאתלבנא¹⁰³⁸ תמן ולזמנין¹⁰³⁹ דטבעא היא</p>	<p>וכשנשמה עולה אותו ממנה נוטל אותו הלבוש שלה והולך עמה עד שמגיעה לנהר דינור שהנשמה צריכה לרחץ ולהתלבן שם ולפעמים שטובעת אותה</p>

¹⁰³⁴ בסוד הוד והדר לבושו, והוא היכל הוד. וכאן רוחא הדר שנקרא דרניא¹⁰³⁴ ל כנ"ל, וחשמ"ל ואורפניא¹⁰³⁴ ל, ומלבו"ש, סכום כלם אחד, והן שע"ח נהורין הידועין. והן ש"ע נהורין וח' אתוון. ודחשמ"ל שהן ח' נהורין שהן שלוב הו"ה ואדנ"י דהיכלא קדמאה שנכלל כאן, שלכן נק' צדיק חשמל, ע"ש ב' שמות הנ"ל. וכמ"ש בתז"ח דף עג ע"א, חיזו תליתאה, וארא כעין חשמל כו' עם תמניא אתוון דחשמל, ע"ש. וש"ע נהורין מתפשטין מן התפוחין כמ"ש באד"ר שם, תאנא אלין תפוחין נהירין וחורין תדירא, ומנהון נהירין לתלת מאה ושבעין עיבר כו'. וז"ש וארא כעין חשמל, שהוא באלין היכלות נ"ה כנ"ל, וכמ"ש בהתיקו"ז ובתז"ח דף עג ע"ב, ממראה ולמעלה נצח, וממראה מתניו ולמטה הוד כו', שהן נק' מעלה ומטה. וז"ש כמראה אש בית לה סביב, והוא בהיכל נגה, שאופן אהדיא¹⁰³⁵ ל סביבו וממראה כו', כמראה אש ונגה לו סביב, הוא כאן הדרניא¹⁰³⁵ ל, דאתכליל באש ומים, והוא נגה כמ"ש בזו"ח דף לג ע"ב, והאי נגה איהו מסט' דימינא ואתכליל בשמאלא ושמאלא בימינא (יהל אור). עי' לעיל רי ע"א ותמן (לש"ו).

¹⁰³⁵ וז"ש והלך לפניך צדקתך (ישעיה נח ח), צדק לפניו ילך כו' (תהלים פה יד) (יהל אור).
¹⁰³⁶ וז"ס ויהושע היה לבוש בגדים צואים ועומד כו', והוא לבוש של העולם הזה. ויאמר, הסירו הבגדים הצואים מעליו, והוא ע"י הרחיצה בנהר דינור. והשטן עומד כו', שלא ללבוש אותו. ועי' בפ' שלח דף קס"ט וק"ע, וכן כתיב ביהושע כהנא רבא כו', ע"ש. ויאמרה ה' אל השטן יגער כו', הלא זה אוד מוצל מאש, שלא נטבע בנהר דינור, וראוי עכשיו להבגדים. ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, הוא בין השרפים האלו שבהיכל הזה שנק' עומדים, כמ"ש שרפים עומדים (וכן כאן הם סוד הרגלין, שעליהם עומדים, ולא יהיו וארכבתי דא לדא נקשין מפחד השטן וסט"א) (יהל אור).

¹⁰³⁷ והנה בירורם ועלייתם של כל הניצוצין כולם והשברי כלים כולם, הנה הוא אם ע"י תורה ומצוות, אם ע"י כל המאורעות העוברים על כל באי עולם, בעוה"ז או בעולם הנפשות שהם כל העונשים אשר לאחר מיתה ובפרט הגיהנם והנהר דינור שבכל עולם (כי בנהר דינור שם הוא גמר התיקון כמ"ש בזוה"ק ויקהל (ר"א סע"ב) ע"ש כל הענין, ופ' פקודי (רמ"ז ע"א) ופ' מקץ (ר"א ע"א)). ועי' כ"ז הנה נבררין ועולין כל הניצוצין והשברי כלים תמיד, עד שיושלמו להתתקן בביאת המשיח (דע"ה ח"א ג ע"ב), ביסורים של אהבה מה שהצדיקים מקבלים על עצמן, הנה נטהרים השפע והניצוצין לגמרי ומתתקנים תיכף ועולים בקודש ואינם עוברים בנהר דינור אלא בדרך טבילה, וכמ"ש בפ' מקץ (רא ע"א) ויקהל (ריא ע"ב) פקודי (רמז ע"א) בנשמות הצדיקים (דע"ה ח"ב סט ע"א), ועי' עוד בפ' פקודי רנב ע"ב ופ' בראשית מג ע"ב מב סע"א יט ע"א (דע"ה ח"ב דף עז ע"ב).

¹⁰³⁸ עי' פרשת מקץ רא ע"א ויקהל ריא ע"ב (לש"ו).
¹⁰³⁹ הכל לפי מעשיו לצדיקים לאתסחי' בצונו, ולרשע לאתלבנא, ולרשע גמור טבעא האי נשמתא, וכמ"ש ברע"מ פרשת בהעלותך דף קנ"ג ע"א, ואומרים על מאני דפסחא, כלים שנשתמשו בהן בצונון מטבילן בצונון והן טהורין, אינון נשמתין דאינון מסט' דרחמי, ואינון רחמינים מארי חנא וחסדא לא צריכים לאדכאה

<p>נשמתא תמן ואתוקדא ולא סלקא כוליה יומא עד בצפרא¹⁰⁴⁰ כד אתער רוחא דסטרא דדרום כדין קיימי כלהו ומתחדשן ואמרי שירתא ומזמרן כגוונא דאינון מלאכין דאתעבר¹⁰⁴¹ שולטניהון ואתוקדן וקיימן ומתחדשן כמלקדמין ואמרי שירתא (ואזלי לון¹⁰⁴²) הכי נמי אלין נשמתין</p>	<p>נשמה שם ונשרפת ולא עולה כל היום עד הבוקר כשמתעוררת רוח של צד דרום אז עומדות כולן ומתחדשות ואומרות שירה ומזמרות כמו אותם מלאכים שעבר שלטונם ונשרפים ועומדים ומתחדשים כמקדם ואומרים שירה (והולכים להם) כך גם הנשמות הללו.</p>
<p>ואי זכאה האי נשמתא וסלקת האי ממנא צדקיא"ל נטיל לה להאי נשמתא ואלביש לה בההוא לבושא ואתתקנת ביה וסלקא לקרבנא¹⁰⁴³ על ידא דמיכאל כהנא לקיימא תדיר¹⁰⁴⁴ כל יומין</p>	<p>ואם זוכה הנשמה הזו ועולה הממונה הזו צדקיא"ל נוטל את הנשמה הזו ומלביש אותה באותו לבוש ונתתקנת בו ועולה לקרבן על ידי מיכאל הכהן לעמד תמיד כל הימים לפני עתיק הימים אשרי</p>

במים פושרין [כבינונים], כ"ש בחמי חמין, דבהון מתדכין רשעים גמורים, בגין דזוהמא דלהון נפישא. אבל צדיקים גומרים בצונן, דעלייהו אתמר כל המשים רוח בין הדבקים, מצננין לו גיהנם. וידוע שנהר דינור הוא גיהנם שלמעלה, ואי נשמתין חמרין דאינון מאני חרס, שבירתן זו היא טהרתן כו', ועל אלו אמר כאן סטבעא כו' (יהל אור).

¹⁰⁴⁰ וז"ש חדשים לבקרים כו', ונהר דינור הוא בהיכל ד', בסט' דגבורה, כמש"ל בדף רנב ע"ב. ולכן אומרים המחדש בטובו בכל יום תמיד, כמש"ל דף רס ע"ב היכלא רביעאה המחדש בטובו בכל יום כו' בנהורא דימינא כו', וכן כאן, כד אתער רוח דסט' דדרום כו', וז"ש כאמור לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו בסט' דחסד (יהל אור).

¹⁰⁴¹ כמ"ש כד מעבירין שלטנותיה מעבירין ליה בנורא דדליק, והוא זה הנהר דינור. וכן המלאכים שנבראו ביום שני, והן מסט' דגבורה וכן הרשעים. וז"ש מהאש יצאו, והאש תאכלם ונרפאין במימי החסד (יהל אור).

¹⁰⁴² וז"ש בכל יום נבראין מלאכי השרת מנהר דינור ובטליון, שנאמר חדשים לבקרים רבה אמונתך. וז"ש המחדש כו' מעשה בראשית, ואמר לעושה אורים גדולים, שבשמש מחדש ג"כ בכל יום מעשה בראשית, שבכל לילה נכבה אורו ואינו מאיר, ובבקר מתחדש כמ"ש בפרקי דר"א (פרק נא). וכן האדם בלילה מפקיד נשמתו כו', ואף צדיקים שבג"ע, בכל לילה מפקדי לבי קברא, ובכל יום מתחדשין כמקדם בטלא דנגיד עלייהו (יהל אור).

¹⁰⁴³ והוא כעין הקרבן שנאמר אשה ריח ניחוח לה', מקודם מעלה לאשים, בנהר דינור, ושם נכלה הגוף, כמ"ש בפרשת שלח לך, החלב ודם. ואח"כ מלבישין אותה בההוא לבושא, ובהאי מלבושא סלקא ריחא כידוע, וכמ"ש וירח את ריח בגדיו כו', ואמרו בגדיו של אדה"ר. והענין, כי אדה"ר קודם החטא, שהיה בג"ע, היה לבוש באותן מלבושין בג"ע כידוע, ולכן נאמר אחר שאכלו, וידעו כי ערומים הם כידוע. ויעקב תיקן חטא אדה"ר, וזכה לבגדיו, וז"ש שנכנס עמו ריח ג"ע. וסלקא לקרבנא ע"י דמיכאל כהנא" זהו ניחוח (יהל אור).

¹⁰⁴⁴ זהו לה', וזהו סוד הקרבן, שמתחלה בשריפת אברים ופדרים נזונים הסט"א ורוי לון, וכן בשריפת הנשמה בגיהנם ונהר דינור. ואח"כ מתלבשא רוחא דבהמה, כי אין רוח בעולם מבלי לבוש, וסלקא אל הבהמה דרביע' על אלף טורין, ומתתקנין ד' חיות שבמרכבה. וברעותא (ניחוח שמתרגמין רעווא) דאדם אתתקן האדם על הכסא. ואז אדם ובהמה תושיע ה'. והענין, כי כל החטאים בנפש הבהמית שבאדם. וענין נפש הבהמית הוא כמ"ש בספד"צ פ"ד ויאמר אלקים כו', היינו דכתיב אדם ובהמה תושיע ה', חד בכללא דאחרא משתכח, בהמה בכללא דאדם, אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה, משום דאתכללא בכללא דאדם, כד נחית אדם דלתתא בדיוקנא עלאה אשתכחו תרין רוחין מתרין סטרין, דימינא דשמאלא, כליל אדם דימינא נשמתא קדישא דשמאלא, נפש חיה חב אדם ואתפשט שמאלא כו'. כי הנפש חיה הוא מסטרא דבהמות בהררי אלף, ושם הוא כל השכר והעונש וכל החטאים, אתפשט שכינתא מלבושא דילה, כמ"ש בתיקו' ז' ובפ' בראשית דף כב וכג, כי הוא בן כסיל. וכן בזכיות מלביש אותה, ולכן בכל המצות עושיין לו לבוש. ולכן מקריבין הבהמה לתקן סטרא דבהמה, ששם צריכין לתקן, ואז נכלל הבהמה באדם. וזהו הלבוש, וזהו סוד שכתבין התורה שהיא משם, על עור בהמה טהורה. [וכל ענין בואו דהאדם לעולם הזה לתקן את הנפש הלבוש הזה, ולכן רשעים אזלין ערטילאין בההוא עלמא, וידעו כי ערומים הם כנ"ל, וז"ס (מגילה יב ע"א) מלמד שהיתה מפשטת בנות ישראל ערומות כו', וכמ"ש בפי' לאסתר ע"ש, כי בחטאי האדם מפשיט נשמות עליונות מלבוש שלהן, וזה הלבוש מתלבש בסט"א, וזהו גלות השכינה בלבושה ג"כ, וז"ס ושתי שהיתה גוזלת לבושיין דישראל, ובה נתלבשו בחטאים, ואסתר תיקנה, כי היא שכינה דבריאה כמ"ש ברע"מ. וז"ס שנגזר על ושתי ליכנס ערומה ובאסתר ותלבש אסתר מלכות (בגדי מלכות), וזה היה צרת ישראל ואח"כ גאולתם והבן] (יהל אור). הוא ע"פ מ"ש במדרש הנעלם בזו"ח פרשת נח בד"ה הפתח השלישי ע"ש ועיי' לעיל רכט ע"א דכד נשמתין מתקרבין (לש"ו).

<p>קמי עתיק יומין זכאה חולקא דהאי נשמתא דקיימא וזכאת להאי</p>	<p>חלקה של הנשמה הזו שעומדת וזוכה לזה.</p>
<p>ובכלל אתמנא האי רוחא אורפניא^ל דקאמרן ואיהו שליט על האי היכלא¹⁰⁴⁵ מכללא דא כד אתכליל רוחא ברוחא ובטש דא בדא לאתכללא כהדא אתבריאוי אינון שליטין אחרנין דאתמנן על עלמא ואלין אינון שרפים דשית גרפיין דמקדשי למאריהון תלת</p>	<p>ובכל מתמנה הרוח הזה אורפניא^ל שאמרנו והוא שולט על ההיכל הזה מכלל זה כשנכללת רוח ברוח ומכה זו בזו להכלל כאחד נבראים אותם שליטים אחרים שהתמנו על העולם ואלו הם שרפים של שש כנפים שמקדשים את רבונם שלש</p>

הערות סופיות

קכח ע"א

הקדמה שניה מ"ש הרב זלה"ה שהשלמת הנפש תלוי במעשה המצוות, שהרי הנפש היא מן העשיה, ובלימוד התורה הרוח מיצירה, ובעיון והשכלה הנשמה מהבריאה, והנה הכסף והזהב הם מתחתית העשיה, ועל כן בהעשות פעולת מצוה שנקנית בדמים, נשלמים גם ניצוצי אור שבאותם הדמים ומורכבים ונוספים על מעשה המצוה. הקדמה שלישית שיש כח בקדושה להחיות אפילו הדומם, וראה מאבני מראשותיו של יעקב אבינו ע"ה שכאשר לקחם והזמינם לצרכו מיד חל בהם הרגש וחיות שכל אחת ואחת אמרה עלי יניח צדיק ראשו, וכן אבני המקדש היו מתרווחות ומצטמצמות כפי רוב העם, וכן כתוב בנחמיה (ג לד) היחיו את האבנים וגו' והמה שרופות, פי' היוכלו להחזיר להן חיותן הראשונה אחרי שכבר נשרפו. ועל כן יכון להכין המעות ליקח דבר המצוה כדי שתחול הקדושה על אותה ההכנה. ועל כן אמר רשב"י דלא ישתדל ביה בריקניא ובמגנא, בריקניא הוא חוסר ההכנה ובמגנא חנם בלי כסף. וגם כנגד שני דברים אלו אמר כדקא יאות, שכך ראוי והגון לקדושה שתקדימנה ההכנה, כד"א (עמוס ד יב) הכון לקראת אלקיך. כפום חיליה, שלא די שצריך להוציא ממון אלא להדר [שיהיה] כפי כחו (רמ"ז).

קפ ע"א

(א) הנה ענין הנקודין עיין בפ' תרומה ושם מ"כ בקיצור דע כי שם ע"ב גימ' חסד כי הוא נהירו דחכמתא לכן הוא דכורא אלא שהוא מתפשט להנהיג התחתונים עד המל' ושם מ"ב למעלה בבניה אבל הוא בגבורה בחי' הגבורות והנה אות יוד בחכמה ויש לה ג' קוצין נגד ז"א שהי' תחלה ג' כלילין בג' כי עיקרו ג' קווים ימין ושמאל ואמצע וכל קוץ נתחלק לג' אחר' ונעשו ט' קוצין שהם ט"ס דז"א כי הכתר שלו הוא סוד הת' דבינ' כמבואר אצלינו בכ"מ ולכן נקרא אח דאחד והוא נקודה ראשונה ונתפשטה עד ט' קוצין. כי כל הקו (נ"א: הקוץ) נתחלק לג' (דף קס"ב ע"א) אחרים ונעשו ט' קוצין שהם ט"ס דז"א כי הימין נחלק לחח"נ וכן ב' קווים האחרים והרי נמצא כי שרשם א' שהוא חכמה דז"א ויצאו ממנו ח' אחרות ואתעבידו לה סמכין ונתחברה עם החכמה ונעשו ט' אכן הם לבדם הם ח' ואותן ח' אתעבידו סמכין לראש שהי' בחי' חכמה עצמה ואלו הם בחי' ז"א בהיותו תוך אבא ואז הוא ברזא דט' נקודין דאורייתא שהם קמ"ץ פת"ח וכו' שהם ט' היות מנוקדי' מט' נקודות כנזכר בתקונים והם נשמת ז"א כי נקודת חכמה שהיא נשמה ושורש ז"א והוא שם ע"ב ואלו הם טפת י' דאבא דאטיל באמא ונעשית הויה א' דס"ג שבו ג' יודין וכל י' ג' קוצין הרי ט' סמכין. והוא סוד שם י"ב ג' היות ה' מלך ה' ימלך כנז' בתיקונים כ"י ואלו הג' שמות הם ג' קווים דז"א ובהכנסם שם באמא נעשים שם בסוד שם ס"ג כנז' אך שרשם מחכמ' שהוא שם ע"ב כנז' בתקוני' ובבניה נתעלמת היוד שבתוך הו' לפי שהוא מעלמא דנוקבא כמבואר. ואז ניתנית לבניה ונחלקת לשנים כי היא סוד ק' ונחלקת למ' ס' מ' ד' ראשונות בינה ס' ו' אחרונות תבונה שהם ס"מ דאפרסמון הנז'

בפ' תרומה ושם בבניה ראשונה יש שם ס"ג ונחלק לד' סטרי עלמא כזה ^{ט"ו} ד' אותיות במילוא' וכיון שנחלקים לד' תיבין בהכרח שכ"א מהם כלול מהג' קווים בסוד י"ב שבטים וארבע דגלים וכן הם ג"כ תריסר נקודין בד' רוחות העולם והם ח"וב ודעת הנחלק לב' ח"וג הם ד' וכ"א נחלק לג' קווים הרי י"ב בד' דגלים וזהו שורש י"ב גבולי אלכסון וזכור זה ואל תשכחהו. וא"כ מוכרח הוא שכח אלו הי"ב ששרשם חב"ד דז"א יתפשטו ויאירו בגופא דז"א שהרי הוא ו"ק ואז בכל קצה מהו"ק נכללין הי"ב הנזכר והם ו"פ י"ב הם ע"ב אתון ולפי ששרשם הם ג' קווים לכן כל אות צריכה להכלל מג' קווים שהם חסד דין ורחמים לכן נעשו ע"ב שמות כל שם מג' אתון שהם ע"ב שמות של ויסע ויבא ויט ע"כ מהור"ר חיים וויטאל זלה"ה. שם מהרב זלה"ה ענין הנקודים הנזכר שם בקיצור מופלג והמעייין יבין השאר מעצמו. דע כי זה מדבר בסוד שם ב"ן שבמל' דאצי' עצמותם ופנימיותה וכל הסמכין הנזכר כאן הוא כנזכר אצלינו בשער השמות וכל אות נחלק לי' סמכין והם עתידין להתלבש בבי"ע תוך כל המלכיו של בי"ע וע"ש. והנה שם ב"ן זה יש בו שמונה

¹⁰⁴⁵ ר"ל, על כל מה שכתוב כאן, הכל תחתיו [ובפ"ב מכללא דנהורין אלין כו' עמש"ש] (יהל אור).

נקודות ואחת עליהם שהוא ב"ן הכולל ט' נקודות ואח"כ מתחלק ל"ב ואח"כ לע"ב באופן שנבאר אח"כ בע"ה וז"ש כמה דסופא דמחשבה נקודה בתראה היינו הנוקבא (זהר הרקיע).

(ב) ז"ל (א ע"ב): אתחפייא תחותיה חד אגוזא דחפייא טמירא בטמירו ואיהו רתיכא דקיימא תחות ההוא רזא טמירא וההוא את קיימא בגניזו נקודה חדא תחותיה ההוא אגוזא קיימא בשית סמכין וסמכין לה בשית סטרין אינון שית סטרין גניזין בגו ההוא אגוזא. מגו סטרא (נ"א סטרא) דאת דא נפקא רתיכא חד קדישא ואיהו רתיכא גניזי ולא אתגלייאי בר כד נהיר נהירו דההיא אגוזא טמירא כדין אתגלי ההוא רתיכא וההוא רתיכא טמיר וגליא. ואיהי נפקא מגו נציצו דבוצינא כד מדיד משחתא תחות קשרא קדמאה וההוא (נ"א והוא חד) נציצו כד משחתא קיימא נהיר דא וסלקא ונחתא ואסתמך תחות את יוד ואיהי נקודה חדא ולבתר אתפשט ההוא נציצו ואפיק תלת ניצוצין אחרנין ואסתמכין תחות קוצא תתאה דיר"ד. לבתר נפקא מגו קשרא תניינא נציצו אחרא דנהיר וסלקא ונחתא ואסתמך תחות את יוד בסטרא אחראי (לבתר) ואתפשט ההוא נציצו ואפיק תלת ניצוצין אחרנין ואסתמכין בסטרא דא תחות את יוד לבתר נפקא מגו קשרא תליתאה נציצו אחרא (נ"א בסטרא אחרא) ומגו דא אתקשר רזא דח"ל במשחתא דבוצינא. אשתכחו לאת יוד נקודה עילאה תשעה סמכין על מה דאסתמך על וכלהו רתיכא לגבי את דא כדין אתנהיר ואסתמך על תשע סמכין אלין וכדין נהרין מגויה תמניא אחרנין וכלהו קיימין ברזא דאת יוד נקודה עילאה טמירא.

אלין תשע סמכין דלתתא סלקין בשמא ולא סלקין בגין דאינון תשע דאיקרין אין סוף קיימין ולא קיימין ולא אתיידעו ואיקרון ולא איקרין ולא ידעו כלל ואלין סלקין בשמא ולא סלקין. ורזא דא וקראתי בשם ה' לפנ"ך וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם (שמות ל"ג יט) לית אמין דיקום בהון ובשמהן דילהון ולא אתגליין למיקם בארחייהו וע"ד לא קאים משה עליהו בגין דהוון מקדמת דרגא דיליה (דעליה) דההוא נציצו קדמאה כתיב לפניך וכן כולהו קיימין אקדימו לדרגא דיליה וככל (נ"א ועל) דא לא קאים באורחוי דקב"ה בגין דכלהו סלקין גו מחשבה ומתמן מתפשטין אורחוי לכמה סטרין ברעותיה דקב"ה ולא אתיידעו כלל.

תרגום: מתכסית תחת אגוז אחד שמכסה הטמונה בטמונה, והיא המרכבה שעומדת תחת אותו סוד טמיר. ואותה האות עומדת בגניזה, נקודה אחת תחתיה. אותו האגוז עומד עם ששה עמודים ותומכים אותו בששה צדדים, אותם ששת הצדדים גנוזים בתוך אותו האגוז.

מתוך הצד (הסתר) של האות הזו יוצאת מרכבה אחת קדושה, והמרכבה הזו גנוזה ואינה מתגלה, פרט לכאשר מאיר האור של אותו אגוז טמיר, אז מתגלה אותה המרכבה ואותה מרכבה טמירה וגלויה.

והיא יוצאת מתוך ההתנוצצות של המאור כשמודדת המדה תחת הקשר הראשון. ואותו (והוא אחד) ניצוץ כשמדה קיימת, זה מאיר ועולה ויורדת, ונסמכת תחת האות יוד, והיא נקודה אחת. ואחר כך מתפשט אותו הניצוץ, ומוציאה שלשה ניצוצות אחרים, ונסמכים תחת הקוץ התחתון של הי"ד.

אחר כך יוצא מתוך הקשר השני ניצוץ אחר שמאיר ועולה ויורד ונסמך תחת האות יוד בצד אחר אחר כך מתפשט אותו הניצוץ ומוציא שלשה ניצוצות אחרים ונסמכים בצד הזה תחת האות יוד אחר יוצא מתוך הקשר השלישי ניצוץ אחר (בצד אחר) ומתוך זה נקשר הסוד של ח"ל במדת המאור

נמצאו לאות יוד הנקדה העליונה תשעה עמודים על מה שנסמכת וכלם מרכבה אל האות הזו אז מאירה ונסמכת על תשעת העמודים הללו ואז מאירים מתוכה שמונה אחרים וכלם עומדים בסוד האות יוד הנקדה העליונה הטמירה

תשעת העמודים הללו שלמטה עולים בשם ולא עולים משום שאותם תשעה שנקראים אין סוף עומדים ולא עומדים ולא נודעו ונקראים ולא נקראים ללא ידיעה כלל ואלו עולים בשם ולא עולים

וזוהו הסוד (שמות לג יט) וקראתי בשם ה' לפניך וחנתי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם אין מי שיעמד בהם ובשמות שלהם ולא התגלו לעמד בדרכם ולכן לא עמד משה עליהם משום שהיו מקדם הדרגה שלו שאותו ניצוץ ראשון כתוב לפניך וכן כלם עומדים הקדימו לדרגה שלו ועל זה לא עומד בדרכי הקדוש ברוך הוא משום שכלם עולים תוך המחשבה ומשם מתפשטים דרכיו לכמה צדדים ברצונו של הקדוש ברוך הוא ולא נודעו כלל.

קפד ע"ב

(א) והנה כאשר נעריך כל אורך גופא דז"א, יהיה (כל) נקודת מחציתו פי הטבור אשר כנגדו ג"ע הארץ, שהיא נקודה טמירא אמצעיתא דכל סטרין, בין בבחי' ישוב בין בבחי' חציו העליון שאין בו ישוב כנ"ל, ושם באמצעיתו יש ההוא עמודא דנעיץ באמצעיתא כנז' בזוהר (ח"ב קל ע"ב). וכאשר נחלק הישוב לבדו, שהוא מחציו דז"א ולמטה עד סיום הרגלים, יהיה הנקודה האמצעית בפי היסוד דז"א, אשר נקודה זו נקרא ירושלים, שהיא באמצע הישוב כנודע (תנחומא קדושים י'), והיא נקודה דאתגלייאי. ואמנם מצד האחור דז"א מחציו ולמעלה, אין בו דבר כלל, ומחציו ולמטה יש בו נקודה ג' באחור אשר משם יוצא פסולת ושמרי המאכל, ומכאן יוצא הארה אל החצונים. וז"ס שהקליפה וע"ז נקרא צואה בלי מקום (ישעיה כח ח), וכמ"ש (שם ל כב) צא תאמר לו, כי משם הם נזונים, ומצד הפנים אי אפשר לחיצונים להתאחז, לכן הושר הצינור זה באחוריים, כי שם הם נאחזים וניזונים. וז"ס שיש ע"ז הנקרא פעור, אשר עבודתה בכך לפעור עצמו ולהוציא הזוהמא אליה, כי זהו מזונה ממש, ואין שפע נמשך לה כי אם עד"ז. והנה יסוד דאבא הוא מן החזה דז"א ולמטה, והוא ממש מכוון מבפנים נגד נקב וצינור האחור הנקרא פעור. וזשארז"ל (פדר"א

מד) ע"פ (דברים ג כט) ויקבור אותו בגי מול בית פעור, כי כל זמן שפעור עולה ומקטרג רואה את משה קבור שם, שהוא יסוד אבא, ונטמן שם, ונרתע ושב לאחוריו ואינו מקטרג על ישראל, והדבר מבואר. ובענין פרעה מלך מצרים בארנו ענין זה של פעור, איך הוא קשור עם העורף שהוא פרעה, וע"ש היטב, ושם נתבאר.

והנה נקודה זו נקרא נקודה דאמצעייתא דחורבא דעלמא, שהוא מקום אחיזת הקליפות המחריבין את העולם, ולהיות שהם בחי' חורבן ושממון, לכן לא הושמה נקודה אחרת שנית (פי' בחצי העליון דז"א באחוריו) [בחצי העליון באחוריו], ואינו דומה לצד פנים שיש בו ב' נקודות כנ"ל. וטעם הדבר לפי שבאחור הוא מקום סטרא דחורבא, לכן נגד חצי התחתון, שהוא ישוב עולם הזה התחתון, יש כנגדו אחיזה אל החצונים שהם בחי' נקודת האחור כנ"ל, שהוא הנקרא נקודה דחורבא, אבל בחציו העליון, שהיא בחי' ג"ע הארץ, הנקרא אימא עלאה סתימאה, אין שם כנגדו אחיזה אל החצונים מצד האחור, כי אין החצונים נאחזין באמא כנודע, לכן אין באחור רק נקודה א' לבד בחצי התחתון, אבל מצד הפנים הם ב' נקודות. והנה ז"ש לשון המאמר, בתרין נקודין אתפרשת מלכו דשמיא (כו') סטרא דקדושה כו', פירש (ב') [כי] נקודין אלו שניהן הם בצד הפנים של ז"א הקדוש, אשר אין שם רק סטרא דקדושה לבד, פירוש שאין אחיזה אל החצונים בהם רק בנקודת האחור לבד. וקרא לבחי' צד הפנים סטרא דקדושה לסבה הנ"ל, וביאר ענינם ואמר, כי הנקודה א' תתאה הלא היא ירושלים כי היא למטה [ב]ארץ השפלה, לכן איננה נקרא סתימאה, כי הרי היא גלויה לעין כל בריה.

וז"ס (תהלים נ ב) מציון מכלל יופי אלהים הופיע, (ירצה כי מציון הוא יסוד דז"א אשר היסוד הזה נקרא מכלל יופי), בסוד (בראשית לט ו) ויהי יוסף יפה תואר, ובסוד (ויקרא יט לב) (והדרת פני) (הדרת פנים) זקן, כנודע. הנה מבחי' ציון הנזכר אלקים, שהיא מלכות הנקראת רחל, הופיע וקבלה הארתה משם ע"י ציון שהוא היסוד דז"א כמבואר אצלינו ענין הארה זו, והוא ענין הה"ג שבז"א שיורדין עד היסוד, ומשם ניתנים אל הנוקבא (העומדת באחור) [דרך אחור] בדעת שלה. ולא עוד, אלא שאפי' הב' חסדים המגולין הניתנים ג"כ לרחל אינן ניתנים עד שירדו תחלה ביסוד דז"א, ואח"כ עולין משם בסוד אור חוזה, ואז ניתנים אל רחל כנודע. כי כל הארות רחל הנקראת אלקים הוא מציון מכלל יופי, שהוא יסוד דז"א. וכבר נודע כי הוי"ה אלקים הוא חיבור ז"א ורחל, לכן ירושלים שהיא בחי' רחל היא כנגד פי היסוד של ז"א הנקרא נקודה תתאה.

אמנם נקודה העליונה הנה היא נקוד' עלאה סתימאה, והיא נקודת טבור שהוא סתום, וזהו נקודה עלאה למעלה ממקום נקודה תתאה שביסוד כנ"ל שהיא תתאה ופתוחה. אבל נקודת הטבור עליונה וסתומה והיא בחי' ג"ע הארץ, בחי' אמא (עלאה) הסתום מעין כל בריה, בסוד (ישעיה סד ג) עין לא ראתה וגו', גם היא עלאה בסוד (תהלים כד ג) מי יעלה בהר ה'. והנה נקודה עליונה היא אמצעיית לכל ג' נקודות, כאשר אנו משערין כל אורך העולם ישוב וחורבה, שהוא כל בחי' ז"א. נמצא שנקודת הטבור מחצית הגוף ממש כנ"ל, אבל נקודה תתאה היא מחצית בחי' ישוב שהיא רחל כנ"ל. והנה כנגד נקודה זו תתאה אשר בצד פנים, יש מכוונת נגדה ממש בצד האחור נקודה אחרת השלישית, ונקרא נקודה דחורבא כי שם נאחזין החצונים כנ"ל.

ונחזור לענין יהושע וכלב, כי אלו לבדם נמלטו ונתקיימו ונכנסו לארץ, לפי שאינם מבחי' מרגלים כנ"ל, רק הם [מ]בחי' ב' הבלים ואורות הנ"ל, שהם (מ)פי הטבור ופי היסוד, ומשם יוצאין יהושע וכלב, ובזה תבין איך הם מכלל דור המדבר ועם כ"ז נתקיימו ונכנסו לארץ. והענין הוא, כי להיות האורות אלו יוצאין מצד הפנים של ז"א, מקום שדור המדבר עומד שם, לכן הם מתערבין עם דור המדבר ונכללין עמהם. ועוד טעם אחר, והוא כי דור המדבר יוצאין (מחצי) [בחצי] ת"ת תחתון של ז"א, שהוא מהחזה ולמטה, וגם ב' האורות הנ"ל הם יוצאין למטה מן החזה ולכן מתערבין יחד, אבל להיות כי האורות אלו הם יוצאין מן גופא דז"א (בעצמו), וסבת האורות האלו הם מחמת ריבוי אורות של אמא המתפשטין תוך גופא דז"א, לכן הם בוקעין גוף ז"א, וכיון שמוצא פתח פתוח שהם פי הטבור ופי היסוד דז"א, יוצאין דרך שם לחוץ. נמצא, כי האורות האלו עיקרם מן אורות דאמא, ולכן אין להם שייכות לדור המדבר שהם אורות דאבא, לכן נכנסין אלו לא"י שהיא רחל שהיא מצד אורות אמא. ובפרט כי אלו הב' הם אורות גדולים מאד, כי יהושע וכלב לבדם לקחו כל הב' אורות אלו, לכן היה בהם כח לכנוס לא"י. וז"ש (במדבר יד לח) ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההולכים לתור את הארץ, פירוש כי גם הם הלכו בחבורת אנשים מרגלים ההם אע"פ שאינם מכללם, לכן נתקיימו וחיו ולא מתו. ושכחתי מה ששמעתי ממורי זלה"ה בזה איזה מהם (ביסוד ואיזה מהם בטבור), [הוא] יהושע או כלב, ואני מסופק אם שמעתי כי כל"ב גימטריא ב"ן שהוא הוי"ה במילוי הה"ן היוצאת מן יסוד ז"א אל הנוקבא רחל, אבל יהושע הוא יותר עליון ממנו והוא מהטבור. אבל היותר נלע"ד שהוא בהיפך כי יהושע הוא הבל היוצא מיסוד דאתגלייא הבל רב וגדול, וכלב הוא הארת הטבור שהוא הארה מועטת לפי שפתחה סתום כנ"ל, לכן היה יהושע מלך על ישראל משא"כ כלב. וגם כי הרי יהושע מיוסף אתי, והוא יסוד, א"כ הבל היסוד הוא יהושע.

ב) אמר הקב"ה להקריב אז שעיר עזים אחד לחטאת לה', כי השעיר הנה הוא מסטרא דס"מ וחולקא דיליה, ובסוד (בראשית כז יא) הן עשו אחי איש שעיר וכמ"ש בפ' תצוה (קפה ע"א) ופקודי (רסט ע"א), ולכן כאשר מקריבין אותו לה' הנה נעשה בזה ב' פעולות שהם הפכים זה מזה וכנ"ל סי' ז': אחד, הוא כי ע"י שמקריבין לה' את השעיר שהוא מסטרא דיליה, הרי מוציאין בזה את בלעו מפיו, ולא עוד אלא שנעשה בו דין ע"י שמקריבין את האימורין ע"ג המזבח, וע"ד שאמרו בפ' פקודי (רלז ע"א) דהא כד אתעביד דינא בסטרא דא אתכפיין כל אינון דשלטין מסטרא כו' ע"ש, וכן בפ' צו (כו ע"ב) שכל קרבן שהוא מסטרא דיליה כשהוא נקרב על המזבח הנה אשא דמדבחה מבערא רוח מסאבא וזינין בישין מעלמא, והרי מתרחק עי"ז הס"מ

מהשכינה הקדושה, ונדחה והולך לו. פעולה השנית הוא הפכו ממש, והיינו כי מאחר שע"י הקרבן שעיר הוא נדחה מגשת אל הקודש, הרי יזעק חמס ושווד על שברו, ויתחזק בכל תוקף ועוז להלשין ולקטרג בכל האפשרי. ולזאת הנה משחד אותו הקב"ה וממשיך אליו במקום שנדחה ונתרחק שפע יניקה ג"כ מאותו הקרבן שעיר, ויש לו מהקרבן שעיר חלק והנאה יותר גדול משאר כל הקרבנות שאמרנו לעיל סי' ז', כי ע"י שהשעיר הרי הוא מסטרא דיליה כנ"ל, ולכן כאשר נקרב הוא לה' ומתעורר על ידו התפשטות אור וברכה בכל העולמות כולם כנ"ל סי' ז', הרי נמצא כי יש לו שייכות גדול באותו האור והשפע, כי הרי השעיר שהוא סטרא דיליה הוא עתה הגורם את כל זה, ולכן הוא נוטל חלק בראש מאותו האור והשפע הנמשך ע"י הקרבן שעיר, והוא ע"י שהוא מסטרא דיליה כנז', והרי יש לו בזה שייכות גדול (דע"ה ח"ב קנז ע"א).

קצה ע"ב

א. אמנם יען מצאנו בדברי חז"ל בענין הזה שתי בחי' אם בחינת נחש שבא על חוה הנקבה ואם בחי' שפחה כי תירש גבירתה ומזדווגת עם צדיק עליון כנז' בפ' בשלח בד"ס סוף ע"ב בפ' ויאמר אם שמע תשמע כו' וזה ביאורם כי כאשר ישראל חוטאי' ועולה הפגם עד ז"א כפי ערך החטא ההוא ואז נכללים הקל' עד בחי' שם אלהים קדושים שמחוץ לז"א ויש יכולת לזכר של הקל' להדבק ולכלול עצמו עם שם אלהים קדושים המקיף ביסוד דז"א וכאשר מזדווג עם נוקביה אז נחשב כי הנחש בא על חוה וטעמה טעם מר ממות וכאשר החטא אינו כל כך חמור ואינו פוגם רק בנוקבא דז"א אז הנקבה של הקליפה לבדה יש בה כח להכלל ולהאחז בשם אלהים קדושים אשר בנקו' ציון שהוא יסוד הנקבה ואז נאמר ושפחה כי תירש גברתה כי היסוד הזכר משפיע לחוץ ויונקת משם השפחה הטמאה וזכור שתי בחינות אלו אבל כבר הודעתך כי ח"ו אין הכינה לומר שהקליפה עצמה עולה עד שם לא בז"א ולא בנוקביה ח"ו רק שבערך שנכללין הקליפות ההם באותו אלהים קדושים אשר עומד מחוץ לספירות מסוף העשייה עד רום האצילות לכן אינה אומרים כי ח"ו נחשב זה כאלו ח"ו בא נחש על חוה או כאלו שפחה תירש גבירתה וזהו סוד מ"ש בפ' ויקהל דקצ"ה ע"ב ענין נחש דפתי לאחת' ועאל בין קלא לקלא כו' והם יסוד שבה ומפסיקין ועומדין בין זה לזה ולוקחים השפע ע"ד הנז' (שער מאמרי רשב"י).

ב'. אמנם הנה הענין דשתי דמעות הם נזכר בזוה"ק בל"מ, בהקדמת זוהר בראשית (דף ד רע"ב) ובפ' שמות (יח ע"א ודף יט סע"א ורע"ב) ופ' ויקהל (קצה ע"ב וקצו ע"א). וראיתי בספר אור החמה פ' שמות הנז' הובא שם דברי הרח"ו ז"ל, וכן דברי הרמ"ק ז"ל, ופירשו שניהם כי מ"ש שהקב"ה מוריד שתי דמעות לים הגדול, הוא ע"ד שכתוב (שיה"ש ו יא) אל גינת אגוז ירדתי. ואמרו בזוה"ק (שמות טו ע"ב) כי מה דאמר ירדתי, הוא ע"ד שאומרים ירד פלוני למרכבה, וכן הוא הכוונה כאן, כי האי ירידה עלייה הוא, שעולין הב' דינין להמ"ס, ושם הם נמתקין, כי מיתוק הדינין הוא לעולם ע"י עלייתן בשרשם כנודע. וזהו שאמרו שהקב"ה מוריד שתי דמעות לים הגדול, ור"ל שעולין להמ"ס שהיא הימא רבא, ושם הם נמתקין. וכן פי' הרמ"ק עוד בפ' ויקהל (קצו ע"א), אמנם בהגהות מהרח"ו ז"ל על גיליון הזוהר שם (קצה ע"ב) פי' בדרך אחר ע"ש. ונראין דברי הרח"ו והרמ"ק ז"ל אשר בספר אור החמה, ובפרט המ"ס ששם הוא עומק מחשבתו ית"ש, והיא נקרא בספר יצירה (פרק א מ"ה) עומק אחרית, שהיא סוף הכל, שבה ישו בו כולם, וכמ"ש בספד"צ (פרק א ד ע"ב) ביה סליקו וביה סלקו כו'. הנה נופל שם היטיב לשון ירידה, כי כל עניינה הוא ע"ש העתיד, על תכלית העתיד בסוף הזמן האחרון, ולכן אמרו לשון ירידה הגם שאותו ירידה עלייה היא. אמנם ענין העלייה הוא בעניינינו, ר"ל שנכללין בשרשם אשר בהמ"ס, ועי"ז הם מתבסמין ונמתקין (דע"ה ח"ב צג ע"ב).

^א כן גרס היהל אור

^ב מ"מ גורס את המוסגר.

^ג דבי אדרא" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "דבאי דרא".

^ד בהאי אדרא נמחק במ"מ, ובמקומו איתא יהודיע"ם עי' בדף קמב ע"ב.

^ה דפומי (מ"מ).

^ו נמחק במ"מ.

^ז פחד (מ"מ).

^ח ובהאי קרא" נמחק במ"מ, וגורס את המוסגר.

^ט ארחין (אור יקר).

^י לילה ליל (מ"מ).

^{יא} דעילא (אור יקר).

^{יב} "בשירותא דתקונהא" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "בשירותא דתיקונהא".

^{יג} תיקוני (מ"מ).

^{יד} נמחק במ"מ.

^{טו} עילאה (נוסף במ"מ).

^{טז} נמחק במ"מ.

^{יז} נמחק באור יקר.

י" עין הרע (נמחק במ"מ).

י"ט בהדיה (נוסף במ"מ).

כ נמחק במ"מ.

כא מדורין (יהל אור).

כב דנהורא (נוסף בדרך אמת).

כג נמחק בדפ"מ.

כד הכא (דפ"מ).

כה כרזא (דפ"מ)

כו דאיהי אתעבידת נמחק בדפ"מ ובמקומו איתא דאתעבידת.

כז רזא דיהו"ה נמחק בדפ"מ, ובמקומו איתא דהוא

כח לגבי מלכא נמחק במ"מ ובמקומו איתא למלכא.

כט דרך אמת גורס את המוסגר ולא כ"נ"א". ונמחק בדפ"מ.

ל נמחק במ"מ, ובמקומו גורס את המוסגר.

לא בהו עמא" נמקח במ"מ, ובמקומו איתא לעמא.

לב ושמא (אור יקר).

לג אתקרי (אור יקר).

לד דנקודה (אור יקר, וע"ח טנת"א ה).

לה מ"מ גורס המוסגר.

לו נמחק באור יקר.

לז נמחק במ"מ ובמקומו גורס את המוסגר.

לח ודאי (מ"מ 9).

לט נמחק במ"מ וגורס את המוסגר.

מ נמחק במ"מ.

מא נמחק באור יקר.

מב נמחק באור יקר.

מג ה' (זהר הרקיע) ???

מד נמחק באור יקר.

מה (נ"א י' י' לכל סטר ונ"א יח) י"ב" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא י"ח.

מו דהאי רזא (נמחק במ"מ).

מז נמחק במ"מ.

מח מ"מ גורס המוסגר.

מט קיומא (מ"מ).

נ נמחק במ"מ.

נא נהמא (מ"מ).

נב נמחק במ"מ.

נג עם נוק' (מ"מ).

נד לרבי (מ"מ).

נה דאי (מ"מ).

נו מ"מ גורס את המוסגר.

נז אור יקר ומ"מ גורס את המוסגר.

נח נמחק במ"מ, ובמקומו גורס את המוסגר.

נט נמחק במ"מ.

ס דקיימא בגופא (מ"מ).

סא וכד איהו (מ"מ).

סב במה (מ"מ).

סג ברוחא (אור יקר).

^{טד} המוסגר נמחק במ"מ.

^{סה} דיתעביד (מ"מ).

^{טו} נמחק במ"מ.

^{טז} יהל אור גורס את המוסגר.

^{סח} בשורתא (יהל אור)

^{טט} נהורא (יהל אור דפוס אמסטרדם).